༄༅། །སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་
གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་
གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས།

VOL 8

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ།
བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༢༠

༄༅།། སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས།

དེབ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ།
བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
༢༠༢༠

ནང་དོན། སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས།

པོད་ཕྲེང་། གླེགས་བམ་བརྒྱད་པ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ། བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

དཔར་དུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠

དཔར་སྐྲུན་པ། རྒྱུད་སྟོད་དགེ་མཛོད་ཁང་།

དཔར་ཁང་། ནོར་བུ་གྲཕ྄ིཀ་དིལླི་གསར་པ།

འགྲེམས་སྤེལ་དུས་ཚོད། སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོའི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་རྟགས་ཨང་། ༩༧༨ ༩༣ ༨༤༨༣༩ ༨༤ ༠

Title: *A Compendium of His Eminence Prof Samdhong Rinpoche's Important Speeches and Writings*
Series: Volume Eighth
Compiler and Editor: Tenzin Dhonyoe
Publication year: 2020
Publisher: Gyuto Library
Publication time: On the occasion of His Eminence Prof Samdhong Rinpoche's 81st birthday anniversary

ISBN: 978 93 84839 84 0

Published by: gyutolibrary, Sidhbari-176057, Dharamshala, Distt. Kangra (H.P) India
E-mail: gyutolibrary@gmail.com

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་དང་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་དང་བརྙན་སྣ་མང་ཞིག་འདི་ནས་གསན་གཟིགས་གནང་ཐུབ།
www.samdhongrinpoche.com

༄ པར་སྐྲུན་པའི་ཆེད་བརྗོད།

༄༅། །ཕྱག་ན་པདྨོའི་ཟབ་གསང་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན།།
ཟམ་མི་ཆད་པར་གདོང་དམར་ཕན་བདེའི་གསོས།།
སྤེལ་བའི་རིན་བྲལ་མཛད་རྗེས་རྨད་པོ་ཆེ།།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཞབས་སྐྱེས་སྐྱི་བོས་མཆོད།།

བློ་གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་བཟང་པོའི་རྩལ་རྫོགས་ཞིང་།།
གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་སྤོབས་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས།།
གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མའི་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་དབུས།།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲེང་མཁན་ཁྱེད་མིན་སུ།།

གང་གི་མཁྱེན་པའི་མཚོ་ཆེན་ལས་འོངས་པའི།།
རིན་བྲལ་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་འགའ།།
སྙིང་གི་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་གསོས་སྨན་དུ།།
བསྟེན་པའི་སྐལ་བར་གྱུར་འདི་སྤྲོ་དགའི་གནས།།

དེ་ཡང་མཐོ་སྒང་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་གནས་ཤིང་བྱམས་བརྩེའི་དཔལ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཐུག་ཅིང་། རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཆེས་ཆེར་ཉག་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ། རང་ཅག་

གངས་ཅན་པའི་ལྷ་སྐལ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་ཉེན་ནས་གསོ་བ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རླབས་ཆེན་མཛད་འཕྲིན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་དང་དུས་མཚུངས། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྐུ་ཚེ་རྫིལ་པོར་༧གོང་ས་ཆེན་པོའི་དབུ་འོག་དཔུང་འདེགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་མཛད་རྗེས་ཟླ་མེད་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐབས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་རྩོམ་གནང་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ལས་རྟོགས་ནུས།

མདོར་ན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་ལམ་སྟོན་འོག་ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཤར་བསྒྲུབ་གནང་བ་མ་ཟད། ལས་ངན་གྱི་མཐའ་མ་སྟོང་བའི་སྐྱེ་བོ་འགའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་མཚན་སྨོད་དང་མཛད་དཀའ་ཡོང་གཞིའི་རིགས་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྲག་ཏུ་བཞེས་པ་སོགས་སྒོ་གང་ཐད་ནས་གདོང་ལེན་གནང་ཞིང་། རང་ལ་ཆེད་བསྟོད་དང་ལེགས་གསོལ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་༧གོང་ས་ཆེན་པོའི་མཚན་མཐོང་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཐབས་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པས་གཞར་ཡང་བསམ་པར་དཀའ་བའི་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་བཟང་འདི་དག་གིས། དོན་དམ་པས་༧གོང་ས་མཆོག་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་སུ་ངོས་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་མཆོག་ལ་དད་གུས་དང་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་མཁན་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད་པའི་གནས་སུ་ཡོད།

སློབ་དཔོན་མཆོག་གིས་འདས་པའི་བྱུང་རིམ་ནང་ཆེས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལས་དོན་མང་པོའི་ཐོག་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ། ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན། ཤེས་ཡོན་འཕྲོད་བསྟེན། ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི། སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སོགས་ཀྱི་ཐད་རིན་བྲལ

གྱི་བཀའ་སློབ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བསྐུལ་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྩ་བརྟན་པ། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་པ། ཉམས་མྱོང་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་བཙན་པ། ཕུགས་རྒྱང་གི་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་བ། སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་དུས་གཉིས་ལས་སྲོལ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དང་༑ ལས་འགན་དང་ཐོབ་ཐང་གཉིས་ལས་ལས་འགན་གཙོ་བོ། དྲིལ་བསྒྲགས་དང་ལག་བསྟར་གཉིས་ལས་ལག་བསྟར་གཙོ་བོ། སྤྱི་དང་སྒེར་གཉིས་ལས་སྤྱི་གཙོ་བོ། འཕྲལ་དང་ཕུགས་གཉིས་ལས་ཕུགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་གཟུར་གནས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་བློའི་སྨུན་པ་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེང་གི་ཆར་རིན་པོ་ཆེའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཚོའི་གོ་དོན་རྟོགས་མཁན་བོད་པའི་ནང་ཆེས་ཉུང་ནའང་། ནམ་ཞིག་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱིས་གཟུ་བོར་གནས་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ནས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གི་རིན་ཐང་རྟོགས་མཁན་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བའི་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡོད།

གོང་གསལ་རྩ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་ཞིག་སྒོ་གསུམ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བའི་སྒེར་དབྱུང་འབུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་ལགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྡུས་བདག་ཉར་གནང་སྟེ་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་གནང་དང་གནང་བཞིན་པར་སྙིང་ནས་ཡི་རང་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་ཇུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཐོག་ནས་གསུང་བཤད་གླེགས་བམ་དྲུག་པའི་བར་དཔར་སྐྲུན་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་དང་ཤེས་ཡོན་བསྙི་གནས་ཁང་ནས་འགན་ཁུར་ཆེན་པོས་སློབ་དཔོན་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་གསུང་རྩོམ་བཀའ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་བརྙན་སོགས་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་དྲ་རྒྱའི་ལམ་ནས་གསན་གཟིགས་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་པ་དང་། ཧི་སྙེད་ཅིག་སྒྲ་ཕབ་ཀྱིས་ཡིག་འཇོག་གནང་བ་བཅས་ནི་ཆེས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་གནས་སུ་མཆིས། འདི་ནི་ནོར་བུའི་ནོར་ཉམས་ཆོད་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ངེས་ཡིན།

ད་ལམ་བོད་ཕྲེང་བརྒྱུད་པ་འདི་བཞིན་སྒྲེར་དབྱུང་འབུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་མཆོག་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་ཆ་ཚང་གནང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བཅུ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་ཉག་མ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པའི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་དང་བསྟུན། དེ་ལྟར་རེ་སྐུལ་ཞུ་ནན་སྲུ་མཐུད་ཞུས་པ་བཞིན་རྩ་ཆེའི་གསུང་འདི་ཉིད་དཔར་སྐྲུན་གྱི་གོ་སྐབས་འདི་གཱ་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་གནང་བར་སྙིང་དབྱུས་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་དེབ་གཟུགས་སུ་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱེད་སྐབས་སྤྱ་རྗེས་ལམ་སྟོན་ཞལ་གསལ་གོ་བདེ་ཡང་ཡང་གནང་བར་བསྐྱུར་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། སྐུ་ཞབས་ཟླ་བ་དོན་གྲུབ་(ཨླཊླཛ)མཆོག་ནས་ཀྱང་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་ཡིག་བསྒྱུར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་བཅས།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བློ་བཟང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༧

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༨ སྤེན་བཅུ་དགེ་བའི་ཉིན།

༄ ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གཏམ།

༄༅།། ད་ལམ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་དང་གསུང་རྩོམ་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་དེབ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཀློག་པ་པོའི་མདུན་དུ་འཇོག་ཐུབ་པ་ནི་དགའ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་བྱུང་། བར་ལམ་ལྷུ་མཐུད་འདོན་ཐུབ་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམས་བྱུང་ཡང་། བླ་མ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ནུས་མཐུ་ལས་རྒྱུན་མཐུད་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་བ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་། རང་རེ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལྟ་ཞིག འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཧྲིལ་པོའི་ནང་ཁོང་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་གནད་དོན་གང་ལའང་ཟབ་རྒྱས་དང་ཞིབ་ཕྲ་གཟིགས་ཐུབ་མཁན་ཏ་ཙང་དཀོན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཕྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་རྣམས་སུ་མངོན་གསལ་དོད་པ་ལས། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁོང་གི་མཁྱེན་ཡོན་དང་འཛིན་ཐང་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ཐུབ་མཁན་ཏ་ལམ་མེད། སྤྱིར་ཁོང་གི་གསུང་ཕལ་མོ་ཆེ་བོད་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གནང་བ་ཡིན་རུང་། ངེས་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྤྱིའི་བདེ་རྩ་ལ་དམིགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རྩ་ཆེ་རྣམས་བར་མ་དོར་གནས་ན་ཏ་ཙང་ཕངས་སེམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བོད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་ཞུ་སྒྲིག་སོགས་ཇོ་ཐོགས་ན། རྗེས་སུ་སྐད་རིགས་གཞན་རྣམས་སུ་བསྒྱུར་ནའང་མ་དཔེ་ཡོད་ངེས་ལགས། དེ་ལས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་ཤིང་ཟེར་རྗེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་འཕོབ་ཐུབ་རེ་ཡིན།

དེབ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འདིར་ནང་ཆོས་དང་། གསུང་བཤད་གཞན། འབྲི་རྩོམ་ཁག་བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། ནང་ཆོས་ཞེས་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་

བའི་གསུང་བཤད་རྣམས་དང་། གསུང་བཤད་གཞན་ཞེས་པའི་ནང་དེ་མིན་གསུང་བཤད་གཞན་རྣམས་འཁོད། དེ་ནས་འབྲི་རྩོམ་ཁག་ཅེས་པའི་ནང་དངོས་སུ་བྲིས་པ་རྣམས་ཡིན།

འདིའི་ནང་རྒྱ་སར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ལྷ་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་དང་ཤེས་ཡོན་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཡི་གེར་ཕབ་པ་རྣམས་དང་། སྔེར་དང་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་ཡི་གེར་ཕབ་པ་གང་ཐོབ། དེ་བཞིན་གསོལ་འདེབས་ཞུས་དོན་ལྟར་རིན་པོ་ཆེས་བྲིས་པའི་སྔོན་གླེང་སོགས་འདུས་ཤིང་། དེབ་ཕྲེང་འདི་རྗེས་སུའང་སྒྲུ་མཐུད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་འཆང་སྐུས་ཡིན།

ཐོག་མར་གསུང་བཤད་ཡིག་འབེབས་གནང་མཁན་ལྷ་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་དང་ཤེས་ཡོན་ལྟེ་གནས་ཁང་དང་། སྔེར་དང་ཚོགས་པ་ཚང་མ་དང་། དེ་བཞིན་པར་སྐྲུན་གནང་མཁན་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་དེབ་ཀྱི་བཀོད་པ་བཟོ་མཁན་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཤན་གླུ་སྒྲུབ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་དེབ་འདི་པར་དུ་ཐོན་པར་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་རྣམས་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མཐའ་དོན་སློབ་དཔོན་མཆོག་གི་དགོངས་ཚུལ་རྨ་མེད་པ་མཐར་ཆོས་ལ་འབབ་པ་དང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་རྣམས་སྐྱེ་འགྲོའི་གསོས་སུ་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་བཟང་པོ་དང་བཅས་ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ་གཅིག་ཕྱོགས་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༧ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༨ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣ བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གོང་ས་འཁྲུངས་པའི་དུས་ཚིགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིན་བྲིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག །

༄༅། དཀར་ཆག

དང་པོ། པར་སྐྲུན་པའི་ཆེད་བརྗོད། iii

གཉིས་པ། ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གཏམ། VII

གསུམ་པ། དཀར་ཆག XI

ནང་ཆོས།

༡ སྡེ་སྣོད་གསུམ། 3

༢ རྒྱུད་སྡེ་བཞི། 21

༣ ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་། 46

༤ བདེན་པ་བཞི། 65

༥ ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 87

༦ དམ་ཆོས་པད་དཀར། 102

༧ ནང་པས་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ། 245

གསུང་བཤད་གཞན།

༨ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས། 295

༩ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས། 335

༡༠ འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་དང་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་སྦྲེལ་ཕྱོགས། 382

༡༡ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཐབས་ལམ། 430

༡༢ གདན་ས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 457

༡༣ གཱཾ་རྡྙིའི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར། 486

༡༤ རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 511

༡༥ མང་གཙོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་གལ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན། 535

༡༦ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྐོར། 550

༡༧ ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན། 572

༡༨ རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་དབུ་འབྱེད་དུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 593

༡༩ ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད། 622

༢༠ ཀེ་རྟེའི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 645

༢༡ དུས་འཁོར་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 657

༢༢ ལ་དྭགས་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་རིགས་སླ་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད། 683

༢༣ ཀེ་རྟེའི་གྲྭ་ཚང་གི་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད། 805

འབྲི་རྗེས་ཁག

༢༤ གཞུང་གི་གསར་ཤོག་གི་ལམ་སྟོན་ལ་སྔོན་གླེང་། 820

༢༥ བསྟོད་ཚིག 821

༢༦ པར་བྱང་སྨོན་ཚིག 827

༢༧ རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་ས་བཅད། 830

༢༨ བསྟོད་ཚིག 834

༢༩ དེབ་ཀྱི་སྔོན་གླེང་། 836

༣༠ ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས། 845

༣༡ བཀའ་དྲིན་དྲན་གླུ། 848

༄༅། །ནང་ཆོས་སྐོར།

༤ སྡེ་སྣོད་གསུམ།

༄༅། །ཁ་སང་འདིར་མ་ཡོང་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་དེ་རིང་ང་ཚོའི་སློབ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཁྱེད་ཚོར་དེ་སྔ་ཕན་ལ་མ་བསླབས་པ་དང་གསར་པ་ཞིག་བཞག་མེད། འདི་ནི་མཁྱེན་པ་བསྐྱར་གསོ་དང་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་ཞིག་རེད༑ གང་ལྟར་དེ་སྔ་སྦྱངས་པ་དང་། བསླབས་པ། ཤེས་ཟིན་པ་རྣམས་བསྐྱོམས་བརྒྱབས་ནས་ཧུག་ཧུག་བཟོས་ཏེ། བློ་ལ་གསལ་པོ་ངེས་རྒྱུ་དང་། རྗེས་སུ་ཕར་བཤད་དགོས་བྱུང་ནའང་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པར་ཡག་པོ་བཤད་ཐུབ་ཐབས་སོགས་དམིགས་ཡུལ་ལ་བཞག་པ་རེད༑ དེས་ན་འདི་གསན་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོར་བསླབས་ཚར་བ་རེད། འདི་ལ་གསར་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་མ་གཡུག་པར་ཡག་པོ་གསན་དགོས།

སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐོག་མར་དར་དུས་སྟོན་པ་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་། ནང་པའི་སྟོན་པ། གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ། རིག་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་སོགས་རེད། གང་ལྟར་ཆོས་ལུགས་དང་པོ་འཛུགས་མཁན་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་ཟེར། སྟོན་པ་དེས་གསུངས་པའི་གཞུང་ལ་ལུང་ངམ་བཀའ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་དེའི་གཞི་རྩ་གཞག་ས་རེད། དེ་ནས་ཡར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཡང་རྩ་བའི་ལུང་ངམ་བཀའ་དེ་ལས་མ་འགལ་བར་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྲོལ་རེད། དེའི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་མི་འདྲ་བ་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་བསྡུས་ན། ལུང་གི་རྣམ་གཞག་འགྲོ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འགག་སྡོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཆོས་

ལུགས་མང་ཆེ་བའི་ལུང་གི་སྟོན་པ་ནི་ལུང་དེའི་རྩོམ་པ་པོ་དེ་མིན་ཞིང་། དེས་ལུང་དེ་འཁྱེར་ཡོང་བའམ། དེས་དངོས་སུ་ཉན་ནས་ལན་སྐྱེལ་བ་དེ་ལ་ཕོ་ཉ་ (Messenger) ཞེས་ཟེར། དེའི་ནང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཡི་ཤུའི་ཆོས་ལུགས། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་གཞན་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མས་གང་བསམ་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ཟག་ཕལ་པས་བསླབ་ས་མེད་པའི་གཙོ་བོའམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ། ཚངས་པ། God སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་༑ ཁ་ཤས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་། ནུས་པ། ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་འདོད་པ་གང་ཡིན་རུང་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀོད་པ་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ། ཚངས་མ་ཤེས་མཁན། གང་དུ་ཡིན་ནའང་ཡོད་པ། བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་དང་གང་ཟག་ཕལ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་དེ་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཙང་། འབྲེལ་བ་བཟོ་མཁན་ནམ་ལན་སྐྱེལ་མཁན་ཞིག་གོང་ནས་མར་གཏོང་བར་བསམ་གྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡི་ཤུའི་སྟོན་པ་ཇི་སུ་མསི་ཧ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་བཞིན་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་མུཧམྨད་ཡིན་ནའང་རེད། ཁོང་ཚོས་བསམ་བློ་བཏང་བའམ་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱི་མེད། གོང་ནས་བཀའ་གཏང་ཡོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ཡི་ཤུ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ God དང་། ཁ་ཆེ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཁུ་དཱ་ཡིས་འདི་ཚིག་གི་རེད། འདི་ཚིག་གི་མ་རེད། འདི་ཡག་པོ་རེད། འདི་སྡུག་ཅག་རེད་ཅེས་གོང་ནས་གང་ཐག་བཅད་པ་དེ་རེད། གང་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ང་ཚོ་ལ་མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ་དང་པོ་ནས་ཏག་ཏག་འགྲིགས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་ཨིན་སྐད་དུ་ Revelation དང་ Message ཟེར་གྱི་རེད། ང་ཚོ་ནང་པ་ལའང་ Message of Buddha (སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་) བཤད་རྒྱུ་དེ་ཨིན་སྐད་ནང་གོམས་པའམ། ཡང་ན་ God གིས་གོང་ནས་མར་ལན་བསྐུར་ཡོང་རྒྱུར་གོམས་པ་ཡིན་ཙང་རེད། གང་ལྟར་གཞན་ཞིག་ནས་ཐག་བཅད་དེ་ང་ཚོར་མར་ལན་བསྐྱལ་བའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གཞུང་གི་རྩ་བའི་ལུང་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཀུ་རན་ (Quran) ཡིན་ནའང་རེད། བ་ཡི་བལ་ (Bible) ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོ་རིགས་གཅིག་རེད།

དེ་ནས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པ་ནི། ལུང་འདི་རྟག་པ་རེད་ཅེས་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡོད། འདི་དང་འདི་ཞེས་མིང་འདོགས་དགོས་པ་མི་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤེས་གསལ་རེད། གང་ལྟར་སྡེ་ཚན་ཕྱེ་ཡོང་དུས་ལུང་རྟག་པ་རེད་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་སྒྲ་རྟག་པ་དང་སྒྲ་འདི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཙང་། སྒྲའི་ནང་དུ་ཚིག་དང་མ་ཚིག་གི་གདམས་ངག་མཐར་ཐུག་པའམ། རིག་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲའི་ནང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པ་དྲན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡོད་པའང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དེ་ཚོས་བསམ་གཏན་གྱི་ཐོག་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་རྣམས་བསྡུས་ནས་ཡོང་བའི་རིག་བྱེད་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོད་པ། རྟག་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་འདོད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་མ་གོ་བ་དེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དེ་ཚོས་ཐོས་ནས་རྡུག་རྡུག་བཟོས་ཏེ་ང་ཚོའི་སར་བསྐྱལ་ཡོང་བ་ལ་ལུང་དུ་ཆ་བཞག་པ་གཅིག་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་བརྟག་དཔྱད་དང་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་རིགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་སུ་ལའང་མེད། དེ་ནི་མིའི་གཤིས་ཀ་དང་། མིའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ། དེ་བཞིན་མིའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དང་འཚམས་པ་ཞིག་མིན། གང་ལྟར་ཚིག་གི་རེད། ཡག་པོ་རེད། སྡུག་ཅག་རེད་ཅེས་ཐག་གཅང་མ་བཅད་ཚར་དུས་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་ལ། བསམ་བློ་གཏོང་ཆོག་པའང་མེད༑ གལ་ཏེ་དེ་ལ་དྲི་བ་བྱེད་ན། ཡིད་ཆེས་ལ་གནོད་པ་རེད་ཅེས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཟབ་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ནས་བུད་འགྲོ་བ་རེད། སྤྱིར་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་གཉིས་གཅིག་པ་མིན། དད་པའི་ནང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་རེད། God གིས་བཟོས་པ་ལ་དྲི་བ་གཏོང་མཁན་ཁྱེད་རང་སུ་ཡིན་ནམ། God དང་ Khuda ཡིས་བཟོས་པའམ། ཡང་ན་སྒྲ་ཡི་ནང་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་

ཁྱེད་རང་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དྲི་བ་དང་བརྟག་དཔྱད་བཏང་བ་དེ་ཧ་ཅང་མ་འོས་པ་དང་རྫབ་ཆེན་རེད་མདོག་མདོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་དེ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཙང་། དམར་པོའི་རིང་ལུགས་དང་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་པ་དེ་ཆོས་ཆོས་ལ་རྨོངས་དད་རེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པ་འདིར་ཐུག་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་ཡོད་ན། ཆོས་ཚང་མ་རྨོངས་དད་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནས་ཆོས་ལ་རྨོངས་དད་རེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་རེད།; ལར་ནས་ཆོས་ལུགས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་མ་ཆོད་པའི་སྐྱོན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། རྩ་བའི་ཆོས་མང་པོའི་ནང་དུ་རྨོངས་དད་ཚུད་ཡོད། གང་ལྟར་ Revelation ཐོག་ནས་ལན་འཁྱེར་ཡོང་བའི་ Message (འཕྲིན་) གཅིག་དང་། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྣྲའི་ནང་ནས་ཧུག་ཧུག་བཟོས་པ་གཉིས་རེད། ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བ་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ལུང་ལ་གཞི་རྩ་བརྟེན་ནས་འགྲེལ་པ་བྲིས་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབས་པ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཆོས་ལུགས་དར་ཡོང་བ་རེད།

ནང་པ་དང་གཅེར་བུ་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་བཀའ་དང་ལུང་གི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། སྔ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ནས་ཧུག་ཧུག་བཟོས་ནས་འཁྱེར་ཡོང་བ་མིན་ལ། ཡང་ན་གཞན་ཞིག་གིས་བཀའ་བཏང་ནས་ལན་སྐྱེལ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་མགྲོན་གཉེར་ལྟ་བུའང་མིན། རང་ཅག་ནང་པར་མཆོན་ནའང་སངས་རྒྱས་ནི་ཐོག་མར་ང་ཚོ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཡོད་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནང་བྱིང་བའི་གང་ཟག་ཕལ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།; དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་ཏེ་རིམ་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། འཐོབ་དགོས་པ་ཆ་ཚང་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་གཟིགས་པ་བྱུང་། དེས་ན་གང་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལམ་དེ་ཐུགས་རྒྱུས་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་ཉིད་

གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་འདི་མ་ནོར་བར་མཁྱེན་གྱི་ཡོད། གང་ལྟར་བླང་བྱ་དང་འདོར་བྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ་རེད། དེ་ཡང་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་གཟིགས་པ་མ་གཏོགས། གཞན་ཞིག་གིས་རོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟིགས་པ་མ་རེད། དེ་བཞིན་གཟིགས་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་དོན་ལ་འཐད་གནས་པ་རེད། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། གྲགས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རིགས་པ་སོགས་གང་ཞིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ནའང་འགྱུལ་པ་མེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་མཁྱེན་པ་དེ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། ཚོད་ཚོད་བྱས་ནས་གསུང་གི་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཁྱེན་པ་དང་། བརྩེ་བ། ནུས་པ་བཅས་གསུམ་ག་ཡོད་ཙང་། གང་གསུངས་པ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་མེད། དཔེར་ན། ལམ་བཤད་མཁན་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན༑ བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་འཛིགས་ས་དེ་གང་ནས་འགྲོ་དགོས་ཞེས་དྲིས་ན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་གིས་ལམ་དེ་མ་ཤེས་ན་བཤད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་མ་ཤེས་བཞིན་དུ་བཤད་ན་རྫུན་ཆགས་རྒྱུ་རེད་ལ། ཕྱིན་པ་ཡིན་ནའང་སླེབས་རྒྱུ་མེད། དེས་ན་ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་ཐོག་མར་ལམ་དེ་རང་གིས་ཤེས་དགོས་ལ། རང་ཉིད་དེའི་ནང་འགྲོ་སྦྱོང་བ་ཞིག་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་གིས་མི་གཞན་ལས་གོ་ནས་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་བཤད་ན། དེ་ལའང་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་ཁྱེད་རང་འགྲོ་སྦྱོང་བ་དང་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནས་ཁྱེད་རང་གིས་ལམ་དེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ལམ་འདྲི་མཁན་དེ་ལ་བརྩེ་བ་མེད་ན། ལམ་ནོར་བ་ཞིག་ལ་གཏང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། གང་ལྟར་ལམ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་༑ འདྲི་མཁན་ལ་བརྩེ་བའང་ཡོད་པ་བཅས་གཉིས་ཚོགས་བྱུང་ན། ལམ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་བསྟན་ཐུབ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐོག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པའི་ནུས་པའང་དགོས༔ དཔེར་ན་བོད་སྐད་མ་གཏོགས་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྟན་ཐུབ་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་

སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཙང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བསྐོར་བ་རེད། དེ་ཡང་ཐེག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཚང་མ་གསལ་བར་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རེད། དེས་ན་ཆོས་ལུགས་ཚང་མའི་ནང་དུ་གཞི་རྩ་གཞག་སའི་བཀའམ་ལུང་འདི་མང་ཉུང་བསྡུར་ན། ནང་པ་མང་ཤོས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་རེད། དེ་ནི་སྨྲག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ Message འཁྱེར་ནས་ལམ་སེང་རྒྱུགས་ཡོང་བ་མིན་ཞིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཙང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་སྣ་ཚོགས་བཞིན་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་དེ་ཧ་ཙང་ཆླབས་ཆེན་པོ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོར་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ནང་གི་ཧ་ཙང་ཉུང་དུ་ལྷག་པ་དེ་རེད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཁུར་བར་འོས་པའི་སྣག་ཚས་བྲིས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན་གསུང་གི་ཡོད། གླང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་ནི་གླང་ཆེན་ཧ་ཙང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་རྒྱབ་ཏུ་འཁུར་ཐུབ་པའི་སྣག་ཚས་བྲིས་པའི་གསུང་རབ་མང་ཉུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རེད། དེ་ནི་ཧ་ཙང་མང་པོ་རེད། ང་ཚོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རྣམས་ Microfiche བཟོས་ནའང་ཤོང་ཐབས་མེད། སྤྱིར་གླང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཁུར་བར་འོས་པའི་སྣག་ཚས་བྲིས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཆོས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་ཟེར་བ་དེ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྣང་མེད་འཇོག་རྒྱུ་ཞིག་མིན། བསམ་ཚུལ་འདིས་གང་མཚོན་གྱི་

ཡོད་ཅེ་ན། ང་ཚོའི་ལུང་གི་ཆོས་དེ་ཇི་ཙམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྔགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་དུང་ཕྱུར་ཁྲག་དྲུག་དང་བྱེ་བ་ཁྲག་བརྒྱད་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཉུང་ངུ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མིན། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་འདི་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། རྗེ་དཔལ་དགེ་རིན་པོ་ཆེས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཐུབ་དབང་ལྷའི་ཡང་ལྷས།། དྲང་སྲོང་ལམ་ནས་དྲང་པོའི་གོ་འཕང་བརྙེས།། དྲང་པོའི་ལམ་བཟང་འགྲོ་ལ་དྲང་པོར་སྟོན།། དེ་སླད་དྲང་སྲོང་ཆེ་ཞེས་གྲགས་མིན་ནམ།། ཞེས་དྲང་པོའི་ལམ་ནས་དྲང་པོའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་དེ་དྲང་པོའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཙང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་མིན་ནམ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དྲང་པོའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པ་ཟེར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་བསྟན་པ་དེ་ལ་བརྗོད། གདུལ་བྱ་བློ་གྲོས་དམན་པ་ཚོས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྟ་ཞོག ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཀློག་པ་ལའང་མི་ཆོག་ཁ་ཤས་ཤིག་གཏོང་དགོས་ཚགས་རྒྱུ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚང་མའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ངམ་བློ་ཡུལ་དུ་ཆུད་ཐབས་སུ་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཐོག་ནས་རུག་རུག་བཟོ་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཅས་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་གཉིས་སུ་བསྡུས།

ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མཛོད་ལས། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི།། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས།། ཞེས་ཉོན་མོངས་ལ་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་རུང་། ང་ཚོའི་བློ་ལ་ངེས་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་ཆགས་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཆིག་ཁྲི་

ཚིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་དང་། ཞེ་སྡང་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་། གཏི་མུག་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚིག་ཁྲི་ཚིག་སྟོང་བཅས་རེད།

དེ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས། ཡང་ན་ཚིག་གི་འགྲོས་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་ཕྱེ་བ་བཅས་གཉིས་རེད།

བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། དྲང་དོན་དང་། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་རེད༑ རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གནད་འགག་ཆེ་བ་རྣམས་རེད༑ མདོར་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་གཉིས། གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཚིག་འགྲོས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ་ཡན་ལག་དགུ། བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་བཅས་རེད།

དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱེ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་དེ་རེད༑ བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཞེས་བརྗོད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་དེ་ང་ཚོས་ཧ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་ཤེས་དགོས་པ་དང་། ག་དུས་ཡིན་ནའང་ལབ་ཚོག་ཚོག་ཅིག་ནང་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཚང་མར་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་གཞི་རྩ་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་སློབ་སྦྱོང་གང་བྱས་པ་རྣམས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ནང་བསྡུ་དགོས། གལ་ཏེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་མཁན་གྱི་ལུང་ཞིག་བྱུང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞི་རྩ་འཛོག་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་

དགོས༔ དེས་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་སྐབས། དེ་ལས་མང་ཙམ་འགྲོ་ས་མེད། དཔེར་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཆ་བཞག་ན། གྲངས་ངེས་པ་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། གསུང་རབ་དེ་གཞི་རྩར་བཞག་ནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་སྡེ་ཚན་ཕྱེ་བ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་བཅུ་གསུམ་མམ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཆགས་མི་ཚོག་ཅེས་བཤད་ཐབས་མེད༔ འོན་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་ཕྱེ་སྐབས་གཉིས་ཆགས་ཐབས་མེད་ལ༔ བཞི་དགོས་དོན་ཡང་མེད། དེ་ནི་མང་ན་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བྱེར་བ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་དབྱེ་བ་གཞན་མི་ཤེས་ནའང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་ཤེས་ན། ནང་པའི་གཞི་རིམ་དེ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་སྙམ་ངོ་ཚ་པོ་འདི་མི་ཡོང་།

སྡེ་སྣོད་ཞེས་པར་པྲ་ཀྲི་དང་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་དུ་པི་ཊཀ་ཞེས་བརྗོད། ཨིན་སྐད་དུ་ Basket ཞེས་བསྒྱུར་འདུག ཚིག་དེ་ཏ་ཙང་སྐྱོ་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད༔ སྤྱིར་བཏང་ Basket ཟེར་བ་དེས་ལམ་སེང་བསམ་བློའི་ནང་དོན་སྤྱི་ཙེ་འདྲ་ཤར་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤོག་སྒྲིགས་སམ་ཁ་ཟས་བཟའ་འཐོ་སོགས་གཡུག་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤར་གྱི་ཡོད། ཕལ་ཆེར་སྡེ་སྣོད་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་པིཊཀ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་ནུས་པ་ཆེ་བ་དང་ཡག་པོ་ཡོད། བོད་སྐད་དུ་རྗེས་སྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཟོས་པའི་མིང་ཚིག་མང་པོ་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་ལས་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོད། གལ་ཏེ་སཾསྐྲྀཏའི་སྒྲ་དེ་ཐད་བསྒྱུར་བྱས་ན་སྣོད་རྐྱང་པ་ལ་གོ་ཞིང་། དེའི་ནང་སྡེ་ཟེར་བའི་ནུས་པ་དེ་ཚིག་ཏ་ཙང་ཕར་འཛིན་ཚུར་འཛིན་གྱིས་འཐོན་གྱི་ཡོད་འགྲོ་མ་གཏོགས། ཁ་ཐུག་ལ་མི་ཡོང་། དེས་ན་སྡེ་དང་སྣོད་གཉིས་བསྡོམས་ནས་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བཟོས་པ་འདིས་གོ་བ་ བླང་རྒྱུར་ད་དུང་ཐབས་ཆེ་བ་རེད། སྡེ་ཞེས་པས་དེ་གསུམ་པོ་ནང་གསེས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོ་ལ་སྡེ་ཚན་རང་རྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་༔ འདིར་རང་རྐྱ་བ་ཟེར་དུས་གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་དོན་མིན། སྤྱིར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འགལ་བར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད། འགལ་བར་འདོད་མ་ཚོག་པའང་མིན། སྤྱིར་བཏང་སྡེ་སྣོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མང་པོ་རེད། མདོ་གཅིག་ལའང་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ནང་

བགྲང་ཚོག་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྡོད་ལའང་བགྲང་ཚོག་པ་མང་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དེ་སྡེ་སྣོད་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་མང་བ་རེད། དེས་ན་སྡེ་སྣོད་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ཧ་ཅང་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། བརྗོད་བྱའི་སྡེ་ཚན་མ་འདྲེས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྡེ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྣོད་ཞེས་ཟེར། སྡེ་ཞེས་པས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྡེ་ཚན་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་མཚོན་རྒྱུ་དང་། སྣོད་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ཐམས་ཅད་རྡུག་རྡུག་བཟོས་པའི་སྣོད་དེ་ཆགས་པ་ཡིན་ཅང་། སྡེ་སྣོད་ཅེས་ཚིག་གཉིས་བཞག་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་རེད།

སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་གྲངས་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བར་ལ་རྩོད་པ་གང་ཡང་མེད། ཐེག་དམན་པས་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་རེད་ཅེས་ཟེར་དུས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་འདུ་གི་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད། མི་འདུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྡེ་ཅན་གྱི་ཕུག་ཏུ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྣམས་བསྡུས་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད།

སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས་འདི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ལས་དང་པོ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འགྲོ་ནའང་རེད། དེ་བཞིན་ལས་དང་པོ་བ་ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་བར་དུ་འགྲོ་ནའང་རེད། ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་པོ་ཆ་ཚང་བ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་པར་འགྲོ་ས་མེད། གང་ལྟར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བཅས་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསླབ་པ་གཅིག་གམ་བསླབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཐོབ་མི་ཐུབ། ཆོས་ལུགས་གཞན་དུ་དད་པའི་ལམ་མམ་ཝཀྟི་མཱརྒ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་མམ་ཛྙཱན་མཱརྒ་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་ཅིང་༑ གཅིག་རྐྱང་པས་སླེབས་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་དེ་འདྲའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལམ་ཞེས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད༑ དེ་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་རེད། རིམ་བཞིན་དང

པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཐའ་མ་ཤེས་རབ་དབང་གིས་སྤང་བྱ་རྣམས་སྤངས་ནས་འབྲས་བུ་འཐོབ་དགོས་པ་དེ་ངེས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་ཉུང་ན་མི་འགྲིག་པ་དང་། གསུམ་ལས་མང་ན་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡང་དེ་རེད།

ང་ཚོ་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བ་དེ་གཞན་སུ་གང་གིས་འཁོར་བཙུག་མེད། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་རྒྱུའང་མི་གཞན་ཞིག་གིས་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་པར་བརྟེན། སོ་སོའི་ལག་པ་ལ་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་ང་ཚོས་མཐོང་གི་མེད། དཔེར་ན། སྨྱུ་གུ་དང་ཤོག་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། སྨྱུ་གུ་དང་ཤོག་བུའི་གནས་ལུགས་དེ་ང་ཚོས་མཐོང་གི་མེད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཏོག་ཙམ་མང་དུ་བཏང་བའམ། ཡང་ན་ཏོག་ཙམ་ཉུང་དུ་བཏང་ནས་ལྟ་གི་ཡོད། དེ་ནི་གནས་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་བའི་མ་རིག་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་སྟངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཞིན་མ་བཞག་པར། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་དབང་གིས་རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བ་དེ་ཡོང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་།། བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྐྱེད་པ།། ཟོ་ཆུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི།། འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད།། ཅེས་ཟོ་ཆུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བའི་ནང་འཁོར་རྒྱུ་དེ་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པ་རེད། དེས་ན་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དགོས། གནས་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་བའི་བློ་དེ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ། ཕྱག་འཚལ། གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་མེད། དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་ཕན་ཡོན་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་ཤོག་ཅེས་ཕྱག་རྒྱུང་རྒྱུང་འཚལ་བ་དང་། སྨྲིན་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་

གཏོང་བས་ཕན་ཐོགས་མེད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྐྱོན་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར་ཡིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་བསྒོམས་ཀྱང་། གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཚར་གཅོད་མི་ཐུབ། ཚར་གཅོད་མི་ཐུབ་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་མེད། གལ་ཏེ་རྟག་པ་འཛིན་པའི་བློ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་ན། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་དེ་དང་ཏག་ཏག་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བློ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེའང་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་བློ་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་ཞིག་མ་སྐྱེ་བར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཤེས་མེད། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་རྣམས་མེད་པར་བཟོ་དགོས། དེའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྩ་བ་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མེད་པར་བཟོ་དགོས། རྨོངས་པ་མ་རིག་པ་དེ་མེད་པར་བཟོ་བ་ལ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་ཆེད་སེམས་དམིགས་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། སྒོམ་ཐུབ་པ། བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱོ་ཐུབ་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། དེས་ན་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ། དེའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལྷག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པའམ་ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡོང་བ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ནང་སེམས་

ཀྱི་གཡེང་བ་ཐྲ་མོ་ལྡོག་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ། སེམས་ཕྱི་རོལ་ལ་གཡེང་བ་རགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིག་མེད་ན། སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐུབ་ཐབས་མེད། གང་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཞིག་མེད་ན། ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པར་བསྒོམ་ནའང་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད།

ཕྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏམ་སྒོམ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཡམ་དང་ནི་ཡམ་སོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལའང་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ལ་མ་བརྟེན་ཐབས་མེད་རེད། དེས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པ་ལ། གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྐྱེ་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་བསླབ་པ་དང་པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དེ་དགོས་པ་ཆགས་པ་རེད། དེ་དག་ཚང་མའི་མཐའ་མའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་བཀའ་སྩལ་པ།། རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་འཇུག །དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ།། ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཚིག་གཅིག་བསྟན་ནའང་གདུལ་བྱ་ཐར་པ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། སྤྱིར་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་། གནས་སྐབས་ཚེ་རིང་པོ་དང་བར་ཆད་སེལ་བའི་ཐབས་སོགས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཚང་མ་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེས་ན་ཞི་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ཤེས་རབ་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དེ་དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་བརྟེན། དེ་གསུམ་པོ་མ་ཚང་ཐབས་མེད་རེད།

སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་འདིའི་གྲངས་ངེས་ནི་གདུལ་བྱ་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རེད། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གཏན་འཕེལ་བ་དང་། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་ཐར་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཙམ་ལ་མིན་པར། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་རུང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན་གཏོང་ཡིག་ཅིག་འབྲི་དགོས་ནའང་། བསླབ་པ་གསུམ་དང་མཚུངས་པའི་ཐབས་ཤིག་མེད་ན། གཏོང་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་མི་ཐུབ། དེ་ཡང་གཏོང་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་ཐོག་མར་འབྲི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཤིག་དགོས། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་མེད་ན༑ ཡི་གེ་འབྲི་ཐབས་མེད། དེ་འདྲའི་ཡི་གེ་ཞིག་འབྲི་ཤེས་ནའང་། ཡི་གེ་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་དེ་རང་ལ་གཏད་དེ་འབྲི་དགོས། གང་ལྟར་ཡི་གེའི་ཐོག་ཏུ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་འདྲའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་བ་ལ་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན་སྨྱུ་གུ་འཛིན་སྟངས་ཡིན་ནའང་གང་དུ་གོམས་པ་དེར་འཛིན་དགོས་མ་གཏོགས། སྨྱུ་གུ་ལག་པ་གཡོན་པའམ་རྐང་པས་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་ན། དེ་ལ་སྒྲིག་ལམ་མམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་མེད། དེ་བཞིན་ཇ་ཞིག་འཐུང་བ་དང་། ཁྲུས་ཤིག་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཚང་མ་ལ་ལས་ཀ་དེ་བྱེད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལས་ཀ་དེ་དངོས་སུ་བྱེད་དུས་ཀྱི་བློ་རྩེ་གཅིག་པའམ་ཏིང་ངེ་འཛིན། ལས་ཀ་དེ་བྱེད་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་མམ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་གསུམ་པོ་ཚང་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་གསུམ་པོ་མེད་ན༑ ཏ་ལམ་ཇ་འཐུང་མི་ཐུབ་ལ། ཁྲུས་ཀྱང་བརྒྱབ་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ཐར་པའི་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་གསུམ་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད།

སྤྱིར་བཏང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ། ཤེས་རབ་ཙམ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་འདིར་ཨདྷི་ཥྚེ་ལྷག་པ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ལས་ཁྱད་དུ་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་རེད། དཔེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཕྱི་རོལ་པ་ལས་ལྷག་ཚུལ་ནི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིག་ཡིན་པས་སོ།། དེ་ནི་འཁོར་བ་ལ་ངེས་

པར་འབྱུང་ནས་དེ་ལས་འགྲོལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བྲངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིག་ཡིན་ཙང་ལྷག་པ་རེད། ནང་པས་འཁོར་བའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་རྐྱང་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་གི་མེད། གལ་ཏེ་དེའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལྷག་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་བྲངས་པ་ཡིན་ཙང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རེད། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་བྱས་ན། སྐྱབས་འགྲོས་ཟིན་པ་ཡིན་ཙང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རེད།

དེ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལའང་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ངེས་འབྱུང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ལྷག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱབས་འགྲོས་ཟིན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལས་ལྷག་པ་དང་། ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལས་ལྷག་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལས་ལྷག་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལས་ལྷག་པ་རེད། དེ་དག་ལྷག་ཚུལ་ཡང་རིམ་བཞིན་སྐས་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་རེད། དེས་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་དེ་ཧ་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད༑ སྡེ་སྣོད་གསུམ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་དེ་ལྟར་རེད།

ང་ཚོ་བོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་འབྲི་བའི་སྐབས་སུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སྡེ་ཚན་ཕྱེ་ནས་བྲིས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྲིས་མེད་ཅིང་། སྡེ་ཚན་འབྱེད་སྟངས་དེ་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་རེད། རྩ་བའི་ལུང་གི་ཆོས་ཚང་མ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནང་ཡོད་ཀྱང་། མི་གཅིག་གིས་གློ་བུར་དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་དྲིས་ན། ང་ཚོའི་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་ནང་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་ལོགས་སུ་དང་། དེ་བཞིན་ཕལ་ཆེན་དང་། དཀོན་བརྩེགས་སོགས་ལོགས་སུ་ཡོད། འདུལ་བ་རྐྱང་པ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས། མངོན་པ་དང་མདོ་སྡེ་ཞེས་ལོགས་སུ་མེད།

སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་རབ་འདི་ལའང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་དང་། ཡང་ན་གནས་ལྔ་རིག་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གནས་ལུགས་རིག་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱེ༑ དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མངོན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མངོན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ནང་བསྡུས། དེ་ནས་ཨབ་ཧཾསཀ་སོགས་ནི་མདོ་སྡེའི་ནང་འགྲོ་དགོས་མཁན་དང་། མངོན་པ་ནང་འགྲོ་དགོས་མཁན༑ ཁ་ཤས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཙང་འདུལ་བ་ནང་འགྲོ་དགོས་མཁན་ཅི་རིགས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འདུལ་བ་པུ་ཏི་བཅུ་གཉིས་ནང་སོ་ཐར་གྱི་འདུལ་བ་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས། སྔགས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཚུད་མེད།

ང་ཚོའི་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་དག་ནི། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གསང་སྔགས་མདོ་སྡེའི་ཚུལ་དུ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན།། ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་བྲངས་ནས། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ནང་བསྡུས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། དེ་མིན་གསང་སྔགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་མངོན་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཞེས་བྱེ། གང་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ནང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་བསྟན་པ་རྣམས་གསང་སྔགས་ཀྱི་འདུལ་བ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་བསྟན་པ་རྣམས་གསང་སྔགས་ཀྱི་མངོན་པ། དེ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་སྟངས་བསྟན་པ་རྣམས་གསང་སྔགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལ་བཞག་པའང་ཡོད། གང་ལྟར་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་

པའི་སྤྱི་སྒྲོན་བཅས་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་སྒྲོན་གསུམ་འཛོག་སྟངས་དེ་ལྟར་རེད།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་གི་མཉམ་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་བྱུང་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཡོད་ཅེ་ན། ཚིག་གཅིག་གི་ནང་ཇོག་ཇོག་བཤད་ན༑ གང་ཟག་ཕལ་པ་དང་དམའ་ཤོས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞི་རྩ་བཞག་པའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལུགས་ཤིག་ལ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲོན་ཅེས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུའི་ནང་པའི་ཆོས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་ཚན་རིག་གི་ལམ་སྲོལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ཕྱིན་ནའང་མེད་ཐབས་མེད་པ་དང་། མཁོ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཧ་གོ་རྒྱུ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚང་མ་གོང་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཡར་བསྐྱལ་མེད༑ དེ་ཡང་། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང་།། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ།། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་མིན་ཏེ།། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད།། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་བརྙེས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ང་ཚོར་སྤོ་ཐབས་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྡིག་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱག་གིས་བཀྲུས་ནས་གཙང་མ་བཟོ་མི་ཐུབ་པ། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཆེར་མ་བཏོན་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱག་གིས་སེལ་ཐབས་མེད་པར་བརྟེན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཏེ་བདེན་པ་འདི་རེད། བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་རེད་ཅེས་བསྟན་ནས་གྲོལ་བར་བྱེད་དགོས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚང་མ་སྦྱོབས་པ་བཞི་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་ཆགས་ཤིང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་༑༑ ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་གསུངས།། ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གང་།། དེ་ནི་དྲང་སྲོང་གསུང་ཡིན་ལྡོག་པ་གཞན།། ཞེས་ལུང་གང་འདྲ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རེད། ལུང་གང་འདྲ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན། དེའི་ཆེད་མཛད་བྱུང་འདུག་གམ། མགོ་ལ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་བལྟ

དགོས་མེད། གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་དང་ལྡན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པ་དང་། ཚིག་འབྲེལ་ཆགས་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ཚང་ན། དེ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གང་རུང་གི་ནང་རག་རྒྱུ་རེད༑ དེ་བཞིན་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད།། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ།། དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་བླངས།། ཞེས་པ་དེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་རེད། རྩོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་བློ་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་སྣོད་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ལ་བྲིས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚོའང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་བཀའ་རྐྱང་པ་རེད། བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རེད། དཔེར་ན། ཙ་བ་ཤེས་རབ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ་བྲིས་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་རུང༑ མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མིན། སྡེ་སྣོད་ཅེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་གོ་དགོས། དེ་བཞིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཅང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེད། དེས་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཤད་དགོས་བྱུང་ན། རྗོག་རྗོག་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་རེད།

(༡༩༩༠ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷ་ེ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་བདེ་དོན་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་མགྲོན་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།)

༄ རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྐོར།

༄༅།། བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གི་འཛིན་གྲྭ་མཐའ་མ་དེ་རྒྱུད་སྡེའི་བཞིའམ་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་ཡིན། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་སྙིང་རྗེ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་སྐྱེས་ན། དེ་ནས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས། སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་ཞེས་པའང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མིན་པར། སྔགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེང་སང་ང་ཚོ་སྔགས་ལ་ཞུགས་མཁན་རྣམས་སྔགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་དང་མ་རུང་གི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་ཕྱེ་གི་མེད་ཅིང་། སྔགས་ཀྱི་སྣོད་རུང་ཡིན་ཤག་གིས་ཚང་མ་སྔགས་ལ་འཇུག་གི་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་དུ་སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་སྣོད་དུ་མ་རུང་བའམ་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཐུབ་ནའང་། སྔགས་ལ་ཞུགས་ནས་དེའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་རེད། གལ་ཏེ་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྡོ་རྗེ་དམྱལ་བར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ནའང་། རྗེས་སུ་དམྱལ་བ་ནས་ཐར་སྐབས་ད་ལྟའི་སྔགས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་ཡང་སྔགས་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ། མྱུར་བར་སངས་རྒྱས་པའི་རེ་བ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་རེད། ཡང་དེ་འདྲ་མིན་པར། དཔེར་ན། ས་སྐྱའི་ལུགས་རེ་ནས་ཕྱིར་མི་འདའ་བའི་གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སྒོམ་བརྒྱབ་མ་ཐུབ་ནའང་། བཟླས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་སྔགས་རྐྱང་པ་བགྲངས་པས་འགྲུབ་འགྲོ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད། གལ་ཏེ་སྒོམ་བརྒྱབ་མ་ཐུབ་པའམ་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་། དཀའ་ལས་རྒྱག་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན༑ སྔགས་རང་བགྲང་བའི་ཐོག་ནས་ཕྱི་མ་དག་ཞིང་དུ་སྐྱེས་ནས་སྔགས་ཀྱི་སྣོད་རུང་དུ་

འགྱུར་བའི་རེ་བ་བྱས་ནས་སྔགས་ལ་འཇུག་མཁན་ཡོད། དེ་ནས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྔགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་ལ་ཆ་བཞག་ནས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་མཁན་ཡང་ཡོད། གང་ལྟར་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་ཡག་པོ་མ་སྦྱངས་པར་ཡོང་ཐབས་མེད། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱོང་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྐྱབས་འགྲོ་འབུམ་དང་ཕྱག་འབུམ་བསགས་པ་སོགས་གྲངས་ཀ་ལོངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་ཐོགས་མེད། སྔོན་མ་མི་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡད་དེ་སྐྱབས་འགྲོ་བསགས་པ་རེད། གཅིག་གིས་སྐྱབས་འགྲོ་བསགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་བསྒོམས་པར་བརྟེན་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་བ་དང་། གཞན་དེས་ཚིག་ཀྲང་པ་འདོན་པར་བརྟེན་མགྱོགས་པོ་ཚར་བ་རེད། དེས་ན་གཅིག་གིས་སྐྱབས་འགྲོ་ཁ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དེས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བརྟེན་དུས་ཚོད་མགྱོགས་ལྷུར་གྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་རེད།

 སྤྱིར་བཏང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཏ་ཙང་མཇལ་ཁག་པོ་རེད། ཇི་སྐད་དུ། ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་མེ་ཏོག་བཞིན།། བརྒྱ་ལམ་ན་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །འབྱུང་འགྱུར་ཡང་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱུང་ཚད་ལ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་འབྱུང་། དཔེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུའང་མི་མཇེད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་ནང་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལས་མི་ཉུང་བ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ནི་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་གཉིས་དང་། རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་གཅིག་བཅས་གསུམ་རེད། དེ་ཡང་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་གཉིས་ནི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པར་བྱུང་བའི་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱན་ལེགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་རེད། རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཐ་མ་མོས་པ་སྣང་མཛད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་རེད། དེ་

ཡང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྟོང་ཡོད་པ་ནས་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུས་སོ་སོའི་ཞིང་བཟུང་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བུ་ཆུང་ཤོས་མོས་པ་སྣང་མཛད་དུ་སངས་རྒྱས་མཁན་དེས་སྨོན་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་བཏབ་མ་ཤེས་པར་བརྟེན། སྤྱིན་གྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་གང་བརྒྱབས་པ་དེ་ཆ་ཚང་ང་ལའང་འགྲུབ་པར་ཤོག་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་རེད། དེས་ན་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་དགུ་བརྒྱ་གོ་དགུས་སྨོན་ལམ་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་གང་མཛད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་མོས་པ་སྣང་མཛད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འགྲུབ་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་སྤྱན་ལེགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཡང་འགྲུབ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་མོས་པ་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོང་བ་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་རེད།

སྤྱིར་བསྐལ་པ་ལ་མུན་པའི་བསྐལ་པ་མང་བ་རེད། སྒྲོན་བསྐལ་ལའང་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་མ་བྱོན་པའི་སྐབས་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་སྐབས་མང་བ་རེད། དཔེར་ན༑ སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་བྱོན་ཞིང་། བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུའམ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་གནས་ཏེ་བསྟན་པ་ཉམས་རྒྱུ་རེད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་བསྟན་པ་མ་དར་གྱི་བར་དུ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་རེད། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཉམས་ནས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་འཕེལ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སོན་སྐབས་གཞི་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཕེབས་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ཕེབས་པ་ལའང་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་འགོར་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མ་བྱོན་པ་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཧ་ཅང་རིང་བ་རེད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི །བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཧ་ཅང་དཔེ་མཚུངས་པོ་རེད། དཔེ་མཚུངས་པོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་དང་བཅས་པའི་བ་རྪ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ Pacific Ocean དང་ Indian Ocean ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་རུས་སྦལ་དམུས་ལོང་ཞིག་རྒྱ་

མཚོའི་གཏིང་དུ་ཡོད་པ། རྒྱ་མཚོ་དེའི་ཁ་ལ་གཉའ་ཤིང་ཨི་ཁྱུང་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེ་རྦ་རླབས་ཀྱིས་ཕར་ཚུར་གཡོ་འགྱུལ་གྱིས་གང་སར་འཁྱམས་པ། ལོ་བརྒྱ་རེའི་མཚམས་སུ་རུས་སྦལ་དམུས་ལོང་དེ་རྒྱ་མཚོའི་ཁར་མགོ་རྗོག་ཙམ་ཐེངས་གཅིག་ཐོན་པ། དེས་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་འཁྱམས་པའི་གཉའ་ཤིང་དང་། རུས་སྦལ་གཉིས་ཁ་ཐུག་བརྒྱབས་ནས་གཉའ་ཤིང་གི་ཨི་ཁྱུང་ནང་རུས་སྦལ་གྱི་མགོ་ཆུད་པ་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། སྲིད་མཐའ་མ་བཀག་པ་མ་གཏོགས། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། ཧ་ལམ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།། དེ་བཞིན་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་ཚང་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་བ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པའི་ནང་ང་ཚོ་སྐྱེ་བ་བླངས་པར་བརྟེན། སྐྱེ་བ་བླང་སའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཧ་ཅང་མང་བ་རེད། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་ནང་སྐྱེས་ནའང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པའི་སྐབས་དེ་ཧ་ཅང་གིས་རིང་བ་རེད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེས་ནའང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྲུ་ལ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་ཁྲོན་ནས་མེད། འཛམ་བུ་གླིང་ནང་མི་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་མཁན་དེ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ཀྱི་དཔེ་དེ་ལས་ཀྱང་ཧ་ཅང་དཀའ་བ་རེད། མདོར་ན་སྤྱིར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མཐའ་མེད་པ། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། དེའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་དང་།། ང་ཚོ་མི་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ། གལ་ཏེ་མི་ལ་སྐྱེས་ནའང་བསྟན་པ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་བས་ཁག་པོ་ཡིན་སྟབས། དངོས་གནས་བསྟན་པ་དང་མཇལ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གིས་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་ད་རེས་ལན་གཅིག་མཇལ་བའི་སྐབས་

སུ་སྨོད་དུ་རུང་དང་མ་རུང་དང་། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྲུང་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ནའང་། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕལ་ཆེ་བ་སྔགས་ལ་འཇུག་གི་ཡོད། དེང་སང་བླ་མ་ཆོས་ཞུ་མཁན་སུ་བྱུང་ནའང་། གསུང་ཆོས་གནང་བའི་དགོངས་པ་བཞེས་ས་གཙོ་བོ་དེ་རེད། སྔགས་ཀྱི་བསྙེན་པ་གང་བྱུང་ལ་གསུངས་ནས་བླ་མ་ཁོ་རང་དཀྱིལ་བར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཕེབས་བསམ་པ་ཞིག་གི་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚང་མ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བག་ཆགས་ཤིག་འཇོག་ཐུབ་ན་དགོངས་པ་རེད།

དེའི་ཐོག་བོད་དུ་ཕྱག་བཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། ཕྱག་བཞེས་གཅིག་ལ་ནི་བླ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་དོ་དམ་པོས་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་མི་ཉེར་ལྔ་ལས་མི་བཀྲལ་བ་དང༑ དབང་མང་པོ་ཞིག་བླ་མ་གཅིག་དང་སློབ་མ་གཅིག་བཅས་ཚིག་བརྒྱུད་གནང་བའང་མང་པོ་རེད། ད་ལྟ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཕུད་དེ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་མང་ཤོས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ནི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ལས་སླ་པོས་མི་ལྔ་བྱུང་ནའང་གནང་གི་ཡོད། སྤྱིར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞིའི་ནང་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་མཁན་ཕལ་ཆེར་ཉུང་ཉུང་ཡིན་རྒྱུ་རེད༑ རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་མི་འབུམ་གཅིག་འཚོགས་པ་དང་། སྐབས་དེར་འབུམ་སྐད་རྒྱག་པ་དེ་ཆེ་མཆོག་གླིང་དུའང་གོ་ཚུལ་ལྟ་ས་ལ་བཤད་རྒྱུ་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་སྨོད་དུ་རུང་དང་མ་རུང་དང་། སྔགས་འདོན་ཤེས་དང་མ་ཤེས། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་སྲུང་ཤེས་དང་མ་ཤེས་མ་ཟད། དད་པ་ཡོད་དང་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བའང་མེད་ལ། ང་བཅར་ཆོག་པ་ཞུ་ཞེས་ཞུ་མཁན་ཡང་མེད། ཕལ་ཆེར་ཡུལ་སྐོར་སྤྲོ་འཆམ་པ་དེ་ཚོའང་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ནང་བསྡད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གང་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་རྒྱུ་རུ་རླབས་ཆེན་པོས་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད།

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་མ་བཤད་ན་མི་འགྲིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་སློབ་ཚན་དེ་དག་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་འདི་གཞག་དང་མི་གཞག་གི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བྱུང་བའི་མཐའ་མར་གཞག་རྒྱུ་ཐག་བཅད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྔགས་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། སྔགས་ཟེར་བ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྗོད་པ། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་གང་ནས་ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་འཐུས་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རྩ་བའི་སྔགས་འདི་ཏ་ཙང་དཀོན་པོ་དང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བརྗོད་མ་དགོས། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་སྔགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་མྱུར་བར་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྲོག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཕ་རྒྱུད། མ་རྒྱུད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་བླངས་ན། ལོ་གསུམ་དང་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་པ་ཡིན། གང་ལྟར་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བོ་ཆེ་དེ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ལས་དང་པོ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁ་མ་བྲི་བ་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་ནས་འགོ་བརྩམས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ལ་འཐོབ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤིག་བཤད་དུས། དེ་ལས་ཏ་ལས་དགོས་པ་དང་༑ དེ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ། དེ་ལས་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་མེད་པ་བཤད་མ་དགོས། དཔེར་ན༑ དེང་སང་ནམ་མཁའ་ལ་གཏོང་བའི་མེ་ཤུགས་འཕུར་མདའ་ (Rocket) ཟེར་བ་དེ་ཆུ་ཚོད་རེ་ལ་ཀི་ལོ་མི་ཏར་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཤས་འགྲོ་བའི་མགྱོགས་ཚད་ཡོད་ཅེས་ཏ་ལས་ལས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཚན་རིག་གི་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ནང་འགྲོ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་བཅིངས་ནས་ཕྱིན་པ་དེ་གྲ་མ་ཉམས་གྲུ་མ་ཞིག་པར་ང་རྒྱལ་དང་། ཁོང་ཁྲོ། གཏི་མུག ཞེ་སྡང་སོགས་རང་འཛགས་འཁྱེར་ནས་སླེབས་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྟོང་པ་བྱས་ནས་སླེབས་པའི་

རེ་བ་ཕྱིན་ནས་མེད། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། དངོས་གནས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཟེར་བ་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བའི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ངེས་པར་དུ་དཔག་ཐུབ་པ་དང་། མཚོན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

སྔགས་ལམ་གྱི་ཟབ་ཁྱད་དེ་ཇི་ལྟར་འདོན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། སྔགས་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན༑ ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐབས་ཆ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་རྐྱང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་མི་ཐུབ་པར་གསུངས། དེས་ན་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཀྱང་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཏེ་ས་བཅུའི་རྒྱུན་མཐའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བ་རེད། མདོའི་སྐབས་སུ་འོད་ཟེར་ཆེན་མོའི་དབང་བསྐུར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་སྔགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད། གང་ལྟར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ཏེ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་དགོས་པ་ལས། སྔགས་བླ་མེད་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་རྐྱང་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐུབ། ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་ལ་སྐྱིལ་ཀྲུང་མི་བཤིག་པར་བཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མདུན་དུ་བྱོན་ནས་ལྷའི་བུ་མོ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་ཟེར་བ་བཀུག་ནས་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སོགས་གནང་སྟེ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནས་ཐད་ཀར་སྔགས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་ཚུ་ཚོད་ཁ་ཤས་ཤིག་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོད་ལ་དབང་བསྐུར་བ་དང་། གུང་ལ་འོད་གསལ་གྱི་ཉམས་བཞེས། དེ་ནས་ཐོ་རངས་ལ་སངས་རྒྱས་པ་རེད་ཟེར། དེས་ན་སྒྲོད་ལ་བདུད་བཏུལ། གུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག ཐོ་རངས་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བདུད་བཏུལ་བའི་རྗེས་སུ་ལམ་སེང་དབང་བསྐུར་བའི་ཚོ་ག་འདི་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་

གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་རེད་ཟེར། ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་པ་དངོས་ལ་མི་བརྩི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་ཟེར་གྱི་རེད། སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུའང་དབང་བཞེས་པ་དེ་དག་ཚང་མ་མཛད་པ་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། དེའི་ཟབ་ཁྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལས་གཟུགས་སྐུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གསུངས་མེད། དེ་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན།། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ།། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།། དམ་པ་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཞེས་བརྗོད། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རེད། ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་སྟབས། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཟེར་ནའང་འགྲིག་ལ། ཆོས་སྐུ་ཟེར་ནའང་འགྲིག གང་ལྟར་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་ཐབས་མེད། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་རེད། དེ་བཞིན་དེ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའང་དེ་རང་རེད། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་དགོས་པ་རེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ད་ལྟ་ང་ཚོ་སློབ་པ་དྲི་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་དང་སེམས་ཁྲལ་མི་རུང་བ་ཡོད་པ་བཞིན། དྲི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཚོགས་ཤིག་དགོས་པ་ལས། སེམས་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས་ལུས་མེད་པ་ཆགས་ན། རིགས་པ་དང་འགལ་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་བསྒྲུབ་དགོས། དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་མེད།

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ནི་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རེད། དེ་ཡང་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ས་དང་པོ་ཐོབ་དུས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ས་བཅུའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་རང་གི་ངོ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་བ་དེ་སྤངས་པ་དང་མཉམ་དུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རེད། དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཉེར་ལེན་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཡོད། དེ་མིན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོར་འགྲོ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འདི་ཡིན་ཞེས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་གསལ་པོ་གསུངས་མེད། དཔེར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། བླ་མ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་།། ཡང་དག་བླངས་པ་བརྟན་པ་དང་།། བསྡུ་བ་བསྙེན་དང་གྲུ་ནོམ་པའི།། དངོས་པོ་སྦྱིན་དང་གསད་བྱ་བ།། ཞེས་སོགས་མཚན་བཟང་གི་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བསམ་གཏན་བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས། རྫས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོར་འགྲོ་བ་ཞིག་མེད། དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་རྫ་མཁན་དང་། མེར་བསྲེགས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཅ་ལག་ དེ་བཞིན་རི་མོ་འབྲི་སྤྱད་དང་། རྩི་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཅ་ལག་ལྟ་བུ་ལས། རྫ་མ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འདམ་བག་ལྟ་བུ་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་མེད། དཔེར་ན། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་ཤ་ཁྲག་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་

འཕངས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་སྟབས༑ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེར་ལེན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཐ་མལ་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཇི་དག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་མཚན་བཟང་གིས་སྤྲས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེའི་ཚུལ་བཤད་དགོས་ཀྱང༌༑ དེ་ནི་ཐེག་པ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་མེད།

སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་ལམ་དེ་གང་བཤད་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་བཏང་སྔགས་ཙམ་ལ་བྱས་ན་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷའི་སྐུ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་ལུས་འདི་ལྷའི་སྐུ་ལ་བསྒོམས་ནས་མཐར་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷའི་ལུས་ཤིག་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡོད། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལྷའི་ལུས་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་སྔགས་བླ་མེད་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་སྒྱུ་མའི་ལུས་ལ་ལྡང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ནི་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་སྐབས་སུའང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ལྷག་པའི་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུ་ཞིག་བཤད་ཡོད། གང་ལྟར་ལུས་ལྷའི་སྐུ་ལ་བསྒོམ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བསྟིམས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྱད་ཅིག་ཆགས་ཡོད།

སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྱད་གཉིས་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྨིན་པའི་ཡུལ་དང་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར། དེ་ནི་ད་ལྟ་ནས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་ལམ་ལ་ཁྲིར་ནས་ལམ་གྱི་དུས་ནས་བསྒོམ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤིག་གསུངས་པ་རེད། ལམ་དུས་ནས་བསྒོམ་རྒྱུའི་ཐབས་དེ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན༑ དཔེར་ན། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་དག་པ། ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ། འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཅས་ཡོངས་སུ་

དག་པ་བཞི་པོ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ད་ལྟ་ནས་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྒོམ་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་དང་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་གཉིས་པོ་སྦྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་རེད། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རང་ཉིད་ལྷ་ལ་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐུའི་རྣམ་པར་བསྒོམ་པ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འཕྲོས་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོས་ཕུལ་བའི་མཆོད་པ་བདག་གིར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་དག་པ༑ དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་བསྒོམས་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་དག་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ད་ལྟ་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒོམས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲའི་ཆ་ནས་སྔགས་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རེད།

ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དངོས་གཉེན་གྱིས་སྤངས་པ་མ་གཏོགས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་བའམ་ལམ་དུ་འཁྱེར་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་མེད། དེ་ལྟར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ལམ་འཁྱེར་གྱི་ཚུལ་དེ་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་སྟབས། ཉོན་མོངས་སྤང་བ་ལ་དུས་ཚོད་ཞུང་བ་འགོར་བ་དང་ལས་སླ་བ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིན་འབུས་ཤིང་བཟས་པ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བའི་ཐབས་སམ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་བསྟན་པ་རེད། ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་རྨོངས་དང་།། ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་།། དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དབང་བྱས་པས།། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁྱད་པར་འཕགས།། ཞེས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་དང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཐོབ་རྒྱུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་དོན་གཅིག་རེད། ཡིན་

ནའང་ཐབས་ལ་མ་སྦྱོངས་པ་དང་། ཐབས་མང་བ། དཀའ་བ་མེད་པ། དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནི་མདོར་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་མེད་རེད། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མེད། སྤྱིར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་ལུས་ལྷ་སྐུར་བསྒོམ་པ་ཙམ་ལ་གསུང་གི་ཨེ་ཡོད། གང་ལྟར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་མིན་གྱི་མཚམས་ཀྱང་འཇོག་ཁག་པོ་རེད། གལ་ཏེ་བདག་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཀྱི་ནང་མདུན་བསྐྱེད་ཀྲུང་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་པའམ་རང་ཉིད་ཐ་མལ་པའི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་ལྷའི་ངོ་བོར་བསྒོམ་མ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད༎ གང་ལྟར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་བ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་དེ་ལ་མཆོད་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིར་སྤྱན་དྲངས་པ་སོགས་སྔགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད་མ་གཏོགས། མདོ་ལུགས་ལ་སྤྱན་དྲངས་པའི་སྐད་ཆ་མེད། དཔེར་ན་སྤྱན་དྲངས། བཞུགས་སུ་གསོལ། དམ་བཞག་བྱེད། མཆོད་པ་ཕུལ་བ་སོགས་སྔགས་ལུགས་རེད། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་དེ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་སོགས་ཚང་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཞག་དགོས། དེ་འདྲའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པ་ཡིན་སྟབས༎ དེ་ལ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད།

སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུད་ལའང་བཞི་ཆགས་པ་རེད། རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད། དེ་མིན་

དམིགས་བསལ་གྱི་སྐད་ཆ་ནི་མང་པོ་རེད། དེས་ན་ཡོངས་གྲགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་བཅས་བཞི་རེད། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡིལ་ནས་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བརྩིས་པའང་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ནང་གསལ། མ་གཞི་ནས་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དེའང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་རེད། གང་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་སྟབས། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བཤད། དེའི་ནང་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མེད། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ཟེར་བ་དེ་བོད་པས་ཡོངས་གྲགས་བཤད་སྟངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཕྱེ་ན་ཚེ་གཅིག་ལ་མ་གཏོགས་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མེད་དེ། ཐ་མལ་པའི་ལུས་འདི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད། གང་ལྟར་ནའང་ཡོངས་གྲགས་ལ་སྔགས་བླ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་བཤད་ཀྱི་རེད།

བྱ་རྒྱུད་ནི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྗོད། ཕྱིའི་བྱ་བ་ནི་མཆོད་པ་བཤམ་རྒྱུ་དང་། ཁྲུས་བརྒྱབ་རྒྱུ། གཙང་སྦྲ་བྱེད་རྒྱུ། སྔགས་བགྲང་རྒྱུ་སོགས་རེད། སྤྱིར་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆིངས་ལོགས་ཀ་རེད། དེ་རིང་བཤད་མ་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལྟར་རགས་པ་སྦྲ་བཤད་ཙམ་བཤད་ན། ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཆད་ལྷག་ཕྲན་བུ་ཕྱིན་ནའང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་ཆད་ལྷག་ཕྱིན་ནས་འགྲོ་མ་ཆོག་པ་དེ་འདྲའི་དམ་ཚིག་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད། དེ་ཡང་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད།། བྱ་མིན་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྷག་ལ།། ཞེས་སོགས་སྔགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བློ་གྲོས་དམན་པ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་གསུངས་ཤིང་། བྱ་བའི་རྒྱུད

ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཚན་ལན་གསུམ་ཁྲུས་བཀྲུབ་དགོས་པ་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་བྱེད་སྟངས་ཐུན་བུ་མ་འགྲིག་ནའང་ལམ་སེང་ཡན་ལག་ལྔ་ཉེ་རེག་བྱ་དགོས་པ། མཆོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ཡིན་ན་དཀར་པོ་རྐྱང་རྐྱང་བཤམ་དགོས་པ། ཟས་ཆ་མང་པོ་ཏུག་ཏུག་བྱེད་དགོས་པ། དུས་ནས་དུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བ་བྱུང་བྱུག་དགོས་པ་སོགས་དེ་འདྲའི་ལས་ཀ་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེས་ན་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྡུར་ན། ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཟེར།

སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ནི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་བ་རེད། གང་ལྟར་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མཚུངས་པར་གལ་ཆེ་བ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྟོས་མ་དགོས་པར་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཙུང་ཟད་གཙོ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལའང་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད།

རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ནི་ངེས་པར་དུ་ཕྱིའི་བྱ་བར་ལྟོས་མ་དགོས་པར། ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད། དེ་དག་ནི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་རེད།

དེ་དང་ཐུན་བུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ནི། མཐོང་དང་དགོད་དང་ལག་འཆང་དང་།། གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པའི་འཁྲིག་པ་ཡིན།། ཞེས་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཇི་ཙམ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས། དེའི་དབང་གིས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཁྱད་པར་བཞག་པ་རེད། དཔེར་ན། ཡིད་ཀྱིས་བསྒོམས་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སོགས་སྒོམ་པའི་རིག་མ་དང་མཉམ་དུ་ཕན་ཚུན་བལྟ་བའི་བདེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཙམ་ལམ་དུ་བྱེད་

ནུས་པ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། ཕན་ཚུན་བལྟ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕན་ཚུན་དགོད་པའམ་གད་མོ་ཤོར་རེས་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། ཕན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། འབར་འཛག་གི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་བདེ་བ་དང་༑ དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བཅས་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་དབྱེ་ན་དེ་ལྟར་རེད།

ཉོན་མོངས་ལམ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་རེད། གང་ལྟར་ལམ་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་གཙོ་བོ་དེ་འདོད་ཆགས་རེད། དེ་བཞིན་ཞེ་སྡང་ཡང་ལམ་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་རེད། གཏི་མུག་ལ་ཆ་མཐུན་ཙམ་མ་གཏོགས། གཏི་མུག་མཚན་ཉིད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་རེད། དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བཞུ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་མ་རྒྱུད་དེ་ཚོ་རེད།

ཞེ་སྡང་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རེད། ཞེ་སྡང་ལམ་བྱེད་ནང་འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་མེད་པ་མིན། ཞེ་སྡང་ལམ་དུ་བྱས་ནས་དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞིང་བཅུ་ཚང་བའི་དགྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བས་འདུལ་དུ་མི་རུང་བའི་དགྲ་རྣམས་དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་པ་རེད། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསད་པ་དང་། བསྒྲལ་བ། བཅིངས་པ་སོགས་ཕ་རོལ་པོ་མེད་པར་བཟོ་བའི་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་འཆི་བའི་ལས་མིན། འཆི་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ནའང་། དོན་དུ་ཚར་གཅད་བྱའི་དགྲ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་པོའི་དབང་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་

འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ཙང་། ཕན་པ་མ་གཏོགས་གནོད་པའི་ལས་མིན། དེ་ལྟར་ཞི་སྟང་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་རེད།

གཏི་མུག་དེ་དངོས་སུ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མེད་རུང་། གཏི་མུག་གི་ཆ་འདྲ་བའམ་གཏི་མུག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གཏི་མུག་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་གཉིད་དེ་ལམ་དུ་འཁྱེར་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་དྲུག་གི་ནང་གཉིད་ཀྱི་གདམས་པ་དེ་ཡོད། གང་ལྟར་གཉིད་དེ་ལམ་དུ་ཁྱེར་ནས་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཏི་མུག་ལམ་དུ་འཁྱེར་བ་རེད། གཏི་མུག་དངོས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་སྟབས། གཏི་མུག་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མེད། དེས་ན་གཉིད་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཏི་མུག་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ཙམ་རེད། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར།

དེ་བཞིན་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་ཐབས་མང་བ་དེ་རེད༔ སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་མ་བཤད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་དེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་ལུས་ཤིག་ཡོད། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་ལུས་མ་གཏོགས། ལྷའི་ལུས་ལྟ་བུ་བརྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ན། སྔགས་བླ་མེད་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རྟེན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མེད། སྔགས་བླ་མེད་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རྟེན་ལ་ངེས་པར་དུ་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལས་གྲུབ་པའི་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། དེ་འདྲའི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་སྔགས་ཀྱི་ནང་བཤད་པ་རེད། དཔེར་ན། བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་རྩ་རླུང་བསྒོམ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་། ལུས་ལྷ་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། ལུས་ལྷ་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་

རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་པ་དེའི་དབང་གིས་ལུས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པར་བརྟེན། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་དགོས། འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་རྩ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་གདམས་པ་དངོས་གཞི་དེ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་མེད། མདོར་ན། ང་ཚོའི་སེམས་ནི་རླུང་གི་མཉམ་དུ་འགྲོ་བ་རེད། སེམས་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་ཞིག་མེད་ན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་མི་ཐུབ་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་ལས་རླུང་ངམ་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རླུང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རླུང་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ལ་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤར་ཡོང་བ་རེད། རླུང་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། རླུང་ནི་ཡོང་བ་རྐང་ལྡན་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ནི་ཞ་བོ་མིག་ལྡན་ལྟ་བུས་སེམས་དེ་རླུང་ལ་བཞོན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལས། རླུང་མེད་ན་སེམས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་རེད།

ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འཕྲད་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་སུས་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རླུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་འདིར་རླུང་ཟེར་བ་དེ་གཡོ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། དེ་ནི་ཕྱི་ལ་ལྷགས་པ་རྒྱག་པའི་རླུང་དེ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་ནང་གི་རླུང་གི་རང་མདངས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན། བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་པོར་གཤེགས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིའི་རླུང་ཚང་མ་འཛམ་ཞིང་། ཐུགས་དམ་མ་གྲོལ་བར་དུ་ལུང་པ་དེའི་ནང་རླུང་མེད་པར་འཛམ་ཐིང་ངེར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ནང་གི་རླུང་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱིའི་རླུང་དེའང་འགགས་པ་རེད། དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་རླུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ནི་ཡོད་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་འདིར་རླུང་ཟེར་བ་དེ་གཡོ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནམ་ཕར་ཚུར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད། དེ་ལ་སྲོག་ཀྱང་ཟེར། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྲོག

དང་རླུང་གཉིས་གཅིག་པ་རེད། རྣམ་ཤེས་དང་ལུས་གཉིས་མི་འབྲལ་བར་གནས་པར་བྱེད་མཁན་དེའང་རླུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྲོག་ཅེས་བརྗོད། དེས་ན་རླུང་གི་འཁྲུལ་འཁོར་སོགས་ལ་སྲོག་རྩོལ་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་རླུང་གི་བཞོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འདི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གི་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སེམས་དེ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་མཐོང་ན། དབང་པོའི་སྒོ་བསྡམ་རྒྱུ་དང་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་རྒྱུ་ལས། བློ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད། འོན་ཀྱང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྟོག་གི་བློ་མ་རུང་བ་ཡར་ཚུར་འཁྱེར་མཁན་གྱི་རླུང་དེ་བཟུང་ནས་དབང་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་སླ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་གཉེན་པོ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་བསྟེན་མ་དགོས་པར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་དེ་བསྡུ་གསོག་རྒྱག་སྐབས་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བ་ཆགས་པ་རེད།

དེང་སང་གླད་པ་གཤགས་བཅོས་བྱེད་མཁན་ཚོས་མི་སྨྱོན་པའི་སྨྱོ་བའི་ cell དེ་བཏོན་ན་དྲག་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་དང་། གད་མོ་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་གླད་པའི་ cell དེ་བཏོན་ན་མི་ཚེ་གང་པོར་གད་མོ་ཤོར་རྒྱུ་མེད་པ། དེ་བཞིན་ངུ་བྱེད་ཀྱི་གླད་པའི་ cell དེ་བཏོན་ན་མི་ཚེ་གང་པོར་ངུ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སྔོན་མ་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ནང་བོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། གླད་པ་གཤགས་བཅོས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐྲན་བུ་ཞིག་མ་འགྲིགས་པ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གད་མོ་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་གླད་པའི་ cell དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་སྟེ༑ དྲག་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་རྗེས་སུའང་གད་མོ་མང་པོ་ཤོར་མཁན་ཞིག་ཆགས་འདུག དེ་ནི་ཕྱིའི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་རེད། གླད་པ་ནི་དབང་རྟེན་གྱི་ཁོག་པ་ཙམ་ལས་རླུང་མིན་ལ། དབང་པོའང་མིན། དེ་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་གནས་སའི་ཤ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་མཐོང་བ་དེ་དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་ཁོག་པ་རེད། དབང་པོ་ནི་དེའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་བ་ཞིག་རེད༑ གང་ལྟར་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་བ་དེ་དང་། ཕྱིའི་ཡུལ། ནང་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་འདུ་ལྟ་བུ་སྐྱོང་མཁན་དེ་སུ་རེད་ཅེ་ན། རླུང་དེ་རེད། ཚོགས་འདུ་སྐྱོང་མཁན་གྱི་

ལྷུང་དེ་མེད་པ་བཟོས་ན། ཁོང་ཚོ་མཉམ་དུ་འཕྲད་ཐབས་རྒྱ་བ་ནས་མེད་ལ། ཐློ་ཡུལ་ལ་འགྲོ་རྒྱུའང་མེད། དེས་ན་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་ཐབས་དེ་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་སྟབས། ཐབས་ཚུལ་མང་བ་དེ་ལྟར་རེད།

དེ་ནས་དཀའ་བ་མེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་གསག་དགོས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བསྡུ་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་ཅིང་ ། དེ་ཡང་སྒོམ་ཐེངས་གཅིག་ལ་འོད་ཟེར་སྤྲོས་པ་དང་འོད་ཟེར་བསྡུས་པ་ཙམ་གྱིས་སྨིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷབས་པོ་ཆེ་རྫོགས་པར་བརྟེན། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་རེད།

ང་ཚོ་ཚོས་ལ་དད་འདུན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་བསྲུང་ཐུབ་ན་བཤད་མི་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྡོམ་པ་བསྲུང་མ་ཐུབ་ནས་དམྱལ་བར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ནའང་། དེ་རིང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བག་ཆགས་བཞག་དགོས་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་རེད། གཙོ་བོ་ནི་དེ་རིང་སྔ་དྲོ་ཞུས་པ་བཞིན་སྔགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། རང་ཉིད་བདེ་དོན་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྔགས་ལ་ཞུགས་ན་མི་རུང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཟབ་ཁྱད་དང་ལྡན་པའི་སྔགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་སྨིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསླབ་དགོས། དེ་ལ་སློབ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་སྦྱང་དགོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ་བཙས་གཉིས་རེད། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བའི་བོད་ཀྱི་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་དགོས། དེ་ནས་སྨོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་སོགས་བསྐྱེད་ནས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལའང་སྔོན་དུ་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཤིང༌། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བློ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བ་སྤུ་གཡོ་འགྱུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ། གཞན་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད། གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མ་མཐོང་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་སྐྱེ། དེས་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌། དེ་ནས་སྡུག་བདེན་དང༌། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་ནས་རྣམ་བྱང་ཐར་པ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་གཏན་ལ་དབབ་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་འབྱུང་རྣམ་པར་དག་པའི་བསམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་ལའང༌། ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པའི་ངེས་འབྱུང་ཞིག་མ་སྐྱེ་ན། ཕྱི་མའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་མི་ཐུབ། ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང༌། ལས་རྒྱུ་འབྲས། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་བསམ་དགོས། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱངས་པ་ཡིན། དེའི་སྔོན་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་བསྲུང་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཚང་མའི་སྔོན་དུ་ཐོས་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་དགོས། ད་དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང༌། འདིར་མཚམས་གཞག་རྒྱུ་ཡིན།

དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དྲི་བ། སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ག་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་སམ། ཡང་ན་རྒྱུད་སྡེ་བྱ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དམ།

ལན། དྲི་བ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག དེ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་མེད༎ ལར་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཤེས་སྟངས་ཀྱང་མེད། ང་ཚོ་བོད་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་དབང་ཞུས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་ལྷ་སྒྲུབ་མཁན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་རྒྱུད་སྡེ་གཅིག་ལ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ག་མཉམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་མི་ཤེས། རྗེ་དཔལ་དགེས། ཡི་དམ་ཀུན་བསྟེན་བསྟེན་སྒྲུབ་རྣམ་གྲངས་མང་།། ཆོས་སྐྱོང་ཀུན་བསྟེན་གཏོར་བསྔོ་བོད་ཁ་མཐོ།། ཞེས་ཚིགས་གཏམ་གཏོང་བའང་དེ་རེད། རྒྱ་གར་བས་ལྷ་གཅིག་བསྒྲུབས་པས་ལྷ་བརྒྱ་གྲུབ་པ་ཡིན། བོད་ལྷ་བརྒྱ་བསྒྲུབས་པས་ལྷ་གཅིག་མི་འགྲུབ་ཅེས་རྒྱ་གར་བས་བོད་པ་ཚོ་ལ་ཁྲེད་ཆོས་ལྷ་འདུག་ཟེར་ཚད་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ལྷ་གཅིག་ཀྱང་འགྲུབ་རྒྱུ་མི་འདུག ང་ཚོས་ལྷ་གཅིག་ལ་བསྟེན་ནས་བསྒྲུབས་ན། ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད། དོན་དག་སྙིང་པོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། གང་ཟག་དེ་གང་གི་སྣོད་རུང་ཡིན་མིན་དེ་ཏ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུད་ཙམ་བསྟེན་པའི་སྣོད་རུང་ཡིན་ན་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བཅས་བསྟེན་པའི་སྣོད་རུང་ཡིན་ན་དེ་དག་སོ་སོར་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས། དེའི་ནང་དུའང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྐལ་ཡོད་པའི་ལྷག་པའི་ལྷའམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེ་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མེ་ཏོག་འཕངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྟེན

དགོས༔ དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་རྒྱུད་སྡེ་གང་ལ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རྒྱུད་སྡེ་དེའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས༔ གལ་ཏེ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་ཚོའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་ན། དེས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ལས། རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་ཚོའི་ཉམས་ལེན་མི་བྱེད། དེ་བཞིན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་ཚོའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་ན། དེས་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནང་བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡང་འདུ་བ་རེད། དེས་ན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མི་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་མེད། དེ་བཞིན་བླ་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་ཕལ་ཆེར་དེའི་ནང་འདུས་ཟིན་པ་རེད། དཔེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའམ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་མཁན་ཡིན་ན༔ སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་དེའི་ནང་ཚུད་ཚར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་མཁན་ཡིན་ན༔ དེའི་ནང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་གཉིས་མི་ཚུད་པས། དེས་ན་གང་གི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ལྟ་དེ་བསྒྲུབས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱུད་སོ་སོའི་ནང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། དཔེར་ན། བྱ་རྒྱུད་ནང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་བཞིན་སྤྱོད་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་བཅས་ནང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར། འོན་ཀྱང་བླ་མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཤེས་སྒྲིབ་འབྲིང་སྙོར་གསུམ་ཙམ་སྤྲངས་པའི་བར་དུ་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོར་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་མཐའ་མ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱིས་སྣོན་པ་བཏབ་དགོས་པར་གསུངས། དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་རང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཡིན་ནའང་བླ་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་རྒྱུད་

སྡེ་སོ་སོའི་རང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མེད་ཅེས་འདོད།

དྲི་བ། སངས་རྒྱས་ཁར་ཡུམ་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་རེད། ཡུམ་དེས་ཚོགས་བསགས་དགོས་པ་རེད་དམ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཡུམ་དེས་ཚོགས་བསགས་མ་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག

ལན། དཔེར་ན། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་བཞག་ན། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་དེའི་པང་དུ་ཡོད་པའི་ཡུམ་ཆོས་དབྱིངས་མ་གཉིས་གཅིག་པ་རེད། ཡུམ་དེ་ཐ་དད་དང་། ཡབ་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ལྟ་བུ་མེད། གང་ཟག་ཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་འཚང་རྒྱ་དགོས་པ་ལས། ཡབ་རྐྱང་གི་རྣམ་པར་འཚང་རྒྱ་རྒྱུ་མེད། ལོངས་སྐུ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཡུམ་བཅས་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡོད་པའི་ལོངས་སྐུའི་ཡུམ་ལ་རང་སྣང་གི་ཡུམ་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་ནི་ཡུམ་དེའང་རྡོ་རྗེ་འཆང་རེད། རྡོ་རྗེ་འཆང་དེའང་ཡུམ་རེད། ཡབ་དང་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་དེ་གཞག་རྒྱུ་མེད། དེས་ན་མི་གཅིག་གིས་ཚོགས་བསགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་འཚང་རྒྱ་བ་རེད། གང་ལྟར་དེ་རང་སྣང་གི་ཡུམ་ལ་བསྟེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཡུམ་བསྟེན་དགོས། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རིག་མའམ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་ན། རང་གིས་རང་སྣང་གི་རིག་མ་སྤྲུལ་རྒྱུའི་ནུས་པ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རིག་མ་ལ་བསྟེན་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རིག་མ་བསྟེན་པའི་སྐབས་སུ་ཞིང་སྐྱེས་དང་སྔགས་སྐྱེས་དང་ལྷན་སྐྱེས་བཅས་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐ་དད་ཡོད་རེད། སྔགས་སྐྱེས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཐོག་མ་ནས་ལམ་ལ་སྦྱངས་ནས་སྔགས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དཀའ་རབ་ཅིག་སླེབས་ཡོད། དེ་མིན་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་གི་ཡུམ་བྱེད་མི་ཐུབ། ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དངོས་སུ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པ་མེད་ནའང་། བུད་མེད་

དེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྡུག་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་རོགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།; དེས་ན་ཚོགས་མ་བསགས་པའི་ཐ་མལ་པའམ། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནའང་སྡུག་པ་དེས་ལུས་ཀྱི་གནད་བཙོས་སྟངས་དང་། ཡབ་དང་མཉམ་དུ་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ཚུལ་སོགས་བསླབས་ཚར་ན། རིག་མ་དེ་ལ་སྡུག་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མེད་ནའང་སྡུག་པ་དེ་ལ་རོགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེས་ན་སྡུག་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཡབ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་དེ་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མེད། ཡུམ་དེ་ཟུར་དུ་ལུས་པ་རེད། ཡབ་དེ་ལ་རོགས་བྱས་པའི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཤིག་ནི་བསག་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་དབང་བཞི་པ་སྐུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གང་འདྲ་ཞིག་བསྟེན་ནའང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་རེད། དབང་བཞི་པ་སྐུར་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཡུམ་བསྟེན་པ་དེས་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཇོགས་པ་རེད། དེ་ནས་ཡབ་དེས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་སྣང་གི་རིག་མ་དེར་སྦྱོར་བ་རེད་མ་གཏོགས། ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་ཟིན་པ་ཞིག་གིས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མ་བརྙེས་པའི་རིག་མ་དང་མཉམ་དུ་སྦྱོར་བའི་གོ་སྐབས་མེད། དེས་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རིག་མ་བསྟེན་དགོས་པ་དེ་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རེད།

དྲི་བ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ།

ལན། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དཔེ་ཆའི་ནང་མཇལ་མ་སོང་། ཡོད་་ནི་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེ་དག་ལ་ལམ་སྒྱུར་ལོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་བཞག་དགོས་ཀྱི་རེད། གང་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཟེར་བ་དེ་མེད། གལ་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་སྔོན་ལ་ཚེའི་རིག་འཛིན་བསྒྲུབས་ནས་ཚེ་རིང་པོར་གནས་ཏེ་དེའི་ཐོག་ལ་ལམ་བསྒོམ་དགོས། དེང་སང་ང་ཚོའི་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་དེ་ བླ་མེད་ལ་མ་གཏོགས།

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མེད། དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མགྱོགས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དཔེ་ཚའི་ནང་མཇལ་མ་སོང་ཡང་། རིགས་པས་དཔོག་རྒྱུ་རེད།

(༡༩༩༠ ཕྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༩ ཉིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷ་ཁ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་མགྲོན་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་གནད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱུན་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།)

༤ ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་།

༄༅། །དེང་སང་སྒོམ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་འབར་མའི་ (Burma) ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཡོད་པ་གོ་ཡེན་ཀ་ (Goenka) སར་ཕྱིན་ན་མ་གཏོགས་སྒོམ་བརྒྱབ་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནང་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིག་གཞུང་གི་ནང་སྒྲིན་སྒྲིག་དང་། མཆོད་འབུལ། བསྐང་གསོ། དབང་། རྗེས་གནང་སོགས་སྦྱོར་པ་རྒྱས་པོ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས། སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཕལ་ཆེར་བོད་པ་མཁས་པོ་མེད་པར་བསམ་མཁན་མང་པོ་རེད། བོད་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་ནང་འཛུལ་མཁན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོ་སྒོམ་བརྒྱབ་རྒྱུར་དེ་ཙམ་དོ་སྣང་མེད་པར། རྗེས་གནང་དང་དབང་ཞིག་ཐོབ་མིན། བསྙེན་པ་ཞིག་གཏོང་ཐུབ་མིན། གྲྭ་ཆས་ཡ་མ་ཟུང་ཞིག་གྱོན་ཐུབ་མིན་སོགས་བལྟས་པ་མ་གཏོགས། རྩ་བའི་སེམས་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལ་དེ་ཙམ་དོན་གཉེར་གནང་གི་མེད།

སྒོམ་ལའང་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་རེད། ཞི་གནས་ཀྱི་སྒོམ་ནི་སྒོམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག་རེད། སྒོམ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་(Vippassana) མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒོམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཁྱོན་ནས་མེད་པར་བསམ་པ་དེའང་ལོག་རྟོག་རེད༏ ང་ཚོ་བོད་པས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་མགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པའི་བར་དུ་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་སྤེལ་མར་འགྲོ་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་རིག་གཞུང་ནང་སྔགས་བླ་མེད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་

པའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་སྒོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཧ་ཅང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། དེང་སང་མི་ཚོའི་ཁ་རྒྱུན་ལ་བོད་པ་ལ་སྒོམ་ཡོད་མ་རེད་མདོག་མདོག་བཤད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད།

ཞི་གནས་ཀྱིས་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཞིག་གི་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་ད་ལྟ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་རེད། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་འགྱུར། དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྡོགས་མེད་པ་དེ་བྱུང་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་བར་དུ་སེམས་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ནས་གསུངས་པའི་ཟག་མེད་ས་དགུའི་དང་པོ་དེ་སྒྲུབ་ཐུབ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་འགའ་ཤས་ལ་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞི་གནས་ཟེར། དེ་འདྲའི་ཞི་གནས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་མཁན་ཡིན་ན། སྒོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བ་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། ངས་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཚོགས་ཐེངས་ (period) གཅིག་ནང་བཤད་རྒྱུ་དེ་དྲང་པོ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཚང་མ་མགོ་སློས་ཙམ་རེ་བྱེད་ཐུབ་མིན་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ཐོག་མར་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་དགོས་པ་རེད། དེ་ནི་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ལ་གང་དང་གང་དགོས་ཞེ་ན། སྒོམ་རིམ་དང་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན། མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། འདོད་པ་ཆུང་བ། ཆོག་ཤེས་པ། བྱ་བ་མང་པོ་སྤོང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤོང་བ་བཅས་དྲུག་པོ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པའི་ནང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད།

མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་ནི་ཧ་ཅང་ཟེར་ཆ་ཆེ་བའི་ས་ཆར་ཕྱིན་ནས་བསྒོམ་གྱི་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད། དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བློ་ལྡན་གང་དུ་སྒྲུབ་པའི་

ཡུལ།། ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་།། ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་།།། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལེགས་པར་རྟེན་ཅེས་པས་ནི་སྒོམ་བརྒྱབ་སའི་ས་ཆ་ཅི་འདྲ་དགོས་མིན་དེ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་རྣམས་ལས་སླ་པོ་རྟེད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན་ཆུ་མེད་སའི་ས་ཆ་ལ་བསྡད་དེ་བཏུང་རྒྱུ་དང་ཁྲུས་ཕྱིར་ཐག་རིང་པོར་ཆུ་ལེན་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ན། ཆུ་ལེན་རྒྱུར་བྲེལ་ནས་སྒོམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མི་ཡོང་། དེ་བཞིན་མེ་ཤིང་དང་བཟའ་བཅའི་རིགས་རྣམས་ཐག་ཉེ་པོ་ནས་ཉོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་སོགས་ངེས་པར་མཁོ་བའི་ཅ་ལག་དེ་དག་རྟེན་ཚོག་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ལེགས་པར་རྟེན་པ་ཞེས་ཟེར། གནས་བཟང་བ་ནི་ཁང་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྒྲ་ཆུང་བ་ཞིག་ཏུ་དགོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཚེར་མ་སྒྲ་ཡིན་སྟབས་སྒྱུམ་འཁོར་གྱི་ལམ་གྱི་ཉེ་འགྲམ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ཚོགས་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་སོགས་སུ་མི་འགྲིགས། དེ་ནི་ཏག་ཏུ་སྒྲ་མེད་པར་འཇམ་ཐིང་ངེར་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན་ལ་དྭགས་ཀྱི་རི་མགོ་ལ་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་དགོས། ས་བཟང་བ་ནི་ས་མི་འཕྲོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། གྲོགས་བཟང་བ་ནི་འབྲིས་ལ་རྩོད་པ་རྒྱག་མཁན་མེད་པ་དང་། ན་ཚ་བྱུང་ན་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་དང་མངགས་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། རོགས་པ་མེད་པར་གཅིག་པུར་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ཡག་པོ་མེད་ལ། མི་མང་དྲགས་ནའང་ཡག་པོ་མེད། གང་ལྟར་འབྲིས་ལ་སྡོད་མཁན་དེ་འཐུགས་པ་ཚ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཆ་མང་པོ་མི་བཤད་པ། བྱུས་མེད་བྱུས་འབྲི་སོགས་མེད་པར་འཇམ་ཐིང་ངེར་སྡོད་མཁན་ཞིག་དགོས། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཅུང་མཐའ་དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་དོན་རེད། དེ་ནི་འོག་ལ་སྟན་བདེ་བ་དང་། ཁང་པ་ལ་རླུང་འགྲོ་ཡོད་པ། གསལ་པོ་དང་ནག་ཁུང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་དགོས། དེ་བཞིན་གྱོན་གོས་ཀྱང་ཧ་ཅང་དྲོ་བ་མ་ཡིན་ལ་ཧ་ཅང་བསིལ་བ་མ་ཡིན་

པ་སྟེ། མི་འཁྲུགས་པ་དང་མི་འཚིག་པ་ཞིག་དགོས། གང་ལྟར་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། དེས་ན་མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་ཞེས་པ་དེ་ལེགས་པར་རྟེན་པ་དང་། གནས་བཟང་བ། ས་བཟང་བ། གྲོགས་བཟང་བ། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་མེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཡི་གེ་གཏང་དགོས་ཀྱི་འདུག རླུང་འཁྱེར་ཉན་དགོས་ཀྱི་འདུག ཚགས་པར་ཀློག་དགོས་ཀྱི་འདུག གྱོན་གོས་འདྲ་མིན་ལྟ་དྲུག་ཙམ་དགོས་ཀྱི་འདུག གདན་དགོས་ཀྱི་འདུག ཅོག་ཙེ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོས་མཁོ་ལ་མཐའ་ཟློན་ནས་མེད། མི་ཚང་ཆེན་པོ་ཚོ་ལ་ལྟོས་དང་། ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས་ཚར་ནའང་། དེའི་ནང་ཡོ་བྱད་མཐའ་དག་བསྒྲིགས་ཚར་བ་རེད་ཟེར་བ་ཟློན་ནས་མེད། རྟག་ཏུ་གཅིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་རེ་འབོལ་གདན་ཞབས་སྟེགས་སྒྲིག་པ་དང་། སྐབས་རེ་ཡོལ་བ་བརྗེ་པོ་རྒྱག་པ། སྐབས་རེ་ས་གདན་བརྗེ་པོ་རྒྱག་པ། སྐབས་རེ་ཅོག་ཙེ་གསར་པ་འཛོག་པ། སྐབས་རེ་ཐབས་ཚས་གསར་པ་མངགས་པ་སོགས་མི་ཚེ་ཆ་ཚང་གསར་པ་ཞིག་ཉོ་མ་ཚར་བ་དང་༑ གསར་པ་ཞིག་སྒྲིག་མ་ཚར་བའི་ངང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་འདོད་པ་ཆེ་བ་ཟེར། འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་གཉིས་སྤྱིར་དོན་གཅིག་ཀྱང་། ཞིབ་ཕྲ་བྱེད་ན་ཕྲན་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད། འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་དགོས་མཁོ་ཉུང་ཉུང་ལ་བརྗོད་ཅིང་། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་གྲྭ་སར་ཡོད་པའི་གྲྭ་རྒྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། གྲྭ་པ་དེ་ལ་ཟླ་གམ་གཅིག་དང་། ཆོས་གོས་ཤམ་ཐབས་གཅིག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་གྱོན་གོས། དཔེ་ཆ་འཛིན་པའི་སྣམ་གཅིག དེ་ནས་རྩམ་པ་བྲེ་བདུན་བརྒྱད་ཡོད་ན། ཉིན་གྲངས་བཅུ་གྲངས་རྩམ་པ་ལ་སེམས་ཁྲལ་མེད་བསམས་ནས་ཧ་ཅང་སྐྱིད་པོ་རེད། དེས་ན་ལྷམ་བྱུང་ན་རྒྱས་སྤྲོས་རེད། ཕྱི་ལ་སྐོར་བར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷམ་གྱོན་ན་མ་གཏོགས། ལྷམ་གྱོན་པའི་གོ་སྐབས་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚོགས་

ལ་འགྲོ་ན་ཕུད་དགོས་པ་དང་། གྲྭ་ཤག་ཏུ་འགྲོ་ན་ཕུད་དགོས། མང་ཇ་ལ་འགྲོ་ན་ཕུད་དགོས༑ དེས་ན་ལྷམ་ཡོད་ནའང་འགྲིགས་པ་རེད་ལ། མེད་ནའང་འགྲིགས་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཉལ་ཆས་ཡོད་ནའང་འགྲིགས་ལ་མེད་ནའང་འགྲིགས། ཟླ་གམ་ཡོད་སྐབས་ཉིན་མོར་གྱོན་ནས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་བ་དང་། མཚན་མོར་གྱོན་ནས་ཉལ་བར་བརྟེན། ཉལ་ཆས་དང་གདན་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་པ་རེད། ཚོགས་ཁུག་ནི་སྤུས་མགོ་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཁྲུས་ནི་ཚོགས་ཕོར་ནང་རྒྱག་པ། གསང་སྤྱོད་ནི་སྤྱི་བ་ལ་ཡོད། དེ་ལྟར་དགོས་མཁོ་ཉུང་ཉུང་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་ནས་ཆོག་ཤེས་པ་ནི་དགོས་མཁོ་ཉུང་ཉུང་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོག་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཕོར་པ་ཐབས་ཆག་ཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ནའང་དེ་ལ་ཆོག་ཤེས་པ་རེད། དེ་ནི་ཟས་གོས་དང་གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་རེད། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། སྤོང་བ་དང་བསམ་གཏན་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བཅས་རེད། གང་ལྟར་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ཆག་ཅིག་བྱུང་ནའང་དེ་གས་འགྲིག་པ་རེད། བོད་དུ་གྲྭ་ས་ལ་དཔེ་ཆ་མཁས་པ་མང་པོ་ཤམ་ཐབས་རལ་ནས་ལྷན་པའི་སྟེང་ལ་ལྷན་པ་བརྒྱབས་ནས་རྗེས་སུ་ཐོག་མའི་གོས་དེ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། གང་ལྟར་ལྷན་པ་ཤ་སྟག་མཐུད་པ་མ་གཏོགས་རྩ་བ་ནས་མཐོང་རྒྱུ་མེད། དེ་བཞིན་ལྷོ་ཆས་ཀྱང་ཏ་ཅང་སྙི་པོ་དང་། གོས་ཀྱང་རྟུལ་པོ་མ་གཏོགས་མེད་རུང་། ཐོས་བསམ་གྱི་ནོར་ཡོད་པས་དཔོས་གནས་ཕྱུག་པོ་རེད། དེས་ན་གང་བྱུང་ནའང་ཆོག་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། འདི་ཉོག་ཙམ་སྡུག་དྲགས་འདུག འདི་ཉོག་ཙམ་ཉུང་དྲགས་འདུག འདི་ཉོག་ཙམ་ཆུང་དྲགས་འདུག་ཅེས་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་བྱེད་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་ཐོག་མ་བཞེས་ཐུག་ནང་བཏབ་རྒྱུའི་མར་དང་ཚིལ་ཐུན་བུ་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་དེ་རྗོགས་པ་རེད། ཉིན་གཅིག་

ཚ་ཡང་རྫོགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཟླ་ཚོད་སྔར་མོ་གང་བླངས་ཏེ་འདི་མར་ཡིན་ཞེས་དང་། ད་དུང་སྔར་མོ་གང་བླངས་ནས་འདི་ཚ་ཡིན་ཞེས་བླུགས་ནས་བཞུགས་པ་རེད། ཉིན་གཅིག་རྫམ་དེའང་ཆག་པ་རེད། དེས་ན། རྫ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ད་ལྟ་མེད། དཔེ་འདིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་མཚོན།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ད་ལྟ་བར་དུ་རྫམ་ཡོད་པར་འཁྲིལ་ཏེ་མེ་གཏང་རྒྱུ་དང་། དེའི་ནང་ཟླ་ཚོད་བཙོ་བ་སོགས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་མང་པོ་འཕྲོ་བརླག་འགྲོ་བ་དང་། ད་ནི་རྫམ་ཆག་པ་ཞིག་ཏུ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་དགོངས་ནས་གང་བྱུང་ལམ་དུ་ཁྱེར་བ་ལྟ་བུ་རྫམ་ཡོད་ན་ཡག་པོ་རེད། རྫམའི་ནང་བསྐོལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྫམ་མེད་ན་ལས་ཀ་གཅིག་རྫོགས་པ་རེད། ད་ནི་ཞིག་ཏུ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་ནི་ལས་ཀ་ཏ་ཙང་མང་པོ་བཟོ་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག ཐོག་མར་རྡོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིད་བུ་ཞིག་བཙུག་དགོས་ཀྱི་འདུག ཤིང་དགོས་ཀྱི་འདུག མེ་སྤར་དགོས་ཀྱི་འདུག ཆུ་བླུག་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ལས་ཟླ་ཚོད་དེ་བཏོག་སྟེ་ལམ་སེང་བཟས་ནས་ཆུ་ཞིག་བཏུང་ན་ཡག་ཤོས་རེད་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན་ཇི་ཙམ་ཉུང་བ་དང་སྟབས་བདེ་བ་དེ་ལེགས།

བྱ་བ་མང་པོ་སྤོང་བ་ནི་སྒོམ་མཁན་གྱིས་བྱ་བ་གཞན་རྣམས་སྤོང་དགོས་ཤིང་། ལར་ནས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་མཁན་ཆོས་སྒོམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད། ཁ་ཤས་ཉིན་བཙུའི་རིང་སྒོམ་བརྒྱབ་ཏུ་ཡོང་དུང་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ལས་ཀ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མཉམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། གང་ལྟར་དེའི་རིང་ཉིན་བཙུའི་ལས་ཀ་གང་པོ་ཐོ་བརྒྱབས་ཏེ་ཉིན་བཙུ་ཟིན་རྗེས་དེ་དང་བྱེད་དགོས་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཧོབ་སྟེ་བལྟས་ན་བྱ་བ་མང་པོ་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་བློའི་ནང་བྱ་བ་མང་པོ་བང་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད། དེས་ན་བྱ་བ་མང་པོ་ནི་བསམ་བློ་ནས་སྤང་དགོས་མ་གཏོགས། ལུས་དང་ངག་གིས་སྤངས་པས་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་མེད། སྐབས་དེར་སྒོམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས་ལས་ཀ་གཞན་དག་མེད་དགོས།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་མེད་ན་སྒོམ་ལ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཁྱིམ་པ་

ཡིན་ན་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་དང་བསླབ་པ་ལྔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དང་། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ། དེ་བཞིན་སྔགས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སོགས་གང་ཡིན་རུང་། རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་ལྷུང་བ་དང་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཅི་སྟེ་ལྷུང་བ་དང་ཉེས་པས་གོས་ནའང་ཞག་ཏུ་མ་འགྱོགས་པར་འཐོལ་དུ་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་རེད།

འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤོང་བ་ནི་ལུས་རི་ཁྲོད་ལ་བསྡད་ནའང་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་བསྐོར་ཏེ། གཅིག་བྱུང་ན་བསམ་པ་དང་། ཞི་གནས་གྲུབ་སྟེ་ང་ལ་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཞིག་ཐོབ་ན་ང་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཆགས་རྒྱུ་དང་། འབུལ་བ་འབུལ་མཁན་མང་པོ་ཡོང་བ་སོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་རྣམ་རྟོག་མང་བ་རེད། དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་ན་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད། དེས་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ཏ་ཙང་ཅུང་ཅུང་དགོས། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་ན་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཆགས་ཡུལ་དེ་དྲན་གྱི་རེད། ཁ་ཤས་ནི་དངུལ་མེད་ཀྱང་ཁྲིམ་དུ་ཙ་ལག་ཅིག་ལ་འདོད་པ་ཟུག་ཏེ་ཉིན་ཤས་རིང་དེ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་འདུག་ཀྱང་ཉོ་རྒྱུ་རག་མ་སོང་། དེའི་ཚོས་གཞི་དང་ཚད་གཞི་འདི་འདྲ་འདུག་བསམས་ནས་དེ་རང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཁོས་ང་ལ་མི་མང་པོའི་ནང་ལ་ཏ་ཙང་ངོ་ཚ་པོ་བཟོས་སོང་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་ནས་ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཡང་དྲན་ནས་ཁོང་ཁྲོ་ལང་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་སྤོང་དགོས། འདི་ཡན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་བྱུང་ན་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ་རེད༑ དེ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བྱང་ས་དང་སྒོམ་རིམ་ནས་གསུངས་པའི་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྡུས་ཡོད།

ཞི་གནས་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་དགོས་ཤེ་ན། ཐོག་མར་ལུས་

གྱི་གནད་བཅོས་པའམ་ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་སྟངས་དེ་རེད། དེ་ནི་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དེ་རེད། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ཆ་དེ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་ལུས་གནད་བཅོས་ནས་སྦྱོད་སྟངས་དེ་ལ་རིན་འབྱུང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དང་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ཞེས་མ་བཤད་པར་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ལབ་དགོས་པ་ནི་རྣམ་སྣང་གཟུགས་ཕུང་དག་པའི་དག་ཆ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་སྐབས། ད་ལྟ་ནས་རྣམ་སྣང་གི་བཞུགས་སྟངས་ལྟར་བཞུགས་ན་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བརྟེན་ལུས་གནད་བཅོས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས།

ཞི་གནས་ནི་དམིགས་པ་གང་རུང་ལ་སེམས་བཞག་ནས་བསྒོམ་དགོས། སྒོམ་རིམ་ནང་དམིགས་པ་ལ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཅིང་། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་བཅས་སུ་དབྱེ། ལམ་སྒྲོན་ནང་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ཞི་གནས་ལ་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་བཅས་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས་རེད། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི་མེད། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་བསྒོམ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དོན་ཡིན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་སྟངས་དེ་རེད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྔོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞི་གནས་བཙལ་རྒྱུ་ལ་མཚན་མ་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཟེར། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་སྟངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཁ་ནང་བལྟས་དང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གཉིས་རེད། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོ་ལ་ཚུར་བལྟས་པ་ལ་ཟེར། སོ་སོ་ལ་ཚུར་བལྟས་པ་ལ་རང་གི་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་རེད། ལུས་ཉིད་ལྷའི་རྣམ་པར་དམིགས་

པ་ཟེར་བ་ནི་ལུས་ལྷ་སྐུ་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པ་དང་། སྐྱེད་རིམ་ཐོག་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ སྔགས་ཀྱི་ལུགས་རེད། སྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ན་དེའི་ཐོག་ནས་ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ལྷ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པ་དང་། གསང་བའི་སྣ་རྩེར་རྡུལ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པ། སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་ཚུལ་སོགས་དང་། ཡང་ན་ལྷ་སྐུ་རགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། དེས་ན་ལུས་ལ་ལྷའི་རྣམ་པར་དམིགས་ནས་སྒོམ་པ་དེ་ སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ཞི་གནས་སྒོམ་སྟངས་དེ་རེད། ཀེང་རུས་སོགས་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་བསྒོམས་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་མདོ་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་སྟངས་དེ་རེད། དེ་བཞིན་ཁ་ཊྭཱཾ་ག་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའང་ཡོད། ཁ་ཊྭཱཾ་ག་ལ་དང་པོ་ཡུ་བ་དེ་རེད། དེའི་སྟེང་དུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་ཕྱེད་པ། དེའི་སྟེང་ལ་བུམ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་མི་མགོ་གསུམ། དེའི་སྟེང་དུ་རྩེ་གསུམ། དེ་ནས་དར་རྒྱང་བཅས་ཆ་ཚང་བ་ལ་ཁ་ཊྭཱཾ་ག་ཟེར། དེ་ལྟར་ཁ་ཊྭཱཾ་ག་ལ་དམིགས་ཚུལ་རེད།

དེ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། དབུགས་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེང་སང་འབར་མ་ (Burma) དང་ཐ་ཡི་ལེན་ཊ་ (Thailand) སོགས་མང་ཆེ་བས་དབུགས་ལ་དམིགས་པ་དེ་གནང་གི་ཡོད། མཚན་མ་ཕྲ་མོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་རེད། འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཚོར་བ་ལ་དམིགས་པ་རེད། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དགའ་བ་ལ་དམིགས་པ་བཅས་རེད།

ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཐལ་པ་ཅན་བཅས་གཉིས་རེད། ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང་གསུང་ལ་དམིགས་པ་བཅས་གཉིས་རེད། སྐུ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གསུང་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་རང་གདངས་ལ་དམིགས་པ་རེད། ཐལ་པ་ནི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་བྱས་ཏེ་གང་དུ་

དམིགས་ནའང་འགྲིགས། དཔེར་ན་རྭ་མགོ་དང་བོང་བུ་སོགས་ནམ་རྒྱུན་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བ་དེ་ལ་དམིགས་ན་འགྲིགས། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་བཙལ་རྒྱུ་དེ་རེད༑ དེ་ནས་དམིགས་རྟེན་གཏན་འཁེལ་དུས་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མགོ་ཚུགས་པ་རེད། གལ་ཏེ་དམིགས་རྟེན་འཚོལ་བ་ལ་ཟླ་བ་འགོར་ནའང་འགོར་དུ་བཅུག་རྒྱུ་རེད། དམིགས་རྟེན་འཛོམ་ས་ནི་དབྲལ་བའི་མདུན་གྱི་ཕར་ཁྲུ་གང་ཙམ་གྱི་ཐད་མཚམས་སུ་ཡིན། དཔེར་ན་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་གིས་ལྟ་དུས་ཡར་དང་མར་བལྟ་མི་དགོས་པར་མིག་རང་བབས་སུ་བཞག་ནས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། ཆེ་ཆུང་ནི་བློ་དང་བསྟུན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་ཡུང་འབྲུ་ཙམ་ནས་མཐེབ་ཐུར་ཙམ་གྱི་བར་ཞིག་ལ་འཛོག ཇི་ཙམ་ཆུང་ནའང་ཡུང་འབྲུ་ཙམ་དང་། དེ་མིན་སྲན་མ་ཙམ་དང་མཐེབ་ཐུར་ཙམ་ལ་གཞག་དགོས༑ མཐེབ་ཐུར་ལས་ཆེ་བ་མ་བཞག་ན་ཡག་པ་ཡོད། ཡུང་འབྲུ་ཙམ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དམིགས་པ་གང་ཡིན་ནའང་གསལ་པོ་མ་བྱུང་བར་ཡང་ཡང་བློས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་བསྒོམ་དགོས།

ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་གསལ་པོ་དང་། ངར་དང་ལྡན་པ། མི་རྟོག་པ་བཅས་གསུམ་ལྡན་ཐོག་ནས་བློའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཐོག་ཏུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་རྒྱུ་ལ་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་ཟེར། གང་ལྟར་སེམས་ཆ་ཚང་རྡུག་རྡུག་བཟོས་པའམ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་འཛོག་པ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི་གསེས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། རྟོག་པའི་སྐད་དོད་ལ་བི་ཀལྤ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་གཉིས་གཉིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། དཔེར་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་གཙུག་ཏོར་དེ་སྔོན་པོ་རེད་དམ་ནག་པོ་རེད། སྐུ་དེ་སེར་པོ་རེད་དམ་གང་འདྲ་རེད། ན་བཟའ་གང་འདྲ་མཆོད་འདུག ག་རེ་ཆེ་བ་འདུག ག་རེ་ཆུང་བ་འདུག དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཟེར་གྱི་རེད། རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་སྟེང་ལ་རྟོག་པའི་བྱ་བ་གང་ཡང་

མི་བྱེད་པ་དང་། དཔྱད་པའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ། ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དམིགས་པའི་སྐད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞག་རྒྱུ་ནི་ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་དེ་རེད།

ཇི་ལྟར་སྒོམ་དགོས་ཞེ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་དབུས་མཐའ་ལས་ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་རེད། ཉེས་པ་ལྔ་ནི་ལེ་ལོ་དང་། དམིགས་པ་བརྗེད་པ། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བཅས་རེད། དམིགས་པ་བརྗེད་པ་ལ་སྐབས་འགར་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ཞེས་བྱུང་བས་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་དང་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་གཉིས་གཅིག་རེད། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡོམས་ན་དེ་དབུས་མཐའི་ལུགས་རེད། སའི་དངོས་གཞིའི་ནང་གསུངས་པ་བཞིན་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་ལོགས་སུ་བརྩི་ན་ཉེས་པ་དྲུག་ཏུ་གྱུར། འདིར་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡེབས་པ་རེད། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉེས་པ་རེད། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེའང་ཉེས་པ་རེད།

གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི་དད་པ་དང་། འདུན་པ། རྩོལ་བ། ཤིན་སྦྱངས། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ། བཏང་སྙོམས་བཅས་རེད།

ཉེས་པ་ལྔ་ཇི་ལྟར་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོག་མར་སྒོམ་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་བཙུག་མཁན་དེ་ལེ་ལོ་རེད། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཏ་ཅང་རིང་པོར་བསྒོམས་པ་ཡིན། སྐྱིད་པ་ན་གི་འདུག སང་ཉིན་སྔ་དྲོ་བསྒོམ་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་སོགས་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཉེས་པ་དང་པོ་ལེ་ལོ་རེད། ལེ་ལོ་མེད་པར་བཟོ་བ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པའི་དད་པ་དང་། དེ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ། དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སམ་རྩོལ་བ། དེའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཏེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་

པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བཅས་བཞི་པོས་ལེ་ལོ་དེ་བཀག་དགོས། དེས་ན་ལེ་ལོ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དད་པ་དང་། འདུན་པ། རྩོལ་བ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བཅས་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེ་ལོའི་ཉེས་པ་དེ་བཀག་དགོས། ལེ་ལོའི་ཉེས་པ་བཀག་ནས་སྒོམ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོ་བ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་གང་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་རྟེན་གང་བཅལ་ཡོད་ནའང་། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་འཁྲུགས་ནས་དམིགས་རྟེན་ཡང་ཡང་བརྟགས་པར་བརྟེན། དེའི་གཉེན་པོ་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་དགོས། སེམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་དགུ་ཙུ་གོ་དགུ་དེ་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་གང་ཞིག་ལ། སེམས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་ནས་དམིགས་རྟེན་བརྟག་སོང་ངམ་བརྟག་མ་སོང་ལྟ་བའི་བྱ་ར་བྱེད་མཁན་གྱི་དྲན་པ་ཞིག་དགོས། དྲན་པས་དམིགས་རྟེན་བརྟག་པ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་ལམ་སེང་ངོས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་དགོས། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་སེམས་བྱུང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའམ་སོ་སོའི་བྱ་བ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས། དོན་དུ་བློ་གཅིག་པ་རེད།

ང་ཚོས་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་ཐབས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་རྟེན་བརྟགས་ནས་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་སོང་བའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་དམིགས་རྟེན་བརྟགས་པ་ཤེས་ཀྱི་རེད། སེམས་རྣམ་རྟོག་གིས་གཡེང་བའི་ཚེ་ན་དམིགས་རྟེན་བརྟགས་པ་ལམ་སེང་ངོས་ཟིན་གྱི་མེད། གང་ལྟར་ཆུ་ཚོད་སྐར་མ་ཁ་ཤས་ཕྱིན་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ད་གིན་ངས་སེམས་ལ་འདི་འདྲ་དྲན་འདུག་བསམ་པ་མ་གཏོགས། སྐབས་དེར་སེམས་ལ་གང་དྲན་པ་དེ་ལམ་སེང་སོ་སོས་ངོས་ཟིན་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་གནམ་གྲུ་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དེང་སང་རྒྱུགས་སྤྲོད་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་ག་ཚོད་མགྱོགས་པོ་ཞིག་བཤད་ཐུབ་མིན་ལྟ་གི་ཡོད། དེ་མིན་གནམ་གྲུ་གཏོང་མཁན་ང་ཚོ་བཞིན་ག་ལེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། བསམ་བློ་གཏོང་བའི་བར་དུ་གནམ་གྲུ་ཐག་

རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་བྱས་སོང་བསམས་ནས་དྲན་པས་ལམ་སེང་ཟིན་ཐུབ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱིས་འདི་བྱེད་དགོས་ཞེས་ལམ་སེང་ཟིན་ཐུབ་པ་དགོས། ཞི་གནས་སྒོམ་མཁན་ལའང་དེ་མཚུངས་དགོས། ཞི་གནས་སྒོམ་མཁན་གྱི་དམིགས་པ་བརླགས་ན་ལམ་སེང་དམིགས་པ་བརླགས་སོང་བསམས་ནས་དྲན་པས་མཐོང་དགོས་པ་དང་། དམིགས་པ་བརླགས་ན་སླར་ཡང་སེམས་དེ་ཚུར་གཞག་དགོས་བསམས་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་དམིགས་རྟེན་བརྗོད་པའི་ཉེས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིས་དགོས་པ་ཡིན།

བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བསྟེན་རྒྱུ་རེད། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་བྲལ་བའི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བསྟེན་པ་རེད། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལམ་སེང་མཐོང་བར་བྱས་ཏེ། བྱིང་བ་བྱུང་ན་ལམ་སེང་བྱིང་བ་ལས་སངས་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒོད་པ་བྱུང་ན་ལམ་སེང་རྒོད་པ་ལས་སངས་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ཟེར་བ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་གནས་བཞིན་དུ་གཉིད་ཅོག་རྒྱག་པ་བཞིན་བློའི་ངར་དེ་ཆག་པའམ། བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དམ་ཆ་དེ་ཉམས་ནས་ཐིམས་པའམ་ནག་འཐོམ་འཐོམ་ལྟ་བུ་འདུག་ན་དེ་ལ་གནས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། གསལ་ཆའི་ངར་དང་མི་ལྡན་པ་རེད། དེ་ལྟར་ལོ་མང་པོར་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་བསགས་ནས་སྒོམ་ཡག་པོ་ཆགས་ཡོད་སྙམ་རུང་། འཛིན་ཆའི་ངར་དེ་མེད་ན་སྒོམ་ཡག་པོ་མིན། དེང་སང་སྒོམ་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་བྱིང་བ་གསོག་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད། བྱིང་བ་བསགས་པ་རྣམས་སྒོམ་ཇི་ཙམ་བརྒྱབས་ཀྱང་མི་གླུང་པོ་ཆགས་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་མི་ཉོབ་ཏོ་ཆགས་པ་རེད། སྒོམ་རྒྱག་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཇི་ཙམ་སྒོམ་བརྒྱབས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་གླུང་པོ་དང་མིག་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུའི་སངས་པོ་ཡོང་དགོས། སྐབས་རེ་བྱིང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཚབ་ཏུ་ཞུམ་པ་བྲིས་པའང་

ཡོད༑ བྱིང་བ་དང་ཞུམ་པ་གཉིས་གཅིག་པ་རེད། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་ལེཏ་ཞེས་བྱུང་། ལེཏ་ནི་དཔེར་ན་སྤགས་སླ་པོ་ཅོག་ཅོག་བཞག་ནའང་ག་ལེར་ལེབ་ལེབས་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟར་ཉམས་པ་ལ་བྱིང་བ་ཟེར།

རྒོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ད་ལྟ་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་དེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ཟིན་པ་རེད། གཟུགས་པོ་འདིར་ཡོད་ནའང་སེམས་དེ་སྟོད་རྒྱ་གར་དང་སྨད་རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེས་ན་བྱིང་བ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་དཔངས་བསྟོད་དགོས། འོན་ཀྱང་རྒོད་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཉམས་སྨད་དགོས། གལ་ཏེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་ཐུན་གྲོལ་ཏེ། རྒོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོགས་བསམས་ནས་སེམས་དམའ་རུ་གཏང་རྒྱུ་དང་། བྱིང་བ་བྱུང་ན་བྱིང་བ་སངས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེན་རྙེད་དཀའ་སོགས་དྲན་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས། བྱིང་བ་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་བྱུང་ན་ཡར་ལངས་ནས་མིག་ལ་ཆུ་གཏོར་བ་དང་མགོ་བཀྲུ་བ་སོགས་བྱ་དགོས། རྒོད་པ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ན་དམིགས་རྟེན་ཕབ་དགོས། གལ་ཏེ་དབྲལ་བའི་མཚམས་སུ་ཡོད་ན་ལྟེ་བའི་མཚམས་སུ་འཁྱེར་དགོས། དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བླ་མ་ལ་རྒྱུགས་འབུལ་མཁན་ཡིན་ན་བླ་མས་དེ་དག་གསུང་གི་རེད། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་བསལ་ནས་ཡང་བསྐྱར་སེམས་དམིགས་རྟེན་སྟེང་ལ་ཡག་པོ་སླེབས་ཏེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་གཉིས་མེད་པར་བཟོས་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་མི་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་དེ་ཉེས་པ་ཡིན་སྟབས། དེའི་གཉེན་པོ་ལ་བཏང་སྙོམས་བསྟེན་དགོས། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་བསྟེན་ནས་བསྒྲུབ་ན་མགྱོགས་པོ་ཞི་གནས་འགྲུབ་རྒྱུ་རེད། ཉེས་པ་ལྔ་ལ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་ཞི་གནས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པ་རེད་ཅེ་ན། སེམས་དགུ་པོ་དེ་རིམ་པས་འགྲུབ་རྒྱུ་རེད། དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དཔེ་

རིས་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྒྱུ་རེད།

སེམས་གནས་དགུ་པོ་ནི་འཇོག་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ། གླན་ཏེ་འཇོག་པ། ཉེ་བར་འཇོག་པ། དུལ་བར་བྱེད་པ། ཞི་བར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། མཉམ་པར་འཇོག་པ་བཅས་རེད། སེམས་གནས་དགུ་པོའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་ཐུབ་ཙམ་ཡོང་བ་ལ་འཇོག་པ་ཟེར། ད་ལྟ་ང་ཚོས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཁྲིན་ནས་འཇོག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་ཐུབ་ཙམ་ཡོད་ནའང་སྐར་ཆ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་འཇོག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེས་ན་སྐར་ཆ་ཁ་ཤས་རིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་ཐུབ་པ་ཡོང་བ་ལ་འཇོག་པ་ཟེར། དེ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་སྐར་མ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་འཇོག་ཐུབ་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ཟེར། བྱིང་བ་དང་རྒོད་པའི་སྐྱོན་བྱུང་ནའང་ཐུན་མཚམས་གཅད་མི་དགོས་པར་ལམ་སེང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་ཐུབ་པ་ལ་གླན་ཏེ་འཇོག་པ་ཟེར། གཡེང་བ་རགས་པ་དང་བྲལ་ནས་བྱིང་རྒོད་དེ་ཙམ་མ་ཡོང་བ་ལ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ཟེར། སེམས་གནས་གང་འཚམས་ཐོབ་ཚར་ན་འདོད་པས་མི་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད། ནམ་རྒྱུན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་འདོད་པས་སེམས་དཀྲུག་གི་ཡོད། དེས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་མདོན་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་འདོད་པས་སེམས་མི་འཕྲོག་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་དུལ་བར་བྱེད་པ་ཟེར། ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐང་ཆད་པའི་སྣང་བ་མེད། དུལ་བར་བྱེད་པ་ཐོབ་ཚར་ནའང་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་དཀའ་ལས་ཁག་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་ཐོབ་ཚར་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཏུས་སྒོམ་ནའང་སྐྱིད་པོ་དང་ངལ་གསོ་ཐེབས་པའི་བསམ་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་སྟེ་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཟེར། ད་གིན་དུལ་བར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་པས་མི་འཕྲོགས་པ་ཟེར་བ་དེ་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ཟེར་ཞིང་། འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ནའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་འགགས་པ་ལ་ཟེར། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཐོབ་ན་ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་

དང་གཉིད་དང་རྨོངས་པ་དག་ལ་དབང་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད། ཡིན་ནའང་སེམས་དམིགས་རྟེན་དུ་འཛོག་པར་རྩོལ་བ་ཡོད་ཀྱང་། རྩོལ་བ་མེད་པར་བྱེད་རྒྱུ་ལ་དགའ་སྣང་སླེབས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཟེར། དེ་ལྟར་རྩོལ་བ་དེ་རྫོགས་ནས་དམིགས་རྟེན་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་སེང་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཟེར། གང་ལྟར་དམིགས་པ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཐོག་ཏུ་འཛོག་ཐུབ་པར་འབད་བརྩོན་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཆགས་ན་མཉམ་པར་འཛོག་པ་རེད། དེ་ལྟར་སེམས་གནས་དགུ་པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་གང་འཚམས་འགོར་གྱི་རེད། གལ་ཏེ་སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན། སེམས་ཧྲིན་ནས་མ་འབྲུག་པ་དང་། མ་འགྱུལ་བ། མ་བརྗེད་པར་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཉིན་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་བསྡད་ཐུབ་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཉིན་གཅིག་ལ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་རིང་སེམས་དམིགས་པ་ལས་ནམ་ཡང་མ་གཡེང་བར་བསྡད་ཐུབ་མཁན་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཟེར། དེང་སང་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཐོབ་མཁན་ཞིག་ཡོད་ན་ཧ་ལམ་དབྲ་བཙམ་པ་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དེའི་ཐོག་ཡང་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཞི་གནས་འཐོབ་རྒྱུ་རེད། ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་གནས་དགུ་པ་མཉམ་འཛོག་གི་སྐབས་སུ་གང་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གནས་ཚུལ་ལོགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། སྐབས་དེར་གསར་པ་འཐོབ་རྒྱུ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་དང་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་རེད། དང་པོ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐོབ། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི་སེམས་དེ་ལས་སུ་རུང་བ་ཆགས་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཇི་འདོད་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཆགས་རྒྱུ་དེ་རེད། སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཟེར་གྱི་རེད། སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རླུང་དེ་ལས་

སྲུ་རུང་བ་ཆགས་ནས་གཟུགས་པོ་ཚང་མའི་ནང་ཁྱེངས་པ་རེད། སྐབས་དེར་རླུང་དེས་དྲངས་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད། ཐོག་མར་ཤིན་སྦྱངས་འཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་གླད་པ་ལྷི་འབེར་བ་ཞིག་ཡོང་། དེ་ནི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མིན་པར། སྐྲ་བཞར་ཚར་མ་ཐག་ཏུ་མགོ་ལ་ལག་པ་ཚ་པོ་བཞག་པ་བཞིན་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཁྱབ་སྟེ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་རླུང་དེས་ཁྱབ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་པ་རེད། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་དེའི་དབང་གིས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་དགའ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་རེད། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་དགའ་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་སྐབས་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་དགའ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་རེད། ད་ལྟ་ཞི་གནས་ཐོབ་མེད། དེ་འདྲ་བའི་མངོན་འགྱུར་གྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ལྟ་བུ་ཆགས་ནས་ཡལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་གཉིས་ཀ་དགའ་བ་དང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད་ནས་སྒོམ་བརྒྱབ་ནའང་ཐང་ཆད་རྒྱུ་མེད། སྐབས་དེར་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ནས་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དག་ནས་ལུས་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཆགས་ཚར་བ་རེད། ཉིན་གཅིག་ལ་ཁ་ཟས་ཐེབ་ནས་མ་བཟས་པར་ཐུག་འབུམ་བཅལ་ནའང་སྣང་དག་མེད། གང་ལྟར་གཟུགས་པོར་དཀའ་ལས་ཁག་རྒྱུ་ཐེབ་ནས་མེད། དེ་བཞིན་བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་སྒོམ་བརྒྱབས་ནས་བསྡད་ནའང་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ཟིན་པར་བརྟེན་སེམས་ཐང་ཆད་རྒྱུ་མེད། དེས་ན། བཞག་ན་གཡོ་མེད་རི་ཡི་དབང་པོ་བཞིན།། བཏང་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག །

ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་བདེ་ཆེན་འདྲེན།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བྱུང་།

སེམས་གནས་དགུ་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟོབས་དྲུག་བཤད་ཡོད། སྟོབས་དྲུག་པོ་ནི་ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་པའི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་བཅས་རེད། དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། སྟོབས་དང་པོ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་གནས་དང་པོ་འཛོག་པ་ཞེས་པ་དེ་འདྲེན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛོག་དགོས་ཤེས་པ་ལས་སེམས་གནས་དང་པོ་དེ་འདྲེན་པ་ཡིན། སྟོབས་གཉིས་པ་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་གནས་དང་པོས་དྲངས་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པ་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱེན་ནས་སེམས་གནས་གཉིས་པ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་དེ་ཐོབ། སྟོབས་གསུམ་པ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་བར་ཆད་བསྲུངས་ནས་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པ་ལས་སེམས་གནས་གསུམ་པ་གླན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་སེམས་གནས་བཞི་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་གཉིས་ཐོབ། སྟོབས་བཞི་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་གནས་ལྔ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་སེམས་གནས་དྲུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་གཉིས་དྲང་བ་རེད། སྟོབས་ལྔ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་བདུན་པ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་གཉིས་ཐོབ། སྟོབས་དྲུག་པ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་དེ་ཡིས་སེམས་གནས་དགུ་པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན༎ དེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ལ་ཞི་གནས་ཞེས་བརྗོད།

ལྷག་མཐོང་བཤད་པ་ལ། ང་ཚོས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་པའི་བློ་དེ་བཀག་ཡོད་ཅིང་༑ སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཐོབ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་དེ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་སའི་གཞི་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ག་ས་ག་ལ་སེམས་མི་ཐོར་

བ་རེད། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཧ་ཅང་ངེ་འཛིན་རེད། གང་ལྟར་སེམས་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་བ་རེད། ཤེས་རབ་ནི་སེམས་བྱུང་ཡོགས་ཀ་རེད། དེར་བརྟེན་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟེར། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི་འདི་ཡག་པོ་རེད། འདི་སྡུག་ཅག་རེད། འདི་དཀར་པོ་རེད། འདི་ནག་པོ་རེད། འདི་ཆེན་པོ་རེད། འདི་ཆུང་ཆུང་རེད་ཅེས་སོགས་ཕྱེ་བ་ལ་ཟེར། དེའི་ནང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་ལྷག་མཐོང་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་འཐོབ་ཐུབ།

ངས་ཞི་གནས་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་དོན་ནི། ཁྱེད་ཚོ་མང་པོས་བོད་པའི་ནང་པ་ལ་ཞི་གནས་སྒོམ་ཤེས་མཁན་མེད་པ་དང་། ཞི་གནས་བསྒོམ་ན་གོ་ཡེན་ཀའི་ (Goen-ka) འགྲམ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་སོགས་ཟེར་གྱི་ཡོད་སྲིད། དེས་ན་སྒོམ་རིམ་དང་བྱང་ས་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོའི་ནང་ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་གསུངས་ཡོད་པས་གང་དུ་གཟིགས་གཟིགས་རེད། གལ་ཏེ་ཞི་གནས་སྒོམ་འདོད་ཡོད་ན་གཞན་ལ་འགྲམ་ཚུ་ལྟང་དགོས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས།། །།

(༡༩༩༠ སྤྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷཱ་ཞ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་བདེ་དོན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་མགྲོན་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ཁྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།)

༄ འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྐོར།

༄༅།། སྤྱིར་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྐོར་ལ། ཉིན་དང་པོར། ལུང་གི་བསྟན་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། དེ་ནས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ། དེ་རྗེས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་བཤད་ཟིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་ལམ་དུ་བཀྲི་བའི་རིམ་པའམ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དེ་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་མ་ཕྱོགས་པ་ཚང་མས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་རིང་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་དེ་བདེན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་སྐོར་བའི་ཆེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་འདུས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག སྤྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་གང་ནས་བཤད་ནའང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་འགྲོ་བ་རེད། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་ཁྱེར་བ། ང་ཡི་བླ་མའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན། ཞེས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་ཁྱེར་བ་ཞེས་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་སྟངས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ངས་གྲུ་བཞི་ཞིག་དཔེར་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ནི་བཤད་ཚུལ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་རེད། གལ་ཏེ་ངས་གྲུ་བཞི་ཞིག་ཡོད་ན། ཕྱོགས་གང་ནས་འཛིན་ནའང་གྲུ་གཞན་པ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཛིན་ཡོང་བ་རེད། དཔེར་

ན་གདིང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་བཞི་ག་ནས་གཟུང་དགོས་པ་མེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཛིན་ན་ཕྱོགས་གཞན་པ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཡོང་བ་ལྟར། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་བཤད་ནའང་། བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེའི་ནང་སློབས་ཡོང་གི་ཡོད། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་བཤད་ནའང་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེའི་ནང་སློབས་ཡོང་གི་ཡོད། སྐྱབས་འགྲོའི་སྐོར་ལ་བཤད་ནའང་། བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེའི་ནང་ལ་སློབས་ཡོང་གི་ཡོད། བདེན་པ་བཞིའི་སྐོར་ལ་བཤད་ནའང་། བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེའི་ནང་ལ་སློབས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་དང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས། དོན་དམ་པར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་ཡོང་བ་དེ་ང་ཚོའི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་གང་བཤད་ནའང་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བཤད་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་ཐོར་བ་ལྟ་བུ་མེད། གལ་ཏེ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་ཤེས་ན། དེས་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཆར་བ་རེད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་ཤེས་ནའང་། བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཆར་བ་རེད༑ དེ་བཞིན་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་ཤེས་ནའང་། དེས་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཆར་བ་རེད། གལ་ཏེ་དེ་མགོ་མཇུག་ལོག་ནས་བཤད་ན། བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ཡག་པོ་མ་ཆགས་བར་དུའམ། ཡང་ན་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཐུབ་མ་འབྱུག་གི་བར་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ཐོར་བུ་བ་དེ་ཚོའང་ལས་སླ་པོས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཤེས་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་ཤེས་དགོས་ནའང་། ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན། སྐྱབས་འགྲོ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་མེད། དེ་བཞིན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་ཤེས་དགོས་ན། བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡང་ཤེས་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ཕན་ཚུན་བལྟོས་གྲུབ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད

ནའང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཤེས་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རེད།

དེ་རིང་ཞོགས་པ་ལམ་སྟོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཚིག་མང་པོ་ནོར་ནས་བཤད་འདུག དེ་ནི་སང་ཉིན་ནོར་བཅོས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དུས་རབས་གསར་པའི་ནང་དུ་མིའི་རྒྱབ་ལ་དེད་མཁན་དྲག་ཤོས་དང་མིའི་བསམ་བློ་ལ་གནོན་ཤུགས་ (Pressure) ཆེ་ཤོས་སྤྲོད་མཁན་དེ་དུས་ (Time) དང་ཕྱོགས་ (Space) གཉིས་རེད། ང་ཚོ་འདིར་དུས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་འདྲེང་ངེས་མེད། ཕྱོགས་འདྲེང་ངེས་མེད་ཅང་གུ་དོག་པོར་བསྡད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དུས་འདྲེང་ངེས་མེད་ཅང་ཚར་ལ་མ་ཚར་དང་དྲི་བའི་ལན་ཚང་མ་བྱེད་ཀ་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འདིས་ང་ཚོ་ལ་དུས་དང་ཕྱོགས་ཟེར་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དྲན་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་ནང་པས་ཇི་ལྟར་བལྟ་དགོས་པ་དེ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གཅིག་བྱས་ན་སང་གནངས་དུས་ཚོད་བྱུང་ན། ནང་པས་དུས་དང་ཕྱོགས་ལ་ལྟ་སྟངས་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

དེ་ནས་ད་ལྟ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཐུབ་རེད། བདེན་པ་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཅས་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་སྐོར་བའི་ཚེ། བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་སྐོ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཆ་ཚང་བ་བསྟན་པ་རེད། ལན་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་དེ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་སྐོ་ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཚང་མས་འདོད་པ་རེད། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་མ་གཏོགས་ཐེག་དམན་པས་འདོད་ཀྱི་མེད། ཐེག་དམན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཐེག་ཆེན་པས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། འཁོར་ལོ་མཐའ་མ། དེ་བཞིན་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བཅས་འདོད། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ནང་

བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ཙང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དང་གང་དུ་ཡིན་ནའང་འགྲོ་བ་ཞིག་རེད། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བླང་བྱ་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། སུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ལ། བདེ་བ་འདོད་པར་བརྟེན། སྡུག་བསྔལ་དེ་སྤང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བདེ་བ་དེ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་སྤང་བ་ལ་འཁོར་བ་དེ་མ་སྤང་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད། འཁོར་བ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན༑ དཔེར་ན། ཆུ་བོའི་འབྱུང་ཁུངས་བཀག་ན་ཆུ་བོ་འགགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཚེར་མའི་སྡོང་པོའི་ཡལ་ག་བཀོག་པས་མི་ཕན་པར། དེའི་རྩ་བ་ནས་བཀོག་དགོས་པ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་དེ་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཙང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་སྤང་ན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིན། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་བཟློག་དགོས་པ་དང་། དེ་བཟློག་པ་ལ་དེའི་རྒྱུ་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རེད། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཀུན་འབྱུང་མེད་པར་བཟོ་བ་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ཐོབ་པ་རེད། དེས་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རེད།

མགོན་པོ་བྱམས་པས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ།། བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར།། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ།། ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ།། ཞེས་ནད་ལྟ་བུར་དཔེར་བཀོད་དེ། ཐོག་མར་ནད་དེ་ངོས་བཟུང་དགོས་ཤིང་། ནད་ལ་ནད་ཡིན་པ་མཐོང་དགོས། ནད་ལ་ནད་ཡིན་པར་ཤེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་རེད། དེ་ནས་ནད་དེའི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་དགོས། ནད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཙད་ཆོད་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཐོང་བ་རེད། དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་དེ་སྤང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཐ་མག་འཐེན་ནས་ནད་བཟོ་གི་ཡོད་ན། ཐ་མག

དེ་གཞག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྒྱུ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་བསྟེན་དགོས། དེ་ནས་རྒྱུ་དེ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་དེ་འཐོབ་རྒྱུ་རེད།

བདེན་པ་བཞི་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་གསུང་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་ངོ་ལ་བདེན་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་བདེན་པར་མཐོང་གི་མེད། ང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་མཐོང་གི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ནང་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐབས༔ དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། སུ་གང་གི་རྣ་བར་མི་འགྲོ་བ་རེད། དཔེར་ན་མི་ཚང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ལ་སྐྱུམ་འཁོར་དང་། གྲང་སློག་གི་ཁང་པ། འཁོར་གཡོག་སོགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་སྐྱིད་པོ་མ་གཏོགས་སྣང་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་བློ་སྐྱེ་གི་མེད། དེས་ན་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། འཕགས་པས་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས།། འདི་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་།། ཞེས་དེ་རིང་སྤྲ་དྲོ་ཁྱུས་པ་བཞིན་རེད། གང་ལྟར་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དེ་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་ལ་བདེན་པ་རེད་མ་གཏོགས། སོ་སྐྱེ་ཡི་སྣང་ཚུལ་ལ་བདེན་པ་མ་རེད། དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རེད་ཅེས་ངོ་སྤྲོད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཡང་ན་བསྒོམས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྐབས་འདིར་བདེན་དང་མི་བདེན་ཟེར་བ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བདེན་རྫུན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་བདེན་པའང་མིན་ལ༔ བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསླུ་བ་དང་མི་བསླུ་བའི་བདེན་པ་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའང་མིན། སྤྱིར་བདེན་རྫུན་ལ་རིམ་པ་མང་པོ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད། བདེན་གཉིས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་རྫུན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལོགས་ཀ་རེད། བདེན་བཞི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་གང་མཐོང་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ཞིག་ལ་བདེན་པ་ཟེར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་བ་དེ་འཕགས་པས་བདེན་པར་གཟིགས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་མཐོང་གི་མེད།

འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོར་མ་གཏོགས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བ་ཡིན་སྐབས། ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མ་གཏོགས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་མེད། དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་པོའང་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་བཞིན་སོ་སྐྱེ་ཡིས་མི་རིག་པ་ཡིན་སྐབས། དེའི་དབང་གིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་དང་། ལམ་བདེན་ལ་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ། འགོག་བདེན་ལ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་དེས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བར་བྱ་དགོས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མཐོང་ནས་དེ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་དགོས་པ། ཀུན་འབྱུང་དེ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་སྐབས། དེ་སྤང་དགོས་པ། ལམ་ནི་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བར་དེ་བསྒོམས་ནས་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་སྐབས། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ལམ་ཙམ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཟེར་གྱི་མེད། ལམ་གྱི་བདེན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་རེད། དེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་སྒོམ་གྱི་ཡོད། དེ་ཡི་བསྒོམས་པ་མཐར་ཕྱུག་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་ལ་འགྱུར་བ་རེད། སྐབས་དེར་མཐོང་ལམ་ཆགས་པ་རེད་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པའང་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་སྐབས་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཟེར་བ་རེད། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཟིན། གང་ལྟར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་རེད།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་གོ་དོན་རགས་ཙམ་བཤད་ན། རང་གི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་

པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཟེར་གྱི་རེད། དེ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བཅས་གཉིས་རེད། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཟེར་དུས་གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་གྱི་མེད། གང་ཟག་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བཅས་ལྔ་པོ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད་ཟེར། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ང་ཚོས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རུང་བའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད༑ ང་ཚོ་ཚང་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རེད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རུང་བའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་བསྡད་སའི་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་སོགས་ཚང་མ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནང་དུ་འདུས་པ་རེད། དེ་དག་ནི་ང་ཚོས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་རེད༑ མངོན་པ་མཛོད་ལས། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཕྱིའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལའང་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རུང་བའི་ཐུག་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། གང་ཟག་རེ་རེའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རེ་ཡོད། སྤྱིར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་རེད། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ནང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་ལས་ཀྱང་ཞལ་འདེབས་ལྟ་བུ་དེའི་ནང་དུ་ཐེབས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་གྲུབ་ཀྱང་། རང་གི་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་པ་རེད། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རུང་བའི་སྣོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་འདི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་བྱེད་གྱིས་མི་མཐོང་བའམ་ཡོངས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་བྱེད་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱུར་གྱུར་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱེད་གྱིས་མི་མཐོང་བའམ་ཡོངས་མི་སྤྱོད་པ་རེད། རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཕུང་པོ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་མ་གཏོགས། སྤྱིའམ་ཐུན་མོང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱུར་གཞག་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།

ཡང་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་ཁ་སང་བཤད་པ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་བཅས་གསུམ་རེད། དེ་ལས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་སམ་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་བཅས་རེད༎ དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ནི་ཧ་མི་གོ་བ་མེད། དཔེར་ན་ང་ཚོའི་མགོ་དང་། ལག་པ༎ རྐང་པ། ཁང་པ། དེབ་དང་སྨྱུ་གུ་སོགས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱུར་གྱུར་པ་ཆ་ཚང་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ལ་བུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ཐོག་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདིའི་ནང་སོག་པོ་རབ་གསལ་དང་ཨ་མདོའི་མཁས་པ་ཞིག་གི་བར་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་དགག་པ་དང་དགག་ལན་པོ་ཏི་བཞི་ལྔ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད། དེ་ནི་རྩ་བའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་ཐོས་པ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་སྟབས། གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད༎ ཡིན་ནའང་བུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་རུང་མིན་རུང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཧ་ཅང་ཕན་གནོད་འགྲོ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ལམ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་བུམ་པ་སོགས་རང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱུར་གྱུར་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཚང་མ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ཤག་བྱས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་པ་ལྡོག་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་འགྲིགས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དེ་རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལས་བྱུང་བས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་དོན་རགས་ཙམ་བཤད་ན། རང་གི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཟེར། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཅས་གཉིས་རེད། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་༑ ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་བཅས་གསུམ་རེད། དེ་གསུམ་གའི་རྩ་བའམ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དེ་མ་རིག་པ་རེད། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གསོག་མཁན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཚང་མ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་རེད། དཔེར་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཇི་ལྟར་གསོག་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེས་གནས་ལུགས་ལ་བསྒྲིབས་པའམ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བློའི་འགྱུར་བ་དེ་གང་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆགས་སྡང་ཡོང་གི་ཡོད། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྡང་བ་སོགས་ཆགས་སྡང་གི་ཀུན་རྟོག་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོད༑ ཆགས་སྡང་གི་ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བའམ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གསོག་པ་རེད། གང་ལྟར་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ལས་ལ་འཇུག་པ་འདི་ང་ཚོས་མཐོང་བཞིན་པ་རེད། ང་ཚོས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ལས་བཟང་ངན་གང་བསགས་ནའང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་ལས་བཟང་པོ་ཞིག་བསགས་ནའང་། ལས་བཟང་པོ་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་འཁོར་བ་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འདོད་པའི་འདུན་པ་དེ་ཡོད་སྟབས། དེའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདི་བསགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་བསྐྱར་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གསར་པ་ཞིག་འགྲུབ་པ་རེད། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུར

གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་འདས་པའི་སྐབས་སུ་འང་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བསགས་པ་སོགས་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྱུད་མོ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་འདི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འདི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ། མ་རིག་པ་འདི་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་བློས་བཀག་ནས་འགགས་པའི་སྐབས་སུ་དེས་དྲངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་མི་སྐྱེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་འགགས་པའི་སྐབས་སུ་དེས་དྲངས་པའི་ལས་དེ་གསོག་གི་མེད་པ་བཅས་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་རེད།

འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་གྲོལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། གྲོལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཟད་པ་ཙམ་ལ་འཛོག དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་མིན་པར། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཟད་པའི་ཆ་དེའམ། ཡང་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆ་དེ་ལ་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་བའི་བཤད་ཚུལ་བཞིན་བཤད་ན། ཟད་ཚར་བ་དང་། ཡང་བསྐྱར་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པ། གང་ལྟར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཟད་པའམ་གྲོལ་བའི་ཆ་དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཟེར། འདིའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གཞག་དགོས་ཤེ་ན། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་རེད། འགོག་པ་འཐོབ་པའི་སྔོན་དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞིག་འགྲོ་དགོས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ལམ་ཞིག་རེད། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་ལྷུང་བའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། གྲོལ་བ་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་མང་ཆེ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་འཛོག དེ་ལྟ་བུའི་གྲོལ་བ་ནི་ཟད་

པ་དང་། འགགས་ཟིན་པའི་འགགས་པ་ཙམ་རེད། དེ་ལ་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་ཟེར། དེ་ནི་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས། འབྲས་བུ་ཡིན་ཟེར་གྱི་མ་རེད། དེས་ན་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཟད་པ་ཙམ་མམ། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཙམ་མམ། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འགགས་པ་ཙམ་ལ་འགོག་པ་ཟེར།

དེ་ནས་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་རེད། དེ་ལ་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དགོས་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་ཚད་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའམ། རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གང་རུང་ལ་ལམ་བདེན་ཟེར༑ དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུ་དེ་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དངོས་མིན། གང་ལགས་ཤེ་ན༑ རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་མེད། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་པ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའང་སྤངས་ཏེ་སློབ་པའི་ལམ་ཟད་ནས་མི་སློབ་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་རེད། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་བྱ་གང་གིའང་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ད་དུང་ལམ་བདེན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། ལམ་བདེན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་འཕེལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལམ་བདེན་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལམ་བྱུས་ནས་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་གང་ཡང་མེད༑ དེས་ན་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚོས་ལམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་གསུང་བའི་སྐབས་སུ། གང་ནས་འོངས་པའི་ལམ་དང་། གང་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་གཉིས་བཤད་པ་རེད། མཐོང་ལམ་

དང་སྒོམ་ལམ་ལ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་རྒྱུ་དེ་གང་ནས་འོངས་པའི་ལམ་སྟེ། ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་རེད། དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ངམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལམ་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་གང་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྟེ། གང་དུ་སླེབས་པའི་ལམ་མམ། ཡང་ན་གང་ནས་འོངས་པའི་ལམ་གྱི་འཕེལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་རུང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲིག་གི་མེད། ཡིན་ནའང་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའམ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུའང་མང་པོ་རེད། དཔེར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་འཐོབ་བྱེད་རེད་མ་གཏོགས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པ་མེད་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ལ་རང་གི་བྲལ་འབྲས་མེད;། འོན་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དང་བྲལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་དག་ཚང་མ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཞག་པ་རེད། དེས་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་འཇོག་གི་རེད། འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་བཞག་པ་ཡིན་སྟབས། རང་གི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་རེད།

ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱེ་བ་གཅིག་པ་རེད། ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བདེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་བཅས་གསུམ་རེད། དེ་བཞིན་འགོག་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་སུའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་བདེན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་བདེན་བཅས་གསུམ་རེད། དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་ལམ་བདེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་རེད།

ལམ་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས། ལམ་ཡིན་ཚད་ལམ་བདེན་མིན༔ དཔེར་ན། ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་དངོས་གཉེན་མི་བྱེད་པའམ༔ ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་མིན་པར་བརྟེན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མི་འཇོག་པར༔ ལམ་ཙམ་ལ་བཞག་པ་རེད།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་རེ་བཤད། འདིར་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཙམ་མ་རེད། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་པ་ཚོར་མི་མཐུན་པ་ཏོག་ཙམ་ཡོད། སྦྱོར་བཏང་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཟེར་བ་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཟེར་བ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཟེར་བ་སོགས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་རེད། དཔེར་ན་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དེ་སྤྱོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གོ་བ་དང་༔ མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་གོ་བ། དེ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་གོ་བ་སོགས་ཐ་དད་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་འདི་ལ་རྟོག་ཁྲ་མང་པོ་མི་དགོས་པར། སྐབས་འདིར་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཟེར་བ་འདི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། བདེན་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲིག་ཀྱང་། སྡུག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བརྗོད་ན་མི་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྦྱོར་བཏང་ཡོན་ཏན་ཟེར་བ་དེ་ལེགས་པ་ལ་གོ་བ་ཡིན་རུང་། འདིར། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི།། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད།། ཟེར་བའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་ལ་གོ་ན་འགྲིག་གི་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། སྡུག་བདེན་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྐྱོན་དང་། འགོག་བདེན་དང་ལམ་

གྱི་བདེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བརྗོད་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། གང་ལྟར་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ངས་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་ཏག་ཏག་ཅིག་བཤད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག

གོ་བ་རགས་ཙམ་བྱས་ན། བདེན་པ་བཞི་རེ་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་བཞི་རེ་གཞུང་ནས་བཤད་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ། མི་རྟག་པ། སྡུག་བསྔལ་བ། སྟོང་བ། བདག་མེད་པ་བཅས་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ། རྒྱུ། ཀུན་འབྱུང་༑ རབ་སྐྱེས། རྐྱེན་བཅས་བཞི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ། ལམ། རིག་པ། སྒྲུབ་པ། ངེས་འབྱིན་བཅས་བཞི། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ། ངེས་འབྱུང་བཅས་བཞི་རེད།

རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཙམ་གོ་བ་ཆགས་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་ན། མི་རྟག་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་ངོ་བོ་ནི་རྟག་པར་མི་གནས་པར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དེ་ཤུགས་ཆེ་དུ་ལྟ་བུ་གཏོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་རྟག་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་རྒྱུན་རིང་པོ་བསྡད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་མི་ཡོང་། དེ་བཞིན་འདི་ཀ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་གཅིག་པ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཐན་བུ་དྲག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན། སྐྱེ་དུས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཚོད་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཆི་བའི་སྐབས་སུའང་དེ་རང་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་འདི་ལས་དྲག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་བཞིན་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཉམས་གསོ་སོགས་མི་དགོས་པར་ཏག་ཏག་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡོད་ན། ཏོག་ཙམ་དྲག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་མེད་ཅིང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་མི་གནས་པ་རེད། མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དེ་ཕྱི་མ་ལ་མི་གནས་པར་འཛིག་པ་རེད། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་རེད། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྟག་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་བའི་སྐབས་སུ་

ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལ་གོ་ན་འགྲིགས། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཟེར་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་རེད། ཚོར་བ་དེ་མྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཞིག་ཡོད། སྟོང་པ་ནི་གཙང་བས་སྟོང་པ་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་པ་ལ་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ལུས་འདི་ཚང་མ་གཙང་མ་ཡིན་བསམ་པ་ཡོད་རུང་། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཙང་བས་སྟོང་པ་རེད། གང་ལྟར་མི་གཙང་བ་རེད། དེ་ནི་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁེངས་པ་སོགས་རེད། བདག་མེད་པ་ནི་དེ་ལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་བུ་བདག་ཏུ་འཛིན་མཁན་གྱི་བདག་ཅིག་མེད། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་མདོར་བསྡུས་ན་དེ་ལྟར་རེད།

ཀུན་འབྱུང་ལ་སྦྱར་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་རྒྱུ་ཡི་རྣམ་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་པ་ཡིན་པས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རེད། དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མི་འདུག་བསམ་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཞིབ་ཏུ་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་མི་ཤེས། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཙམ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པ། རབ་སྐྱེ་ཡིན་པ། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གང་འདྲ་བྱས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན། ལས་གཅིག་བསགས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། ལས་དེའི་བདག་པོའམ་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་ཁྱོན་ནས་མེད། རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འདི་ལུགས་ཆེན་པོ་ཇི་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འདི་རྩད་ནས་མ་ཆོད་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱོན་ནས་ལྡོག་ཐབས་མེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཐུབ།

འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོས་འགོག་བདེན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རེད། དེ་དག

ནི་འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ། ངེས་འབྱུང་བཅས་བཞི་རེད། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་བ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཡིན་པས་ཞི་བ། གང་ལྟར་མི་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན། གྱ་ནོམ་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར་གྱི་མེད། དེ་ནི་ཚིམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་བརྗོད། གང་ལྟར་འགོག་ལམ་དེ་ཐོབ་ཚར་བའི་སྐབས་སུ་བློ་ཁ་མ་ཁེངས་པའི་ཚོར་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་བརྟེན། ལྷོད་ཐིང་ཐིང་ལྟ་བུ་ཡོང་བ་རེད།༑ མདོར་ན་གྱ་ནོམ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རེད། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཚོར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། དཔེར་ན་འཐོན་ས་ཞིག་ནས་ཐོན་ནས་གཙང་མ་ཆགས་ཟིན་པའམ། ཡང་ན་འཁྲིལ་ཐག་ཐད་དེ་བཅད་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ལམ་གྱི་བདེན་པས་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་༑ འགོག་བདེན་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རེད། ལམ་གྱི་བདེན་པས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་བཞིན་འགོག་བདེན་གྱི་ནང་དུ་ངེས་པར་བྱུང་ཟིན་པ་ལ་བཤད།

དེ་ནས་ལམ་བདེན་ལ། ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བདེན་པ་རིག་པ་ཡིན་པས་རིག་པའི་རྣམ་པ། སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའམ་ཐར་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ། སྡུག་བསྔལ་ལམ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་བཅས་རེད། དེ་དག་ནི་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལྟོག་པའི་ཆ་ནས་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རེད།

བདེན་པ་བཞིའི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡག་པོ་མཐོང་ན། དེའི་ནང་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཡོད། གང་ལྟར་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་ཆ་ཚང་འདིའི་ནང་རྫོགས་པ་རེད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ལ་བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་རེད། དེ་བཞིན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དེ་ཐེག

དམན་གྱི་ལམ་ཁོ་ནར་སྦྱར་རྒྱུ་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཆ་ཚང་བ་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནང་འདུས་ཡོད་པ་འདིའང་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་སྒོམ་མམ་ལམ་གྱི་ཆིངས་རྒྱག་སྟངས་ཤིག་རེད། འདིར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད་ཡིན།

དྲི་བ། རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་དམ།

ལན། རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད། དེའི་རྣམ་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་དེའང་ཀུན་འབྱུང་རེད། ཀུན་འབྱུང་དེའང་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ཕྱེ་དགོས་པ་མེད། ཡིན་ནའང་ངས་ཚིག་སྒྲོན་མ་བཙད་པར་བཤད་ན། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱུ་ཞེས་དང་། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཆ་ཚང་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ངེས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བརྗོད། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ནི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན། ས་བོན་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་འབྱུང་ཆགས་གྲབས་ཡོད་མེད་ཏ་གོ་རྒྱུ་མེད། གལ་ཏེ་དེ་མེས་འཚིག་ན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཆགས་རྒྱུ་རེད་ལ། ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་པ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་འདིས་གང་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འདི་ལམ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཉག་ཅིག་རེད། དེ་མིན་འབྲས་བུ་སྡུག་བདེན་སྐྱིན་པ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཐེར། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། འབྲས་བུ་ཆ་ཚང་བའམ་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རེད།

དྲི་བ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཅས་བཞི་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། དེ་དག་ནི་སློམ་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་འཛིན་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཅས་བཞི་བཤད་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། གཙང་བར་འཛིན་པ་དང་། བདེ་བར་འཛིན་པ། རྟག་པར་འཛིན་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཅས་བཞིའི་གཉེན་པོ་ལ་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱུ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པ། བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་རེད། ལོག་རྟོག་མི་འདྲ་བ་རེའི་གཉེན་པོའམ་འགལ་ཟླ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་གསུངས་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བལྟོས་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལོག་རྟོག་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་གཞན་པ་བྱུང་ན། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ཚོ་འགྱུར་ཚོག་གི་རེད་ལ། མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཆོག་རྒྱུ་རེད།

དྲི་བ། གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ།

ལན། གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་མ་རེད། གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེ་སྔང་བྱ་ཆགས་ཀྱི་རེད། གང་ཟག་དེ་སྔང་བྱ་ཆགས་ན༑ གང་ཟག་དེ་ཐར་པའི་ས་ལ་མི་འགྲོ་བ་རེད། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ཕུང་པོ་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་རེད། གལ་ཏེ་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་ན། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད་ཟེར་གྱི་རེད། སྤྱིར་བཏང་གང་ཟག་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་རེད་ཟེར་གྱི་རེད།

དྲི་བ། བདེན་པ་བཞི་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ནང་སྡུད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལན། དཔེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ནང་བསྡུས་ཤིང་། དེ་མིན་བདེན་པ་གསུམ་པོ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ནང་བསྡུས། དེ་ནས་

འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་པ་བཞི་ག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ནང་བསྡུས། སྤྱིར་བཏང་ཚུར་བསྡུ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞི་དེ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བལྟ་དགོས་མེད་ལ། བསྒོམ་དགོས་པ་མེད། སྤྱིར་བཏང་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་ཆ་ནས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གཞན་གསུམ་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རེད། དེ་བཞིན་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་པ་བཞི་ག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་ཡིན།

དྲི་བ། འགོག་བདེན་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཆེད་བརྩོན་པ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡོད་དམ།

ལན། དེ་ནི་གཞན་དོན་ཆེད་རེད། རང་དོན་ཙམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐར་པ་དེས་འགྲིགས་པ་རེད། རང་དོན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་དོན་ཙམ་ཡིན་ན་ཞི་བའི་གོ་འཕང་དེས་འགྲིགས་པ་རེད། འདི་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་ཟེར་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཧ་ཅང་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་མེད་ན་གྲུ་ནོམ་པའི་ནང་དུ་བསྡད་ན་དེ་གས་འགྲིག་གི་རེད། གལ་ཏེ་འགོག་པའི་ལམ་ཐོབ་པའམ། ལན་གཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་ན། དེའི་ནང་ལྷག་ནས་བསྐལ་པ་ནས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རེད། གང་མཚམས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་བསླངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་མ་བཀོད་བར་དུ་དེའི་ནང་དུ་ལུས་པར་བརྟེན། སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་མེད། ད་ལྟ་ཤེས་སྒྲིབ་ཚང་མ་སྤང་རྒྱུ་བསྡད་ཡོད། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་སྤྲོས་པའི་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ལ་ཧ་ཅང་

དྲིན་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཅང་། དྲིན་ལན་མ་བསབ་བར་ལུས་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་མ་རབས་དང་ཐ་ཤལ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་རང་ཉིད་མ་རབས་དང་ཐ་ཤལ་མི་ཡོང་བའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དྲིན་ལན་བསབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་བསབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་པ་བཞིན་དམིགས་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟོད་ཤིག་ཤིག་བྱུང་ན་བསམ་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་དམིགས་ཡུལ་མེད་ན། ཞི་བའི་གོ་འཕང་དེས་འགྲིགས་ཡོད་རེད།

དྲི་བ། ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཀྱི་རེད་དམ།

ལན། ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བདེན་པ་བཞི་བཤད་པའི་ཁྱབ་པ་གཟུང་མི་ཐུབ፤ ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཀྱང་མི་ཟེར། གང་ལྟར་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་འདྲ་ཡིན་ཡང་དངོས་དང་ཡན་ལག་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ངེས་པར་དུ་བཤད་ཀྱི་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ནས་ཐར་པའི་ལམ་མི་བསྟན་པ་ཞིག་མེད། དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་གསུང་ལ་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་གསུངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་སྐབས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཁན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་ནའང་ངེས་པར་དུ་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཤིག་བསྟན་དགོས་ཀྱི་རེད། དེས་ན་བདེན་

པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བསྟན་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན། ཤམ་ཐབས་ཀླུམ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་མདོས་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་གང་བསྟན་པ་རེད་ཅེ་ན། རྟོག་སྟེ་བལྟས་ན། འདིས་གང་ཡང་མི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་བཅས་པ་ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བསྟན་པ་རེད། དེས་ན་ལམ་བདེན་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་བསྟན་པ་རེད། ལམ་བདེན་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཙང་། ལམ་བདེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་གོ་བ་ཡིན། དེ་ནི་མགོ་མཇུག་བསྡོགས་ཏེ། འོ་ན་ཤམ་ཐབས་ཀླུམ་པོར་བགོ་དགོས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཤམ་ཐབས་ཀླུམ་པོར་མ་གྱོན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནོད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནོད་ན་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་པ། ཤེས་རབ་ལ་གནོད་ན་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པ་བཅས་དེ་ལྟར་སློབས་ཡོང་བ་རེད། གང་ལྟར་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ། བདེན་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་འགྲོ་ས་བྱུང་ནས་མེད།

དྲི་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ས་རེད། དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ།

ལན། སྤྱིར་བཏང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་གནས་སྐབས་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཐེར་གྱི་རེད། ཡིན་ནའང་དབུ་མའི་ལམ་དེ་ལ་དབུ་མ་བརྗོ་སའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་གང་ལས་དབུ་མར་འཛོག་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་རེད། མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་ལམ་དེ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཐེར་གྱི་རེད། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་རེད། དེ་ནས་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་དབུ་མ་པ་ཐེར་བའི་སྐབས་སུ།

རྟག་པའི་མཐའ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ལམ། ཡང་ན་ཡོད་པའི་རྟག་མཐའ་དང་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་གཉིས་པོ་དང་བྲལ་བ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་གྱི་རེད། དབུ་མའི་ལམ་དང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་དབུ་མ་པ་ཟེར་བ་དེ་ཐ་སྙད་ཐ་དད་ཅིག་རེད་མ་གཏོགས། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་གི་དབུ་མ་པ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་རྣམས་དབུ་མའི་ལམ་མིན་པར་བསམ་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བསམ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དང་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རང་ལུགས་བཤད་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དེ་དབུ་མ་པ་རེད། མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་བཤད་ན། མདོ་སྡེ་པ་དེ་དབུ་མ་པ་རེད། སེམས་ཙམ་པ་རང་ལུགས་བཤད་ན། སེམས་ཙམ་པ་དེ་དབུ་མ་པ་རེད། གཞན་པ་ཚང་མ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་རུང་ལ་ལྷུང་ཡོད་པར་འདོད། དབུ་མ་པ་རང་གི་བཤད་སྟངས་ཡིན་ན༑ དེ་བས་ཀྱང་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་དབུ་མ་པ་མིན་པར་འདོད། ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བཤད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་དབུ་མ་ཟེར་བ་དེ་གང་ལས་དབུ་མ་བྱུང་བའི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་གང་འདྲ་གཞག་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་ལམ་འཛོག་སྟངས་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས། ད་འགྲིགས་སོང་། འདིར་མཚམས་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

(༡༩༩༠ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷ་ཿདབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་མགྲོན་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ཇན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།)

༄ ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༄༅། །ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤོད་སྐབས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ནང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེས་ན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡིན་པ་དང་། ལས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་པའི་གཞུང་ནང་སྐབས་བདེ་པོས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཟེར། སྤུ་རྡོ་བཞིན་དུ་ལྷའང་བྲ་སྒྲིག་ཁྲིན་ནས་མེད་པར་ཡོང་བ་ཡིན་སྐབས། བཤད་པ་དེ་ཏག་ཏག་ཅིག་ཡོང་མིན་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག བཀའ་གདམས་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ལ་ཤ་ཟིན་སྤུ་ཟིན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན། གང་ནས་ཟིན་ཟིན་ལྟ་བུ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་བོད་སྐད་ནང་ལས་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་སྐབས་ཐོབ་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད། ད་ལྟ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཟེར་བ་དེ་བྱ་བའམ་རྩོལ་བ་ཞིག་ལ་གོ་ཞིང་། བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོ གང་ལྟར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པའི་སྒོ་ནས་དང་པོའི་གནས་སྟངས་ལས་མི་འདྲ་བར་རྩོལ་བའི་ངོ་བོ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་ལ་ལས་ཟེར། དེ་འདྲའི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཤད་ན་དུས་ཚོད་འགོར་རྒྱུ་རེད། མདོར་བསྡུས་ན། ལས་ཞེས་པ་ནི་རྩོལ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལས་དང་། དེ་ལ་ཞེ་ས་བྱས་ན་འཕྲིན་ལས་ཞེས་བརྗོད། སྤྱིར་བོད་པའི་ཞེ་ས་མང་ཆེ་བར་སྐུ་དང་ཐུགས་སོགས་སྦྱར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་འདིར་མི་འདྲ་བར་འཕྲིན་ཞེས་སྦྱར་ཞིང་། དེ་ནི་ཕན་ཚུན་གོ་བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་ཟེར། ལས་ཀྱི་ནང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་དགོས་པར་

བརྟེན་དེའི་ཞེ་སར་འཕྲིན་ཞེས་སྦྱར་བ་མིན་ནམ། ཡང་རྒྱུན་སྤྱོད་ཕལ་སྐད་དུ་ལས་ཀྱི་ཞེ་ས་ལ་ཕྱག་ལས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྐབས་འགར་སྐུ་ལས་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་སྐབས་ཐོབ་འདྲ་མིན་ཡོད། ལས་ཀྱི་འཇུག་སའི་གཞི་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཐོན་གྱི་ཡོད་སྟབས་དེ་ནི་རྩོལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་རྩོལ་བ་བྱེད་པའི་ལས་དེའི་ལམ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རེད། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་རུང་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་པ་པོ་དེས་རྩོལ་བ་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པར་བརྟེན། རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སྨིན་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་རྩོལ་བ་དེའི་ལན་དུ་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བ་རེད། དེས་ན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་ནས་འབྲས་བུ་མ་འབྱིན་པར་ལྷག་རྒྱུ་མེད། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རེད། དེར་བརྟེན་ལས་ཤིག་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པ་རེད་ཅེས་པ་ཡོང་རྒྱུ་མེད། ལས་དེ་ལ་སྡིག་པ་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་བཤགས་པའམ། དེ་མིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་མེད་དམ་ཞེ་ན། མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེས་འབྲས་བུ་འབྱིན་དགོས་པ་དེ་མ་འབྱིན་པར་གཞན་ཞིག་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་ཉམས་འགྲོ་བའམ་ཞིག་འགྲོ་བ་དེ་རྩོལ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་རེད།

ལས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རགས་པ་ཙམ་བཤད་ན། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ནང་འདུ། ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་བཤད་ན། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན་བཅས་གསུམ་རེད། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་དགོས་ཞེ་ན། རང་གི་འབྲས་བུ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འབྱིན་ནུས་མཁན་གྱི་ལས་ལ་དགེ་བ་དང་༑ རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་མི་དགེ་བ། འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱིན་དང་མ་འབྱིན་ནི་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་ཕལ་པ་ཚོར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་དགོས་ཤེ་ན། ལས་དེས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱིན་པའམ། ཡང་ན་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་པ་ང་ཚོས་ད་ལྟ་ཐག་ཆོད་མི་ཐུབ། དེས་

ན་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་བླང་དོར་དང་རྣམ་དབྱེ་ནི་འཚེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས༑ དགེ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ལས་རྣམས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཚེ་བ་ཡིན་དགོས། གང་ལྟར་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་དགོས། དཔེར་ན། རྟ་འཇིག་མ་ཕྲ་བོས་མི་ཞིག་གི་མགོ་ལ་གཞུས་ན་དེས་ན་ཚ་མི་གཏོང་ལ། མི་གནོད་པ་ཡིན། རྩ་ཉག་གཅིག་གིས་བརྟེགས་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་།། སྤྱིར་ན་བརྟེགས་པ་གནོད་པའི་རིགས་ཅན་ཕྱིར།། ཞེས་དགེ་སློང་གི་ལུང་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཡོད། དེས་ན་རྩ་ཉག་ཅིག་གིས་རྟེག་པ་དེས་ཆ་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོང་བ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སྤྱིར་བཏང་རྟེག་པ་ནི་གནོད་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས། རྩ་ཉག་གིས་རྟེག་པའང་གནོད་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་རེད། གང་ལྟར་དེ་དག་འཚེ་བའམ་འཚེ་བའི་གཞིར་གཏོགས་པར་བརྟེན། མི་དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་རེད། འཚེ་བའམ་འཚེ་བའི་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་ན། དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་རེད། དེ་བཞིན་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་ན་དེ་ནི་ངེས་པར་དུ་དགེ་བར་འགྲོ་བ་རེད། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའམ་བྱིས་པ་དེ་ཚོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་འཚེ་བའམ་འཚེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་མི་འདུག མི་འཚེ་བའམ་མི་འཚེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་མི་འདུག དེའི་ཆ་ནས་བལྟས་ན་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཐུབ།

འཚེ་བའམ་འཚེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ལ་ཞོད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་རེད། དངོས་སུ་འཚེ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་ཕན་པ་དང་། དངོས་སུ་མི་འཚེ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་འཚེ་བ་ཡིན་པའང་ཡོད། དཔེར་ན་སྨན་པས་ཁབ་བཙུགས་པ་དང་། མེ་ཚག་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་ཁ་ཐུག་ལ་ན་ཚ་བཏང་ནས་ཏ་ཅང་འཚེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ཕན་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པར་བརྟེན། མཐའ་མའི་འབྲས་བུའང་ཕན་པ་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་འཚེ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་སྲོལ་ཡོད། གཞུང་ཁ་ཤས་ནང་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལ་འཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོང་མི་སྲིད་ཅེས་བཤད་ཚུལ་

ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུད་ཐུང་ཅན་བསད་པའི་ལས་དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། དེད་དཔོན་དམྱལ་བ་ལ་དར་གྱི་འཕང་ལོ་འཕངས་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡིན་དུང་། སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་མི་ནག་མདུད་ཐུང་ཅན་བསད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་བཟླུམས་པ་ཡིན་ཞེས་ལུང་ནང་གསལ༔ དེས་ན་བསད་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་ཡིན་སྐབས་བསྐལ་བ་དགུའི་ཚོགས་བཟླུམས་པ་ཡིན་དུང་། བསད་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་དར་གྱི་འཕང་ལོ་འཕངས་པ་ཙམ་དུ་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། གང་ལྟར་འཚོ་བའམ་མི་འཚོ་བ་ནི་ལྟར་སྣང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་ཕན་གནོད་འགྲོ་མིན་བལྟ་དགོས། དེས་ན་འཚོ་བ་གཞི་དང་བཅས་པ་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། འཚོ་བ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དགེ་བའི་ལས་སུ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་མེད་འགྲོ། ཡང་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་༔ དགེ་བའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་རེད། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འཇོག་ཅིང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འགྲོ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་ཟེར། ཡང་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་ངེས་པའི་ལས་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གང་དུ་འབྲས་བུ་སྨིན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར། ལས་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཙམ་ཡིན།

ལས་ངེས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་ནི་ལས་ངེས་པ་དང་། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ། ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་བཅས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད། ང་ཚོས་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ན་ལས་ཀྱི་སྐོར་ཡག་པོ་ཤེས་ཐུབ།

དང་པོ་ལས་ངེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་

མཚུངས་པ་དག་དག་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མི་མཚུངས་པར་འབྲས་བུ་འཚོལ་བ་མེད། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། ལས་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དེ་ལ་ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་དངོས་པོའི་སྟེང་གི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་བཤད་ཅིང་། དཔེར་ན་རྒྱུ་ལ་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་ན། དེའི་འབྲས་བུར་འབྲས་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་སྲན་མ་མི་སྐྱེ༑ གང་ལྟར་ས་བོན་གང་བཏབ་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན། གཞུང་ཁ་ཤས་ནང་དགེ་སྡིག་འདྲེས་མའི་ལས་དང་ལས་ཁྲ་བོ་བཤད་པའང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དགེ་བ་དང་སྡིག་པ་འདྲེས་འགྲོ་བ་མེད། གང་ལྟར་ལས་གཅིག་ནང་དགེ་སྡིག་གི་ཆ་ཤས་གང་བསགས་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྨིན་ཞིང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བདེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ནམ་ཡང་མི་སྨིན་པ་དང་། སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་སྡུག་བསྔལ་ལས་བདེ་བ་ནམ་ཡང་མི་སྨིན་པ། ལས་བཏང་སྙོམས་སམ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་པ་ངེས་པ་རེད། དེས་ན་ལས་བཟང་པོས་འབྲས་བུ་ངན་པ་འབྱིན་པ་དང་༑ ལས་ངན་པས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་འབྱིན་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅིང་། དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་བཅས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཡིན་སྟབས་ལས་ངེས་པ་རེད། དེའི་དཔེ་རུ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བླ་མ་མང་པོས་དྲང་གི་རེད། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ནང་གསལ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་བཟང་ལྡན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་དེ་གཟུགས་པོ་ཁྲུ་དོའམ་ཕིཊ་ (Feet) བཞི་ཙམ་ལས་མེད་པས་གཟུགས་པོ་ཆུང་ཆུང་དང་མདོག་ངན་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཁ་ལག་མ་བཟས་གོང་མཐོང་ན་ཟ་སྙིང་མི་བྲོ་བ་དང་། བཟས་ཚར་རྗེས་མཐོང་ན་བཟས་ཚད་སྐྱུགས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད། གང་ལྟར་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའི་གང་ཟག་ཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་སྐད་སྙན་

པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་མདོ་སོགས་སྐྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མིས་མ་ཚད་རི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱངས་ལ་ཆགས་ནས་ཕར་འགྲོ་མ་འདོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་སྟབས་ཡིད་སྐྱོ་ཐག་ཆོད་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལ་མི་ཚོས་གོ་ཏམའི་དགེ་འདུན་ཚོ་ཏ་ཙང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། དང་པོ་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་གང་བྱུང་གྲྭ་པ་བཟོས་པ་དང་། ད་ནི་གང་ཟག་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མཚན་མ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ཁ་མང་པོ་བཏང་བ་མ་ཟད། བསོད་སྙོམས་ཀྱང་མི་སྟེར་བ་རེད། དེ་ནས་སྟོན་པས་སྟན་པ་བཟང་ལྡན་བསོད་སྙོམས་ལ་མི་གཏོང་བར་དགེ་སློང་གཞན་པ་ཚོས་ཁོའི་ལྟུང་བཟེད་ཁྱེར་ནས་བསོད་སྙོམས་སློང་དུ་བཙུག ཁོ་ཤག་ཏུ་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་བཞག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འདོན་པ་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྟན་པོ་ཡོད་པས་མདོ་སྐྱོར་སྐབས་མི་མང་པོས་ཕྱི་ནས་ཉན་ནས་དད་པ་འཁྲུངས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་བྱུང་༑ སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་རི་བྲག་པའམ་གྲོང་གསེབ་དོ་ལོག་པ་འཛོམས་པའི་དོན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དཔུང་དམག་འཁྲིད་ནས་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་སྟན་པ་བཟང་ལྡན་གྱིས་བྲང་ཁང་ནང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་མདོ་རྣམས་དབྱངས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་དང་འཕེལ་བས་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟན་ཐག་ཆོད་ནས་འགྲོ་མ་འདོད་པ་རེད། རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ་དགེ་སློང་སྟན་པོ་བཟང་ལྡན་མཇལ་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཡིད་སྐྱོ་ཐག་ཆོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཞུས་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་བསྟན་པ་རེད། སྔ་མོ་སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་རིང་བསྲེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་སྟན་པ་བཟང་ལྡན་ལས་མི་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་མཆོད་རྟེན་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་དང་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཀྱི་ཡོད། ལས་མི་དེས་རྟག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་ཆུང་ཆུང་དང་ཐབས་ཆག་ཅིག་བཞེངས་ན་འགྲིག་གི་རེད། སྤུས་དག་པོས་གང་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་

རེད། འོན་ཀྱང་མཐར་མཆོད་རྟེན་ཧ་ཅང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟབས། ཁོས་དེ་སྔ་མཆོད་རྟེན་ཐབས་ཆག་དང་ཆུང་ཆུང་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་ཚར་མང་པོ་བཤད་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་རང་ལ་ཐོབ་པའི་གླ་འབབ་ཀྱི་དངུལ་གང་ཡོད་པ་དེས་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་བརྟུངས་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་རེད། དེ་ནི་ལྷགས་པ་རྒྱག་དུས་ཧ་ཅང་སྐད་སྙན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཕུལ་བ་མ་ཟད་སྨོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྨོན་ལམ་ཡང་བཏབ་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོས་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བསགས་པ་ཡིན་སྟབས། མཆོད་རྟེན་ཆུང་ཆུང་དང་ཐབས་ཆག་གིས་འགྲིགས་པ་དང་། སྨྲས་དག་པོ་མི་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་གཟུགས་པོ་ཆུང་ཆུང་དང་མདོག་ངན་པ་ཆགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དད་པས་དྲིལ་བུ་ཕུལ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ལས་ཀྱི་བསགས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྲས་བུ་མ་འཚོལ་བར་སྨིན་པ་ཡིན་སྟབས། ལས་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་རེད།

གཉིས་པ་ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱུ་ཆུང་དུས་འབྲས་བུ་ཧ་ཅང་འཕེལ་བའམ་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཐུབ། དཔེར་ན་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མཚོན་ན་ཤིང་ཉགྲོཏྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་དུས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་ཁ་ཤས་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་ཅིང་། དེའི་ས་བོན་ནི་ཡུང་འབྲུ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད། དེའི་འབྲས་བུ་ཏོག་ཏོག་ནང་འབྲུ་དཀར་པོ་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེ་ལ་ཤིང་རེ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་ཚད་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་ནང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་འཕེལ་ཚད་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྲན་མའི་འབྲུ་བདུན་ཕུལ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་མང་པོའི་རིང་གླིང་བཞི་ལྷ་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཏད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མང་པོ་ལ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པ། དེ་བཞིན་གང་ཟག་ཅིག

ལ་བྲི་ཞེས་ཚིག་ངན་བརྗོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་ཁྱིར་སྐྱེས་པ་སོགས་ལས་ཆུང་ཆུང་ལ་འབྲས་བུ་ཧ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་སྨིན་པའི་ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད། མདོ་མཛངས་བླུན་ནང་ང་ལས་ནུའི་རྟོགས་བརྗོད་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་མང་།

གསུམ་པ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་། བཞི་པ་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནི་ལས་དེ་མ་བསགས་པ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་རྒྱུ་མེད། གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ལས་བསགས་ནས་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་མྱོང་རྒྱུ་མེད། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འཕོ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ནང་པས་དེ་ནམ་ཡང་མི་འདོད། ལས་བྱས་ཡོད་ན་ངེས་པར་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡིན་སྐབས་མྱོང་དགོས་པ་དང་། ལས་བྱས་མེད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ནམ་ཡང་སྨྱོང་མི་སྲིད། གང་ལྟར་རྒྱུ་ལས་ཤིག་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གང་ཡང་འཐོབ་རྒྱུ་མེད། མི་དགེ་བའི་ལས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅོམ་པའམ། དགེ་བའི་ལས་ཁོང་ཁྲོས་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཐ་དད་རེད་མ་གཏོགས། གཉེན་པོའམ་ཁོང་ཁྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་ན་ངེས་པར་དུ་འབྲས་བུ་འབྱིན་དགོས་པ་ཡིན།

དེང་སང་ང་ཚོ་ལ་གནས་ཚུལ་བདེ་སྡུག་གང་འདྲ་བྱུང་ཡང་ལེ་ཁག་དེ་གཞན་ལ་དགྲི་བ་ཡིན། དཔེར་ན་ནད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སྨན་པ་དང་མོ་མ་སོགས་སུ་བཙར་སྐབས། ཁྱོད་ལ་ཤར་ནས་འདྲེས་གནོད་འདུག འཕྲོད་བསྟེན་བྱེད་སྟངས་མ་འགྲིགས་པ་རེད་ཅེས་སོགས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་དེ་གསོས་བཏབ་པའི་འཕྲུལ་གྱི་རྐྱེན་ཙམ་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་རྒྱུ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས༔ ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལ་རྐྱེན་ཕྲ་མོ་ཞིག་ཕྱི་ནས་འཕྲད་དགོས། མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཆ་བཞག་ན། དབྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་ནའང་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མྱོང་གི་ཡོད། བདེ་བ་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་

འདས་པའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས། ལས་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་ལ་ཡོང་རྒྱུ་རྩ་བ་ནས་མེད།

སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པས་ བྱེད་སྟངས་འགྲིགས་མེད་པ་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་ཚུལ་སོགས་ནམ་ཡང་གསུངས་མེད། དེ་ནི་ལས་དེ་འདྲ་ཞིག་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་སྟབས་དེའི་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་ཞིག་གྲུབ་པ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལས་ཤིག་བྱས་ཚར་དུས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལའང་ཆུད་མི་ཟ་བར་ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་དུས་ངེས་པར་དུ་འབྲས་བུ་སྨིན་དགོས། ཐེ་སྲིད་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་པའམ་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ནམ་ཡང་ཉམས་རྒྱུ་མེད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ཤར་པའི་བཙུན་མོ་སྤོ་སངས་མ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན་ནས་མང་ཆེ་བས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། ཁ་ཤས་ཕྱིར་འོང་དང་ཁ་ཤས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་བཅས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཤ་སྟག་རེད། རྒྱལ་པོ་ཤར་པས་བློན་པོ་ཞིག་ལ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ལས་དོན་རྣམས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་རྒྱུར་མངགས་ནས་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་པ་རེད། བློན་པོ་དེ་ནི་ནང་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། བློན་པོ་དེས་བཙུན་མོ་སྤོ་སངས་མ་ལ་དགོས་མཁོ་སོགས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། བཙུན་མོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་འབྲི་བ་ལ་མཁོ་བའི་གྲོ་ག་སྟེ་གྲོ་ཤིང་གི་པགས་པ་དང་སྣག་ཚ་དགོས་ཞེས་གསུངས་སྐབས། བློན་པོ་དེས་ལམ་སེང་བསམ་ངན་སྐྱེས་ཏེ་བཙུན་མོའི་ཕོ་བྲང་གི་འོག་གི་ཁང་པ་ཚང་མ་གྲོ་གཤུན་པས་བསྐངས་པ་མ་ཟད། སྣག་ཚ་དང་དབུར་བྱེད་སྣུམ་སོགས་ཁྲེར་ཡོང་ནས་འོག་ལ་མེ་འབར་ཚོག་བཟོས་པ་རེད། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་དེར་མེར་བསྲེགས་ཀྱིས་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ཕོ་བྲང་འཚིག་སྐབས་སྤོ་བསངས་མ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཞུགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་སྟབས་ཚང་མ་རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་པ་ཡིན་པས། གཤམ་དུ་མ་བྲོས་པར་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་འཕུར་ཐབས་བྱས་པར་ཏོག

ཙམ་འཕུར་ཏེ་རྫུ་འཕྲུལ་ཉམས་ནས་ཕྱེ་མ་ལེབ་མེའི་ནང་ལྷུང་བ་བཞིན་ཆིག་པར་གྱུར། གཡོག་མོ་སྐྲུར་མཆོག་མ་དེ་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་བརྟེན། གསང་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་སྒྲིགས་འགྲོ་ལམ་ནས་བྲོས་ཏེ་ཐར་བ་རེད། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་བསྟན་པ་ནི༑ བཙུན་མོ་སྤོ་སངས་མ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་སྔོན་མ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ཐེངས་ཤིག་རི་དྭགས་རྒྱག་ཏུ་འགྲོ་སྐབས་རང་སངས་རྒྱས་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཞིག་དང་མཇལ་ཞིང་། དེ་ནི་མི་ཡིན་ནམ་གང་ཡིན་ཞེས་རྩེད་མོ་བརྩེས་མཐར་ཚང་མས་དེ་ལ་ཤིང་སྤུངས་ནས་མེར་བསྲེགས་གཏོང་སྐབས་གཡོག་མོ་ཞིག་གིས་མ་བྱེད་ཅེས་ཇི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་མ་ཉན་པ་རེད། སྐབས་དེར་མ་བྱེད་བཟློད་མཁན་དེ་གཡོག་མོ་སྐྲུར་མཆོག་མ་རེད། མེར་བསྲེགས་གཏོང་མཁན་རྣམས་སྤོ་སངས་མ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ལས་བྱས་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལའང་ཚུད་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་དུ་སྨིན་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་ནི་གཡོག་མོ་སྐྲུར་མཆོག་མ་དེ་རྫུ་འཕྲུལ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནའང་ཐར་བ་དེ་རེད། དེང་སང་དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས་སུ་དམག་སར་ལན་མང་སོང་ཡང་མ་ཤི་བར་ལོག་པ་དང་། ས་ཡོམ་རྒྱག་སྐབས་ཁ་ཤས་ཏ་ཅང་ཡ་མཚན་པོས་མ་ཤི་བ་དང་། ཁ་ཤས་ཤི་བ་ལྟ་བུ་སྣང་ཡང་མ་ཤི་བར་ལྷག་པ༑ ཁ་ཤས་རྐྱེན་ཆུང་ངུས་ཤི་བ་སོགས་ཀྱིས་གང་གསལ་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཚུད་མི་ཟ་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་རྣ་འཕྲོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁ་ཤས་མཇུབ་མོའམ་རྐང་པ་ཏོག་ཙམ་བརྡབས་ནས་འཆི་བ་དང་། ཁ་ཤས་སྙིང་གི་ནང་དུ་མེ་མདའི་མདེའུ་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་སོང་ནའང་མ་ཤི་བར་མཐར་ལོ་ནའི་བབ་ཀྱིས་འཆི་དུས་བལྟས་སྐབས་སྙིང་ལ་རྣག་མ་བརྒྱབས་པར་མདེའུ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་དྲོད་ཀྱིས་ཟད་ནས་ཏ་ལམ་རྫོགས་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག གང་ལྟར་དེ་དག་གིས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཚུད་མི་ཟ་བའི་རྣམ་གཞག་མཚོན་ཐུབ། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཚུལ་སྐོར་བཤད་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་བཅས་གསུམ་རེད།

དང་པོ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་དུས་ཐད་ཀར་གྱི་འབྲས་བུ་ (Direct result) དེ་རེད། གཉིས་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའམ་ཞོར་གྱི་འབྲས་བུ་ (Side effect) དེ་རེད། གསུམ་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཟག་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱའི་སྣོད་ལ་སྨིན་པ་རེད། དཔེར་ན་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལས་དེའི་དབང་གིས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རེད། དཔེར་ན་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཆ་བཞག་ན། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་ན་འབྲས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་དང་། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་སྐྱེ་མ་ཤར། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མང་པོ་ཆགས་པ་དེ་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དེ་རེད། དེ་བཞིན་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་དེ་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་སྨིན་དུས་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་དེ་འཕེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མིན་ན་འབྲས་བུ་གང་འདྲ་འབྱིན་དགོས་ཀྱང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཡིན་ནའང་རེད། ཡང་ན་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གི་མཉམ་དུ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་དེ་སྨིན་ནས་འབྲས་བུ་རྟོག་རྟོག་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཆགས་པ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟེར་བ་རེད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཚབས་ཆེ་ཤོས་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་སླར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བྱེད་ན་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་སྡུག་པ་རེད། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གང་ཡོང་གི་རེད་ཅེ་ན་དམྱལ་བ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་རེད། དམྱལ་བའི་ནང་སྐྱེ་བ་བླངས་ནས་བསྐལ་པ་མང་པོའི་བར་དུ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་རེད། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཤིག་གིས་འཕེན་པའི་དམྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རེད།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ནས་ལས་ཟློགས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་ནའང་། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་ཐུང་བ་དང་ནད་མང་བ་སོགས་དང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་དང་ནོར་མི་བརྟན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ། གཉིས་པ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཁ་ཤས་འབུ་ཞིག་འགྲོ་གི་ཡོད་ན་དོན་མེད་རྡོག་བརྫི་གཏོང་བ་དང་། མི་ཞིག་མཐོང་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་ཐུབ་མིན་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཆེན་པོ་ཆགས་སྐབས་ཕྱུགས་དཔྱལ་དང་བཟའ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མིན་རྩང་རྩེན་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་བ་དེ་ཚོ་ཡག་རྟགས་ཤིག་མིན། གང་ལྟར་ཚེ་སྔ་མའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ད་ལྟའང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བསགས་བཅུག་ནས་ཡང་བསྐྱར་དམྱལ་བའི་ནང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་སྔ་མའི་རྒྱུ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུས་ཡང་བསྐྱར་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་དགའ་བ་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟེར།

གསུམ་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དེང་སང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་སྐོར་བཤད་དགོས་པ་དེ་དག་ང་ཚོའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ངན་པ་སྨིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། རང་གི་གནས་ཡུལ་གྱི་ལུང་པ་གཙང་མ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཕྲོད་བསྟེན་ཞན་པ། སྨན་དང་ཟས་སོགས་བཅུད་མེད་ཆགས་པ། ཆུ་ཡག་པོ་མེད་པ་སོགས་དཔེ་མང་པོ་གཞག་རྒྱུ་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་ལ་ཡོད་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་རྟེན་རྒྱུ་དཀོན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ལྷ་སའི་ནྲ་མོ་ཆེའི་རྒྱབ་ཏུ་ས་ཆ་ཏ་ཙང་རྫོར་པོའི་ནང་གུར་བརྒྱབས་ནས་སྡོད་མཁན་སྤྲང་པོ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཡོད། སྤྱིར་ལྷ་ས་ནི་ས་ཆ་ཏ་ཙང་གྲུ་ཡངས་པོ་རེད་ལ། མི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་མེད། ས་ཆ་གཙང་མ་དང་སྐྱིད་པ་གང་དུའང་སྡོད་ཚོག་མོད། དེ་ལ་ཁྲིན་ནས་མ་བསྡད་པར་ངེས་པར་དུ་རྫོར་པོ་ཡོད་ས་དེ་རང་ལ་བསྡད་ཀྱི་རེད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གྲོང་

གསེབ་ཁ་ཤས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་ཁ་ཤས་ཡར་སོང་ན་ས་ཆ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་དང་། ཡང་ཀི་ལོ་མི་ཏར་ཁ་ཤས་མར་ཕྱིན་ན་ས་ཆ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་མེད། དེ་ལ་མ་ཆགས་པར་ཧ་ཅང་རི་གཟར་པོ་དང་། ཁང་པ་རྒྱག་མི་བདེ་བ། ཆུ་དཀོན་པོ་དེ་འདྲ་ལ་གྲོང་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་བདག་འབྲས་དབང་གིས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱའི་སྣོད་ལ་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་དེ་འདྲ་ལ་བསྡད་ན་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་རེད། དེས་ན་ཨྚ་ལྣ་ཊ་སླིའི་སློབ་གྲྭའི་ཉལ་ཁང་གཙང་མ་ཡོང་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་རྒྱུ་མཚམས་བཞག་དགོས་པ་དེའང་གཙང་མ་མེད་པ་ཁྲིད་ཚོའི་བདག་འབྲས་ལ་ཆ་བཞག་ནས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ང་ཚོས་ཐེ་བྲུས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་དྲན་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་གང་ཟག་ཁ་ཤས་ཁང་པ་ཐབས་ཆག་ཅིག་ནང་དུའང་གཙང་མ་དང་ཁམས་དྭངས་པོ་བསྡད་དགོས་པ་དང་། ཁ་ཤས་སྐར་མ་ལྔ་ཅན་གྱི་ཁང་པའི་ནང་བཞག་ནའང་ཕར་ལ་ལྷམ་གཡུགས། ཚུར་ལ་གོས་ཐུང་གཡུགས། གང་ལྟར་ཆུ་ཚོད་ཁ་ཤས་ནང་རྫོར་པོ་བཟོ་དགོས་པ་སོགས་མིའི་གཤིས་ཀ་མི་འདྲ་བ་རེད།; ང་ཚོས་ཧོབ་སྟེ་དེ་ལ་གཤིས་ཀ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ནང་སླེབས་དུས་དེ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་སྲིད།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལས་དང་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བའི་ལས་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རྒྱུ་ཡོད། གཞི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ལས་ཡིན་ན་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལས་རེད། བསམ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་ལས་བྱས་པ་དང་ལས་བསགས་པ་གཉིས་ཀ་ཚང་ཡོད། དེ་འདྲའི་ལས་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ལས་དེ་ལ་འགྲུབ་པ་ཡིན། བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ། དཔེར་ན་ང་ཚོ་འགྲོ་གིན་ལ་མ་མཐོང་བར་རྐང་པའི་འོག་ཏུ་འབུ་ཤི་ན། ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་མ་བསགས་པ་རེད། བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་རྐུན་མ་བརྐུ་དགོས་བསམས་ནས་ཉིན་

གྲངས་མང་པོའི་རིང་འཆར་གཞི་བསྒྲིགས་པ་དང་རྩོལ་བ་མང་པོ་བྱས་ཀྱང་མཐར་བཀྲུ་རྒྱུ་མ་རག་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྲོག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཁྲེར་ནས་མཐར་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལས་དེ་བསགས་པ་ཡིན་ཡང་མ་བྱས་པ་རེད། གང་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ལས་རེད་མ་གཏོགས། དངོས་གཞིའི་ལས་དེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟབས་ལས་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ཆགས་པ་རེད། བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་དང་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཆུང་བ་དང་གཉེན་པོས་འཇོམས་སླ་བ་རེད། འོན་ཀྱང་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ལ་ནུས་པ་ཆེ་བ་དང་གཉེན་པོས་འཇོམས་དཀའ་བ་རེད།༑ དཔེར་ན་ང་ཚོ་གྲྭ་སར་ཡོད་སྐབས་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་དཔེ་ཏ་ཅང་བཞག་བདེ་པོ་ཡོད། གྲྭ་ཚང་མཁན་པོས་ཆོས་རྭའི་ནང་གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཞུགས་ཀྱང་། ཚང་མས་མཁན་པོ་ལ་བླ་མའི་འདུ་ཤེས་མི་འཛིན་ཅིང་། དེ་ནི་མཁན་པོ་ལ་བསྙོས་བཞག་པ་དང་གྲྭ་པ་ནི་དེའི་ནང་སྒྲིག་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་འཛིན་གྲྭའི་ནང་དུའང་དེ་རང་རེད། དགེ་རྒན་གྱིས་ཕོགས་ལེན་པ་ཡིན་སྟབས་བསླབ་དགོས་པ་དང་། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་སློབ་གྲྭའི་ནང་མིང་བྲིས་ཡོད་པས་འགྲོ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། བླ་མ་དང་སློབ་མའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མིན། དེར་བརྟེན་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉན་པའི་བྱ་བ་ལ་ཆ་བཞག་ན་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་རེད།

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ་རེད། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་དུས་འབྲས་བུ་ཆ་ཚང་བ་བཟོ་མཁན་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཆོལ་བར་བརྟེན། དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དེ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་གཉིས་ཕར་ཚུར་འདྲེས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་

འཕངས་ནས་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ནས་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ནས་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་ལ་ཆ་མཚོན་ན། མིའི་སྐྱེ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དགེ་བའི་ལས་མ་གཏོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད། ཕྱིར་མིའི་སྐྱེ་བར་འཕེན་བྱེད་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་རུང་། གལ་ཏེ་མིའི་སྐྱེ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་སླེབས་ན་མིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གང་ཞིག་ལ་མིག་ཞར་བ་དང་། རྐང་པ་མེད་པ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ། མདོག་ངན་པ་སོགས་ཡོང་། དེ་བཞིན་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ནས་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་། རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ་ཕྱུག་བདག་དང་གླང་ཆེན་ཚོའི་གཟིམས་ཁྱི་ལྟ་བུ་རེད། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་།། སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཉམས་ལས་བྱུང་།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་གླུ་ལ་སོགས་པ་ངན་འགྲོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་ཉམས་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བར་འཕངས་རུང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དེའི་དབང་གིས་ཧ་ཅང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་རེད།

དེ་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དང་། ལས་བསགས་པའི་སྒོ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཆེ་ལོངས་བསྡུས་ན་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་དང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོའི་ལས་དེ་དག་སྤོང་བའི་ལས་ལ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཙམ་དེ་ལྟར་རེད།

(༡༩༩༢ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷ་ཁ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་ཕྲུག་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་སློབ་གཉེར་བ་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག)

༄ དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོའི་ལེའུ་ཁ་ཤས་ཐོག་གསུང་ཆོས་གནང་བ།

ཉིན་དང་པོ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣)

སྔོན་འགྲོ་ཆོས་བཤད།

༄༅།། ཆོས་ཐུན་དང་པོར། ཐོག་མར་ཟླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག༔ ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

འོ་ལགས་སོ།། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལས། དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྷག །འདི་འདྲ་རྙེད་པ་ད་རེས་ཙམ་ཞིག་ཡིན།། རྙེད་དཀའ་འཇིག་སླ་ནམ་མཁའི་གློག་དང་འདྲ།། ཚུལ་འདི་བསམས་ནས་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན།། སྦུན་པ་འཕྱར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་གྱུར་ནས།། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྙིང་པོ་ལེན་པ་དགོས།། རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བགྱིས།། ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱང་འཚལ་ལོ།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ད་ལྟ་ང་ཆོས་ཐོབ་པའི་དལ་བ་བརྒྱད་

དང་འབྲོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་འདི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དོན་དང་། གཏན་གྱི་འདུན་མ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བཅས་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་དོན་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུ་སྒྲུབ་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང་། ངོ་བོ་འཇོམས་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བ། དཔེ་སྲིད་དཀའ་བའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པས་རྙེད་དཀའ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཡུན་རིང་གནས་ན་བྱ་ཡོང་བྱེད་ཡོང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མི་གནས་པར་མྱུར་དུ་འཇིག་པ་ནམ་མཁའི་གློག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་འདི་ཚེ་འདིའི་དོན་དུ་མ་བཏང་བར༑ སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཐན་ཆད་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གིས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ཡིན་ལ༑ སློབ་མ་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས་ཞེས་བསླབ་བྱ་གནང་བ་རེད།

ད་ལྟ་འདིར་འཇོམས་པ་ཚང་མ་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། གལ་ཏེ་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་འདུན་པ་མེད་ན། དུས་ཚོད་བཏོན་པ་དང་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་ནས་ཆོས་ཉན་ཁར་ཡོང་དགོས་དོན་མེད། འོན་ཀྱང་སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན། གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཕྱག་བརྒྱངས་པ་དང་༑ ཕྱག་མཆོད་འབུལ་བཅས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲུབ་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། དཀའ་ལས་བརྒྱབས་ནའང་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་རྒྱུའི་དོན་དེ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རེད༑ དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་སྙིང་པོ་ལེན་དགོས་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇོམས་པ་ཡིན་དུས་ཆོས་ཉན་པའི་ཀུན་སློང་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་པོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དལ་བའི་རྟེན་ལ་ལེན་ཐུབ་པའི་སྙིང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཙམ་གྱི་དོན་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་མྱང་འདས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་དང་། འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཐུབ་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བཅས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན་ངེས་པར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་འདུན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གསན་སྣམ་པའི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སློང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྔ་ལོ་ང་ཚོས་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་བཞེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐོར་ལ་འཆད་ཉན་བྱས་པ་རེད། འདི་ལོ་ངའི་གོ་ཐོས་ལ་ཀོ་རི་ཡའི་ནང་པའི་ཁྲིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདི་གློག་མཁན་དང་། འབྲི་མཁན། དེ་བཞིན་གཞན་ལ་ཁྲབ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་སོགས་ཧ་ཅང་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་རང་གིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གཞུང་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་འདུག དེས་ན་ད་ལན་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པའི་ནང་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་སྐོར་ལ་བྱེད་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་རེད། འདི་ནི་ཀོ་རི་ཡའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྔ་མ་ནས་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་འདུག དེ་ནི་ཧ་ཅང་རྒྱས་པར་བརྟེན་འདི་ལོ་ལེའུ་གསུམ་ཟུར་བཏོན་གྱིས་བོད་སྐད་མཉམ་དུ་པར་བསྐྲུན་གནང་ཡོད།

དངོས་སུ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཐན་བུ་བསམ་བློ་ཡག་པོ་མ་བཏང་བས་ཐལ་ཆ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། ཉི་མ་བཞི་ལྔའི་ནང་བཤད་མཁན་གྱིས་བཤད་ཐུབ་པ་དང་ཉན་མཁན་གྱིས་ཉན་ཐུབ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་སྐོར་ལོ་སྔོན་མར་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་དཔེ་ཆ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང་པར་བརྒྱབ་རྒྱུ་སོགས་ཆ་ཚང་གྲུབ་པ་ཡིན་སྐབས༑ ད་རེས་དེའི་ནང་ནས་ལེའུ་གསུམ་ཟུར་དུ་ཕྱུང་ནས་འཆད་ཉན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཁུལ་རེད། ལེའུ་གསུམ་ཟུར་དུ་ཕྱུང་བ་དེ་ཡང་ཚིག་ཐོག་ཚིག་བཞག་གི

ཐོག་ནས་ཚིག་འགྲེལ་དང་བཤད་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡོང་བ་མི་འདུག འདི་ནི་དུས་བཅད་ཉིན་གྲངས་ནང་ཚར་དགོས་པར་བརྟེན། ལེའུ་གསུམ་གྱི་ནང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྡོམས་ལྟ་བུ་བརྒྱབས་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ལེའུ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དེ་ལེའུ་ཚང་མའི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་ཙང་དེའི་སྐོར་ལ་ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་བཤད་ཐབས་མེད་རེད། དེ་ལྟར་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང་། ལེའུ་གཞན་གསུམ་གྱི་སྙིང་དོན་མདོར་བསྡུས་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་བོད་དུ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་མ་གཏོགས་བཤད་རྒྱུན་མེད། རྒྱ་ནག་ལ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུན་ཞེས་བརྗོད། དེ་འདྲའི་བཤད་རྒྱུན་མེད་པར་ཁྲིད་པའི་སྐབས་སུ་བོད་སྐད་དུ་རྩལ་བཤད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། འདི་ལ་ཁྲིད་རྒྱུན་གྱི་བརྒྱུད་པ་མེད་ནའང་དོན་དུ་བླ་མའི་དྲུང་ནས་ཁྲིད་ན་བཤད་ཁྲིད་དང་རྩལ་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་གོ་ཆོད་པར་བརྩི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྔོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་རིམ་པ་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྟ་ཚུལ་སོགས་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་བ་ཐད་ཀར་མེད་པའང་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན། མདོ་དང་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་རེ་ཟུང་ལ་ཐད་ཀར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འདིས་དོན་རྟོགས་ཁག་པོ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ད་རེས་འདིར་ཡེབས་མཁན་ཚང་མ་ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཙང་། བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་དེའི་བྱུང་རིམ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཆ་ཚང་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ཤག་རེད། ཡིན་ནའང་གསར་དུ་ཡེབས་མཁན་དང་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་དེ་ཙམ་ཐུགས་སྣང་མ་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། འདིའི་སྐབས་སུ་ཐུགས་ལ་གཞག་དགོས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ནས་བརྩིས་པའི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔའི་སྔོན་ལ་ཤཱཀྱའི་སྲས་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ

འཁྲུངས་པ་དང་། ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་སོགས་ནི་བྱུང་རབས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད།; སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དག་པའི་ལས་ཅན་དང་། ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟིགས་སྣང་ལ་བྱུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེད། དེ་བཞིན་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནའང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་དངོས་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་དར་བ། ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོང་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་གོ་བ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཉེད་དགོས་པ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ད་ལྟ་ངས་ཞུ་རྒྱུའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འདི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་རེད། སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཅན་ཚང་མའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ། སྡུག་བསྔལ་འབྲལ་འདོད་དང་བདེ་བ་སྒྲུབ་འདོད་ཡོད་པ་གཅིག་གྱུར་རེད། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པའི་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གང་ཡང་མེད། ཁོང་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆེད་མངགས་ཡབ་ཡུམ་ཚོས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལྟ་སྐོར་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་རིམ་བཞིན་མི་ནད་པ་དང་། མི་རྒས་འཁོགས། མི་ཤི་བའི་རོ་སོགས་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པ་ལ་དེ་ཚོ་གང་རེད་ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། འདི་ནི་ནད་པ་དང་། རྒས་འཁོགས། ཤི་བའི་རོ་རེད་ཅེས་ཞུས། སླར་ཡང་

གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་གང་ཟག་འགའ་རེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་ཚང་མ་ལ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། སྐྱེ་བ་ཞིག་བླངས་ཕྱིན་ཆད་མ་རྒས་པ་དང་མ་ཤི་བར་འགྲོ་ས་མེད་པ་དང་། ནད་ཀྱང་སུ་ལའང་ཡོང་སྲིད། འདི་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལས། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཤས་ལ་ཡོང་བ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་སམ་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་། གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤིག་བཙལ་དགོས་ཀྱི་འདུག་དགོངས་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིས་མཚོན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་བའི་ཐབས་ཤིག་བཙལ་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་དགོངས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ལོ་དྲུག་གི་བར་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱངས་པ་གནང་ཙུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་མི་ནུས་པར་གཟིགས་པར་བརྟེན། སྐུ་ལུས་གསོ་བ་སོགས་གནང་རྗེས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་ཚུལ་དུ་བསྒོམས་ནས་རྡོ་རྗེའི་གདན་ལ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་རེད། སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངེས་པར་དུ་བསྐོར་དགོས་ཀྱང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས་པའི་ཆོས་དེ་ཧ་ཅང་གི་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡིན་སྟབས། ལམ་སེང་གདུལ་བྱ་སུ་ལ་བསྟན་ནའང་གོ་མི་ནུས་པའམ། གལ་སྲིད་གོ་བ་ཡིན་ནའང་ཚ་ཚང་མི་གོ་བ་དང་། ཡང་ན་གོ་ནོར་ཐེབས་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང་། གནས་སྐབས་ཆོས་གསུང་རྒྱུའི་ཐུགས་ཤུགས་ཆག་ནས་ཆོས་མ་གསུངས་པར་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། འདུལ་བ་ལུང་སོགས་སུ་གསལ། ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ཟབ་ཞི་

སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས།། བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྙེད།། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཟབ་ཞི་ཞེས་པ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། སྤྲོས་བྲལ་ཞེས་པ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐོར་སོགས་བསྟན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དེ། སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས།། མི་སྨྲ་ནགས་ཀྱི་འདབས་སུ་གནས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་བསྐོར་བར་བཞེན། ལྷའི་དབང་པོ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྗེས་སུ་སྔོན་དུ་ཐུང་བའི་གདུལ་བྱར་ཐོག་མར་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་གནས་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལྔ་པོ་རྣམས་ཡིན་པར་མཁྱེན་ནས་རྡོ་རྗེའི་གདན་ནས་ཝ་ར་ཎ་སཱིའི་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཕེབས། འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཟླ་བ་ཉ་གང་བའི་ཉིན་མོར་བཛོད་བྱ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བ་ཡིན་སྟབས། མཚན་ལའང་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་ཐོགས།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་དུས་ལ་མཆོན་ན། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་བར་དུ་རྡོ་རྗེའི་གདན་ལ་བཞུགས་རྗེས་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཟླ་བའི་ཉའམ་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མོར་ཝཱ་ར་ཎ་སཱི་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བའི་དུས་ཚོད་དེ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཞི་ལ་བརྩིས་པ་རེད། འདི་ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་དར་མིན་མི་ཤེས། དེ་ལྟར་ན་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་གསུམ་ལ་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཚང་བ་དང་། ཚེས་བཞི་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ཡིན། གནས་བརྟན་སྡེ་པས་ཟླ་བ་དེའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན་བརྩིས་པ་དེ་བྱུང་རབས་དང་བསྟུན་ན་ལེགས་ཤིང་། རྡོ་རྗེའི་གདན་ནས་ཝཱ་ར་ཎ་སིའི་བར་ཕེབས་ལམ་དུ་ཉི་མ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་འགོར་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེའི་ཚེ་

གང་དང་གང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོའི་ནང་གསལ་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་ལྷ་རྣ་ཧ་སྣི་ལ་ཕེབས་པའི་ཉིན་གཉིས་པར་མ་གཏོགས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཉིན་དང་པོར་ལྔ་སྡེ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཞམ་ཐབས་ཐུམ་པོར་བགོ་བ་དང་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྷུང་བ་དེ་ཆོ་གསུངས། དེ་ནས་ཉིན་གཉིས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་རེད།

འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩའམ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རེད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་རིང་ཡུལ་གང་སར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་བཞིའི་ར྄་བ་ལས་མ་འདས་པ་མ་ཟད། འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་སོགས་རིམ་བཞིན་གསུངས་པ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་རྒྱས་སྤྲོས་དང་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་རེད།

བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུང་སྐབས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཐུན་མོང་གིས་མཐོང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་བྱུང་རབས་ལ་སྦྱར་ན། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་དགོས་པ་འདི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་གཟིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཤིག་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་རེད། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་སྐབས། དེ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་དེ་ངེས་པར་དུ་བསྟན་དགོས་པར་བརྟེན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་ནས་ཐོག་མར་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ནས་སྤོང་འདོད་སྐྱེས་ན། སྡུག་བསྔལ་སྤོང་སྐབས་དེ་སྡུག་བསྔལ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ངོས་ཟིན་ནས་རྒྱུ་དེ་མེད་པར་མ་བཟོས་ན་སྡུག་བསྔལ་མངོན་འགྱུར་བ་འགོག་ཐུབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་སྤང་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན། འདི་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ངོས་

བཟུང་ནས་སྤང་དགོས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤང་རུང་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྤངས་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་པ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཐོབ་པ་བཅས་འཁོར་བའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གཅིག་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གཅིག་རེད། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་འགོག་པ་དང་རྒྱུ་ལམ་བདེན་བཅས་དེ་དག་ནི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་ཚུལ་རེད། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ༔ ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ནས་འཁོར་བ་དང་སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ནུས་པའི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྟན་པ་རེད།

འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་སམ་རྣམ་པ་བཞི་རེ་བཅས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་རྣམ་པ་ལ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཅས་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅས་བཞི། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཅས་བཞི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་བཅས་བཞི་རེད། གང་ལྟར་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་བཞི་རེ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐབས་སུ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གསུངས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་སྤྱིར་བཏང་མཐོང་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་ཡིན་རུང་། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། དེ་དག་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྗོད་བྱའམ་ཚིག་ཟིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་ཐེག་པ་གསུམ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་གྱུར་དུ་ཁྱབ་པའི་གནས་སྟངས་

ཤིག་རེད། དེས་ན་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམས་ཡག་པོ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྙིམ་གཞི་ལྟ་བུ་དེ་ཤེས་པ་རེད།

བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་བཅས་ཚང་མ་ལ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ནའང་། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ཚོ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱད་པར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་རེད། དཔེར་ན། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་ལ་མཚོན་ན། མི་རྟག་པའི་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ནང་སྨྲ་བ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིས་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྟངས་དེ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་བདེན་པ་གཞན་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་བཤད་ནའང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་མིང་གཅིག་པ་ཡིན་ནའང་དོན་མི་འདྲ་བ་ཆགས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱའི་ནང་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་བཅས་བཞི་རེད། དེ་བཞིན་དེའི་ནང་དུའང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་རེད། དཔེར་ན། སེམས་ཙམ་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་སོགས་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ཚོ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཤེས་རབ་བམ་རིགས་པ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་དང་གུས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་མི་འགྲིག་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་འདི་འདྲ་གསུངས་པ་ཧ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཤེས་རབ་དང་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཚིག་ཟིན་གཙོ་

བོར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་འདི་ཞུགས་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་རེད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ནང་། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།། བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།། བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།། ཞེས་དགེ་སློང་དག་གམ། ཡང་ན་མཁས་པ་ཚོས། དཔེར་ན། མགར་བ་མཁས་པས་གསེར་བསླད་མེད་ཡིན་མིན་མེ་ལ་བསྲེགས་པ་དང་། རྡོ་ལ་བརྡར་བ༏ གཟེར་གིས་བཅད་པ་བཞིན། ངས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་མེད། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དཔྱད་དེ་གཞི་ནས་ཁས་བླང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། ང་ལ་གུས་ཞབས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁས་བླང་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་གསུངས་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཀཱ་ལཱ་མའི་ནང་ཀཱ་ལཱམ་སུཏྲ་ཞེས་པའི་མདོ་དེའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དཔྱད་པ་མེད་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་ན་མི་འགྲིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད༏ གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་ཆེ་བ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མ་གཏོགས་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་མི་འགྲིག

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་རེད། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་གང་ཟག་གསུང་བ་པོ་ལ་མི་རྟོན་པར་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་དང་། དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་བོར་རྟོན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་བློའི་ནུས་པ་དང་བསྟུན་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་མཐའ་རྙེད་པ་དེ་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ནས་གསུངས་འདུག་ཅེས་ཚིག་ཟིན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་

འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་པར། སོ་སོའི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཅང་། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སོགས་ལ་གཟིགས་ནས་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་བསྟུན་ནས་གང་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ལ་གང་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གསུང་གི་མེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་ཡོད། སྐབས་རེ་ཡིན་གསུངས་པ་རྣམས་སྐབས་རེ་མ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་རེ་ཡོད་གསུངས་པ་རྣམས་སྐབས་རེ་མེད་གསུངས་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ནང་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ཡང་ཡོད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚིག་ལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་མཁྱེན་པ་དེ་གསུངས་པ་མིན་པར། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་བློའི་ནུས་པས་ཇི་ཙམ་གྱིས་ལྡོགས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་གང་དོན་དུ་གྱུར་པ་གསུང་གི་ཡོད་སྟབས། གདུལ་བྱའི་ཁམས་མོས་བསམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་བར་བརྟེན། དོན་དུ་འགལ་བ་མེད་ནའང་ཚིག་ཟིན་ལ་འགལ་བ་མང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞིག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཆོག་པ་དང་། གང་ཞིག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་མདོ་ཐལ་མོ་ཆེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་མེད། ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སེང་ཐུགས་ལ་ཟིན་པ་དང་།

དེ་གཞན་ལ་དག་བསླབ་བྱས་པ་སོགས་རྒྱུན་ཡོངས་སྣང་དེ་འདྲ་རེད། འདུལ་བའི་ནང་ལུང་འབོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྐྱོར་རྒྱུ་ཡོད་མཁན་གྱིས་སྐྱོར་རྒྱུ་མེད་མཁན་ལ་ཁ་བསླབ་བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཟེར། ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་བསླབ་ཟིན་རྗེས་སོ་སོའི་བློ་ངོར་ངེས་ནས་བསྐྱར་དུ་སྐྱོར་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ཟེར།

དེང་སང་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་གསུང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁ་ཤས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ།། སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ།། འདམ་བུའི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན།། འཆི་བདག་སྡེ་ནི་གཞོམ་པར་བྱ།།། ཞེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་རས་གཞི་ལ་བྲིས་ཏེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བསྐུར་བ་སོགས་འདུལ་བའི་ལུང་ནང་གསལ། འོན་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་མེད། བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་ཚོས་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་ག་དུས་གནང་མི་གནང་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན། རྩོད་གཞི་ཅན་ཞིག་རེད། བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མི་བཟེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་དུ་སྐྱོར་ནས་ཁ་བསླབ་ཙམ་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་། དེས་ན་ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བའི་ནང་དུའང་ཞིབ་ཚགས་པོས་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱེད་ན། སྐབས་རེ་ལྷད་ཞུགས་པ་དང་། སྐབས་རེར་གསུང་ཧི་མ་ཧི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ཡོད་སྲིད།

སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པ་དེ་ཐུན་བུ་སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པའི་གནས་སྟངས་མ་བྱུང་བར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་ཅིག་འདི་འདྲ་

ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་ནང་སྐྱོར་མཁན་བྱུང་བ་རེད། དེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སོགས་པཱ་ལིའི་སྐད་ནང་འདོན་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་སྐྱོར་བ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པས་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ནང་སྐྱོར་བ། གནས་བརྟན་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པས་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ནང་སྐྱོར་བ་བཅས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནང་སྐད་རིགས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་བཞི་པོ་དེ་རེད། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྐད་རིགས་འདི་བཞིའི་ནང་འདོན་པའི་དབང་གིས་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞིར་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སུ་ཕྱེ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་མ་གཏོགས། མང་བཀུར་དང་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པ་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། མང་བཀུར་སྡེ་པའི་ནང་ཚན་གྱི་ཆོས་སྦྱང་སྡེ་པའི་གཞུང་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྦྱང་སྡེ་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་འདུག ཡིན་ནའང་ཆོས་སྦྱང་སྡེ་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་སོགས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་རྣམས་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དུ་ཆ་མ་ཚང་བ་དེ་འདྲ་ད་ལྟ་རག་གི་ཡོད། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པས་ཉར་ཚགས་གནང་བའི་པཱ་ལིའི་ནང་བཞུགས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་དུ་གང་ཡོད་ཕལ་མོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོད་ཤུས་རེད། བོད་སྐད་ནང་དུའང་པཱ་ལི་ནས་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཤིག་ཡོད། དེ་མིན་གཞན་ཚང་མ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནས་བསྒྱུར་བ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་སྐད་རིགས་བཞིའི་ནང་བཀའ་བསྡུ་རིམ་པའི་སྐབས་ནས་ཡོང་སྟངས་དེ་ལྟར་རེད།

གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་

བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྐྱིད་བཀའ་སྩལ་པ།། རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བཟློག་ཏེ་འཇུག །དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ།། ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མྱ་ངན་ལ་འདའ་བའི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཐབས་སུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྒོམ་དགོས་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དངོས་དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རེད། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བཤད་མི་དགོས། དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་བསྡུས་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ་ཡན་ལག་དགུར་བསྡུས། གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནང་བསྡུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ཞིག་མི་གསུངས་པ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་བསྡུས་པ་རེད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལའང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་། གདུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན། འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའི་ནང་ནས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་འདོར་དུ་མེད་པར་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཚེར་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་པའང་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རེད༑ གང་ལྟར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གསུང་རབ་མ་ལུས་

གདམས་པར་འཆར་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཚིག་ཟིན་ལ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གང་གི་ཐོག་ནས་མཐུན་པར་བཟོ་དགོས་ཞེ་ན། གསུང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རེད། གསུང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རེད་ཅེས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ངེས་དོན་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཆོག་པ་དང་། དྲང་དོན་ཞེས་པ་ནི་ཚིག་ཟིན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་དྲངས་ཏེ། འདིའི་དགོངས་དོན་འདི་འདྲ་རེད། འདིའི་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་དྲངས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། འདི་འདྲ་མིན་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁ་ཤས་ལ་བཟང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁ་ཤས་ལ་ངན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ངག་ནས་བརྗོད་ན་ཆོས་སྤོང་གི་ཉེས་པ་ཚབས་ཆེ་གསོག་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་དང་མཆོག་དམན་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ནའང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་དག་མི་འགལ་བ་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཞིག་མེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོང་ཐབས་མེད། སེམས་ཅན་རང་ག་བས་རང་ཚོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ན་ཡིད་ཆེས་རྙེད་པ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཕ་ཅང་ཡོང་དཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་མདུན་དུ་གསལ་པོ་ཆགས་ཟིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་མདོ་གཅིག་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་མདོ་གཅིག་བཅས་གསུངས་ཡོད། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ནང་ཚན་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དེ་རེད།། ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དེ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པ་

ལས་ལེའུ་གཞན་དགུ་པོ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་མེད། དབུ་མ་པའི་ལུགས་བྱེད་ན་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་རེད། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། རིམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལྟ་བུ་གཅིག་རེད།

དེ་ལྟར་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་འདི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡང་ན་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རེད། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་རེད། དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མདོ་ཁ་སྐོང་རེད། འོན་ཀྱང་དེས་མདོ་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ཡང་། གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་ཚུལ་ཆགས་ཡོད།

སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེར་བདེ་ཙམ་ཕྱུག་ཏུ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་མདོ་སྡེ་མ་གཏོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་བསྡུས་མེད། སྐབས་དེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མི་ཡུལ་དུ་དེ་ཙམ་བཞུགས་མེད༑ དེ་ཚོ་ཡི་གེ་ལ་བཀོད་པ་དང་། གླེགས་བམ་སོ་སོར་བཏོན་རྒྱུ་མང་ཆེ་བ་ལྷའི་ཡུལ་དང་ཀླུའི་ཡུལ་སོགས་སུ་གནང་བ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཕལ་ཆེར་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་རིང་ལྷ་དང་ཀླུའི་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་མ་གཏོགས་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོངས་གྲགས་མེད། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་འདས་པའི་རྗེས་སུའམ་ཕྱི་ལོ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་གྱི་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་བྱོན་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མདོ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ཀླུ་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པ་མ་ཟད། མདོ་སྡེ་གཞན་མང་པོའང་རྒྱ་གར་དུ་དར་དུ་འཛུག་པ་རེད།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་བྱུང་བའི་དུས་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་དང་། ནཱ་ལནྡཱའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེད། ང་ཚོའི་བཤད་སྲོལ་ནི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་བྱོན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། འདི་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་ཆོས་གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་གདང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེའི་སྐབས་སུ་གཞི་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་སོགས་ཚང་མ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་པ་རེད། ཀླུ་སྒྲུབ་བྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་ཙམ་མམ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་འདས་པའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བྱོན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་མང་པོ་གསལ་བར་མཛད་ཡོད།

ཐོག་མར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་མདོ་སྡེ་དེ་ཚོ་འཛིག་རྟེན་དུ་དར་བར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ། དེའི་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྗེས་འཇུག་མང་ཆེ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་རེད་ཅེས་ཀླན་ཀ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་བ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཚོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་མིན་གྱི་རྩོད་པ་དེ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་ཕལ་ཆེར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསྡད་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ནང་དང་པོ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་དུས་ཚོད་དགའ་རབ་རྗེས་སུ་ད་དུང་རྩོད་པ་དེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཡིན་སྟབས། ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ནང་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་རྒྱས་ཤོས་དེ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་ཕལ་ཆེར་བརྒྱ་

ཐེག་བདུན་པ་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་རེད། དེ་བཞིན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ནང་དུའང་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་ཡོད། ཅེས་གསུངས། བདག་གིས་ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བ་འདི།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་དང་པོ་གྲོལ།

ཆོས་ཐུན་གཉིས་པར། ནླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་གསུངས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཇི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

སུ་དྲི་ཞུས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བ་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བ། ཡང་ན་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པ་དང་། དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས། སྐྱེ་བོ་ཐལ་པས་ཇི་བཞིན་འབྱེད་མི་ནུས་པར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དབུ་མ་པའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ས་སྡེ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་རེད།

སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ

གང་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་བ་བྱུང་མེད་པར་བརྟེན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲོལ་བྱེ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩོམ་པའམ་ཡང་ན་གཞན་གྱི་ལྷད་ཞུགས་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་དངོ་མ་མིན་པའི་ཀླན་ཀ་འདི་བྱུང་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་དུ་བཀའ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་། རྗེས་སུ་རིམ་པས་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ལ་ཕལ་ཆེར་ཚང་མས་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུའང་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་པ་མིན་པའི་བྱུང་རབས་སློབ་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོ་བོར་ (Academic) ལྟ་མཁན་དེ་ཚོ་དེང་སང་ཡང་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་མེད་པའམ། ཡང་ན་བཀའ་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་བཞིན་འདུག དེར་བརྟེན་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ནང་པའི་བྱུང་བ་རིག་པ་ (History) འབྲི་མཁན་ཚོས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྔོན་གྱི་ནང་ཆོས་ (Early Buddhism) དང་། རྗེས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ (Later Buddhism) ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ (Southern Buddhism) དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ (Northern Buddhism) ཞེས་པ། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ནང་ཆོས་དངོ་མ་ (Original Buddhism) དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ (Later Buddhism) ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་དོགས་པ་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད།

གང་ལྟར་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་བར་གཟིགས་ན། དོན་དག་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ཇི་ལྟར་བཀར་བསྒྲུབས་ཡོད་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་དག་པ་ལ་ཁས་ལེན་པའི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནས་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ནས་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་དོན་གྱིས་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་འཁོར་དང་

པོ་བསྐོར་བའི་སྐབས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་ས་བོན་ནས་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཟིན་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་མཐའ་མའི་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ། ལྷག་པར་དུ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོ་དེ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ནས་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་༑ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ནས་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ནྲ་སྒྲོད་གསལ་པོ་བྱས་པ། དེ་མིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་ཀྱང་མང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནང་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་གོག་སྒྲར་བཀོད་དེ་རེ་རེ་བཞིན་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ཚོ་མཁྱེན་འདོད་ཡོད་ན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན། རྟོག་གེ་འབར་བ། སྤྱོད་འཇུག་བཅས་གཟིགས་དགོས། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དྲ་ལྟ་ཡོད་པའི་རྟོགས་པ་དང་། དེ་སྔོན་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད། གང་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ལ་དུས་རབས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་མིན་གྱི་རྩོད་པ་དེ་ཞི་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ནི་མཁས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དང་། དེ་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་རྟོགས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེ་མཁན་མང་པོས་རང་གི་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་བྱུང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་ནང་འགལ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པོ་དེ་རེད། དེ་ནི་མི་མཐུན་པ་རྩོད་གཞི་ཆེ་ཤོས་གྲས་རེད། ཕྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བཅས་ཡིན། ཕྱིར་ཐེག་པའམ་ལྟན་ཞེས་

པ་ནི་གནས་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་ཁྱེར་མཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརྗོད་ཅིང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཁྲིད་པའི་ལམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཁྲིད་མཁན་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ཁྲིད་མཁན་དེ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ནའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་རེད། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་གང་ཟག་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་དེ་རང་མཐར་ཐུག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པ་མ་གཏོགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མཁན་དེ་དག་སླར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་མཁན་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ནའང་། སྐབས་ཤིག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐར་སངས་རྒྱས་མཁན་ཡིན་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་༑ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ནང་ལ་མི་མཐུན་པའི་གནས་སྣང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་༑ དེའི་དབང་གིས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚོའི་བར་ལ་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་

གཉིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལུང་གསལ་ཤོས་དེ་རེད། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་རེད། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་ནས་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་མང་ཆེ་བས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད། དེ་མིན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་ཚང་མས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མི་འདོད།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཐར་ཐུག་ནི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐོག་མེད་ཡིན་ནའང་རིག་པའི་མ་མཐའ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་དེའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རིག་པའམ་བློའི་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད་ལ། ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཚང་མས་འདོད་ཚུལ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། ནང་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚོས་བློ་རགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་མ་གཏོགས། ཕྲ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་བློའི་རྣམ་གཞག་གམ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་དེ་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཕུང་པོ་ལྔའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གཟུགས་དེ་ཤེས་པས་ཟིན་པ་མ་གཏོགས་རྟུལ་རྫས་ཀྱི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་གཞན་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་གི་ཡོད། དེས་ན་ཕུང་པོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་སོགས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོ་ཚང་མ་རྒྱུན་ཆད་པ་བཞིན་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའང་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་སྔར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་དེ་ཁུར་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དང་། ཕུང་པོ་

ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ། ཡང་ན་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དོར་བའི་སྐབས་སུ་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རིག་པའི་རྒྱུན་ཆད་ན། ལམ་གཞན་དག་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དག་ལ་ཞུགས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ཙང་དེའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་དེ་རྫོགས་པ་རེད།

ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་བླ་མ་གཞན་ལ་བསྟེན་དགོས་དང་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མང་ཉུང་གིས་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཚུལ་དེ་གཅིག་པ་རེད། རང་རྒྱལ་ནི། བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་ཚུད་པའི།། འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་……།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་སྟོད་ལྡན་ཁ་ཤས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས། འཐོབ་བྱའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་མང་ཉུང་དང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གང་ཡང་མེད། གང་ལྟར་འདི་གཉིས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་འདི་རང་ལ་རྫོགས་པ་མ་གཏོགས། འདི་ལས་འདས་ནས་ཡང་བསྐྱུར་གོ་འཕང་གོང་མ་འཐོབ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་རང་གིས་གྲུབ། མ་གཞི་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཆགས་པོས་བཤད་ན་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་རྒྱུར་བརྟེན། འདིར་འཇོག་རྒྱུ་ཡིན།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་མཁན་ཚོས་རིག་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས་པ་དང་། རིག་པ་ཞིག་གིས་རིག་པ་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་རིག་པ་མི་སྐྱེ་བ། རིག

པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་རང་དང་འདྲ་བའི་རིག་པ་ཞིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པའང་གྲུབ། འདི་ལ་རྐྱེན་གཞན་འཕྲད་དགོས་ཀྱི་མེད། རིག་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རིག་པའི་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་མཐུད་པ་མིན། དེའི་དབང་གིས་རིག་པའི་མཐའ་མ་མེད་པ་རེད། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་དང་རིགས་འདྲ་བའི་རིག་པ་ཕྱི་མ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན་ཙང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནའང་། སླར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ། དེ་ཡང་རིག་པ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་ཡིན་ཙང་། དེ་གཉིས་ངེས་པར་དུ་འདག་རྒྱུ་ཡོད་པ། དེ་དག་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཅས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་འདོད་མཁན་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་ཁ་ཤས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཁ་ཤས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཁ་ཤས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་པ་རེད། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་། ཁ་ཤས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ཤས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པ། ཁ་ཤས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པ་རེད། རིགས་དེ་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། ཕྱིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྲུན་པའི་རིགས་གཅིག་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་རུང་། འདིའི་སྐོར་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་ཚང་མས་བཞག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གང་ལྟར་རིགས་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་གིས་ཐེག་པ་སོ་སོར་ཞུགས་རྒྱུ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་རིགས་དེ་ལ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གཉིས་དང་། ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་

བྱང་སེམས་བཅས་རིགས་གང་ཡིན་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་གཞན་ལ་མི་ཞུགས་པ་ཡིན། མ་ངེས་པའི་རིགས་འདོད་མཁན་ཚོས་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་འདོད། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སླེབས་པའི་སྐབས་ལ་རིགས་འགྱུར་བ་བྱིན་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་མཁན་གྱིས་རིགས་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རིགས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དང་གཅིག་པ་བཤད་ཀྱི་མ་རེད། གང་ལྟར་ཐེག་པ་གོང་མ་ལ་ཞུགས་པར་ས་མཚམས་གང་ཡང་མེད། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཐུབ། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་ཁ་ཤས་ནང་ལྟག་མེད་སྒྲུང་འདས་ནས་ཞུགས་པ་མེད་པར་འདོད་མཁན་ཧ་ཅམ་ཡོད།། གང་ལྟར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གང་གི་གནས་སྐབས་སུའང་ལམ་གོང་མ་ལ་འཇུག་རུང་བ་དང་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད།

ངས་ད་ལྟ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་འཆད་ཉན་བྱེད་རྒྱུའི་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ཞིག་རེད། མདོ་འདི་གསུང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྔོན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ནང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོ་ཚང་མས་སོ་སོའི་འདོད་པ་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁུངས་གཏུག་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོའི་ནང་ནས་ལུང་དྲང་རྒྱུ་ཡོད་

པ༑ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་མདོ་གཞན་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་པ་རེད། མདོ་འདིའི་གླེང་གཞིའི་ལེའུའི་ནང་མང་ཆེ་བ་འཁོར་གང་དང་གང་འདུས་པ་དང་ཡུལ་གང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་རེད། གླེང་གཞིའི་ལེའུ་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེའུ་གཉིས་པ་དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་ཡིན་ཞིང༑ འདིའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཙང་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་འདི་གཙོ་བོ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དེ་དཔེའི་ལེའུ་རེད། འདི་མན་ཆད་ཀྱི་ལེའུ་རྣམས་དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་དོན་གཞན་དང་གཞན་གསུངས་ཙང་། སྤྱིར་བཏང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་དབང་གིས་བསམ་བློའི་ནང་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་པ་དང་། རེ་དོགས་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་གཞན་རྣམས་འཕྲོས་འགྲོ་བ་རེད། གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་དགོངས་ནས་གསུང་གི་མེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་འདི་ལ་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

གླེང་གཞི་འི་ལེའུ།

དེ་ལྟ་བུའི་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་ལེའུ་ཁ་ཤས་ང་ཚོས་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཕྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་དེབ་ནང་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང་བཅས་པའི་ལེའུ་གསུམ་ག་

ཡོད་འདུག དེ་གཟིགས་ན་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དེ་ཞིབ་ཆགས་པོས་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་ཚིག་ཐོག་ཚིག་བཞག་གིས་འགྲེལ་པ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མེད། དེས་ན་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཐོག་མར་མདོ་སྡེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཚང་མ་ལ་མཚན་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཁ་ཤས་ལ་མཚན་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པའང་ཡོད། མདོ་སྡེའི་འདིའི་མཚན་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་སདྡྷརྨ་པུཎྜརཱིཀ་ནཱམ་མཧཱཡཱན་སཱུཏྲ་ཞེས་དང་། བོད་སྐད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེས་བྱུང་།

སྤྱིར་བཏང་ཆོས་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ནང་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཡོད། དེས་ན་དོན་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པར་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ནར་འཇུག་པ་ཡིན་ཅང་དམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་སྦྱར་བ་རེད། འདི་ནི་དཔེ་པདྨ་དཀར་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། པདྨ་དཀར་པོ་དེ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་མདོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ། ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་རེད། མདོ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། རྗེས་སུ་གནང་བ་བཅས་གང་རུང་ཡིན་དགོས། དཔེར་ན་མདོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་མདོ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མདོ་གསུམ་ག་ཡོད་ཆོག སྐབས་འདིར་མདོ་དང་བཀའ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་རེད། མདོའི་སྐད་དོད་སཱུ་ཏྲ་ཞེས་པ་ནི་སྐུད་པའམ་ཡང་ན་ཐག་པ་ལ་ཡང་གོ་ཞིང་། ཚང་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའམ་རིལ་རིལ་བཟོས་ནས་བསྒྲིགས་པ་མ་ཟད། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། གང་ལྟར་མཐའམ་ཁུངས་གཏུག་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདིའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཚིག་དང་། གདུལ་བྱས་ཞུས་པའི་

ཚིག གདུལ་བྱ་ནང་པན་ཚུན་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་ཚིག་བཅས་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། གདུལ་བྱ་ནང་པན་ཚུན་བཤད་པ་དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མདོ། དེ་ནས་གདུལ་བྱས་ཞུས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲིག་སོང་གསུངས་པ་དེ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་མདོ་རེད། གང་ལྟར་མདོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཕལ་ཆེར་འདི་གསུམ་ག་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས། བདག་གིས་ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བ་འདི།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་པ་གྲོལ།

ཉིན་གཉིས་པ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣)

༄༅།། ཆོས་ཐུན་དང་པོར། ཐོག་མར་ བླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

འོ་ལགས་སོ།། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་གསུང་ལས། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།། སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ།། གྲུ་འདི་ཕྱིས་ནས་རྙེད་དཀའ་བས༎ རྨོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག །ཅེས་བྱུང་བ་བཞིན། དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་མིའི་ལུས་འདི་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་གྲུ་དང་འདྲ་བ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཐུབ། ད་རེས་ལུས་རྟེན་འདི་རྙེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱས་ནས་འཁོར

བ་ལས་གྲོལ་བའི་གདེང་རྙེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། འདི་ལྟ་བུའི་ལུས་རྟེན་འདི་ཡང་ཡང་ཕྱིས་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཡིན། དེས་ན་ད་ལྟ་རང་གི་ལག་ཏུ་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་གྱི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ལེ་ལོའི་དབང་གིས་གཉིད་མ་ཁུག་པར་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་འབྲལ་མ་ཉིད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས།

དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་སྙིང་པོ་ཡང་དག་པར་ལེན་ཚུལ་ཞིག་མེད། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ལས། དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། དེར་བརྟེན་ཆོས་ལ་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བསམས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ། མཐར་བསྒོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་རང་རྒྱུད་འདུལ་དགོས་པར་བརྟེན། ཐོག་མར་ཐོས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཐོས་པ་དེ་ཡང་ཀུན་སློང་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་པར། ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་འཆད་ཉན་བྱེད་རྒྱུའི་ཆོས་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་སྟབས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་ཅིག་ཡོད་དགོས་པ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། བཀའ་གདམས་པ་གོང་མ་ཚོས། ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲལ་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲལ་དུ་ཚུད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཅི་སྟེ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤིག་མེད་ནའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་ན་མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེ་

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད།

གང་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་གསུངས་ཟིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་གསུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་འདིའི་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དེ་ཁ་སང་མགོ་བཙུགས་པ་རེད། གླེང་གཞིའི་ལེའུའི་ནང་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོའི་མཚན་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གམ་སྟོད་ཕྱག གསུངས་པའི་གནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བཅས་ཚད།

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པའི་མདོའི་ནང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོད་པ་པོས་གསུངས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་འཁོར་གྱི་འདུས་པ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་རྣམས་གསལ་ཡོད༏ དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་གླེང་གཞིའི་ལེའུའི་ནང་འཁོར་གྱི་འདུས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་མདོ་སྡེ་གཞན་དག་ནང་ཙུང་ཙུང་རེད། འདིར་འཁོར་གྱི་འདུས་པ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། ངས་བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་ཞུ་ན། འཁོར་གྱི་འདུས་པ་དང་པོ་དེ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་ནང་ཀུན་ཤེས་གཽཎྜིནྱས་དབུས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་དགེ་སློང་ཉིས་སྟོང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་དང་གྲགས་འཛིན་མ་སོགས་དགེ་སློང་མ་དྲུག་སྟོང་བཅས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཁྲི་གསུངས་པ་རེད། དེའི་ནང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་མཚན་ཡང་བྱུང་།

ནམ་རྒྱུན་མདོ་མང་ཆེ་བའི་ནང་། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།། ཞེས་བསྒོམས་ནས་གསུངས་སྲོལ་འདུག དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ནི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ནི་མང་ཆེ་བ་ལྷའི་རྟེན་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཡོད། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་པ་མིན། འོན་ཀྱང་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཞེས་རབ་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ནི་ཁྱིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོ་ལ་གོ་དགོས། ད་ལྟ་སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཁྲིའི་ནང་ལྷའི་རྟེན་ཅན་དང་མིའི་རྟེན་ཅན་ཅི་རིགས་ཡོད། ཁྲོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཁྲི་འདུས་པ་ཡིན་པ་རེད།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ནང་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལ་ལྷའི་འཁོར་བརྒྱ་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་སོགས་འདོད་པའི་ལྷ་དང་། ཚངས་པ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ཁྲི་ཐྲག་མང་པོ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དབུས་ཀླུའི་འཁོར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ། མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོས་དབུས་མིའམ་ཅིའི་འཁོར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོས་དབུས་དྲི་ཟའི་འཁོར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་བཞི་སོགས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འཁོར། མཁའ་ལྡིང་དབང་པོས་དབུས་མཁའ་ལྡིང་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ། མཁའ་ལྡིང་ནི་ནམ་རྒྱུན་བྱ་ཁྱུང་ལ་གོ། འོན་ཀྱང་བྱ་ཁྱུང་གི་རིགས་ལྷ་ལ་གཏོགས་པ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཆོས་ཉན་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་དང་དུད་འགྲོའི་རིགས་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་ལྷའི་རིགས་རེད།། དེ་ནས་མིའི་འཁོར་གྱི་ནང་མགྲོནའི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་སོགས་ཁྱུལ་དེའི་མི་མང་པོ་བཅས་གང་ལྟར་འཁོར་གྱི་འདུས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྟན་པ་རེད།

དེ་ལྟར་འཁོར་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དེའི་དབང་གིས་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་

གསུངས་པའི་དུས་དེའང་ཐལ་ཆེར་རྟོགས་ཐུབ། སྐབས་དེར་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་སོགས་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ཚུགས་ཟིན་པ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་སེལ་བའི་མདོ་གསུངས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡིན་དགོས་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་མདོ་འདི་གསུངས་པའི་དུས་དེ་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ཟིན་ནའང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་དགོས། ལར་ནས་ཞིབ་ཚགས་པོས་ལོ་གྲངས་བརྩི་རྒྱུ་མ་བྱུང་རུང་། གང་ལྟར་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མ་སྐྱེས་དགྲ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཡིན་སྐབས། མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་སྣོད་རུང་དུ་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན་པར་དཔོག་ཐུབ། ཕྱིར་བཏང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་བཞག་གི་མེད་ཀྱང་། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ལ་བརྩི་དགོས༑ དེ་བཞིན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ཚིག་བརྗོད་ཀྱི་ནང་དུའང་ཕྱུག་རྒྱ་དང་འོད་གསལ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་སྐབས། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་གྲངས་སུ་བཞག་ཚོག་གི་མེད་དམ་སྙམ། འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་མདོ་རང་གི་ནང་ཚིག་གསལ་པོ་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་གྲངས་སུ་གཞག་དགོས་རྒྱུ་རེད། ཡིན་ནའང་དུས་དང་བརྗོད་ཚིག་རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་ཧ་ཅང་ཉེ་བར་བརྟེན། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཇུག་དང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མགོ་ལྟ་བུ་ལ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་མེད་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག འདི་ཡན་ཆད་འཁོར་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན།

དེ་ནས། **ངེས་པར་བསྟན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གདམས་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་བཤད་པར་བཞེད་དེ།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ངེས་པར་བསྟན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་དང་། ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་ངེས་

པར་བསྟན་པ་ལས། ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་དྲི་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། གསུང་བ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའམ་ཐག་བཅད་ནས་བསྟན་པ་རེད། དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཙང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའོ།། སྤྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག་གསུངས་ནའང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་བློ་དང་འཚམས་པ་གསུང་ངོ་།། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཚིག །གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ།། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལའང་།། དོན་བསྡུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ནི་ལྷུབ་སྐྱོན་དང་ཟློས་སྐྱོན་མེད་པར༑ གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པར་གསུང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་རེད། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནའང་ཉན་མཁན་གྱིས་མི་འདྲ་བ་གོ་བ་ཡིན། དེས་ན་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལའང་སྤྱིར་བཏང་རྒྱས་བསྡུས་མང་པོ་ཡོང་ཚོག་ཀྱང་། གཙོ་ཆེ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བཞིན་པ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བར་འགྱུར་བའོ།། བཤད་པར་བཞེད་དེ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་བསྟན་རྒྱུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འདོད་པ་བྱུང་བའོ།།

སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་བསྟན་ནའང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་རེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟའི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གདམས་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། **མཐའ་ཡས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་**

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། སྐུ་མི་གཡོ་ཞིང་སེམས་མི་གཡོ་བར་གྱུར་ནས་བཞུགས་སོ།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འདི་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་མཐའ་ཡས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པར་བརྟེན། སྐུ་འགྱུལ་སྐྱོད་མེད་པར་ལྷན་ནེ་དང་། ཐུགས་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་བཞུགས་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད། རྟག་ཏུ་མཉམ་རྗེས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དང་། གང་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་སྟོན་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ངོར་ལ་མི་ཕལ་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་གནང་དགོས་སྐབས། སྐུ་གཟིམ་གནང་བའི་དུས་ཚོད་དང་། བསོད་སྙོམས་ལ་ཕེབས་པའི་དུས་ཚོད། བསོད་སྙོམས་གསོལ་བའི་དུས་ཚོད། ཆོས་བསྟན་པའི་དུས་ཚོད། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་བཞུགས་པའི་དུས་ཚོད་སོགས་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཆོས་ཚུལ་རྣམ་གྲངས་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྟན་པར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ སྔོན་དུ་ངེས་པར་དུ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོར། ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་སོ།། ཞེས་སྙོམས་པར་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཚན་ཡོད་པ་བཞིན་སྐབས་འདིར་ཡང་མཐའ་ཡས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྙོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་པ་དང་༑ ས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་པ་སོགས་བྱུང་སྐབས་དེར་འདུས་པའི་འཁོར་རྣམས་ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་གྱུར། སྐབས་དེར་རྒྱལ་བའི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས་ (སྨིན་མཚམས་ཞེས་པ་དེ་དཔྲལ་བའི་སྨིན་མ་གཉིས་འཛོམས་པའི་མཚམས་སུ་ཟེར། དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མཛོད་སྤུ་ཞེས་སྤུ་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད།

མཛོད་སྤྲུ་ནི་མཚན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཕུད་པའི་རྗེས་སུ་བསོད་ནམས་མང་ཤོས་དགོས་པའི་སྒྲུབ་དཀའ་བའི་མཚན་བཟང་གི་གྲངས་རེད།) འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་དུ་སོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། མངོན་པ་དང་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་བཞིན་ཆ་བཞག་ན། ད་ལྟའི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཕྱི་ལྕགས་རི་དང་བཅས་པའི་ཁོར་ཡུག་ནས་བརྒལ་བ་དང་། ད་དུང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་པོ་བརྒལ་བའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ཚོ་ཡོད་པར་བཤད། ད་ལྟ་བཞིན་བརྩི་ན། ཉི་མའི་ཁོར་ཡུག་གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ལྟ་བུ་དང་། དེ་འདྲ་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ཕྱིན་པ་ལ་ཟེར། འོད་ཟེར་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་གི་དམྱལ་བ་མཐར་མེད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་ཁྱབ་ཅེས་སྲིད་རྩེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་མཐོ་ཤོས་དེ་རེད། མཐར་མེད་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་པ་རེད། གང་ལྟར་འཁོར་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྣང་བ་འདི་བྱུང་བ་རེད། ཐོག་མར་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་བབས་པ་དང་། ས་གཡོས་པ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲུ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་སློབ་མ་ཚང་མས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། དེའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྟོན་བཞིན་པ་རྣམས་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་ཅན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོའི་ཐུགས་ལ་འདི་གང་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ཐུགས་དོགས་བྱུང་བ་རེད། ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་དང་ད་ལྟ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པའི་ཐུགས་ལ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལན་སུས་བརྒྱབ་

ཉུས་སྣམ་ནས་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལན་བརྒྱབ་ཉུས་པར་གཟིགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་སྟབས། སངས་རྒྱས་ལ་ཐད་ཀར་བཀའ་འདྲི་ཞུ་ས་མེད། དེ་བཞིན་འཁོར་གཞན་དག་ཀྱང་བཀའ་འདྲི་གནང་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་ཐུགས་འདོད་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་རེད། དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་ཚིགས་བཅད་ཐོག་རེད།

དེ་ཡང་། **འཇམ་དཔལ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདི་ལྟ་བུ།། མི་ཡི་མགོན་པོས་འོད་ཟེར་གཅིག་སྤུ་འདི།། ཞལ་གྱི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ནི་མཛོད་སྤུ་ནས།། ཤིན་ཏུ་སྣང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་བཏང་།།།** ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔའི་ཐོག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ན། མཛོད་སྤུ་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་པོ་མཇལ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་དྲིས་པ་རེད། དེ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་ལན་རྒྱས་པར་གནང་ཡོད་པ་དེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། འདི་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་གསུངས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་གདུལ་བྱ་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཆ་བཞག་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་མིན་པའམ། སྔོན་ཆད་མ་ཐོས་པ་དང་བསམ་བློའི་ནང་མེད་པ། ཡང་ན་ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་མིན་པར། དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པ་རེད།

འདིའི་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་། དེས་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཕྱིན་དྲུག་ལ

སོགས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དེའི་སྔ་རོལ་དུའང་སངས་རྒྱས་ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་མཐུན་པ་མང་པོ་བྱུང་ནས་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པ། ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མ་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སྔ་རོལ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སྲས་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་དང་། ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྲས་དེ་ཚོའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། མཐར་སངས་རྒྱས་དེས་མཐའ་ཡས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་པ། འདི་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་པ་དང་༑ ས་གཡོས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་གྱི་ལྟས་བྱུང་བ། དེ་ནས་མཛོད་སྤུ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲུང་༑ ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་ཉི་ཁྲི་ལ་འཕྲོ་བར་མཛད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་མཆོག་ལ་ལུང་བསྟན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་མཆོག་ལ་སློབ་མ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་། དེ་དག་སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དང་གཅིག་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་དུས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོད་མཆོག་ལ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རྒྱུའི་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་གསུངས་པ། དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ༑ སངས་རྒྱས་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ལུང་བསྟན་པ། དེའི་སྐབས་སུའང་དམ་ཆོས་པད་དཀར་འདི་གསུངས་པ་མ་ཟད་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་ཉི་ཟླ་སྒྲོན་མའི་སྲས་དེ་ཚོའང་འོད་མཆོག་གི་སློབ་མ་ལ་འབྲངས་པ། འོད་མཆོག་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེའི་གྲགས་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་ལེ་ལོ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམས་པ་ཁྱོད་རང་ཡིན་པ་སོགས་གསུངས། དེ་དག་ཚིག་ལྷུག་ནང་དུའང་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཡོད།

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཚེ་འཕྲུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་

དྲིས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་འདིས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཚུལ། དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཉིས་ཀ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་རེད། འདིར་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་འཁོར་གང་འདུས་པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་གང་བྱུང་བ། ཆོ་འཕྲུལ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ། དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་གང་ཡོད་པ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ནས་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་བཤད་པ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོའི་ཚིག་བརྗོད་ལ་འགྲོ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུག ཁ་ཤས་ཚིགས་བཅད་ཀྲང་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཚིག་ལྷུག་ཀྲང་པ། ཁ་ཤས་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་སྤེལ་མ་རེད། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ནི་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་སྤེལ་མ་རེད། ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་སྤེལ་མར་ཡོད་པ་མང་ཆེ་བ་དོན་དག་འདྲ་པོ་རེད། ཚིག་ལྷུག་ནང་གང་གསུངས་པ་དེ་བསྐྱར་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་པ་མ་རེད། ཚིག་ལྷུག་ནང་ཡོད་པ་ཚིགས་བཅད་ནང་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཚིགས་བཅད་ནང་ཡོད་པ་ཚིག་ལྷུག་ནང་མེད་པའང་ཡོད། གང་ལྟར་འདི་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་གཉིས་ཀ་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟ་དགོས། སྤྱིར་བཏང་ཚིག་ལྷུག་བསྡུས་པ་དང་ཚིགས་བཅད་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

ལར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནང་ཚིགས་བཅད་ཚིག་ལྷུག་གཉིས་ཡོང་དགོས་པ་ནི༔ རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་ཞེས་པ་དེ་ཚིག་ལྷུག་གི་མདོ་ལ་གོ་བ་དང་། དབྱངས་སྐད་ཅེས་པ་དེ་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་མདོ་ལ་

གོ་དགོས། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་མདོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱངས་སྙད་ཅེས་བརྗོད་ཅེ་ན། གདངས་སྙན་པོ་བཏང་ནས་འདོན་རྒྱུ་ལ་ཚིགས་བཅད་དེ་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རེད༑ ལུང་པ་སོ་སོའི་ནང་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། གཞན་ཡང་གསོལ་འདེབས་སོགས་གདངས་བཏང་ནས་འདོན་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་སོ་སོའི་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས། ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་ཚང་མ་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་རེད་འདུག གདངས་གཏོང་བའི་སྲོལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། རྗེས་སུ་གསར་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་མིན། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ལ་གདངས་གཏོང་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་གདངས་གཏོང་ཚུལ་རྣམས། དཔེར་ན། པཱ་ལིའི་སྡེ་སྣོད་ནང་ཐེར་གཱཐཱ་དང་ཐེརཱི་གཱཐཱ་ཞེས་གཱཐཱའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྡུས་ཡོད། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུའང་མདོ་ཏ་ཙང་གདངས་སྙན་པོ་བཏང་ནས་སྐྱོར་མཁན་བྱུང་བ་རེད། དཔེར་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་སྙན་པ་བཟང་ལྡན་གྱིས་མདོ་སྐྱོར་སྟངས་ལ་མཚོན་ན། ཁོང་སྐུ་གཟུགས་ཆུང་ཆུང་དང་ཏ་ཙང་མདོག་ངན་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློང་ཁང་ནང་བཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདངས་བཏང་ནས་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་དམག་གི་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་སོགས་མ་འགྱུལ་བར་ཉན་པའི་བྱུང་རབས་ཡོད།

ང་ཚོས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བྲེལ་བ་ཡོད་དུས་མགྱོགས་པོ་འདོན་གྱི་རེད། འོན་ཀྱང་གདངས་བཏང་ནས་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་དོན་ཡིད་ལ་དྲན་པ་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད༑ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དབྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྙད་པ་དེའི་དགོས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཡིད་དང་ངག་གི་སྦྱོར་བ་མཉམ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་སྐབས། ངག་སྙན་པོས་བརྗོད་ན་དེའི་དབང་གིས་རང་གི་ཡིད་འགྱུར་ཐེབས་ཆེ་བ་དང་། ཉན་པ་པོ་གཞན་ལའང་ཡིད་འགྱུར་ཐེབས་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཙང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད༑ དེ་བཞིན་བོད་པའི་གཏམ་དཔེར། ཚིག་བཟང་པོ་ཞལ་ནས་གསུངས། དོན་བཟང་པོ་

ཡིད་ལ་དྲན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཚིག་དེ་མགྱོགས་པོ་སྐྱོར་ན་དོན་ཡིད་ལ་དྲན་རྒྱུ་དེ་རྗེས་མ་ཟིན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དོན་ཡིད་ལ་བསམ་རྒྱུ་དེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཚིག་དལ་བུས་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་དབྱངས་འདོན་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་ན་དེས་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ཕྲེང་ཀ་ལྷག་ཙམ་ཚིགས་བཅད་ནང་ཡོད་པ་དེ་སོ་སོའི་ཡུལ་སྲོལ་དང་བསྟུན་པའི་གདངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདོན་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། གླེང་གཞིའི་ལེའུའི་སྐབས་སུ་བགྲོ་གླེང་གནང་མཁན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཉིས་རེད།

ལེའུ་གཉིས་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ།

འདི་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། **དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དྲན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མཁྱེན་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་སོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། གླེང་གཞིའི་ལེའུའི་སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དབྱངས་བགྲོ་གླེང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་འཁོར་འབུམ་ཐྲག་མང་པོ་འདུས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ནས་ཐོག་མར་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ་རེད། སྤྱིར་ཤཱ་རིའི་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་། **ཤཱ་རིའི་བུ༑ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟབ་པ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པར་དཀའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ལ་བསྙེན་**

བཀུར་མཛད་མཛད་པ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ལ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨྲོན་པ་སྨྲུད་སྨྲུད་པ། ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་མཁྱེན་པ་དང་། གང་གཟིགས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། མཐོང་དཀའ་བ་ཡིན་པ། ལྷག་པར་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་མང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་མང་པོར་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཏེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ནས་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ། ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཡིན་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ཐབས་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་མཛད་པ་མ་གཏོགས། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་མ་བསྟུན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་མཁྱེན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བསྟན་གྱི་མེད་པ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ། ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ཡིན་པ། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དབང་པོ་དང་སྟོབས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། (སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཞིབ་པ་མཁྱེན་འདོད་ན། དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མདོ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་སོགས་ལ་གཟིགས་དགོས།) དེ་དག་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་མ་ཞུགས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་སོགས་གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་དེ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་

ཡིན་པ། དེའི་བསྡུགས་བརྗོད་ཤུགས་ཆེ་མཛད་པ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་ལ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་འཁོར་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་འདུས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་གསུང་པར་སོགས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་མེད་ལ། དགོས་མཁོའང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ཁྱད་ཆོས་སུ། དེ་ཚེ་ཉེ་བར་གནས་ལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་མི་སྣང་རིང་ན་གནས་ལ་ཆུང་མིན་པར།། ཞེས་ཐག་རིང་ཐུང་ལ་གཅིག་གྱུར་གོ་བ་མ་གཏོགས། སྐུ་མདུན་ལ་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། ཐག་རིང་ལ་མི་གོ་བའི་གནས་སྐབས་མེད། དེང་སང་འཕྲུལ་ཆས་མང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྐད་ལ་གསུང་པར་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཐག་རིང་པོར་མི་གོ་འོན་ཀྱང་འཕྲུལ་ཆས་ལ་ཡིད་བརྟན་རྟེན་ཁག་པོ་རེད། ག་དུས་ཡིན་ནའང་འགག་པ་དང་། སྐད་ཆེ་དྲགས་པ་དང་ཆུང་དྲགས་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོང་རྒྱུ་འདུག ད་ཆ་མིའི་གོ་གནས་དེ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས་ལེན་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ཕལ་ཆེར་ཐག་ཉེ་པོ་ཡིན་ས་རེད། ཚན་རིག་པ་གྲགས་ཅན་ཨལ་བརཊ་ཨ་ཡིན་སི་ཊེན་ (Albert Einstein) གྱིས་འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དེས་མིའི་འབྲེལ་བ་ལས་བརྒལ་སོང་ན། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་དེ་ལྐུགས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་འདུག འདི་འཕྲོས་བཤད་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་གསུངས་པའི་ཚིག་ལྷུག་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་པ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མེད། ཚིག་ལྷུག་དེའི་རྗོགས་མཚམས་སུ། **ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་མཁྱེན་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་འཆད་དོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་མདོའི་ནང་དགོན་པོ་ལྟ་བུ་རེད། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་པོ་ང་། ཆོས་ཀྱང་ང་། ཉན་པ་པོའང་ང་ཞེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཤེར་ཕྱིན་དང་མདོ་གཞན་དག་ནང་ཕལ་ཆེར་རྙེད་ཁག་པོ་རེད། གནས་ཚུལ་ཧ་ཅང་མང་པོའི་ཀུན་རྫོབ་

ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ། དཔེར་ན། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ། དེང་སང་གི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་སྐོར་ལ་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་རགས་པ་དེ་ཚོ་མཐོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་བརྙེས་པའི་གང་ཟག་གིས་མཐོང་མི་ནུས་པ་དེ་བསྟན་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་འདི་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ཅང་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་རེད། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཁ་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཅང་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་དང་། མ་བསྟན་པར་བཞག་ན་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད་པའང་གསུང་གི་ཡོད།

འདིའི་དོན་རྒྱས་པ་ཚིགས་བཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ནང་བསྟན་ཡོད། ཐུག་དཔེ་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཤློ་ཀ་རེའི་མཚམས་སུ་ཨང་གྲངས་རེ་བཀོད་ཐུབ་ན། ཀློག་མཁན་ལ་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་བོད་པ་པར་རྒྱག་མཁན་ལ་གོམས་གཤིས་དེ་མི་འདུག དེས་ན་བོད་པའི་དཔེ་ཆའི་ནང་ཤློ་ཀ་བཅལ་དགོས་བྱུང་ན་རྙེད་ཁག་པོ་རེད། དེ་ནས་དཀྱུས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། **གང་དག་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པའི་ཉན་ཐོས་པ།། ལྷག་པར་བྱས་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྔགས།། ཟག་ཟད་ཐ་མའི་ལུས་འཛིན་དེ་དག་གི །ཡུལ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་མེད།།** ཅེས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ལ་ཉེ་བ། ལུས་མཐའ་མ་པ། བསྐྱར་དུ་ལུས་མི་ལེན་པ་དེ་ཚོས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། དེ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། **གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ།། ཤཱ་རིའི་བུ་དང་འདྲ་བས་གང་གྱུར་ཏེ།། གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་གྱུར་ནས་རྣམ་བསམས་ཀྱང་།། དེ་དག་བདེར་གཤེགས་ཡེ་ཤེས་ཤེས་མི་ནུས།།** ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་

ནས་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་གང་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་བསམ་པ་ཡིན་ནའང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་མི་ནུས། དེ་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།། ཕྱོགས་རྣམས་བཅུ་ཅར་གང་བར་གྱུར་པ་དང་།། གང་ཡང་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་འདི་གཞན་རྣམས།། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གང་གྱུར་ཏེ།། ཞེས་ཁྱོད་རང་ལྟ་བུ་དང་ཉན་ཐོས་གཞན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གང་བར་གྱུར་ནའང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་དེར་འདུས་ནས།། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་བསམས་ཀྱང་།། ཇི་ཙམ་ཚད་མེད་ཡེ་ཤེས་ངས་ཤེས་པ།། ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཤེས་པར་མི་ནུས་སོ།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཤེས་མི་ཐུབ། ཟག་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རང་སངས་རྒྱས།། དབང་པོ་རྣོ་བ་ཐ་མའི་ལུས་འཛིན་པས།། ཇི་ལྟར་སྨྲིག་དང་འདམ་བུའི་ཚལ་བཞིན་དུ།། ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་གང་བར་གྱུར་པ་དག །གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་རྣམ་པར་བསམས་བྱས་ཀྱང་།། ང་ཡི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་།། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མཐའ་ཡས་སུ།། དེ་ཡི་ཡང་དག་དོན་ནི་ཡོངས་མི་ཤེས།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་གང་བ་བྱུང་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ། རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་གོང་དུ་སོང་ཟིན་པ་རྣམས་རེད།

ཚིགས་བཅད་འདི་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་མ་ཤློཀ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་ཆོས་མང་བཤད།། དེ་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་རབ་དགྲོལ་ཞིང་།། ཐེག་པ་གསུམ་དག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི།། དེ་དག་ང་ཡི་ཐབས་མཁས་མཆོག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཏ་ཅང་མང་པོ་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་དང་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་སོགས་ཁ་སང་གོང་

དུ་ཞུས་པ་བཞིན་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཅིག་གྱུར་མེད་པ་མང་པོ་ཡོད། **དེ་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་རབ་དགྲོལ་ཞིང་།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མང་པོ་གསུངས་པ་དེ་ཆོས་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་གསུང་བའི་ཡུལ་གདུལ་བྱ་དེའི་ཆགས་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་འགྲོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བཅས་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན་འདིར་ཐེག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུང་གི་མེད་ཀྱང་། གང་ལྟར་ཐེག་པ་གཅིག་མིན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། **དེ་ནས་འཁོར་དེ་ན་ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ཉ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་གང་དག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་དབང་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ།** ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་རྒྱུན་རིང་པོ་ནས་ཡོད། དེར་བརྟེན་མདོ་མང་པོའི་ནང་དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རེད། དེ་ལྟར་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་མང་པོའི་སེམས་ལ་དོགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཧ་ཅང་བསྔགས་བརྗོད་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིག་གཞན་དུ། **དེ་དང་དེ་ལ་ཆགས་པ་རབ་དགྲོལ་ཞིང་།།** ཞེས་གྲོལ་བ་དེ་གཅིག་ཡིན་པ་སོགས་གསུང་གི་འདུག དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཐེན་ནའང་ད་དུང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གསུང་བ

དེ་ང་ཆོས་ཡག་པོ་རྟོགས་ཀྱི་མི་འདུག ངེས་པར་དུ་ཟེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུ་དགོས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཤཱ་རིའི་བུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་བཞི་པོའི་སེམས་ལ་སོམ་ཉི་ཟེ་ཚོམ་ཡོད་པ་དེ་མཁྱེན་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ལའང་ཟེ་ཚོམ་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཞུ་བ་ཕུལ་བ་ཉེ༔ **བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་པ་མཁྱེན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་དང་ཡང་བསྔགས་པ་མཛད་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བགྱི་བ་དང་། ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་ཤེས་པར་དཀའོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་གསུངས་པའི་རྒྱུ་གང་ལགས༔ རྐྱེན་གང་ལགས། བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུ་སྔོན་ཆད་མ་ཐོས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཟེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉི་འཚལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཅི་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཡང་དང་ཡང་གསུངས་པར་མཛད་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་དུ་གསོལ།།** ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དང་། ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་ཤེས་པར་དཀའོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ། (དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་ཚིག་གཞན་གསུངས་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཞེས་ཟེར།) སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་དེ་ཤེས་དཀའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་བསྔགས་པར་འོས་པ། འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་དཀའ་བ་རེད་ཅེས་སོགས་སྔར་གསུངས་པ་གོ་མ་སྒྲོང་། ད་རེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཙང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉིའི་ནང་ཚུད་འདུག སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དེ་

གསལ་བཤད་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་རེད། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཚིག་དེ་ཚིག་ལྷུག་ནང་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འདུག ཚིགས་བཅད་ནང་ད་དུང་ཞིབ་ཚགས་པོས་ཐེ་ཚོམ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཤཱ་རིའི་བུས་ཚིགས་བཅད་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཞུས་འདུག ཅེས་གསུངས། བདག་གིས་ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བ་འདིས།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་དང་པོ་གྲོལ།

ཆོས་ཐུན་གཉིས་པར། ཐོག་མར་བླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་གསན་སྣམ་པའི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་པར་ཞུ།

སུ་ཏྲ་ལེའུ་གཉིས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་སྐོར་དེ་བཤད་བཞིན་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་གསུངས་པར་བརྟེན། དགེ་སློང་དང་ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚང་མར་དོགས་པ་བྱུང་ནས། སྔར་མ་གསུངས་

པའི་ཆོས་ཤིག་གསུངས་པ་ཡིན་ཙང་འདི་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཞུས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་དང་། འདི་སྐྱེ་བོ་ཐལ་བས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པོ་གསུངས། སྔར་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་དང་། ལྡེམ་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་དཀའ་བ་གསུངས་པ་འདི་འདྲ་སྔར་གཏན་ནས་གོ་མྱོང་མེད། ད་ལྟ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་གསུང་རོགས་གནང་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་རེད། དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་ཤློ་ཀ་བཅུ་གཅིག་འདུག དེའི་སྐོར་སྤྱི་དོན་རོབ་ཙམ་ཞུས་ཟིན། ཤཱ་རིའི་བུས་ཞུས་པའི་ཚིག་རྣམས་ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་རྩོད་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། སྟོན་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་དྲི་བ་ཞུ་བ་པོས་སྐབས་རེ་རིགས་པ་ཧ་ཅང་ཚ་པོ་དང་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཞུས་པ་མདོ་མང་པོའི་ནང་གསལ། དཔེར་ན་མདོ་སྡུད་འདུས་ལ་གཟིགས་ན། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ཞུ་མཁན་དེ་ཚོས་ཏ་ལམ་རྩོད་པ་རྒྱག་པ་དང་། རྒྱག་རེས་རྒྱག་པ་ལྟ་བུས་ཞུས་པ་མང་པོ་རེད།

སྟོབས་དང་རྣམ་ཐར་བསམ་གཏན་དག །དཔག་ཏུ་མེད་པ་ངས་ཐོབ་ཅེས།། རིང་ནས་མི་ཡི་ཉི་མ་ཡིས།། དེང་གདོད་བཀའ་མཆིད་འདི་འདྲ་མཛད།། ཁྱོད་ལ་ཞུ་བ་མ་མཆིས་པར།། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའང་བརྗོད་པར་མཛད།། ཁྱོད་ལ་སུ་ཡང་མི་ཞུ་བར།། ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་བརྗོད།། མ་ཞུས་པར་ནི་གསུང་མཛད་དེ།། ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྔགས་པ་མཛད།། ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་བརྗོད་མཛད་ཅིང་།། ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་རབ་བཤད་པས།། དབང་ལྡན་སྲུར་ཅིང་ཟག་མེད་པ།། མྱ་ངན་འདས་པར་གང་བཞུགས་རྣམས།;། རྒྱལ་བ་ཅི་ཞིག་གསུང་སྙམ་སྟེ།། དེ་རིང་འདི་དག་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་མདོར་ན། ཤཱ་རིའི་བུས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཚིག་ཇི་མ

ཇི་བཞིན་ཁས་ལེན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་ངས་ཡར་ཞུས་ནས་མར་གསུངས་པ་མིན་པར། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་དབང་ཐོག་ནས་གསུངས་པར་བརྟེན། གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་རེད་མདོག་མདོག གང་ལྟར་ད་ལྟའི་བར་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གསུང་བཞིན་དུ་དེ་རིང་གློ་བུར་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསལ་པོ་གསུང་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་རེད། སྐབས་དེར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོ་ཆགས་མེད། དེ་ལ་ཞྀག་བཅུ་གཅིག་རེད།

དེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། **བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། དོན་འདི་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ། དོན་འདི་བཤད་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་དངངས་པར་འགྱུར་རོ༎** ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་དོན་ཕྱིད་ཚོ་ལ་བཤད་ནས་དོན་དག་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན༑ འདི་བཤད་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དངངས་པར་འགྱུར་བ་སྐྱེ་འཇིགས་སྣང་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་བཅས་པའི་དོན་རེད། སྔར་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དངངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པ་ཡིན་ཙང་ཤཱ་རིའི་བུས་བསྐྱར་དུ་ལན་གཉིས་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པ༑ **དོན་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཤད་དུ་གསོལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཤད་དུ་གསོལ༑ དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། འཁོར་འདི་ན་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ། སྲོག་ཆགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ། སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ། སྲོག་**

ཆགས་བྲེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ཞིས་རབ་དང་ལྡན་པ་གང་དག །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སོ།། དེ་ནས་དེའི་ཚེ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསོལ་ཏོ།། སྲོག་ཆགས་སྟོང་རྣམས་འཁོར་ན་མཆིས་པ་དག །དད་དགའ་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་གུས་པ་སྟེ།། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་དེ་དག་འཚལ་བར་འགྱུར།། མི་དབང་རྒྱལ་པོ་གསལ་བར་བཤད་དུ་གསོལ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུས་འཁོར་ཏུ་ཅང་མང་པོ་འདུས་པ་རྣམས་ཟབ་ཆོས་དང་བསྡད་ན་མི་འགྲིགས་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྙེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་ལ་ཚིག་ལྷུག་དེ་དག་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་རེད།

དེའི་ལན་དུ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་ལན་གཉིས་སུ་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། དོན་འདི་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཤཱ་རིའི་བུ། དོན་འདི་བཤད་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་དངངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། ང་ཡི་ཆོས་འདི་བཤད་པས་ཆོག །ཡེ་ཤེས་འདི་ཕྲ་བརྟག་མི་ནུས།། བྱིས་པ་མང་འཁོད་ང་རྒྱལ་ཅན།། ང་ཡིས་ཆོས་བཤད་མི་ཤེས་སྤྱོང་།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལན་གཉིས་པའི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དངངས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐྱེད་དུ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་དགེ་སློང་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་ལྷག་མ་ཞིག་བསྟན་ཡོད། སྐབས་འདིར་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཐོབ་ཟིན་པར་མངོན་པའམ་སློབ་ཟིན་པ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཟིན་པ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ན་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་མ་གུས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་བསགས་པ་དང་། དེ་ནས་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལན་གཉིས་པ་ལའང་བཀའ་ལན་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་མེད།

ཤཱ་རིའི་བུས་ལན་གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་པ་རེད། **འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་ན། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཁྱོད་ལ་ཇི་སྐད་བྱ། ཤཱ་རིའི་བུ༔ དེའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ།།** ཞེས་གསུངས། ལས་དང་སྐལ་བ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དམིགས་བསལ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་ཉན་པ་པོས་གསོལ་བ་མ་བཏབ་ན་མི་བཤད་པ་རེད། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ནང་། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ།། ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐོས་མ་སྨྱོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཤུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཤད་ན་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་བསགས་པ། ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པ་གསུང་མཁན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ནང་པའི་བསྟན་པའི་ནང་དད་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་མ་གཏོགས་རང་གིས་དང་བླང་ཐོག་ནས་མི་བཤད་པ་རེད། གསོལ་བ་དེའང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཏབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་དུ་ནན་ཏན་བྱེད་ན་དངོས་གནས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡོང་། སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུའང་ལན་གསུམ་བཟློད་པ་དང་། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་སུའང་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཤཱ་རིའི་བུས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལན་གསུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག་ཅེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ན། ཆོས་གསུང་བའི་སྔོད་དེ་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུང་

ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་མདོ་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེའི་མགོ་ལ་ཡོད། འདིས་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤོང་དགོས་པ་དེ་བསྟན་ཞིང་། སྣོད་དྲི་མ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལེགས་པར་ཞེས་དང་། སྣོད་ཁ་སྦུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་རབ་ཏུ་ཉོན་ཞེས། སྣོད་ཞབས་ཟོལ་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག་ཅེས་གསུངས། ལེགས་པར་ཞེས་པ་དེ་ཀུན་སློང་ལ་སྦྱར་ནས་ཀུན་སློང་བཟང་པོའི་ཐོག་ནས་ཉན་དགོས་པ་ལས། ཀུན་སློང་ངན་པས་རྒྱུད་བསླད་ན་སྣོད་དྲི་མ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཉོན་ཞེས་པ་དེ་སྣོད་ཁ་སྦུབ་པ་ལྟ་བུ་བློ་མ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་མ་ཡིན་པར་བློ་གཏད་ནས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག་ཅེས་པ་དེ་ཉན་པའི་རྗེས་སུ་སྣོད་ཞབས་ཟོལ་ལྟ་བུ་ལམ་སེང་བརྗེད་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་བཅས་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རེད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་མ་ཐག་ཏུ། འཁོར་དེ་ནས་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ལྔ་སྟོང་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས་འཁོར་དེ་ནས་དོང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་པའི་དོན་རེད། དེའི་ནང་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་སློབ་མ་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ། དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་ལྔ་སྟོང་ཙམ་རང་གི་འདུག་སའི་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཆོས་ཉན་ས་ནས་ཐོན་པ་རེད།

འདི་ལྟར་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཐོབ་པར་ནི་ཐོབ་པར་འདུ་ཤེས། ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་རང་གི་སྐྱོན་ཤེས་ཏེ། འཁོར་དེ་ནས་དོང་བ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་པས་གནང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁོང་ཚོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་འགྲོ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཅང་མ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ

རིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། ངའི་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཟླ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ༑ ཤཱ་རིའི་བུ། སྙིང་པོ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་གྱུར་ལ་དད་པའི་སྙིང་པོ་ལ་གནས་ཏེ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་དག་དོང་བ་ཡང་ལེགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཟླ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་པའི་དོན་རེད། གང་ལྟར་འདིར་གནས་པའི་གདུལ་བྱ་ལྷག་མ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅང། འཁོར་ཟླ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང། སྙིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་མེད་པར་དད་པའི་སྙིང་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཅང། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་འཁོར་དེ་ཚོ་འགྲོ་བ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་གསུངས།

ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེའི་དོན་བཤད་དོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས། ལེགས་སོ།། ཞེས་གསོལ་ནས་ཤཱ་རིའི་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྟར་ཉན་པ་དང། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བརྒྱ་ལ་རེས་འགའ་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྟན་པ་གསུང་ངོ་།། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་ཚལ་ལ་མེ་ཏོག་ནི་བརྒྱ་ལ་རེས་འགའ་འབྱུང་ངོ་།། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་བརྒྱ་ལ་རེས་འགའ་ཞིག་ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་གསུང་ངོ་།། ཞེས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་དཀོན་པ་དེ་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག་དང་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དུས་མཉམ་རེད། དཔེར་ན། ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག་དེ་བརྒྱ་ལམ་ན་རེས་འགའ་བྱུང་བ་ལས་རྟག་ཏུ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་བརྒྱ་ལམ་ན་རེས་འགའ་མ་གཏོགས་རྟག་ཏུ་མ་བྱུང་བ་གསུངས་པ་རེད།

ཤཱ་རིའི་བུ། ང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །ང་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བའོ།། ང་ནི་ཡང་དག་པར་སྨྲ་བའོ།། ང་ནི་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བའོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན༑ ཤཱ་རིའི་བུ། ངས་ངེས་པའི་ཚིག་དང་བསྟན་པ་དང་བརྗོད་པ་དང་དཔེ་སྣ་ཚོགས་

དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དག་གིས་ཆོས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ནི་བརྟག་ཏུ་མེད་ཅིང་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ། ཆོས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན་པར་བྱ་བའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ། བྱ་བ་གཅིག་དང་བྱེད་པ་གཅིག་དང་བྱ་བ་ཆེན་པོ་དང་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གང་དང་བྱེད་པ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་དེ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀྲལ་བའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲལ་ན་མ་གཏོགས། སྐྱེ་བོ་ཐལ་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན༏ འདི་ནི་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་རེད། རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་ནི་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་དཀའ་བ་ལ་བཤད། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཙང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་ཅེས་གསུངས།

འདིར་གསུངས་པ་དེ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་གུས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་སྲིད། འདི་འདྲའི་མི་མཐུན་པ་གང་ཡང་མེད༏ སྤྱིར་བཏང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བཅས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་རེད། མངོན་གྱུར་ཞེས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། ཐོས་ཐུབ་པ། སྣོམ་ཐུབ་པ་སོགས་ཐད་ཀར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་རྟགས་མི་དགོས། ཅུང་ཟད་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་ལ༏ དཔེར་ན། སྒྲ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་རེད། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་རེད། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་འཛིན་རྣ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་

པ་ཡིན་སྟབས། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་དགོས། དེ་བཞིན་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བའི་རིགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་དགོས། ཡིན་ནའང་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་ལུང་གིས་བསྟན་བྱའི་དོན་མི་བསླུ་བ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་དགོས༔ ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལུང་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མེད། ལུང་གིས་བསྟན་བྱའི་དོན་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་ལུང་དེའི་དོན་རྟོགས་དགོས་པའི་རིགས་ཤིག་ཡོད། དཔེར་ན། སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་ཡིན་པ་སོགས་རགས་པ་ཁ་ཤས་ཙམ་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའང་ཡོད། ང་ཚོས་འཆར་ཅན་དཔེ་ལ་བཀོད་རྒྱུ་ནི། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན་མི་བསླུ་བ་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་གནད་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་དེ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད། ད་དུང་ལུང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དེ་ལུང་དེ་སྟོན་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ནང་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་གི་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབས་པ་རེད།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ད་ལྟ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ང་ལ་**ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །ང་ནི་བདེན་པར་སྨྲ་བའོ།། ང་ནི་ཡང་དག་པར་སྨྲ་བའོ།། ང་ནི་**

གཞན་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བའོ།། ཞེས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི། ཤཱཀྱ་རིའི་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དངངས་སྐྲག་མེད་པར་བཟོ་ཆེད་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་བཤད་ནས་གང་ཡང་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དངངས་སྐྲག་སྐྱེ་གི་རེད་ཅེས་ཤཱཀྱ་རིའི་བུ་ལ་འཇིགས་སྣང་ཟེངས་གཉིས་སྐྱེལ་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་འདིར་གསུང་རྒྱུ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ངས་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཁྱོད་རང་ཚོའི་བློ་ལ་མ་ཤོང་བ་དང་། ཁས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ། ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད། ངས་ངེས་པར་དུ་དོན་དང་མཐུན་པ་དང་། བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ཡིད་ཆེས་མི་འོས་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་བསྐུར་དུ་སེམས་གསོ་གནང་བ་ལྟ་བུ་རེད། སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་པས་རེད། གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་རེད།

ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་གསུམ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་རེད།; མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟློར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་བླ་མའི་དགེ་རྒན་ལ་ཡོངས་འཛིན་མ་གཏོགས། ནམ་རྒྱུན་འཆར་ཅན་ཡོངས་འཛིན་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་མེད། གང་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རང་གི་སློབ་མའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་ཆ་ཚང་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་བསྟན་ཐུབ་ཙམ་གྱིས་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ཡོངས་སུ་འཛིན་གྱིས་གང་འཛིན་དགོས་ཞེ་ན། ཐོག་མར་ཉན་པ་པོས་གང་ཉན་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཞེད་སྣང་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སེམས་མི་འགོང་བ་ཞེས་པ་དེ་སེམས་ལ་འཇིགས་སྐྲག

མེད་པའི་དོན་རེད། དཔེར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཚྭོན་ནས་ཡོང་བ་མི་འདུག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན་བཟོ་འདུག་སྙམ་པ་ལྷ་བུའི་བདག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ལེ་ལོ་དེ་ལེ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྡུག་ཤོས་དེ་རེད། འདི་མི་ཡོང་བའི་དོན་དུ། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་དང་ནི།། ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ངས་འདི་ངེས་ཐུབ་པ་འདུག་ཤེས་ཐུབ་པ་འདུག་བསམ་པའི་བློ་ཁོག་ལྟ་བུ་སློབས་ན་གཞི་ནས་དོན་དེ་བསྟན་རྒྱུ་རེད༑ དོན་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཐེ་ཚོམ་དང་དོགས་པ། དེ་མིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་བྱུང་ཡང་སེལ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་སེམས་མི་འགོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟོན་པ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེལ་བར་བྱེད་ནུས་པ་བཅས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུ་ཆགས་པར་བརྟེན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདིར་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུའི་སེམས་མི་འགོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་གི་ཚིག་ལ་ཤུགས་ལྟ་བུ་བསྐྱོན་ནས་ངས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད།

ཤཱ་རིའི་བུ། བྱ་བ་གཅིག་དང་བྱེད་པ་གཅིག་དང་བྱ་བ་ཆེན་པོ་དང་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གང་དང་བྱེད་པ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་སོགས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་གནང་བའི་ཚིག་ལྷུག་རྣམས་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་དོན་གཉིས་རེད། དོན་དང་པོ་ནི༑ སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བྱ་བ་གཅིག་དང་བྱེད་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། འདིར་བྱ་བ་གཅིག་དང་བྱེད་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ཚིག་གི་བརྗོད་སྟངས་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་པ་རེད། སྤྱིར་བྱ་བ་གཅིག་ཅེས་པ་དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། བྱེད་པ་གཅིག་ཅེས་པ་དེ་བྱེད་པ་པོས་རྩོམ་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་ནི་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་གཅིག་རང་རེད་ཅེས་གསུངས། མདོར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་འདི་མ་གཏོགས་མེད་པར་གསུངས།

དོན་གཉིས་པ་ནི། **ཤཱ་རིའི་བུ། ང་ཡང་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་བརྩམས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ད་ལྟར་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་གིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་བརྩམས་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། ཐེག་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ།།** ཞེས་ཐེག་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་མེད་པ་དང་། འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་མེད་པ་མིན་པར། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་མེད་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ནི་དཔེར་ན་འགྲུལ་པ་ཐང་ཆད་པའི་སྐབས་སུ་ངལ་གསོ་བའི་མགྲོན་ཁང་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་མ་གཏོགས། འགྲོ་ས་དེར་སླེབས་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད་པར་བརྟེན། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་སམ་གསུམ་མེད་པ་འདི་ངས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་པ་དང་༑ མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྔོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་དེ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་རེད། དགོངས་གཞི་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཐོབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དེའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་དང་། དངོས་ལ་གནོད་

བྱེད་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆ་ནས་དྲང་བའི་དོན་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། ངེས་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ནན་པོས་ཚིག་ལྷུག་དེ་ཚོའི་ནང་རྣམ་གྲངས་རིམ་པ་དང་། སྔོད་དུ་དྲང་མི་དྲང་གི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་སྒོར་ལའང་རྒྱས་པར་གསུངས།

དེའི་རྗེས་སུ་ཚིག་ལྷུག་ལ་གསུངས་ཟིན་པའི་དོན་རྣམས་ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཚིག་ལྷུག་ལ་མེད་པ་ཚིགས་བཅད་ནང་གསུངས་པའང་མང་པོ་ཡོད། ཚིགས་བཅད་དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་པ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། དེ་ལྟར་བྱུང་དང་སྐྱེས་རབས་རྨད་བྱུང་དང་།། གླེང་གཞི་དེ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།། དབྱངས་བསྙད་དཔེ་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད།། ཅེས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་འདི་མ་གསུང་བར་དུ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དེའང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་ལ་སྤྱོད་མ་སྤྱད།། འཁོར་བར་ཆགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བ།། དེ་ལ་མྱ་ངན་འདའ་བ་ཉེ་བར་བསྟན།། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར།། ཞེས་ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས། དལ་བ་དེ་ནི་བརྒྱ་ལ་དེང་ཐོབ་པས།། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ངེས་པ་འདིར་བཤད་དོ།། ཞེས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་གསུང་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན་ཅང་དེ་རིང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་ལ་ལྷག་བྱས་པ།། དེ་དག་ལ་ནི་རབ་རྒྱས་མདོ་རྣམས་བཤད།། འདི་ལྟར་དེ་དག་བསམ་པ་རྫོགས་པ་དང་།། རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་དང་ལྡན་གྱུར་པ།། དེ་དག་ལ་ནི་མ་འོངས་དུས་ན་ཡང་།། ཕན་ཞིང་བརྩེ་བའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་གསུང་།། ཞེས་སྔོད་དུ་དྲང་བའི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་འདིའི་སྔོན་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་བསྟན་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཚིག་ལྷུག་ནང་མེད་པའི་རིགས་རྣམས་རེད། ཐེག་པ་ཐ་དད་པར་ནི་གང་སྟོན་པ།། སྐྱེས་མཆོག་

རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་མ་གཏོགས་པར།། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན།། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ནམ་ཡང་གསུམ་དུ་མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཚིག་ལྷུག་ནང་དུའང་ཡོད།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཚིག་ལྷུག་ནང་མེད་པའི་དོན་གསར་པ་ནི། **མྱ་ངན་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི །བསྟན་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་ཞུགས་ཏེ།།** ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཚུལ། སྐུ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཚུལ། སྐུ་མཇལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནམ་རྒྱུན་ལམ་རིམ་སོགས་སུ་ལུང་དྲངས་པ་མང་པོ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཡོད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་དང་། མཆེད་རྟེན་བཞེངས་པའི་རྒྱུ་གསེར་དང་དངུལ་དང་ཤེལ་དང་རྡོ་ཡི་སྙིང་པོ་དང་བཻཌཱུརྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྡོ་དང་ཤིང་ལས་བྱས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ། དེ་བཞིན་བྱིས་པ་ཆོས་རྩེད་མོའི་ངང་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་མ་ལ་མཆོད་རྟེན་བཟོས་ནའང་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་རིམ་པས་གསུངས་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནང་མང་ཆེ་བ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པ་རེད། མདོའི་ནང་རིང་བསྲེལ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་དང་། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ། ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་བཅས་རེད། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་དང་། སྐུ་གདུང་བཞུ་བའི་སྣོད་དང་། སྐུ་གདུང་ཚའི་ནང་དུ་བཞུགས་བཞུ་ན་གདུང་ཚ་དང་། སྐུ་གདུང་བཞུ་བའི་རུས་པ་དང་ཐལ་བ་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ། དབུ་སྐྲ་དང་སེན་མོ་དང་ན་བཟའ་ལ་སོགས་པ་སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་ཕུལ་བའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་

རེད་ཅེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རེད་ཅེས་པ་སོགས་སུ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་གཅིག་ལས་དུ་མ་འཕེལ་བ་ཡིན། དེས་ན་རིང་བསྲེལ་ཟེར་དུས་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་རྐྱང་པར་བསམ་མཁན་ཡང་ཡོད། གཞུང་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་རེད། རིང་བསྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུའང་རིང་པོའི་བར་དུ་གནས་པ་ལ་བརྗོད། དེར་བརྟེན་རིང་དུ་བསྲེལ་ནས་གནས་མཁན་དང་པོ་དེ་ཆོས་རེད། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་རེད། དེ་ནས་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སྐུ་གདུང་ལས་བྱུང་བའི་གདུང་ཐལ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རེད། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ནི་ན་བཟའ་དང་དབུ་སྐྲ་སོགས་རེད། ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་ནི་སྐུ་གདུང་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་དག་རེད། ཡིན་ནའང་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོའི་ནང་། སྐུ་ལ་རུས་པ་ཁྲག་མེད་ན།། རིང་བསྲེལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར།། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིང་བསྲེལ་ལ་དཔྱད་པ་མང་པོ་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོའི་ནང་གསུངས་པ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བ་ཞིག་ཨེ་ཡིན། གང་ལྟར་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་རེད། སྤྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཚང་མས་རིང་བསྲེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་ཡོད། མདོ་སྡེ་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཚིགས་བཅད་དེ་དག་དེའི་ཁུངས་རེད། ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་པ་གྲོལ།

ཉིན་གསུམ་པ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨)

༄༅།། ཆོས་ཐུན་དང་པོར། ཐོག་མར་ཟླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག༑ ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

ཚོ་ལགས་སོ།། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་གསུང་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ནས།། གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར།། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན།། འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། དཔེར་ན། ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་འོད་མེད་པའི་མཚན་མོ་ཆར་དུས་ཀྱི་སྤྲིན་འཚུབ་པའི་མུན་ནག་ཁྲོད་གློག་གི་འོད་ཁྱུག་ཙམ་རེ་བྱུང་ཞིང་༑ མཚན་མོའི་མུན་ནག་གི་དུས་ཚོད་དེ་ཧ་ཅང་རིང་བ་དང་། གློག་གི་འོད་ཁྱུག་ཙམ་བྱུས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་བཞིན། ང་ཚོ་སེམས་ཅན་ཡང་སྤྱིར་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན། ཁྱད་པར་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་ལུས་རྟེན་འཐོབ་རྒྱུ་འདི། བརྒྱ་ལམ་ན་ཞེ་ན་བརྒྱའི་ནང་ནས་གཅིག་ལྟ་བུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པའི་བློ་གྲོས་ཐེངས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་མེད་ཅེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱུ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་རྒྱུ་མིན་པར། སོ་སོས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལས་དགེ་བའི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་འདོད་པ་བཞིན། དགེ་བའི་ལས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས་སྟབས། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན།། འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས།

དེ་འདྲའི་དགོན་པོའི་ལུས་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་དོན་མེད་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར། བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་འདྲ་མ་བྱུང་ནའང་ཐར་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ། མ་མཐར་ཡང་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བཀའ་གདམས་པ་གོང་མ་ཚོས། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་མ་ཤི་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་འདུན་མ་འགྲུབ་པ་དང་། ལོ་གཅིག་ལོ་གཉིས་མ་ཤི་ན། སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་འགྲུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་ཤེས་པ་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་ཚུལ་ཅིག་མེད། དེ་བརྟེན་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཡང་ཀུན་སློང་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་འདི་ཉན་གྱི་ཡོད་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད།

གང་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞུང་ནི་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འདིའི་ལེའུ་ཁ་ཤས་ཐོག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་སྒྲུས་རེད། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདིའི་གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་བལྟས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་མ་གསུང་གི་བར་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ

བསྟན་པའི་ཚོས་གསུངས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དམ་ཚོས་པད་དཀར་བཅས་གསུངས་པའི་དུས་དུས་རབས་དང་སྦྱར་ནས་བརྩི་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་དམ་ཚོས་པད་དཀར་གསུངས་པ་ཡིན་ན། འདིའི་ཐོག་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མ་གསུངས་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཁས་ལེན་མི་བདེ་བ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྨར་མ་ཐོས་པ་ཞིག་གསར་དུ་ཐོས་པ་ཡིན་སྲིད།

ཐོག་དུ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་གཉིས་ཕྱིན་ཟིན། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུའི་དོན་གཙོ་བོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་གདུལ་བྱས་རྟོགས་པར་དཀའ་ཚུལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཤཱ་རིའི་བུས་དེའི་དོན་ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ནའང་མ་གསུངས་པ། དེ་ནས་ལན་གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྡོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ལོགས་སུ་ཕྱིན་པ། དེ་ནས་དེར་འདུས་པའི་གདུལ་བྱ་རྨ་མེད་པ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་དེ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསུངས།

དེ་རྗེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་རིམ་པ། ལས་དང་པོ་བས་སྐུ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་མཆོད་འབུལ་བའི་རིམ་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསུངས། འདི་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་ཞེས་མཚན་བརྗོད་དགོས་པའི་དོན་གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་མ་གཏོགས། དངོས་སུ་སངས་རྒྱས་རང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་མེད་པ་དེ་བསྟན་པ་རེད། དེ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་འདིས་

ཐབས་ལ་མཁས་པ་མཛད་ཚུལ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རེད། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་འདི་དང་དཔེའི་ལེའུ་གཉིས་པོ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཚན་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུ་རེད། ད་རེས་འདིའི་ནང་དུའང་དཔེའི་ལེའུ་དེ་པར་བརྒྱབས་པ་འདི་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ཁ་སང་དང་པོ་ལེའུ་གསུམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དཔེའི་ལེའུ་མེད་ན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་མཇུག་མ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལེའུའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་དཔེའི་ལེའུའི་ནང་མཐའ་བསྒོམས་བྱས་ཡོད།

ལེའུ་གསུམ་པ། དཔེའི་ལེའུ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དོན་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་བ་རེད། དཔེའི་ལེའུའི་ཚིག་ལྷུག་དེ་དག་གསལ་པོ་ཡོད་ཅང་། སོ་སོས་ཀློག་ན་མ་གོ་བ་མེད། དེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ནས་ཞུ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ནས་ལམ་སེང་ཡར་བཞེངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྦྱར་བར་བཏུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འདུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འདི་ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ཐོས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དགའ་པོ་དང་། ངོ་མཚར་བའམ་ཡ་མཚན་པོ། རྨད་དུ་བྱུང་བའམ་སེམས་ཤུགས་སྐྱེས་པ་བྱུང་སོང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། ད་ལྟའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་ཆོས་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཡང་མཇལ་སོང་། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པའི་བསྐལ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའང་མང་པོ་མཇལ་སོང་། དེ་ཚོ་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ་ང་རང་ཧ་ཅང་སེམས་པ་སྐྱོ་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཅང་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པ། ལྷག་པར་དུ་ས་ཆ་དབེན་པ་དང་ཚུ་

འབྲམ་དང་ཤིང་དྲུང་བཅས་སུ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་གི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་འདིས་མ་འགྲིག་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་མེད་པའི་བསམ་བློ་འདི་ཡང་ཡང་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་ཧ་ཅང་སེམས་པ་སྐྱོ་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐ་དད་གསུམ་རང་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་དེ་ལྷག་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ང་ཚོས་མ་རྟོགས་པ་རེད། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཐོག་མར་ཐོས་པ་ཡིན་ཙང་༑ འདིའི་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་སོང་། དེ་རིང་ང་ཡང་དངོས་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ལྷ་བུ་ཆགས་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་དགྲ་བཅོམ་པ་སྔ་མ་ནས་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་། དངོས་གནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དེ་རིང་གཞི་ནས་བྱུང་སོང་ཞེས་གསོལ་བ་རེད།

དེར་བརྟེན། **དེ་རིང་བདག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ། ཐུགས་ཀྱི་སྲས། ཞལ་ནས་སྐྱེས་པ། ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལྟར་ཤཱ་རིའི་བུ་རང་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གི་བར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནང་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚིགས་བཅད་ནང་བསྡུས་ཏེ། **སྒྲ་འདི་ཐོས་ནས་ཚིམ་པ་རབ་སྐྱེས་ཏེ།། རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོ་བདག་ནི་ངོ་མཚར་གྱུར།།** ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་ནང་གོང་གི་ཚིག་ལྷུག་ནང་མེད་པའི་དོན་ཡང་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ནང་ཉོག་ཙམ་ཡ་མཚན་འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་སྔ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་མམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། སྐབས་རེ་ང་དངོས་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་ཉན་གྱི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་བདུད་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་འཁྲུལ་པ་ནས་ཉན་གྱི་ཡོད་སྙམ་པའི་དོགས་པའང་ཡོང་ཞེས་ཤཱ་རིའི་བུས་གསུངས་ཡོད། **ཐོག་མ་རྣམ་པར་འདྲེན་གྱི་གསུང་ཐོས་ནས།།** ས་

འདིར་སངས་རྒྱས་ཆ་བྱད་མཛོན་སྤྲུལ་ནས།། འདི་བདུད་ཀྱལ་ཀ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྲང་།།
དེ་ལྟར་བདག་ནི་བག་ཆའི་སྟོབས་སྐྱེས་སོ།། ཞེས་དེ་འདྲའི་སེམས་ཞུམ་པ་དང་བག་ཚ་བའི་བསམ་བློ་སྐྱེས་སོང་། ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། འདི་དངོས་གནས་འདི་འདྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་པ། དེ་ཡང་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་སོང་ཞེས་ཞུས་པ་རེད།

ཤཱ་རིའི་བུ་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་༑ ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སློབ་མའི་ནང་དུ་ལྷ་སྡེ་ཕུད་ནས་ཕལ་ཆེར་གྲགས་པའི་གྲས་རེད། དེར་བརྟེན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ལ་ཆ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་པོའི་ནང་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མཽ་དྒལ་གྱི་བུ་སོགས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཚུལ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས། དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའམ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ངོར་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རེད། དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་གི་བསམ་ཚུལ་ཐོག་ནས་རྣམ་བཞག་དེ་ཚོ་ཞུ་གི་ཡོད་པ་རེད།

གོང་དུ་ཞུས་པ་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་གང་གནང་ཡོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་དུ་ཁྱོད་རང་གཟེངས་སུ་བསྟོད་ཀྱི་ཡིན། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་མདུན་དུ་ཡང་དག་པར་སྨིན་པར་བྱས་ནས་རྒྱུན་རིང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པའི་སྔོར་ངས་ཁྱོད་ལ་བསྟན་གྱི་ཡིན། དེ་ནས་ཁྱོད་རང་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་པ་དེ་དྲན་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་བསྐལ་པ་མང་པོའི་སྔོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་མ་ཐུབ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱུང་རབས་ཤིག་ཡོད་

པ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་གསུང་གི་ཡོད། དེས་ན་ངས་ཁྱོད་རང་གི་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དྲན་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ཏེ།

ཤཱ་རིའི་བུ། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མན་ངག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་ཆེན་གྱིས་ངའི་གསུང་རབ་འདི་ལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ།། ཤཱ་རིའི་བུ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མན་ངག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་ཆེན་མི་དྲན་ནས། བདག་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ། ངས་ཁྱོད་སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དྲན་པར་བྱ་བར་འདོད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མདོ་སྡེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གདམས་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་འདི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཁྱོད་རང་གིས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བརྗེད་ཟིན་པ་རྣམས་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་འདི་གསུངས་པ་མ་ཟད། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལའང་གདམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཙོ་བོ་ལྷ་བུ་དེ་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གཞིར་བཟུང་བྱེད་ན་ཤཱ་རིའི་བུ་རེད། ཤཱ་རིའི་བུས་ཚིམས་པ་དང་དགའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གིས་ཀུང་སྔར་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཡོད་པ་དེ་དྲན་གྱི་མི་འདུག་གམ། ངས་ཁྱོད་ལ་དྲན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

དེའི་རྗེས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་རེད། ཤཱ་རིའི་བུ་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་སངས་རྒྱས་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པའམ། ཡང་ན་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་ཉན་ཐོས

དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་ནུས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལུང་བསྟན་རྟེན་པའི་གྲངས་སུའང་འགྲོ་ཐུབ་པ་དེ་བསྟན། **ཤཱ་རིའི་བུ། ཁྱོད་འདི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། བསྐལ་པ་དཔག་ཡས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་བཟུང་ཞིང་། མཆོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་དེ་མང་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ག་ཚོད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་སོགས་ལས་བསྟན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་དེ་གཙོ་བོ་རེད། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྤྱོད་པའི་ཚབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཇི་ཙམ་ལ་མཉེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་མེད་པ་མིན། དཔེར་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་མཛོད་ནང་། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ག་ཚོད་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་པ་དེ་གསུང་གི་ཡོད། འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་གསུང་གི་ཡོད།

ཤཱ་རིའི་བུ་གང་གི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཞེ་ན། **དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ། བླ་ན་མེད་པ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་པད་མའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐལ་པ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་པདྨའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གསུངས།

ཤཱ་རིའི་བུ། དེའི་ཚེ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་པད་མའི་འོད་དེའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟུལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་པ། ཉམས་དགའ་བ། བཟང་བ༑ སྡུག་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ། འབྱོར་པ་རྒྱས་པ། བདེ་བ། ལོ་ལེགས་པ། མི་དང་ལྷ་མང་པོས་རབ་ཏུ་གང་བ། གཞི་བཻ་ཌཱུརྱ་ལ་གསེར་གྱི་སྐུད་པས་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ། མིག་མངས་རིས་དེ་ཀུན་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་སྐྱེས་ཏེ། རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་ནས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བསྟན་ཚུལ་གསུངས།

ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པད་མའི་འོད་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ༑ དེ་ནས་ཤཱ་རིའི་བུ་པདྨའི་འོད་ཀྱི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་༑ མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོའི་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་གསུངས། སྙིགས་བཏང་སྙིགས་མའི་དུས་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དཀོན་པོ་རེད། རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས་སྙིགས་མའི་དུས་ལ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་རེད། ཤཱ་རིའི་བུ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུའང་སྙིགས་མའི་དུས་ཤིག་འཁེལ་གྱི་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བསྐལ་པའི་སྙིགས་མ་ལ་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།། ཤཱ་རིའི་བུ༑ བསྐལ་པ་དེའི་མིང་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཡང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསྐལ་པ་སྙིགས་མའི་སྐབས་སུ་འབྱོན་པ་དང་། བསྐལ་པའི་མིང་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་རེད། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་

པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་དང་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་པདྨའི་འོད་ཀྱི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པ་དེའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་གཉིས་བཅས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་རེད། དེ་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐུ་ཚེ་རིང་བའི་གྲས་ཤིག་རེད།

དེ་ནས་ཁོང་གི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་རྫོགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ལ་པད་མའི་ཁྱུ་མཆོག་རྣམ་པར་གནོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། པད་མའི་ཁྱུ་མཆོག་རྣམ་པར་གནོན་པ་དེའི་ཆོས་ཀྱང་བར་བསྐལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་གནས་པ་བཅས་ལུང་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ། གོང་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཚིག་རྣམས་བསྐྱར་དུ་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ངོ་བོར། **མ་འོངས་དུས་ན་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང་།། རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ།།** ཞེས་པ་ནས༑ **ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་ཀཱང་གཉིས་གཙོ་བོ་སྟེ།། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན།།** ཞེས་པའི་བར་ཤློ་ཀ་བཅུས་བསྟན་པ་རེད། འདིས་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཡུལ་དེ་ཤཱ་རིའི་བུ་རེད། དེ་ནས་ཤཱ་རིའི་བུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་རྫོགས་པ་ལ་ལུང་བསྟན་རྒྱུ་དེ་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ལུང་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། འདིར་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན།

དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བཞི་པོ་དང་། ལྷ་དང་། ཀླུ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་ཧ་ཅང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས་རང་རང་གི་གོས་ཀྱི་སྟོད་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཛལ་བ་དང་ན་བཟའ་ཕུལ་བ། ལྷའི་མེ་ཏོག་མན་དཱ་ར་བའི་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་ཕུས༑ འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་སང་ནས་ཕུས་པ་བཞིན། ལྷའི་བུ་དེ་ཆོས་བསྟོད་པའི་ཚིགས་

བཅད་ཀྱི་ནང་། བཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་འཇིག་རྟེན་ན།། མཚུངས་མེད་གང་དག་དཔལ་ཆེན་གྱིས།། ཕུང་པོའི་སྐྱེ་འཇིག་སྟོན་པ་ཡི།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐོར་ཏེ།། དེ་ནི་ཐོག་མར་རབ་ཏུ་བསྐོར།། ཞེས་ཕུང་པོའི་སྐྱེ་འཇིག་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་གསུངས། འདྲེན་པས་འདི་དང་ལན་གཉིས་ཏེ།། ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་གང་ལགས་ཏེ།། རྣམ་འདྲེན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ།། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔར་ནི།།། བདག་ཅག་ཆོས་མང་ཐོས་ན་ཡང་།། འདི་འདྲ་བ་ཡི་ཆོས་འདི་ནི།། སྔོན་ཆད་ནམ་ཡང་མ་ཐོས་སོ།། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་ལྡེམ་དག་ལ།། དཔའ་བོ་བདག་ཅག་རྗེས་ཡི་རང་།།། ཇི་ལྟར་འཇིགས་མེད་ཤཱ་རིའི་བུ།། འཕགས་པ་འདི་ལ་ལུང་བསྟན་བཞིན།། དེ་འདྲ་བདག་ཅག་འཇིག་རྟེན་དུ།། བླ་མེད་སངས་རྒྱས་གྲུབ་འགྱུར་ནས།། དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།། བྱང་ཆུབ་བླ་མེད་སྟོན་པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དག་ཏུ།། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཉེས་བགྱིས་ཏེ།། བདག་ཅག་དགེ་བ་ཅི་བགྱིས་པ།། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་སྨོན་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་དང་། འདྲེན་པས་འདི་དང་ལན་གཉིས་ཏེ།། ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་འདི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་དགོས་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་འདུག དེ་དག་གིས་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་འདུག་སྟེ། རྣམ་འདྲེན་ཁྱེད་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་དང་། ད་ལྟའི་བར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཐོས་པ་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་སྔོན་ཆད་མ་ཐོས་པས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལའང་བསམ་བློ་ག་རེ་སྐྱེས་སོང་ཞེ་ན། བདག་ཅག་འཇིག་རྟེན་དུ།། བླ་མེད་སངས་རྒྱས་གྲུབ་འགྱུར་ནས།། དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།། བྱང་ཆུབ་བླ་མེད་སྟོན་པར་ཤོག༔ ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་རེད། འདི་དག་ནི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པའམ་བསྔགས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡིན།

དེ་ནས་སླར་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུས་སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་དེ་ཚོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་རང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་པདྨའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དངོས་སུ་ཐོས་པ་ཡིན་སྟབས། ངའི་ཐེ་ཚོམ་ཚང་མ་ཆོད་སོང་། ཡིན་ནའང་ད་དུང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སློབ་མ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་པོའི་བསམ་བློའི་ནང་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན། **ངའི་ཆོས་འདུལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ།།** ཞེས་འདི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་སྙམ་པ་དེ་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་བསྡད་ཡོད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གདུལ་བྱ་མང་པོས་ད་དུང་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐེ་ཚོམ་མ་ཆོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའམ་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པ་མང་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སླར་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་པ་དང་། དགོངས་གཞི་ཅན་ཡིན་པ། དགོངས་པ་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐུར་དུ་ཞུས་པ་རེད། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། གང་ལྟར་ཚིག་དང་རྣམ་གྲངས་གང་གི་ཐོག་ནས་དོན་ཅི་ཞིག་བསྟན་ནའང་། མཐར་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགྲི་བའི་ཆེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འཇུད་པའི་ཆེད་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན་གོ་སླ་བ་ཡིན་སྟབས། ངས་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་ལྡེམ་པོར་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསུང་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཐོག་མར་དཔེའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཚིག་ཚོགས་ཏ་ཙང་མང་བས། རེ་རེ་བཞིན་གོ་བསྒྱུར་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། བཀའ་

མོལ་གསུང་སྟངས་འདི་ནི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་དུ་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་ནང་སྤྱིར་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་དེར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ཀྱི་འགྲོས་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་ཚིག་ཚོགས་རིང་པོ་དེ་མི་དགོས་པར། དོན་དག་ཇོག་ཇོག་གང་གསུང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཕར་ཚུར་འགྲོ་སྤྱོད་སོགས་ལས་སླ་པོ་མི་ཐུབ་པའི་ཁྱིམ་བདག་རྒས་འཕོགས་ཤིག་དང་། ཁོང་ལ་བུ་གུ་ཚུང་ཚུང་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་གདུལ་བྱའམ་སེམས་ཅན་གྱི་དཔེ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་དེ་ཁྱིམ་བདག་དེའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁང་པ་རྙིང་པ་ཞིག་ཚོག་ཡོད་པ་དེའི་དཔེ་ལ་བཀོད། ཁང་པ་དེ་ནས་མར་འདོན་ས་དང་ཡར་འཛུལ་སའི་སྒོ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་བཞིན་འཁོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དེ་མ་རིག་པས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་དེ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྒོ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པའི་དཔེ་ལ་བཀོད། བུ་གུ་དེ་ཚོ་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་དང་ལྟད་མོ་ཤ་སྟག་ལ་གཡེངས་པ་བཞིན་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པས་གཡེངས་ནས་བསྡད་པའི་དཔེ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་ཁང་པ་དེ་མེ་ཤོར་ཏེ་བུ་གུ་ཚང་མ་འཚིག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། ཕས་ཁྱོད་ཚོ་ཁང་པ་ཕྱི་ལ་ཐོན་ཤོག་བརྗོད་ན། བུ་གུ་ཚོ་རྩེད་མོར་གཡེངས་ནས་ཁང་པ་ནས་འཐོན་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པར་བརྟེན། ཕ་དེས་ཕྱི་ནས་སྐད་བརྒྱབས་ཏེ་ཁྱོད་ཚོས་ཁ་སང་སྔོན་མ་ནས་དགོས་ཡོད་ཅེས་བཤད་པའི་རྩེད་ཆས་རྣམས་སླེབས་སོང་། གླང་གིས་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་གཅིག་དང་། ར་ཡིས་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་གཅིག་དང་། རི་དྭགས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་གཅིག་བཅས་རྒྱན་ཆས་བརྒྱན་པ་རྣམས་ཕྱི་ལ་ས་ཆ་གུ་ཡངས་པོ་ཞིག་ལ་བཞག་ཡོད། དགོས་ཀྱི་འདུག་ན་མགྱོགས་པོ་ཐོན་ཤོག་མ་གཏོགས། སུ་སྔོན་ལ་སླེབས་པ་དེས་འཁྱེར་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དཔེ་ལ་བཀོད། དེ་ལྟར་བུ་གུ་དེ་ཚོ་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་སྔོན་ལ་སུ་སླེབས་ཐོག་ནས་རྒྱུག་ཡོང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་

ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྨྱུར་བར་འཇུག་པའི་དཔེ་ལ་བཀོད། མཐར་བློ་གྲུ་རྣམས་མེས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ས་ཆ་དེར་སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་ཕ་ལ་ཤིང་རྟ་གསུམ་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐབས། ཕས་ཤིང་རྟ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད། ངས་གླང་གི་ཤིང་རྟ་འདི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་སྙིང་རྗེ་པོ་ཡག་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར༑ བློ་གྲུ་ཚོས་ཀུང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དེ་སྙིང་རྗེ་པོ་དང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་རའི་ཤིང་རྟ་དང་རི་དྭགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་དགོས་ཡོད་ཅེས་ཞུ་ཚུགས་མ་བརྒྱབས་པར་ཤིང་རྟ་གཅིག་གིས་འགྲིགས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུང་སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ནས་མཐའ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཚང་མ་དེའི་ནང་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་དེ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས༑ དངོས་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གསུངས་ནའང་རྫུན་ཆགས་ཀྱི་མེད། དཔེ་དོན་དེ་དག་ཚིག་ལྷུག་ནང་རིང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ཚིགས་བཅད་ཀུང་ཧ་ཅང་རིང་པོ་རེད། ཤློ་ཀ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིའི་ནང་བཀྲལ་ནས་གསུངས་ཡོད།

ཚིག་ལྷུག་ནང་མེད་ལ་ཤློ་ཀ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིའི་ནང་གསུངས་པ་དེའི་ནང་ངེས་པར་དུ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་དེ། ཐེག་པ་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་རེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོའི་ནང་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན། ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ངན་ཚབས་པོ་ཆེ་གསོག་གི་ཡོད་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་རྫུན་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་

དག་ཀྱང་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་བདེན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་སྟབས། ངེས་དོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོས་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐེག་པ་དམན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་རེད་བརྗོད་རྒྱུ་དང་༑ དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལ་ཞེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་བྱུབ་མེད་པ་དང་། རྩ་ཆེན་པོ་མིན་པ། དགོས་མཁོ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེ་དག་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཚབས་པོ་ཆེ་གསོག་གི་ཡོད་པ། དེར་བརྟེན་དེ་འདྲ་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཚིགས་བཅད་དེ་ཚོའི་ནང་ཞིབ་པར་བཀྲལ་ཡོད།

འདི་ནི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་འདུ་ཤེས་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཚབས་ཆེན་ཡིན་ཞེས་མདོ་སྡེ་གཞན་ནང་ལའང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་བཀའ་ལ་ལར་བཟང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། བཀའ་ལ་ལར་ངན་པའི་འདུ་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཚད་ལྡན་མ་བྱུང་བའི་རྟགས་རེད། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཚད་ལྡན་བྱུང་ན། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་ཞེས་ལམ་རིམ་ནང་གསུངས་པ་དེ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ནང་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་མི་མཁོ་བར་འདོར་དུ་རུང་བ་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་སྟབས། ཕ་དེས་ཤིང་རྟ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དེ་མཐའ་མར་ཤིང་རྟ་གསུམ་མེད་ནའང་། ཤིང་རྟ་གཅིག་གིས་ཕྲུ་གུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་འདོད་གྲུབ་ཐུབ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བླང་བྱ་མ་གཏོགས་འདོར་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དེ་གོ་དགོས།

དེ་བཞིན་ཤློཀ་དེ་ཚོའི་ནང་བསྟན་པའི་སྟོད་དེ་སྟོད་ཙུང་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན། ཐེག་པ་གཅིག་ཀྱ་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་མ་ཙུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་བསྟན་ན་ལོག་ལྟ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་གསོག་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། གདུལ་བྱའི་སྟོད་བརྟག་དགོས་པ་དང་༑ དེ་བཞིན་སྟོད་དུ་ཙུང་བའི་ཚད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་རྣམས་བསྟན་ཡོད། དེས་ན་དཔེའི་ལེའུ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གཏིང་ཟབ་བྱས་ཏེ་ཚིགས་བཅད་རེ་རེ་བཞིན་དོན་རྣམས་ངེས་པར་བྱེད་ཐུབ་དགོས། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ་དང་དཔེའི་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་བསྟན་པ་ཡིན།

ཁ་སང་ཞུས་པ་བཞིན་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་དང་ཚིག་ཚོགས་མང་པོ་ཡིན་སྟབས། ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཁག་པོ་རེད། དེ་བཞིན་དཔེའི་ལེའུའི་ཚིགས་བཅད་དེ་ཚོའི་ནང་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདི་སྟོད་དུ་ཙུང་བའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་སྤེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་འདིའི་ནང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། འདི་གཞིར་བཟུང་བྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གང་ཟག་སློབ་པ་ཚོ་ལའང་སྐབས་འདིར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའང་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཤཱ་རིའི་བུ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་གཞན་མང་པོ་ལའང་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། སློབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་དགའ་བོ་དང་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལྟ་བུའང་མ་འོངས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཀུན་དགའ་བོ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མེད། དེས་ན་ལུང་བསྟན་བརྙེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཡང་ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་

ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་ཐོག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་གཞི་ནས་ཞུགས་པ་རེད། དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་སོང་རྣམས་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་འདིར་བཤད་མི་དགོས་པ་དང་༑ གང་ལྟར་ལམ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

མདོ་སྡེ་འདིའི་བསྟན་བྱ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་དཔེ་མཚོན་ལྟ་བུ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ལའང་མ་འོངས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་དེ་རེད། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལམ་ལ་སློབ་པ་ལ་སྨྱུར་བ་ལྟ་བུ་རེད༑ དེས་ན་ང་ཚོས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་མེད་པར་བརྟེན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་འདུན་ནས་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་སྟབས། ནམ་ཞིག་རྡོ་རྗེའི་གདན་གྱི་རི་བོའི་སྟེང་།། བྱམས་མགོན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ཤར་བའི་ཚེ།། བདག་གི་བློ་གྲོས་པདྨོ་ཁ་བྱེ་ནས།། བསྐལ་བཟང་བུང་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཚིམ་བྱེད་ཤོག །དེ་ཚེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་རབ་ཏུ་དགྱེས།། ཕྱག་གཡས་བདག་གི་མགོ་ལ་བཞག་བཞིན་དུ།། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ནས།། འགྲོ་ཀུན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་བྱམས་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། སྐབས་དེར་ང་ཚོར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་ན། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་དེ་མྱུར་དུ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་རེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་རེད།

འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལེའུ་གསུམ་ཟིན་པ་རེད། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུའི་དོན་གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལྡེམ་པར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ། དེ་ནི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་མ་གཏོགས་རྗེན་དུ་མི་ཐལ་བ། གལ་ཏེ་འདི་རྗེན་དུ་ཐལ་ན་མདོ་སྡེ་སྤོང་བ་དང་ཆོས་སྤོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ཐེག

པ་སྣ་ཚོགས་དང་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྙས་སྨོད་བྱ་མི་རུང་བ། དེ་ཚོ་ཚང་མ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་མི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས་པ་གསུངས།

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལེའུ།

ལེའུ་འདིའི་མཚན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཧ་ཅང་སྐྱེ་བལྟས་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་གོ་གི་རེད། འོན་ཀྱང་འདིས་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པའི་ངོ་བོར་བྱོན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཅན་གྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཀྱི་མེད། འདིས་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྐུ་ཚེ་ཇི་ཙམ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པ་དེའི་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གསོག་ཚུལ། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་བཤད་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གསུམ་མི་འདྲ་བ་རེད།

དེ་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གི་ཐོགས་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ཐ་མ་ལ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཛད་པ་དགུ་སེམས་ཅན་གྱི་མཛད་པའམ། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཅས་མཛད་པ་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་གཟིགས། དེ་བཞིན་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་ལ་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་

འདྲ་བ་རེད། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་བསྐལ་པ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་དང་། ཡིན་ནའང་བསྐལ་པ་འདི་ལ་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་དུ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པའི་ངོ་བོར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བཞེས་ནས་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་སངས་རྒྱས་ཟིན་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་བ་དེས་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་སོགས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་རུང་། དགུ་པོ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་མཛད་པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བཤད། གནས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་པོ་དེ་མ་འདྲེས་པ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

སྔོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་བྱུང་བ་རིག་པ་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རང་གི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་བཅས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཞུས་པ་ཡིན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་སྣང་ངོ་ལ་གང་བྱུང་བ་དེ་བྱུང་བ་རིག་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། སྐྱེ་བོ་ཕལ་བའི་སྣང་ངོ་ལ་མ་བྱུང་བར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་བྱུང་བ་རིག་པའི་ནང་སླེབས་ཐབས་མེད།༔ དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོད་པ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་མིན་པ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལེའུ་འདི་བྱུང་བ་རེད། ཅེས་གསུངས།
འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་དང་པོ་གྲོལ།

ཆོས་ཐུན་གཉིས་པར། ཐོག་མར་བླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་

སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག། ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན། ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་བསྟན་པའི་ལེའུ་དེའི་སྐོར་ལ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་མཚན་ནས་སྨོས་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་མདོའི་ནང་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་ཐ་དད་ཡོད་རེད།; ད་ལྟ་དུས་ཚོད་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལྟར་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཙམ་ཡིན།

གང་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་ཚུལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་བཅས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་རེད། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དེ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལུས་དེའང་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པ། བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པ་བཅོམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་དེ་སྔར་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་འདི་རང་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་གྱི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཟས་བཟོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། སྟུང་གཞི་བཞེས་རྒྱུ་ཡོད་པ། སྨྱུ་དན་ལས

འདྲའ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཅས་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྨྱུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། སྨྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གསུམ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས། སངས་རྒྱས་དངོས་སམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཆོས་སྐུ་དེ་རེད། ཆོས་སྐུ་ལའང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཡོ་བ་དང་རྒྱུ་བ་སོགས་མེད་པར་རྟག་ཏུ་མཉམ་རྗེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་ངོ་བོ་ལ་གྱུར་པ་ཡིན་སྟབས། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད། དེ་ནས་འདི་གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཡུལ་དེ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཞེས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ལ་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་པ་ལོངས་སྐུ་དེ་རེད། ལོངས་སྐུ་དེ་གནས་ངེས་པ་དང་། འཁོར་ངེས་པ། དུས་ངེས་པ། ཆོས་ངེས་པ། མཚན་ངེས་པ་ཞེས་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་རེད། ལོངས་སྐུ་ལ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་སྨྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་གང་ཡང་མེད། ལོངས་སྐུ་ནས་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པར་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་བཅས་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རེད། དེ་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུའི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྲིད། སྤྲུལ་སྐུ

ནི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ངོ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བརྟེན། སྐུ་བལྟམས་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྐུ་བགྲེས་པའི་རྣམ་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་སོགས་ཚང་མ་ཡོང་བ་རེད། སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་སྐུའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ནའང་རེད། འདི་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཚོག དེ་དག་ཚང་མ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཇིག་པའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཅེས་པ་དེ་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རེད། སྤྲུལ་སྐུ་ལའང་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་དག་གི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་དེ་ཐོག་མར་ཐུགས་སྐྱེད་དུས་ནས་ངེས་པ་རེད། མི་མཇེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཕེབས་མཁན་གྱི་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་རེ་རེའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དང་། བསྟན་པ་གནས་པའི་ཚད་དེ་ཚོ་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ནང་གསུངས་པ་བཞིན་ཚད་ངེས་ཅན་རེད། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་དེའི་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལོངས་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཅིང་། ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མཐའ་མེད་རེད། སྤྲུལ་སྐུའི་རིགས་ལ་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་བཤད་དགོས་ཀྱི་རེད།

དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་སྡེ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་པ་སྨོས་མེད་རེད༏ ཡིན་ནའང་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་ཚོག་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མིན་ནའང་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་ཚོག འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་གསུང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་བསམ་དགོས་མཁན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཕལ་ཆེར་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མདོའི་ནང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། འཁོར་བཞི་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་དང་། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན། དེ་ནས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་དྲི་ཟ་སོགས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་འདུག

སྐབས་འདིར་འདུས་པའི་འཁོར་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་བཀའ་སྩལ་བ་རེད་ཅེ་ན། **རིགས་ཀྱི་བུ་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངས་ཡང་དག་པའི་ཚིག་སྨྲས་པ་ལ་དད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངས་ཡང་དག་པའི་ཚིག་སྨྲས་པ་ལ་དད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་འདི་བཤད་དུ་གསོལ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་དུ་གསོལ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྩལ་པ་ལ་བདག་ཅག་ཡིད་ཆེས་པར་བགྱིད་དོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེའུ་འདིར་བགྲོ་གླེང་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དག་གིས་བྱམས་པ་མདུན་དུ་བཞག་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངས་ཡང་དག་པའི་ཚིག་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལན་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། བྱམས་པས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། གསུང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུས་པ་རེད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་མཁྱེན་ནས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་གང་བཀའ་སྩལ་བ་རེད་ཅེ་ན། **རིགས་ཀྱི་བུ་དག །དེའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཉོན་ཅིག །**ཞེས་གང་གི་དོན་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའམ། བློ་གྲོས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། **རིགས་ཀྱི་བུ་དག །ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདིས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཤཱཀྱའི་ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་ག་ཡ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་མཆོག་དམ་པར་གཤེགས་ནས། ད་གཟོད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་མོད་ཀྱི། རིགས་ཀྱི་བུ་དག ང་ནི་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལྟར་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཚང་མས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་སྲས་འདི་ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྔོན་ལ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ག་ཡཱ་ལ་ཕེབས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་རེད་ཅེས་བསམ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རང་ཉིད་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་སྔོན་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

བསྐལ་པ་ཞེས་པ་ནི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུད་པ་ལ་འགྲེལ་ཁག་པོ་རེད། གང་ལྟར་གླིང་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྲོན་གཅིག་ཆགས་པ་ནས་འཇིག་པའི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་བསྐལ་པ་གཅིག་རེད། བསྐལ་པ་འདི་འདྲ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཞེས་པ་དེ་ང་ཚོས་ཨང་རྩིས་བཞིན་གྲངས་ཀ་ཏག་ཏག་ཅིག་བརྗོད་ཁག་པོ་རེད། གྲངས་ཀའི་གནས་མཐོ་ཤོས་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་

སུ་གྲངས་མེད་ཅེས་བརྗོད། གྲངས་མེད་ནས་བགྲལ་ནས་བརྩི་དགོས་བྱུང་ན་གྲངས་མེད་གཅིག་དང་། གྲངས་མེད་གཉིས། གྲངས་མེད་གསུམ་ཞེས་བརྩི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་མིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ཞེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། འདི་གཉིས་ཀྱིས་མ་འདང་བའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ནང་དམིགས་བསལ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚོན་པའི་བརྡ་ལ་གནྙའི་བྱེ་མ་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་གནྙའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཅེས་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལ་གྲངས་ཀ་བརྩི་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་ལྟ་བུ་རེད། འདི་ལས་མང་བ་གཏང་དགོས་ན་གནྙའི་ཀླུང་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དང་། གནྙའི་ཀླུང་བདུན་གྱི་བྱེ་མ་སྙེད། གནྙའི་ཀླུང་བཅུའི་བྱེ་མ་སྙེད་ཅེས་སོགས་སྔོན་བླའི་མདོ་ཚིག་སོགས་སུ་གསུངས། ད་ལྟ་འདིར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ཞེས་པ་ནི་གྲངས་མེད་པ་ནས་གྲངས་མེད་པའི་སྔོན་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད།

སྐབས་འདིར་བསྐལ་པ་མང་པོ་ཇི་ཙམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་ཀྱི་དཔེ་ལ་གནྙའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་སོགས་མིན་པར་འདིར་དཔེ་གསར་པ་ཞིག་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་ནས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་ཐམས་ཅད་བླངས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ལ་བཞག་ན། དེ་འདྲའི་རྡུལ་དེ་གྲངས་མང་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་དམ། དེ་འདྲ་བའི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དེ་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ཤོང་བ་དང་། ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ། གྲངས་ཀ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ། བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བའི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དེ་བགྲང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་རེད། བསམ་བློའི་ནང་ལའང་དེ་ཙམ་རེད་ཅེས་

ཚོད་དཔོག་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་པའམ། དཔག་པའམ། བགྲང་བའམ། བརྟག་པ་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅེས་ཞུས་པ་རེད། འདིར་ཐྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་ནི་མངོན་པའི་ནང་རྡུལ་ཆེ་ཆུང་གི་རྩིས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་ནི་རྡུལ་གྱི་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རེད༑ དེ་ནི་ཆ་མེད་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་རེད། གང་ལྟར་ཆ་མེད་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ལྟར་འདི་ལས་ཡང་བསྐྱུར་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད་པའི་མཚམས་སུ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཐྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་ཞེས་བརྗོད།

བཅོམ་ལྡན་འདས། གནས་འདི་ནི་བདག་ཅག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས༑ འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་དེ་ཙམ་དུ་ཚད་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་གྲངས་ཀ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག རྡུལ་ཕྲན་བླུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེའང་གྲངས་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗེན། བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད་ཅེས་འདི་ལས་གྲངས་མང་བའི་དཔེ་གཞག་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པ་རེད།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། **རིགས་ཀྱི་བུ་དག །ཁྱེད་མོས་པར་བྱོས།། ཁྱེད་ཀྱི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱོས།། རིགས་ཀྱི་བུ་དག །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ལས་མི་དེས་གང་དག་ཏུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་བཞག་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དག །གང་དག་ཏུ་མ་བཞག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་དག །ང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་དུ་མེད་དོ།།** ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཚོ་བསམ་བློས་དཔག་མི་ཐུབ་པ་དང་། གྲངས་ཀ་བརྒྱབ་མ་ཐུབ་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གྲངས་དེ་དང་།

ངས་བསྐལ་པ་ཇི་ཙམ་གྱི་སྔོན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བསྐལ་པའི་གྲངས་གཉིས་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

རིགས་ཀྱི་བུ་དག །གང་ཚུན་ཆད་ངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་འདི་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དེའི་བར་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་དག །ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་བུ་དག། ངས་ཐབས་མཁས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ་དག་སྤྲུལ་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལྟར་ངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་པ་འདི་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་ཇི་ཙམ་ཕྱིན་པ་དེ་རྟུལ་གྱི་གྲངས་དེ་ཚོ་དང་མཉམ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རིང་ལ་ཇི་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་ཟིན་པ། ཡིན་ནའང་སྐབས་རེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་དང་། སྐབས་རེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ། སྐབས་རེ་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་སྔར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་མོས་པ་སོགས་གཟིགས་ནས་དེ་དག་དང་འཚམས་པ་ཞིག་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། དེ་དག་དང་མ་འཚམས་པའམ་རྟོགས་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་བསྟན་གྱི་མེད་པ་དང་། དེར་བརྟེན་སེམས་ཅན་བློའི་ནུས་པ་ཆུང་བ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་རྣམས་རྟོགས་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ། ང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པ། སྔིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བསྐལ་པ་ཧ་ཅང་གྲངས་མེད་པ་ཕྱིན་ཟིན་པ་ཡིན་ནའང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མི་བདེན་པ་གསུངས་པའམ་རྫུན་གསུངས་པ་མིན་པ༑ དེ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་པ་དང་། བསམ་པ་ཐ་དད་པ། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ། རྟོག་སྤྱོད་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའམ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། དངོས་དོན་མ་ཡིན་པའམ་རྫུན་དུ་གསུངས་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའང་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དཀོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལ་ལྟོས་ནས་སླེབ་དགོས་པ་ཡིན་ཅང་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་། དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་མ་བསྟན་པར་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ན། སྐྱེ་བོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆུང་བ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང་དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བ། གདུས་ཡིན་ནའང་ཞུ་ཚིག་ཅེས་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་དེ་ཡང་ཡང་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་དང་། ཁྱིམ་ནས་བྱུང་བའི་མཛད་པ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པ་དེ་གདུལ་བྱ་

སོ་སོའི་བློའི་ནུས་པ་དྲང་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གདུལ་བྱ་གང་གིས་འདུལ་བ་དེའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རིམ་ཅན་དུ་མཛད་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཙང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ན། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡིན་ནའང་ཡུན་རིང་པོར་བཞུགས་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པའི་གོང་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། ངས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒོམ་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བཞུགས་ནའང་བཞུགས་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོས་བཞུགས་རྟོགས་ཞེས་མ་ཞུས་པར་བརྟེན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པའི་ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་ཁ་སྟག་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

གོང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་རྣམས་དཔེ་ལ་སྦྱར་ནས་བསྐྱར་དུ་གསུངས་པ་ནི། **རིགས་ཀྱི་བུ་དག །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་སྨན་པ་ནད་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ།** ཞེས་སོགས་འདི་ནས་དཔེ་དེ་ཆ་ཚང་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་ནད་ཆ་ཚང་བཅོས་ཤེས་པའི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྨན་པ་དེ་ལ་བུ་གུ་ཧ་ཙང་མང་པོ་ཡོད༑ སྨན་པ་དེ་ཁྱིམ་དུ་མ་བསྡད་པར་ཕྱི་ལ་འགྲོ་ཤུལ་དུ་བུ་གུ་དེ་ཚོས་མ་ཤེས་པའམ་ནོར་ནས་དུག་བཟས་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུག་དེ་ལ་དབྱིག་གི་དུག་དང་མདའི་དུག་གཉིས་གསུངས་འདུག དབྱིག་གི་དུག་ཅེས་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་དུག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན༑ ཟངས་དང་དངུལ་དང་ལྕགས་སོགས་ཀྱི་གཡའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དངུལ་ཆུ་ལས་བྱུང་བའི་དུག་ལྟ་བུ། མདའི་དུག་ཅེས་པ་ནི་བཙན་དུག་རེད། དེ་ནི་རྩྭ་ཞིག་གི་དུག་རེད༑ སྔར་རི་དྭགས་རྔོན་པ་རྒྱག་མཁན་ཚོས་མདའི་རྩེ་མོར་དུག་དེ་བྱུགས་ཏེ་རི་དྭགས་གསོད་ཀྱི་ཡོད། དུག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ན་ཚ་དྲག་པོ་བྱུང་སྟེ་ཤི་ཚོག་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་

སྨན་པ་ཕ་དེ་ཡོག་པ་རེད། ལམ་སེང་ཁོང་གིས་མདོག་ཡག་པོ་དང་། དྲི་ཞིམ་པོ། རོ་ཡང་ཁ་ཏིག་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བཟའ་འདོད་པའི་སྨན་ཞིག་བཟོས་ཏེ། སྨན་འདི་བཟའ་ན་ཤི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། དུག་ལས་ཐར་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད་དེ་ཕྲུ་གུ་ཚང་མ་ལ་སྤྲད་པ་རེད། དུག་བཟས་ནས་ན་མཁན་ནང་འདུ་ཤེས་བརླགས་ཟིན་པའི་རིགས་ཤིག་དང་། འདུ་ཤེས་མ་བརླག་པའི་རིགས་ཤིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། འདུ་ཤེས་བརླགས་ཟིན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉམས་ཟིན་པ་ལ་བརྗོད། དྲན་པ་ཉམས་པ་དེའང་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་ལ་ཟེར་གྱི་མེད་ཅིང་། གང་ལྟར་དེའི་ནང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཡག་པོ་འབྱེད་མ་ཐུབ་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་དང་། དེ་འདྲ་འབྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་བཅས་གཉིས་རེད། འདུ་ཤེས་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོས་སྨན་པས་སྤྲད་པའི་སྨན་དེ་ལམ་སེང་བཟས་ཏེ་ནད་ལས་དྲག་པ་རེད། འདུ་ཤེས་བརླགས་ཟིན་པ་ཚོས་ཕ་ལ་ང་ཚོའི་སྲོག་སྐྱོབས་རོགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ནད་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དྲི་མ་ཞིམ་པོ་མི་འདུག ཁ་ཤས་ཀྱིས་མདོག་ཡག་པོ་མི་འདུག ཁ་ཤས་ཀྱིས་རོ་ཞིམ་པོ་མི་འདུག་ཅེས་གང་ལྟར་སྐྱོན་རེ་བཏགས་ནས་སྨན་དེ་ཟ་གི་མེད་པར་བརྟེན། ཕ་དེ་ས་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་སྟེ་དེ་ནས་ཕ་གྲོངས་འདུག་ཅེས་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ལ་ལན་བཏང་བ་རེད། འདུ་ཤེས་བརླགས་ནས་སྨན་མི་ཟ་མཁན་གྱི་ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོས་གཞི་ནས་སྨན་བརྗེ་རྒྱུ་དང་སྨན་གསར་པ་རག་གི་མ་རེད་སྙམ་ནས་སྨན་བཟས་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཚོ་ནད་ལས་ཐར་བ་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱར་དུ་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཆོས་གསར་པ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བརླགས་པར་བརྟེན། ངེས་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཉམས་ལེན་མ་བྱེད་ན། འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་དག་སྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ཤེས་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསུངས་པ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་དོན་རྣམས་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཚོ་བསྒོམས་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཟ་མ་དེ་ལ། **བསྐལ་པ་བྱེ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ།།** ཞེས་སོགས་ནས་ཚིགས་བཅད་ཤློཀ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གསུངས་པ་རེད། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་ནང་ཡོད་པ་མང་ཆེ་བ་གོང་གི་ཚིག་ལྷུག་ནང་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚིགས་བཅད་ནང་གསར་པ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་བསྐལ་པ་མེས་འཇིག་པ་དང་ཆུས་འཇིག་པ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུའང་སངས་རྒྱས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་རི་ནས་མ་གཡོས་པར་བཞུགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ས་ཆ་ནི་དྲང་སྲོང་ཞོ་འཐུང་གི་རྟུས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟབས། བསྐལ་བ་མེས་འཇིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཇིག་པ་ཡིན་ནའང་དེ་བར་སྣང་ལ་མ་འཇིག་པར་བསྡད་པ་དང་། བསྐལ་པ་རྗེས་མའི་ནང་ཕེབས་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་འདི་རང་ཡིན་པ་མདོ་ཁ་ཤས་ནང་གསུངས་ཡོད། འདིའི་ནང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ཡང་དེ་རང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་འདུག

ཚིག་ལྷུག་དང་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྲང་མེད། མང་ཆེ་བ་ཚིག་ལྷུག་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཚིགས་བཅད་ནང་བསྐྱར་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡང་ཚིགས་བཅད་ནང་དོན་གསར་པའང་མང་པོ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྔོན་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཚིགས་བཅད་ཀྲང་པ་མང་བ་དང་། མདོའི་རིགས་རྣམས་མང་ཆེ་བ་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་རེད། བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའང་སྐབས་རེ་ཚིགས་བཅད་ཉུང་བ་དང་། དེ་ཡང་བཟོད་བྱའི་སྟོམ་ལྟ་བུ་ཡོད༑ དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་བཅུ་བདུན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཚིགས་བཅད་དེ་བར་སྡོམ་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ནས་ཚིག་ལྷུག་ནང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གསུང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལ་སོགས་པའི་ནང་མང་ཆེ་བ་ཚིགས་བཅད་དང་། ཚིག་ལྷུག་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་མེད་པའང་ཡོད། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན།

ཚིག་ལྷུག་མང་བ་ཡིན་ནུང་། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྡོམ་དེའང་ཐལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཚིག་ལྷུག་ནང་གསུངས་ཟིན་པ་དེ་བསྐྱར་དུ་ཚིགས་བཅད་ནང་གསུངས་པ་ཡིན་སྐབས༔ ཟློས་སྐྱོན་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཟློས་སྐྱོན་མེད། ཟློས་སྐྱོན་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་བསྐྱར་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཟེར། དགོས་པ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་དུ་མ་བཤད་ན། འདི་ལ་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཞེས་ཟེར། དེས་ན་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་བཤད་པ་དེ་ཟློས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྲོ། ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་མ་གོ་ན་བསྐྱར་དུ་བཤད་པ་དེ་བསྐྱར་ལྟབ་རེད་མ་གཏོགས་ཟློས་སྐྱོན་མ་རེད། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུའི་དགོས་དོན་ནི་ཕན་ཚུན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ལན་ཅིག་གིས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་མ་ནུས་ན་བསྐྱར་ལྟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ཡང་ཁ་ཤས་ལ་ནན་ཏན་དུ་བརྟན་པའང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ སྔ་མོའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་སམ་འགྲོས་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ༔ ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟློངས་གཉིས་བརྗོད་པར་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་། ནན་ཏན་དུ་བརྟན་པ་ལས་ཟློས་སྐྱོན་མིན། དེ་བཞིན་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའང་ཧ་ཅང་གིས་ནན་ཏན་གནང་བ་ཞིག་རེད། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་མཐོང་སྡོམ་ལན་གསུམ་དུ་འདྲི་བ་སོགས་ཀྱང་ནན་ཏན་དུ་བརྟན་པའི་དོན་རེད།

ལྷག་པར་དུ་ཚིག་ལྷུག་ནང་ཡོད་པའི་དོན་རྣམས་ཚིགས་བཅད་ནང་བཅད་ནས་ཡོད་ན། བློ་ལ་ངེས་བདེ་བ་དང་། ངག་ཏུ་འཛིན་བདེ་བ། གདངས་གཏོང་སླ་བ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཚིག་ལྷུག་རྣམས་གདངས་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་མིན་ཡང་དཀའ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་གདངས་ཧ་ཅང་སྙན་པོ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་དབྱངས་ཀྱི་བསྙད་པར་བྱ་བ་དེ་ཚིགས་བཅད་མང་བ་རེད། དེས་ན་ཚིག་ལྷུག་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ངག་ཏུ་བཟུང་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིགས་བཅད་ལ་བསྐྱར་དུ་འདོན་པ་དེ་དག་ནན་ཏན་དུ་བརྟན་པའི་གྲས་མ་གཏོགས་ཟློས་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པར་བལྟ་རྒྱུ་མེད།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཚིག་ལྷུག་ནང་ཡོད་པ་རྣམས་ཚིགས་བཅད་ནང་བསྒྱུར་དུ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིང་ཟབ་པོ་སློག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། གོ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་སྟེར་རྒྱུ་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་ཚིགས་བཅད་ནང་ཡོད་པ་རྣམས་བསྒྱུར་དུ་ཚིག་ལྷུག་ནང་སློག་པའི་སྐབས་སུའང་གོ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་སླེབས་རྒྱུ་ཡོད། དཔེར་ན། ཚིགས་བཅད་དེ་ཚོ་ཚིག་ལྷུག་ནང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དུས་ནློས་སྐྱོན་ཆགས་ཀྱི་མེད་ལ། དེ་མཚུངས་ཚིག་ལྷུག་གི་དོན་རྣམས་ཚིགས་བཅད་ནང་ཐོན་སྐབས་སུའང་ནློས་སྐྱོན་ཆགས་ཀྱི་མེད།

གོང་དུ་ཞུས་པའི་དོན་རྣམས་ཤློཀ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ནང་གསུངས་ཡོད། **བྱ་རྒོད་ཕུང་པོར་ང་ཉིད་དེར་བསྟན་ཏེ།། དེ་ལ་ང་ཡིས་ཕྱིས་ནི་འདི་སྐད་སྨྲས།།** ཞེས་གསུངས། དེས་ན་སྔ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནའང་། ཕྱིར་སྔ་དན་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་སྐབས་སུའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མི་འཇིག་པར་གནས་པ་སོགས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག མདོར་ན་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་དང་ཀློག་མཁན་དེ་ཚོས་ཚིགས་བཅད་དང་ཚིག་ལྷུག་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ནས་གཟབ་གཟབ་བལྟ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཅེས་གསུངས། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་པ་གྲོལ།

ཉིན་བཞི་པ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥)

༄༅།། ཆོས་ཐུན་དང་པོར། ཐོག་མར་ཟླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བརྗོད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག༔ ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།།

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

ཅེ་ལགས་སོ།། དེ་ཡང་ཧི་སྐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་ལས། གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པ།། གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན།། གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ།། དེ་ལས་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སློང་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་དལ་བ་དང་འབྱོར་པ་ཚང་བའི་མི་ལུས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཆོས་བྱེད་པ་ཡིན་ནའང་རེད། རྣམ་གཡེང་ལ་གཏོང་བ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་ག་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ནའང་རང་དབང་ཡོད་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞན་དབང་དང་། རྐྱེན་གཞན་དག་གི་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་རེད། དེ་ནས་ཆོས་ཤིག་བསྒྲུབ་ན༑ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མ་ཡོད་པ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཕྱུག་དཔེ་ཡོད་པ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཚང་མ་ཚང་གི་ཡོད། དེས་ན་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པའི་སྐབས་སུ་རང་གིས་རང་ཉིད་མ་བསླུས་པའམ། ཡང་ན་སོ་སོ་སོ་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན། ཕྱི་མར་ངན་སོང་གི་གཡང་ལ་ལྷུང་ནས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ན་ སུས་བསྐྱར་དུ་སློང་གི་རེད་དམ། དོན་དུ་སློང་མཁན་མེད་ཅེས་གསུངས།

གང་ལྟར་ཚེ་འདི་མ་རྫོགས་གོང་དུ་ཐ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུའི་ངེས་བརྟན་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན། སླར་ཡང་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་ཐོབ་མིན་ངེས་པ་མེད་པར་བརྟེན། ཅི་ནས་ཀྱང་ལུས་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ནས་སྙིང་པོ་བླང་དགོས་ཤིང་། སྙིང་པོ་བླང་བ་ལའང་དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དེ་ཐོག་མར་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བསམས་བྱུང་གིས་དཔྱད་ནས་བློ་ལ་ཚུད་པ། མཐར་བསྒོམ་དགོས་པ་བཅས་གང་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། ཐོས་པ་རྐྱང་པ་དང་བསམ་པ་རྐྱང་པས་གྲོལ་བ་འཐོབ་རྒྱུ་མེད༑ དེར་བརྟེན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན། གཙོ་བོ་དེ་བློ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཐབས་སམ། བློ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ

དེ་སྨོན་སྨྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་རེད། བསྔོས་པ་ལ་བསྔོས་བྱའི་དོན་དེ་བསམ་པས་སྨྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་པ་དང་། བསམ་པས་སྨྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་ཐོས་པས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་གཙོ་བོ་སྨོན་སྨྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཐོས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བསམ་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཀུན་སློང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་བསྟན་པ་ཀུན་ནས་སྒོའི་ལེའུ།

གང་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་བསྟན་པ་ཀུན་ནས་སྒོའི་ལེའུ་ཞེས་པ་འདི་རེད། འདིའི་ནང་གཙོ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་ཡོད། ཐོག་མར་འདིའི་ཞུ་བ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནང་ནས་དྲི་བ་མང་པོ་ཞུ་མཁན་དང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མདོ་མང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའང་ཡིན། ཕལ་ཆེར་གླེང་གཞིའི་ནང་ལའང་འདིའི་མཚན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ནི་འདི་ལྟར།

བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་

དབང་ཕྱུག་ཅིའི་སླད་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བགྱི། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཐོག་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་མཚན་བཏགས་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་རེད། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་མཚན་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དག་གི་མཚན་དང་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་རེད། འདིར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་མཚན་ཞིག་ཡོད། ནང་པའི་མཚན་གྱི་ནང་དུ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་ལ་ཙུང་བ་རེད། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་གྱིས་མང་ཆེ་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་འདོད་མཁན་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མི་འདོད་མཁན་གཉིས་རེད། གཅེར་བུ་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་རྒྱང་འཕེན་པ་བཅས་ན་གསུམ་རེད། དེ་མིན་གྱི་རྟོག་གེ་གཞན་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་རེད། ཁོང་ཚོའི་ཐ་སྙད་ནང་ཨཱི་ཤྭར་ (དབང་ཕྱུག་) ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་མཚན་བཏགས་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན།

རིགས་ཀྱི་བུ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དེ་སྙེད་ཅིག་སྡུག་བསྔལ་གང་དག་མྱོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་མིང་ཐོས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་མཚན་ཁོ་རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ནང་མཚན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་

ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཞལ་གྱི་དབུགས་འབྱུང་རྫུབ་ཚུན་ཆད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མཚན་ཡང་གང་གི་མདུན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་མཚན་སློས་མཁན་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་ཐུབ་པའི་སྨོན་ལམ་མཛད་པ་ཡིན་སྐབས། སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་དང་། སྨྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་སློས་པ་གཉིས་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཉམ་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐུགས་སྐྱེད་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་མཁན་དང་། མཚན་དེ་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བགྲང་མཁན་རྣམས་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རེད། དེས་ན་ཁོང་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་གང་གི་མཚན་ཐོས་པའམ། འཛིན་པའམ༑ བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་ཐུབ་པ་དང་། རེ་བའི་དོན་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ཐོག་མར་ཐུགས་སྐྱེད་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་ཚུལ་གསུངས།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་བཀའ་ལན་དུ༑ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་ནས་དད་པའི་དབང་གིས་འབོད་ན་འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་དང་། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་རེད། འོ་ན་འཇིགས་པ་བརྒྱད་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། མེའི་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་འཚིག་པའི་འཇིགས་པ་དང་། ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ། སྲིན་པོའི་གླིང་དུ་འཕྱན་པའི་འཇིགས་པ། (དེང་སང་གྲུ་གཟིངས་སྲིན་པོའི་གླིང་དུ་འཕྱན་པའི་སྒྲུང་མེད། སྤྱི་མོ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རླུང་ལོག་སྟེ་གྲུ་གཟིངས་སྲིན་པོའི་གནས་སུ་འཕྱན་ནས་སྲིན་པོས་ཟ་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྣམ་སྤྲུལ་རྟ་ཅང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ཡོང་གི་ཡོད།) རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་བསད་པར་བགྱི་བའི་འཇིགས་པ། གནོད་སྦྱིན་དང་སྲིན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ། (དེ་ནི་གདོན་འདྲེ་ཟེར་བ་དེ་རེད།) ལྕགས་སྒྲོག་གི་འཇིགས་པ། གཡོན་ཅན་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ། དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གི་འཇིགས་པ་བཅས་

རེད༔ དེ་ནས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་ནི་བུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བུ་དང་། བུ་མོ་འདོད་པ་ལ་བུ་མོ། ནོར་འདོད་པ་ལ་ནོར་གྲུབ་པ་རེད། འཇིགས་པའི་གྲངས་རྣམས་ཚིག་ལྷུག་ནང་གསུངས་པ་འདི་དང་ཚིགས་བཅད་ནང་གསུངས་པ་ཁ་ཤས་མི་འདྲ་ཡང་། མང་ཆེ་བ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་མཚན་ནས་སྨོས་ན། འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། དེའི་མཚན་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་ཙམ་བསག་གི་རེད་ཅེ་ན། **རིགས་ཀྱི་བུ། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མིང་འཛིན་ལ། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གཱའི་ཀླུང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མིང་འཛིན་པ་དང་༔** ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། གང་གཱའི་ཀླུང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་མཆོད་པ་ཕུལ་བ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་སངས་རྒྱས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་པའི་ཞིང་འདིའི་ནང་འགྲོ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེའི་ལན་དུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རེད། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་གང་རེད་ཅེ་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བསྟན་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་༔ དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རང་སངས་རྒྱས། ཉན་ཐོས་བཅས་ཀྱིས་

འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་རང་རང་སོ་སོའི་གཟུགས་བསྟན་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་པ་ཚངས་པ་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན་ཚངས་པའི་གཟུགས་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས། གནོད་སྦྱིན་གྱིས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས། དབང་ཕྱུག་གིས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་ཕྱུག་གི་གཟུགས། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གཟུགས། (དབང་ཕྱུག་དང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ནི་རིག་བྱེད་པའི་ལྷའི་ནང་གི་གལ་ཆེ་བ་གཉིས་རེད།) འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོས་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས། (འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་སྟོང་དང་པོ་དང་། སྟོང་བར་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རེད། དེ་དག་ནི་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་ཡར་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱག་སྟོང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་།། སྤྱན་སྟོང་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་།།། ཞེས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པ་རེད། བསྐལ་པ་འདི་ལ་ཚེ་ལོ་ཡར་འཕེལ་བའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་གིས་དབང་སྒྱུར་བ་དང་། ཚེ་ལོ་མར་འགྲིབ་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་བྱོན་པ་ནི་བསྐལ་བཟང་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད། དེ་དག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གསུངས་པ་རེད།) ཤཱ་ཟའི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་ཤཱ་ཟའི་གཟུགས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཆོག་གིས་འདུལ་བ་ལ་གང་ཟག་མཆོག་གི་གཟུགས། དམག་དཔོན་གྱིས་འདུལ་བ་ལ་དམག་དཔོན་གྱི་གཟུགས། བྲམ་ཟེས་འདུལ་བ་ལ་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས། ལག་ན་རྡོ་རྗེས་འདུལ་བ་ལ་ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་གཟུགས་ (ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་མཚོན་པ་ཙམ་རེད། ཁ་ཤས་ཞི་བས་འདུལ་དུ་མ་ནུས་པ་ལ་དྲག་པོས་འདུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།) བསྟན་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལྡན་པར་བརྟེན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་མཆོད་ཅིང་

འདུད་པར་བྱེད་ན་ཏ་ཅང་གི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་མཚན་གྱི་ནུས་པ་དང་༑ དེའི་ཕན་ཡོན། མཐུ་སྟོབས། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ནང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་ཆོས་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་བཅས་ཚང་མ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ།

བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་སངས་རྒྱས་ལ། **བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགབ་པ་སྩལ་བར་བགྱིའོ།།** ཞེས་ངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཞིག་འབུལ་གྱི་ཡིན། དགབ་པ་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་རེད། དེ་འབུལ་ན་འགྲིག་གི་རེད་དམ་ཞེས་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས། **རིགས་ཀྱི་བུ། དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་ཤེས་ན་བྱིན་ཅིག** །ཅེས་དེ་ནི་དུས་ཚོད་རན་པ་རེད། ཕུལ་ན་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་རང་གི་མགུལ་དུ་གྱོན་པའི་གསེར་སྲང་བརྒྱ་སྟོང་རི་བའི་མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་དེ་བཀྲོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགབ་པའི་ཡོན་དུ་ཕུལ་བ་རེད།

འདི་ཕུལ་བའི་སྐབས་སུ་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། **སྐྱེས་བུ་དམ་པ། བདག་ལས་ཆོས་ཀྱི་དགབ་པ་འདི་ལོངས་ཤིག** །ཅེས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་འདི་བཞེས་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་མ་བཞེས་པ་རེད། དེ་ནས་ཡང་གཉིས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ། **རིགས་ཀྱི་བུ། ཁྱོད་ཀྱིས་མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་འདི་བདག་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ལོངས་ཤིག** །ཅེས་ང་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ནས་ངེས་པར་དུ་ཆོས་ཀྱི་དགབ་པའི་ཡོན་འདི་བཞེས་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བསྐྱར་དུ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཕུལ་བའི་སྨུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་འདི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བཞེས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས།

བླངས་ནས་ཆ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ། བགོས་ནས་ཆ་གཅིག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕུལ་ལོ།། ཆ་གཅིག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་མང་གི་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་ལོ།། ཞེས་སྨུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་བཞེས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་ཆ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ། ཆ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་སྟོན་བཞིན་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ཕུལ་བ་དང་། ཆ་གཅིག་དེའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་མང་གི་རིང་བསྲེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་རེད། (ལེའུ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་མང་གི་རིང་བསྲེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་གང་ལས་བྱུང་བ་དེ་གསུངས་ཡོད།) གང་ལྟར་སྤྱན་རས་གཟིགས་རང་གིས་གཏན་ནས་མ་ཉར་བ་རེད། དེ་ལྟར་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཇེད་པ་འདིའི་ནང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་། ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་བསྟན་པ་རེད། མདོར་ན། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་སྨུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ཕུལ་བ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་དང་པོ་མ་བཞེས་པ། དེ་ནས་བསྐྱར་དུ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་བཞེས་པ། བཞེས་ནས་ཆ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་ཆ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ༴ ཆ་གཅིག་རིན་ཆེན་མང་གི་རིང་བསྲེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་བཅས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལྷུག་གི་རིམ་པ་འདིར་རྫོགས་པ་རེད།

རྒྱལ་མཚན་ཁྲ་བོས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་ལ།། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བསྟན་པ་རེད། ལེའུ་གཞན་དག་ནང་ཚིགས་བཅད་མང་ཆེ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་དྲི་བ་ཞུ་མཁན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པ་དེ་འདྲ་རེད། ལེའུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་མཚན་ཁྲ་བོ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་

ལ་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་མེད། འདི་ནི་གསར་པ་ཞིག་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་མཚན་ཁྲི་བོ་ཞེས་པ་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ཞིག་མ་རེད། འདིར་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་དེ་ཙམ་ཡོང་གི་མི་འདུག ཐོག་མར་གླེང་གཞིའི་ནང་དུའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུའང་མཚན་འདི་མེད། འདིའི་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་མཚན་ཁྲི་བོས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་དྲིས་པ་དང་། དེ་ནས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ལན་གནང་བ་ཞིག་སྐག་རེད། འདིའི་ནང་དོན་མང་ཆེ་བ་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ཚིག་ལྷུག་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་དང་འདྲ་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་འཇིགས་པ་དེ་ཚོ་ཐུན་བུའི་མི་འདྲ་བ་འདུག་ཀྱང་། གོང་གི་འཇིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཚིག་ལྷུག་གཞིར་བཟུང་གིས་ཞུས་པ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚིག་ལྷུག་དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་རེད།

ཤློ་ཀ་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་བཤད་པ་ལ། **སྙིང་རྗེའི་སྤྱན་དང་བྱམས་པའི་སྤྱན་དང་ལྡན།། ཞལ་བཟང་སྤྱན་བཟང་ཤིན་ཏུ་ལྟ་འདོད་པ།། དྲི་མ་མེད་པ་དྲི་མ་བྲལ་བའི་འོད།། རབ་རིབ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཉི་མའི་འོད།། སྤྲིན་གྱིས་ཆོད་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་འོད།། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ལྷག་གེ་ལྷང་ངེར་མཛེས།།** ཞེས་སྤྱན་རས་ཞེས་པའི་སྤྱན་ལ་སྙིང་རྗེའི་སྤྱན་དང་། བྱམས་པའི་སྤྱན། ཞལ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱན། ཤིན་ཏུ་ལྟ་བར་འདོད་པའི་སྤྱན། དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱན། དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་ཞེས་སྤྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་གསུངས། **ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ན་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཏེ།།། རྡུལ་བྲལ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་བདེ་བ་ཅན།། དེ་ན་སེམས་ཅན་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་ཡི།། འདྲེན་པ་ཚེ་མཐའ་ཡས་པའང་ད་ལྟར་བཞུགས།།** ཞེས་སོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐོར་དང་། **འདྲེན་པ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་གཡས་གཡོན་ནས།། བསིལ་ཡབ་ཐོགས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཡོབ་ཅིང་འདུག །**ཅེས་སོགས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་བསིལ་ཡབ་གཡོབ་བཞིན་པ་བཅས་ཚིགས་བཅད་ནང་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས། གཞན་དག་ཚིག

ལྷུག་དང་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ལེའུ་འདི་ཐུང་ཐུང་རེད། གཙོ་ཆེ་བ་དེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་དང་༑ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནུས་པ། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཚུལ༑ དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་དང་གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསྟན་ནས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་དེ་དག་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས། བརྗོད་བྱ་གོ་མི་བདེ་བ་དང་། དཀའ་ལས་ཁག་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་འདིའི་ནང་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དགོས་པ་རྣམ་རྟོག་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་ནམ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་དྲི་བ་མང་པོ་དྲིས་ཀྱི་ཡོད། དྲི་བ་ཁ་ཤས་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་དོན་དག་མེད་པ་དང་། དྲི་བ་ཁ་ཤས་ནི་མཚན་ཉིད་པས་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་དེ་འདྲ་འང་འདུག དེས་ན་དོགས་པ་དེ་དག་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་གོ་བསྡུར་ཐབ་བྱ་བྱེད་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །ཐོག་མར་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་ནས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ལ་འདིའི་ནང་གསུངས་པ་བཞིན་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་འདོད་དོན་གྲུབ་པའི་རྟགས་མཚན་གང་ཡང་ཡོང་གི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་འདིའི་ནང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད། འདི་ནི་གཏི་ཐུག་གི་དོགས་པ་ཞིག་རེད། གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པ་ལ། གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དེ་ཚོ་ཚང་དགོས། དཔེར་ན། སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་ནང་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ལག་ཏུ་ལོན་གྱི་རེད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་སྐྱབས་འགྲོ་ཚད་ལྡན་བྱུང་ན། གཞི་ནས་ཡོང་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བརྗོད་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཡོང་རྒྱུ་མེད། སྐྱབས་འགྲོ་ཚད་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡོང་དགོས་ཤེ་ན། སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱུ་འཇིགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་གཉིས་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཕལ་ཆེར་འཇིགས་པ་ང་ཚོ་

ལ་ཡོད་འགྲོ དཔེར་ན། ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་དང་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་རྣམས་ཏ་མ་གོ་བ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཐུག་གི་ན་ཚའི་འཇིགས་པ་དང་། དབུལ་པོངས་ཀྱི་འཇིགས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་ཡིད་ཆེས་དེ་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཡིད་ཆེས་ཡོང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས། དགེ་འདུན་བཅས་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཤེས་དགོས། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དོན་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན༏ ཡིད་ཆེས་དེ་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས། ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་མེད།

ནམ་རྒྱུན་མི་ཕལ་པ་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཅན་གྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་གོ་བ་མ་གཏོགས། སངས་ཚུལ་དང་རྒྱས་ཚུལ་བཅས་སུ་གོ་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཆོས་ཞེས་པའང་ཕལ་ཆེར་པོ་ཧི་དཔེ་ཆ་ལྷ་བུ་ལ་གོ་བ་མ་གཏོགས། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཇི་བཞིན་གོ་མཁན་ཁག་པོ་རེད། དེ་མཚུངས་དགེ་འདུན་ཞེས་པའང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གམ། ཡང་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དགེ་སློང་ཚད་ལྡན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་མཁན་བཞི་གྲ་ཡན་ལ་བརྗོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ཡིད་ཆེས་དེ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་གི་མེད། དེ་མ་བྱུང་ན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་བློ་ལེང་གིས་འགེལ་བ་དེ་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསམ་བློ་ཚད་ལྡན་མེད་པ་ཞིག་གིས་ཁ་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པ་དེ་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་བསགས་ནའང་། སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་ནས་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་ལམ་སེང་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རང་རེད།

ལྷག་པར་དུ་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རེད། འདིའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལའང་གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་དགོས། དེར་བརྟེན་འདི་ནས་བཤད་པའི་དོན་དེ་རྣམས་འགྲུབ་པ་ལ། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡང་འདི་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དགོས་ཀྱི་རེད། སྐབས་འདི་ལ་མཚོན་ན། སྨྲིན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་ཐོས་པའི་

ཀུན་སློང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩིས་མ་ཟིན་པར། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཙམ་གྱིས་བོས་ན། གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། གང་ལྟར་མཚན་བརྗོད་ཚུལ་དང་གསོལ་བ་བཏབ་ཚུལ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩིས་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་བོས་ན། ཏན་ཏན་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་རྣམས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དངོས་སུ་མེ་དང་ཆུའི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱུང་བ་མང་པོ་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་ལུང་པ་གཅིག་རྐྱང་པ་མིན་པར། ལུང་པ་གང་སར་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། ལུང་པ་འདིའི་ནང་དུའང་ཕལ་ཆེར་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། གཅིག་ལ་བྱུང་བ་དང་གཞན་ལ་མ་བྱུང་བ་དེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་བོས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་དེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་རང་ལ་མ་བྱུང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་མ་རེད་ཅེས་ལམ་སེང་ལབ་ཆོག་ཆོག་ཅིག་མེད། སྐྱོན་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རང་ལ་ཚང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་མ་བྱུང་ན། གཞི་ནས་དོགས་པ་ཟ་ཆོག་པ་ཞིག་རེད།

ད་དུང་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ལ། འཇིགས་པ་དེ་ཚེ་ཕྱིའི་འཇིགས་པ་ལ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་གསུངས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་དུ་ནང་གི་འཇིགས་པ་ལ་གསུང་གི་ཡོད། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་གཟུངས་ཀྱི་ནང་སྒྲོལ་མའི་མཚན་བརྗོད་ན་འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོལ་མ་འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ་ཅེས་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། འཇིགས་པ་བརྒྱད་ནི་སེངྒེའི་འཇིགས་པ་དང་། གླང་པོ་ཆེའི་འཇིགས་པ། མེའི་འཇིགས་པ། སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ༑ རྐུན་པོའི་འཇིགས་པ། ལྕགས་སྒྲོག་གི་འཇིགས་པ། ཆུ་བོའི་འཇིགས་པ། ཤ་ཟའི་འཇིགས་པ་བཅས་རེད། དེ་དང་ད་ལྟ་འདིའི་ནང་གསུངས་པའི་འཇིགས་པ་རྣམས་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་གཅིག་པ་རེད། གང་ལྟར་དེ་བརྒྱད་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐུན་སྣང་ལ་ཡོད་པའི་

འཛིགས་པ་རྣམས་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ཕལ་ཆེ་བ་ཤིང་ནགས་སུ་མ་གཏོགས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་ལ་ཡོང་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་དོན་དོ་མ་ལྟ་བུ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ང་རྒྱལ་དང་། གཏི་མུག་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། ལྟ་བ་ངན་པ་དང་། སེར་སྣ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལ་གསུངས། ལེགས་བྲིས་མ་འདོན་སྤྱོད་མཁན་ཡིན་ན་དེའི་ནང་ཆ་ཚང་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། ང་རྒྱལ་སེངྒེའི་འཇིགས་པ་དང་། གཏི་མུག་གླང་པོའི་འཇིགས་པ། ཞེ་སྡང་མེའི་འཇིགས་པ། ཕྲག་དོག་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ། ལྟ་ངན་རྐུན་པོའི་འཇིགས་པ། སེར་སྣ་ལྕགས་སྒྲོག་གི་འཇིགས་པ། འདོད་ཆགས་ཆུ་བོའི་འཇིགས་པ། ཐེ་ཚོམ་ཤ་ཟའི་འཇིགས་པ་བཅས་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་རེད།

འདི་ལས་ཀྱང་གནད་འགག་ཆེ་བའི་དོགས་པའམ་དྲི་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་དེང་རབས་པ་ཚོས་ཡང་ཡང་དྲིས་ཀྱི་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་དུའང་གསལ་པོ་ཡོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུས་ཤིང་།། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ།། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་མིན་ཏེ།། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྡིག་པ་ཆུས་བཀྲུ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་སེལ་རྒྱུ་མེད་པ། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རང་ལ་བརྙེས་པའི་སྤྱངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གདུལ་བྱ་ལ་སྤོ་རྒྱུའམ་གསོལ་རས་གནང་རྒྱུ་མེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་བསྟན་པ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་རང་གིས་ཐད་ཀར་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། འདི་རིམ་པ་གཅིག་རེད།

རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི། ལས་ངེས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ། ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་བཅས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། སེམས་

ཅན་སོ་སོར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གང་བྱུང་ནའང་དེའི་རྒྱུ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ནི་ལས་ངེས་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་རྣམས་བཤགས་ནས་དག་པའམ། འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་ཟོགས་ན་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་རེད། ལས་དེ་བྱས་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཇིགས་པ་བྱུང་ན་རང་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རེད། དེས་ན་འཇིགས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་དགོས་ན་དེའི་ཆེད་དུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་ཡོད་དགོས་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་། བླ་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་ཆགས་རྒྱུ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་དགོས་པ་ཆགས་རྒྱུ་མེད། དེ་བཞིན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོད་ན། ལམ་སྒོམ་དགོས་པ་མེད། ལམ་མ་བསྒོམ་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་རྣམས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤང་ཐུབ་ཐབས་མེད༑ ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་དང་འགལ་བའི་ལམ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བཅོམ་ཐུབ་ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་འདིར་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཟེར་བ་འདི་གང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན༑ ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་ཤུགས་དྲག་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ལྷའི་བྱིན་རླབས་འཇུག་རྒྱུ་དང་། འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་སྒོམ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤང་རྒྱུ་རེད།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མེ་དང་ཆུའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་ལྷ་བུ་ལ་མཆོན་ནའང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་མེའི་འཇིགས་པ་དང་ཆུའི་འཇིགས་པ་ལས་འགྲོལ་བའི་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་ཡོད་ན། མེ་དང་ཆུའི་འཇིགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འགྱངས་གིས་

དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྨོན་ལ་སྨིན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ལས་ངན་པ་དེ་དག་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆོལ་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་མེད། རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཐབས་མེད། འདི་ཚིག་སྐྱོན་མ་བཅད་ན། གང་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ས་བོན་ཞིག་མེད་ན། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་གང་ལ་བསྟེན་ནའང་གནང་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། བླ་མའི་བྱིན་རླབས་དང་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དགེ་བ་དེ་སྟོབས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། མགྱོགས་པོ་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་ཆེད་དུ་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་བཞིན་སྡིག་པ་དེ་གནས་སྐབས་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་དང་། བཤགས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་དང་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གོ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། བྱིན་རླབས་དང་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འཆུག་ཏུ་བཅུག་རྒྱུ་དང་། རང་གིས་ལམ་སྒོམ་མི་དགོས་པར་གྲོལ་བ་འཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་མེད་པ་འདི་ངེས་པར་དུ་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས།

ལྷ་དེ་ཚོས་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་སྐབས་སུའང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་གནང་རྒྱུ་མེད། བོད་ལ་སྒྲུང་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་ཐུགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་ལྷ་རྣམ་ཐོས་སྲས་བསྒྲུབས་ཏེ་ཞལ་གཟིགས་སྐབས་ནོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཞུས་པ་རེད། དེ་ནས་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་དཀྲུག་དཀྲུག་བཏང་བ་དང་། ནེའུ་ལེ་བཙིར་བ་སོགས་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་གསེར་རྡོག་རྡོག་ཅིག་མ་གཏོགས་མ་ཐོན། གསེར་རྡོག་རྡོག་དེ་རྗེས་སུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ལ་གསེར་སྲབ་མོ་ཞིག་མ་གཏོགས་ནང་དུ་རྡོ་ཞིག་ཐོན་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པར། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་ཁྲི་ལ་ཟས་ཤིག་སྦྱིན་པའི་དགེ་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་འདུག དེ་ཡང་ཟས་ཀྱི་ནང་དུ་རྡོ་ཞིག་བསྲེལ་ནས་སྦྱིན་འདུག དགེ་བ་འདི་མ་གཏོགས་མེད་པར་བརྟེན་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འདི་མ་གཏོགས་ཡོང་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་འདུག གང་ལྟར་དངོས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་རང་

གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མ་གཏོགས། སོ་སོས་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཕྱི་ནས་འཁྱེར་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་པ་དེ་ངོ་འཕྲོད་དགོས། ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མི་འཚོལ་བ་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་འདི་དང་འདི་ཡོང་ཞེས་པ་གཉིས་པོ་འགལ་འདུ་གཟུང་ན་འགྲིག་གི་མེད། འདི་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དོན་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེས་ན་ནད་པ་འཆི་ཁར་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་རྣ་བར་སྒྲོགས་རྒྱུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སོགས་མདུན་དུ་གཞག་རྒྱུ། དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཚོས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། འཆི་ཁར་ལས་ངན་པར་མཚམས་མ་སྦྱོར་བར་ལས་བཟང་པོར་མཚམས་སྦྱོར་རྒྱུའི་དོན་དུ་རེད། མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ།། ཞེས་སངས་རྒྱས་སྨན་བླ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། འཆི་ཁར་མཚན་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ཐུབ་པ་དང་༑ ངན་སོང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་མི་བཏབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་མཚན་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་རེད་མ་གཏོགས། རྫོངས་དད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མེད། དེས་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལེའུའི་ནང་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫོངས་དད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དོན་དེའི་གནས་ཚུལ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་རེད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་གཉིས་པའི་ཊཱ་འགྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱ་འགྲེལ་སོགས་གཟིགས་དགོས། དེའི་ནང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཚུལ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་མིན་པར་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཐ་དད་བཞེད་མཁན་ནང་རིག་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། མང་ཆེ་བས་ལྷག

བཅས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ལྷག་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དང་། སྐབས་བདེ་པོས་ཁོང་ཚོས་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་བ་ལས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཀག་ཚུལ་རྣམས་གསལ་པོ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་ཐུགས་ཁག་ཡོད་མ་རེད། དེས་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་དགོས་པའང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་དེའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་མེད་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུད་པ་རྒྱུ་གང་གིས་མུ་མཐུད་ཐུབ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། དེ་ནི་རྟོགས་ལྡན་ལ་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་བཞིན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐྱངས་འདི་ཧ་ཅང་ཤེས་ཁག་པོ་རེད། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཞེ་སྡང་མ་ཞུགས་པར་ཟེར་གྱི་མེད། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བློ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བློ་དེ་ཚོའི་བག་ཆགས་རྣམས་རྒྱུན་མཐུད་ནས་མི་བསྡད་པ་དང་། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་འགྲོ་གི་རེད། དེ་འགགས་པའི་སྐབས་སུ་མ་འགག་པའི་རྒྱུན་ཞིག་ཟུར་དུ་ཧྲེ་ལྷར་ཡོད་པ་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་ཁག་པོ་རེད། དེ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་གསལ་པོ་ཆགས་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱུད་བླ་མའི་ནང་མང་ཆེ་བ་སྔགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་སྟངས་དེ་འདྲ་རེད། སེམས་ལའང་རགས་པ་གློ་བུར་བའི་སེམས་དང་། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཉུག་མའི་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བ་དེ་ཕྱེ་མ་ཤེས་ན། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་དཀའ། དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཞིབ་ཚགས་པོས་མཁྱེན་འདོད་ཡོད་ན། སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་རྒྱུད་བླ་མའི་གཞུང་སོགས་ལ་གཟིགས་དགོས།

དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད། ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་དེ་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་རེད། ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་དེ་རྩ་བའི་གཞུང་ཐ་མ་རེད། ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལ་ཕེབས་ནས། ཡང་བསྐྱར་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གསུང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཤ་སྟག་རེད་འདུག དེས་ན་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡིན་གསུངས་ཏེ། **དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པའོ།།** ཞེས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྡོམས་དེ་གསུངས་པ་རེད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།། རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན།། ཞེས་མཐའ་མའི་རིགས་པ་འདིར་བབས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་རྫོགས་པ་ཡིན།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་པ་ཐེག་པ་གཅིག་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་ཡིན་རུང་། དོན་དུ་མདོ་འདི་གསུང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་རང་རེད། དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་རྗེས་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཀློག་པ་དང་། བྲིས་པ། གཞན་ལ་འཆད་པ། མཆོད་པ་ཕུལ་བ་སོགས་གནང་ན་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཏན་ཏན་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཅེས་གསུངས། བདག་གིས་ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བའི་འདིས།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་དང་པོ་གྲོལ།

ཉིན་ལྔ་པ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨)

༄༅།། ཆོས་ཐུན་དང་པོར། ཐོག་མར་ཟླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག༔ ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

ངོ་ལགས་སོ།། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་གསུང་ (བཞི་བརྒྱ་པ་) ལས༔ སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་ཡོད་མིན་ན།། བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ།། འཇིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར།། ཞེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་བྱིང་བ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིགས་སྐྲག་སྐྱེ་གི་མེད་པ་ཡིན་ནམ། དངོས་གནས་བྱས་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་ངེས་པར་དུ་འཇིགས་སྐྲག་སྐྱེ་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་ལ་བསམ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཁོག་གཅིག་གི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཅིག་གི་རིང་ལ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲངས་མེད་པ་བསགས་པའི་གནས་སྐབས་ཡོད་པར་བརྟེན། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་རེ་བ་ཧ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་འཁོར་བ་སྲང་རྩུང་དང་ཐར་པ་ཐོབ་རྩུང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས། དོན་དུ་རང་གིས་འཁོར་བ་འདི་མཐའ་དང་བཅས་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་སོ་སོའི་ཁ་ཐབས་ལ་བལྟོས་ན་དཔོག་ཐུབ། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་བཞིན་དུ་ད་དུང་འཇིགས་

སྐྲག་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ནས་ཐར་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དེ་ཡ་མཚན་པོ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་སྐྱེ་གི་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་འདིའི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམམས་ནས། ད་རེས་དལ་འབྱོར་ལན་གཅིག་ཐོབ་པའི་སྐབས་འདིར་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་འབད་རྩོལ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་ལའང་ཐོག་མར་ཚུལ་དེ་ཤེས་དགོས་པ་རེད། ཚུལ་དེ་ཤེས་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐོས་དགོས་པར་བརྟེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཉན་གྱི་ཡིན་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཚོ་གསལ་བཏབ་ནས་གསན་དགོས་པ་ཡིན་པ་རེད།

གསན་བྱའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཁ་སང་བར་དུ་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་ལེའུ་ཁ་ཤས་ཐོག་འཆད་ཉན་ཞུས་པ་རེད། དེ་རིང་དེའི་མཐའ་བསྡོམས་ལྟ་བུར་ཕྱི་དྲོ་ཆོས་ཞུ་བ་ཁྲིམ་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབོགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། ཁྲིམ་པ་ལ་འབོགས་པའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རེད། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་སྔོན་འགྲོ་དེ་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་རེད། (མདོ་རྩ་བ་ལས།) ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བློ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་གང་ཡང་སྐྱེ་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་སྡོམ་པ་ཞིག་སྐྱེས་ནའང་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལེགས་སྨོན་གྱི་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས། ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་ཁག་པོ་རེད།

ཁྲིམ་པ་ཚོས་ཕྱི་དྲོ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུ་བའི་སྔོན་འགྲོར་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན། འཁོར་བ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྡུག

བསྟུལ་ངོས་ཟིན་པ་བྱུས་ནས། འཁོར་བ་འདི་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ཆེད་དུ་ལྟ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཞུ་ན། འཁོར་བ་དེ་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ན་མེད། འདི་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ།། ཞེས་ཉེ་བའི་ཚིག་གིས་སྨོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། འཁོར་བ་ཟེར་བ་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་ཡོད་བཞིན་པའི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་རང་རེད། འཁོར་ཞེས་པ་ནི་སྐོར་བ་བརྒྱབས་ཏེ་སྐོར་སྐོར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ་བརྗོད། སྐོར་སྐོར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་སླེབས་ས་གང་ཡང་མེད། ཕར་འགྲོ་ས་དེ་རང་ལ་ཚུར་སླེབས་པར་བརྟེན་འཁོར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ང་ཚོ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་བཞིན་དུ་ཕ་མ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་གྱི་ཡིན་བསམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བུ་དང་བུ་མོ་ལ་སྐྱེ་གི་ཡིན་བསམ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱེ་བ་བླངས་མེད། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་གར་བསྐྱལ་རེད༑ ཕྱིར་བཏང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་ཤི་ཁར་སྨྲེད་པ་དང་ལེན་པས་གསོས་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་བཞིན་དབང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཁ་ཤས་དར་མ་དང་། ཁ་ཤས་རྒས་འཁོགས། ཁ་ཤས་གཞོན་ནུ་རེད། ང་ཚོའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་གཞན་དབང་གིས་བསྟད་པ་མ་གཏོགས། གཟུགས་པོ་འདི་བཞག་ནས་གཟུགས་པོ་གཞན་ཞིག་ལེན་གྱི་ཡིན་བསམས་ནས་འགྲོ་ས་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་གཟུགས་པོ་འདི་མ་དོར་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བསྡད་ཀྱི་ཡིན་དྲན་པ་ཡིན་ནའང་བསྡད་ས་མེད། ཚེ་རྫོགས་པའི་ཉིན་མོར་ལོ་ཆུང་ཆུང་དང་ཆེན་པོ། དར་མ་དང་བྲིས་པ་སོགས་བཤད་ས་གང་ཡང་མེད་པར་ལུས་སེམས་གཉིས་བྲལ་བ་རེད། དེ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་རྟེན་གཞན་ཞིག་བླང་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དང་། གསོན་པའི་གནས་སྐབས། རྒས་པ་དང་ན་བའི་གནས་སྐབས་བཅས་སུ་རང་དབང་མེད་པར། ལས་ཉོན་གྱིས་གར་དེད་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འབྲེལ་

བ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་ཡོད་པར་བརྟེན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཕེན་པ་མ་རྫོགས་བར་དུ་འབྲལ་མ་ཐུབ་པར་གནས་པ་འདི་རང་འཁོར་བ་རེད། འཁོར་བ་ཟེར་ན་ཐག་རིང་པོར་བལྟ་དགོས་པ་མེད། སྤྱིར་བཏང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ལས་གྲུབ་པར་བརྟེན། དེའི་ནང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆ་ཤས་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད། གཙོ་བོ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་རྒྱུན་ཏུ་འཆིང་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཐར་དུ་མི་བཅུག་པར། ག་དུས་ཡིན་ནའང་སྐོར་བ་བརྒྱབས་ནས་བསྡད་བཅུག་པ་དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བརྗོད།

འཁོར་བའི་ནང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་བསྡོམས་ན། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བསམ་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བསམ་པ་བཅས་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བསམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནང་དངོས་སུ་ཚིག་གིས་ཟིན་པ་འདི་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བསམ་པའང་འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཕལ་ཆེར་ཚིག་གིས་ཟིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ་ནི་བཤེས་སྤྲིངས་སོགས་བསྟན་བཅོས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་སྐོར་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཞུ་ན། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ། མི་སྡུག་པ་དང་འཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་བ་བཅས་ཡིན།

སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ང་ཚོས་མཐོང་བ་དེ་རེད། ཕྲུ་གུ་མངལ་དུ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་མཐོང་ཐུབ། ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་ངུ་ཤར་བརྒྱབས་ནས་སྐྱེས་པ་མ་

གཏོགས་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྒས་འཁོགས་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་རེད། རྒས་འཁོགས་མིན་པ་ཚོས་རྒས་འཁོགས་ཚོ་ལ་བལྟས་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཐུབ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ང་ཚོས་རྟག་ཏུ་མཐོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ནད་པ་ཚོ་ལུས་ལ་ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀ་ཡོང་གི་ཡོད། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རང་དང་། གཉེན་ཉེ་འཁོར་ཚ་ཚང་ལ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད༏ དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་རེད། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེ་མི་དགའ་བ་དང་འཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རེད། ང་ཚོས་རྟག་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འཕྲད་ན་བསམ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཏ་ཅང་ཐག་ཉེ་པོ་དང་བྲལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལས་སླ་པོས་རྙེད་རྒྱུ་མེད༏ དངུལ་གསོག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཏ་ཅང་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་དགོས་ཤིང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་རང་གི་མངོན་འདོད་འགྲུབ་པ་ལ་ཏ་ཅང་དཀའ་ངལ་སྤྱོང་དགོས། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོང་གི་ཡོད། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདིའི་དབང་གིས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་འདི་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་རེད༏ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐའ་བསྡོམས་དེ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐོག་བརྒྱབས་པ་རེད། དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཞུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་པོ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པ་རེད། དེ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སོ་སོར་ཕྱེ་ན། དམྱལ་བ་ལ་ཚ་གྲང་བཙོ་བསྲེག་གི་སྡུག་བསྔལ། ཡི་དྭགས་ལ་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པའི་སྡུག་བསྔལ། དུད་འགྲོ་ལ་གླེན་ཞིང་གཏི་མུག་པ་དང་

བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ལྷ་ལ་འཆི་འཕོ་ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ། མི་ལ་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་སོགས་རེད། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་སྟེང་གི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

དེ་དག་ཆ་ཚང་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་ནང་འདུས་ཤིང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཅས་རེད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་རེད། ནམ་རྒྱུན་འཆར་ཅན་སྡུག་བསྔལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཟེར། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་རེད། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་རྣམས་བདེ་བར་སྣང་ཡང་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་རེད། འདི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་བ་ཞིག་འགགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་ཞིག་མགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་སུ་བདེ་བའི་སྣང་བ་ཞིག་ཚོར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། གོམ་པ་སྤོས་ནས་ཐང་ཆད་པའི་སྐབས་སུ་ས་ལ་བསྡད་རྒྱུ་བྱུང་ན་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། འདི་ནི་ཐང་ཆད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་འགགས་ནས་བསྡད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་སྟབས། བསྡད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མགོ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་འགྲུལ་བསྐྱོད་མེད་པར་བསྡད་ན་ལུས་མོ་དང་རྐང་པ་ན་བ་སོགས་ཀྱིས་གང་མཚམས་ནས་ཉལ་དགོས་པའམ་ལང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། གལ་ཏེ་བསྡད་རྒྱུ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ན། ཇི་ཙམ་བསྟེན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡོང་གི་མེད། དེ་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རེད། དེ་འདྲ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཕུང་པོ་འདི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་རྟེན་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་སྟབས། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀ་དེའི་ཐོག་ཡོང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཟེར།

དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཤེས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་དུད་འགྲོ་ལའང་ཡོད། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའམ། ཡང་ན་ཕྱི་རོལ་པ་སོགས་ལའང་ཡོད། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མཐོང་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་དེ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རེད།

གང་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་དེ་ཚོ་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། བདེ་བ་ཡིན་པར་ཚོར་བ་དེ་ཚོའང་དོན་དུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་སྟབས། བདེ་བ་དེས་དངོས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་མ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནའང་བདེ་བ་དེ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན༑ དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་དེ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། ཉིན་ཞིག་ཧག་པས་ཁྲེར་བ་དང་། མེས་ཚིག་པ། ཆུས་ཁྱེར་བ་སོགས་བྱུང་ན། སྔ་མ་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པ་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས་འདིའང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་འགྲོ་བ་རེད། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། རྐང་པ་དང་ལག་པ་ཆག་པའི་སྐབས་སུ་ན་ཟུག་ཆེན་པོ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནས་ཟུག་བཅག་གི་སྨན་བཟས་ནས་ཧ་ཅང་ན་ཟུག་མེད་པར་བདེ་སང་སང་བྱུང་བ་དེ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་བདེ་སང་སང་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ནུས་པ་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་བསྐྱར་ན་ཟུག་དེ་སླེབས་ཡོང་གི་རེད། དེ་བཞིན་ཟུག་བཅག་གི་སྨན་དེས་སྐྱོན་གཞན་མང་པོའང་བཟོ་གི་ཡོད། དེས་ན་དེ་དག་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རེད༑ དེ་འདྲའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀ་ལག་པ་ཆག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ལག་པ་དེ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་གང་ཡང་མེད། བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་བདེ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་

སོང་བའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཡིན་ན་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ཡིན་སྟབས། དེང་རབས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཞེས་བཤད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་འདི་འདྲ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་རྣམས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གསུང་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་མེད། སྐྱེ་བ་དང་། ན་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་མིན་པར་བདེ་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་བམ། གང་ལྟར་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལས་གཡོལ་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་མེད། དེར་བརྟེན་འཁོར་བ་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་རེད། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ན། སྡུག་བསྔལ་ལས་འབྲལ་འདོད་དང་། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དེ་སྲོག་ཆགས་སམ་སེམས་ཅན་ཚང་མའི་རང་གཤིས་ལ་ཡོད་པས་གསར་པ་བཟོ་དགོས་པ་མེད། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་དུ་མཐོང་ན། སྡུག་བསྔལ་ལས་འབྲལ་འདོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོང་གི་རེད་ཅེ་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཟད། རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ལས་བྱུང་བ་རེད། རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དེ་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་དེ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་རེད། མ་རིག་པ་ནི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་རེད། དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྲུན་སྦྱང་བའི་འགལ་ཟླའི་བློ་ཡོད་པ་དང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བློ་དེ་གོམས་པར་བྱེད་ན་མ་རིག་པ་མེད་པ་ཆགས་པ་དང་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཆགས་པར་བརྟེན། ལས་གསོག་གི་མ་རེད། དེས་ན་འཁོར་བ་དེ་ལྟག་ཆུ་ཆད་པའི་རྫིང་བུ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་ཚོ་ཟུར་དུ་བཀག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་མེད།

འཁོར་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ། དེའི་སེམས་

རྟེན་བྱེད་ནུས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ཞིག་དགོས་པར་བརྟེན། བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་བསླབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཡེང་བ་རགས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པར་བརྟེན། སྒོམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བླངས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་དགོས། མདོར་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཞིག་སྐྱེ་ན། དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ངེས་པར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པ་དགོས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དགོས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དམིགས་ཡུལ་དེ་འཁོར་བ་སྤང་རྒྱུ་ལ་དམིགས་ཤིང་། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཞིག་སྐྱེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལས་ཐར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པ་དགོས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་བསླབ་པ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་རག་ལུས་པར་མཐོང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་བསླབ་པའི་དགོས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཟེར་བ་དེ་གཞི་ནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་སྐོར།

དེས་ན་ཕྱི་ཐོ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་མཁན་ཚོས་གོང་དུ་ཞུས་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་རགས་རིམ་ཙམ་ངེས་ན། འདིས་རང་ཉིད་ཡིད་སུན་པའམ། དེ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་

ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྲུང་ན་བསམ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་མེད་ན་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་བ། ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐོག་མི་ནུས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འཁོར་བ་ཐོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་བའི་སྔོན་འགྲོ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླང་རྒྱུ་ཡིན་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་བཟོ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་བསྙེན་གནས་སོགས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་མཐའ་ཅན་ཡང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་དྲོ་ཁྲིམ་པ་ཚོས་བླང་རྒྱུའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་མཐའ་ཅན་ནམ་མི་ཚེའི་རིང་ལ་བླང་རྒྱུའི་སྡོམ་པ་ཞིག་རེད། སྲོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན། སྨྱོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་བཅས་ལྔ་པོ་དེ་སྤང་བྱ་རེད། འདིའི་ནང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དང་། ཁ་ཤས་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་མིན་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་པའང་ཡོད། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་སྣ་གཅིག་སྤྱང་བའི་དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་བར་དུ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད། དེ་ནས་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་ཡང་ཡོད། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་ནི་སྤང་བྱ་ལྔ་པོ་སྤང་བ་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་རེད། སྣ་གཅིག་སྤྱང་བའི་དགེ་བསྙེན་ནི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཙམ་སྤང་བ་ཁས་ལེན་པ་རེད། དེ་བཞིན་སྣ་གཉིས་དང་། སྣ་གསུམ་སོགས་རེད། ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་ནི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་ཚབ་ཏུ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤང་བ་དེ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་རེད།

སྐབས་འདིའི་བསྲུང་བྱ་ལ་སྲོག་གཅོད་སྤང་བ་ནི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤང་རྒྱུ་དེ་རེད། མི་བསད་པ་ཡིན་ན་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་རེད། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤང་བ་ནི་རིན་ཐང་ཚང་བའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མ་བྱིན་པར་ལེན་ནའང་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་རེད། དེ་སྤང་བ་ནི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤང་བ་རེད། ལོག་གཡེམ་སྤང་བ་ནི་རང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཆུང་མའམ་ཁྱོ་བོ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དེ་རེད། རྫུན་སྨྲ་བ་སྤང་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་

རྫུན་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དེ་རེད། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་སྨྲ་ན་ཙ་བའི་ལྟུང་བ་རེད། དེ་ནི་གང་ཟག་ཕལ་པ་ལ་འབྱུང་དཀའ། གང་ལྟར་ཁམས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་སོང་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རེད། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་དེའང་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ནས་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས། སྐབས་རེ་ནོར་ནས་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་མངོན་ནས་སྨྲ་ན། དེ་ནི་མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་མིན། (སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས།) མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་མ་གཏོགས་སོ།། ཞེས་དགེ་སློང་ལའང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་མི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲ་བ་དེ་ཕམ་པ་ལ་མི་འགྲོ་བ་རེད། སྨྱོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་སྤང་བ་ནི་སྨྱོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་ཆང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཟི་ཡོད་པའི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བའི་རིགས་སྤང་རྒྱུ་དེ་རེད།

སྤང་བྱ་ལྔ་པོ་ལས་སོ་སོས་གང་ཐུབ་པ་དེ་སྤང་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། སྡོམ་པ་འདི་ཉམས་ན་བསྐྱར་དུ་བླང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྡོམ་པ་ཡོད་བཞིན་དུའང་བསྐྱར་དུ་ཡང་ཡང་བླང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྡོམ་པ་ཞིག་རེད། སྡོམ་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྲུང་བྱའི་གནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ངས་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། སྡོམ་པ་དེའི་དབང་གིས་སམ། ཡང་ན་སྲུང་བའི་འཕེན་པ་དེའི་དབང་གིས་རྒྱུན་དུ་སྤང་བྱ་དེ་སྤང་བའི་དགེ་བ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། སྡོམ་པ་བླངས་མེད་ན་སྲོག་མ་བཅད་ནའང་སྲོག་མ་བཅད་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྲོག་གཅོད་སྤང་བའི་དགེ་བ་དེ་ཡོང་གི་མེད། སྲོག་གཅད་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་དང་གོ་སྐབས་བྱུང་ནས་སྲོག་མ་བཅད་ན་གཞི་ནས་སྲོག་གཅོད་སྤང་བའི་དགེ་བ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྲོག་གཅད་ན་ཁྲིམས་ལ་ཐུག་གི་རེད་ཅེས་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཇིགས་པས་སྲོག་གཅོད་སྤངས་པ་ལའང་དགེ་བ་མེད། འདིར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྫུན་སྨྲ་བ། སྨྱོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་བཅས་སྤང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྤྲངས་པ་དེ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཙང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དེ་དག་སྤང་བའི་དགེ་བ་དེ་ཡོང་བར་བརྟེན་སྡོམ་པ་བླང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དགེ་བ་གཞན་ལའང་སྨོན་ལྡན་ཡིན་མིན་གྱིས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྟེན་སྨོན་ལྡན་དང་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་གཉིས་ལ་དགེ་རྩ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། དེས་ན་སྨོན་པ་ბླང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་དང་ཧ་ཅང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རེད།

ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀས་བླང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདི་ལ་འཇུག་སྡོམ་ཡང་ཟེར། འདི་བླང་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡོད་དགོས་པ་བཤད་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་སྨོན་སེམས་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས༑ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྨོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་པར། བློ་སྦྱང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བློ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལའང་། སངས་རྒྱས་ནས་འཇམ་དབྱངས་དང་། འཇམ་དབྱངས་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ནས་ཞི་བ་ལྷ་ལ་བརྒྱུད་པ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ནས་བྱམས་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་སོགས་ལ་བརྒྱུད་པ་ལ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་བཅས་གཉིས་རེད། གང་ལྟར་འདི་གཉིས་ཀ་སྙིང་རྗེ་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ཞིག་རེད།

སྤྱིར་བཏང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པར་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་དེ་ངས་བླང་རྒྱུ་ཡིན་བསམ་པའི་ལྷག་བསམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། རང་ཉིད་ལ་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་སྡུག

བསྡུལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་མི་ཐུབ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་མོས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་གང་ཡོད་པ་དེ་མཁྱེན་ཐུབ་པའི་བློ་ཞིག་དགོས་པ་དང༌། དེ་ནས་དེ་དང་འཚམས་པའི་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷུན་འགྲུབ་ཅིག་ཀྱང་དགོས། རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ལྷ་ཡི་རྔ་བཞིན་གྲགས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་འཕྲིན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་པ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད་འདུག་པས། དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་སྙམ་པའི་དམ་བཅའ་བའི་བློ་དེ་ལ་ཟེར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་མིན་པར་གཞན་དོན་ཡིན། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བྱང་ཆུབ་མེད་པ་ལ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ཡིན་སྟབས། དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་ལ་བཞག་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།། ཅེས་གཞན་དོན་དེ་སྔོན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་རང་གི་དོན་དུ་འདོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མིན། གང་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་འདུན་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ་གཉིས་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་རགས་ཙམ་མཁྱེན་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རེ་བ་ཡོད། གང་ལྟར་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ་གང་གི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནའང་དང་པོ་བསྒོམ་རྒྱུ་དེ་བཏང་སྙོམས་རེད། འོན་ཀྱང་བཏང་སྙོམས་འདི་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ

བརྗེའི་བློ་སྦྱོང་དངོས་གཞིའི་རིམ་པའི་ནང་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་པར་བརྟེན། གཉིས་ཀའི་སྔོན་དུ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་དགོས་པ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། བཏང་སྙོམས་དེ་མ་སྦྱང་ན། བློ་གཞན་རྣམས་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱེ་མི་ཐུབ།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་བློ་འདི་གང་ལ་གོམས་ཡོད་ཅེ་ན། རང་དབུས་སུ་བཞག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་གམ། ཡང་ན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློའི་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ལ་གོམས་པར་བརྟེན། ཉིན་གཅིག་ལ་མི་བཙུ་ཐུག་ནའང་དེའི་ནང་ཁ་ཤས་རང་ལ་ཕ་ཅང་ཉེ་བ་དང་། ཁ་ཤས་རང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ། ཁ་ཤས་རང་གིས་མི་དགའ་བ་བྱེད་ས་བཅས་དབྲ་གཉེན་བར་མ་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་རེད། དེ་བཞིན་མི་དང་དུད་འགྲོ་མཐོང་ནའང་མི་ལ་ཐྲན་བུ་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་གཞན་དག་ལ་ཚོར་བ་ཏོག་ཙམ་ཤུགས་ཆུང་བ། དུད་འགྲོ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆུང་བ་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན་ལུང་པ་གཅིག་ལ་ས་ཡོམ་བརྒྱབས་ནས་མི་མང་པོ་ཤི་བ་རེད་ཅེས་གནས་ཚུལ་ཐོན་སྐབས། སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གསར་འགྱུར་ཙམ་མ་གཏོགས་སེམས་ལ་ཚོར་བ་གང་ཡང་ཡོང་གི་མེད༑ སོ་སོ་དང་ཐག་ཉེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཏོག་ཙམ་སེམས་ཁྲེལ་ཡོང་གི་ཡོད། རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་ཡིན་ན་ལམ་སེང་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་གསར་འགྱུར་གཅིག་པ་ཡིན་ནའང་རང་གི་བློ་ལ་ཚོར་བ་སྐྱེ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོང་བ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེའི་དབང་གིས་རེད། དེ་མིན་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་བློ་གཏང་ན། ཁ་ཤས་ལ་ཐག་ཉེ་པོས་དགའ་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་ཐག་རིང་པོ་བྱས་ནས་མི་དགའ་བ་བྱེད་རྒྱུ། ཁ་ཤས་ལ་ཕ་མི་གོ་བར་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་རྒྱུ་བཅས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་མཐུན་གྱི་མེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་སེམས་ཅན་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། སེམས་ཅན་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་བདེ་བ་འདོད་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་པ་རེད། བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་

ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའང་གཅིག་པ་རེད། བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པའང་གཅིག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་མཐོ་བ་དང་ཁ་ཤས་དམའ་བ། ཁ་ཤས་མཆོག་དང་ཁ་ཤས་དམན་པ་དེ་འདྲ་མེད།

རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཆ་བཞག་ནའང་སྐྱེས་འཆི་འཁོར་ནས་ངོ་མ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས། སེམས་ཅན་ཚོའི་ནང་ལ་རང་གི་གཉེན་ཉེ་ཤོས་བྱས་མ་མྱོང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། རང་གི་དགྲ་སྡུག་ཤོས་བྱས་མ་མྱོང་བ་ཡང་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་བཞིན་རང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའང་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཚེ་འདིའི་དགྲ་གཉེན་བར་མ་ལ་མཚོན་ནའང་། ཚེ་སྟོད་ཀྱི་གཉེན་དེ་ཚེ་སྨད་ལ་དགྲར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་སྟོད་ཀྱི་དགྲ་དེ་ཚེ་སྨད་ལ་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་བཅས་ཉིན་ཤས་ནང་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡོད་པར་བརྟེན། དགྲ་གཉེན་བར་མའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་གྱི་མེད།

དེས་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་བས་ཐོག་མར་རང་གི་མདུན་ལ་རང་གི་ཤིན་ཏུ་སྙིང་ཉེ་བའི་གཉེན་ཞིག་དང་། རང་གིས་ཤིན་ཏུ་སྡང་བའི་དགྲ་བོ་ཞིག ངོ་མི་ཤེས་པ་ཡལ་བར་འདོར་རྒྱུའི་བར་མའི་མི་ཞིག་བཅས་གསུམ་གསལ་བཏབ་ནས་སོ་སོའི་བློའི་འཇུག་སྟངས་ལ་བལྟས་ན། གཅིག་ལ་ཧ་ཅང་ཉེ་བ་དང་། གཅིག་ལ་ཧ་ཅང་སྡང་བ། གཅིག་ལ་ཧ་ཅང་དོ་སྣང་མེད་པ་བཅས་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ། འདི་འདྲ་ཡོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བལྟས་ན། གཉེན་འདིས་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་དང་། དགྲ་འདིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ། བར་མ་འདིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་བཅས་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། གང་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་དེར་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན། དགྲ་འདིས་ཀྱང་གཉེན་བྱས་པའི་སྐབས་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། གཉེན་གྱིས་ཀྱང་དགྲ་བྱས་པའི་སྐབས་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་གཉེན་འདི་མ་འོངས་པ་ལ་དགྲར་འགྱུར་སྲིད་པ་དང་། ད་ལྟའི་དགྲ་འདི་མ་འོངས་པ་ལ་གཉེན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ། ད་ལྟ་ངོ་མི་ཤེས་པ་འདི་མ་འོངས་པ་ལ་ཧ་ཅང

ནང་ཆགས་ཀྱང་ཆགས་སྲིད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། དེ་ཚོ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་གཅིག་གྱུར་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་ལ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་ཐག་ཉེ་བ་མེད། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས། སྔོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡོང་བའི་གཞི་རྩའི་རྨང་གཞི་ལྟ་བུ་དང་པོ་དེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་རེད།

མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ།

བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བློ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ན་རྒྱུའི་བསམ་པ་བཞི་དང་འབྲས་བུའི་བསམ་པ་གསུམ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུའི་བསམ་པ་བཞི་ནི་མར་ཤེས་པ་དང་། དྲིན་དྲན་པ། དྲིན་གཟོ་བ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བཅས་རེད། འབྲས་བུའི་བསམ་པ་གསུམ་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་། ལྷག་བསམ། སེམས་བསྐྱེད་བཅས་རེད། དང་པོ་མར་ཤེས་བསམ་པ་ནི་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེས་འཆི་འཕོས་ནས་ངོ་མ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས། དོན་དུ་རང་གི་མ་བྱས་མ་སྐྱོང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་བསམ་པ་དེ་རེད། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་སྟབས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་སྟབས་མ་ལ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་རེད། མར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དྲིན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དྲིན་མི་གཟོ་མཁན་གྱི་མི་ཐབས་ཆག་ཅིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ཨ་མའི་དྲིན་མ་དྲན་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། གཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དྲིན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཨ་མ་ཡིན་སྟབས། ཨ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གང་དང་གང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དྲན་རྒྱུ་རེད། དྲིན་དྲན་ཁྱད་པར་བ་འདིའི་བར་དུ་བཙུག་ན། ཨ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དྲིན་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཨ་མ་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དྲིན་ཆེ་བ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ང་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཡིན་སྟབས། ཚེ་འདི་ལ་ཨ་མ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ཏ་

ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་ཡོད། དཔེར་ན་གནས་ཚུལ་ཆུང་ཅག་ཡན་ཆད་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་འཚོ་བ་རེད་མ་གཏོགས་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་འཚོ་མི་ཐུབ། དེ་ནས་དྲིན་དྲན་ན་དྲིན་གཟོའམ་དྲིན་ལན་མ་འཇལ་ན་མ་རབས་ཐ་ཤལ་ཡིན་པས་དྲིན་ལན་འཇལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་དྲིན་ལན་འཇལ་དགོས་པ་མཐོང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་འཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་བློ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་སླེབས་པ་ཡིན།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བློ་དེས་གང་བསམ་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བསམ་པ་ཞིག་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་དེ་ནི་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ན། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བློ་དེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་བ་དེ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བསམ་པའི་ལྷག་བསམ་དེ་སླེབས་ཀྱི་རེད། ལྷག་བསམ་དེས་ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་འབད་མེད་ལྷུན་འགྲུབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛད་ཅིང་། འཕྲིན་ལས་དེ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་མི་ཐུབ། ཇི་ཙམ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སེམས་ཅན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མིན་པར་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ལ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དགོས་པས། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་མེད་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་བ་སྤུ་གཡོ་འགུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ།

བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ།

བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བློ་སྦྱང་བ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་སོགས་མ་འགྲིག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་རང་གཅེས་འཛིན་འདི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རེད་འདུག་བསམ་པའི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ་རེད། འདིའི་མཇུག་ཏུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བདེ་བ་ཐུན་བུ་མྱོང་བ་ཚུན་ཆད་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའམ། གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས། གཞན་རྣམས་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པར་བསམ་པ་རེད། དེ་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དེ་རེད། སྔིར་བཏང་རང་གཅེས་འཛིན་སྐྱོན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསམ་བློ་གཏང་ཐུབ་ན༑ བདག་གཙོ་ཆེ་བ་དང་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་བློ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཆགས་པར་བརྟེན། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དེ་ཡོང་ཐུབ། བདག་གཞན་མཉམ་པའི་རྗེས་སུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་བདག་གཞན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་དང་གཞན་བདག་ལ་འགྱུར་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ངོས་ནས་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བ་འདི་གོ་ལྡོག་ནས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་རང་ཡལ་བར་དོར་བ་འདི་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ཟེར། དེ་འདྲ་བའི་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཀུན་སློང་སློབས་ན། དེ་ནས་བདག

གཞན་བརྗེ་བའི་བྱ་བར་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ལྷག་བསམ་དེ་སློབས་པ་ཡིན། ལྷག་བསམ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ན་བདག་གཞན་བརྗེ་མི་ནུས་པ་དང་༑ གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དེ་སྐྱེས་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་བཏང་སྙོམས་དང་། དེ་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ། བདག་གཞན་མཉམ་པ། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བཅས་ཡོང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྐབས་སུ་གཏོང་ལེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡང་མཉམ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་ལྷག་བསམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བློ་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་གཉིས་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱང་རྒྱུ་དང་། ཡང་མན་ངག་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ཏེ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། སོ་སོས་གང་བདེ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེ་ཐུབ་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དེས་དྲངས་པའི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་འདུན་པ་ཧྲེབས་ཆེན་ཞིག་སྐྱེས་ན། དེས་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ངོ་མ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

སླར་ཡང་ཐུག་ཚོད་གཉིས་པ་ལ་མ་ཚོགས་གོང་དུ་དུས་ཚོད་ཏོག་ཙམ་ཡོད། གོང་དུ་ཞུས་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་སོགས་ལ་ཤར་སྒོམ་རགས་པ་ཙམ་གནང་སྟེ། ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་གནང་ཐུབ་ན། སྒོམ་པ་བླང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཅེས་གསུངས། བདག་གིས་ཧ་སྙིད་བསགས་པའི་དགེ་བ་འདིས།། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་དང་པོ་གྲོལ།

ཆོས་ཐུན་གཉིས་པར། ཐོག་མར་བླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བརྗོད། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་དང་།། བརྒྱ་བྱིན་ལ་

སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས།། སངས་རྒྱས་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། འདི་དག་བཤད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་ཕྱིར་ནི་འདིར་གཤེགས་ཤིག༔ ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད།། གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཙམ་པ།། ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ།། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས།། མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས།། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་པོ་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བའི་གཤོག་པ་གཉིས་འཛོམས་པ་བཞིན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་འཛོམས་ན། སྐུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་ནུས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀས་རྒྱབ་ཁྱོག་པ་དགོས་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་བསག་དགོས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པ་ཡིན་པ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་འདིར་འཆད་ཉན་གྱི་ཐ་མ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བློ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་སྤྱི་ཙམ་ཞུས་པ་བཞིན་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། དེའི་ཐོག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་སེམས་རྒྱུད་

ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དགེ་བསྙེན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབོགས་ཆོག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསྲུང་བྱའི་རིགས་རྣམས་སྔ་དྲོ་ཞུས་ཟིན་པ་རེད། བྱང་སྡོམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསྲུང་བྱའི་རིགས་ལ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ཡོད་པ་རྣམས་དངོས་གནས་བྱས་ན་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། དུས་ཚོད་དང་ནུས་པ་གཉིས་ཀས་འདང་བ་མི་འདུག སྤྱིར་བཏང་ནས་གསུང་ཆོས་པོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་ཚོས་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ནས་ཚུར་བཏོན་ནས་ཀོ་རི་ཡའི་སྐད་དུ་པར་བརྒྱབས་ཡོད་གསུང་གི་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོས་གཟིགས་ཏེ་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ལ་དཔའ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྡོམ་པ་སྲུང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། དེས་ན་སྡོམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་རྩ་ལྟུང་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་འདིའི་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་ཐུགས་ཞིབ་ཀྱིས་ཡག་པོ་ཞིག་ཐུགས་ལ་ངེས་པ་དང་། དེ་ནས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བསྲུང་དགོས། གལ་ཏེ་བསྲུང་མ་ཐུབ་པར་ཉམས་པ་བྱུང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་རྟེན་གྱི་དྲུང་ནས་བླང་ཆོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་བླ་མའི་དྲུང་ནས་ཀྱང་བླང་ཆོག ནམ་རྒྱུན་ཐུན་དྲུག་འདོན་མཁན་ཡིན་ན་ཉིན་ལྟར་བླང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག

དེ་ནས་ཁྱིམ་པ་ཚོས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་ནས་བླང་རྒྱུ་རེད། ཐོག་མར་རྒྱབ་ཀྱི་རས་གཞིའི་ཐོག་ཡོད་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་འདི་སྟོན་པ་དངོས་ཡིན་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་དད་པ་བརྟན་པོའི་སྒོ་ནས་ཐལ་མོ་དེ་སྤྱི་བོ་དང་མགྲིན་པ་དང་སྙིང་གར་སྦྱར་ནས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཕྱག་འཚལ་གྱི་ཡོད་བསམ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལའང་ཕྱག་འཚལ་བའི་མོས་པ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གནང་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཚོ་གའི་ཚིག་དེ་ངས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྗོད་རྒྱུ་དང་། ཁྱེད་རང་ཚོས་བོད་སྐད་དང་ཀོ་རི་ཡའི་སྐད་

གང་རུང་ཐོག་ནས་རྗེས་ཟློས་གནང་དགོས། དེ་ཡང་ **སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ།** ཞེས་སློབ་དཔོན་ལ་དགོངས་གསོལ་དང་། དེ་ནས་ **བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱིས་པས་** ཞེས་བརྗོད་སྐབས་སོ་སོའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་སློས་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་༔ དེ་ནས་ **སློབ་དཔོན་གྱིས་བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ།** ཞེས་པ་ནི་དངོས་གཞི་རེད། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྗེས་ཟློས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་པའི་ **བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་** ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྣ་གཅིག་བསྲུང་བ་དང་། སྣ་འགའ་བསྲུང་བ། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་སོགས་གང་བླངས་པ་དེའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་སོང་སྙམ་པའི་ཐུགས་དམིགས་གནང་དགོས་པ་རེད། འདི་རྗེས་ཟློས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡང་ **ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ་** ཞེས་ཙོག་ཙོག་བསྡད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཙོག་ཙོག་བསྡད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་འདུག མདོ་མང་པོའི་ནང་ **པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་** ཞེས་པུས་མོ་གཡས་པ་ས་ལ་མར་བཙུགས་པ་དང་། པུས་མོ་གཡོན་པ་ཙོག་ཙོག་བསྡད་པ་དང་། དེང་སང་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུང་པའི་ནང་ཏོག་ཙམ་མི་འདྲ་བར་པུས་མོ་གཉིས་ཀ་ས་ལ་བཞག་ནས་རྐང་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བཞག་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་ཚོས་པུས་མོ་གཉིས་ཀ་ཙོག་ཙོག་བསྡད་པའི་ཚུལ་བཅས་རེད།

དགུང་ལོ་བགྲེས་པོ་ཙོག་ཙོག་བཞུགས་མ་ཐུབ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ཙོག་ཙོག་བསྡད་ཡོད་བསམ་པ་ལས། ངེས་པར་དུ་ཙོག་ཙོག་བསྡད་དགོས་མེད། དེ་ལྟར་པུས་མོ་གཡས་པ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་གཡོན་པ་ཙོག་ཙོག་དང་། ཡང་ན་པུས་མོ་གཉིས་ཀ་ཙོག་ཙོག་བཅས་སོ་སོས་གང་བདེ་གནང་དགོས། དེ་ནས་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ངས་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་རང་ཚོས་རྗེས་ཟློས་གནང་དགོས། **སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ༔ བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་**

བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། སློབ་དཔོན་གྱིས་བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་ལྟར་རྗེས་ཟློས་ལན་གསུམ་པའི་ **བདག་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ།** ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་སྡོམ་པ་ཐོབ་སོང་སྙམ་པ་དང་། དེ་ནས་དངས་ **ཐབས་ཡིན་ནོ།།** ཞེས་བརྗོད་སྐབས། དེའི་ལན་དུ་ཁྱེད་རང་ཚོས་ **ལེགས་སོ།།** ཞེས་ལན་བཏབ་རྒྱུ་རེད། ད་འགྲིགས་སོང་།

དེ་ལྟར་ཁྲིམས་པ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའི་འབོག་པའི་ཆོ་ག་དེ་ཟིན་སོང་། ཁྱེད་རང་ཚོ་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་སྟབས་ཁྲིམས་པ་ཡིན་ནའང་སྡོམ་ལྡན་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞིའི་ནང་ཚུད་པ་རེད། འཁོར་རྣམ་པ་བཞིའི་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་ལྡན་གྱི་སྡེ་གཉིས་དང་། ཁྲིམས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་ལྡན་གྱི་སྡེ་གཉིས་རེད། སྡོམ་པ་ཡོད་པ་དང་སྡོམ་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བར་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཕྱིན་པར་བརྟེན༑ དགེ་སྡིག་གང་བྱས་ནའང་ཤུགས་ཆེ་བ་རེད། སྡོམ་པ་མེད་མཁན་གྱིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཡོད་མཁན་གྱིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་གཉིས་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། སྲོག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྡོམ་པ་མེད་མཁན་གྱིས་སྲོག་བཅད་ན། སྲོག་བཅད་པའི་སྡིག་པ་ཙམ་རེད། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་མཁན་གྱིས་སྲོག་བཅད་ན། སྡོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། སྲོག་བཅད་པའི་ཉེས་པ་གཅིག་བཅས་ཉེས་པ་ཉིས་བརྩེགས་རེད། དེས་ན་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གང་ཐུབ་གཏང་རྒྱུ་དང་། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པའི་སྡོམ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་དགོངས་ནས་ནམ་རྒྱུན་ནས་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ། འཚེ་བ་མི་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྡོམ་པ་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན་དབར་ཁྱད་པར་མ་བྱུང་ན་སྡོམ་པ་བླངས་པའི་གོ་མ་ཆོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་པའི་སྣང་བ་འདི་རྟག་ཏུ་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་ནས་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཡག་པོ་བསྲུང་དགོས་པ་ནི་སྡོམ་པ་བླངས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག

དེ་ནས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་ནི་བླ་མ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས་ཡིན་པ་རེད། དེ་དག་གི་དྲུང་ནས་སྡོམ་པ་བླང་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་རྒྱབ་ཀྱི་རས་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་འདི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དངོས་ཡིན་སྙམ་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཕྱག་གཡས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གླེགས་བམ་དང་རལ་གྲི་འཛིན་པ། འདིའི་མཐའ་སྐོར་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནས་རང་གི་བླ་མའི་བར་དུ་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཐིབས་པ་ལྟ་བུར་བཞུགས་ཡོད་བསམ་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཕྱག་གཡོན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་དང་། འདིའི་མཐའ་སྐོར་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་བཞུགས་ཡོད་སྙམ་པ། དེ་ནས་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་རང་གི་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་དེ་ཚོ་བཞུགས་ཡོད་སྙམ་པ། དེ་ནས་སྟོན་པའི་སྐུ་རྒྱབ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་བཀོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། མ་བཀོད་པ་ཡིན་ནའང་ཆད་པའི་སྐྱོན་མེད། གཞུང་གི་ནང་དུ་བརྒྱུད་པ་གཉིས་དང་། བརྒྱུད་པ་གསུམ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་རེད། སྤྱིར་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད། དེ་དག་ཟིན་རྗེས་དེ་དག་གི་མཐའ་སྐོར་ལ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཐིབས་པ་བཞིན་ཁེངས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པར་བསམ་དགོས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རླབས་ཆེན་པོ་

ཞིག་མེད་ན་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པའི་ཆེད་དུ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་བླ་མ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྐུའི་མདུན་དུ་ཐོག་མར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འཚལ་བ་སྟེ། ལུས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་། ངག་གིས་བསྟུགས་པ་དང་བསྟོད་པ་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱིས་དད་པ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ། དེ་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ་རེད། མེ་ཏོག་དང་བདུག་སྤོས་དང་སྣང་གསལ་དྲི་ཆབ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ། དེ་ནས་སྡིག་པ་བཤགས་རྒྱུ་རེད། སྡིག་པ་མ་བཤགས་པ་ཚབས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་སྡིག་པའི་དབང་གིས་སྒོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་རང་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་དྲན་པ་རྣམས་དང་། རང་གིས་མ་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྡིག་པ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སྤང་བྱས་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས། དེ་ནས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་བཤགས་རྒྱུ། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དགེ་བ་རླབས་ཆེན་པོ་མགྱོགས་པོ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་ཤེ་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒོམ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉལ་ནས་དགེ་ཆེན་ཞིག་སྒྲུབ་འདོད་ན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་རང་སྒོམས་ཤིག །ཅེས་གུང་ཐང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་མི་དགོས་པར་ལས་སླ་པོས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་བསག་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སོགས་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ནས་གང་ཟག་བདུན་དུ་གསུངས། གང་ཟག་བདུན་ནང་མ་འདུས་པ་མེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་༑ ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སོགས་དགེ་བ་བྱེད་མཁན་ཚང་མའི་དགེ་བ་ལ་ངས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྙམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་རྒྱུ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་མཇལ་ཕྱུལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་རྒྱུ་དང་། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་དང་། རང་

གི་བླ་མ་རྣམས་ལ་སྐུ་དྲིན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་རྒྱུ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། མཆོད་པ་ཕུལ་བ། སྡིག་པ་བཤགས་པ། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ། སྐུ་དྲན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་རྣམས་རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལ་བསྔོ་རྒྱུ་རེད། འདི་བདུན་པོ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཟེར།

ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་ལ་བསགས་སྦྱང་གི་གནད་བསྡུས་པ་ཞེས་གསུང་གི་རེད། གལ་ཏེ་ལས་སླ་པོའི་ཐོག་ནས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསག་རྒྱུ་དང་། སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་བཤགས་རྒྱུ་ལ་སྟབས་བདེ་པོ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཡན་ལག་བདུན་པའི་གཙོ་བོའི་ཁུངས་ལྟ་བུ་དེ་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རེད། དེ་མིན་མདོའི་ཁུངས་གཞན་དག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། བྱམས་པའི་སྨོན་ལམ་ནས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་ལ་ཁྱད་བུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གྲངས་ཀ་དེ་གཅིག་པ་རེད།

དེ་ནས་ང་ཚོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་པ་ལེན་པའི་སྔོན་འགྲོ་ལ་མཉམ་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཚིག་དེ་བོད་སྐད་དུ་འདོན་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས། འདོན་རྒྱུ་མེད་མཁན་ཚོས་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཕྱག་འཚལ་གྱི་ཡོད། མཆོད་པ་འབུལ་གྱི་ཡོད། སྡིག་པ་བཤགས་ཀྱི་ཡོད་སྙམ་པའི་མོས་པ་གནང་ན་འགྲིག་གི་རེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། བླ་སློབ་ཐུན་མོང་གིས་ཧི་སྙེད་སུ་དག་ཅེས་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདོན་པ་གནང་། འདིས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དེ་འགྲིག་པ་ཡིན། ཡན་ལག་བདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་སྨོན་པ་ལེན་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་བསགས་སོང་སྙམ་པ་གནང་དགོས།

དངོས་སུ་སྨོན་པ་ལེན་པའི་ཚིག་དེ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད། བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་དང་༑ བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ནས་གསུངས་པ། ཇོ་བོ་རྗེས་ཀྱང་སྨོན་པ་ལེན་པའི་ཚིག

མཛད་པ་བཅས་ཁ་ཤས་ཡོད། ཡིན་ནའང་མང་ཆེ་བས་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་ཚིག་དེ་ལག་ལེན་གནང་གི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོས་ཀྱང་པར་བརྒྱབས་ཡོད། དེས་ན་འདི་རང་བྱེད་ན་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། སྔར་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང༑ དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་པ་དེ་དཔེ་ལ་བཞག་སྟེ། ངས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་བསླབ་ཀྱི་ཡིན། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་གྱི་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་རེད།

དེ་ནས་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཚོ་ག་འདིའི་རྗེས་ཟློས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་སྐབས། ཚང་མ་ཙོག་ཙོག་བཞུགས་དགོས། **བླ་མ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས།། བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ༑༑ ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས།། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ།། དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།། བདག་ཀྱང་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ།། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱི།།** ཞེས་པའི་ལན་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ **རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱི།།** ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གསུངས་མ་ཐག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྔར་ཡོད་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་སོང་སྙམ་པ་དང་། ཉམས་ཡོད་ན་དེ་སོར་ཆུད་སོང་སྙམ་པ། སྔར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་མེད་ན་སྡོམ་པ་གསར་དུ་ཐོབ་སོང་སྙམ་པའི་ཐོབ་བློ་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་དགོས། ད་འགྲིགས་སོང་། ཚང་མ་བཞུགས་ཤིག འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབོག་པའི་ཚོ་ག་དེ་ཟིན་པ་ཡིན།

སྡོམ་པ་ལེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་ཐོགས་མེད། ངེས་པར་དུ་སྡོམ་པ་བསྲུང་བའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས། དེའི་དོན་དུ་སྡོམ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྩ་ལྟུང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ

ཉིན་ལྟར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ཡིན་ནའང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་མ་བྱེད་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ལམ་ལས་ཉམས་པ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་ནང་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་ཞེས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་མི་ཉམས་པར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་རེད། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་གཞུང་ལ་ཐུན་བུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ། དཀར་པོ་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། ནག་པོ་ཆོས་བཞི་སྤོང་བའི་ཚུལ་རྣམས་གཟིགས་ནས་ཉམས་ལེན་གནང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་རེད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ནི་ཧ་ཅང་གི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་ཚུན་ཆད་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་པ་ཚུན་ཆད་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་དངོས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་པར་བརྟེན། ཚང་མས་ཏུར་ཐག་གནང་དགོས། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྨོན་པ་ཙམ་ཚུན་ཆད་གསར་དུ་སྐྱེ་མཁན་བྱུང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ལ་འདིའི་བརྡ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་༧སྐྱབས་རྗེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གསུང་གི་ཡོད། དཔེར་ན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་དྲུང་དུའང་སྤོས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ལ་སོགས་པ་བབས་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་དེ་རིང་ལྟས་བཟང་པོ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་སྐབས། བྱམས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ས་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བླ་མ་འདི་ལྟ་བུའི་དྲུང་ནས་སློབ་མ་འདི་དང་འདིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་བརྡ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་སློབ་མ་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡག་པོ་བསླབ་ཐུབ་པའི་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་ཚུལ་གསུང་གི་ཡོད། གཅིག་བྱས་ན་དེ་ཚོ་མཚོན་དོན་ཙམ་རེད། གཅིག་བྱས་ན

དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། གང་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་པ་གཟུང་རྒྱུའི་ཚིག་ཙམ་རྗེས་ཟློས་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ཧ་ཅང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད། དེས་ན་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་། མཐར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་ཡག་པོ་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

འདི་ལོའི་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། ལོ་སྔོན་མ་འདིར་ཀོ་རི་ཡའི་ཆོས་གྲོགས་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། འདི་ལོ་བསྐྱར་དུ་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཀྱང་། ཐོག་མར་ཡོང་ཁར་ག་འདྲ་བྱེད་ཡོང་སྙམ་པ་དང་། དིལླི་ལ་འབྱོར་བའི་རྗེས་སུའང་ཕྲན་བུ་དཀའ་ངལ་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ད་རེས་འདིར་འབྱོར་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ནས་ཉིན་ལྔའི་འཆད་ཉན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་བྱུང་བ་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མའི་དམ་ཚིག་དང་། ཁྱེད་ཚོའི་དད་པ་དམ་ཚིག་མི་གཡོ་བ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད། ཕན་པའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི།། བསྒྲོ་བའི་ཚིག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། གང་ལྟར་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་ཐ་མར་ཐོས་དོན་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་གི་མེད། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།། བསམ་བྱའི་གནས་ལ་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་བློ་ཡིས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་བསམ་པ་ལ་སྦྱར་དགོས། བསམས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་རྗེས་སུ་བསྒོམ་དགོས༑ མ་བསྒོམས་པ་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ས་ཆོད་ཆེ་རྒྱུ་མེད། དེར་བརྟེན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་པ་ནི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རེད། ཁྱེད་ཚོས་གང་ཐོས་པ་རྣམས་བསམ་པ་དང་། བསམས་པ་རྣམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ། གང་ལྟར་ཚེ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ངེས་པར་དུ་བསྐྱེད་དགོས། དེ་ནས་རྒྱུན་དུ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་

པ་དང་། མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སྤོང་བའི་འབད་རྩོལ་གནང་ཐུབ་ན་དཔལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོའི་འཆད་ཉན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྐྱིད་བྱུང་བ། ལྷག་པར་དུ་སྙིགས་མའི་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་ཚོགས་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཉམ་དུ་བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་དགོས། གཞན་དེ་ག་ཡིན། ཞེས་གསུངས། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་༑༑ ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་པ་གྲོལ། འདི་ནི་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་དགེ་སློང་ཐུབ་བསྟན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བལ་ཡུལ་གྱི་རང་ཁྱིམ་དུ་ནད་ཡམས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཐེམ་སྒྲང་དུ་གནས་སྐབས་༢༠༢༠ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་༡ ཉིན་ཇོགས་པར་ཕབ་བཤུས་བགྱིས་པའོ།། །།

(སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་བུ་སན་ (Busan, South Korea) དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ནྲ་ལེནྡྲའི་རིང་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་གི་གོ་སྒྲིག་འོག ༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ནས་ ༡༦ བར་ཉིན་ལྔའི་རིང་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་བཅས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་རེར་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་ནང་ནས་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལེའུ། དཔེའི་ལེའུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལེའུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་བསྟན་པ་ཀུན་ནས་སྒོའི་ལེའུ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་ཁྲིད་མདོར་བསྡུས་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་བཅས་གནང་ཡོད།)

༄༅ ནང་པས་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ།

ཉིན་དང་པོ། སྔ་དྲོ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩)

༄༅། །གང་གི་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པའི། །གཽ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དེ་རིང་འདིར་ཕེབས་པའི་ཀོ་རི་ཡའི་རབ་བྱུང་དང་བཙུན་མ་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཆོས་གྲོགས་པོ་མོ་ཚང་མ་ལ་ངས་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཀོ་རི་ཡའི་མང་ཚོགས་རྣམས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་དང་འདུན་པ་ཡོད་མཁན། དེ་བཞིན་མི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཅན་ཞིག་སྟག་རེད་འདུག དེར་བརྟེན་ཁྱེད་ཚོ་མཇལ་རྒྱུར་དགའ་པོ་དང་སྤྲོ་སྣང་ཡོང་གི་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནང་གྲངས་ནས་ད་བར་ཐེངས་བཞི་ལྔ་ཙམ་ཀོ་རི་ཡ་ལ་སླེབས་པ་རེད། སྐབས་དེར་མི་མང་པོ་འཛོམ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ངའི་དྲན་ལམ་ནང་གསལ་པོ་ཡོད།

དེ་རིང་འདིར་ཉི་མ་གཉིས་རིང་མང་ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་གོ་སྒྲིག་གནང་འདུག འདིའི་ནང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་བཞག་འདུག ཐོག་མར་སྤྱིར་བཏང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་སྐྱེ་བ་དང་ཤི་བ་དང་བར་དོའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས་འགྲིག་གི་རེད་བསམ་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཉེ་ཆར་འདིར་འགྱོར་ནས་དངོས་སུ་བཤད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ། འདིའི་ཐོག་གཞུང་བཞིན་ཞིབ་ཚགས་བཤད་ན། གཞུང་ལ་རྒྱུས་

མེད་པ་ཚོའི་ཐུགས་ལ་ངེས་པོ་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་བཤད་ན༑ འཆི་བ་ཟེར་བ་འདི་སུ་ལའང་ཉམས་མྱོང་མེད། ཤི་མ་མྱོང་མཁན་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས། ཤི་མྱོང་བ་ཞིག་ཚུར་ལོག་ནས་འཆི་དུས་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་མཁན་མེད་པར་བརྟེན། གཞུང་ནས་བཤད་པ་བསྐྱར་ཟློས་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་ལས་མེད་སྟབས། གསལ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག

གཞུང་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་འཐད་དང་མ་འཐད་ཀྱི་ཐག་ཆོད་གང་ཡང་བྱུང་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་དཀོན་པོ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚན་རིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་གཅིག་རང་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཁ་ཤས་ཤི་བའི་སྐབས་སུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནས་ཁ་ཤས་བར་དུ་ཕུང་པོ་རླིང་པ་མ་དོར་བར་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྙན་པས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་གླད་པ་ཆ་ཚང་ཤི་ཟིན་པ་ཡིན་ནའང་། ཕུང་པོ་ལ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གསོན་པོ་བཞིན་ཐུགས་དམ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་སྟབས༑ དེང་སང་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་འཕྲུལ་ཆས་དེ་འདྲ་ཕུང་པོ་ལ་བཙུགས་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ལས་རིམ་ཞིག་རྒྱ་གར་ནང་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། ད་ལྟ་གྲུབ་འབྲས་གསལ་པོ་ནི་གང་ཡང་ཐོན་མེད། དེས་ན་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ་འདི་གཞུང་ལུགས་ནས་གང་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། ང་ཚོར་དངོས་བྱུང་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། ཚན་རིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད།

སྤྱིར་བཏང་འཆི་བ་ནི་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་འཆི་བའི་རིམ་པ་ཇི་འདྲ་ཡོང་མིན་མཐོང་རྒྱུ་མེད། གང་ལྟར་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་འཆི་མཁན་དེའི་ཚེ་གཅིག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ནས་རང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གཉེན་ཉེ་ཚན༑ གྲོགས་པོ་གྲོགས་མཆེད། ཐ་ན་རང་གི་ལུས་པོ་འདིའང་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

དེའི་རྒྱབ་ཏུ་གང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་སྟབས༑ ཚང་མས་འཆི་བ་ཟེར་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོང་མིན་ཐོག་དོ་སྣང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། ཁ་ཤས་ནི་ཞེད་སྣང་ཐོག་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁ་ཤས་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་འདོད་ཀྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འཆི་བ་ཟེར་བ་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་ཚང་མ་ལ་ཡོང་རྒྱུ་ངེས་པ་ཞིག་རེད། སུ་འང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཤི་བར་འགྲོ་ས་མེད། དེས་ན་མཐར་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་དང་༑ སྟོབས་ཆེ་ཆུང་། གྲོགས་པོ་ཡག་ཡོད་སོགས་གང་ལའང་མ་ལྟོས་པར་ཚང་མ་ངེས་པར་དུ་འཆི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ག་དུས་འཆི་མིན་གྱི་དུས་ཚོད་འདི་ཐ་བ་ནས་མ་ངེས་ཤིང་། ལོ་རྒན་གཞོན་དང་། གཟུགས་པོ་ཡག་ཡོད། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་པར་གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་རེད། དཔེར་ན། སང་ཉིན་སྔོན་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། འཆི་བ་སྔོན་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་སུས་ཀྱང་བརྗོད་ཐུབ་ཐབས་མེད། གློ་བུར་གྱི་རྐྱེན་ངན་དང་། འབྱུང་བའི་འཇིག་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོང་མིན་ཚོད་མ་ཐིག་པ་རེད། དེས་ན་འཆི་བ་འདི་ངེས་པ་དང་། འཆི་བ་འདི་ནམ་ཡོང་མ་ངེས་པ་ཡིན་སྟབས། མི་ཚོས་ད་དུང་ཡང་དེའི་ཐོག་ཤེས་འདོད་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད།

ནང་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཆི་བའི་རིམ་པ་འདི་གསལ་པོ་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དེ་མཁྱེན་དགོས། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་འདི་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་རེད། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཅིང་། མངལ་སྐྱེས་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་མངལ་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། སྒོང་སྐྱེས་ནི་སྒོ་ང་ནས་སྐྱེ་བ་རེད། དྲོད་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ཆུ་དང་རླུང་དང་ཉི་མའི་འོད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་རེད། རྫུས་སྐྱེས་ནི་ལྷ་དང་དམྱལ་བ་པ་སོགས་དང་བར་དོ་བ་རྣམས་གློ་བུར་དུ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་ཆ་ཚང་བ་གྲུབ་ནས་སྐྱེ་བ་རེད། དེ་ལྟར་སྐྱེ་

གནས་མི་འདྲ་བ་བཞི་རེད། དེ་ལས་རྫས་སྐྱེས་ནི་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་པོ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཡན་ལག་གང་ཡོད་པ་རྣམས་ཆ་ཚང་ཞིང་། དེ་ལ་འཚར་លོང་བྱ་རྒྱུ་དང་རྒྱས་རྒྱུ་སོགས་མེད། ཤི་བའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཆ་ཚང་བ་དེ་ཐལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་མངལ་སྐྱེས་སྒོང་སྐྱེས་དྲོད་སྐྱེས་གསུམ་ནི་ཐོག་མར་ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་དར་ལོང་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནས་ཕུང་པོ་དེ་རྒུད་ནས་མཐར་ཕུང་པོ་འདི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཆགས་དུས་འཆི་བ་ཟེར། དེས་ན་ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའམ་ཞུགས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཟེར་བ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་མ་བྲལ་བར་དུ་འཚོ་བའམ་ཚེ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་འདི་ཕུང་པོ་དང་བྲལ་བའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་ཟེར། མདོར་ན་ཕུང་པོ་བཞི་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་ཡོགས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད།

སྲོག་ཆགས་ཤིག་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ལ་སྤྱིར་ལུགས་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་ཤིང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚང་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་སྲོག་ཆགས་ཤིག་སྐྱེས་པ་རེད། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པར་བསྡད་པའི་བར་ལ་འཚོ་བ་རེད། ཕུང་པོ་ལྔའི་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་ཕུང་པོ་གཞན་རྩོལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་མེད་པར་ཆགས་པ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད། རགས་པ་ཙམ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་རེད། ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བཅས་རེད། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་རྡུལ་རྫས་ལས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཨིན་སྐད་དུ་ Matter ཞེས་ཟེར། ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་པོ་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་རེད། དེ་ནི་ Mind ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་དང་རྡུལ་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཉིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མཉམ་དུ་ཚོགས་ནས་རུག་རུག་ཆགས་པའི་སྐབས་

ས྄ུ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་བཅས་ཡོད་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གྲུབ་པ་རེད། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་སྤྱིར་བཏང་རྡུལ་རྫས་ལས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ཙང་། ས་དང་རྡོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཅོག་ཙེ་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་མ་རེད། དེ་ནི་ཤེས་པས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བརྡབ་ན་ན་ཚ་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཟ་བཟོས་ན་སོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། འདི་ལྟ་པོ་ཚོགས་པ་ལ་འཚོ་བ་ཟེར་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ཕྱིའི་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་བཅས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངོ་ཤེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདུས་པ་འདི་ལ་སྲོག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་ཟག་འཚོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

རགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅས་བཞི་པོ་ཚེ་རེ་རེའི་ནང་དུ་གསར་དུ་ཡོང་བ་དང་། ཚེ་རེ་རེའི་ནང་དུ་རྫོགས་འགྲོ་བ་རེད། ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དེ་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆ་ཚང་ཆད་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་གསར་དུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆ་ཚང་གསར་དུ་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་ཟེར་བ་འདི་གསར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་མའང་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད། གང་ལྟར་གསལ་རིག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་། མཐའ་མ་མེད་པ། རྟག་ཏུ་སྲུ་མཐུད་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་རགས་པ་འདི་ཚེ་འདི་ལ་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་ཡོང་བ་དང་། འདིར་ཤི་བའི་སྐབས་སུའང་ཕུང་པོ་རགས་པ་ཚང་

མ་དོར་བའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཕྲ་མོ་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕྲ་མོ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་གི་བདག་པོ་ལྟ་བུའམ་ལེན་མཁན་དང་འདོར་མཁན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའ་འདྲ་མིན་གྱིས་ལྟ་སྟངས་དང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མང་ཆེ་བས་དེ་ལ་བདག་ (Aatmaa) ཅེས་བརྗོད། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་ཡོང་མཁན་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་མཁན་དེ་ལ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁ་ཤས་ནང་ Soul དང་། Spirit, Consciousness ཞེས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། མིང་ཡང་བཏགས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཡང་ཆོས་ལུགས་ཁ་ཤས་ནང་ Rooh ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་འདི་ལ་མིང་བཏགས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་འདོད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ནང་པའི་ནང་དུའང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་རེད། སེམས་ཙམ་པས་འདི་ལ་ཀུན་ཤེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པས་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཐལ་འགྱུར་བས་ང་ཙམ་ཞེས་བརྗོད། གང་ལྟར་ཆོས་ལུགས་ཆོས་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་ལ་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་བལྟ་ས་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་མཁན་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་མཁན། བཅིངས་བཀྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་སུ་མྱོང་མཁན་དུ་ངོས་ཟིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

འདོད་ཚུལ་གཞན་རྣམས་བཞག་སྟེ། ནང་པས་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་སྐོར་བཤད་ན། ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་མི་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། མི་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་མཁན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའམ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་འདི་རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཉམ་དུ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ནས་ཕ་ལྟའི་ཕ་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་དེ་ག་དུས་རེད་ཅེ་ན། ཕ་

མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་གཉིས་འདྲེས་པ་དེའི་དཀྱིལ་དུ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྗེན་དུ་གྱུར་པའི་བར་དོའི་ཕུང་པོ་དེ་འགགས་པ། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་བར་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོས་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་པ་དང་། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་ཡིན། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཉམ་དུ་གཟུགས་ཕུང་ཕྲ་མོའང་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པའི་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་དེ་ཚེ་འདིའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་རིམ་པས་འཕེལ་ཏེ་ལག་པ་དང་། རྐང་པ། དེ་བཞིན་དབང་པོ་ལྔ་སོགས་ཕུང་པོ་ཆ་ཚང་གྲུབ་པ་རེད། མའི་མངལ་ནས་ཕྱི་ལ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་ལེན་ཟིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྐྱེ་བ་བླངས་ནས་ཟླ་བ་དགུ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་ཟིན་པ་རེད། དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་བར་ཕུང་པོ་འདི་ཡར་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་གནས་སྐབས་ཤིག་རིང་རང་འཛུགས་བསྡད་པ། དེ་ནས་རྒུད་དུ་ཕྱིན་ནས་མཐར་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཁ་བྲལ་བའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད།

ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའམ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུ་ངོ་མ་དེ་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་དེ་རེད། དེའི་ནང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད།; ཕུང་པོ་འདི་རགས་པ་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་རྫས་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་རེད། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་བཅས་ཀྱི་རྡུལ་རྫས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་འདི་གྲུབ་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་རགས་པའི་གཟུགས་གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱུ་ཆ་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་རྫས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་སློས་མེད་རེད། རྡུལ་ཕྲན་ལས་རགས་པ་གྲུབ་ཚུལ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་མ་བཤད་པའི་སྔོན་དུ་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རགས་པའི་གཟུགས་ཅིག་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་བཅས

རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་སྲུས་མ་གཏོགས་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཡོང་བ་མ་གཏོགས་དེའི་རྒྱུན་རྟག་ཏུ་ཡོད་སྲུས་རེད། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱོད་པ་དང་འགལ་བ་རེད། མེའི་ནང་ཆུ་བླུགས་ན་མེ་ཤི་བ་དང་། མེ་ཤུགས་ཆེ་ན་ཆུ་སྐམ་པ། ས་ཡིས་རླུང་འགོག་པ། རླུང་གིས་ས་གཏོར་བ་སོགས་ཕན་ཚུན་འགལ་འདུ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མཐུན་པ་མེད། ཡིན་ནའང་གང་ཟག་གི་ཕུང་པོའི་གྲུབ་ཆའི་ནང་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་བཞི་པོ་ཕན་ཚུན་ཆ་མཉམ་པ་དང་མཐུན་གྲོགས་ལྟ་བུ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། འགལ་འདུའི་ཚབ་ཏུ་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་གོང་བུ་དང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་རེད། འབྱུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་འགྲུབ་མི་ཐུབ། དེས་ན་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཆ་ལྟ་བུ་དེ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་སྟེ་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དང་། འདི་དག་མཉམ་དུ་འཁྲིད་མཁན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་མིའི་ལུས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་མཚམས་སྦྱར་ནས་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་བ་རེད། གང་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཆ་ཤས་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའམ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་མི་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་གྲུབ་ཆའི་ནང་ཡོད་པའི་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་བཞི་པོའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་དང་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་དེ་རླུང་རེད། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་གསུམ་ལ་རགས་པ་དང་ཕྲ་མོའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡོད་རེད། རགས་པ་དང་ཕྲ་མོ་ཞེ་ན། བོངས་ཚོད་ཆེ་ཆུང་གི་ཆ་ནས་ཕྲ་བའི་ཆུ་རྡུལ་དང་མེ་རྡུལ་དང་ས་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རགས་པའི་ས་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད། རླུང་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཕྲ་རགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།

གཟུགས་ཕུང་གི་གྲུབ་ཆར་གྱུར་པའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་སུས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་རླུང་གིས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། རླུང་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཆུ་མེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ངོ་མ་དེ་རླུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རགས་པའི་རླུང་ལྔ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ང་ཚོས་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་རླུང་རེད། དེ་ལས་ཕྲ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱེ་བ་བྱེད་པའི་རླུང་དེ་ཚོ་རེད། དེ་ནས་གཅུག་མའི་རླུང་ཞེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་ནི་ཆེ་འདི་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་བའི་རླུང་དེ་རེད། དེས་ན་རླུང་གི་རང་བཞིན་ལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད། རགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རླུང་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རླུང་ཟེར་བ་འདིའི་ངོ་བོ་ལའང་ཡོད། དེ་མིན་ནུས་པའི་ངོ་བོ་དང་༑ རླབས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་སུའང་ཡོད། དེ་དག་ནི་དེང་རབས་པའི་ཚན་རིག་པས་བཤད་པའི་ Energy དང་ Wave སོགས་དང་འདྲ་པོ་རེད། དེ་འདྲའི་རིགས་རྣམས་ཚང་མ་འབྱུང་བ་བཞིའི་ནང་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་རླུང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རླུང་གི་ནང་ལའང་ཚང་མ་རགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རླུང་ཡིན་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཁ་ཤས་ནི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ནི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པ། ཁ་ཤས་ནི་རླབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་འདི་མགྱོགས་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མགྱོགས་ཤོས་རེད། དཔེར་ན། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པས་མགྱོགས་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་འོད་དེ་མགྱོགས་ཤོས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། འོད་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་རེད། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་དང་ཡིད་ཀྱི་མགྱོགས་ཚད་ལ་ཚད་གཞལ་མི་ཐུབ་ཅིང་། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་གང་དུའང་སླེབས་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་རེད། རླུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པ་ཡིན་སྟབས༑ ཕྲ་བའི་རླུང་འདི་ཕུང་པོའི་གྲུབ་ཆའི་ནང་གི་གལ་ཆེ་ཤོས་དང་། ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་མང་པོ་ཡོད་པ། རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་རེད།

ད་ལྟ་ཕུང་པོ་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་འཚོ་བའི་རིམ་པ་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ་འཆི་བའི་རིམ་པ་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འཆི་བའི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞིས་རྐྱེན་བྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཚོགས་ནས་ཡོད་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་རིང་ལ་འཚོ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། དེས་ན་ཇི་ལྟར་འཆི་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་གནས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་མཁྱེན་ན་འཆི་བའི་རིམ་པ་མ་འབྲུགས་པར་མཁྱེན་རྒྱུར་ཐུགས་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད། དེས་ན་ངས་སྔོན་དུ་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད། འཆི་བ་ལའང་ཚེ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་བཅས་འཆི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། ཚེ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོ་མི་ལ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཡོད་ཅིང་། མི་ལ་སྐྱེས་པའི་ལུས་འདི་ལོ་ཇི་ཙམ་བར་གནས་པའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་ཚད་ཅིག་ཡོད། གང་ལྟར་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འཕངས་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་འདིའི་ཚེ་ཚད་ཀྱང་མཉམ་དུ་འཕངས་པ་རེད། དམྱལ་བ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་རིང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་དུས་ཚེ་དེའང་མཉམ་དུ་འཕངས་ཡོང་གི་ཡོད། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཚེ་ཚད་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ནས་ཕར་འགྱངས་པའི་ཐབས་ཤེས་མེད་པར་འཆི་རྒྱུ་རེད། དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་ཞེས་པ་ནི་ཚེ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནའང་བསོད་ནམས་རྫོགས་པ་དང་བར་ཆད་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཚེ་ལྷག་མ་ཡོད་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དེ་རེད། ཚེ་ལྷག་དེའང་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་སྨྱོང་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆུད་ཟ་བ་མེད། དེས་ན་ཚེ་འདི་ལ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བསྟད་རྒྱུའི་ལས་ཤིག་ཡོད་ནའང་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཤི་ན་འདི་ལ་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་ཟེར། འཆི་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གང་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་གཅིག་དང་། ཡ་ང་བ་

མ་སྨྱངས་པར་འཆི་བའམ་གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་གཅིག་བཅས་གཉིས་རེད། རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་ནི་རྒས་འགོགས་ཆགས་པ་དང་། ཡང་ན་ན་ཚ་ཐོག་པ། དེ་ནས་ག་ལེར་ཉལ་སའི་ནང་ཤི་བ་དེ་རེད། གློ་བུར་དུ་ཤི་བ་ནི་སྣུམ་འཁོར་བརྡབ་པ་དང་། གནམ་གྲུ་གས་ཐོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ནང་ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་དེ་རེད། འདི་ལ་འཆི་བའི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་ཡོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། དཔེར་ན། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པ། མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཐིམ་རིམ་རྣམས་རིམ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མེད༑ སྐབས་དེར་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་སྣང་བ་མཆེད་པ་ཐོབ་པ་འཆི་བ་བཅས་བཞི་རེད། གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་ཇི་ལྟར་ཡང་འདི་བཞི་པོ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར་རླུང་ནས་རྣམ་ཤེས་བསྡུས་པའི་རིམ་པ་འདི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། དེ་ནི་རིམ་པ་གཞན་རྣམས་མེད་པར་གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་རེད། རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་ལ་འབྱུང་བ་དེ་ཚེ་རིམ་གྱིས་ནུས་པ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་བ་རེད།

རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་སའི་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ཀྱི་ཡོད༑ སའི་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ནུས་པའང་ཉམས་པ་རེད། དེ་ནས་དབང་པོ་དྲུག་གི་ནང་ནས་མིག་གི་དབང་པོའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་རེད། སའི་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ཟེར་ན་ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སའི་ཁམས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཆགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ནི་གཟུགས་པོ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ལག་པ་བརྐྱང་བསྐུམ་སོགས་མི་ནུས་པ། མིག་འབྱེད་འཛུམ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ། མིག་གིས་ལེགས་པར་མི་མཐོང་བ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ནང་གི་སྣང་བ་ལ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཉི་མ་ཚ་བའི་སྐབས་སུ་བྱེ་མའི་ཐང་ལ་ཆུ་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་བ་དེ་ལ་སྨིག་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད། སྣང་བ་ཤར་ཞེས་པ་ནི་མིག་གིས་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་མིན། རྨི་ལམ་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་སྣང་བ

ཤར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་མིག་གིས་ཧ་ལམ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པར་མིག་གི་དབང་པོ་ཉམས་པ་དང་། སའི་ཁམས་ཉམས་པ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉམས་པ་རེད། གང་ལྟར་འཆི་བའི་བསྡུས་རིམ་མགོ་བཙུག་པའི་སྐབས་སུ་ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ནུས་པ་ཉམས་པ། མིག་གི་དབང་པོའི་ནུས་པ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་ནང་གི་སྣང་བ་ལ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་གྱི་ཡོད། ད་ལྟ་དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་། ཐུན་འདི་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་མ་སོང་། དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་དེ་རྗེས་སུ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན༑ ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་སྔ་དྲོའི་ཐུན་གྲོལ།

ཕྱི་དྲོ།

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས༑ དེ་ནས་ཆུ་ཁམས་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ཕྱིའི་རྟགས་སུ་ཁ་ཆུ་དང་རྣུལ་དང་གཅིན་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་རིམ་པས་སྐམ་པ་དང་། ནང་རྟགས་སུ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་མི་གསལ་བ། སྒྲ་མི་ཐོས། དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་སྐྱེ། ཁང་པའི་ནང་དུ་བ་འཁྲིགས་པའམ་དུད་ཁུང་ནས་དུ་བ་སྦོ་ཆིལ་ལེ་ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར། དེ་ལ་ཆུ་མེ་ལ་ཐིམས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས། དེ་ནས་མེ་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་མཉམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྣའི་དབང་པོ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས། སྐབས་དེའི་ཕྱིའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཡལ་མགོ་ཚུགས། ནང་རྟགས་སུ་འདུ་ཤེས་མི་གསལ། དྲི་མི་ཚོར། སྲིན་འབུ་མེ་འཁྲེར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་སྐྱེ། གློག་སྐྱུད་ལས་མེ་ཚག་ཐོར་བ་ལྟ་བུ་དམར་ཚོམ་ཚོམ་གྱི་སྣང་བ་ཤར། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཞན་པར་འགྱུར། དེ་ལ་མེ་རླུང་ལ་ཐིམས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས། དེ་ནས་རླུངས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་མཉམ་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་

བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས། དེའི་སྐབས་སུ་ཕྱིའི་རྟགས་སུ་ཕྱི་དབུགས་ཆད། ནང་གི་རྟགས་སུ་དྭན་པ་ཉམས། རོ་མི་ཚོར། མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་སྐྱེ། ཐག་རིང་པོ་ལ་མཆོད་མེ་ཆེན་པོ་ཞིག་དམར་ལྷམ་ལྷམ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་བ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་དབུགས་ཆད་ཟིན་པ་ཡིན་སྟབས་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཟིན་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་ཕལ་པས་བལྟས་ན་ཆ་ཚང་ཤི་ཚར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་འཆི་བའི་རིམ་པའི་ལས་ཀ་ཆ་ཚང་རྫོགས་མེད་ཙང་། འཆི་སེམས་ཕྲ་མོ་དེ་གཞི་ནས་སླེབས་རྒྱུ་རེད། ཕྱི་དབུགས་ཆད་ནའང་འཆི་སེམས་ཕྲ་མོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཁ་ཤས་ལ་ཆུ་ཚོད་ཁ་ཤས་འགོར་བ་དང་༑ ཁ་ཤས་ལ་སྐར་མ་ཁ་ཤས་འགོར་བ་ཡོང་སྲིད། འདིའི་རྗེས་སུ་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད་ཙེ་ན། ཕྱིའི་དབང་པོ་ལྔའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཚར་བ་ཡིན་སྟབས་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཉམས་ཚར་བ་ཡིན་སྟབས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྲ་བའི་རླུང་བསྡུས་མ་ཟིན་པའི་དབང་གིས་འཆི་བའི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱུག་དེ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། འཆི་བའི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱུག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཀྱི་རེད་ཙེ་ན། རླུང་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་སྲོག་ཆགས་སའི་སྙིང་གའི་དབུས་ལ་ཐིམས་ནས་མེད་པ་མ་ཆགས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལུས་རྙིང་པའི་ནང་བསྡད་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས་འཆི་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པ་རེད། འཆི་བའི་སེམས་ཕྲ་མོ་དེ་ད་ལྟ་སླེབས་རྒྱུ་རེད། འདིའི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་སྐྱེ་རྒྱུའི་རླུང་ངམ་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་རླུང་དེ་རིམ་པས་ཐིམ་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གནས་པ་རྩ་དང་། གཡོ་བ་རླུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅས་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་གསུམ་རེད། མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མི་ལ་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཞེས་བཤད་ཙང་། འབྱུང་བ་བཞིའི་ཐོག་ཏུ་རྩ་དང་ཐིག་ལེ་གཉིས་བསྣན་ན་ཁམས་དྲུག་རེད། དེ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཁམས་ཤིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་ལུས་ལ་རྩ་ཏ་ཙང་

མང་པོ་ཡོད། རྩ་ཚང་མ་ང་ཚོ་ཕལ་པའི་མིག་རགས་པས་མཐོང་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ལ་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཙུ་དོན་གཉིས་ཞེས་ཁྲག་རྒྱུ་བའི་རྩ་དང་། རླུང་རྒྱུ་བའི་རྩ། དེ་བཞིན་ཁམས་རྒྱུ་བའི་རྩ་སོགས་རྩ་ཕྲན་ཕ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་རླུང་ཚུར་བསྡུས་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་ལས་རླུང་རགས་པ་རྣམས་རིམ་པས་བསྡུས་ཏེ༑ སྣང་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སླེབས་དུས་ཕྱིའི་རླུང་གྲམ་པ་མང་ཆེ་བ་ཚུར་ཐུག་ཐུག་ཆགས་ཚར་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཞེས་པ་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་ནང་གི་ཡིད་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་དཀར་ལམ་ལམ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། འདིའི་དཔེ་ལ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས། གང་ལྟར་སྟོན་ཁ་གནམ་ཕ་ཅང་གསལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་ན་སྐྱ་ཐིང་ངེར་ཐོ་རེངས་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་གྱི་ཡོད། འདིའི་རྗེས་སུ་མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ་ཞེས་པ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་ད་གིན་སྐྱ་ཐིང་ངེར་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དེ་དམར་པོ་ལ་ཆགས་ནས་དམར་ཐིང་ངེར་མཐོང་བ་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་པ་དང་དམར་ལམ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། རླུང་རྣམས་སྙིང་གར་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཁུ་བ་དཀར་པོ་དེ་སྤྱིར་བཏང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཡང་། རྩ་བའི་གནས་སའམ་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་དེ་མགོའི་སྤྱི་བོ་རེད། དེ་བཞིན་ཁམས་དམར་པོ་ཁྲག་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པ་རེད། གང་ལྟར་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་ཁྲག་དམར་པོ་དེ་ཡོད་རེད། དེས་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལ་ཡོད་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་དེ་རྩའི་ནང་ནས་མར་བབས་ཏེ་སྙིང་གའི་ངོས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་ཤར་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྟེ་བ་ནས་ཁམས་དམར་པོ་དེ་ཡར་གྱེན་དུ་སྙིང་གར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་མཆེད་པ་དམར་ལམ་པའི་སྣང་བ་ཞིག་ཤར་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་དམར་པོའི་སྣང་བའི་མཐའ་ལ་སླེབས་སྐབས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཐོག་མ་དེ་ལ་ནག་ཐིང་ངེར་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་རེད། དེ་ནས་དྲན་མེད་ལ་འགྲོ་བ་རེད། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་མར་དྲན་མེད་ལ་བརྒྱལ་ནས་དྲན་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟར་

སྣང་བ་དཀར་ལམ་པ་ཟེར་བའི་སྣང་བ་གཅིག་དང་། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ་ཟེར་བའི་སྣང་བ་གཅིག འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་དཀར་པོ་མར་བབས་པ་དང་། ཁམས་དམར་པོ་ཡར་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྙིང་གའི་དབུས་སུ་མི་བཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་ཐིག་ལེ་ཆུང་ཆུང་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད། འདི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱིས་བཏུམས་ནས་དེའི་དཀྱིལ་དུ་སེམས་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། རགས་པ་གློ་བུར་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རླུང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཆགས་པར་བརྟེན། རགས་པ་གློ་བུར་བའི་སེམས་འདི་རླུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་དབང་པོའི་ཡུལ་སོགས་གང་ལའང་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེས་ན་བརྟེན་རྒྱུའི་རླུང་ཆ་ཚང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཇོགས་པ་ཡིན་སྟབས། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་སྟོད་ཆ་ལ་སྟོན་གནམ་ལ་སྨག་མཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་ཤར་ཡང་། སྨད་ཆ་ལ་ཤེས་པ་རགས་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཏེ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་ནས་ཤི་བའི་གོ་སྐབས་དངོས་གནས་ལྟ་བུ་དེ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་ཞེས་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དེའི་སྐབས་སུ་ཚེ་འདིའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས། མེའི་ཁམས། རླུང་གི་ཁམས་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་རགས་པ་རྣམས་ཉམས་ནས་རླུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཕྲ་མོ་ཞིག་མ་གཏོགས་ལྷག་མེད། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆ་ཚང་ཆད་ཟིན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཕྲ་བ་དེ་བསྡད་ཡོད། དེ་མཚུངས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་གའི་རྒྱུན་ཆད་ཟིན་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཡང་ཆད་ཟིན་པ་ཡིན་སྟབས་ཚེ་འདིའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མཇུག་བསྡོམས་ཟིན་པ་རེད། འདི་ནས་ཕྱི་ལ་གང་ཡང་མི་འགྲོ་བ་རེད། འོན་

ཀྱང་འགྲོ་མཁན་གཅིག་པུ་ལུས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཙུག་མའི་སེམས་དེ་རེད། གཙུག་མའི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་གསར་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་འདི་ལ་གཙུག་མའི་སེམས་ཞེས་བརྗོད། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་དེའང་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་སྐབས། གཙུག་མའི་རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་ཚེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཚེ་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འགྲོ་བ་རེད། འདི་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་གང་ཡང་ལྷག་མེད། སྙིང་གའི་མི་བཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་རླུང་དེ་ཡོད་པ་དང་། རླུང་ཡོད་ས་དེ་ལ་སེམས་དེ་གནས་པ་རེད། འདི་ནི་ལྟེ་བ་ནས་ཡར་ཡོང་བའི་ཁམས་དམར་པོ་དང་། སྤྱི་བོ་ནས་མར་བབས་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཏུམས་པའི་སྐབས་ནག་འཐོམ་མེར་འདུ་ཤེས་དང་དྲན་པ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་ཟེར།

དེ་འདྲ་བའི་འཆི་བའི་སེམས་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་གང་ཡང་མི་བྱུང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་ཆ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དེ་ལས་སངས་པ་ན་གཙུག་སེམས་ཕྲ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེའི་སྐབས་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་ཟླ་སྨག་གསུམ་གྱིས་མ་བསླད་པར་སྟོང་སང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་སྣང་བ་ཤར་བ་དེ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་འཆི་བ་དངོས་ཡིན༔ འདིའི་རྒྱུན་རིང་ཐུང་གང་ཟག་སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཞིང་། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ལ་ཟི་ཙམ་རིང་ཡང་ཉིན་ཞག་གསུམ་ཙམ་ལས་ལྷག་པ་མི་འོང་། རྣལ་འབྱོར་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ནུས་པ་ཚོས ‘ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ’ ཞེས་འོད་གསལ་དེའི་ངང་བདུན་ཕྲག་ཁ་ཤས་བཞུགས་པའང་མང་པོ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། འོད་གསལ་དེ་འཐོས་པའི་སྐབས་སྔར་སྙིང་གར་འདུས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཁ་ཕྱེ་ནས་དཀར་པོ་ཐུར་དུ་བབས་པ་གསང་གནས་ནས་དང་། དཀར་པོ་ཕྱིན་དུ་སོང་བ་སྣ་

བྱུག་ནས་ཐོན་འོང་། དེ་ནས་ལམ་སེང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འདིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་གཅིག་མའི་རླུང་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་བརྟས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་བར་དོའི་ལུས་དེ་གྲུབ་པ་རེད། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་སྐྱེ་མཁན་མིན་ན། འདོད་པ་ནས་འདོད་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་གཟུགས། གཟུགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་མཁན་ཚང་མ་ལ་བར་དོའི་ལུས་དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་མཁན་ཡིན་ན། གང་དུ་འཆི་བའི་གནས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟབས། འདི་ལ་བར་སྲིད་མེད།

གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་སྐབས་སུའང་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ཡང་བསྐྱར་ཡོང་ཞིང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་སྟེ་གཅིག་སེམས་ཕྲ་མོ་ཕྱུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་ཡོགས་སུ་ཐོན་པ་དང་། ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ། བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུས་མཉམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་མཆེད་པ་དང་། སྣང་བ་གྲུབ་སྟེ་བར་དོའི་རགས་པ་གློ་བུར་བའི་ཀུན་རྟོག་རྣམས་ཤར་བ་རེད།

འཆི་བའི་རིམ་པའི་ནང་དུ་ས་ཁམས་དེ་དང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཆགས་ཚར་དུས་འཆི་བ་བསྲིང་རྒྱུ་དང་དུས་ཚོད་འགྱངས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། དཔེར་ན། དེང་སང་འཕྲུལ་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་དབུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱུན་རིང་པོ་གཞག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམས་ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པའི་གོང་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་མེ་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་རྒྱུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན། འདི་ལ་སྨན་དང་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱིས་འགྱངས་ཐུབ་ཁག་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཚེ་མ་ཟད་པར་ཤི་བའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་འབྱུང་བའི་ཐིམ་རིམ་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཚེ་སྲིང་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཏ་ཙང་ནད་པ་སྡུག་པོ་དང་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་ནའང་ཚུར་གསོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རེད། འབྱུང་བ་བཞི་པོའི་ཐིམ་རིམ་མགོ་བཙུགས་ཚར་ན་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དེ་ཡང་

བསྐྱུར་གསོ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་མེད། དེས་ན་ད་གིན་ཞུས་པ་བཞིན་བཙན་ཐབས་སུ་འཆི་བ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཐིམ་རིམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་རླུང་གི་ཐིམ་རིམ་འདི་མ་འགྲོ་ཐབས་མེད་རེད། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གཟུགས་པོ་རགས་པ་ཐད་དེ་འཕྲོ་བརླག་ཕྱིན་ནའང་། རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྩ་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་རླུང་གི་ཐིམ་རིམ་དང་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་གློ་བུར་དུ་འཆི་བ་དང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ཚང་མ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་འདི་རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚེ་རྫོགས་ནས་ཕུང་པོ་སྙིང་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ་སྙིང་པ་འདི་ལས་ལོགས་སུ་འགྲོ་བའི་རིམ་པ་དེ་དག་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་འདྲའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རྩ་རླུང་གི་ཉམས་ལེན་དང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་ཕུང་པོ་དེ་ཆོས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ནའང་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕུང་པོ་འདི་ནས་གོ་ས་ལོགས་སུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་ལུས་སུ་ལྡང་བའི་ཚུལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་ཞུ་མི་དགོས་པ་བྱས། དེ་འདྲའི་ལམ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་རྣམ་ཤེས་བཙན་ཐབས་སུ་འཕོ་བའི་མན་ངག་གྲགས་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་འཕོ་བ་ཟེར་བ་དེ་རེད། འཕོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གསོན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་རླུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཕུང་པོ་སྙིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཡར་འཐོན་པ་དང་། ཡང་མར་དབབ་ནས་སྙིང་ག་ལ་བཞག་རྒྱུ་སོགས་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་གནས་ཚེ་རྫོགས་པའི་འཆི་རྟགས་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཤི་བ་ལ་བསྒུག་མི་དགོས་པར། ལུས་ལ་ན་ཚ་སོགས་གང་ཡང་མེད་ནའང་། འཕོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཐིམས་རིམ་སོགས་ཀྱང་མི་དགོས་པར། ལུས་འཚོ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ

ཐ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་ལུས་འདི་ནས་ཕྱི་རོལ་ལ་ཐོན་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་འདྲའི་གདམས་ངག་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་ཤི་ནས་བར་སྲིད་གྲུབ་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ་རྙིང་པར་དགུག་གཞུག་བྱས་ནས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་འདས་པོ་ལ་འཕོ་བ་རྒྱག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་སུ་གསུངས་ཡོད།

འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་གི་གདམས་པ་ནི་དེང་སང་རྒྱུན་ཆད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འཕོ་བའི་གདམས་པ་ནི་ད་ལྟའང་ཡོད་བཞིན་པ་རེད། གྲོང་འཇུག་ཟེར་བ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རོ་རྨ་མེད་པ་རྙེད་ན་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་དང་། སོ་སོའི་ཕུང་པོ་བདག་པོ་བརྒྱབས་ནས་བཞག་པ་དེའི་ནང་རྣམ་ཤེས་རྗེས་སུ་ལོག་རྒྱུ་སོགས་ཡོད་པ་རེད། གྲོང་འཇུག་གི་གདམས་ངག་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་དར་བ་རེད། དེའི་གདམས་ངག་དེ་བོད་དུ་སྨྲས་དར་མ་མདོ་སྡེས་བསྣམས་ཕེབས་པ་རེད། སྨྲས་དར་མ་མདོ་སྡེ་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་ཕུག་རོན་གྱི་རོ་ཞིག་ལ་འཕོས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་བྲམ་ཟེ་གཞོན་ནུའི་རོ་གསར་པ་ཞིག་རྙེད་ནས་བསྒྱུར་དུ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་པའི་བྱུང་རབས་ཡོད། འདིས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་འཚོ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་གཉིས་པོ་ཕྱི་ལ་བཏོན་ནས་འདོད་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་དག་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ་རྒྱུའམ། ཡང་ན་ལུས་གཞན་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་དངོས་གནས་བྱུང་བའི་བྱུང་རབས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། སྒྲུང་གཏམ་ལྟ་བུ་མིན།

ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ཆོས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ལུགས་འབྱུང་གི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འཆར་ཏེ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་སྐད་ཆ་དྲན་མེད་ནས་སངས་པའི་རྗེས་ལ་སྟོང་སང་གི་སྣང་བའམ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འདི་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ། དེ་སྔ་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ནུས་པ་ཡོད་མཁན་ཡིན་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཉི་མ་བདུན་ནམ་ཉི་མ་བཅུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་རིང་ལ་

ཕུང་པོ་མ་དོར་བར་ཕུང་པོ་རྙིང་པའི་སྙིང་ག་ལ་བསྟུད་ཅིང་། མཉམ་པར་གཞག་རྒྱུ་ནི་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པ་རེད། བློའི་འཕེན་པ་ཇི་ཙམ་བཏང་བ་དེའི་རིང་ཕུང་པོ་དེའི་ནང་དུ་བསྡད་རྒྱུ་དང་། དེའི་རིང་ལ་ཕུང་པོ་དེ་འབྱུང་བ་ཆ་ཚང་ཐིམས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཆགས་ཟིན་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ནས་མ་འཕོས་པར་བསྡད་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས་ཕུང་པོ་བདག་མེད་མ་ཆགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རུལ་རྒྱུ་དང་དྲི་ངན་མེད་པར་ཐུགས་དམ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་ཕུང་པོ་ཉམས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྡད་པ་རེད། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ནུས་པ་མེད་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐལ་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འོད་གསལ་ལ་ཉིན་ཞག་ཁ་ཤས་གནས་པ་འོང་། དེར་བརྟེན་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཕུང་པོ་སྦྲ་སྲེག་སོགས་ལམ་སེང་མི་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་ཐུན་བུ་གཞག་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་དར་བ་རེད། གང་ལྟར་ཐ་མལ་པའམ་ཐུགས་དམ་བཞུགས་མཁན་ཇི་ལྟར་ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་མེད་ལ་སྐྱེ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། བར་དོའི་ལུས་རྟེན་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད།

བར་དོའི་ལུས་ཟེར་བ་འདི་བརྟུས་སྐྱེས་ཡིན་སྟབས་དང་པོ་ནས་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་མཚུངས་པ་རེད། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མི་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་ན་མི་ལྟ་བུ་དང་། རྟ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྟ་འདྲ་པོ་རེད། བར་སྲིད་ལ་རགས་པའི་ཕུང་པོ་མེད་པར་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡིན་སྟབས་གང་དུ་ཕྱིན་ནའང་ཐོག་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པ༑ སྐྱེ་བ་ལེན་སའི་བར་དུ་རྣམ་ཤེས་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་བ་རེད། དེས་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཙུག སེམས་ནི་བར་དོའི་ལུས་ལ་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་ཀ་མི་བྱེད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ལུགས་ལྡོག་གི་མཆེད་པ་དང་སྣང་བའི་མཉམ་དུ་ཀུན་རྟོག་གི་རླུང་དང་རགས་པ་གློ་བུར་བའི་སེམས་སླེབས་ཡོང་བ་རེད། བར་སྲིད་ལ་དྲི་ཟའང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་རོ་དང་རེག་བྱ་སོགས་

ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་དྲི་ལ་སྣུམ་རྒྱུ་ཙམ་ཡོད། དེར་བརྟེན་བར་སྲིད་ལ་ང་ཚོས་བསྔོ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གསུར་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བར་སྲིད་པ་ནང་ཕན་ཚུན་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། བར་སྲིད་ལ་གནས་པའི་དུས་ཚོད་རིང་པོ་མེད། བརྟས་སྐྱེས་ཡིན་ན་སྐྱེ་གནས་མ་རྙེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། མངལ་སྐྱེས་དང་སྒོང་སྐྱེས་དང་དྲོད་སྐྱེས་སོགས་ལ་སྐྱེ་གནས་ལམ་སེང་རྙེད་དང་མ་རྙེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བརྟེན། སྐྱེ་གནས་གསར་པ་ཞིག་མ་རྙེད་བར་དུ་བསྡད་ཀྱི་ཡོད། བར་དོ་བ་རྣམས་ཇི་ཙམ་ཆེ་རིང་ནའང་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པ་བསྡད་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་ཞག་བདུན་ནང་འཆི་དགོས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་གནས་མ་རྙེད་ན་བར་སྲིད་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་གྱི་རེད། དེ་ལྟར་རིང་མཐའ་དེ་བདུན་ཕྲག་བདུན་རེད། དེས་ན་འདས་པོའི་ཆེད་དུ་དགེ་རྩ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུའང་བདུན་ཚིགས་བསྒྲུང་རྒྱུའང་བར་སྲིད་པ་དེ་བསྐྱར་དུ་ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ལ་སློབས་པ་རེད། གཞུང་ཁ་ཤས་ནས་བར་སྲིད་ནང་དུའང་འགྱུར་སྲིད་པར་གསུངས། དཔེར་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ཡོད་ནའང་བར་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགེ་བ་བསྔོ་ན། བར་སྲིད་དེ་ཤི་ནས་བར་སྲིད་གཞན་ཞིག་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་གྲུབ་སྲིད་ཅེས་གསུང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཁ་ཤས་ཡོད། དེས་ན་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་གནས་ངེས་པར་དུ་རྙེད་དགོས་པ་རེད། དེ་རིང་འདིར་མཚམས་གཞག་རྒྱུ་ཡིན༑ སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལྷག་འདུག བཀའ་འདྲི་གནང་རྒྱུ་ཡོད་ན་གནང་རོགས།

དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དྲི་བ། སོ་སོའི་ཕ་མ་དང་སྤུན་མཆེད་རྣམས་དུས་མ་ཡིན་པར་གློ་བུར་དུ་ཤི་ན་ཁོང་ཚོའི་ཆེད་དུ་རྗེས་སུ་ལྷག་པའི་ནང་མི་ཚོས་ཕན་པ་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་དགེ་རྩ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤི་བ་ཡིན་ནའང་རེད། གློ་བུར་དུ་ཤི་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད་མ་གཏོགས། གློ་བུར་དུ་ཤི་

མཁན་ལ་དམིགས་བསལ་འདི་བྱེད་དགོས་ཞེས་མེད། གང་ལྟར་གློ་བུར་དུ་ཤི་མཁན་ཡིན་ནའང་རྣམ་ཤེས་འཕོས་པའི་རིམ་པ་དེ་གཅིག་གྱུར་རེད། འོན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགེ་རྩ་དེ་གང་ཟག་གཞན་ལ་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་མོད། ཡིན་ནའང་མདོ་ལས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་བསྔོ་ན་གཞན་ལ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ལྟ་བུ་ཤ་ཁྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་པའི་མི་ལྟ་བུ་དཔལ་འཁོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། ཧ་ཅང་གི་སྙིང་ཉེ་བའི་གྲོགས་པོའམ་ཕན་ཚུན་མཛའ་བརྩེ་ཡོད་པའི་གྲོགས་པོ་ནང་ཚགས་ལྟ་བུ་བྱམས་བརྩེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཅས་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འདས་པོའི་ཆེད་དུ་དགེ་རྩ་བསྒྲུབས་ཏེ་བསྔོ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་རང་ཉིད་གསོན་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་རྩ་དང་འདས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་རྩ་གཉིས་པོ་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། འདས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་དགེ་རྩ་དེས་དགེ་རྩ་བྱེད་མཁན་ལའང་ཕན་ཡོན་ཡོད་ལ། དགེ་རྩ་གང་ལ་བསྔོ་བའི་ཡུལ་དེ་ལའང་ཕན་ཡོན་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་དགེ་རྩ་གང་ལ་བསྔོ་བའི་ཡུལ་དེ་རང་གི་ཕ་མ་དང་དགེ་རྒན་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེའི་བཀའ་དྲིན་གསབ་པའི་དོན་དུ་ཆགས་རྒྱུ་རེད༑ དེས་ན་འདས་པོའི་ཆེད་དུ་དགེ་རྩ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

གལ་ཏེ་འདས་པོ་བར་དོའི་ནང་ཡོད་ན་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བར་སྲིད་དེ་དགུག་གཞུག་གིས་ཁྲུས་དང་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་སྦྱོང་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་བར་དོའི་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཡོད་རེད། འདི་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནས་ཡང་འདས་པོའི་ཕུང་པོ་མེར་བསྲེགས་བཏང་བའི་རུས་པ་དང་ཐལ་བ་ལ་རུས་ཚ་གཏང་རྒྱུ་དང་། རུས་ཚ་ལ་བརྟེན་ནས

འདས་པོའི་སྡིག་པ་སྦྱོང་རྒྱུ། ཉུས་པ་རྣམས་ཚ་ཚ་དང་སྐུ་སོགས་བཞེངས་ནས་མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་འདག་རྒྱུ་སོགས་ཡོད། དེ་རིགས་བར་དོའི་ནང་དུ་མེད་ནའང་འདས་པོའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད།

དྲི་བ། སོ་སོ་གློ་བུར་དུ་ཤི་ན་སྐབས་དེར་བསམ་བློ་ག་འདྲ་གཏང་དགོས་ཀྱི་རེད།

བཀའ་ལན། གློ་བུར་དུ་འཆི་མཁན་ལ་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་རེད། འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུའང་ཡ་ང་བ་མ་སྤྱངས་པར་འཆི་བ་ཞེས་ཏ་ཙང་འཇིགས་སྐྲག་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་འཆི་བ་ལ་གསུང་གི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འཆི་ཁར་འདུ་ཤེས་མ་བརླག་པའི་སྔོན་དུ་མི་དགེ་བའི་སེམས་མི་ཡོང་བ་དང་དགེ་བའི་སེམས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མ་གཞི་འདིའི་སྐོར་སང་ཉིན་ཐུན་བུ་སླེབས་མདོག་ཁ་པོ་རེད། གལ་ཏེ་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ངང་ནས་འཆི་ན་ལས་བཟང་པོ་ལ་གསོས་བཏབ་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་འཛོམས་པ་རེད། ང་རྒྱལ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ངང་ནས་འཆི་ན་ལས་མི་དགེ་བ་ལ་གསོས་བཏབ་ངེས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཆི་ཁར་མི་དགེ་བའི་སེམས་མི་ཡོང་བ་དང་དགེ་བའི་སེམས་ཡོང་རྒྱུར་ནམ་རྒྱུན་ནས་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གློ་བུར་ཞིག་ལ་འཆི་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ན༑ དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་རྒྱུ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་རྒྱུ། རང་གི་ལྷ་དང་བླ་མ་དད་པའི་ཡུལ་རྣམས་བློ་ལ་ཤར་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ནི་གློ་བུར་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུན་ལྡན་ནས་དགོང་དྲོ་གཉིད་ཁུག་ཁར་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་རྒྱུ་དང་༑ ལྷ་དང་བླ་མ་བསྒོམ་རྒྱུ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན། རྐང་པ་འདྲེད་བརྡར་ཤོར་བ་དང་། ཁ་སྦྱབ་ལོག་པ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ལམ་སེང་དཀོན་མཆོག་མཁྱེན་ཞེས་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་གཤིས་ཀ་དེ་གོམས་པ་ཡིན་ན། གློ་བུར་དུ་འཆི་རྐྱེན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུའང་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་དྲན་ཐུབ་པའི་གོམས་གཤིས་དེ་འཛེགས་འགྲོ་བ

རེད། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཕར་ནི་འཆི་ཁར་དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བླ་མ་དང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བའི་སེམས་ཆགས་རྒྱུ་རེད། འདི་འདྲ་སྦྱང་ན་ཡག་པོ་ཡོད། ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ཕྱི་དྲོའི་ཐུན་གྲོལ།

ཉིན་གཉིས་པ། སྔ་དྲོ།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༠)

༄༅།། ཁ་སང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ་ཞེས་པའི་སྐོར་ལ་གོ་བསྡུར་ཞུས་ཏེ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཕྱིན་ཟིན། དེ་རིང་འཆི་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་ཁ་ཤས་ཐོག་གོ་བསྡུར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གང་ཟག་ཐ་མལ་པ་བློ་བུར་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དང་། འཆི་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་ཚུལ་རྣམས་ཁ་སང་ཞུས་ཟིན། ནང་པའི་གཞུང་ནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་བཅས་བསམ་བློའི་གནས་བབས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་རེད། འདི་ནི་ཐོག་མར་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སྔོན་དུ་རྟུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམས་པའམ་རྟུང་གི་ནུས་པ་ཉམས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྗེས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་མེད། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ག་འདྲ་འཕེན་དང་མ་འཕེན་ནི་ཚེ་འདིའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོ་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། འཆི་ཁར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་པ་ལེན་པ་སྲིད་པ་ཞེས་ལས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་མཁན་གྱི་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ལས་བཟང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ན་ལས་བཟང་པོའི་འབྲས་

བུར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མཐོ་རིས་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། ལས་ངན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་བཏེན། འཆི་ཁ་མའི་མིའི་བསམ་བློ་ལ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བློ་མི་ཡོང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཞེན་ཆགས་སོགས་མི་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་ན་འཆི་ཁའི་མི་ལ་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ནས་འབོད་རྒྱུ་དང་། བླ་མའི་མཚན་ནས་འབོད་རྒྱུ་དང་། ཡི་དམ་ལྷའི་མཚན་སྔགས་བགྲང་རྒྱུ་སོགས་བྱེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བློ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དགེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་མིན་མི་དགེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་དངངས་སྐྲག་མེད་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡང་ཟུག་གཟེར་དྲག་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཟུག་བཅག་སྨན་སོགས་ཀྱིས་ཟུག་གཟེར་ཧ་ཅང་ཆུང་བ་བྱུང་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་བ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། འཆི་ཁར་འབྲིས་ལ་བསྟུད་མཁན་གྱི་རོགས་པ་དེ་ཚོས་སྐྱོང་སྟངས་མཁས་པོ་དགོས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་ཡོད།

འཆི་ཚུལ་རགས་པ་ཞིག་ང་ཚོའི་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། འཆར་ཅན་འབྲེལ་འདྲིས་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཕུང་པོ་ནི་མེར་བསྲེག་བཏང་བའམ་ས་ལ་སྦས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་གོ་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། དངོས་གནས་གང་ཟག་དེ་གཏན་མེད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དེའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་བླངས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅེས་པ་འདི་ཧ་ཅང་གི་དཀའ་བའི་དྲི་བ་ཞིག་དང་༑ ལས་སླ་པོས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་དྲི་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱ་གར་ནང་གནའ་རབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་ཤོད་མཁན་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཆ་ཚང་རྫོགས་པ་རེད་ཅེས་འདོད་མཁན་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། འདི་ལ་རྒྱང་འཕེན་

པའམ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད། རྒྱང་འཕེན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་དེའི་ནང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་གྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད། སྲོག་ཆགས་གང་ཡིན་ནའང་དེའི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་སློ་བུར་བ་ཞིག་ལ་ཡོང་གི་ཡོད། འདིའི་རྒྱུ་འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་བཤད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། འབྱུང་བ་འདུས་པའི་སྟབས་འགྲིགས་ན་མིའི་ལུས་རྟེན་དང་དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་སོགས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཕུང་པོ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་འགགས་པ་དང་མཉམ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཡང་འགགས་པ་རེད། དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅེས་འདོད། དེ་མིན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚང་མས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་འདོད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེའང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་མིན་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། གང་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པར་ཚང་མས་འདོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད། ནང་པའི་ནང་དུའང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རེ་གཉིས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་གྱིས་ཚེ་འདིའི་མངོན་འདོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་མངོན་འདོད་བསྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཆོས་ལུགས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་སྐོར་མ་བཤད་ནའང་གང་ཟག་དེ་ཚེ་འདི་ལ་གསར་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་གཏན་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་གནས་པ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཞེས་མ་བཤད་ནའང་གང་ཟག་གི་རྒྱུན་གནས་པའི་ཚུལ་དེའང་ཡག་པོ་དང་སྡུག་པོ་གནས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དེ་སྔོན་ནས་ཡོང་མི་དགོས་ནའང་། མ་འོངས་པ་ལ་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་

རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཚན་རིག་པ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དེ་ཚོས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། མེད་པ་དེ་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཞིབ་འཇུག་དང་ཚོད་བལྟ་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ད་ལྟ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་མང་པོ་འདུས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལྷན་དུ་བགྲོ་གླེང་དང་དྲི་བ་མང་པོ་གནང་མཁན་གྱི་རིགས་ཅིག་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དེ་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་དྲང་བདེན་གྱི་གནས་ཚུལ་གསུང་གི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཀླད་པའི་ཚན་རིག་པའི་ནང་ནས་དེ་སྔ་ཡིན་ན་སེམས་དང་ཀླད་པ་ཟེར་བ་འདི་གཅིག་པ་མ་གཏོགས། ཀླད་པའི་ཆ་ཤས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཟེར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེང་རབས་ཀྱི་ཀླད་པའི་ཚན་རིག་པས་འདོད་ཀྱི་མེད། ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཀླད་པའི་འགྱུར་བགྲོས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་ཀླད་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཟེར་བ་ཞིག་མེད་ཅེས་ཐག་གཅད་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཁོང་ཚོས་ངོས་ལེན་གནང་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་ཡིག་ཆ་དང་དེབ་ཁ་ཤས་ཐོན་ཡོད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀླད་པའི་ནང་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་བཞིན་བསམ་བློ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་དབང་པོའི་ཆ་ཤས་དེ་འདྲ་སྙིང་གི་ནང་དུའང་རྙེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་མཁན་ཡོད། འདི་ནི་སྐད་ཆ་གསར་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ཚོ་ད་ལྟ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་རྒྱུན་དེའི་ནང་སླེབས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དྲང་བདེན་གྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དེ་ཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེང་སང་གསར་དུ་དར་བའི་ Quantum physics གྱིས་དངོས་པོ་དང་ཤེས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཧ་ལམ་ནང་པའི་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་ཚུལ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་

རང་བཞིན་འགྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་གྲགས་ཆེན་པོས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདིས་ད་དུང་མ་འོངས་པ་ལ་ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ན་གནས་ཚུལ་གསར་པ་མང་པོ་རྙེད་སྲིད་ཀྱི་རེད།

ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པའི་ནང་རིགས་ལྔ་བུ་གཉིས་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་བཤད་མཁན་གཅིག་དང་༑ སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་མཁན་གཅིག་རེད། གལ་ཏེ་མེད་ཅེས་བཤད་མཁན་གྱིས་རྒྱུ་མཚན་དང་དཔྱད་ཞིབ་ཐོག་ནས་མེད་པ་དེ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་རྙེད་ན། དེ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ཆོག དེ་མིན་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་སྤྱིར་བཏང་ཚན་རིག་པའམ་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་མཁན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅེས་བཤད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་ན་རྫོངས་དད་རེད། དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་མཁན་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་མཁན་གཉིས་ཀའི་ནང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་མཁན་མང་པོ་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་མཁན་གྱིས་ཀུང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་མ་བྱུང་ན། ང་ཚོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལ་འདི་འདྲ་གསུངས་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་རྫོངས་དད་རེད། དེར་བརྟེན་ཚན་རིག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྫོངས་དད་ཡིན་ནའང་རེད། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྫོངས་དད་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྫོངས་དད་ཀྱི་རིན་ཐང་ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིན་ཐང་མེད། དེས་ན་ནང་པ་དེ་ཚོས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་འདོད་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། སློབ་རྒྱུན་ལ་དེ་འདྲ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ཙམ་ལ་མ་བཞག་པར༑ སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རང་གིས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་བྱུང་ན༑ སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེའང་ཚད་ལྡན་དང་ནུས་པ་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད།

ནང་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དེ་ཙུང་ཟད་ཀློག་སྦྱར་གྱི་གྲངས་སུ་བཞག་པ་རེད། དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་ནས་

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསྡོམས་ན་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་བསྡུས་ཆོག དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་འདྲ་སྔོན་སོང་གི་རིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་སྦྱོང་བའམ་གོམས་པ་སྔོན་སོང་གི་རིགས་པ། གསུམ་པ་དྲན་ཤེས་ཡོད་པས་དུས་ཕྱི་དྲན་པའི་རིགས་པ་བཅས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པ་དེ་སྔོན་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ན། རིགས་པ་དེའི་འགྲོས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའང་རིགས་འདྲ་རྗེས་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབས་པ་རེད། དེས་ན་རིགས་པ་དང་པོ་རིགས་འདྲ་སྔོན་སོང་གི་རིགས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བེམ་པོའི་དངོས་པོ་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་གསར་དུ་འགྲུབ་རྒྱུ་མེད། རྒྱུ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས། རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་རེད། དེར་བརྟེན་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་རགས་པའི་དངོས་པོའམ་བེམ་པོའི་དངོས་པོ་ཞིག་གིས་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་མི་ཐུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་འགྱུར་མ་ཐུབ་པ་གང་རེད་ཅེ་ན༔ གལ་ཏེ་དེ་འགྱུར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་གང་ལའང་ཤེས་པ་མེད་དགོས། ཤེས་པ་དེ་རེས་འགའ་ཡོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཤེས་པ་རང་གི་རིགས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པ་དེའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དེ་སྐྱེ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དེའང་ཤེས་པ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རིག་པ་སྔ་མ་ཞིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ནི་རིགས་འདྲ་སྔོན་སོང་གི་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་རེད།

རིགས་པ་གཉིས་པ་གོམས་པའམ་སྦྱོང་བ་སྔོན་སོང་གི་རིགས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན།

མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་སྲོག་ཆགས་ག་འདྲ་ཡིན་ནའང་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཨ་མའི་ནུ་མ་ནུ་རྒྱུ་སོགས་གོམས་གཤིས་སྣ་ཚོགས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བསླབ་མི་དགོས་པར་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་ཙམ་མིག་མ་ཕྱེ་གོང་ནས་ཨ་མའི་ནུ་མ་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཇི་ལྟར་ནུ་དགོས་པ། འཁྲུག་པ་དང་ཆ་བའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུབ་དགོས་པ་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཐན་བུ་ལོང་བའི་སྐབས་སུ་སྡིག་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྡིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་སྣང་དང་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་སོགས་གོམས་གཤིས་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། གོམས་གཤིས་དེ་དག་ནི་ཚེ་འདི་ལ་བྱུང་བ་མིན་པར། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཚེ་འདིར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་མཐོང་གི་ཡོད། ཚེ་འདིར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྔོན་ལ་ཚེ་འདིའི་གོམས་གཤིས་དེ་ཉམས་མྱོང་བསགས་ཏེ་གཞི་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།། དེས་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་དེ་ཚོས་གང་མཚོན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟ་བུའི་གོམས་གཤིས་ཡོང་བའི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་ཡོད།

གསུམ་པ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད། འདི་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་ལ་གནོད་པ་བརྟོན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་དྲན་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཕྲུ་གུ་གསུམ་བཞི་བྱུང་སོང་། འདི་ནི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མ་རེད། ལས་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་མཁན་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་ནང་དུའང་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ནང་དུའང་ཡོང་གི་ཡོད། བར་ལམ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་པའི་ཉྭ་འཕྲོད་བྱུང་བའི་བྱུང་བ་མང་པོ་བསྡུས་ནས་དེབ་ལ་པར་བརྒྱབས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད། གལ་ཏེ་དྲན་པ་དེ་དངོས་སུ་ཉྭ་འཕྲོད་པའི་སྐབས་སུ། འདི་བདེན་པ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་ཚན་རིག་པས་དེ་ཚོ་ལ་བསམ་བློའི་འགྲོ་སྟངས་ (Psychologically) ཤིག་གི་ཐོག་ནས་འདི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་འགྲེལ་

བཤད་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ལྟ་བུ་བཙལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཐུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཏུ་ཧ་ཅང་འགྲོ་ཁག་པོ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ནྭ་འཕྲོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་ལས། འདི་བདེན་པ་རེད་འདུག་ཅེས་བཤད་ན་མི་འགྲིག་པ་གང་ཡང་མེད།

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་ཚུལ་འདི་དང་ཐྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་དེང་སང་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྟོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་བསམ་བློའི་སྨན་བཅོས་ (Psychotherapy) བྱེད་མཁན་གྱིས་ནད་པ་ལ་སྒྱུ་མའི་རྫས་ལ་སོགས་པས་བསམ་བློ་བསླད་ (Hypnotize)ནས་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བསམ་དུ་བཅུག་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ་བལྟ་རུ་བཅུག་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་ཁ་ཤས་ཚེ་འདིའི་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ནས་བསགས་པ་དང་། དེ་ལ་སྨན་བཅོས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚེ་འདིའི་ནད་དེ་དྲག་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲ་བའི་བློ་ལ་འཁྲུལ་དུ་བཅུག་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཡིན་འགྲོ ཡང་ན་བསམ་པའི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་འགྲོ་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ཁག་པོ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་དག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་མིན་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་ས་དང་། ནྭ་འཕྲོད་མིན་བལྟ་ས་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་མཁན་རྣམས་ཚད་ལྡན་མིན་མིན་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

ནང་པའི་གཞུང་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་བཤད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་བར་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞ་སྟག་རེད། དེར་བརྟེན་ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དེ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་རང་གིས་ངེས་པ་འདྲོང་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་ལུང་ནང་དུ་ཡོད་ཅེས་

ལུང་ཙམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་པ་མ་ཡིན་པར། རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ངེས་པ་རྙེད་པ་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་ནུས་པ་ཆེ་བ་དང་སྒྱུར་བ་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་ཞིག་རྙེད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་ན། ཚོས་བྱེད་རྒྱུ་དང་ལམ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་ས་ཚོད་ཆེ་བ་ཤེས་ནས་ཕྱི་མའི་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྨྱོང་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་ངེས་པ་དྲངས་པའི་ཐོག་ནས་ལས་འབྲས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་རྒྱུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གང་དུ་སྐྱེ་ནའང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདི་ལས་མ་ཐར་ཕྱིན་ཆད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་མ་གཏོགས་མེད་པས། འཁོར་བའི་ནང་སླར་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་ལ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་ཧ་མི་སྐམ་པར་བཞག་ནས་རང་ཉིད་ཙམ་ཐར་པ་སྒྲུབ་པས་མི་འགྲིགས་བསམ་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་འདི་མར་ཤེས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཚད་ལྡན་ཡོང་བ་ལའང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་སློབ་མཁན་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་མཁན་རྣམས་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཟེར་བ་འདི་སྐྱེ་བ་མང་པོ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚར་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མེད། དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་

པའི་ཐབས་འདི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གང་ལ་སྦྱར་ནའང་གལ་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། དེའི་ཐོག་བསམ་ཞིབ་ལེགས་པར་བྱེད་ན་ཡག་པོ་ཡོད།

འཆི་བའི་རྗེས་སུ་གང་ཟག་དེ་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བླང་དགོས་པ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པ་རྙེད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ལག་པར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བཤགས་སྡོམ། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་སོགས་བྱེད་ན་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུ་དང་། དེ་མིན་ཤི་ཁར་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ན་ངན་སོང་གི་གནས་སུ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཆོལ་བ་ཡིན་སྟབས། རང་བཞིན་གྱིས་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་རེད༎ ལྷག་པར་དུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མངོན་མཐོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རེད༎ ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ། བསྙེན་གནས་བཅས་ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་གཅིག་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཇི་སྲིད་འཚོའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་དང་། སྡིག་སྤོང་དགེ་སྒྲུབ་བྱེད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་རྒྱུ་འདི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཀློག་མཁན། རྒྱུན་དུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཚན་སྔགས་འདོན་མཁན་བཅས་ཤི་ཁར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཚན་སྔགས་ཐོས་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་མཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བའི་ཏན་ཏན་རེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད། རེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་སུ་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྒྱུན་དུ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་དང་། སྡིག་སྤོང་དགེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་མཁན། དགེ་བ་གསོག་མཁན་རིགས་རྣམས་ཤི་ཁར་ངེས་པར་དུ་འོད་དཔག་མེད་ལ་

གསོལ་བ་བཏབ་ན་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཁ་སང་ཞུས་པ་བཞིན་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་དེ་རེད། ད་ལྟའང་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ཡོད་སྲུས་རེད། དེ་དག་མང་ཆེ་བས་འོད་དཔག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ལ་འཕོ་བ། དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ལ་འཕོ་བ་བཅས་དེང་སང་གྲགས་ཆེ་བའི་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་གསུམ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་དག་པའི་ཞིང་ལ་དག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དག་པའི་དག་ཞིང་དང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱིས་དག་པའི་དག་ཞིང་བཅས་རེད། བདེ་བ་ཅན་དང་། དག་པ་མཁའ་སྤྱོད། དགའ་ལྡན་སོགས་ངན་འགྲོས་དག་པའི་དག་ཞིང་རེད་མ་གཏོགས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དག་པའི་དག་ཞིང་མ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་སྐྱེ་བ་བླང་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་ན་ཏན་ཏན་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སོ་སྐྱེས་དག་པའི་དག་ཞིང་འོག་མིན་སྟུག་པོའི་བཀོད་པའི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་འཕགས་པས་མ་གཏོགས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྐྱེ་བ་བླང་མི་ཐུབ། དེས་ན་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་པའི་ཞིང་གང་རུང་ལ་སྐྱེ་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན། རྒྱུན་དུ་དགེ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་དག་པའི་ཞིང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་ཉིན་ལྟར་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་ནའང་དེའི་སྐུ་བསྒོམ་རྒྱུ། ལྷག་པར་དུ་དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་གཉིད་དུ་མ་འགྲོ་བའི་གོང་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་བྱེད་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

ནང་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའམ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་སྒྲུབ་སྟངས་དེ་སོ་སོའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་བླང་དགོས། ཆོས་ལུགས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ནའང་དབང་རྟོན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གིས་དད་པ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ཆོས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་

ལུགས་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་མཁན་གཅིག་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཆོས་ལུགས་ཁ་ཤས་བཟང་བ་དང་ཁ་ཤས་ཞན་པ། དེ་བཞིན་ཁ་ཤས་མཐོ་བ་དང་ཁ་ཤས་དམའ་བ་གང་ཡང་མེད། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་བཞིན་ཆོས་དེའང་སྣ་ཚོགས་ཡོང་དགོས་པ་འདི་རང་བཞིན་རེད་མ་གཏོགས། རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུགས་མང་པོ་བཟོས་པ་ཞིག་གང་ཡང་མིན། ཆོས་ལུགས་གཅིག་གིས་འགྲོ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པར་བརྟེན། རང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཆོས་དེའི་གཞུང་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྡིག་པ་སྤོང་དགོས་པ་དང་དགེ་བ་སྒྲུབ་དགོས་པ་འདི་ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་ལྟ་བུ་རེད། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་དེ་གཞི་རྩ་ཡིན་པ་དང་༑ འཆི་བ་སྟེང་དགོས་པ་དེ་ཚོའི་བསླབ་བྱ་མ་གནང་མཁན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གཅིག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མང་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཆོས་ལུགས་དེའི་ཉམས་ལེན་བཟང་པོ་ཞིག་བྱེད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའམ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དེ་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ངེས་གཏན་རྙེད་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག།

ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་མཁན་འཆི་བའི་རྗེས་སུ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པའམ། བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་རྗེས་སུ་བདག་གི་རྒྱུན་ཆད་པ་འདི་ཚན་རིག་དང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དངོས་གནས་ངེས་གཏན་རྙེད་པ་ཐག་ཆོད་པོ་དང་། ངོགས་པ་མེད་པ་བྱུང་ན་སྐབས་བདེ་པོ་རེད། དེ་ནས་ཚེ་འདིའི་སེམས་ཁྲལ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མའི་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། གལ་ཏེ་ངེས་གཏན་མེད་པར་ཕལ་ཆེར་མེད་འགྲོ་བསམ་པ་ཡིན་ན་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན། སང་ཉིན་ཆར་པ་གཏང་གི་མེད་པ་དང་། ཕྱི་ལ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་ཐག་ཆོད་ན། ཉི་གདུགས་དང་ཆར་གོས་སོགས་གྲ་སྒྲིག་མ་བྱེད་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སང་ཉིན་གཅིག

བྱས་ན་ཆར་པ་གཏང་གི་རེད། ཕྱི་ལའང་འགྲོ་དགོས་སམ་མི་དགོས་དྭོགས་པ་ཡོད་ན། ཕལ་ཆེར་དགོས་མཁོ་དེ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་པ་དང་བདག་གི་རྒྱུན་ཆད་པ་འདི་ཚན་རིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཡོད་ནའང་རེད། ཡང་ན་རིགས་ལམ་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་གཏན་འཁེལ་ན། ཚེ་འདིའི་སེམས་ཁྲལ་མ་གཏོགས་བྱེད་མི་དགོས། གལ་ཏེ་དྭོགས་པ་ཞིག་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་སྤུ་དྲགས་ན་གྲོང་རག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྔོན་ལ་སོ་སོས་མེད་བསམ་པ་འདི་ཡོད་མིན་ཞིབ་ཚགས་པོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གལ་ཏེ་འདི་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལག་ལེན་བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་སྐབས་བདེ་བ་རེད། བདེན་པ་མིན་ན་དེའི་ཕྱོགས་སུའང་ཐུན་བུ་བསམ་བློ་གཏང་དགོས་པ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་ཀྱི་རེད། དུས་ཚོད་ཛོགས་སོང་། འདིར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན༑ ཉིན་རྒྱབ་མཇལ་ཡོང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་སྨོན་ལམ་བྱས་འདུག སྤྱི་ཤེས་སྒྲོལ།

ཕྱི་དྲི། དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དྲི་བ། འཆི་བའི་གྲ་སྒྲིག་ཆེད་ནམ་རྒྱུན་ཉམས་ལེན་གང་བྱེད་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་སྡིག་པ་སྤོང་རྒྱུ་དང་། དགེ་བ་བསྒྲུབ་རྒྱུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འདུལ་རྒྱུ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་ཕན་ཐབས་ཡིན་སྟབས། འཆི་བའི་གྲ་སྒྲིག་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལས་ལྷག་པ་འཆི་བ་ཆུང་བའི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ཉམས་ལེན་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཟུར་དུ་བསྟན་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན། གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་ལམ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དེ་བཞིན་བསྡུ་བ་སྐོར་དགུའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད། འདི་མི་ཚང་མས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྡིག་སྤོང་

དགེ་སྦྱིན་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་རྒྱུ། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འདི་སྣང་གི་ཞེན་ཆགས་མེད་པར་བློ་ཐག་ཆོད་པོས་འཆི་ཐུབ་རྒྱུ། དེ་བཞིན་འཆི་དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བརྟེན། དགེ་བ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་སྡིག་པ་བཤགས་རྒྱུ་རྣམས་སང་ཞོ་གནངས་ཞོ་ལ་མ་ལུས་པར་འཕྲལ་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་འགྱོད་པ་མེད་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེའི་གསུང་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་པ་རབ་ཡིན་ན་འཆི་དུས་དགའ་པོའི་ཐོག་ནས་འཆི་བ་ཡིན། དཔེར་ན་བུ་ཕ་ཁྱིམ་དུ་ལོག་པ་ཞེས་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ཕྱི་ནས་ཕ་ཁྱིམ་དུ་ལོག་དུས་དགའ་པོ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་རེད། ཆོས་པ་འབྲིང་ཡིན་ན་འཆི་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་འཆི་ཁར་འཇིགས་སྣང་མི་ཡོང་བ་རེད། ཆོས་པ་མཐའ་མ་ཡིན་ན་འཆི་བ་ལ་མི་འགྱོད་པ་ཡིན། ངས་འདི་བྱུང་མ་སོང་། དེ་ཡང་བྱུང་མ་སོང་ཞེས་འགྱོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་དག་བྱུང་ན་ཆོས་པ་བྱེད་པའི་གོ་ཆོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས།

དྲི་བ། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་སོ་སོའི་ཕུང་པོ་འདི་སྦྱིན་པ་གཏང་རྒྱུ་བྱེད་ན། སྦྱིན་པ་གཏོང་མཁན་གཤིན་པོ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་འགྲོ་མིན་ནང་པའི་ལྟ་སྟངས་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ཤི་བའི་རོ་ཆགས་ནས་ལུས་ཀྱི་དོན་སྣོད་དང་ཡན་ལག་སོགས་སྦྱིན་པ་གཏང་རྒྱུ་འདི་རང་ཉིད་མ་འཆི་བའི་སྔོན་དུ་འདི་འདྲའི་སྦྱིན་པ་གཏང་དགོས་ཞེས་ཁ་ཆེམས་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ཡང་དེང་སང་སྔ་ས་ནས་མིག་སོགས་སྦྱིན་པ་གཏོང་ཆེད་སྨན་ཁང་ལ་ཡིག་ཆ་གཞག་རྒྱུ་ཡོད། དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་གསོན་པའི་སྐབས་སུ་བློ་ཐག་ཆོད་པོའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ཡིན་སྟབས་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་ཆ་ཚང་ཡོང་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་གསོན་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་གཏང་རྒྱུའི་ཁ་ཆེམས་སོགས་མེད་པར། འཆི་བའི་རྗེས་སུ་རྗེས་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཚོས་སྦྱིན་པ་བཏང་ནས་དགེ་བ་དེ་གཤིན་པོ་ལ་བསྔོ་ན། རང་ཉིད་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་བཏང་བ་ནང་བཞིན་གྱི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་མ་ཐོབ་ནའང་། དགེ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གཤིན་པོ་ལ་ཐོབ་སྲིད་པ་རེད། གང་ལྟར་

སྦྱིན་པ་གཏང་རྒྱུ་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ལྷག་བསམ་དག་པོའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་གཤིན་པོ་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད།

དྲི་བ། གང་ལྟར་རོ་དེ་གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན། འཆི་བའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་གཤིན་པོ་དེ་ལ་སེམས་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པའམ་ཤུགས་རྐྱེན་གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད་དམ།

བཀའ་ལན། སོ་སོ་དྲན་པ་ཡོད་དུས་ནས་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་འཆི་ཁར་གང་ཡང་ཡོང་རྒྱུ་མེད། སོ་སོ་དྲན་པ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་མི་གཞན་གྱིས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་འདས་པོ་དེ་ལ་ཚོར་བ་གང་ཡང་མེད། འཆི་མཁན་གང་ཟག་དེ་ལ་གནོད་པའམ་ཤུགས་རྐྱེན་གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དོན་ལྡཱ་ལ་སོགས་པ་ད་ལྟ་བཀོག་མེད། ཤི་ཟིན་ནས་དོན་ལྡཱ་ལ་སོགས་པ་བཀོག་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། མ་ཤི་བའི་གོང་དུ་བཀོག་གི་མེད་པར་བརྟེན། འཆི་བའི་རིམ་པ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་གང་ཡང་ཐེབས་ཀྱི་མེད།

དྲི་བ། དཔེར་ན། མི་འགའ་ཞིག་ལ་འཆི་བའི་རིམ་པ་དེ་ཉིན་ཤས་འགོར་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། དངོས་སུ་འཆི་རིམ་མ་རྫོགས་སྔོན་དུ་སོ་སོའི་རོ་དེ་གཅོད་བཏུབ་བྱེད་ན། འཆི་བའི་རིམ་པའི་ནང་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཤུགས་རྐྱེན་དང་། སེམས་འཁྲུག་པ་དེ་འདྲའི་གནོད་པ་ཡོད་དམ་མེད།

བཀའ་ལན། ནང་གི་འཆི་རིམ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་མ་རྫོགས་གོང་དུ་དབུགས་ཆད་མ་ཐག་ཏུ་ཕུང་པོ་གཅོད་བཏུབ་བྱེད་ན། ནང་གི་འཆི་རིམ་ད་ལྟ་གཞི་ནས་རྫོགས་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས། ཏ་ཙང་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་ཤུགས་རྐྱེན་མི་ཡོང་ཡང་། གང་ལྟར་རིམ་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནས་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཪ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་ཆགས་པ་འདི་འདྲ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེང་སང་སྨན་ཁང་ནང་སྙིང་མ་འཕར་བ་དང་རླུང་པ་ལས་ཀ་མ་བྱེད་པའི་སྐབས་

སུ་ལམ་སེང་ཤི་ཟིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ལམ་སེང་བརྟོན་པ་ཡིན་ན་འཆི་བའི་རིམ་པ་ལ་ཏན་ཏན་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། བོད་དུ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་སྔ་སྨུག་ནས་ཁྲག་མ་ཐོན་བར་དུ་སྨྱུག་མཁན་མང་པོ་ཡོད། དེ་མིན་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ལག་པ་མ་འཆང་བར་གཞི་ནས་རོའི་འདོན་ཆོག་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ནང་ཕལ་ཆེར་ཡོང་ཁག་པོ་ཡིན་པས། འཆི་བའི་རིམ་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་གནོད་སྐྱོན་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བ་དང་། ལས་ཀྱིས་འཕེན་པ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་སྨན་ཁང་ནང་ཤི་མཁན་ཡིན་ན། དབང་པོ་སྒྲིན་པ་བཏང་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་མགྱོགས་རོ་བརྟོན་གྱི་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་ལོ་གཅིག་གཉིས་སྔོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། སྨན་ཁང་ནས་བརྟོན་ནས་རོ་གཞག་སའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུར་བ་ཞིག་སང་ཉིན་གསོས་པ་འདི་འདྲའང་བྱུང་བ་རེད།

དྲི་བ། ཀོ་རི་ཡ་ལ་གཤིན་པོའི་ཆེད་དུ་གྲོངས་པའི་ཉིན་མོ་ལ་མཆོད་པ་དང་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་སོ་སོའི་ཕ་མ་དང་ཕ་མའི་ཕ་མ་སོགས་སྔོན་གྱི་མི་བརྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་རྟག་ཏུ་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ནང་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཟིན་པ་རེད། དེས་དངོས་གནས་གཤིན་པོ་དེ་ཚོ་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། འདས་པའི་ཉིན་མོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་ཚོས་ཆོས་བྱེད་ན་འདས་པོ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཕན་གྱི་ཡོད་པ་ནི་ནང་པའི་གསུང་རབ་ནས་གསུངས་ཡོད། ཁ་སང་ཞུས་པ་བཞིན་ནོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། ཤ་ཁྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་འདས་པོ་ལ་བསྔོས་ནས་དགེ་བ་ག་འདྲ་བསགས་ནའང་དགེ་བ་བྱེད་མཁན་ལའང་དགེ་བ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ལ། གང་ལ་བསྔོས་པའི་གཤིན་པོ་དེ་ལའང་དགེ་བ་ཐོབ་ཀྱི་རེད། འདི་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་བར་དོའི་ནང་དུ་ཇི་ཙམ་ཐག་རིང་ནའང་བདུན་ཕྲག་བདུན་ལས་མང་བ་མི་བསྡད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རེད། བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་ཞག་གྲངས་སྟེང་ལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་བོད་བརྒྱུད་

ནང་བསྟན་གྱིས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མིའི་ཉིན་མོ་ལ་རྩིས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། དེས་ན་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་འདས་པོ་ལ་ཕན་དང་མི་ཕན་ནི་ཞིབ་ཚགས་པོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་བཏང་དགེ་བ་ནི་སུ་ལ་ཡིན་ནའང་བསྔོ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་རང་གིས་བསགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྔོ་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་འདས་གསོན་ཆ་ཚང་ལ་བསྔོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཤི་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་མཁན་གྱི་འདས་པོ་དེའི་མིང་ལ་དགེ་བ་བསྔོས་ན། དགེ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་སྲིད། དེས་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་དགེ་བ་འདི་བསྔོ་བ་ཡང་དག་གིས་བསྔོས་ན། བར་དོའི་ནང་དུ་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྨོས་མ་དགོས་པར། སྐྱེ་བ་བླངས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་དགེ་བ་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

མི་རབས་མང་པོའི་འདས་པོ་ཚོ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་དང་། གཏོར་མ་སྦྱིན་པའི་ལམ་སྲོལ། རྗེས་དྲན་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། དེ་དག་ནི་ཆོས་མ་དར་གོང་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གཤིས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་སྲིད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ལ་ཆ་བཞག་ན། རྒྱ་གར་གྱི་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཁན་མང་པོས་མི་རབས་མང་པོའི་འདས་པོའི་དོན་དུ་ལོ་རེ་བཞིན་དུས་ཚིགས་ངེས་ཅན་ཐོག་ཆོས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། གཏོར་མ་སྦྱིན་པའི་ལམ་སྲོལ་ཡོད་རེད། སྔོན་མ་བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་མ་དར་གོང་དུ་བོན་ཆོས་དར་བའི་སྐབས་སུའང་མི་རབས་མང་པོའི་གཤིན་པོ་དེ་ཚོའི་དོན་དུ་འདས་མཆོད་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདས་པོ་དེ་ཚོ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་འདས་པོ་དེ་ཚོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ་གཉིས་ཧ་ཅང་མི་འདྲ་བ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདས་པོ་དེ་ཚོའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་ཆོས་བྱེད་ན་བསྔོ་བས་བསྔོ་ཆོག་གི་རེད། འདས་པོ་དེ་ཚོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ་ཟེར་བ་འདི་རྗེས་དྲན་ཙམ་རེད། དཔེར་ན། རང་གི་ཕ་མ་དང་རྒན་རབས་རྣམས་མཆོད་པའི་ཡུལ་ལ་བརྩི་ནའང་མི་འགྲིགས་པ་མེད་ཀྱང་།

འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་གཤིས་ལུགས་ཙམ་ལས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གང་ཡང་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆོད་འདི་ངེས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་ཉིན་མོར་ཚང་མས་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆེན་རྗེས་དྲན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ། རང་གི་བླ་མ་དང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་ཚོའི་འདས་པའི་དུས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ་རྣམས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཉི་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་སོང་བ་ཡིན་སྐབས་དེའི་ཉིན་མོར་བླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་ན་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མཆོད་པ་ལས་དགེ་བ་རླབས་ཆེ་བ་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། དེ་མིན་འདས་པོ་ལ་རྗེས་དྲན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། འདས་པོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ། འདས་པོའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་དབྱེ་བ་ཐེན་ཐུབ་ན་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད།

དྲི་བ། རྗེས་ཤུལ་ནང་མི་ཚོས་ཞག་ཞེ་དགུའི་རིང་གཤིན་པོའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་སོང་། སྨོན་ལམ་རྒྱག་སྟངས་ཤིག་གསུང་རོགས་གནང་།

བཀའ་ལན། ནང་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་སྨོན་ལམ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་ནི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལ་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་བརྩི། དེའི་ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སོགས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱམས་པའི་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱང་ཡོད༑ དེ་ནས་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆོས་བརྩམས་པའི་སྨོན་ལམ་དེ་འདྲའང་ཡོད༑ སྨོན་ལམ་དེ་ཚོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁྱད་པར་མེད། སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་རེད། མཆོད་པ་ཕུལ་བ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་བྱས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཤིན་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བས་མཚམས་སྦྱར་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བསྔོ་བའི་རྫས་ཡོད་པ་ལ་བསྔོ་བ་

དང་༑ བསྔོ་བའི་རྫས་མེད་ན་སྨོན་ལམ་རེད། གཉིས་ཀ་མཐོན་འདོད་གང་གསལ་བར་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ངས་ཕྱག་འཚལ་བའི་དགེ་བ་དང་། མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་དགེ་བ། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཚང་མ་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་ཚེ་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པར་ཤོག་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་འདི་བསྔོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་པའི་སྨོན་ལམ་དེ་རེད། དེ་འདྲའི་བསྔོ་བྱའི་རྫས་གང་ཡང་མེད་ན། ངན་སོང་དུ་མ་འགྲོ་བར་ཤོག བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་ཤོག བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་དང་མཇལ་བར་ཤོག དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པར་ཤོག་ཅེས་པའི་རིགས་རྣམས་སྨོན་ལམ་རེད༑ གཞིན་པོ་དེའི་འདོད་དོན་ཟེར་ནའང་མི་འདུག ཆོས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པོ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང་བསྔོ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད།

བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནས་ཀུན་སློང་དེའང་གལ་ཆེན་པོ་རེད༑ ཀུན་སློང་ཐོག་མ་དང་། དགེ་བ་དངོས་གཞི། དེ་ནས་དགེ་བ་འདི་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བཅས་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཚང་ན། དགེ་བ་དེའང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དགེ་བ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ཆུང་མེད། བྱ་བ་གང་ཞིག་དགེ་བ་ལ་འགྲོ་དང་མ་འགྲོ་དང་པོ་ཀུན་སློང་ལ་རག་ལས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་མདུན་དུ་མཆོད་མེའམ་མེ་ཏོག་གཅིག་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཀུན་སློང་དེ་ཚེ་འདིར་ལམ་འགྲོ་དང་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། མེ་ཏོག་ཕུལ་བ་ལ་དགེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དགེ་བ་དེ་ཆོས་སུ་མ་འགྲོ་བ་རེད། དེ་ནི་ཚེ་འདིའི་དོན་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆུང་ཤོས་དེ་རེད། ཀུན་སློང་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་ཤིག་ཆགས་པར་བརྟེན། བསོད་ནམས་ཆུང་ཆུང་རེད། ཀུན་སློང་དེ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ནས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན་ཐར་པའི་རྒྱུ་ལ་ཆགས་པར་བརྟེན། བསོད་ནམས་འབྲིང་ཞིག་གསོག་པ་རེད། ཀུན་སློང་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་

འཐོབ་པའམ་ཡང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན་དགེ་བ་དེ་ཆེ་ཤོས་ཆགས་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དགེ་བ་དེ་བསྔོབས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་བ་འདིས་ཚེ་འདིར་བདེ་སྐྱིད་དང་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ན་ཚེ་འདིའི་དོན་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཤོག་ཅེས་དེའི་དོན་དུ་སྨོན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད། རང་ཉིད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཆོས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་འདི་བསྔོ་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད།

དེ་བཞིན་གཤིན་པོ་ལ་དགེ་བ་བསྔོ་བའི་སྐབས་སུའང་གཤིན་པོ་དེ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཙམ་དང་མངོན་མཐོ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྔོ་ན་དགེ་བ་འདི་ཆུང་ཆུང་ཆགས་རྒྱུ་རེད། གཤིན་པོ་དེ་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་ན་བསྔོ་བ་དེ་འབྲིང་ཆགས་པ་རེད༑ བསྔོ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཤིན་པོ་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེས་ནའང་རེད། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་ནས་དེའི་རིང་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་བསྔོ་ན་བསྔོ་བ་དེ་ཆེ་ཤོས་རེད། དེས་ན་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་ཚུལ་ཡག་པོ་ཤེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

གལ་ཏེ་རང་གི་ངོས་ནས་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ཤེས་ན་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གྱི་ནང་སྐབས་བདེ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་།། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།། དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཅིང་།། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ།། ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་བ་བསྔོས་པ་བཞིན་ངའི་དགེ་བའང་དེ་འདྲ་ལ་འགྲོ་བར་ཤོག་ཅེས་སོ་སོས་བསྔོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ཤེས་ནའང་གཞན་ལ་སྐྱབས་ལྟ་བུ་བཙོལ་ནས་བསྔོས་ན་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད།

དྲི་བ། འདི་ནི་འཆི་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་ཞིག་ཡིན། ནད་པ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཁབ་བརྒྱབས་ནས་ལྷོད་ལྷོད་ཤི་བཅུག་དགོས་ཞེས་གསུང་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ལུང་པ༠ཁ་ཤས་ནང་སྙིང་རྗེའི་ཐོག་ནས་ཁབ་བརྒྱབས་ནས་ལྷོད་ལྷོད་ཤི་ཆོག་གི་ཡོད། ཁ་ཤས་ནང་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་མ་ཟད། སླན་པ་ལའང་མི་བསད་པ་ལྟ་བུའང་ཆགས་པར་བརྟེན་བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ནང་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རང་ཤི་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ནད་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ནང་པའི་ངོས་ནས་གང་འདྲ་བྱེད་ན་དགའ་གི་རེད་དམ།

བཀའ་ལན། དྲི་བ་འདི་ཁག་པོ་རེད། ཕྱིད་ཀ་ནི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིད་ཀ་ནི་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཟུགས་པོ་ལ་ན་ཚ་ཏ་ཅང་ཤུགས་དྲག་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡུན་རིང་བསྡད་ན་ན་ཚ་དེ་བཟོད་གླགས་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། ན་ཚ་བཟོད་མི་དགོས་པའི་དོན་དུ་ཁབ་བརྒྱབས་ནས་མགྱོགས་པོ་འཆི་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ལ་སྙིང་རྗེས་བསད་པ་ (Mercy-killing) ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལུང་པ་ཁ་ཤས་ལ་ཆོག་པ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་མི་ཆོག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་སྲོག་བཅད་པ་ལ་འགྲོ་གི་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་འདི་ཀུན་སློང་དང་སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་མཇུག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་སྟབས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་བཤད་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། ཁ་སང་ངས་འཕོ་བའི་སྐོར་ལ་ཞུས་པ་རེད། རྣམ་ཤེས་རང་གི་ཕུང་པོ་ལས་བཙན་ཐབས་སུ་ཕྱི་ལ་བཏོན་ནས་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་བླང་རྒྱུ་དེ་ལ་འཕོ་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད། འཕོ་བའི་མན་ངག་ཚང་མའི་ནང་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་ཐོག་ནས་ལུས་བཞག་ནས་རྣམ་ཤེས་ག་དུས་བཏོན་ཆོག་གི་རེད་ཅེ་ན། འཆི་ལྟས་ལ་

བལྟས་ནས་ཆེ་མེད་པ་དང་འཆི་རན་པ། དེ་བཞིན་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ནང་འཆི་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་ཡོད་ན་འགྲིགས་པ་གསུངས། དེས་ན་འཕོ་བའི་གདམས་པ་ཚང་མའི་ནང་འཆི་ལྟས་བརྟག་ཚུལ་འདི་སྟོན་དུ་གསུངས་ཡོད། དེ་ལ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་དང་མ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་གཉིས་རེད། མ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་ཟེར་བ་ནི་གཅིག་བྱས་ན་ཤི་གི་རེད། གཅིག་བྱས་ན་མི་ཤི་ཟེར་བ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་ཟེར་བ་དེ་ཏོག་ཙམ་བལྟ་ཁག་པོ་རེད། ལྟ་སྟངས་དེའང་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བལྟ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་སྣ་སྦུག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིན་རེའི་ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཕར་ཚུར་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་འགྲོ་སྟངས་དེ་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་ནས་འཁྲུགས་ཏེ་ངེས་གཏན་མ་ཡིན་པ་ཆགས་ན་འདི་ནི་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་རེད། སྐབས་དེར་གཞི་ནས་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚོག དེ་འདྲ་མ་བྱུང་བར་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ན་མི་བསད་པའི་སྡིག་པ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་འདྲ་ངས་མཐོང་མ་སོང་། དེ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བསད་པའི་སྡིག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་ཡོད། སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོས་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམས་པའམ་ལུས་ལ་ལྷ་བཀོད་ནས་སྒོམ་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལུས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་བསད་པའི་ཉེས་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་པ་དེ་ཕལ་ཆེར་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་ལུས་ལ་འཆི་ལྟས་མ་བྱུང་གོང་དུ་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ན་སྲོག་བཅད་པའི་ཉེས་པ་ཆ་ཚང་མེད་ནའང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་སྟབས་དེ་བཀག་པ་རེད། འཆི་ལྟས་ངེས་ཅན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཕོ་བ་མ་བརྒྱབ་ནའང་འཆི་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་ན། འཕོ་བ་བྱེད་ཀྱང་རང་ཤི་བརྒྱབས་པའི་ཉེས་པ་མེད་གསུངས་པ་རེད༑ གལ་ཏེ་ན་ཚ་དེའི་ཐོག་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱིས་བསྡད་དེ་ད་དུང་ཉི་མ་མང་པོ་བསྡད་རྒྱུའི་ཆེ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ནད་དྲག་པའི་རེ་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ལ་ཁབ་བརྒྱབས་ནས་བསད་ན། མི་གསོད་པའི་ཀུན་སློང་མེད་པ་ཡིན་སྟབས་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་རྫོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། གང་ལྟར་སྲོག་གཅོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཉེས་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་

ཡོང་སྲིད། དེ་བཞིན་ཟུག་བཅག་གི་སྨན་ཤུགས་ཆེ་བཏང་ན་འགྲིག་དང་མ་འགྲིག་སྐོར་མཁས་པ་ཚོའི་ནང་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་གང་ཟག་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་རེད། མཐར་ཟུག་བཅག་གི་སྨན་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེ་དྲན་པ་གསལ་པོ་མེད་པར་འདས་པར་བརྟེན། ཁོང་གིས་འདས་ཁར་གསུངས་པའི་ཚིག་རྣམས་དངོས་གནས་ནམ་རྒྱུན་དགོངས་པར་ཡོད་པ་དེ་རང་ཡིན་གྱི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་ཡོང་སྲིད། ཁ་ཤས་ཟུག་བཅག་གི་སྨན་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཧ་ཅང་དཀའ་ངལ་མེད་པར་གྲོངས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ཟུག་བཅག་གི་སྨན་འདིས་བསད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁབ་བརྒྱབས་པ་ནི་ཚེ་མ་རྫོགས་པའི་སྔོན་དུ་སྲོག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་འཕོ་བའི་སྐོར་དེ་མདོར་བསྡུས་སྒྲུར་བ་ལྟ་བུས་སྒྲུར་ན། ཚེ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན་ཉེས་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ཡང་། ཚེ་མ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན་ནི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཁྱབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། རིན་པོ་ཆེས་ནམ་རྒྱུན་ནས་དགེ་རྩ་གསག་རྒྱུ་དང་སྡིག་པ་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་སོང་། དེས་ན་སྡིག་པ་སྦྱོང་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཏོག་ཙམ་གསུང་རོགས་གནང་།

བཀའ་ལན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ཡོད། དེའི་ནང་སྡིག་པ་སྦྱོང་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། མདོ་འདི་ཀོ་རི་ཡའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་ཡོད་མེད་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། གང་ལྟར་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་པོ་ཚང་ན་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་བཤགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད༑ བཤགས་ནས་འདག་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་སྡིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི་སྡིག་པ་མ་བཤགས་གོང་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། སྔོན་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། སྡིག་པ་བཤགས་

མཁན་གྱི་མི་དེ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས་རྗེན་གྱི་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་ནི་འགྱོད་སེམས་དེ་རེད། དེའི་དཔེ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྱོད་སེམས་གསུངས་ཤིང་། མི་གཅིག་དུག་བཏུངས་ནས་ཤི་བ་མཐོང་ན་ངས་ཀྱང་བཏུངས་ཡོད་པས་འཆི་རྒྱུ་རེད་སྙམ་དུ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། གསུམ་པ་ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི་སྡིག་པ་འདི་འདྲ་ངས་མ་འོངས་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་བྱེད་རྒྱུ་མིན་བསམ་པའི་སྡོམ་སེམས་དེ་རེད། དེས་ན་སྡིག་པ་བྱས་པ་འདི་འགྲིག་མི་འདུག་བསམས་ནས་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཡང་བསྐྱར་བྱེད་ཀྱི་མིན་བསམ་པའི་སྡོམ་སེམས་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། བཞི་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་རེད། དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གཉིས་པ་སྡོམ་སེམས། གསུམ་པ་འགྱོད་སེམས། བཞི་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་འདོན་རྒྱུ་དང་། མདོ་ཀློག་རྒྱུ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུ། མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུ། ཕྱག་བཙལ་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་མཚན་སྔགས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་ལྟུང་བཤགས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་ནས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་དང་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་ཀློག་རྒྱུ། སྐུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་རྒྱུ་སོགས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་བྱ་བ་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་རེད། འདི་བཞི་ཚང་ན་སྡིག་པ་འདག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་སེམས། མ་འོངས་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས། བཤགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སྔགས་འདོན་པ་སོགས་བཞི་པོ་མཉམ་དུ་ཚང་ན་སྡིག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་ནའང་འདག་ཐུབ།

ཁྱེད་ཚོ་ཀོ་རི་ཡའི་སློབ་ལམ་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་ཆོས་ལ་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་སྟབས་བཤད་བསྡད་ན་རྫོགས་རྒྱུ་མེད། ཡིན་ནའང་དུས་ཚོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་རྫོགས་

འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་རིང་ང་ཚོ་འདིར་མཚམས་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། ད་རིང་ཀོ་རི་ཡའི་ཆོས་གྲོགས་མང་པོ་ཞིག་མཇལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་གྱི་འདི་གའི་དགོན་པ་དང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་ཀོ་རི་ཡའི་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད༑ སྐད་སྒྱུར་གྱིས་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་བསྒྱུར་གྱི་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག དེས་ན་སྐད་སྒྱུར་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདིར་ཕེབས་མཁན་ཚང་མས་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོ་དང་། སྐད་ཅོར་མེད་པར་བློ་གཏད་ནས་གསན་པ་ལ་དགའ་པོ་བྱུང་། བགྲོ་གླེང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དད་པ་དང་གུས་པ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་སྨིན་པ་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་དང་བསྔོ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ཕྱི་དྲོའི་ཐུན་གྲོལ་ཏེ་གསུང་བཤད་ཆ་ཚང་ཟིན་ཏོ།། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཐུབ་བསྟན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༠༧ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཀོ་རི་ཡར་རང་ཤག་ཏུ་རྫོགས་པར་ཕབ་པའོ།།

(སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ ༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ དང་ ༢༠ བཅས་ཉིན་གཉིས་རིང་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་བཅས་ཐུན་གཉིས་རེར་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་བུ་སན་གྱི་ Munhwa Broadcasting Corporation ཞེས་པའི་ཚོགས་སྡེ་དེའི་ཚོགས་ཁང་དུ་ནང་པའི་འཆི་བ་ལ་ལྟ་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་། དྲི་བར་ལན་འདེབས་བཅས་གནང་ཞིང་། གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་ནི་བུ་སན་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་མུར་ཡང་སན་ཝན་དགོན་པ་ (Muryangsanwaun Temple, Busan) དང་གྱི་ཡོང་ཇུ་ས་གནས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ནཱ་ལནྡའི་རིང་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་ (Institute of Nalanda Buddhism, Gyeongju) གཉིས་ཡིན།)

༄༅།། གསུང་བཤད་གཞན།

༄ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅། །དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་། ཕྱག་སྤྲེལ་བཀའ་བློན་རྣམ་པ། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་དྲུང་ཆེ་རྣམ་པ། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ཚང་གི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ། དམིགས་བསལ་དེ་རིང་འདིར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ཚོགས་འདུ་ལ་ཕེབས་པའི་སློབ་གྲྭ་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་དང་འགན་འཛིན་རྣམ་པས་དབུས་པའི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་མཁན་ཚང་མ་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་དགའ་བསུ་དང་འཚམས་འདྲི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལན་དུས་ཚོད་འོས་འཚམས་ཐོག་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ཚོགས་འདུ་ཉི་མ་གཉིས་བསྡུ་བསྐོང་གནང་བ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་དང་། དགོས་པ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདས་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རིང་“མགོན་ས་”སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་བྱོལ་བའི་བུ་ཕྲུག་སུའང་གཞི་རིམ་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་བྱུང་མེད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ནང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན༑ ཡིན་ནའང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་སྔར་བོད་རང་བཙན་ཡོད་པའི་སྐབས་སུའང་མེད་པའི་ན་གཞོན་ཚོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་ཏུང་། གོ་སྐབས་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚོན་ཐུབ་པའི་མཁས་པ་དང་འགོ་ཁྲིད། ཡང་ན་

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ནང་དམིགས་བསལ་གྱི་རྩལ་བརྟོན་ཐུབ་མཁན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་བརྟོན་ཐུབ་མེད། ཚང་མ་འབྲིང་འབྲིང་ཤ་སྟག་རེད། ཨིན་སྐད་དུ་ Mediocre ཞེས་བརྗོད། གང་ལྟར་ Genius ཐོན་དཀོན་པོ་ཚགས་ཡོད།

འདས་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་བཞག་ནས། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་དང་ཉི་ཤུ། དེ་བཞིན་ ༡༩༥༩ ལོར་གྱི་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ལོ་རེ་བཞིན་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་འཐོན་སའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ནང་ལ་ད་ཆ་མཁས་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཏ་ལམ་ཡལ་འགྲོ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་གང་དུ་ཐུག་པ་རེད། ང་ཚོས་བསམ་ཤེས་ནན་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཞིག་ཚགས་ཡོད། བར་ལམ་བྲེལ་ཟིང་དབང་གིས་འདིར་ཞུ་རྒྱུའི་གཏམ་བཤད་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྱུང་མ་སོང་། དེས་ན་སྐད་ཆ་དེ་རིང་པོ་ཚགས་ཉེན་འདུག ད་ལྟའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་བྱུང་བ་དེ་ཞིབ་ཚགས་མ་བྱུང་རུང་། རགས་པ་ཙམ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བླང་རྒྱུ་ཡིན། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཚང་མའི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོ་དང་ཡང་ཡང་མཇལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཏ་ཙང་དཀོན་པོ་རེད། དེས་ན་ད་རེས་གོ་སྐབས་འདི་བླངས་ནས། ང་ཚོ་ཚང་མས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་རེ་ཟུར་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྐྱབས་བཅོལ་དུ་གནས་རིང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས༏ ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདི་གཏན་ལ་ཕབ་སྟངས་བཅས་དོན་ཚན་གསུམ་ནང་བསྡུས་ནས་ཞུ་ཚོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རིགས་གཞན་བཞིན་བྱུང་བ་རིང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་པའི་བྱུང་རབས་དེ་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་རེད། མི་འབོར་གྱི་ཆ་ནས་ས་ཡ་དྲུག་ཡན་མན་ལ་བསྡད་པ་མ་གཏོགས། ས་ཡ་བདུན་ལས་བརྒལ་བའམ་ས་ཡ་དྲུག་ལས་ཉུང་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་

སྟོང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་བྱུང་རབས་ཐུང་དུ་དང་མི་འབོར་ཧ་ཅང་ཉུང་དུའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། སྐབས་རེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་རེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་རུང་། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནམ་ཡང་མ་བརླགས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། མི་རིགས་དེས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་བྱུང་རབས་ནང་མི་རིགས་གཞན་སུས་ཀྱང་འགྲན་དུ་མི་བཟོད་པའི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཏོན་པ་རེད། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཤེས་ཡོན་དང་ལེགས་བྱང་གི་འཕེལ་རིམ་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་རུང་། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་བོད་འདི་འགྲན་བཟོད་མི་ནུས་པར་གྱུར། བོད་མིས་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་རྩོམ་རིག་གི་འབོར་དང་དག་གི་རང་བཞིན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ནང་བཟོ་ཐུབ་མཁན་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་མི་རིགས་གཞན་པ་སུ་འང་སྔོན་དུ་མེད།

དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མི་རིགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེད། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དཔལ་ནཱ་ལནྡཱ་དང་། བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལ། ཏཀྵི་ལཱ། ཨོདནྟ་པུ་རི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བླ་མ་ཉམས་གྲུ་མ་ཆག་པར་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་སླེབས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དཀྱིལ་སྐད་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ལྷུ་མཐུད་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོག་ལ་ད་དུང་ས་གནས་རང་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཆེན་པོ་ཡོང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ལམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐབས་བྱུས་དེས་དེང་སང་གི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལྟ་བུའི་སྐད་ཆ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བཤད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། བསླབ་པ་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་མཁས་དབང་འཐོན་ཐུབ་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་ལུས་རེད།

གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་སམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་རིགས་ཡིན་ནོ་

ཅིག་སློབ་གྲྭར་མ་སོང་ན་མི་འགྲིགས་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་འདྲ་མེད། ང་ཚོའི་མི་འབོར་ཆུང་དུ་དེའི་ནང་ཡིག་རྨོངས་སམ་ཡི་གེ་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་གྲངས་འབོར་ཡང་གང་འཚམས་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཕྱོགས་གཞན་པ་ཞིག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན༑ བོད་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། སྐྱེ་ས་འབྱུང་ཁུངས་དང་ཆོལ་ཁ། རིགས་རུས་མཐོ་དམན༑ དཔལ་འབྱོར་ཕྱུག་ཞན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར། ཤེས་ཡོན་ལ་འདུན་པ་ཡོད་ན་སློབ་ཁང་ནང་ཚུད་དང་མ་ཚུད་དང་། སློབ་ཡོན་འབུལ་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ། ལོ་འཁོར་གྱི་རྒྱུགས་སྤྲོད་འཕྲོད་དང་མ་འཕྲོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར། མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ནང་བསྐྱལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡོད་པ་དེ་བཤད་མི་དགོས།

དེའི་དབང་གིས་དགེ་རྒན་གཙོ་བོར་བཟུང་བའམ་དགེ་རྒན་དབུས་སུ་བཞག་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་བྱུང་། གང་ལྟར་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའམ་སྤྱི་ཚོགས། ཡང་ན་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ང་ཚོའི་མང་ཚོགས་དེ་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་འཕྱེར་མཁན་ཞིག་དང་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱེད་མཁན་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་ཊླད་པ་བཀྲུས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་མཁན་མེད་པ་དང་། ཚང་མ་ལ་མིའི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པར། གང་ལ་གང་འཚམས་འགྲོ་ཚོག་རྒྱུ། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་ཐོག་སྤྱི་སྙེར་སུས་ཀྱང་མངོན་འདོད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་བསྟུད་པ་རེད། དེའི་བྱུང་རིམ་དེ་ང་ཚོས་བརྗེད་པའམ། ཡང་ན་ང་ཚོས་དེ་ལ་རིན་ཐང་དང་གོང་ཚད་བརྒྱབ་མ་ཐུབ་ན། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་རབས་འདིའི་ཞན་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས།

འོན་ཀྱང་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་ལ་བལྟས་ནས་མདོར་ན་དོན་གྱི་འགྱུར་བ་དང་༑ གོ་སྐབས་གསར་པ་ང་ཚོས་རྩ་བ་ནས་བྱས་མི་ཐུབ་པ་མེད་པ་ཁ་ཤས་ང་ཚོས་མ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་རྒྱུ་མ་དྲན་པར་ལུས་པ་དེའི་དབང་གིས་སྐབས་རེ་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་

ཕྲན་བུ་ཕྲད་པའི་གནས་སྟངས་ངེས་པར་དུ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་འགྱུར་བ་མ་བཏང་བ་ཡིན་ཙང་མ་འཁྲིག་པ་རྩ་བ་ནས་མེད། འགྱུར་བ་དེ་གཏོང་དགོས་དང་མི་དགོས་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་དང་སྤྱི་ཡོངས་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་སྨོས་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱི་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་དེར་དོ་སྣང་མ་བྱས་པར་ཨམ་ཅོག་བཀབ་ནས་བསྡད་པ་དེ་ཞན་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།

དམག་ཆེན་དང་པོ་གཉིས་པའམ། ཡང་ན་དེའི་སྔོན་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ནས། ང་ཚོས་མིག་དང་ཨམ་ཅོག་ཕྱི་ལ་བསྟན་ཡོད་ན། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་སྨད་ཆ་ལ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་འགོག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་འདྲ་མི་ཡོང་བའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཆ་ཚང་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་ཡོད་ཙང་། དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་ལེན་མ་ཐུབ་པ་དེ་ང་ཚོའི་ཞན་ཆ་ཞིག་རེད།

ཞན་ཆ་དེ་ག་འདྲ་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། མི་རིགས་རང་གི་ནང་དུ་ཚང་མ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡོད་སྟབས། མང་ཚོགས་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཞའ་གཞོན་བཞུ་གཞོག་མི་བཟོད་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཚང་མ་འདོད་པ་ཚིམས་ནས་ཕྱིའི་གནས་སྟངས་ལ་མ་བལྟས་པ་དང་། དོན་གྱི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་གཏང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཡིན་རྒྱུ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ལ་དཔེ་བསྟན་ཚོག་པ་དང་། སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ཕར་སློབ་སྟོན་བྱེད་ཚོག་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་མི་མང་པོས་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ལ་བལྟས་ནས་དེའི་ལད་ཟློས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་སྒུས་རེད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུའང་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་བོད་པ་རང་གི་དོན་དུ་རྩ་ཆེན་པོ་མ་བརྩི་བ་ཡིན་ནའང་འཛིག་རྟེན་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་

ཡོངས་ལ་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། དེ་ང་ཚོའི་མི་རབས་རྗེས་མ་ལ་རྩིས་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་ཤོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་མི་མང་པོ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་འགྱུར་བ་འདི་བོད་རྒྱང་རྒྱང་གི་གནས་བབ་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་རྒྱང་པའི་འབྲེལ་ལམ་གྱི་གནས་བབ་ཅིག་གི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རྩ་བ་ནས་མ་རེད། དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆེ་ས་ནས་གཟིགས་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་པོ་དེ་ཁྱིམ་མཚེས་ཡིན་པ་སྲིད་པ་ཆགས་དུས་ནས་རེད་མ་གཏོགས། ལོ་བཅུ་ཕྲག་གྲངས་ནས་ཁྱིམ་མཚེས་གསར་པ་ཆགས་པའི་གནས་སྟངས་མིན། བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་དམག་འཐབ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་གཉེན་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱང་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟའི་གནས་བབ་བཞིན་ང་ཚོའི་མངའ་དབང་ཤོར་བའི་གནས་བབ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། སོག་པོའི་མཉམ་དུ་བསྡད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་རེད། རྒྱ་མིའི་མཉམ་དུ་བསྡད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་རེད། ང་ཚོའི་འབྲེལ་བ་བཟང་ངན་ཇི་ལྟར་ཡིན་རུང་། གང་ལྟར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་བཞིན་ས་མཚམས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་མངའ་དབང་གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་སུ་མཐུད་ནས་གནས་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་སླེབས་ནས་དེ་གནས་མ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་གནས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་དེ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིང་ལུགས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གནས་བབ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དེ་གཟིགས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྟངས་དེའང་ཐབས་ལམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྙེད་ཐབས་མེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡུལ་

བབ་ཆབ་སྲིད་ (International geopolitics) ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་ང་ཚོས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་རྟོགས་རྒྱུ་ཏ་ཙང་ཁག་པོ་རེད།

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་ཡོ་རོབ་ཅེས་པའི་གླིང་ཆེན་དེའི་ནང་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་མང་པོ་སོང་བའི་དབང་གིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་མ་རྒྱའི་རིང་ལུགས་ཟེར་བའི་གནས་སྟངས་དེ་བྱུང་། མ་རྒྱའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འོག་ལ་བཟོ་པའི་གྲལ་རིམ་དང་ཞིང་པའི་གྲལ་རིམ་ཏ་ཙང་མང་པོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཤུ་གཞོག་ཚབས་ཆེ་བྱུང་། བཤུ་གཞོག་དེའི་འོག་ནས་ཐར་རྒྱུར་གཡོན་ཐལ་ཆེ་བའི་མ་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དར་ཁྱབ་བྱུང་། མ་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་ཆེད་ལེ་ཉིན་དང་སི་ཏྭ་ལིན་སོགས་ཀྱིས་འཚེ་བའི་ལས་ལ་ཐབས་ལམ་བཙལ། དེ་འདྲའི་དབང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་འགྲོས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རླུང་འཚུབ་ཆེན་པོ་ལངས་དུས། གླིང་ཕྲན་ཆུང་ཆུང་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དེའི་ནུས་པ་སླེབས་པ་བཞིན་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཙམ་ཞར་བཅད་བསྡད་ཐུབ་པ་དེ་ད་ལྟ་བསྡད་མི་ཐུབ་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་དེའི་ཤོར་ལ་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་དེ་མཐེན་དགོས།

མ་རྒྱའི་རིང་ལུགས་དང་། མ་རྒྱའི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པའི་གོང་མའི་རིང་ལུགས་གཙོས་མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ལ་དབང་བསྒྱུར་གཉའ་གནོན་བྱས་པའི་དུས་རབས་དེ་ཡལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། ཡང་མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་རིང་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་རྒྱ་ནག་དང་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དར་བའི་འོག་ཏུ་ང་ཚོ་ཚུད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བྱུང་ཡོད།

དེར་བརྟེན་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་ཁ་གཏད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མ་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་

འཕྲོས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་རུང་གང་ཡང་སངས་མི་ཐུབ། དཔེར་ན་ནད་ཀྱི་རྩ་བའམ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་གཉེན་པོ་མ་བསྟེན་པར་ནད་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལ་སྨན་བཏང་བ་ཡིན་ན་དེང་རབས་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་སྨན་ (Allopathic Medicine) བཞིན་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། མདོར་གསལ་དོད་པོས་ན་ཚ་དེར་དྲག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ཡིན་རུང་། མི་ཡི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་གཟུགས་གཞི་ཡག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་མི་ཆེ་ཧྲིལ་པོར་སྨན་ཤ་སྟག་ཟོས་ནས་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཡོང་བ་བཞིན་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དཀའ་ངོ་ཀྱང་དེའི་བྱུང་རྐྱེན་གཙོ་བོ་མ་ཤེས་པར་གཡས་གཡོན་ལ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའམ༑ ཡང་ན་དེའི་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་པའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད།

ང་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱུང་རབས་དང་། སྔོན་མར་མངའ་དབང་གཞན་དག་གི་འོག་ཏུ་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་བྱས་ནས་བསྡད་སྡོང་མཁན་གྱི་ལུང་པ་དེ་ཚོའི་བྱུང་རབས། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་འཛིན་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གསལ་པོ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་དཀའ་ངོ་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་གསལ་པོ་རྙེད་ཀྱི་མ་རེད། འཕྲལ་སྐད་ཞིག་ལ་དཀའ་ངོ་དེ་སེལ་བ་ཡིན་རུང་། རང་དབང་ཡོད་པའམ་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་རྒྱུན་རིང་པོའི་བར་དུ་བརྟན་ལྷིང་དང་ཚད་ལྡན་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་རེད།

དེར་བརྟེན་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་ཚད་ལྡན་དགོས་རྒྱུ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད། མི་རིགས་དང་ས་ཁྲོན་ཞིག་གི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོད་ན། ཕྱོགས་རྒྱང་རིང་པོར་རེ་བ་བཅྲུབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཡོང་གི་རེད། ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་མ་ཐག་“གོང་ས་”སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཏ་ཅང་ཕྱུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་དགོངས་བཞེས་གནང་སྟེ་བོད་ཕྲུག་དེ་ཚོ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཡག་ཤོས་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་མ་བཀྲམས་པར་སྐུ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་གནང་བ་རེད།

སྐབས་དེ་དུས་རྒྱ་གར་ནང་དར་བའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་དེ་རང་ང་ཚོས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ང་ཚོ་ལ་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ལོ་བཅུ་ཕྲངས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ། བདུན་ཅུ་དོན་ཕྲངས་དང་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་ཕྲངས་ནས་ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་གང་ལ་གང་འཚམས་གསལ་རྟོགས་བྱུང་ཞིན། དེ་དུས་ང་ཚོས་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ནུར་དུ་ཡོད་པ་དེས་ཁེ་ཕན་ཆ་ཚང་ླངས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་ནུར་དུ་བཟོས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ན། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ན་གནོན་ལས་མེད་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡང་ད་ལྟ་ལས་བཟང་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཏན་ཏན་བྱུང་ཡོད་སྙམ།

དེ་ནས་ང་ཚོ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འཆར་ཅན་ལྔ་ཅུ་ཆགས་འགྲོ་དུས༑ ད་ཡག་པོ་འདུག་བསམས་ནས་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་དང་། བསམ་བློ་འཁོར་མཁན་ཚོའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་པ་དང་ཁ་ལ་ཉན་མ་ནུས་པར། ག་དུས་ཡིན་རུང་ཁྲུ་སིམ་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས་དེའི་ནང་ལ་སོར་གནས་ (Static) རང་བྱུས་ནས་བསྟུད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་ཐོག་ཐུག་གི་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་བློ་ཁོག་དང་འདུན་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་དབང་གིས་ད་བར་ལྷག་པ་རེད།

༡༩༩༡ ལོར་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་སུ་བོད་མིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་ཞེས་ལམ་སྟོན་རྩ་འཛིན་ (Directive principles) ནང་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད། བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཞིག་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཚམས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་གནང་དགོས་པ་དེ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་ཞིག

ཆགས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་ངང་དུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགྱངས་བ་རེད། མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་བཀའ་ཤག་གིས་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་འཛུགས་སྐབས་སུ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་ཞུས་པའི་སྐབས་སུའང་བྲེལ་བ་དང་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་ཚོད་མ་བྱུས་པར་མཁས་པ་ཚོ་དང་གོ་བསྡུར་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཡོང་ཆེད་ལོ་གཉིས་ཙམ་འགོར་བ་རེད། དེ་རྗེས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་བགྲོ་གླེང་ཆ་ཚང་གནང་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནི་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་གྱི་བྱུང་རབས་ནང་གལ་གནད་ཆེ་བ་དང་བློ་སྤོབས་བྱ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདི་འགོ་འཛུགས་ཟིན་པ་དང་། བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ལ་ཆགས་ཟིན་པ། བོད་མི་མང་ཚོགས་ལ་འགྲེམས་སྤེལ་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས༏ ཡིན་ནའང་ད་ལན་འདིར་ལས་རིམ་གྱི་ནང་ལ་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོའི་དབུས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་སམ་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་ཡོས་ཙང་། ད་ལྟ་ངས་གཏམ་བཤད་དེའི་རྗེས་སུ་མཚོན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་འགྲེམས་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་བཤད་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཡག་ཐག་ཚོད་ཡོད་པ་དེས་ག་རེ་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད་དགོངས་མཁན་མང་པོ་ཡོད། དེས་ན་ང་ཚོས་ད་ལྟ་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་ག་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། ག་རེའི་དོན་དུ་བྱུང་བ་རེད། ག་འདྲ་བྱས་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་རེད། དེའི་སྐོར་ལ་བྱུང་རབས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་མ་ཞུས་ན་མི་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་འདུག

སྤྱིར་བཏང་ད་ལྟ་འདིར་ཐེབས་མང་ཆེ་བ་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གནང་སྦྱོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གནང་སྦྱོང་མཁན་ཚོས་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་

ཚན་གྱི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱུང་རབས་ (History of Indian Education) དེ་སློབ་ཀྱི་རེད། ད་ལྟ་ངས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་དག་ཁྱེད་རང་ཚོས་གསན་མ་མྱོང་བ་ཞིག་དང་མ་མཁྱེན་པ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་ཚན་ནང་ཡོད་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱུང་རབས་དེ་དག་དྲང་པོ་དང་གསལ་པོ་ཞིག་སློབ་ཀྱི་མེད། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཨིན་ཇིའི་མངའ་དབང་མ་རྫོགས་པའི་གོང་ནས་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་ཚན་དར་བ་དེ་ཚོ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ད་ལྟའང་ཡོད་སྙམ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ཁྱེད་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་ག་འདྲ་བྱུང་བ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་སྨྲས་གསང་མེད་པར་དྲང་པོ་དྲང་ཤག་བྱས་ནས་མ་མཁྱེན་པ་ཡོད་སྲིད། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་གར་ཨིན་ཇིའི་མངའ་འོག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་སྤུ་གལ་གྱི་མངའ་འོག་ལ་ཡོད་པའི་བར་དུ་རྒྱ་གར་འདི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ལྟེ་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཨིན་ཇིའི་དབང་བསྒྱུར་འགོ་མ་ཚུགས་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་གྲལ་རིམ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཆའི་གནས་ཚད་ཧ་ཅང་གི་མཐོན་པོ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༥ ནས་ ༡༨༡༣། ༡༣ བར་དུ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཚོ་སྡེས་ (East India Company) རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་བབ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ས་གནས་ཁ་ཤས་མི་འབོར་མི་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་པ་ཡོད་པ་ལ་སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་ཁ་ཤས་ནང་དུ་མི་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་པ་ལ་སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཡོད་པ་ད་འདྲ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབོར་འབུམ་ཡོད་ཀྱང་སློབ་གྲྭ་མེད་པའི་ས་གནས་མང་པོ་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་རྒྱ་གར་ནང་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གཉིས་ཀའི་ལྟེ་གནས་དེ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་རེད། སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཧིནྡུ་དང་། ནང་པ། ཁ་ཆེ་བཅས་གཅིག་གྱུར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ཆོས་ལུགས་དང་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ཧིནྡུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འགའ་ཤས་

ནང་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་ཁ་ཤས་འགྲོ་ཆོག་པ་དང་ཁ་ཤས་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་ཡོད། གང་ལྟར་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཏ་ཙང་གི་ཚད་མཐོ་པོ་དང་། རྒྱ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་གཞུང་གིས་འགྲོ་སོང་གཏོང་གི་མེད་ཙང་། སྤྱི་ཚོགས་སོ་སོས་འགན་ཁུར་གྱིས་གྲོང་གསེབ་ཆེ་བ་རེའི་ནང་སློབ་གྲྭ་གཉིས་རེ་དང་། གྲོང་གསེབ་ཆུང་བའི་ནང་སློབ་གྲྭ་རེ་མེད་པ་ཧ་ལམ་མེད། ཡིན་ནའང་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཨིན་ཇིའི་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཁོང་ཚོར་རྗེས་ལུས་དང་ཆེས་སྨུན་ནག་སོགས་རྒྱ་མིས་ང་ཚོར་བཤད་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་འཛམ་གླིང་གསུམ་པའི་ནང་སྡོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོ་བཅིངས་གྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ཚོའི་འགན་ཡིན་ (The white man’s burden to liberate the third world people) བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟད་པ་རེད།

རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཚོ་སྡེ་ཡིས་རྒྱ་གར་དབང་བསྒྱུར་གྱི་རིང་དང་། དེ་རྗེས་ཨིན་ཇིའི་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་རྒྱ་གར་ནང་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་རྒྱ་གར་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་ག་འདྲ་དགོས་མིན་ཐོག་ཏ་ལམ་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བགྲོ་གླེང་དང་། ཞིབ་འཇུག ཚོད་བལྟ་ཏ་ཙང་མང་པོ་བྱས་པའི་མཐའ་མར་ད་ལྟ་ཨིན་སྐད་ཐོག་ནས་སློབ་རྒྱུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་རེད།

ཨིན་ཇིས་རྒྱ་གར་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལས་དོན་གྱི་དྲྭ་ལས་ (Network) ལྟ་བུ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ནམ་ཐབས་ལམ་བཞིའི་ཐོག་ནས་རྩ་གཏོར་བཏང་བ་རེད། དང་པོ་ཁོ་ཚོས་ག་རེ་བྱས་པ་རེད་ཅེ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་གསེབ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བཟོ་ལས་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་ཚང་མ་རྩ་མེད་བཏང་བ་རེད། བཟོ་གྲྭ་ཆུང་བ་དེ་ཚོ་ལག་རྩལ་མཐོ་བའི་བཟོ་གྲྭའི་བཤུ་གཞོག་འོག་ཏུ་སོང་ནས་རིམ་པས་ས་གནས་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་ཉམས་རྒུད་དུ་བཏང་བའི་དབང་གིས་དབུལ་ཕོངས་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་རེད། ས་གནས་ཚང་མ་ཏཏ་སྤྱིལ་དང་རྫོང་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་

ནས་གྲོང་གསེབ་ལྔ་སྡེའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་དེ་ རྩ་མེད་དུ་བཏང་བ་དེའི་དབང་གིས་སློབ་གྲྭ་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་རེད། ཧིནྡུ་དང་ཁ་ཆེ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཚོས་སློབ་གྲྭ་མང་པོར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཨིན་ཇི་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཚོང་སྡེས་བཀག་འགོག་གིས་རིམ་པས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོའང་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཨིན་ཇི་དབང་བསྒྱུར་བ་དེ་ཚོས་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཉམས་ཆག་གཏོང་བའི་ལས་དོན་གཞན་པ་མང་པོ་བྱས་པ་དེའི་དབང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་སྒྲོམ་གཞི་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༩། ༡༨༡༥ ལ་སླེབས་སྐབས་ཏ་ལམ་རྩ་མེད་དང་རྩ་ཐོར་དུ་ཕྱིན་ཟིན་ཞིང་། ཡིག་རྫོངས་ཀུང་སྔོན་མ་ལས་ཏ་ཙང་མང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད། ཨིན་ཇི་དབང་འཛིན་པ་ཚོ་ལ་ལས་ཀར་བཀོལ་རྒྱུའི་མི་ཐྲན་བུ་ཡི་གེ་ཤེས་མཁན་དེ་འདྲ་མེད་ན་མི་འགྲིག་པ་ཡིན་སྟབས། སློབ་གྲྭ་རེ་བཙུགས་ནས་ཁོ་རང་ཚོ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྐབས། དང་པོ་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དགག་བྱ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་འདུག གང་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་སྒྲོམ་གཞི་ཡོད་པ་དེ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་བ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་སྒྲོམ་གཞི་གསར་པ་བཀོད་བསྒྲིགས་མེད་པར་རྒྱ་གར་ཡོངས་རྫོགས་ཡིག་རྫོངས་དང་སློབ་སྦྱོང་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཞག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་རེད།

བྷིཽ་ཕོའོ་ (Beaufoy) ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༣ ལ་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་གང་བཤད་ཡོད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་རྒྱ་གར་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྤྲད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རུང་། ང་ཚོས་ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྤྲད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་ཡོང་དུས་དགག་བྱ་མ་བྱས་པ་དེ་ལྷུགས་རྟགས་ཤིག་བསྟན་པ་རེད། ལྷུགས་རྟགས་དེ་བསྟན་པར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ལག་པ་ནས་ཨ་མི་རི་ཀ་ཤོར་བ་རེད། ལྷུགས་རྟགས་དེ་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་གར

ལ་བསྟུན་ནས་ང་ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་དེའང་ང་ཚོའི་ལག་པ་ནས་ཤོར་གྱི་རེད། དེས་ན་རྒྱ་གར་ནང་ཤེས་ཡོན་སྤྲད་ན་རྩ་བ་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་དེ་ཏ་ལམ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བར་རྒྱ་གར་ནང་ཨིན་ཇིས་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་མ་བཙུགས་པར་དེ་ལྟར་བཀག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད།

ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་གར་ནང་ཁྲིམས་ཁང་ཡིན་ནའང་རེད། ཉེན་རྟོག་པ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་དག་ཚང་མའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཨིན་ཇིའི་ལུང་པ་ནས་ཚུར་ཁྲིད་ཡོང་རྒྱུའི་མི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། དེས་འདང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱས་ཙང་ཁོ་རང་ཚོར་ཕྱོགས་གཞན་པ་ཞིག་ནས་དགོས་མཁོ་དེ་ག་རེ་ཆགས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁོ་རང་ཚོ་ལ་གཡོག་པོ་རྒྱུག་མཁན་མི་ཨིན་སྐད་ཤེས་མཁན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་སོང་། ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེའང་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཆེ་ཕྱིན་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༨༡༣ ལོར་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེད་འཛུགས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།

སར་ཛེམ་སེ་ནེ་གལ་ (Sir James Negal) ཟེར་བ་ཞིག་གིས་སླར་ཡང་དགག་བྱ་བྱས་ཏེ། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཁ་ཆེ་དང་ཧིནྡུའི་ཆོས་ལུགས་བར་ལ་མ་འཆམ་པའི་འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས་ཐུབ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཧིནྡུའི་ནང་ལའང་བྲམ་ཟེ་ (Brahmin) དང་རྒྱལ་རིགས་ (Kshatriya) ཞེས་མི་རིགས་ཀྱི་བར་ལ་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱེ་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཐུབ་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ་ཁོ་ཚོའང་ཚང་མ་ཏ་གོ་མཁན་དང་ཀློག་ཐུབ་མཁན་དེ་འདྲ་ཆགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དེ་ང་ཚོས་རྩ་བ་ནས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༣ ལོར་ The Charter Act བཏོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་ལས་གཞི་དེ་ལམ་འགྲོ་རྒྱུགས་མེད། The Charter Act ཟེར་བ་དེ་ལོ་ཉི་ཤུའི་མཚམས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རིགས་གཞན་པ་དེ་ཚོས་

ཨིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ནང་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ནས་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལས་ཀ་ཕྱོན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་ཡོད་སྲུས་ཡིན་ཙང་། དེ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ ༡༨༡༣ ལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ The Charter Act ནང་རྒྱ་གར་ཁར་ཕྱོགས་ཚོ་སྡེས་ལོ་ལྟར་བཞིན་རྒྱ་གར་སྒོར་མོ་འབུམ་གཅིག་རྒྱ་གར་བའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དེའི་ནང་ཆ་རྐྱེན་ (Provision) དེ་བཟོས་ཡོད།

དེ་རྗེས་ ༡༨༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༣ པའི་ནང་སྤྱི་ཁྱབ་སྲིད་སྐྱོང་ (Governor General) ལ་གསང་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་ནས་སྒོར་མོ་འབུམ་གཅིག་རྒྱ་གར་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་བཟོས་ཡོད་རུང་། དེའི་བེད་སྤྱོད་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྲིད་དོན་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས། སྲིད་དོན་ཐོག་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་ཞེ་ན། ང་ཚོའི་རྒྱུགས་ཁྱི་ཆ་ཚང་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་དེ་ཚོ་བདམས་ནས་དེ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་གང་ལ་གང་འཚམས་མི་མང་གི་བསམ་བློ་བཟོ་ཐུབ་མཁན་ (Public opinion) དེ་དག་ལ་དངུལ་དང་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་རོགས་རམ་སྤྲད་དེ། ཁོང་ཚོ་ག་ལེར་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་འཐེན་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས། དེ་ནས་མཁས་པ་གང་ལ་གང་འཚམས་ལ་དངུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་གང་འཚམས་ཤིག་སྤྲད་དེ་ཁོ་ཚོར་མཐུན་རྐྱེན་དེ་ཚོ་བཟའ་རྒྱུའི་གཤིས་ཀ་དེ་འཛུགས་སོང་ན། དེ་ནས་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཁྱེད་རང་གིས་འདི་འདྲ་བྱེད་ན་མཐུན་རྐྱེན་དེ་ཚོ་ཆད་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་སྡིགས་ར་བསྐུལ་ནས་མཐུན་རྐྱེན་དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ནས་ཉར་ཐུབ་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད།

གང་ལྟར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ཟེར་བ་དེ་ཁྱེད་ཚོས་གང་སར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་དོན་དུ་མ་རེད། དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་རྐྱང་རྐྱང་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བྱེད་དགོས། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དེབ་རྩ་ཆེན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་ཨིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༡༥ ནང་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་རེད། ༡༨༣༡

བར་རྒྱ་གར་ནང་ཤེས་ཡོན་མི་སྤྲོད་པའི་སྲིད་བྱུས་ཐོག་སུ་མཐུད་བསྟེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། ༡༨༣༠ ནང་ཡང་བསྐྱར་ཨིན་ཇིས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་འཛུགས་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་པ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ། ད་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་ན་མ་གཏོགས། མིས་འདང་གི་མི་འདུག་ཅེས་སོགས་བཤད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་ལོཌ་མེ་ཀོ་ལེ་ (Lord Macaulay) ཕྱི་ལོ་ ༡༨༣༣ ནས་ ༡༨༣༥ བར་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་བ་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ད་བར་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པ་འདི་དང་པོ་བཟོ་མཁན་ལོཌ་མེ་ཀོ་ལེ་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་བཟོས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ ༡༨༣༥ རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༣༥ ལོར་ལོཌ་མེ་ཀོ་ལེས་གཏམ་བཤད་རིང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད། དེའི་མིང་ལ་ལོཌ་མེ་ཀོ་ལེའི་ཆེད་གཉེར་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚིག་ཐོ་ཟེར་བ་དེ་དྭ་རྒྱའི་ནང་ནས་རག་གི་རེད། དེའི་ནང་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་རྒྱུ་མེད་ཟེར་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོས་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་མིན། ཤེས་ཡོན་སྤྲད་དགོས་ཟེར་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་མིན། ཁོ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་པ་སོགས་འཁོད་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཡོངས་རྫོགས་མདོར་བསྡུས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་གྱི་མི་འདེམས་སྒྲུག་བྱས་པའི་གྲངས་ཚད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་པའི་མིའི་གྲལ་རིམ་ཞིག་བཟོ་དགོས། སློབ་སྦྱོང་ཡོད་མཁན་གྱི་གྲལ་རིམ་ཞིག་བཟོས་ནས་དེ་ལ་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་སྤྲོད་དགོས། དེ་འདྲའི་གྲལ་རིམ་དེས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་ལ་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་ལ་རིན་ཐང་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བཟོ་དགོས། དེ་ལྟར་གྲལ་རིམ་དེས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོའི་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་ཀྱི་མི་དེ་དག་ང་ཚོས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཐུབ། གང་ལྟར་ཁྲག་དང་པགས་པ་དེ་རྒྱ་གར་བསྟོད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། དེ་མ་ཡིན་པ་ཆ་ཚང་ཨིན་ཇི་བཟོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། (We must at present do our best to form a class who may be

interpreters between us and the millions whom we govern, --a class of persons Indian in blood and colour, but English in tastes, in opinions, in morals and in intellect. To that class we may leave it to refine the vernacular dialects of the country, to enrich those dialects with terms of science borrowed from the Western nomenclature, and to render them by degrees fit vehicles for conveying knowledge to the great mass of the population.)

མདོར་ན་ཁོ་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་བརྒྱུད་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པའི་དོན་དག་གཙོ་བོ་དེ་ཁྲིག་དང་ཚོན་མདོག་དེ་རྒྱ་གར་བ་རང་དུ་གནས་ཀྱི་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང་། འདུན་པ་བྱེད་སྟངས། བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས། ཤེས་ཡོན་སོགས་ཚང་མ་ཨིན་ཇིའི་མི་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་ང་ཚོའི་དབང་བསྒྱུར་དེ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། ཁོའི་སྐུན་ཐོའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྲིད་སྐྱོང་ལེ་ལི་ཡམ་བེནྟིཀྣ (William Bentinck) ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ངོས་ལེན་བྱས་ཏེ་དེ་དུས་སྒོར་མོ་འབུམ་གཅིག་གི་འགྲོ་སོང་གཏོང་རྒྱུ་ཆ་ཚང་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གཏང་རྒྱུ་དང་། ཨིན་ཇིའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་ལུགས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་དེ་བཙུག་རྒྱུ། དེའི་སྔོན་ནས་འབུམ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་འབུམ་བཅུ་ལ་སྤར་རྒྱུ་ཆ་ཚང་ ༡༨༣༥ ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༨༣༥ ནས་འགོ་བཙུགས་པའི་ཨིན་ཇིའི་ཤེས་ཡོན་དེ་རྒྱ་གར་ནང་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུས་ཏེ་ཁོ་ཚོའི་འདོད་པ་ཡོད་པའི་དེ་འདྲའི་གྲལ་རིམ་ཞིག་བཏོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད།; ཡིན་ནའང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོ་རྗེས་སུ་ཨིན་ཇི་ལ་ངོ་ལོག་ཤུགས་ཆེ་རྒྱག་མཁན་འཐོན་གྱི་རེད་ཟེར་མཁན་གྱི་གྲལ་རིམ་ཞིག་ད་ལྟ་ཨིན་ཇིའི་ནང་ལ་མེད་པ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཙང་། ༡༨༥༥ ལོར་བསྐྱར་དུ་ཁོ་ཚོས་ལོ་ཉི་ཤུར་

འཆམས་པའི་ Charter Act ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་མ་བཟོས་གོང་དུ་ ༡༨༥༣ ལོར་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཡོད། ཆེད་འཛུགས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་དེས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ་དེ་ཨེཆ་ཇི་བེ་སན྄ཊ (H.G. Besant) ཟེར་བ་དེས་ལ྄ོར་མེ་ཀོ་ལེ་ཡི་སྲིད་བྱུས་དེ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་བྱུང་ཚུལ་གྱི་རྩོམ་ཡིག་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་ནས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་ལ་བཞག་སྐེ་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་དྲི་བ་དྲིས་པ་ཁག་ལ་ལན་བརྒྱབས་འདུག དེ་ཡང་ཁོང་གིས་བཤད་རྒྱུ་ལ། སྔོན་མ་ཁོ་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་མ་སྤྲད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཧིནྡུ་ཚོས་ཁོ་ཚོར་ཝླ་ཀློ་ཞེས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཁ་ཆེ་ཚོས་ཁོ་ཚོར་ཀ་ཕིར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོ་ཚོར་ཨིན་ཇིའི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་རྗེས་སུ་ཧིནྡུ་དང་ཁ་ཆེ་ཚང་མ་ཁོ་རང་ཚོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་ཚོ་ཚན་རིག་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། དངོས་དོན་དང་མི་མཐུན་པ། རྫོངས་དད་ཡིན་པ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་ཡང་དག་པ་དང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ཏ་གོ་རྗེས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་ཝླ་ཀློ་དང་ཀ་ཕིར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཚང་མ་གདུས་ཡིན་ནའང་རིག་གཞུང་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཨིན་ཇི་ལུང་པ་དང་། ཨིན་ཇིའི་རྒྱལ་པོ། ཨིན་ཇིའི་རིག་གཞུང་། ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག ཨིན་ཇིའི་ལེགས་བྱང་བཅས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མོས་མཐུན་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲལ་རིམ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟ་བསྐྱར་དུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དྭོགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཕྲིན་ནས་མེད། འདི་ཚོའི་ནང་ནས་རྒྱལ་ཞེན་རིང་ལུགས་དང་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་ཚང་མ་ཨིན་ཇིའི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནང་ལོགས་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་བ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་ཟུར་གཅིག་ནས་གཏོང་ཐུབ་པ་རྒ་བ་ནས་མེད། དེ་ལ་ཐུགས་དོགས་གནང་དགོས་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༥༣ རྗེས་སུ་ཨིན་ཇིས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་མི་འདུག གཏན་ལ་འཁེལ་རྗེས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདི་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ངོས་འཛིན་བརླག་རྒྱུ་དང་། ཨིན་ཇིའི་ངོས་འཛིན་སྲ་བརྟན་བཟོ་ཐུབ་པ། རྒྱ་གར་རང་

བཙན་ཐོབ་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཉེ་ནའང་ད་དུང་རྒྱ་གར་སོ་སོའི་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དེ་དག་ཚང་མ་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རེད།

ཁོ་ཚོས་གཉིང་ཟབ་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ག་རེ་ཐོན་པ་རེད་ཅེ་ན། སྐད་ག་འདྲ་ཞིག་རྒྱུན་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་སྐད་དེ་བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་མི་དེ་སྐད་ཡོང་སའི་ལུང་པ་དེའི་འོག་ཏུའམ། ཡང་ན་ལུང་པ་དེའི་ལེགས་བྱང་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་ཚོད་བལྟ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་རེད། དེ་ད་ལྟའང་འཛམ་གླིང་ནང་ཡོངས་གྲགས་རེད་མ་གཏོགས། སུས་ཀྱང་དེ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་མེད།

འདས་པའི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གྲངས་ནང་རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་གཏོར་གཏང་རྒྱུ་དང་༑ བོད་ཀྱི་སྐད་དེ་ལྷག་པ་ཡིན་ནའང་དེ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་ཟུར་དུ་མིན་པ། དེང་སང་བོད་ནས་ཡོང་བའི་བརྙན་འཕྲིན་སོགས་སུ་གཟིགས་ན་བོད་སྐད་རྒྱག་གི་ཡོད་དམ། ཡང་ན་རྒྱ་སྐད་རྒྱག་གི་ཡོད་ཏ་མ་གོ་བའི་གདངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གཏང་རྒྱུ་དེ་དག་ཚང་མ་ད་ལྟ་མཐོང་དང་མཐོང་བཞིན་པ་རེད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ག་འདྲ་ཡིན་རུང་གཞི་རྩའི་མི་རིགས་རང་གི་ངོས་འཛིན་དང་སྐད་ཡིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པའི་གྲུ་ཡངས་ཤིག་མ་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། གང་ཟག་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ (Individual potential) དེ་ཆ་ཚང་རྒྱས་ཐུབ་པ་དང་། གསལ་ཐུབ་པ། འཕེལ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་མ་སྤྲད་པར། དེ་ཐད་དེ་རྩ་མེད་ལ་བཏང་ནས། དཔེར་ན་ཀམ་པྱུ་ཊར་ནང་དུ་བཙུག་པ་ (Input) བཞིན་ཚང་མ་ཕྱི་ནས་ བླུགས་པའམ་ཀློད་པ་བཀྲུས་པ་ (Indoctrinate) ལྟ་བུའི་ལམ་ནས་ཕྱིན་ན་དེ་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

གཞི་རིམ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་གཞི་རྩ་ལ་བཞག་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིས་ཇུས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་དེ་

ཡོཊ་མེ་ཀོ་ལེས་ལོ་མང་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་ནས་བཟོས་པའི་རྒྱ་གར་ཨིན་ཇི་ལ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་དེ་རང་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་དེ་བོད་པ་རྒྱ་མི་ལ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཤིག་ཡིན་པ་བཅས་ངོས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པ་དེ་ང་ཚོས་གསལ་པོ་ཤེས་དགོས།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་འདས་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་རིང་ཤེས་ཡོན་ཐོག་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་གཞི་རྩ་ལ་བཟུང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་རྒྱུན་རིང་ཉམས་ཞིབ་གནང་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དང་། དེ་བཞིན་རབིནྡྲ་ནཱཐ་ཊཱ་གུར་དང་། ཤྲཱི་ཨརབིནྡ་གྷོཥ། ཛིདྡུ་ཀྲིཥྞ་མཱུརྟི་བཅས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་ཐོག་འབད་བརྩོན་དང་ཚོད་བལྟ་གནང་བ་ཁག་གིས་ཟུར་བརྒྱན། དེ་ནས་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིས་འདས་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་རིང་ཉམས་མྱོང་བསགས་པ་དེས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་ད་ལྟ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་དེ་བྱུང་བ་རེད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྗེས་སུ་འདི་ངས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་ལ་འབུལ་བ་མཐའ་མ་དང་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་གར་ནང་འདི་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་ཐུབ་མེད། ཡོཊ་མེ་ཀོ་ལེའི་སྲིད་ཇུས་འདི་ནུས་ཤུགས་ཆེ་ཐག་ཆོད་པ་དང་། མི་ཚང་མའི་ཁ་ལ་ཞིམ་ཐག་ཆོད་ནས་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་ནས་ད་བར་རཱདྷཱ་ཀྲིཥྞ་ལྷན་ཚོགས་ (Radha Krishna Commission) ནས་རཱམ་མཱུརྟི་ལྷན་ཚོགས་ (Rama Murti Commission) བར་ཚོགས་ཆུང་ལྔ་བཙུགས་ཐུབ། ཚང་མས་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་གཞི་རིམ་གྱི་འགྱུར་བ་བཏང་བ་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་ཁག་ལའང་གཞུང་གིས་ངོས་འཛིན་དང་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་མེད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱུས་མེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུའང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་མི་མང་

བོས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་མཐོང་མཁན་གྱི་མི་མང་པོས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་ཟེར། ལག་ལེན་བསྟར་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ནི་དགེ་རྒན་དང་ལས་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོད་སེམས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར། ཁོར་ཡུག སློབ་གཉེར་བ་བྱེ་བྲག་པའི་འདུན་པ་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་རག་ལུས་ཡོད། དོན་ཀྱང་དེ་དག་ལས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་དེ་དགེ་རྒན་གྱི་གཤིས་སྤྱོད་ལ་རག་ལུས་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དགེ་རྒན་གྱི་གཤིས་སྤྱོད་དེ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ན། ང་ཚོའི་སྲིད་བྱུས་དེ་དགེ་རྒན་དབུས་སུ་བཞག་པའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡིན་སྟབས། མཐུན་རྐྱེན་གཞན་པ་ཚོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆང་འགྲོ་གི་རེད་ལ། ཆང་མེད་ནའང་ཆང་བར་བཟོ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད༑ གཞི་རྩའི་མཐུན་རྐྱེན་ནི་དགེ་རྒན་གྱི་བསམ་བློ་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་མ་ཐུབ་པ་ཡོང་སྲིད། དེས་ན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཚད་ལྡན་གྱི་དགེ་རྒན་བསླུན་རྒྱུ་དེ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་བརྩིས་ཏེ་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། སློབ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ག་འདྲ་རེད། མ་འོངས་པར་ཡོང་སྲིད་པ་གང་དང་གང་རེད། མ་འོངས་པར་ཡོང་ངེས་པ་གང་དང་གང་རེད། དེ་ཚོ་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་ཚུལ་ལམ། ཡོངས་ཁྱབ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་སྟངས་ (World view) གསལ་པོ་ཞིག་མེད་ན་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡང་གནང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ། སྲིད་བྱུས་དེ་ལ་དགག་པ་ཡང་གནང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ནི་ལུང་ཞུས་པ་བཞིན་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལ་འགལ་ཟླ་གནང་ནས་དགག་པ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་རེད། མཐུན་འགྱུར་གནང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ད་ལྟ་

ང་ཚོ་དེང་རབས་གོང་མའི་ (Post modern) གནས་སྟངས་ནང་ཡོད་པའི་སྐབས་ཤིག་རེད། གནས་སྐབས་འདིའི་ནང་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ག་རེ་རེད། བོད་མི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ག་རེ་རེད། ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ག་རེ་རེད། བསྒྲུབ་འོས་པ་ག་རེ་རེད། དེ་ཚོ་ར་འཕྲོད་པ་ཡིན་ན་སྲིད་བྱུས་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ག་འདྲ་གནང་དགོས་མིན་དང་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་སྣང་དེ་རང་གི་རང་དབང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལ་མཐོང་སྣང་ཞིག་མེད་པར། ལྷག་པ་རྒྱག་ཕྱོགས་དང་། ཡང་ན་ད་ལྟ་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གིས་བསྒྲུན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདིའི་ནང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ According to the page: ཚུལ་རྣམས་ར྄་འཕྲོད་པ་དང་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་ངས་ཞིབ་ཟླ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་གཟིགས་ཐུབ་དགོས།

ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་རྣམས་དང་། ཨིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ནང་བཙུགས་པའི་ལྷན་ཚོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཚིག་ཐོ། ལྷག་པར་དུ་ལོཊ་མེ་ཀོ་ལེའི་ཚིག་ཐོ་བཅས་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས། དེ་ཚོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གཟིགས་རྒྱུར་ཐུགས་འདོད་ཡོད་ན། པཎྜིཏ་སུནྡར་ལཱལ་ (Pundit Sundar Lal) གྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་གར་ནང་ཨིན་ཇིའི་དབང་བསྒྱུར་ (Bharat mein Angreji Raj) ཞེས་པའི་དེབ་པོད་གཉིས་ཡོད། སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་དེབ་དེ་ཨིན་སྐད་ནང་མེད། ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་དང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྙན་ཐོ་སོགས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཧིནྡིའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཡོད། ཨིན་སྐད་དུའང་ཇི་བཞིན་ལུང་དྲངས་ནས་བཞག་འདུག དེའི་ནང་ཆ་ཚང་གཟིགས་ཐུབ།

རྒྱབ་ལྗོངས་དེ་དག་ཆ་ཚང་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ཅིའི་ཕྱིར་ཨིན་སྐད་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་མི་འདུག རྒྱ་སྐད་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོའི་མ་སྐད་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་གཞི་ནས་རྟོགས་ཐུབ། ད་ལྟའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྲུང་པ་ཞིག་དང་། འཕྲུལ་སེལ་གྱིས་མ་འོངས་པར་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པ་ཡིན་ན་གཡོག་པོ་རྒྱུག་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་ཕྱིན་པས། གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཐྲེང་ནང་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་གློག་ཐུབ་ཀྱང་། ཡིག་ཐྲེང་གི་བར་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཨིན་ཇིའི་བཤད་སྟངས་བྱེད་ན་ Between the lines དང་། ང་ཚོ་བོད་པའི་བཤད་སྟངས་བྱེད་ན་དངོས་བསྟན་དང་། ཤུགས་བསྟན། བརྒྱུད་ནས་བསྟན་པ། དོན་གྱིས་འཕངས་པ་བཅས་ཚང་མ་གཟིགས་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་གཟིགས་ཏེ་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག་ནས་གཟིགས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་མཐའ་མའི་ཡིག་ཆ་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྐབས་ངས་དེ་ལ་སྔོན་གླེང་གཅིག་འབྲི་དགོས་ཀྱང་། དུས་ཚོད་མ་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་བྲིས་ཐུབ་མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ང་ཚོས་བཀའ་སློབ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་གནང་སྟེ་གཟིམས་ཆུང་ནང་གནང་བ་རེད། དེའི་ངོ་སྤྲོད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་མེད་ཀྱང་། ཨིན་ཡིག་ཐོག་ཤོག་བུ་ཁ་ཤས་ཞུས་ཡོད། གལ་སྲིད་ལྷགས་གློག་གནང་འདོད་ཡོད་ན། དེའི་འདྲ་བཤུས་བཟོས་ཏེ་འདི་གར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འདིའི་སྔོན་བརྗོད་ཀྱི་གོ་ཚོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གིས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཁྱེད་ཚོའི་ངོས་ནས་བཀའ་ག་རེ་གནང་རྒྱུ་ཡོད་ན་འཛེམས་ཟོན་མེད་པར་གསལ་པོ་བཀའ་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱབ་ནས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་བཞུགས། དངོས་སུ་གསུང་སར་ཕེབས་དུས་མ་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཏམ་བཤད་བྱེད་དུས་དགོངས་འཆར་དང་། སྐྱོན་བརྗོད། ཐུགས་བློ་མ་ཁེངས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་རུང་། དངོས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་དང་

མཉམ་དུ་གདོང་དང་གདོང་གཏུགས་ཏེ་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས། མཁས་པོ་མཛེས་པོ་བཤད་པ་མ་གཏོགས། ཐུགས་ལ་གང་དྲན་པ་དེ་མ་གསུངས་པར་ལུས་འགྲོ་བ་དང་། གང་ལྟར་མི་དང་མི་ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་མ་གོ་བ་ཡིན་དུས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ད་རེའི་ཚོགས་ཆུང་འདི་ཚོའི་ནང་གང་དགོངས་པ་དང་ཐུགས་ལ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་གསུང་ཐུབ་ན་ལེགས་པའི་ཆ་ཡོད་ཚད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུངས་ཏེ། དེ་ནས་ང་ཚོས་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་བཏོན་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཡིན་ནའང་ཁྱེད་ཚོའི་དགོངས་པ་མདའ་གསལ་བཞིན། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་འགྲིག་ཡོད་ནའང་རེད། འགྲིག་མེད་ནའང་རེད། གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་འགྱུར་བ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ན་ཡང་བསྐྱར་གྲོས་ཚོགས་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་མེད། ད་ལྟ་དགོངས་འཆར་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཇ་དྲག་ལག་ལེན་དུ་ག་འདྲ་བསྟར་དགོས་མིན་དང་། དཀའ་ངལ་ག་རེ་ཡོད་མེད། བསྟར་མི་ཐུབ་པ་ག་རེ་ཡོད་མེད། དེ་སངས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མེད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་དགོས།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་འགྲིག་དང་མ་འགྲིག་གི་དགོངས་ཚུལ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ད་ལྟ་ཛ་དྲག་ཆགས་ཀྱི་མེད། ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་དེ་ཙུག་ཙུག་བཟོས་ནས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། ད་ལྟ་དམིགས་སུ་བཀར་བའི་བརྗོད་གཞི་ནི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་ད་ལྟའི་སྒྲིམ་གཞི་འདིའི་ནང་ཇི་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་དེའི་ཐོག་ཚང་མས་དགོངས་འཆར་གནང་དགོས།

དེ་མཚུངས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་སྐབས་གྲོས་ཚོགས་ནང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཐོག་བགྲོ་གླེང་གང་བྱུང་བ་དང་། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་གི་ངོས་ནས་ཚོགས་ཆུང་སོ་སོའི་དགོངས་འཆར་ག་རེ་བྱུང་བ་དེ་ཚོ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆའམ་གསར་ཤོག་ནང་ཞིབ་ཆགས་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའང་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་

དང་དགེ་རྒན་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནང་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྐད་ཆ་དེ་ཚོ་དེང་སང་ང་ཚོས་ཀློག་སྐབས་བླང་དོར་འབྱེད་རྒྱུ་དང་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་སྔོན་ལ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བྱུང་བའི་བགྲོ་གླེང་དེ་ཚོ་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་དགོས། དེས་ན་དེ་ཚོ་ལ་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་དེ་རིང་བཙན་བྱོལ་མང་ཚོགས་ལ་བོད་མི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ཚོགས་འདུའི་བརྒྱུད་ནས་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མཇུག་བསྡོམས་གསུང་བཤད།

དེ་རིང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ཚོགས་འདུ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་གྲོས་གཞི་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་ཐོག་བགྲོ་གླེང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་ནས་ཚང་མས་དགོངས་འཆར་ལྷུག་པོ་དང་། མཐའ་དོན་རྩ་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱེད་འོས་པའི་གྲོས་ཚོད་བཞག་གནང་བ་བཅས་གྲུབ་འབྲས་དང་ལྡན་པ་བྱུང་སོང་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཚོགས་འདུ་འདི་རིགས་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཆ་ཚང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་དང་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་གྱིས་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བས་མ་འཐུས་པ་མེད་རུང་། ད་རེས་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ཚོ་དང་བཀའ་བསྡུར་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཚོགས་འདུ་འདིའི་ནང་ཆ་ཤས་བླང་དགོས་པ་དང་། གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འགན་འཁྲི་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱིར་བཏང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་དེ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་དུས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མི་འདུག་ཟེར། ཡིན་ནའང་དེ་རིང་ངེས་པར་དུ་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་ཚུལ་དེ་ཚོའང་ལྷན་རྒྱས་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་གསལ་འདེབས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་བྱུང་སོང་། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྟེ་གནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ས་གནས་གཅིག་ལ་མཇལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དཀོན་པོ་ཡིན་ཙང་། ད་རེས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་བླངས་ཏེ་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་སྤྱིར་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་སྙན་གསན་ཞུ་ན་དགེ་ལས་སློབ་ཕྲུག་བཅས་ཚང་མར་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་ནས་བསྐུར་དུ་དུས་ཚོད་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲ་ཡིན།

དང་པོ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་ཐབས་དང་། དེ་ལ་དཀའ་ངལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཉེ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བགྲོ་གླེང་དང་། དེ་དོན་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ངས་མཐོང་ཚུལ་རེ་ཟུང་ཞིག་ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་སྙན་གསན་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བླང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ལ་ཚང་མས་ཐུགས་སེམས་མེད་པ་གནང་གི་མ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

ཁ་སང་ཧོབ་སྟེ་ཚོགས་ཆུང་ནང་ཉན་པའི་སྐབས་དང་། དགོང་དྲོ་ཚོགས་ཆུང་གི་དགོངས་འཆར་ཕྱོགས་བསྡུས་དེར་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ་ངའི་མཐོང་སྣང་གཅིག་བྱུང་སོང་། གལ་ཏེ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་ན་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནི་ད་ལྟ་འདིར་ཚོགས་བཅར་གནང་མཁན་ཚང་མས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཞིབ་ཚགས་པོ་དཔྱད་ཞིབ་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་གཟིགས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཨེ་ཡོད་བསམ་པའི་དོགས་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཚགས་པོ་གློག་རྒྱུའི་གཤིས་ཀ་དེ་ཉུང་ཉུང་རེད། ང་ཚོས་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་གཙོ་ཆེར་འཛིན་པ་ལས། ཁ་སང་ཞུས་པ་བཞིན་ཡིག་ཐྲེང་དང་ཡིག་བར་

གཉིས་ཀ་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞྙིག་མཁན་དགོན་པོ་རེད། དེས་ན་ཚོགས་བཙར་བ་ཚོས་ད་དུང་ཡང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཚགས་ལྡགས་ཞྙིག་གནང་མེད་ན་ངེས་པར་དུ་ལྡགས་ཞྙིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡྱུང་།

ཡང་དགོངས་འཆར་ཁག་ལ་མཇལ་བའི་སྐབས་དང་ཉན་པའི་སྐབས་སུ་ཚང་མའི་ཐུགས་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་པ་དང་། ཚང་མའི་ཐུགས་ལ་ཞེད་སྣང་ལྟ་བུ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཡྱུང་། ཨིན་སྐད་དུ་ཞུ་ན་ Sense of insecurity རེད༔ དེའི་ནང་ཕྱིན་ན་ག་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་བསམས་པ་དང་། ད་ལྟ་གང་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བདེ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་སྤྱོ་ན་ག་འདྲ་བྱེད་ཡོང་བསམ་པའི་ཐེ་ཚོམས་ཁ་ཤས་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ན་ (Subconscious) དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཤར་སོང་།

དོན་དག་གསུམ་པ། ཤེས་ཡོན་དང་མི་ཚེའི་འཚོ་ཐབས་གཉིས་བྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། ཡི་གེ་ན་གཅིག་བསླབ་པ་ཡིན་ནའང་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་དེ་ཚེ་འདི་རང་གི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་འཛིན་པ་དང་ཞེན་པ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཚང་མའི་ཐུགས་ནང་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། གང་ལྟར་ཚང་མའི་བཀའ་མོལ་གྱི་ཞར་དང་ཞོར་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཡྱུང་། འོན་ཀྱང་དེའི་ཐོག་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དཔྱད་པ་གནང་དགོས་མ་གཏོགས། དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་འགྲིགས་པར་བསམས་ནས་བཞུགས་ན་ང་ཚོས་ཁྲུངས་འཁྱོལ་ཐབས་མེད། ང་ཚོས་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལས། མི་ཚང་གཅིག་དང་ཕྲུ་གུ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོས་རྟག་ཏུ་བོད་མི་རིགས་དང་། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དགོངས་པ་མ་བཞེས་ཐབས་མེད་ཡིན་ཙང་། རྒྱབ་ལྗོངས་དེའི་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དུས་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་འདི་ལོ་དང་རྗེས་ལོའི་གནས་བབ་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད། དེ་རྐྱང་རྐྱང་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་ན་དེ་ཙང་ཙམ་རྒྱ་ཆུང་དྲགས་པ་རེད།

ད་ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་ནས་ང་ཚོས་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་བཏང་ན་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་དང་། འཚོ་མི་ཐུབ་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ལམ་ཀྱོན་ནས་མེད་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཐུགས་ཁག་མེད། ང་ཚོ་ཚང་མ་འདས་པའི་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རིང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཞྭད་པ་བསྒུས་པ་དང་ཞྭད་པར་ བླུགས་པ་བཅས་ཚང་མ་ཟིན་པ་རེད། ང་ཚོ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ Concentration Camp དེའི་ནང་བསྡད་དེ་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་ Indoctrination and brain wash ལས་རིམ་འོག་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཙང་། དགོངས་ཚུལ་དེ་སློབ་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། ཁ་སང་ཞོགས་པ་ངས་ཞུས་པ་བཞིན་ད་ལྟ་ང་ཚོར་གང་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོའི་ཅ་ལག་མ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་བའི་ཅ་ལག་ཅིག་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡིད་ཆེས་གནང་དགོས་མེད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་པ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བོད་པ་ལའང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐུགས་མ་བསྙེལ་བ་གནང་དགོས་པ་དང་། དེ་ང་ཚོས་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

གཞན་ཕན་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་དང་བྲལ་ན་ཡང་།། རིག་རྩལ་ཐབས་མཁས་གློག་གི་ཚོ་འཕྲུལ་གྱིས།། དྭང་པོའི་མི་ལ་འཇོམ་པོའི་ལམ་སྟོན་པ།། སྦྲ་སེར་སྤྲེའུ་རིགས་ལ་དོགས་ཟོན་མཛོད།། ཅེས་མདོ་སྨད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྨོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་བའི་གནད་དོན་ལ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྨོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་སྨོན་ཞིག་ཡིན་པ་ལྷ་བཅུ་ང་དགུ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་སུ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ད་ཛེ་ཙམ་གྱིས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་ཡོང་བ་དང་། ཛེ་ཙམ་གྱིས་འདས་པའི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཞིག་གི་ནུབ་ཕྱོགས་དང་ཨ་རི། དེ་བཞིན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སེར་སྤྱིལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་བྱུང་རབས་ལ་བལྟས་པ། ཛེ་ཙམ་གྱིས་ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་སྨོན་ཚིག་

དེ་དངོས་གནས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་འདུག

དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་མ་རེད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་རེད་མ་གཏོགས། ཤར་ཕྱོགས་པ་བཟང་བ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ངན་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་འདྲ་མཉམ་དང་གཅིག་གྱུར་རེད། ཡིན་ནའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཆ་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། སྔོན་འགྲོའི་ཀུན་སློང་དང་བསམ་སྦྱོད་གཉིས་འབྲེལ་སྟངས་ལ་བལྟས་ནས་ང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཐག་ཆོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད༑ འདས་པའི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱའི་རིང་མི་རིགས་དཀར་པོ་དེ་ཚོས་མི་རིགས་ནག་པོའི་ཆེད་དུ་ག་རེ་བསམམས་ཡོད་པ་དང་། ག་རེ་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་ཚོའི་བསྡོམས་ཤིག་བརྒྱབས་དུས་གཞི་ནས་ང་ཚོ་ཧ་ལས་པ་དང་འཛོགས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སྐྲ་སེར་སྤྲེའུ་རིགས་ལ་ངེས་པར་དུ་དོགས་ཟོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ང་ཚོ་ལ་ར་འཕྲོད་ཡོང་གི་ཡོད། ཁ་སང་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐུགས་ལ་འདི་ཚོ་སྐྱུག་རྙུན་བཤད་པ་རེད་དགོངས་ཡོད་ཀྱི་རེད།

བོད་གུང་བྲན་འོག་འགྲོ་དགོས་པའི་གཞི་རྩ་ལྟེ་བའམ་དང་པོ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དེའི་ཐོག་ཞིབ་ཚགས་པོ་དཔྱད་པ་གནང་ན་ངེས་པ་རྙེད་ཀྱི་རེད། དེ་ང་ཚོས་སྣན་ངག་ནང་འུད་བཤད་པ་དང་། ཡང་ན་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་མ་རེད། དེ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་གཏིང་ཟབ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཟེར་དུས་ངས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱང་རྒྱང་ལ་ཟེར་གྱི་མེད། དེའི་ནང་མང་ཆེ་བ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པས་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། ད་ལྟའང་ཁོ་ཚོ་མི་མང་པོའི་བསམ་བློའི་སྦུག་ལ་མི་རིགས་དཀར་པོའི་རྗོག་ཁྲིས་དེ་ཡོད་བསམམས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་རེད།

དེ་རིང་ཚོགས་འདུར་ཐེབས་མཁན་ཚོའི་ནང་དུའང་ཁ་ཤས་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་དེང་རབས་མཁས་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེབས་པ་དེ་འདྲ་

ཡོད་ཀྱི་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ངའི་གྲོགས་པོ་མང་པོའི་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་དེ་མི་རིགས་དཀར་པོའི་རྫོག་ཁྲིམས་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་གནང་བ་བྱུང་སོང་། དེ་དུས་སྐུ་ཞབས་ཀ་ལོཊ་ཨལ་ཝ་རེས་ (Claude Alvares) གྱིས་སེམས་ཚོར་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ལན་བརྒྱབ་དགོས་བྱུང་བ་རེད། བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་ཚོའི་ཚོར་སྣང་ནང་མི་རིགས་དཀར་པོའི་རྫོག་ཁྲིམས་ཀྱི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་བསམ་པ་དགོངས་མེད་ དུང་། ང་ཚོ་ཉན་མཁན་ཚོའི་སེམས་ནང་དུའང་ཁོ་ཚོའི་བསམ་པའི་སྟུག་ལ་མི་རིགས་དཀར་པོའི་རྫོག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་དེ་ཏན་ཏན་འདུག་བསམ་པ་ངས་ཀྱང་དྲན་སོང་ལ༑ ཁོང་གིས་ཀྱང་ཞུགས་ཆེན་པོ་ཚོར་འདུག ང་ཚོ་ཚོགས་འདུ་སྐྱོང་མཁན་ཡིན་ཙང་། གསལ་པོ་བཤད་རྒྱུ་འོས་འཚམས་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཚིག་ཐག་ཆོད་པོའི་ཐོག་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ལན་དང་གཉིས་ལ་གཉིས་ལན་བརྒྱབས་སོང་། དེས་ན་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་མི་དཀར་པོས་བསྟན་པ་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ནག་པོས་བྱས་པ་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ཇི་སྲིད་མེད་པ་མ་ཆགས་པ་དེ་སྲིད་ང་ཚོས་རང་ངོ་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་སོ་སོའི་རྐང་པའི་ཐོག་ལང་ཐུབ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད།

དེ་ལྟར་ང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞིའི་རིང་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་བསགས་པ་དེ་ཉིན་གཅིག་ལ་བསལ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་མ་བསལ་བ་ཡིན་ན་རྒྱ་མིའི་དབང་བསྒྱུར་འོག་བསྡད་པ་དང་། ལེགས་བྱུང་གཞན་ཞིག་གི་དབང་བསྒྱུར་འོག་བསྡད་པ་གཉིས་ལ་ཁ་ཚ་ལོས་དང་བྱེད་སྟངས་འཛམ་རྩུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས། དོན་དམ་གཞན་གྱི་དབང་བསྒྱུར་འོག་བསྡད་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད། རང་དབང་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་ནམ་ཡང་སླེབས་ཐུབ་མེད། དེ་ངེས་པར་དུ་ཚང་མའི་ཐུགས་ལ་གཞག་དགོས།

ཁ་སང་ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་དུས་ཚོད་མ་ལྡོགས་པས་ང་རང་འགྲོ་ཐུབ་མ་སོང་ཡང་། ང་ཚོའི་གྲོགས་པོ་མང་ཆེ་བ་ཕྱིན་འདུག གོ་ལྭ་ (Goa) མངའ་སྡེའི་ནང་བདུན་ཕྲག་གཅིག

རིང་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེས་མ་འདང་བས་གདམ་ག་གཞན་པ་སྟོན་མཁན་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་པ་རེད། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནས་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འཛོམས་པ་ཚང་མ་མང་ཚོགས་དང་སྒྲིག་འཛུགས་མང་པོའི་སྐུ་ཚབ་མཆོན་མཁན་རྐྱང་རེད་མ་གཏོགས། མི་སྒེར་པ་རྐྱང་མ་རེད། ཁོ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རི་ནས་སློབ་ཐོན་པ་རེད། ཚུང་ཤས་ཤིག་རྒྱ་གར་ IIT ལྟ་བུའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ནས་ཐོན་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་ཆ་ཚང་མ་ཐོན་པའང་རེ་ཟུང་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། མང་ཆེ་བ་དེང་རབས་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་ཆ་ཚང་རྫོགས་ནས་ཉམས་མྱོང་བསགས་ཏེ་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་རེད་མ་གཏོགས། ཐོག་མ་ནས་སོ་སོའི་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཟུར་དུ་ཐོན་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད།

ད་ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་ལས་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་བཙལ་ཐུབ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད་བསམ་པའི་བསམ་ཚུལ་འདི་ངས་བདེན་པ་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་གི་མེད། དེ་ངེས་པར་དུ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་གི་ཡོད། བསམ་ཚུལ་དེ་ང་ཚོའི་ཀླད་པའི་ནང་ནས་དག་མ་ཐུབ་ན། ང་ཚོ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ད་ལྟའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་སྙིངས་དང་དེ་སངས་མི་ཐུབ། ད་ལྟའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་སྙིངས་དང་དེ་སངས་མ་ཐུབ་ན། ལམ་སྲོལ་གསར་པ་གཞན་ཞིག་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད༑ འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཅས་ནི་ང་ཚོ་ཚོས་བྱེད་ཅིག་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོས་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མ་སྤང་ན་ས་ཚོད་ཡོད་པའི་གོམ་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད༑ དེ་ལ་དཔྱད་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་འཚོ་ཐབས་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྙིངས་དང་གཉིས་པ་ཞིག་ད་ལྟའི་ཁོར་ཡུག་འདི་དང་། ད་ལྟའི་བརྒྱུད་

ལམ་བཅས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏིང་ཟབ་བསྐྲུན་ཡོད། དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད་དང་མ་རེད། དེ་ལ་བཤད་སྟངས་གཉིས་རེད། ད་ལྟ་གླད་པ་བཀྲུས་ཟིན་པའི་མི་ཚོའི་བསམ་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་ན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ངོ་མ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་དང་མ་ཆགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་པར་ཟུར་དུ་བཞག་ནས། ད་ལྟའི་མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་དང་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཐོག་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག

འདས་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རིང་ང་ཚོས་རྩོད་རྙོགས་དང་ཆ་ཚད་བྱས་ནས་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁ་འདི་ཡིས་ང་ཚོའི་ན་གཞོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལས་ཀ་སྤྲོད་ཡོད་དམ་མེད། དེ་སྤྲོད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་ན་གཞོན་ལས་མེད་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ཡོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ལམ་གཞན་དུ་ཕྱིན་ན་ཉེན་ཁ་དེ་སླེབས་ཀྱི་མ་རེད་དམ་ཞེས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། དེ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། ད་ལྟ་འགན་ལེན་མེད་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་བཞག་པ་ཡིན་ན་གཞན་པ་དེས་འགན་ལེན་དགོས་ཞེས་བཤད་ན་དེ་ནི་དྲང་པོ་མ་རེད། དེ་ནི་ཨ་ཕའི་ཁ་ཕོར་གཙང་ཞེན་ལས་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ལས་མེད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྐྱང་པའི་དཀའ་ངལ་མ་རེད། ཡར་ཐོན་ཅན་ལ་བརྩི་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་དུའང་ལས་མེད་ཀྱི་མི་འབོར་དེ་བརྒྱ་ཆ་བཞི་ཡིན་ན་ཉུང་ཤོས་རེད། བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་རེད། ནྭ་རྒྱའི་ནང་གཟིགས་ན་ཉིན་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱ་ནག་ཏ་ཅང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད། ལོ་རེར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེས་འཛམ་གླིང་ནང་སྐད་གྲགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོའི་དཔྲ་ཆེ་ཤོས་དེ་ལས་མེད་

མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོ་བཤད་ཀྱི་འདུག ཀྱ་ནག་ནང་ན་གཞོན་ལས་མེད་ཀྱི་གྲངས་འབོར་དེ་བརྒྱ་ཆ་ཧ་ཅང་མཐོ་པོ་རེད། ལོ་རྟོབ་ཀྱི་ལུང་པ་ཆང་མའི་ནང་དུའང་ལས་མེད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་མཐོ་པོ་སླེབས་ཡོད། དེ་ཚོ་དང་བསྡུར་ན་ང་ཚོའི་ན་གཞོན་ལས་མེད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་དེ་ཙམ་གྱི་མཐོ་པོ་མ་རེད།

ང་ཚོས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་གྲངས་ཀ་བརྒྱབས་མེད་ཀྱང་ཚོད་དཔག་བྱེད་ན༑ འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་གཅིག་པ་རེད་མ་གཏོགས། འཛམ་བུ་གླིང་གང་ལའང་མ་ཐུང་བ་ཧ་ལས་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཅན་ཞིག་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་གཅིག་པུའི་ནང་ཡོང་བསྡད་པ་མེད། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་དྲི་བ་འདི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་གསར་པ་བཟོ་དགོས་པ་དེ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་དུས་ལས་མེད་ན་གཞོན་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་བཟོ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་དང་མ་འགྲུབ་ལོ་ཤས་ནང་ཧ་གོ་ཐབས་མེད། ཉུང་མཐར་ཡང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་བསྒུག་ན་གཞི་ནས་ཧ་གོ་རྒྱུ་ལས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མིག་གིས་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན༑ ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་ལས་དྲག་ཏུ་མ་ཕྱིན་ནའང་དེ་ལས་སྡུག་པའི་ན་གཞོན་ལས་མེད་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་དེ་རིང་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་གཞག་ཚོག དྲི་བ་འདི་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་སྟངས་དེ་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ནས་གདོང་ལེན་གནང་དགོས།

དེ་ནས་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་བག་ཆགས་སམ་རྫོངས་ཞེན་མཐུག་པོ་ཞིག་ག་རེ་ཡོད་ཅེ་ན། ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་སྟོན་འགྲོའམ་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་མ་བསླབ་ན་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་བྱེད་ན་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་བསླབ་པ་ཡིན་ནའང་སྡུ་མ་དྲགས་ཙུང་ཕྱི་རྩ་བ་ནས་དྲགས་མེད་བསམ་གྱི་ཡོད། སྐད་ཡིག་དེ་ཚད་ལྡན་ཕུགས་འཕེར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་དགོངས་དོན་

རེད།; ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ནང་སློབ་གྲྭ་ཐོན་སྐབས་སོ་སོའི་མ་སྐད་ཡིན་དང་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་མཐར་ཕྱིན་པ། སྐད་ཡིག་གསུམ་པ་ཞིག་རང་རྐྱ་འཕེར་བ་དགོས་པ་བཅས་སྐད་ཡིག་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་འདི་ཚ་ཚང་འགྲོ་རྒྱུ་བཟོས་ཡོད།

ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་ཨིན་སྐད་བསླབ་འགོ་བཙུགས་ནས་ད་ལྟ་རང་རྐྱ་འཕེར་བ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་སླེབས་པ་ཕ་སྐག་རེད་མ་གཏོགས། ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་ཨིན་སྐད་བསླབས་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ནས་ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་ཨིན་སྐད་བསླབས་ནས་སློབ་ཕྲུག་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཐོན་པ་རེད་དེ། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་མིང་བཞག་ཐུབ་མཁན་ག་ཚོད་བྱུང་བ་རེད། ཏ་ལམ་མཛུབ་མོའི་སྣང་ལ་གྲངས་ཀ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ནང་དེབ་དང་རྩོམ་བྲིས་ནས་བག་ཆགས་འཇོག་མཁན་ག་ཚོད་ཡོད་རེད།

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྐྱིར་བཏང་ཨིན་སྐད་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་མིན་ཟུང་། ཨིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་བསྒྱུར་དང་པོ་དེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བསྒྱུར་བ་རེད།; ཁོང་གིས་ཉིན་བཅུ་བདུན་ལ་ཨིན་ཡིག་བསླབས་པ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག དགེ་རྒན་སར་བསྐྱོད་དེ་ལྷུ་མཐུད་ཨིན་ཇི་བསླབ་རྒྱུ་དེ་ཝཱ་ར་ཎ་སིའི་ Kashi Vidyapeeth ནང་ཉིན་བཅུ་བདུན་རིང་སྦྱངས་འདུག སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་ཕལ་ཆེར་སུམ་ཅུ་ཡས་མས་ཡིན་གྱི་རེད། སྐད་ཡིག་སློབ་མཁན་གྱི་དགེ་རྒན་དང་སྦྱོང་མཁན་གྱི་དགེ་ཕྲུག་ལ་རག་ལས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལོ་ལ་གང་ཡང་རག་ལས་པ་མ་རེད། དགེ་ཕྲུག་རང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གྲངས་ཡིན་ན་གཅིག་བྱེད་ན་སྐད་ཡིག་ཤེས་རྒྱུར་ཏན་ཏན་ཁག་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་སྔོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་མ་བསླབ་ན་ཚད་ལྡན་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དེ་སློབ་ཚན་བསླབ་རྒྱུའི་བརྒྱུད་ལམ་སྐད་ཡིག་ལ་མ་བཞག་ན། རྗེས་སུ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་དུས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་དེའང་རྫོངས་

དད་རེད། རྫོངས་ཞེན་ཆེན་པོ་འདི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཉེར་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་དུས་ཨིན་སྐད་མཐར་ཕྱིན་སྦྱངས་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ཨིན་སྐད་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་སྦྱངས་པར་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། གཞི་རིམ་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་ཨིན་ཇི་བསླབས་ཏེ་ལོ་དགུའི་རིང་སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ངོ་བོར་སྦྱངས་ནས་ཚད་ལྡན་མ་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་ན། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་ Medium of instruction བརྗེ་ནའང་དེ་ལས་བཟང་བ་འཐོན་རྒྱུའི་རེ་བ་མེད།

ང་ཚོའི་གནས་ཚད་རྒྱ་གར་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་མངའ་སྡེ་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཨིན་སྐད་ཡིན་པ་དཀོན་པོ་རེད། མི་ཚང་ཆེན་པོ་སྒེར་བཙུགས་སློབ་གྲྭའི་ (Public School) ནང་གཏོང་ཐུབ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཨིན་ཇི་སློབ་གྲྭར་གཏོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། མཐོ་སློབ་སླེབས་དུས་ཚང་མ་གཅིག་པ་གཅིག་རྐྱང་རེད། ད་ལས་ན་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་བཤད་བཟོ་ངོད་དང་མ་དོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མཐོང་གི་མི་འདུག ད་དུང་སོ་སོའི་རང་སྐད་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་རྣམས་འབྲི་རྩོམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལེགས་པ་མ་གཏོགས། ཕྱུག་པ་རྩ་བ་ནས་འཐོན་གྱི་མ་རེད། དེང་སང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བཤད་སྟངས་ཤིག་ལ། Public School ནས་འཐོན་མཁན་ནམ་ཨིན་སྐད་བརྒྱུད་ལམ་ནས་འཐོན་མཁན་དེ་ཚོ་ཨིན་སྐད་ཤོད་དུས་རྫིག་པོ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས། འབྲི་དུས་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

ཌོཀ་ཊར་རྫེནྡྲ་པྲ་སཱད་ (Dr. Rajendra Prasad) ཁོང་རང་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་འདྲ་ཆགས་པོ་ཡོད་མ་རེད། ནེཧྲུ་ (Nehru) དང་གཞན་ཚོས་གད་མོ་བགད་དེ་བིཧཱརི་ (Bihari) འདིས་ཨིན་སྐད་ག་འདྲ་རྒྱག་གི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་

ཨིན་སྐད་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་མེད་ཀྱང་། ཨིན་ཇིའི་ཐོག་རྩོམ་ཡིག་གི་ལག་རྩེས་མང་པོ་བཞག་ཡོད། དེས་ན་ཨིན་ཇི་ཡག་པོ་ཤེས་རྒྱུ་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཨིན་སྐད་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད། དེ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས། གལ་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་རང་གི་སྐད་ཡིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་རང་དབང་དང་ལྡན་པ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད། དེ་གཉིས་ང་ཚོས་གདམ་ག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ང་ཚོས་སློབ་ཚན་གྱི་འཆར་གཞི་བསྒྲིག་རྒྱུར་ Claude Alvares དང་ཁོང་གི་གྲོགས་པོ་ཚོ་རོགས་ལ་སྒྲིག་གི་ཡོད། Claude Alvares གྱིས་ལོ་མང་ནས་དེའི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ད་ལྟ་ CBSE གྱི་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་བསླབ་རྒྱུའི་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་ཚན་དེ་མང་ན་ཟླ་བ་བརྒྱད་དང་ཉུང་མཐར་ཟླ་བ་དྲུག་ནང་བསླབ་ཟིན་དགོས། སློབ་ཚན་དེ་ང་ཚོས་བསྐྱར་སྒྲིག་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ལོ་ཚད་ཅན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་ཅིག་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་གི་ནང་བསླབ་ཐུབ་པ་ངེས་པར་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་རྒྱུན་དུ་གསུང་གི་རེད། ང་ཚོས་དགེ་རྒན་དང་། སློབ་སྦྱོང་སྦྲོད་སྣང་ས། སློབ་ཚན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཡིག་སྦྱང་རྒྱུ་བཟོ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྔོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་སྐད་ཡིག་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ལོག་རྟོག་དང་འཁྲུལ་འཛིན་ལས། དེ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་འདི་ངོས་ལེན་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུ་གི་མེད།། ང་ཚོས་འདི་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་འདུག་པ་དེ་བདེན་པ་རེད་འདུག་དང་རྫུན་པ་རེད་འདུག་ངེས་པར་དུ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་འཇུག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་གི་ཡོད། ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་གྲངས་ཀའི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་ཅིག་གནང་ན་དེའི་ཐོག་ནས་ངེས་པར་དུ་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཐོན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་གསལ་

པོ་ཚགས་ཀྱི་རེད། འདི་ཞུ་རྒྱུའི་སྤོབས་པ་དང་བློ་ཁོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་ནས་སློབ་ཚན་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་རང་སྐད་བྱེད་ན་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཉུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། ཕ་མ་ཚོས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭའི་ནང་བཙུག་གི་མ་རེད་ཅེས་དོགས་པ་གནང་མཁན་བྱུང་འདུག གཅིག་བྱས་ན་བདེན་པ་ཡིན་སྲིད། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕ་མ་དེ་ཚོའང་ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་རྨོངས་དད་མང་པོ་ཞིག་གི་འོག་ལ་ཀླད་པ་བཀྲུས་ནས་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲ་བསམས་མི་སྲིད་པ་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཕ་མ་དེ་ཚོས་ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་དེའང་དངུལ་བཟོ་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མ་གཏོགས། མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དང་། རིག་གཞུང་གི་ཆེད་དུ། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བསམ་མཁན་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་བཙུག་མཁན་ཉུང་དུ་འགྲོ་སྲིད་པ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག

འོན་ཀྱང་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོར་ལས་འགན་ག་རེ་འཁྲི་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྲུ་གུའི་ཕ་མ་ཚོར་བླང་དོར་གྱི་གནད་མ་ནོར་བ་སྟོན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད། ཕ་མ་ཚོའི་འདོད་པ་ལ་བལྟས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ན། དེ་ནི་ངོ་དགའ་སྤྲོ་ལད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་རེད་མ་གཏོགས། འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་ཕན་པའི་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་ཞིག་མ་རེད། Popular decision and good decision གཉིས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཐ་དད་འགྲོ་གི་རེད། Good decision མང་ཆེ་བ་ Unpopular decision ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། Popular decision དེ་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་Bad decision ཡིན་པ་དེ་ཧ་ལམ་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཆོག ང་ཚོའི་ལས་འགན་དེ་ཕ་མ་ཚོ་དགའ་པོ་བཟོ་རྒྱུ་མ་རེད། ཕ་མ་ཚོའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་དང་འགལ་གྱི་རེད་གསུང་སྲིད། མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ནང་ Public opinion བསྐྲུན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཚད་

དང་ལྡན་པའི་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་མང་གཙོའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཕ་མ་ཚོས་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ནའང་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་ངོས་ནས་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་དང་མི་རིགས་ལ་འཕྲལ་ཕྱུགས་རྒྱང་གསུམ་གྱི་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཕ་མ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ང་ཚོས་ཞེད་སྣང་དང་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཕ་མ་སོ་སོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་ནས་རང་གི་ཕྲུ་གུ་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་མཐུན་རྐྱེན་ཡག་སར་བཏང་ན་དེ་ལ་ང་ཚོས་བཀག་ཐུབ་ཐབས་མེད། དེ་ཕ་མ་ཚོ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་ཤིག་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕ་མའི་འདོད་པ་གང་ཡོད་ལ་བཏང་བ་དེ་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་ལས་འགན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་ན། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་ལྟགས་སློག་ཡག་པོ་གནང་ཡོད་ན་དོན་ཚན་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་སྐོར་རེད། དོན་ཚན་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་དེ་བསམ་བློ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། བསམ་བློའི་ (Mindset) ཐོག་ལ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་འཛིན་སྐྱོང་ལ་ཁག་གཞག་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ལའང་ཁག་གཞག་རྒྱུ་མེད། དེ་ཐད་ཀར་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་ཚོ་དང་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོའི་ཐུགས་ལ་བབས་དང་མ་བབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་ཉིན་རེའི་འཛིན་གྲྭའི་ནང་གི་ལས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་འཛུགས་སྟངས་དང་། ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས། ལྟ་སྟངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུང་རྒྱུ་དེ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་འགལ་ཟླ་རེད། དེ་དུས་ལྟ་གྲུབ་གཞན་ཞིག་བཏོན་དགོས་ཀྱི་རེད། ཡང་ན་ད་ལྟ

ཡོད་པའི་ལྟ་གྲུབ་འདི་ལ་རྩོད་གླེང་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདིའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ལ་རྩོད་གླེང་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་མེད་ན་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ཀྱི་དྲི་བ་སླེབས་ཐབས་མེད། ལག་ལེན་མ་བསྟར་བ་ཡིན་ན་ལག་ལེན་མ་བསྟར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ལྟ་གྲུབ་དེ་ལ་འགལ་ཟླའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བཟོས་པ་ཡིན་ན་དེ་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད༑ དེ་མིན་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུར་ཐུགས་འདོད་ཡོད་ན་དེ་བསྟར་ཆོག་ཆོག་ཅིག་རེད།

སྲིད་བྱུས་འདིས་སྲིད་བཏང་དམིགས་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་བཞག་ཡོད་ཙང་། འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་སྐབས་སུ་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལའང་བསམ་བློ་མང་པོ་བཏང་ནས་ད་ལྟ་འགོ་བཙུག་ན་བཙུག་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད། དོན་ཚན་བདུན་པ་མན་ཆད་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་བ་བཞག་ཡོད། སྒྲོམ་གཞི་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྒྲོམ་གཞི་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་སྒྲོམ་གཞི་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོམ་གཞི་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་གལ་ཆེ་བར་བརྩི་དགོས། སྤྱིར་མ་ཤི་བར་དུ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གནད་དོན་གཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་རྒྱུ་དེ་སྒྲོམ་གཞི་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་དེ་རེད༑ སྒྲོམ་གཞི་དེ་ཏག་ཏག་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བཞིན་པའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་བཙུག་ཚོག་ཚོག་བཟོས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་དུ་བསྡད་ནས་དེའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་དང་དེའི་ལག་ཁྱེར་ བླངས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་དེའི་ལམ་ཁ་དེ་གསལ་པོ་ཕྱེ་ནས་བཞག་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལག་ལེན་བསྟར་འདོད་དང་མ་འདོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་གཏོགས། ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ཀྱི་དྲི་བ་དེ་ཏ་ལམ་མེད༑ ལག་ལེན་བསྟར་དང་མ་བསྟར་དང་། བསྟར་འདོད་དང་མ་འདོད་ཀྱི་དྲི་བ་དེ་ཏན་ཏན་སླེབས་ཀྱི་རེད། ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ཀྱི་དྲི་བ་དེ་དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ཤེས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་སྲིད་པ་རེད་མ་གཏོགས། དངོས་ཡོད་ས་གཞིའི་ཐོག་གི་བདེན་དོན་གྱི་གནས་

སྣངས་ལ་བལྟས་ན་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་མི་ཐུབ་པ་ཧ་ལམ་མེད།

གཞི་རིམ་གྱི་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ན་འཛིན་གྲྭ་དགུ་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནང་སྒྲོམ་གཞི་ག་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འཛུལ་ནའང་འཛུལ་ཆོག་པ་དང་འཛུལ་ཐུབ་པའི་གནས་སྣངས་ཤིག་ལ་བཞག་ཡོད། དེ་མིན་སོ་སོའི་ལམ་ཁ་ཟུར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་དེ་འགྲོ་སའི་ལམ་ཞིག་གཏོད་ཆོག་ཡོད་སྲིད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གཟིགས་སྣངས་དང་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་དེ་གུ་ཡངས་པོ་གནང་བ་ཡིན་ན་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ངས་ད་རེའི་ཚོགས་འདུའི་མཇུག་སྡོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་ན་བསམས་པ་བྱུང་།

ངས་དུས་ཚོད་མང་པོ་བླངས་སོང་བས་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། ཤེས་རིག་ལས་བྱེད་ཚོས་ད་རེའི་ཚོགས་འདུའི་གོ་སྒྲིག་ཞིབ་ཚགས་ཡག་པོ་གནང་འདུག་པ་དེ་ལ་ལེགས་སོའི་བསྔགས་བརྗོད་ཡོད། དེ་ནས་བཀའ་བློན་དང་དྲུང་ཆེ་ཚང་མ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་དང་། ཚོགས་བཅར་བ་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།།

(བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ ༢༠༠༥ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ དང་ ༡༥ ཉིན་གཉིས་རིང་ཚུགས་པ་སོ་སོར་གངས་ཅན་སྐྱིད་གཤོང་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གནང་བའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཐོག་གནང་བའི་ གསུང་བཤད།

༄༅།། དེ་རིང་ཁྱེད་རང་ཚོ་འདིར་ཟབ་སྦྱོང་ལ་ཕེབས་ཐུབ་པ་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཟབ་སྦྱོང་གོ་སྒྲིག་གནང་ཐུབ་པ་འདི་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་། ང་རང་སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་ལ་དགའ་བསུ་འཚམས་འདྲི་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་ལོ་གསར་ཡིན་ཙང་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ནས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་དང་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཆ་ནས་དྲག་ཤོས་གྲས་སུ་བརྩི་གི་ཡོད། བར་ལམ་ཞིག་ནས་ཕ་མ་ཚོས་ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་གཞན་ལ་མ་བཅུག་པར། ངེས་པར་དུ་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཚུད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཡོད། དེ་དངོས་གནས་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པ་ལའང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཇུས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གནའ་སྔ་མོ་ནས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སློབ་སྔ་རྗེས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་དུ་སློབ་དེབ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དེའང་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེས་ཐུགས་འགན་གཙང་མ་བཞེས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་

ནས་སློབ་གྲྭ་གཞན་པའི་ནང་དུའང་རིམ་པས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་ཁྱེད་རང་ཚོས་མདུན་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུའང་བོད་ལུགས་ཁྱིམ་སྡེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དེང་སང་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཡོད། དེའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་ཕ་མ་དང་ནང་མི་ཐག་རིང་པོར་བཞག་ནས་ཆེད་མངགས་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་ཡོང་བ་ཞིག་རེད།; སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ངོས་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་། ཁོང་ཚོར་ལྟ་སྐྱོང་དང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་གར་ནང་སྐྱེས་ནས་འཚར་བའི་ཕྲུ་གུ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་ཁྱེད་རང་ཚོས་གནང་བཞིན་པའི་ཕྲུག་ལས་དེ་ཧ་ཙང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བོད་ཕྲུག་གི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་བ་ཡིན་ནའང་ཧ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་ཞིག་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་མ་སུ་རིའི་བོད་ཁྱིམ་ནང་ཡོད་འདུག དེ་མིན་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་དང་། སཾ་ཧོ་ཏ། གངས་ཅན་བདེ་རྩ་སོགས་སུ་ཕྱེད་ཀ་ལྷག་ཞིག་ཡོད། སློབ་ཕྲུག་གི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་ནི་སློབ་ཕྲུག་མང་ཤོས་ཡོད་སའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁྱེད་ཚང་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཐུབ་ན་དངོས་གནས་ཕན་ཐོགས་དང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ད་ལྟ་ཤེས་རིག་འགན་འཛིན་གྱིས "ཟབ་སྦྱོང་ག་ཚོད་སྤྲད་པ་ཡིན་ནའང་འགྱུར་བ་གང་ཡང་ཕྱིན་མི་འདུག" ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ང་ཚོ་འདོད་པ་ཆེ་དྲགས་པ་རེད། ལམ་སེང་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་ལག་པས་གཟུང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་རེ་བ་བཀྲབ་ན་འཁྲིག་གི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ས་བོན་ཞིག་ས་འོག་ལ་བཏབ་ཚར་དུས་དེ་རང་སར་འཇོག་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཉིན་ལྟར་ཚུ་ལྷུག་ས་སྤོག་བྱེད་ན་སྐྱེ་མི་ཐུབ། ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་ནས་ག་ལེར་བསམ་བློ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། མངོན་གསལ་དོད་པོ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་རིང་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ་སང་ཉིན་

གོམས་བརྡེ་བ་བཞིན་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་ན། ང་ཚོ་འདོད་རྔམས་ཆ་དྲགས་པ་རེད་ལ། དེའི་ཐོག་ནས་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་ཁག་པོ་རེད།

ཤིང་གི་སྐྱེས་ཚད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་པ་ཡིན་ནའང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་རིམ་ཅན་ཞིག་ནས་ག་ལེར་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། དེ་རིང་ས་བོན་བཏབ་ནས་སང་ཉིན་ཤིང་སྡོང་ཆ་ཚང་ལོངས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད། ལྷག་པར་དུའང་ང་ཚོ་བོད་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་དངོས་གནས་གོམས་ལོག་བརྡེ་བ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་རྙིང་པ་ཆ་ཚང་ཅམ་བཞག་གིས་རྒྱ་གར་ནང་ལོ་ཌ་མེ་ཀོ་ལེ་(Lord Macaulay) ཡིས་བཟོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཧོབ་སྟེ་འཛུལ་བ་རེད། དེ་ནས་ད་བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་རིང་གི་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་མོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནང་འགྲོལ་ཐུབ་ཐབས་མེད། ཟབ་སྦྱོང་ཡིན་ནའང་ཐེངས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་སྦྱོང་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ནས་ག་ལེར་འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། ཏན་ཏན་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།; གང་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་ངེས་ཤིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རེད། ལྷག་པར་དུའང་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཐོག་ལ་རེད་མ་གཏོགས། སློབ་གཞིའི་ཐོག་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་མང་པོ་མེད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་བསྡད་པའི་རིང་ལ་སློབ་གཞི་དེ་མ་འཁྱེར་ཐབས་མེད་རེད།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ནང་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དོན་ཚན་གཉིས་པ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་རེད། ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནས་དོན་ཚན་གསུམ་པ་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་པ་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་པ་ག་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་

གནས་ཚུལ་མཁྱེན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནས་དོན་ཚན་བཞི་པ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོས་འཛིན་དེ་རེད། དེ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཞེ་ན་གང་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཞེ་ན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་གྱི་ཡོད། དེ་ནས་དོན་ཚན་ལྔ་པ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གང་ཟག་དེའི་འཚོ་ཐབས་དང་ལས་ཀར་དམིགས་པ་དེ་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེ་ནས་དོན་ཚན་དྲུག་པ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་རེད། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ག་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་པ་ནས་དོན་ཚན་དྲུག་པའི་བར་གྱི་དོན་ཚན་ལྔ་པོ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རེད། དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐུགས་ལ་འཛུགས་ན། དེ་མན་ཆད་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་ནམ་རྒྱུན་འཛིན་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཐུན་བུ་མ་གཏོགས། སྒྲིམ་གཞི་གཞན་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་རེད། དོན་ཚན་ལྔ་པོ་དེ་དགེ་རྒན་དང་། དགེ་ཕྲུག ལས་བྱེད་ཚང་མའི་བསམ་བློའི་ནང་གཞི་རིམ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འཛོག་མ་ཐུབ་ན་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གློག་པས་ཕན་ཐོགས་མེད་ལ། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་ཡང་བསྟར་མི་ཐུབ། གང་ལྟར་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགེ་རྒན་དང་། དགེ་ཆེ། སློབ་སྤྱི། འགན་འཛིན། ལས་བྱེད། ཐ་ན་མ་བུན་ཡན་ཆད་ཚང་མའི་བསམ་བློའི་ནང་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བཛོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་༑ དེའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་ག་རེ་ཡིན་པ། དེ་སྒྲུབ་ཐབས་ག་རེ་ཡིན་པ། དེའི་ལམ་སྲོལ་ག་རེ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་བ་རགས་པ་ཙམ་མེད་ན། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་སྒྲུང་ཐུབ་པ་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དགོས་འདུན་ལྟེ་བ་ཟེར་ནའང་རེད། དགོས་འདུན་གཏིང་ཟབ་པ་དེ་ང་ཚོའི་བློ་ཡུལ་ལ་ཆུད་ན། ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བ་དམིགས་བསལ་མ་བྱིན་པ་ཡིན་

ནའང་རེད། འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་རེད། དེས་དེ་ཙམ་གྱིས་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ང་ཚོས་ཐག་རིང་པོར་བལྟ་མི་དགོས་པར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་རྐྱང་རྐྱང་གི་ནང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་དུ་ཡོད་སྐབས་ ༡༩༥༩ སྔོན་གྱི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་ཕྱུག་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་སློབ་གྲྭར་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞིའི་ལམ་སྲོལ་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་བོད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་བོད་མི་མང་ཚོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་པའི་ལས་འགུལ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད། གཞུང་གིས་སློབ་གྲྭ་བཙུག་གི་མེད་ལ། གཞུང་གིས་སློབ་གཉེར་བ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་སྦྱར་གྱི་མེད། ཡིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཚུ་དང་བརྟན་གཤེར་དང་། མེ་དང་ཚ་བ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དངོས་གནས་ཡིག་རྨོངས་ཀྱི་མི་འབོར་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་མི་འབོར་ཉུང་ཉུང་དེའི་ནང་ནས་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བོད་པས་མཁས་པ་བསྐྲུན་པ་ནང་བཞིན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རིགས་གང་གི་ནང་དུའང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་པས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་མི་རིགས་གཞན་པ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་བཞག་ཡོད་པ་མ་རེད།

ད་ནངས་ང་འདིར་མ་ཡོང་སྔོན་ལ་སྐུ་ཞབས་ཇིན་སིམིཐ་ (Gene Smith) གློ་བུར་དུ་ཐུག་འཕྲད་ཆེད་ཕེབས་སོང་། ཁོང་ནི་རྒྱུན་རིང་པོ་ནས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་མང་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་བར་ལམ་བོད་ནས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་གི་གསུང་འབུམ་དང་གསུང་རྩོམ་གྱི་རིགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་ལམ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ད་བར་ང་ཚོས་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་གསུང་རབ་གང་དང་གང་ཐོན་པ་དེ་དག་གསུང་དུས་དངོས་གནས་ཧ་ལས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག

འདུག ག་དུས་ཡིན་ཡང་ས་ཡ་དྲུག་ལས་མི་མང་བའི་མི་རིགས་ཤིག་གིས་དུས་ཡུན་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཡན་མན་ནང་དེ་འདྲ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྟོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ཚོའི་ནང་དུའང་བཤད་ཡམས་དང་ཟེར་སྒྲོས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་པཎྜིཏ་ཚོས་ཀྱང་དགོངས་པར་མ་འཁོར་བའི་རིག་པའི་གནས་གསར་ཕྲ་ཞིབ་མང་པོ་ཞིག་གསལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གིས་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ནང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་གི་ལག་རྗེས་ཇི་ཙམ་བཞག་པ་དེ་ལ་བལྟས་ན་འཛམ་གླིང་ནང་མི་རིགས་སུ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་བསྙབ་ཐབས་མེད།

རྒྱ་གར་ལ་ཆ་མཚོན་ན། མི་དུང་ཕྱུར་ཁ་ཤས་རེད། ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་རེད། དེའི་ནང་བྱུང་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འབོར་དང་། ང་ཚོས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གིས་བསྐྲུན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འབོར། དེ་ཡང་སྐད་ཡིག་གཞན་ནས་བསྒྱུར་བ་དང་རང་དབང་ཐོག་རང་གི་སྐད་ཡིག་ནང་གསར་རྩོམ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་ཏ་ལས་པའི་མཁས་པའི་བྱ་བཞག་རླབས་ཆེན་ཞིག་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་བལྟས་དུས་ལོ་ལྟར་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉུང་མཐར་ཡང་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་ནང་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་ཡོན་དེ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཡོངས་ཁྱབ་ཆགས་ཡོད། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་རྒན་རེ་ཟུང་མ་གཏོགས། གསར་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་བོད་མིའི་ནང་ཡིག་རྨོངས་ཏ་ལམ་མེད། ཡིག་རྨོངས་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྐད་ཡིག་གསུམ་བཞི་ཤེས་མཁན་མང་ཆེ་བ་རེད། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བོད་སྐད་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་དང་། ཨིན་ཇི་ཡང་གང་ལ་གང་མཚམས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་སྐད་ཡིག་གསུམ་པ་ཧིནྡི་ཡིན་ནའང་རེད། རྒྱ་གར་ལྗོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་

རྣང་བ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་དེ་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། མཐོང་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་འདས་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ཀྱི་རིང་བོད་མི་ན་གཞོན་འབུམ་ཟེན་མ་ཟེན་ཞིག་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སློབ་གྲྭ་འགྲིམ་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ཉིས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཙམ་རེད། ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ནང་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡོམས་ན་འབུམ་བརྒྱལ་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེའི་ནང་ནས་དངོས་གནས་སྤྱོད་མའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནང་བཞིན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ལག་རྗེས་འཇོག་ཐུབ་མཁན་ག་ཚོད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། འཛམ་གླིང་ནང་གྲགས་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་གྲས་སུ་བརྩི་ཚོག་པ་ག་ཚོད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། གསར་གཏོད་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ག་ཚོད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དགོངས་པ་ཞིག་བཞེས་དང་། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚང་མ་ཤེས་ཙམ་ཤེས་ཙམ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས། མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཕུ་ཐག་ཆོད་པ། མཁས་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་འཐོན་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཆགས་འདུག དེའི་གནད་འགག་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་དང་དགེ་རྒན་གྱི་བསམ་བློ་ཁྲིར་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཏན་ཏན་ཐུག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་ཚང་ཞིག་འཛུལ་བའི་གོ་སྐབས་དེ་སྔ་ཕན་ལ་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེས་སྤྲད་མ་ཐུབ་པ་དེ་ང་ཚོས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་བོད་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་། བཙན་བྱོལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཉིས་པོ་ཆེ་ཆུང་འགྲོ་ཐབས་མེད། དེང་སང་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་བཤད་སྟངས་བཞིན་བྱེད་ན་རིགས་རྒྱུན་ས་བོན་ (Gene) དེ་གཅིག་པ་རེད། བོད་མིའི་རིགས་རྒྱུན་ས་བོན་དེ་བོད་ལ་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་ས་བོན་དང་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་རིགས་རྒྱུན་ས་བོན་གཉིས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་སོང་མེད།

སིཡཱ་ཆེན་ (Siachen) ལ་ས་སྲུང་སྡོད་མཁན་མང་ཆེ་བ་ང་ཚོ་བོད་པའི་དམག་མི་རེད།༑ གྲང་བ་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་རྒྱུ་དེ་བོད་པའི་གཟུགས་གཞིའི་ནང་ཡག་པོ་ཡོད་པས་རེད།༑ ངས་རྒྱ་གར་བ་ཚོར་སྔོན་མ་བོད་ལ་སྐྱེས་པའི་བོད་དམག་དེ་སིཡཱ་ཆེན་ལ་སྡོད་དུས་དཀའ་ལས་ཆུང་བ་དང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནང་སྐྱེས་པའི་བོད་དམག་དེ་ཚོ་སིཡཱ་ཆེན་ལ་སྡོད་དུས་དཀའ་ལས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་འདུག་གམ་ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོས་ཚོས་ཁྱད་པར་མི་འདུག གཅིག་པ་རེད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་དང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བོད་མི་གཉིས་པོ་དེ་སིཡཱ་ཆེན་ལ་སྡོད་དུས་གྲང་དར་ཐུབ་སྟངས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་འདུག འོན་ཀྱང་བོད་དུ་སྐྱེས་པའི་བོད་མི་དེ་ཚོ་དང་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེས་པའི་བོད་མི་ཚོའི་བར་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུག གལ་ཏེ་སྐྱེ་ས་དེས་ཁྱད་པར་འགྲོ་ན་གྲང་དར་ཐུབ་སྟངས་ལའང་ཁྱད་པར་ཞིག་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་དང་གཅིག་པ་མི་ཆགས་པ་དེ་ང་ཚོའི་རིགས་རྒྱུད་ས་བོན་ནམ་རུས་དེ་གཅིག་པ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དེའང་བོད་པའི་རུས་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དེ་རང་འཇགས་བསྡད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱ་གར་ནང་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།

དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་བསྐྱར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟར་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདིའི་ནང་གཞི་རྐང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་ཤེས་ཡོན་ཐོག་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་དེ་ཚོ་གཞི་རྩར་བཟུང་། དེའི་ཐོག་ལ་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་ཤེས་ཡོན་སྐོར་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའང་ཁ་བསྐངས། ལྷག་པར་དུའང་རྒྱ་གར་ནང་བར་ལམ་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་ཐོག་ཚོད་བལྟ་མང་པོ་གནང་བ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ལེགས་ཆ་བླངས་ཡོད།

དཔེར་ན་ཤྲཱི་ཨརབིནྡྷ་གྷོཥ་ (Sri Aurobindo Ghosh) ཞུ་བ་དེ་བརྒྱལ་གྱི་མི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྙམས་སུ་འབྱུངས་པ་རེད། དེ་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཆེན་ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་གཞིས་ཀ་མ་འཛུགས་པར་ཨིན་ཇིའི་གཞིས་ཀ་འཛུགས་པའི་ཐབས་ལམ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཨིན་ཇིའི་གཞིས་ཀ་འཛུགས་ན་མི་ཆེན་པོའི་གྲལ་དུ་ཚུད་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གཞིས་ཀ་འཛུགས་ན་མི་ཕལ་པའམ་ཐབས་ཆག་གི་གྲལ་དུ་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་ཙང་། ཁོང་གི་ནང་མི་ཚོས་ཤྲཱི་ཨརབིནྡྷ་གྷོཥ་གསོ་སྐྱོང་མ་བྱས་པར། ཨིན་ཇིའི་མ་མ་ཚོ་བཀོལ་ནས་ཐད་དེ་ཨིན་ཇི་གཙང་མ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་མ་ཟད། ལོ་དྲུག་བདུན་ཆགས་སྐབས་བོན་ཏོན་དུ་བཏང་ནས་ཀེམ་བི་རིཇ་ (Cambridge) དང་དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་སྐྱེ་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་དང་རྒྱ་གར་རང་གི་རིག་གཞུང་རྣམས་གཞི་ནས་སྦྱངས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་རང་བཙན་གྱི་ལས་འགུལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་གསང་སྡུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་པ་རེད། དེ་དུས་རྒྱ་གར་ཝ་དོ་ད་རཱའི་ (Vadodara) ནང་བཞུགས་མ་ཐུས་ནས་པནྡེ་ཅེ་རཱི་ (Pondicherry) ལ་སྤོར་བ་རེད། པནྡེ་ཅེ་རཱིའི་ནང་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་རེད། དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་ཆ་ཚང་དེར་བསྐྱལ་བ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་བསྡེབ་ན་པལ་ཆེར་དེབ་བཅུ་བདུན་ཙམ་ཡོད། གཙོ་བོ་དེ་མིའི་གཟུགས་ཕུང་གི་རྩལ་སྣན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། རྩལ་སྣན་དེ་ཚོ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་རེད། དེ་བཞིན་ཤེས་ཡོན་སྐོར་ལ་ད་ལྟའང་ཨརབིནྡྷ་ཨཱ་ཤྲམ་ (Aurobindo Ashram) གྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཐག་ཆོད་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཤིག་ད་ལྟའང་ཡོད་སྲུས་རེད། ཁོང་ཚོས་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་བསགས་ཡོད་པར་བརྟེན་དེའི་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་རབིནྡྲ་ནཱཐ་ཊ་གཽར་ (Rabindranath Tagore) རེད། ཁོང་ཤྲཱི་ཨརབིནྡྷ་གྷོཥ་བཞིན་དེང་རབས་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པོ་བྱེད་མཁན་དང་ཐབས་ཆག་རེད་གསུང་

མཁན་གྲས་མ་རེད། དེང་རབས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་མཉམ་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོངས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཤནྟི་ནི་ཀེ་ཏན་ (Shantiniketan) ཞེས་པ་དེ་ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་ཐ་མར་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ནས་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྟོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་གཏོད་གནང་ཡོད།

དེ་ནས་ཛིདྡུ་ཀྲིཥྞ་མུརྟི་ (Jiddu Krishanamurti) རེད། ཁོང་གིས་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཆུང་དུས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཚང་མ་ཕྱི་ལ་གནང་བ་ཡིན་ཙང་། རང་སྐད་ཀྱང་ཡག་པོ་དྲན་གནང་གི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བསམ་ཚུལ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་གནས་པ་ཞིག་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་དགག་བྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་རེད། ཁོང་གིས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ལམ་སྲོལ་གསར་པའི་བཀའ་མོལ་མང་པོ་གནང་མེད་ཙང་༑ ཁོང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དམིགས་བསལ་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་གཏོད་ཡོད་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་ཁག་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་ད་ལྟའང་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་བཞིན་པ་རེད། ཛིདྡུ་ཀྲིཥྞ་མུརྟི་ཁོང་ ༡༩༨༥ བར་བཞུགས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་ཡོད།

ཨཱ་ཙརྱ་ཝི་ནོ་བ་བྷ་ཝེ་ (Acharya Vinoba Bhave) མཆོག་གིས་གཱནྡྷིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་མང་པོ་གནང་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་ལྟ་སྟངས་འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལྟ་སྟངས་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཟེར་བ་དེའང་གང་བཤད་པ་དེ་ལ་ཆ་བཞག་པའམ། ཡང་ན་ཁྲིད་རང་ཚོར་སྨྲད་པའི་གློག་དེབ་དེའི་ནང་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆ་བཞག་ནས་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་དབང་ཧྲུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་མེད།

དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྟངས་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བཤད་དགོས་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ནང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཡང་དག་པ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་རེད་འདུག་དང་མི་འདུག་དེ་ལམ་སེང་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པར་སོ་སོའི་རིགས་པ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ན་ངེས་པར་དུ་དཔྱད་དོན་རྙེད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དཔྱད་དོན་རྙེད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་གང་བཤད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་དེ་ང་ཚོ་ནང་པའི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ།། བླངས་པར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་། དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པའི་ཐོག་ནས་ངོས་ལེན་བྱས་པས་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ང་ཚོའི་བོད་སྐད་ནང་ “གུས་པ་” ཞེས་པར་བསྒྱུར་ཡོད་ཙང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་ “གཽརབ་” རེད།༑ དེ་ནི་སྤྱོབས་པའམ་ཞུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུམ་པའམ་སྤྱོབས་པའི་ངོས་ནས་ཁས་ལེན་ན་འགྲིག་གི་མེད་པ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད།

ང་ཚོར་ག་རེ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དེ་ཉམས་མ་བཙུག་པ་དང་།༑ རྨོངས་དད་དབང་དུ་མ་སོང་བར་བལྟ་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རྨོངས་དད་ནི་ཆོས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ཕན་མ་ཐོགས་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཚན་རིག་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ཕན་མ་ཐོགས་པ་ཞིག་རེད། གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ཕན་མ་ཐོགས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་རྨོངས་དད་དེ་སངས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་དགེ་རྒན་དང་སློབ་གྲྭའི་ལས་བྱེད་ཚང་མས་བསམ་བློ་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛོག་དགོས་པ་དང་། བསམ་བློ་གུ་ཡངས་པོར་འཛོག་པ། བསམ་བློ་དེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་འཛོག་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ངེས་པར་དུ་

འཛུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་འཛུག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དགེ་ཕྲུག་ལ་འདང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལམ་སྦྱོད་རྒྱུ་དེ་ལས་སླ་པོ་ཡོད་པ་རེད། ངས་བསྒོམས་བརྒྱབས་ནས་ཞུ་ན། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྲུ་གུའི་ཀླད་པ་བཀྲུས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་ཕྲུ་གུར་རྩོད་ངས་དང་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ནམ་ཡང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པའི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ན་དེ་རེད། ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་ལྟ་བ་སྒྱུར་ཐབས་ (Indoctrination) བྱེད་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན་དེ་འདྲ་རེད། འདི་འདྲ་མ་རེད་ཅེས་ཕྲུ་གུ་ལ་གང་ཡང་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཐག་བཅད་དེ་ཚང་མ་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཀླད་པ་འཁྲུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྦྱོད་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་ག་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་རེད། རྗེ་རྫུ་ཀྱིཥྞ་མུརྟིས་གསུངས་པའི་ཚིག་དེ་སྙིང་རྗེ་པོ་མཐོང་གི་ཡོད། མིའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སད་པར་བྱེད་ཐུབ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་བཟང་དང་མི་བཟང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་འཇུག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྟོན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། རང་བཞིན་གྱིས་ཁོ་རང་གང་གི་ནང་ཡོད་པ་དེ་འཕེལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཡོངས་འཛིན་ནམ་དགེ་རྒན་ཞེས་པ་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོངས་པ་ཉིད་དང་ནི།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་པའི་ཚིག་བཞིའི་ནང་ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཚང་མ་བསྡུས་ཡོད་ཅེ་ན་མ་འགྲིགས་པ་མེད།

སེམས་མི་འགོངས་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས། དགེ་ཕྲུག་གི་བསམ་བློའི་ནུས་པ་དེ་མར་མ་བཅག་པའམ་དགེ་ཕྲུག་གི་བསམ་བློའི་ནུས་པ་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་མ་བཏང་བར། ག་

དུས་ཡིན་ནའང་དགེ་ཕྲུག་གི་བསམ་བློའི་ནུས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེ་ཏོག་ནང་བཞིན་ཤར་འཛུག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་སེམས་མི་འགོངས་པ་ཟེར་བ་རེད། སེམས་མི་འགོངས་པ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གནས་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་དེའང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དག་གསར་པ་ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་། རྣམ་དཔྱོད་གསར་པ་ཤར་ཡོང་མཁན་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དངོས་དོན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དེ་ཚོ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་དང་གཉིས་བསྡོམས་ན་བཞི་དང་། བཞི་ནས་གཉིས་འཐེན་ན་གཉིས་ལྷག་གི་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ངོ་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། ཞེས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་སེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཚོ་ཡོང་དུ་མ་འཇུག་པར། དཔེར་ན་ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་རྒྱུ་དང་། གྲོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་རྒྱུ། སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་རྒྱུ་བཅས་བྱེད་མཁན་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་མཚན་དེ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་འདུག བྱས་ཙང་དེ་ནི་བསྡོམས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

སེམས་མི་འགོངས་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་པོ་རེད། ང་ཚོས་སེམས་མི་འགོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆབ་ཏུ་ཞེད་སྣང་བསྐྱལ་བ་དང་འདོད་སྲེད་སྤེལ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་རེ་ཉོགས་གང་རུང་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་མཚམས་རེ་རེ་བ་དང་མཚམས་རེ་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་རུ་བཅུག་པ་རེད། རེ་བ་དང་ཞེ་སྣང་གཉིས་ཀ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། འདི་འདྲ་ཞིག་བསླབ་པ་ཡིན་ན་རྗེས་མ་ཁྲིད་རང་ལ་ཐོགས་འདི་འདྲ་ཞིག་རག་གི་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་ད་ཐེངས་ཁྲིད་རང་རྒྱུགས་སྤྲོད་ནང་ཨང་དང་པོ་ཐོབ་ན་ང་ཚོས་རྔན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བ

ལྟ་བུ། དེ་ཚོ་ཚང་མས་སློབ་ཕྲུག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རེ་བ་དེ་ལ་བེད་སྤྱོད་ལོག་པ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་ཁྱེད་རང་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ན་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕུད་འགྲོ་གི་རེད། ཀུན་ལགས་ཀྱིས་ཉེས་རྟུང་གཏོང་གི་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་ན། ཕྲུ་གུའི་སེམས་དེ་འགོང་ས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་རེ་བ་བརྒྱབས་ནས་སེམས་དེ་སྡུག་ཅག་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ན་འཇིགས་སྣང་ཐོག་ནས་སེམས་དེ་སྡུག་ཅག་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཇིགས་སྣང་དང་རེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བ་དང་། འགྲན་བསྡུར་དང་མཚུངས་བསྡུར་དེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བ་དེ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རེད།

ངས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ལྟ་བུ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོས་དེའི་ཐོག་བཀའ་འདྲི་གནང་རྒྱུ་ག་རེ་ཡོད་ནའང་འཛེམས་ཟོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་གནང་རོགས། གཅིག་བྱས་ན་ངས་ལན་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ང་ལ་ལན་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད༑ ལན་ཞུ་རྒྱུ་མེད་ན་རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ལན་ཞུ་ཆོག་གི་རེད། ངས་འདི་ནས་མཚམས་འཇོག་གི་ཡིན།

དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དྲི་བ། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་གནས་པའི་རིང་འདིར་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཕྲུ་གུ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་གླ་མེད་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་སྙོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ།

ལན། སློབ་སྟོན་གླ་མེད་ཟེར་བ་དེ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཞི་རིམ་ཐོབ་ཐང་ནང་ཚུད་འགྲོ་གི་ཡོད། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་རྗེས་སུ་སློབ་སྟོན་གླ་མེད་མིན་ན་འགྲིག་གི་མེད། སློབ་སྟོན་གླ་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་ཨིན་སྐད་དུ་ Tuition fees ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་སློབ་སྟོན་གླ་མེད་ཟེར་དུས་འགྲོ་སོང་གང་ཡང་

གཏོང་མི་དགོས་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་མཁན་དེ་འདྲ་འང་ཡོད་བཟོ་འདུག འགྲོ་སོང་གང་ཡང་གཏོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཐབས་མེད། དཔེར་ན་སློབ་དེབ་ཉོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྲིག་ཆས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་མོའི་སློབ་གྲྭ་ཡིན་ནའང་སྲིག་ཆས་ཉོ་དགོས་པའི་འགྲོ་སོང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ལ་སློབ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཡོན་ཞིག་དེང་སང་སློབ་གྲྭ་མང་པོའི་ནང་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སློབ་སྟོན་གླ་དེ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དགེ་རྒན་གྱི་ཕོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

གཞུང་གིས་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་དགེ་རྒན་གྱི་ཕོགས་དེ་རེད། དགེ་རྒན་གྱི་ཕོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགེ་ཕྲུག་གི་ས་ནས་དངུལ་བསྡུ་མི་དགོས་པར་དགེ་རྒན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་སྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་བསྐྲུན་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་གཞན་དེ་ཚོ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་ས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ཡོད་པ་རེད། ཉལ་ཆས་ཡིན་ན་ཉལ་ཆས་ཀྱི་ཐོག་འགྲོ་སོང་ཞིག་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འགྲོ་སོང་ཞིག་རེད། ནང་དུ་བསྡད་ནའང་འགྲོ་སོང་དེ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྲུ་གུ་ནང་དུ་ཉར་བ་ཡིན་ནའང་གྱོན་གོས་སོགས་འགྲོ་སོང་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་རྩེད་མོ་རྩེད་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ཟ་མ་བཟའ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭར་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང་འགྲོ་ས་དེ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པ་དེའི་དོན་དུ་དངུལ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་སློབ་སྟོན་གླ་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་མེད་པ་ཞིག་རེད། གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་སྒེར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་མེད་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མེད་པར་མ་བྱེད་ན་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་གཅིག་གྱུར་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ཡིན་ན། ཕ་མ་དང་སློབ་གྲྭ་གཉིས་མོས་མཐུན་ཐོག་ནས་འགྲོ་སྐབས་གཞུང་ལ་གང་ཡང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་སྲིད་བྱུས་དེའི་འོག་ཏུ་སོང་ནས་གཞན་དག་ག་རེ་ལེན་གྱི་ཡོད་ནའང་འཛིན་

གྲྭའི་ནང་སློབ་སྟོན་གྱི་སྐད་དེ་ལེན་མི་དགོས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

འཛིན་གྲྭ་བརྒྱད་པའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་སློབ་སྟོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ལ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་གར་འཛོག་རྒྱུ་མ་རེད། འཛིན་གྲྭ་དགུ་པ་ནས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་རིམ་པས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སློབ་སྟོན་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་བོད་སྐད་ནང་བསྒྱུར་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་རེད།

གཉིས་པ། རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་ཟེར་བ་དེ་སློབ་སྟོན་གྱི་སྐད་ཡིག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཡིན་དུས་རྒྱུགས་ཀྱང་བོད་སྐད་ཡིག་ནང་གཏོང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་སྐད་ཡིག་གཞན་རྣམས་སྐད་ཡིག་གཞན་རང་གི་ནང་ལ་གཏོང་གི་རེད། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ཟེར་བ་དེ་སློབ་གྲྭ་ཚང་མའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་རེད༑ སྐད་ཡིག་སོ་སོའི་སློབ་སྦྱོང་མ་གཏོགས། སློབ་ཚན་གཞན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་དེ་བོད་ཡིག་ཐོག་གཏོང་གི་རེད། རྒྱུགས་སྤྲོད་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་སངས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཁོ་རང་ཡང་མེད་པ་ཆགས་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནང་བསྡད་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་སོགས་ལ་འགྲོ་དགོས་པར་བརྟེན༑ གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་དེ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་རྒྱུགས་སྤྲོད་དང་དེའི་ལག་ཁྱེར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་བོད་ཡིག་ཐོག་ལ་བཏང་བ་དེ་མི་ཐུབ་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

གསུམ་པ། ཚད་མ་རིག་པ་ཟེར་བ་དེ་ག་དུས་ནས་བསླབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ཐུ་གུ་སྐྱེས་པ་ནས་བསླབ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ཁ་བྲག་ཤེས་ལ་མ་ཤེས་པའི་སྐབས་ནས་ཚད་མ་རིག་པ་སློབ་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཚད་མ་རིག་པ་བསླབ་རྒྱུར་ལོ་ཚད་དང་སློབ་ཚན་ལ་བསྒུག་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཚད་མ་རིག་པ་ཟེར་དུས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ཞིག་བསླབ་དགོས་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་པ་ཡིན་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མེད།

གཞུང་ཆེན་པོ་ནས་བསྟན་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ཚོ་རྗེས་མ་བསླབ་དགོས་ཀྱི་རེད། གང་ལྟར་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་གང་ལ་གོ་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ནི་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་དེ་ལ་ཟེར་བ་རེད། དཔེར་ན་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡིན་པར་ཆ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་༏ དེ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཆ་འཛིན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་ན། དེ་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཟེར་བ་དེ་ང་ཚོ་གྲྭ་སར་སྦྱོང་དུས་གོ་བ་དེ་ཙམ་ལོན་གྱི་མེད། ཤེས་འདོད་ཀྱི་བློ་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་རིང་པོ་ཞིག་བརྗོད་རྒྱུ་དེ་དངོས་གནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག ཤེས་འདོད་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ་དེ་ལས་སླ་པོ་ཞིག་རེད། ཤེས་འདོད་ཡང་དག་པ་ཞིག་མེད་ན་དཔྱད་པ་དེ་ཡོང་གི་མ་རེད༏ ཤེས་འདོད་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དཔྱད་པ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད།

དཔྱད་པ་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་ན་མ་གཏོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་གཤིས་ཀ་དེ་སྦྲུ་གུ་ཁ་གྲག་ཡོང་དུས་ནས་བསླབ་དགོས། དེ་ནི་མ་ཤི་བར་དུ་བསླབ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་མི་ཚེ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། སློབ་ཚན་གཞན་བཞིན་ཟུར་དུ་བཏོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད།

དྲི་བ། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་དགེ་རྒན་ནང་གསེས་ ༡༡། ༡༣ སྔོན་འགྲོ་དང་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་རྣམས་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་བཤེས་གཉེན་ཚད་གཞིའི་ཐོག་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ཡོད་པ་དགོས་ཤིང་། གཞན་པའི་ཐད་ད་ལྟའི་དཔེ་སྟོན་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་གྱི་ཤེས་ཚད་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་གང་འདྲ་གནང་དགོས་སམ།

ལན། ཁྲིམས་ལུགས་ད་དུང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པར་ད་དུང་ཡང་དུས་ཚོད་ཐུན་བུ་འགོར་སྲིད། སྤྱིར་བཏང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་སྔོན་དུ་དགེ་རྒན་ཚོར་སྲིད་བྱུས་ནང་བཤད་པ

བཞིན་འོས་ཚོས་ཆ་ཚང་འགྲིག་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྔ་ཕྱི་མ་གཏོགས་དེ་འདྲ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་ཡོང་གི་རེད་ལ། ཡོང་དགོས་ངེས་ཤིག་ཀྱང་རེད།; གང་ལགས་ཤེ་ན། གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་བྱུས་ནང་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་གསལ་ཁ་བསྟན་ཡོད་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བང་རིམ་ལྟར་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།

སྤྱོན་འགྲོ་འཛིན་གྲྭའི་དགེ་རྒན་དངོས་གཞིར་བསྒྲི་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཚོ་ལ་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་དགོས་པའི་ཚད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མེད་ན་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་རོགས་སུ་བསྒྲི་བཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དགེ་རྒན་ལས་རོགས་དེ་ཚོའང་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པའི་ཤེས་ཚད་ཐོན་པ་ཡིན་ན། རིམ་པས་དགེ་རྒན་ནང་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་དཔེ་སྟོན་སློབ་གྲྭ་དང་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་སྤྱོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ཡོད་ཚད་ལ་ཉེ་མ་གཅིག་ལ་བཛེ་པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་དགེ་རྒན་དེ་ཚོ་སྐྱེབ་གཅིག་ལ་བཛེ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།; གསར་པ་བསྐོས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ལ་ཆ་རྐྱེན་དེ་དག་ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་རྙིང་པ་དེ་ཚོ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་བཛེ་པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། ཁོ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་རྙིང་པའི་ལམ་སྲོལ་བཞག་དགོས་པ་ཞིག་དང་། གསར་པ་རྣམས་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་དུ་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།

དྲི་བ། ཤོག་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་དོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་གསེས་བརྒྱད་པའི་ནང་གོང་དུ་འཁོད་པའི་རྩ་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ཁག་དང་མི་འགལ་བར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་མ་རྩ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོྱངས་ཤིང་ཟེར་བ་དེ་གང་ལ་བགོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

ལན། ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིའི་

ཡུལ་ལ་བོ་རྒྱ་གཙོད་པ་དང་། ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སད་སྨིན་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་པའི་མིའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་དེ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ལ་བོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སད་སྨིན་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་མེད། སྤྱིར་བཏང་མི་ཚེའི་ནང་འབྲི་གློག་རྩིས་གསུམ་རྐྱང་རྐྱང་གིས་གོ་ཆོད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་རེད་དེ། ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སད་སྨིན་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཕྱིའི་ཡུལ་ཟེར་བ་དེ་ལའང་ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་འདིར་ཕྱིའི་ཡུལ་ཟེར་དུས་སྒོ་ཕྱི་ལོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཚོ་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དབང་ཤེས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྔ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དབང་པོ་ལྔ་པོ་ནི་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་རེད། དབང་རྟེན་ཕྱིག་པ་ཞེས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཕྱིའི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དབང་རྟེན་ཕྱིག་པ་ཟེར་དུས་ང་ཚོའི་དབང་པོ་གང་ལ་གནས་སའི་རྟེན་དེ་རེད། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཚོ་ལ་ང་ཚོ་མཚན་ཉིད་པས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཟེར་དུས་རྣ་བའི་དབང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་དབང་རྟེན་ཕྱིག་པ་གང་ལ་གནས་སའི་ཨ་ཅོག་ཅིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ལྕེའི་དབང་པོའི་ལྕེ་དང་སྣ་ཡི་དབང་པོའི་སྣ་བཅས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། གཟུགས་ཅན་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་ལས་ཀ་རེ་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མིག་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཤེས

པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྣའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣ་ཤེས་ཀྱིས་དྲི་སྣོམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྕེ་ཡི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྕེ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་མྱོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་པོ་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རེད། དབང་པོ་ལྔའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ནང་ལ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། རགས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ཕྲ་མོ་ཡིན་ནའང་རེད། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དབང་པོ་ལྔའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་འགྲོ་གི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ལྔ་བུ་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

དབང་པོ་དྲུག་པ་དེ་ག་རེ་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་རེད། དབང་པོ་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་ཁ་ནང་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅས་ལྔ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་པོ་གང་གི་ནང་དུའང་མ་འདུས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ནང་གི་དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རེད་མ་གཏོགས། མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་རྣ་ཡིས་ཐོས་པ་བཅས་གང་ཡང་མེད། ཕྱིའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་རེད། ཡོངས་གྲགས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ལྔའམ་དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ལ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཞེས་བཤད་དུས་དབང་པོ་ལྔ་པོའི་ཤེས་པས་གང་མཐོང་བ་དེའི་རྗེས་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་ཡོང་གི་རེད། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ན་མིག་ཁོ་རང་གིས་གཟུགས་ལ་འདུ་ཤེས་གང་ཡང་འཛིན་གྱི་མ་རེད། དཀར་པོ་སྔོན་པོ་ལྟར་ཁུ་ག་རེ་མཐོང་

བ་ཡིན་ནའང་མཐོང་བ་རང་རེད། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཁ་ཐུག་འཕྲད་ནས་འགྲོ་དུས་བར་འདྲ་པོའི་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ཤར། དེ་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ཤར་བ་དེ་མིག་གི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་རེད། མིག་གི་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་མཉམ་དུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་རྟོག་པས་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་གཟིགས་ཀྱི་རེད། མ་གཞི་ནས་བློ་རིག་གཟིགས་མ་སྦྱོང་མཁན་ཡིན་ན་ངས་འདི་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་བསམ་གྱི་འདུག མིག་གིས་སེར་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེས་སེར་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། སེར་པོ་ཟེར་བའི་མིང་དེ་དྲན་གྱི་མ་རེད། སེར་པོ་དེ་སྔོན་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་མཐོང་གི་རེད་མ་གཏོགས། སེར་པོ་དེ་སྔོན་པོ་མ་རེད་ཅེས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། འདུ་ཤེས་འཛིན་མཁན་དེ་རྟོག་པ་རེད། དབང་པོ་ཚང་མའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དབང་པོ་ཚང་མའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་རྟོག་པ་དེས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ཤར་བའི་ཁ་དོག་ཡིན་ནའང་རེད། གཟུགས་ཡིན་ནའང་རེད། དེའི་དོན་སྤྱིའམ་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་འཁྱེར་ནས་གཟུགས་བརྙན་དེ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འཛིན་གྱི་རེད། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་པོ་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེད། ང་ཚོའི་རྟོག་པའི་ནང་ལ་སེར་པོའི་དོན་སྤྱི་བཞག་ཚར་བ་དེ་མིག་བཙུམས་པ་ཡིན་ནའང་སེར་པོའི་དོན་སྤྱི་ཞིག་རྟོག་པའི་ནང་དུ་ཤར་སྡོད་ཀྱི་རེད། མིག་བཙུམས་པའི་རྗེས་སུ་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོའི་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་རྟོག་པའི་ནང་ཤར་ནས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོ་མ་རེད། མིག་གིས་མཐོང་བའི་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་དང་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་འདི་ལ་སྔོན་པོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་སེར་པོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཆུང་ཆུང་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཚང་མའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་རྟོག་པ་རེད། མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སེར་པོ་དེ་ཤེས་པ་

མ་རེད། སྨྱུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་གིས་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་པ་ན་སེར་ལྷང་ལྷང་དེ་མིག་ལ་ཤར་ནས་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་སེར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་བརྡ་ཡི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ནས་ཁོའི་རྟོག་པའི་ནང་ལ་གཙོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་རྒྱ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱ་གཙོད་སྟངས་དེ་ག་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་ག་རེ་སྦྱོར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བརྡ་སྤྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་སྨྱུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ལ་སེར་པོ་ལ་འདིའི་མིང་ལ་སེར་པོ་རེད་ཅེས་མ་བསླབ་པ་ཡིན་ན། ཁོས་སེར་པོ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སྦྱོར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སྔོན་པོ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སྦྱོར་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། བྱིས་ཅང་ང་ཚོས་ཁ་དོག་དཀར་དམར་བསླབ་དུས་ཁ་དོག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་ཀྱི་ཡོད། སྨྱུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ལ་ཚོས་གཞི་བསླབ་དུས་ཤོག་བུའི་ཚོས་གཞི་འདྲ་མིན་འཁྱེར་ཡོང་ནས་འདི་ལ་སྔོན་པོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལ་སེར་པོ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་བུ་ཚང་མས་སྨྱུ་གུར་གོ་རྒྱ་གཙོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱིས་ཅང་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱ་གཙོད་སྟངས་དེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་ཀ་ལྟ་བུ་རེད། ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པས་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་ཇི་བཞིན་བལྟ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་དང་པོ་དེ་ལ་སད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྨིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གསུམ་པ་དེ་ལ་རྫོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་གཞི་འདིར་ཚིག་འབྲི་སྟངས་དེ་ཁག་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་འདུག་ཀྱང་། དོན་དག་དེ་རང་རེད།

སད་ཟེར་དུས་བློ་ཡི་ནུས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་བག་ལ་ཞ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེར་པོའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་དེ་སད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སེར་པོའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་དེ་སད་པའི་རྗེས་སུ་སེར་པོ་ལ་སེར་པོའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ནས་ཡུལ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་གཞི་ནས་

སེར་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་སེར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་། སེར་འཛིན་རྟོག་པས་འཛིན་པ་རེད། སེར་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་སེར་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སེར་པོའི་བརྡ་ཡི་ཐ་སྙད་ལ་མ་བརྟེན་པར་སེར་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སེར་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་གོ་རྒྱུ་དེ་གཙོད་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་གོ་རྒྱུ་གཙོད་པ་དང་མཉམ་དུ་སེར་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེས་དེའི་ནང་གི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་དེ་སད་འགྲོ་གི་རེད། དེ་སད་པ་ཡིན་ཡང་སྨིན་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ་རྫོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། སེར་པོ་དེ་དོན་རང་མཚན་པ་རེད། སེར་འཛིན་རྟོག་པ་དེས་སེར་པོ་དེ་དོན་རང་མཚན་པ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སེར་པོ་འཛིན་པའི་བློ་ཡི་ནུས་པ་དེ་སད་པ་ཙམ་རེད་མ་གཏོགས་བློ་ཡི་ནུས་པ་དེ་སྨིན་ཡོད་པ་མ་རེད།

བློ་ཡི་ནུས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྨིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེར་པོ་དང་སེར་པོའི་དོན་སྤྱིའི་བར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་དོན་རང་མཚན་པའི་སེར་པོ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། བློ་ལ་འཆར་བའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སེར་པོ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་སོགས་ཞིབ་ཚགས་པོས་ཤེས་པའི་བློ་ཡི་ནུས་པ་སད་པ་དེ་སྨིན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བློ་ཡི་ནུས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་བཞག་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སླེབས་དུས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་དེའང་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཀྱི་རེད། བྱས་ཙང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བློ་ཡི་ནུས་པ་དེ་སད་པ་དང་། སྨིན་པ། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་ཟེར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དྲི་བ། ནང་གསེས་གཉིས་པ། ལྷ་པའི་ཐིག་ཐྲེང་གསུམ་པར་ "ཁྱད་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཆེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་" ཞེས་པ་དང་ "བོད་མི་བཙན་བྱོལ་གྱི་ལམ་སྲོལ་གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྩ་དོན་སྙིང་པོ་ཁག་དང་མི་འགལ་བར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་མ་རྩ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་ཞིང་" ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལན། དོན་ཚན་གསུམ་པའི་བརྒྱད་པ་དེ་གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྩ་དོན་སྙིང་པོ་ཁག་དང་མི་འགལ་ཞེས་པའི་གོང་བཀོད་རྩ་དོན་ཚང་མར་བཀོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཁ་ཐུག་ལ་སྦྱར་ས་དེ་གསུམ་པའི་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ། དྲུག་པ་བཅས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཆེད་ཞེས་པ་དེ་ལའང་སྦྱར་མ་ཚོག་པ་མེད་ཀྱང་། གསུམ་པའི་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ། དྲུག་པ་བཅས་ལ་སྦྱར་ན་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྦྱར་སའི་གཉིས་པའི་ལྔ་པ་དེ་ལ་སྦྱར་ནའང་མི་འགྲིག་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་དེ་ག་འདྲ་ཡོང་གི་རེད་ཅེ་ན། དེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་བ་སྦྱར་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ན། མ་རྩ་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་མ་སྤོང་བ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ། ཕན་བདེ་ཡང་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

ང་ཚོས་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ཟེར་བ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཡུལ་མི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བཀོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཡུལ་མི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་གི་མིའི་བརྒྱ་ཆ་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཡི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་གྱི་དོན་དག་སྙིང་པོ་དེ་གང་འདྲ་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཤུ་གཞོག་བྱེད་པ་དེ་རེད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཤུ་གཞོག

མ་བྱུས་པར་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིར་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་ཡོད་པའི་ཁྲིམ་ཐྲའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ནང་འགྲན་བསྡུར་མེད་པར་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། འགྲན་བསྡུར་ཡོད་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

འགྲན་བསྡུར་ཞེས་པ་དེ་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས། རང་ཕམ་གཞན་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། རང་དབང་ལྡན་པ་དང་དྲང་བདེན་གྱི་འགྲན་བསྡུར་ཞེས་པ་དེ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། Free and Fair Competition ཞེས་པ་ཁོ་རང་རྫུན་མ་རེད། འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དུས་རང་དབང་ལྡན་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ༑ དྲང་བདེན་ཡང་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། འགྲན་བསྡུར་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས་ཤོར་འཇུག་གི་མ་རེད། བྱས་ཙང་འགྲན་བསྡུར་དེ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་གཅིག་རེད། འདོད་རྔམས་ཀྱིས་བཤུ་གཞོག་གཏོང་བ་དེ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་གཉིས་པ་དེ་རེད། ད་ལྟའི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་འོག་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དེང་སང་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅེ་ན། སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། སོ་སོར་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་དེའང་འཕྲོགས་ཟིན་པ་རེད། དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་ལ་བལྟ་རྒྱུ་དང་། གཟུགས་མཐོང་བརྙན་འཕྲིན། གསར་ཤོག་སོགས་ཀྱིས་ཤུགས་གནོན་གང་སྤྲད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད།

མིའི་དངོས་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྷམ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ལྷམ་ཆ་གཅིག་ཡོད་ན་མི་དེའི་ལྷམ་གྱི་དགོས་མཁོ་དེ་ཚང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཉིན་ལྟར་གསར་ཤོག་དང་དྲིལ་བསྒྲགས། གཟུགས་མཐོང་བརྙན་འཕྲིན་སོགས་བལྟས་ན་ལྷམ་དེས་འདང་གི་མ་རེད༑ ཞིགས་པར་རྒྱུགས་དུས་ལྷམ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལས་ཁུངས་སུ་འགྲོ་

དུས་ལྷམ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁྲུས་ཁང་ལ་འགྲོ་དུས་ལྷམ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྩེད་མོ་རྩེད་དུས་ལྷམ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ཡང་ཡང་བསྒྲགས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་མི་འདྲད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ནན་གྱིས་བཟོ་གི་ཡོད། བྱས་ཙང་ཚང་མས་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ག་ཚོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་འཛོན་པ་ཞིག་ལ་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད།

འཛམ་གླིང་ནང་འདས་པའི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་རིང་འགྱུར་བ་མ་སོང་བ་ཞིག་འདས་པའི་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ནང་འགྱུར་བ་སོང་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུའི་ནང་འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་བྱུང་བ་རེད། བོད་དེའང་གནའ་སྔ་མོ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་སྡུས་རེད། རྒྱ་ནག་མི་གྲངས་མང་བ་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡིན་ནའང་། གཞི་ནས་ལྷ་བཅུ་ང་གཅིག་གི་ལོར་བོད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འོག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེའང་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་གནས་བབ་གཅིག་པུ་མ་རེད། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འགྱུར་འགྲོས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཤོར་ལ་ང་ཚོ་ཚུད་པ་རེད། གལ་ཏེ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་དེ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་འདི་ད་ལྟ་བཞིན་ཡོང་དགོས་དོན་རྩ་བ་ནས་མེད། འཐབ་རྩོད་དེ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་གཉིད་ཁུག་ནས་བསྡད་པ་དེ་ང་རང་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་རེད། འཛམ་གླིང་ལ་དེ་འདྲ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའང་དེ་དང་མཉམ་དུ་གོམ་པ་ཞིག་སྤོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ང་ཚོས་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ནོར་བ་དེ་ང་ཚོ་གཅིག་པུའི་ནོར་འཁྲུལ་མ་རེད། འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་གནས་སྟངས་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། འཕྲུལ་ལས་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་བ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད། ཚན་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲུལ་ལས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་མིའི་དགོས་མཁོའི་ཅ་ལག་རྣམས་ཐོན་བསྐྱེད་བྱས་པ་རེད། དེ་ཐོན་བསྐྱེད་བྱས་པའི་ཅ་

ལག་རྣམས་བཙོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཙོང་ས་མེད་ན་ཅ་ལག་དེ་དག་ཐོན་བསྐྲུན་བྱས་པས་ཕན་མ་ཐོགས་པ་རེད། མ་རྩའི་བདག་པོ་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མི་ཚང་མ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་བསམ་བློ་བཤུ་གཞོག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་གསུང་འདི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་བདེན་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སའི་གོ་ལ་འདིས་མི་ཚང་མའི་དགོས་མཁོ་འདང་ངེས་བསྐང་ཐུབ་ཀྱང་། མི་ཚང་མའི་འདོད་རྔམས་དེ་བསྐང་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འདོད་རྔམས་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཟོས་པའི་ཐོག་ནས་བཤུ་གཞོག་བྱེད་པ་དེ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལྟ་བུ་དེ་རེད། མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནང་ལ་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་མཉམ་ཟེར་བ་དེ་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད། བཤུ་གཞོག་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་བཤུ་གཞོག་བྱེད་ས་ཞིག་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་གསུམ་པ་དང་འཛམ་གླིང་དང་པོའི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྱུག་པོ་ཚོ་ཏ་ཙང་གིས་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ན་སྐྱོ་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་རེད་ཟེར་བ་དེ་སྐྱོ་པོ་ཚོ་ལ་ཏ་ཙང་གི་བཀྲས་བཅོས་རེད། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཆུས་ཁེངས་ནས་ཐིགས་པ་ཟག་པ་དེ་འཐུང་དགོས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཏ་ཙང་ཁག་པོ་རེད། ཕྱུག་པོའི་གྲལ་རིམ་དང་བར་མའི་གྲལ་རིམ་དེ་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ན་དབུལ་པོའི་གྲལ་རིམ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཏ་ཙང་གི་སླུ་བྲིད་ཀྱི་ཚིག་ཅིག་རེད། དེ་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད།

མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནང་ཕྱུག་པོའི་གྲལ་རིམ་དང་དབུལ་པོའི་གྲལ་རིམ་གཉིས་པོ་དེ་རང་སར་སྡོད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་དང་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཕྱུག་པོའི་གྲལ་རིམ་གྱི་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ན་དབུལ་པོའི་གྲལ་རིམ་གྱི་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། གྲལ་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཞབས་ཞུ

སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་འདང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་དེ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་གྲལ་རིམ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟེ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མརྐེ་སེས་ (Karl Marx) ཀྱང་གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་དེ་ཙོང་གི་པགས་པ་བཤུས་པ་ནང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞག་འདུག ཙོང་གི་པགས་པ་ནང་བཞིན་པགས་པ་གཅིག་བཤུས། དེ་ནས་གཉིས་བཤུས། དེ་ནས་གཙང་སེལ་བཏང་སྟེ་རིམ་པས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནང་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཡག་པོ་རེད། “སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ང་ཕྱེད་ཀ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། མི་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་དང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་མའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཞུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གང་གི་ནང་དུའང་མི་སོ་སོའི་ནུས་པ་དང་བསྟུན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ། མི་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་རག་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དེ་སྣུག་ཅག་མིན་ནའང་། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཆེད་ང་ཚོས་གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གྲལ་རིམ་གོང་མ་དེ་ཚོ་རྩ་མེད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཚེ་བའི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་པའི་རིང་ལུགས་ཤིག་ཆགས་པ་ཡིན་ཙང་། དེའི་དབང་དུ་སོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་པ་ཞིག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཐབས་ལམ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་ནས་མི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་

འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། གྲལ་རིམ་རིམ་པ་བཞིན་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཙང་། མཐའ་མ་ལྷག་མཁན་དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱས་ཙང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་དེ་མེད་པ་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མཐའ་གཉིས་སྤང་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ། ལོག་པའི་འཚོ་བར་མི་བརྟེན་པ། རང་ཁ་རང་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གི་ཐོག་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད༎ སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཞེས་པ་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་ཡོད་བཞིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དེ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་གང་ཞིག་ཐོག་སྤོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་པ་དེ་མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་མཁྱེན་ན༎ བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཁ་ལག་ཀྱང་མ་བཟས་པ་དང་ཆུའང་མ་འཐུང་བར་བསྡད་པ་ལ་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ནཻརཉྫནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ནི་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་རེད། ཉི་མ་རེ་ལ་འབྲུ་བདུན་གྱི་ཟས་མ་གཏོགས་མ་ཟོས་པར་ཁྲུས་དང་གཉིད་ལའང་མ་བརྟེན་པར་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་ཤ་སྐམ་པགས་སྐམ་དུ་གྱུར་ཏེ་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་རྩེབས་མ་ཚང་མ་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་གནང་བ་དེ་ལ་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་མ་སེར་སྐྱའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་

ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གནང་སྟངས་དེ་ལ་འདོད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མ་བསྐོར་བའི་སྔོན་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལམ་སྟོན་དེ་གནང་དགོས་པའི་དོན་དག་ཀྱང་དེ་རེད༏ གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཉམ་དུ་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་མཁན་མི་ལྔ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་བཞག་ནས་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོའི་ས་ནས་འོ་ཐུག་བཞེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུའི་ཁམས་གསོས་པར་བྱུས། ནཻརཉྫནར་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ་བ་སོགས་གནང་དུས་ཁོང་ཚོ་ལྔ་པོའི་བསམ་པར་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དཀའ་ཐུབ་ལས་ཉམས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་སྙམ་ནས་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་གཡུགས་ཏེ་ཝཱ་ར་ཎ་སིར་ཕྱིན་པ་རེད། སྐུ་གཟུགས་གསོས་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སྲོད་ལ་བདུད་བཏུལ༏ དགུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག ཐོ་རངས་སུ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྙེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བར་ཕེབས་སྐབས། འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོས་སྟོན་པ་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པས་བདུད་རྩི་ཇི་ལྟར་རྙེད་སོང་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ཡིས་བདུད་རྩི་རྙེད་ཀྱི་མ་རེད། འདོད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་ཡིས་བདུད་རྩི་རྙེད་ཀྱི་མ་རེད། བདུད་རྩི་རྙེད་པར་དབུ་མའི་ལམ་ཞིག་ལ་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དང་པོར་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་རེད།

དེ་ནས་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་ལས་ལོག་འཚོ་མ་ཡིན་པ་དེ་རེད། ལོག་འཚོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། གང་ལྟར་ལོག་འཚོ་ཟེར་དུས་འཚེ་བའི་ལམ་ནས་བསྒྲུབས་པའི་འཚོ་བ་ཞིག་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པ་ཟེར་བའི་ཚིག་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་པའི་གཏམ་དཔེ་ཁ་གཅིག་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསོ་མི་ཐུབ་པ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཚང་མས་སྤྱོབས་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཀྱི་རེད། རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་གཞན་བརྟེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། རང་ཁ་རང་གསོ་ཟེར་བ་

དེ་རང་དབང་གི་ཐོག་མ་དེ་རེད། སོ་སོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མ་ཐུབ་པར་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་བྱུང་ན། དེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རང་དབང་མེད་པར་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། རང་ཁ་རང་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱ་ནྡྷི་རང་གིས་ཐོན་སྐྱེད་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་དགོས་མཁོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་གཞན་གྱི་སྐལ་བ་བརྐུས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་རང་རེད། སོ་སོའི་འཚོ་བ་དེ་སོ་སོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱོབ་ཐུབ་དགོས། དེའི་གོ་དོན་ནི་སོ་སོའི་བཟའ་བྱའི་འབྲས་དེ་སོ་སོས་འདེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོའི་བཟའ་བྱའི་ཚལ་དེ་སོ་སོས་འདེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སོ་སོའི་འཚོ་བ་དེ་སོ་སོས་ལས་ཀ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་བ་དེ་ལས་སྐྱེལ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་ཐོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་སོ་སོས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཐོགས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནི་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་འཚོ་བ་ཞིག་རེད། སྒོར་མོ་ཁྲི་གཅིག་གི་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ། ཐོགས་དེ་སྒོར་མོ་ཁྲི་ལྔ་བླངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོས་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་ཐོགས་བླངས་པ་གཉིས་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀྱི་མེད། དེ་བཞིན་ཐོགས་ཐོབ་དེ་ཁྲི་གཅིག་ཡིན་ན་ལག་ཏུ་སྟོང་གཅིག་མ་གཏོགས་མ་ཐོབ་ན་དེའང་ཏག་ཏག་བསྡད་མེད། རང་གིས་ཇི་ཙམ་གྱིས་ལས་དང་བསམ་བློའི་ནུས་པ་བཏང་ནས་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལུང་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་བསྡད་ཡོད་ཙང་། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་བརྩི་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་རིར་ཡོད་ན་ཨ་རིའི་གནས་སྟངས་ཐོག་བརྩི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལུང་པ་དེའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན་དེ་ལ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཟེར་བ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཀའ་ལས་མ་བརྒྱབ་པར་མིས་

སྤྲོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མ་བརྒྱུས་པའི་གནས་སྟངས་དང་གཅིག་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་རང་ཁ་རང་གསོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་འདིར་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་རེད།

དྲི་བ། ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་ཁྲིད་གནད་དུ་སྨིན་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

ལན། དྲི་བ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཐབས་ལམ་འདི་ཡོད་རེད་ཅེས་བཟོས་བཞག་པའི་ལན་ཞིག་རྒྱག་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དགེ་རྒན་ཚོས་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ལ་གང་འཚམས་ཤིག་མ་མཁྱེན་ན་དགེ་ཕྲུག་ཚོར་ཚད་མ་རིག་པ་བསླབ་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ཚད་མ་རིག་པ་བསླབ་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བྱུར་དུ་བཙུགས་པ་དེའང་ཏག་ཏག་ལག་ལེན་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དགེ་རྒན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ངས་དྲན་ཚོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཟབ་སྦྱོང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་ཚུད་པའང་བྱུང་འདུག མ་འོངས་པར་དགེ་རྒན་ཚོ་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་དམའ་རིམ་འཛིན་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཚོས་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ལག་དེབ་ལྟ་བུ་བཟོ་དགོས་བྱུང་ནའང་བཟོ་ཆོག་གི་རེད་ལ། ཟབ་སྦྱོང་ཡང་ཡང་སྤྲོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་ཐབས་ལམ་གཅིག་རེད།

ཐབས་ལམ་གཉིས་པ་ནི་མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཡོད་སྲུས་རེད། ནུས་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལའང་སྤེལ་བ་དང་སད་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ཁོར་ཡུག་གི་ནང་ནས་ཧེབ་ཅིག་ལངས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དགེ་རྒན་ཚོས་དམིགས་བསལ་ཟབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཐབས་ལམ་གཅིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་སུ་ཡིན་ཡང་དོན་

གནད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་དང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་བཟུང་ནས་འགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཤེས་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་དར་སྟངས་དེ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད་མ་གཏོགས། ཚང་མ་གཅིག་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མེད།

དཔེར་ན། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ཐོག་མར་ཧི་ལྷར་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ཁ་ཤས་ཤིག་ཨང་རྩིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཚུར་སླེབས་པ་རེད། མང་ཆེ་བ་ཞིག་མི་གཉིས་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱས་ཏེ་རིམ་པས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད། སོ་ཀེརེཊས་ (Socrates) དང་། པེལེ་ཊོ། (Plato) ཨེ་རིསི་ཊོ་ཊལ་ (Aristotle) བཅས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བཏང་སོ་ཀེརེཊས་མི་ཚེ་གཅིག་གི་སློབ་སྟོན་བྱེད་སྟངས་དེ་བགྲོ་གླེང་ཁ་སྟག་རེད། དེ་ཁོང་ཚོས་གསར་པ་བཤད་པ་གང་ཡང་མ་རེད། བགྲོ་གླེང་བྱེད་པ་དེ་ང་ཚོ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་རིག་གནས་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཚོ་ཀློག་པ་ཡིན་ན། འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་བཀའ་འགྱུར་གང་ནས་བཀླག་པ་ཡིན་ནའང་སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཐུང་ཐུང་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོད་རེད། མང་ཆེ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ཚོ་ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཁ་སྟག་རེད།

ང་ཚོའི་ནང་དུ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་སྐོར་མི་ཤེས་མཁན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ནང་དུའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཤ་རིའི་བུ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་གསུང་བཤད་གནང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། དོན་ཚན་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བཟུང་ནས་སོ་སོའི་འདོད་པ་དེ་འཐད་པ་དང་། འདོད་པ་གཞན་དེ་མི་འཐད་པ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་རྒྱུ་མཚན་དྲངས་པ་ཞིག་རེད།

ཐུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཚོར་ཚན་རིག་བསླབ་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་ཁྲིད་ཀྱི་འདུག དཔེར་

ན་སྲིད་བློན་ནེཧ་རུ་ཡིས་ཨིནྡི་རཱ་གཱནྡྷི་ལ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་རིང་པོ་དེ་ཚོ་ཀློག་པ་ཡིན་ན་མང་ཆེ་བ་ཚན་རིག་གི་སློབ་སྟོན་ཤ་སྟག་རེད། དཔེར་ན། ཆུའི་འབྲུམ་གྱི་རྡོ་རིལ་རིལ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཚོ་ལ་ཟུར་མེད་པ་དང་རྩུབ་པོ་མེད་པ། འཇམ་པོར་ཆགས་པ་དེ་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་རེད་དམ། ཡང་ན་རྩུབ་པོ་རེད་ཅེས་དྲིས་འདུག དང་པོ་ནས་དེ་འདྲ་མ་རེད། རྡོ་གཅིག་ཆག་དུས་རྩུབ་པོ་ཟ་ཟུར་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་རིམ་པས་ཆུའི་གཡོ་རླབས་སོགས་ཀྱིས་འཇམ་པོ་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སོགས་འཁོད་འདུག དོན་དག་ག་རེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། གང་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་དེ་ག་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། ག་འདྲ་ཆགས་པ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་སླེབས་བར་ག་འདྲ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུན་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། གང་ལྟར་གང་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་དེ་ལ་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་བ་དང་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་གཞིས་ཀ་བསླབ་རྒྱུ་དེ་ཚན་རིག་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་རེད།

དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚན་རིག་པ་སློབ་སྟངས་ཀྱི་ནང་ནས་ལེགས་ཆ་བླང་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དཔེར་ན་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་ནང་པའི་ཚན་རིག་པ་དང་བོད་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་མ་སྦྱོང་ནའང་། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚན་རིག་པའི་སྐོར་ལ་གོ་སྦྱོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོའང་ཚན་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་སྤེལ་དགོས་པ་དང་། ད་ལྟའི་སློབ་ཚན་ནང་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་གཏན་འཇགས་དང་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་ནས་བསླབ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ནི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་དགེ་རྒན་གཉིས་ཀས་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། རྒྱུགས་སྦྱོར་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་སློབ་དེབ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་མི་རྩི་བ་གཉིས་མཐུན་གྱི་མི་འདུག་པ་གསལ་བཤད་གནང་རོགས།

ལན། རྒྱུགས་སྦྱོར་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་སློབ་དེབ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་མི་

བརྩི་བ་གཉིས་མཐུན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་པ་དེ་དངོས་གནས་རེད། སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་གཏན་ལ་ཕབ་དུས་དོན་ཚན་རེ་གཉིས་ལ་འགྱུར་བ་སོང་བ་དང་། སྒྲིམ་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་མ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་དོན་དག་འདི་ཚོ་ལྷག་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོའི་བཅའ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚིག་དེ་གཙིག་པོ་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞིའི་ནང་དུ་ལྷའང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་བཤད་དུས་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཟིན་བྲིས་ནང་དུ་ང་རང་ཚོ་ནང་ལོགས་ཡིག་རྒྱུགས་རྩ་བ་ནས་གཏོང་མི་དགོས་པ་དེ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གྲོས་ཚོགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྐབས་དེ་འཁྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་དེ་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་དེ་ཡིག་རྒྱུགས་གཏོང་རྒྱུ་དང་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་དགེ་རྒན་གྱིས་ཚོད་དཔག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བ་རེད། དེ་དུས་བགྲོ་གླེང་དེ་ཡ་མཚན་པོ་བྱུང་སོང་། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་བགྲོ་གླེང་དེ་གཟིགས་ཡོད་ཀྱི་རེད།

བགྲོ་གླེང་དེའི་གལ་ཆེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གང་ལ་ཐུག་པ་རེད་ཅེ་ན། དགེ་རྒན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་དང་དགེ་རྒན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡིད་ཆེས་མ་ཐུབ་པ་དེ་རེད། ཚང་མ་དགེ་རྒན་གྱི་ཐག་གཅོད་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀུན་སྤྱོད་དེའང་མི་ཚང་མས་དགེ་རྒན་གྱིས་ཐག་བཅད་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཐུབ་པར་བཟོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དུས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ནང་དེ་ལྟར་བྱུང་སྟེ་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུར་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་ཆགས་པ་རེད། སློབ་དེབ་གལ་ཆེན་པོར་མ་བརྩིས་ཀྱང་སློབ་དེབ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ད་ལྟ་ཐལ་ཆེར་གོ་སྐབས་སླེབས་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སློབ་དེབ་ཅིག་ཡོད་དུས་དེའི་ནང་ནས་སློབ་ཚན་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་ལ། རྒྱུགས་སྤྲོད་གཏོང་སྟངས་ཤིག་ཀྱང་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཡང་བང་རིམ་ལྟར་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལ་དཀའ་ལས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་པ་མ་བསླབ་པ་ཡིན་ན་ སྦྱུ་གུས་ཨིན་ཡིག་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་རེད་དམ།

ལན། དྲི་བ་འདི་ཏ་ཙང་རྙིང་པ་རེད། གནད་འགག་ཆེ་བའི་དྲི་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་ བསམ་གྱི་མི་འདུག འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་མ་བསླབ་ན་སྦྱུ་གུས་ཨིན་ཡིག་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་རེད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་དེ་རེད། ཡང་བསྐྱར་ཕར་དྲི་བ་ཞིག་དྲིས་ན། དང་པོ་དེ་ལ་སྦྱུ་གུས་ཨིན་ཡིག་མ་ཤེས་ན་ག་རེ་ཡོད་དམ། ང་ཚོ་ཨིན་ཇི་བ་ནི་མ་རེད། ང་ཚོ་ཨིན་ཇི་བ་ཡིན་ན་ཨིན་ཡིག་མ་ཤེས་ན་ཏ་ལས་དགོས། ང་ཚོ་བོད་པ་ཞིག་གིས་ཨིན་ཡིག་མ་ཤེས་ན་ག་རེ་བྱུས་ནས་གནམ་རྡིབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྦྱུ་གུས་ཨིན་ཡིག་མ་ཤེས་ན་ཞེས་པའི་དྲི་བ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཁྱེད་རང་གིས་མ་འོངས་པར་སྦྱུ་གུ་དེ་བོད་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་རེད་དམ། ཡང་ན་ཨིན་ཇི་བ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་རེད། བོད་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཨིན་ཡིག་མ་ཤེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཨིན་ཇི་བ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ན་བོད་པའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་འཛུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་རེད། ཁྱེད་རང་སྦྱུ་གུ་ཨིན་ཇི་བ་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཨིན་ཇིའི་སློབ་གྲྭར་བསྐྱལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྲི་ཨར་བིཏྣ་སྐོ། ནང་བཞིན་ཨིན་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་ན་ཡག་ཤོས་རེད། དེ་ནས་ཨིན་ཇི་བ་གཙང་མ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ངའི་སྦྱུ་གུ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭར་འཛུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྦྱུ་གུ་ཨིན་ཇི་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་དགེ་རྒན་དང་འཛིན་སྐྱོང་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་འཛིན་གྱི་མ་རེད། ཁྱེད་རང་གི་སྦྱུ་གུ་ཨིན་ཇི་བ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་མ་རེད་ལ་འཛིན་གྱིའང་མ་རེད། དེར་བརྟེན་འདིར་མ་འཛོག་རོགས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་རེད།

མ་གཞི་ནས་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ནས་བསླབ་ན་མི་ཤེས་པ་ག་རེ་ཡིན་ནམ། སློབ་གྲྭ་མང་པོའི་ནང་འཛིན་གྲྭ་ལྔ་པ་ནས་སློབ་མཁན་ཡོད་པ་རེད་ལ། དྲུག་པ་ནས་སློབ་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་སློབ་ན་མ་གཏོགས་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་

བ་འདི་ཤེས་ཡོན་གནས་སྟངས་ཐྱོན་ནས་མ་ཤེས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཤིག་རེད། ཁྱི་ནུ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཐེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུར་སླེབས་ནས་གཞི་ནས་ཨིན་ཡིག་བསླབ་པ་རེད་ཐེར་གྱིན་འདུག ཇེས་སུ་ཁོང་གིས་ཨིན་ཡིག་ཐོག་དེབ་དེ་འདྲའང་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལའང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཕྱིན་ནས་ཨིན་ཡིག་སྦྱོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཁྲུངས་ཐྱོལ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཁྲུངས་མ་འཁྱོལ་བ་མེད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཨིན་ཡིག་སྦྱོང་དུས་ཐལ་ཆེར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་སོ་གཉིས་ཤིག་རེད། ཁོང་གིས་ཨིན་ཡིག་ཉི་མ་བཅུ་བདུན་ལ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཨིན་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་ཕྱུག་ལས་མང་པོ་གང་ཡང་གནང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་གིས་སྦྱོང་འཇུག་དང་བོར་ཨིན་ཇིའི་ནང་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ཐེན་བྲིས་བརྒྱབས་པ་རེད། ཇེས་སུ་བར་དུ་བཏབ་ཡོད་པ་མ་རེད། རཱ་ཧུལ་སཱང་ཀྲི་ཏྱཱ་ཡཱན་ (Rahul Sankrityayan) གྱིས་སྐད་ཡིག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཐོག་ལ་འབྲི་གློག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཀྱི་ཇེས་སུ་གཞི་ནས་བསླབས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཁོང་གྲོང་གསེབ་ལ་ཡོད་དུས་ཨིན་ཡིག་ཀྱང་བསླབས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དུས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པའི་ཇེས་སུ་དེང་སང་ནང་བཞིན་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་རེད། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་པ་དང་། དེ་ཇེས་མཐོ་སློབ་ལ་མ་སོང་སྔོན་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ (Intermediate) ཐེར་བའི་ཡིག་ཚད་ཅིག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རཱ་ཧུལ་སཱང་ཀྲི་ཏྱཱ་ཡཱན་གྱིས་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་ཡིག་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པར་བརྟེན། འབྲུམ་པོ་ལྷ་བུར་ག་ས་གང་དུ་སོང་སྟེ་ཇེས་སུ་མཎྜ་པཎྜིཏ་རཱ་ཧུལ་སཱང་ཀྲི་ཏྱཱ་ཡཱན་ཞེས་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེའི་ཇེས་སུ་སྐད་ཡིག་ཡོངས་རྫོགས་བསླབས་ནས་ཤེས་པ་རེད།

འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་བསླབ་ན་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ཐེར་བ་དེ་རྫུན་རེད། འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ནས་བསླབ་ན་ཤེས་ཀྱི་རེད་ལ། ཤེས་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཀྱང་རེད། མ་འོངས་པར་མཐོ་སློབ་ཁག་ཏུ་འགྲོ་དུས་ག་འདྲ་ཁྲུངས་འཁྱོལ་གྱི་

རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ལོ་བརྒྱད་ལ་བསླབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོད། ལོ་དེའི་ནང་སྐད་ཡིག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་ཤེས་ན་སློབ་གྲྭར་སོང་བའི་གོ་མ་ཆོད་པ་རེད། དུས་ཚོད་དེའི་ནང་ལ་མཐར་ཕྱིན་པར་སློབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད་ལ། སློབ་ཚན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྐད་ཡིག་གསུམ་པ་དེའི་ནང་ལས་ཀ་ཆེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ནི་སློབ་གྲྭ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གར་ལ་མཚོན་ན། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ཨིན་སྐད་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ནས་སློབ་མཁན་ཉུང་ཉུང་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་ནང་སོ་སོའི་ཡུལ་སྐད་ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཨིན་ཡིག་ཐོག་ནས་སློབ་མཁན་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། Bengal ཡིན་ན་ Bengali ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། Assam ཡིན་ན་ Assamese ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། Karnataka ཡིན་ན་ Kannada ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། Gujarat ཡིན་ན་ Gujarati ཐོག་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད༑ དེང་སང་སློབ་གྲྭ་ཁ་ཤས་ནང་ Bhojpuri ཐོག་ནས་སློབ་ཁྲིད་བརྒྱུད་ལམ་བྱས་ཏེ་སློབ་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་བསྡད་པ་མེད། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་ལ་སྦྱོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡང་། ད་དུང་ཁུངས་འཁྱོལ་གྱི་མ་རེད་བསམས་པ་ཡིན་ན་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐད་ཡིག་བྱས་ནས་བསླབ་པ་ཡིན་ནའང་ཁུངས་འཁྱོལ་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་སྐད་ཡིག་བྱས་ནས་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ནང་ལ་ཨིན་སྐད་མཐར་ཕྱིན་པ་ག་ཚོད་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པའི་འོག་ནས་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་སྟངས་དེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ན། ད་

ལྟའི་བརྒྱུད་ལམ་བྱས་ནས་བསླབ་པ་ལས་ལག་པ་ཞིག་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་གསུམ་པ་དེ་ཡོང་གི་རེད་དྲན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ལ། ཡོང་དགོས་ངེས་ཤིག་ཀྱང་རེད། བྱས་ཙང་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ནས་བསླབ་ན་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་བསམས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མི་ཕལ་པ་ཞིག་གི་བསམ་བློ་རེད་མ་གཏོགས། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་མཁན་ཞིག་གི་བསམ་ཚུལ་རྩ་བ་ནས་མ་རེད།

དྲི་བ། མ་འོངས་པར་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་སློབ་སྟོན་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་བྱས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུགས་སྤྲོད་གཏོང་དུས་སྐབས་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡོང་གི་རེད་དམ།

ལན། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་སློབ་སྟོན་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་བྱས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུགས་སྤྲོད་གཏོང་དུས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་གི་རེད། CBSE སོགས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་གཅོད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་ཚང་མ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། བོད་སྐད་ལ་ཆ་མཚོན་པ་ཡིན་ན། བོད་སྐད་དེ་ CBSE ཡིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་རེད་མ་གཏོགས། ངོས་ལེན་མེད་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་མ་རེད། Open School ནང་ལའང་སྐད་ཡིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ལ། བེད་སྤྱོད་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་དྲི་ཤོག་ཚང་མ་བོད་སྐད་ཐོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོར་དྲི་ཤོག་བཟོ་མཁན་གྱི་མིས་འདང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡོད་ན་ CBSE ཡིས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་སྐད་ཡིག་གཞན་པ་ཚོར་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚད་དང་ལྡན་པ་མ་བསླབ་པར་འཇོག་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ལྷག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད༑ སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐད་ཡིག་དང་པོའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་གནས་སྐབས་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་གནས་པའི་

རིང་ལ་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཟུར་འཛུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད༑ དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཨིན་ཡིག་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་ཐུབ་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ངེས་པར་དུ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་མ་གྲུབ་པ་རེད། སྐད་གསུམ་ལ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བློས་གཏོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ། ངས་བལྟས་ན་བློས་གཏོང་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་ནང་ང་ཚོས་བློས་གཏོང་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་ཧྲག་ཧྲག་ཅིག་བསྟུད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ལ་ཡང་བསྐྱར་དྲི་བ་འདྲི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་རེད། གོང་དུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། ཤེས་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་མི་དེ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་འཚོ་ཐབས་འཚོལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དེ་ང་ཚོའི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་རེད། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་གི་འདུག་ན། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ནས་ག་རེ་བྱེད་མིན་དེ་ང་ཚོས་ལན་བརྒྱབ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་ཕྲུ་གུ་དེ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་རེད། ཕྲུ་གུ་དེ་རང་དབང་ཅན་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་རེད། ཕྲུ་གུ་དེས་མི་གཞན་གྱི་གླ་ཆ་བླངས་ནས་གཡོག་པོ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པའི་

དམིགས་ཡུལ་དང་པོ་དེ་རེད། དེས་ན་ག་རེ་བྱེད་མིན་དེ་ཕྲུ་གུ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ཕ་མ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་མ་རེད་ལ། སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་མ་རེད།

སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོས་ནས་ག་རེ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་དང་ཁོའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་བའི་ཆེད་དུ་མིའི་སར་ལག་པ་སྲིང་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཡོག་པོར་རྒྱུག་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་མེ་ཀོ་ལེའི་དམིགས་ཡུལ་རེད། བདག་པོ་བྱེད་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་དང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་རེད། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ཡོང་དུས་རང་མགོ་ཐོན་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཡོག་པོ་རྒྱུག་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་དོར་ནས་བདག་པོ་བྱེད་འདུག་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདིའི་ཐོག་ནས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བཟོ་ཐུབ་མིན་དེ་ས་གནས་སོ་སོའི་སློབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ལ་རག་ལུས་ཡོད། ང་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་རྒྱུ་དེ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཡོང་དུས་ལས་མེད་སློབ་ཐོན་ཞེས་པའི་ཕྲུ་ཞིག་ལ་ཆགས་མི་འགྲོ་བར་རང་གི་ལས་ཀ་དེ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དང་། རང་གི་འཚོ་བ་དེ་རང་གིས་འཚོལ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ག་རེ་བྱེད་མིན་དེ་སློབ་ཐོན་པ་སློབ་ཕྲུག་རང་གིས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་༑ ཁོ་རང་གིས་ཁྲུངས་བསྐྱལ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དྲི་བ། བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་དམ།

ལན། བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་གང་ཡང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དགོས་མཁོ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་གཅིག་པ་རེད། བོད་མིའི་མཐར་ཐུག

གི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་ན། བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་འཆི་མེད་ཞི་བའི་བསྟི་གནས་སུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་འཆི་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གཞིས་སྡོད་བོད་མི་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་གཉིས་ཀས་བསྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་ལ་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཡོད་ཅང་། རྒྱལ་དུ་བརྟོན་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་སྤྱི་ཡོངས་མ་ཡིན་པར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་ཡིན་པ་རེ་ཟུང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། བཙན་བྱོལ་དུ་བསྡད་པའི་རིང་ལ་རང་ཉིད་གནས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ལས་དོན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་སོགས་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་རེད། ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་དེ་བཙན་བྱོལ་དུ་བསྡད་པའི་རིང་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་གི་རྟོག་ཁྲིས་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཆགས་པར། བོད་མི་དང་རང་གི་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐུབ་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་བསྐྲུན་དགོས་པ་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོས་མཁོ་ངོ་མ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་དང་བོད་མི་གཉིས་ཀའི་དགོས་མཁོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་། དབྱེ་བ་ཐྲན་བུ་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ངས་ཞུས་པ་འདི་ཚོ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་མང་པོ་དབྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད།

སློབ་འགྲོ་ནས་ཤེས་ཡོན་སྦྱིན་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སློབ་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ནས་ལག་ལེན་མ་བསྟར་ན། འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་གཉིས་པ་ནས་རིམ་པས་འཕྲུས་ཤོར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། སློབ་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ཟེར་དུས་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་སློབ་འགྲོ་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཚ་ཚང་ཉི་མ་གཅིག་ལ་གོས་ལོག་བརྗེས་པ་བཞིན་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་

ད་ལྟ་ཡོད་པའི་སྔོན་འགྲོའི་དགེ་རྒན་དེ་ཚོས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་པར་སོ་སོའི་གནས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཟབ་སྦྱོང་མེད་པ་ཡིན་ན་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་ཟབ་སྦྱོང་ནང་མ་ཚུད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་ཟབ་སྦྱོང་དེ་འདྲ་སྤྲོད་པའི་ཐབས་ཤེས་དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱི་རེད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་རྩ་བའི་དགོས་མཁོ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།

དཔེར་ན། ལྷ་བཅུ་ང་དགུ་དང་དྲུག་བཅུའི་ལོ་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་གསར་འཛུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གནང་སྦྱོང་མཁན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད་༎ ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་སོ་སོས་སྐད་ཆ་དྲིས་པ་དང་དེབ་ཀློག་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་ཁྲིད་ངས་འཁྱོལ་བ་རེད། དེ་རྗེས་གཞི་ནས་ང་ཚོ་བོད་པའི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ལས་རིམ་གསར་པ་དེ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། དེ་ནས་བར་ལམ་ཞིག་ལ་དེ་ཚོའང་ཡལ་ནས་རྒྱ་གར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་འགྱུར་བ་དེ་བྱུང་བ་རེད། འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཏན་ཏན་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་དཀའ་ངལ་དེ་ཚོ་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ན་སེལ་ཐུབ་པའི་ལམ་ཁ་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཀུན་སྤྱོད་ཁྱེར་སྟངས་དེ་སྤྱི་ཡོངས་ཁོར་ཡུག་གི་གནོན་ཤུགས་འོག་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་རྒན་ཚོའི་སྤྱོད་ལམ་དང་བསམ་བློ་འཁྱེར་སྟངས་ཐོག་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ང་ཚོས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་དགེ་རྒན་ཡག་པོ་ཡོད་ན་དགེ་ཕྲུག་ཡག་པོ་ཡོང་དགོས་པ་དང་། དགེ་རྒན་ཡག་པོ་མེད་ན་དགེ་ཕྲུག་ཡག་པོ་མི་ཡོང་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། ད་ལྟའི་དགེ་ཕྲུག་ཚོས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དགེ་རྒན་གྱི་སྐང་ལ་གཡོགས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་བསམ

གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་གནོན་ཤུགས་ལས་སླ་པོ་ཐྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ཐོག་སླེབས་པ་དང་། ནང་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་རྒན་ཚོའི་ཤུགས་གནོན་དེ་ཐྲུ་གུའི་བསམ་བློར་ལས་སླ་པོ་སླེབས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་གང་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།

སློབ་གྲྭ་ཡོངས་རྫོགས་དང་དགེ་རྒན་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་གི་གནས་སྟངས་བཤད་ཁག་པོ་རེད། རྒྱུ་རྐྱེན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྟེ་བ་གཅིག་ནི་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་རང་ངོ་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད། རང་ངོ་རང་གིས་མ་ཤེས་པར་འདྲ་མི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད། རང་ངོ་རང་གིས་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་རང་དབང་དེ་མེད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཡག་ཉེས་ཕྱེ་བའི་བསམ་བློའི་རང་དབང་དེ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད།

དེ་འདྲ་ཆགས་དགོས་པའི་གཞི་རྩ་གཙོ་བོ་དེ་གང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མཚུངས་བསྡུར་དང་འགྲན་བསྡུར་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད། མཚུངས་བསྡུར་དང་འགྲན་བསྡུར་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཡོད་ཤུས་རེད། དཔེར་ན། གོས་ལོག་འདྲ་མིན་གྱོན་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་པ་འདྲ་མིན་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོར་གཉིང་ཟབ་པོའམ་ཞིབ་ཆགས་པོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཁོ་རང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་ངོས་འཛིན་མ་རག་པའི་ཞེད་སྣང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། མི་ཚོས་ང་རང་ལ་མཐོང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག བརྩི་བཀུར་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག གཞན་ཕར་ཞོག ང་ལ་མིག་གིས་ལྟ་གི་མི་འདུག སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་རང་གི་ངོས་འཛིན་དེ་གཞན་ལ་གསལ་པོ་བསྟན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་དམར་རྫེང་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། གོས་ལོག་འདྲ་མིན་གྱོན་རྒྱུ། སྐྲ་འདྲ་མིན་བཟོ་རྒྱུ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདྲ་མིན་བྱེད་དུས་མི་ཚོས་ཁྱད་མཚར་པོ་ཞིག་འདུག་བསམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དོ་སྣང་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བསམ་ཚུལ་དེ་ཐྲུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ལྟ་ཞོག མི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་སོན་པའི་མི་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ལའང་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡོང་གི་འདུག

བསམ་ཚུལ་དེ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། རང་གིས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། སོ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དེ་རང་བསྟུད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཟོས་ཏེ་མིས་ངོས་ལེན་རག་རྒྱུ་དང་ངོས་འཛིན་འཐོབ་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་གདེང་ཚོད་མེད་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱིས་ཙང་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་རང་གིས་རང་ལ་གདེང་ཚོད་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་གི་སྐབས་ནས་ཕ་མ་ཚོས་བསླབ་དགོས་པ་དང་། སློན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་དགེ་རྒན་ཚོས་བསླབ་དགོས། དགེ་རྒན་ཚོས་དམའ་རིམ་འཛིན་གྲྭ་ནས་ཕྲུ་གུ་དེ་ལ་སོ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་༑ ཤ་དཀར་པོ་ཡིན་ན་དཀར་པོ་དེས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ། ཤ་ནག་པོ་ཡིན་ན་ནག་པོ་དེས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ། དཀར་པོ་ཡིན་ན་ཉི་མར་བཞུས་ནས་ནག་པོ་བཟོ་མི་དགོས་པ། ནག་པོ་ཡིན་ན་པའོ་ཊར་ (Powder) བྱུགས་ནས་དཀར་པོ་བཟོ་མི་དགོས་པ། སོ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ལ་བཞག་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་པ། དེ་རང་ལ་མི་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་༑ འགྲིག་གི་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་སྦྱོད་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་ཡོད་ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པའི་བསམ་ཚུལ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཡོད་ན། ཁོས་གཞི་ནས་ངས་ག་རེ་བྱས་ནས་འདི་འདྲ་ཞིག་གྱོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་འདྲ་མ་གྱོན་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་རེད། འདི་འདྲ་གྱོན་པ་ཡིན་ན་ང་ལ་ཡར་རྒྱས་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཡོད་རེད། མ་གྱོན་པ་ཡིན་ན་ང་ལ་མར་ཟག་རྒྱུ་ག་རེ་ཡོད་པ་སོགས་སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རེད། སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་ལྟུང་འཕྲིན་སོགས་ནང་གང་མཐོང་བ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུག་གི་ཡོད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཤེས་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ཧ་ཅང་མང་བ་རེད། ཧིནྡིའི་སྐད་ནང་ Jaanna aur Maanna ཞེས་སྟབས་བདེ་པོ་འདུག ཤེས་པ་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་

རེད།; ཆ་འཛོག་པ་དེ་འཁྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གཞོན་སྐྱེས་ནང་ཆ་འཛོག་བྱེད་པ་དེ་མང་བ་དང་ཤེས་པ་དེ་དཀོན་པོ་ཡོང་གི་འདུག ངེས་པར་དུ་ངོ་སྤྲོད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ན་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་བཟང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། སིཏླ་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ལ་པར་མང་པོ་བསྟན་ནས་དྲི་བ་འདྲི་གི་རེད། དེ་ཕན་ཐོགས་པོ་ཞིག་མཐོང་སོང་། དེང་སང་གི་བུ་དང་བུ་མོ་གོས་ལོག་འདྲ་མིན་གྱོན་པའི་པར་དང་། གྲོང་གསེབ་པ་མགོ་ལ་རས་དཀྲིས་པའི་པར་གཉིས་ཀ་སྦྱར་པང་ཐོག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ། ཤུ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་ལྡན་པ་ (Civilised) རེད།; ཤུ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་ལྡན་པ་ (Civilised) མ་རེད་ཅེས་ཕྲུ་གུ་ལ་དྲིས་དུས།; ཕྲུ་གུས་ལམ་སེང་གོས་ལོག་འདྲ་མིན་གྱོན་མཁན་དེ་ civilised རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག ཡང་བསྐྱར་ཁོ་ཚོར་དེ་འདྲའི་གོས་ལོག་འདྲ་མིན་གྱོན་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་མཚན་མོ་ལམ་ཁ་བརླགས་ཏེ་གྲོང་གསེབ་ནང་སླེབས་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་དུས། ལམ་ཁ་བརླགས་ནས་ཡོང་ན་ཐེབས་བསུ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། བཟའ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཕུལ་གྱི་ཡིན། མཚན་མོར་ཉལ་ས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་འདུག མི་དེ་ཨུམྦྷཱཨི་ (Mumbai) གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གློག་བརྙན་འཁྲབ་མཁན་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་ཨུམྦྷཱཨི་ལ་ཕྱིན་ནས་ལམ་ཁ་བརླགས་ཏེ་ཁོའི་སྒོ་འགྲམ་ལ་སླེབས་སོང་ན་ཁོས་དེ་ག་ནང་བཞིན་ཡར་ཤོག་ཟེར། འཐུང་། ངོ་དགོང་འདིར་སྡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད་དམ་ཞེས་དྲིས་དུས། ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲ་བཤད་ཨེ་ཡོང་། ནང་དུ་འཛུལ་འཇུག་ཨེ་ཡོང་། སྒོ་འགྲམ་ན་སྒོ་སྲུང་ཡང་ཡོད་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག དེས་ན་མི་ལམ་ཁ་བརླག་མཁན་ཞིག་ལ་ཡར་ཤོག་ཅེས་དགའ་བསུ་བྱེད་མཁན་གཅིག་དང་། མི་ལམ་ཁ་བརླགས་པ་ཞིག་སྒོ་སྲུང་བས་ཡར་མ་བཏང་བ་གཉིས་ལས་སུ་ Civilised རེད་ཅེས་བརྗོད་དུས། གཞི་ནས་དོགས་པ་ཚོད་དེ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག

ང་ཚོས་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁ་ཐུག་མདུན་ལ་

གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་ང་ཚོའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ལ་ཞིབ་ཆགས་པོས་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་སྲོལ་ཞིག་ག་ལེར་བསླབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་རང་གིས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཙུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་ལ། སོ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གནས་བབ་ཐོག་བསྟོད་རྒྱུའང་ཡོང་གི་རེད། སོ་སོའི་ཐོག་ལ་སྤུང་སྐྱོབ་མེད་པའི་ཞེ་སྣང་དེའང་བརླག་འགྲོ་གི་རེད། ད་ལྟའི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་འདྲ་མིན་བྱེད་པ་དེ་བསམ་བློའི་ནང་བདེ་འཇགས་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད༏ དེ་ལ་ཁག་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློའི་གནས་བབ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བྱས་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད༏ བྱས་ཙང་རང་གི་རང་ངོ་འཕྲོད་རྒྱུ་དང་སོ་སོས་སོ་སོར་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་འདྲ་བྱེད་ན་ཕྱིའི་ཤན་ཤུགས་ཚུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གནས་ཐུབ་པ། སོ་སོའི་དགེ་རྒན་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ནང་ནས་ཤན་ཤུགས་ལེན་ཐུབ་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་བཟོས་བཟོས་པ་ཡོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གང་ཡང་ལབ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག

(བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ ༢༠༠༨ ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༣ ཉིན་རྣ་ས་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་འགན་འཛིན་ཚོར་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄༅ འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་དང་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་སྒྲིལ་
ཕྱོགས་སྐོར།

༄༅། །དེ་རིང་འདིར་ཟབ་སྦྱོང་དུ་ཐེབས་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་། བཙུན་མ་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལ་ཐོག་མར་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་དང་། དེ་བཞིན་ང་རང་སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཟབ་སྦྱོང་འདི་རབ་བྱུང་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ད་ལྟ་འདིར་འགྲོར་ནས་མ་གཏོགས་ཤེས་མ་སོང་༑ དགེ་འདུན་པ་ཁེ་གཅང་ལ་ཟབ་སྦྱོང་འབུལ་བའི་ལས་རིམ་དགོན་པ་སོ་སོའི་ནང་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་འདི་འདྲ་གནང་བ་དེ་རིང་དང་པོ་ཡིན་སྲིད། དེའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་ངས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་འདི་འདྲ་བྱུང་ན་མ་འོངས་པར་ཡང་ཡག་པོ་ཡོང་བཟོ་འདུག ཟབ་སྦྱོང་འདི་མ་ཚུགས་པའི་ཟླ་ཤས་སྔོན་ནས་ངའི་དུས་ཚོད་བཞེས་སོང་། ཐོག་མར་ཉིན་ཕྱེད་གཉིས་ལ་བཅར་རྒྱུའི་བང་བསྒྲིགས་པ་རེད། དེ་ནས་དུས་ཚོད་གང་འཚམས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཟླ་བ་འདིའི་ཕྱི་ཚེས་༥ཉིན་མོར་དིལླི་ལ་ཚོགས་འདུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ནང་ངེས་པར་དུ་ང་རང་བཅར་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ཕྱི་ཚེས་ ༤དང་༥ཉིན་གྱི་ལས་རིམ་གཉིས་པོ་དེ་ཕྱི་ཚེས་༤ཉིན་མོར་སྔ་དགོང་གཉིས་ལ་བྱ་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་རེད། དེའི་ནང་དུ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐུན་བུའི་སྐུ་ཁམས་དྭངས་མིན་དབང་གིས་ཨུསྨཱཡི་སྨན་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་

དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ང་རང་ཤུསྨྲཤྲི་ལ་བཅར་ནས་ཆེས་༥ཕྱི་དྲོར་མ་གཏོགས་ཕྱིར་འཁོར་ཐུབ་མ་སོང་། དེ་ལྟར་སྔོན་མ་ཁས་བླངས་ཟིན་པའི་དུས་ཚོད་ཆ་ཚང་ཕྱུལ་མ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ནས་སང་ཉིན་ནས་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་རྒྱུ་དང་། དེའི་རིང་དུས་ཚོད་འཐོན་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། དེར་བརྟེན་དེ་རིང་གཟའ་ཉི་མ་འདི་སྟོང་པ་ཡིན་སྟབས༑ ཉིན་གང་པོ་མ་བྱུང་ནའང་། ཉིན་ཕྱེད་བཅར་ཐུབ་ཆེ། ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་དང་། སློབ་ཚན་ནང་བཀོད་པ་དེ་མ་ཆད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད་སྙམ་ནས་འདིར་བཅར་བ་ཡིན།

དངོས་གནས་བྱས་ན་ལྷན་རྒྱས་ཚོ་དེ་རིང་རེས་གཟའ་ཉི་མའི་གུང་གསེང་ཡིན་པ་འདྲ༑ ཁྱེད་ཚོའི་གུང་གསེང་དེ་ཆུད་ཟོས་བཏང་ནས་ངས་བླངས་པ་ཡིན་སྟབས། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཉིན་ཕྱེད་གུང་གསེང་ཞིག་རྗེས་སུ་གཏང་མདོག་ཁ་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྤྱིར་བཏང་རེས་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་ལས་ཀ་བྱེད་ན་སྡིག་པ་ཡོད་པའི་ལྷ་གྲུབ་འཛིན་མཁན་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ང་ཚོ་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་མཁན་ཡིན་སྟབས། གཟའ་ཉི་མར་གུང་གསེང་བཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆེན་པོ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱིའི་འགྲོ་སྟངས་མང་པོ་གོ་ལ་གཅིག་བསྒྱུར་ཆགས་པར་བརྟེན། ང་ཚོའི་གུང་གསེང་ཡང་གོ་ལ་གཅིག་བསྒྱུར་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་བདུན་རེའི་གུང་གསེང་རེས་གཟའ་སྤེན་པའི་ཉིན་མོར་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་དེ་བྱབ་ཚུང་ཚུང་ལྟ་བུ་རེད། རེས་གཟའ་སྤེན་པ་གཡང་གཟའ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཉིན་གཞུང་གི་བང་མཛོད་ནས་འགྲོ་སོང་བཏང་ན་ཡག་པོ་མེད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་རེད། གདན་ས་ཁག་ཏུ་རེས་གཟའི་ཁྱད་པར་མེད། ཟླ་བ་གཅིག་གི་ཚེས་༡ ཡིན་ན་གུང་སེང་བཞི་ཡོད། ཕལ་ཆེར་བསམ་ཚུལ་དེ་བདུན་ཕྲག་རེ་ལ་གུང་གསེང་རེ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་རེ་གུང་སེང་གཉིས་མཉམ་དུའང་གཏང་སྲིད། དེས་ན་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ལས་གསེང་གཅིག་གཞག་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་སྔོན་མ་ནས་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀར་

ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག རྒྱ་གར་གྱི་སྔོན་གྱི་བྲམ་ཟེ་ཚོས་རེས་གཟའ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་རིག་བྱེད་དང་བཟླ་སྒྲོད་སོགས་མི་བསླབ་པའི་ལམ་སྲོལ་གཅིག་ཡོད་འདུག གང་ལྟར་དེ་རིང་ཁྱེད་ཚོའི་རེས་གཟའ་ཉི་མའི་གུང་གསེང་ཆུད་ཟོས་བཏང་ནས་འདིར་ཟབ་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་ཚོགས་པ་ཡིན་སྟབས། ནམ་རྒྱུན་གྱི་ལས་རིམ་ལས་ཐུན་བུ་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་༑ གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གནང་ན་གུང་གསེང་བློས་བཏང་བྱས་པའི་རིན་ཐང་མ་ཆག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

ད་ལྟ་ངས་ཞུ་རྒྱུའི་བརྗོད་གཞིའི་ནང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ཞེས་པ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཐབས་ལམ་ཞེས་པ་གཉིས་འདུག བརྗོད་གཞི་དང་པོ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་ལ་མང་པོ་ཞུ་དགོས་མ་མཐོང་། འདིར་ཕེབས་མཁན་ཚང་མ་ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་ཤ་སྟག་རེད། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ནི་འཚེ་བ་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཚང་མས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ཤག་རེད། དེའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་ཟེར་བ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། གནའ་སྔ་མོ་ལས་འགུལ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ཕལ་ཆེར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མེད། གཞུང་ལུགས་ནང་ཚིག་དེ་རག་གི་མེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུའང་ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་རྗེས་སམ། ཡང་ན་ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་སྔོན་རྒྱ་མི་བོད་དུ་སླེབས་ཚར་རྗེས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། དེ་སྔའི་སྐད་རྙིང་པའི་ནང་ཏ་ལམ་མེད། འཚེ་མེད་ཞི་བ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེའང་ཏ་ཙང་རྙིང་པ་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འཚེ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཞི་བ་ཟེར་བ་དེ་ཏ་ཙང་རྙིང་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འཚེ་མེད་དང་། ཞི་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྦྲར་ཏེ། འཚེ་མེད་ཞི་བ་ཟེར་བ་དེ་ང་ཚོའི་མི་རབས་ལ་གསར་དུ་བཟོས་པའི་ཚིག་ཅིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ནང་འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཞི་བ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མེད༑ གལ་ཏེ་འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ཞི་བའི་དོན་འཛིན་སྟངས་འདྲ་མིན་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ང་ཚོའི་ལས་ལ་ཞི་བ་དང་། རྒྱས་པ།

དབང་། དྲག་པོ་བཅས་བཞིར་ཕྱེ་ཞིང་། དེར་བརྟེན་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞི་རུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་གྱི་ཞི་བ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན། ལས་ཀྱི་བྱེད་ཕྱོགས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་ནང་ལས་ལ་འཚེ་བ་མེད་པ་མ་གཏོགས་འཚེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་ལ། བྱེད་ཚོག་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དབང་དང་། དྲག་པོ། རྒྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཞི་བ་ལས་ལོགས་ཀ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་བྱ་རུང་བ་ལས། བྱ་མི་རུང་བར་བརྩི་གི་མེད། དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལ་ཆ་བཞག་ན། བསད་པ་དང་། བསྐྲད་པ། རེངས་པ་སོགས་མང་པོ་རེད། ཧོབ་སྟེ་བལྟས་ན་དྲག་པོའི་མངོན་སྤྱོད་ནང་འཚེ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་རེད། ཁྱེད་ཚོ་འདིར་ཕེབས་མཁན་ནང་སྔགས་གྲྭ་དང་རྒྱུད་གྲྭ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་མཁྱེན་གྱི་རེད། དཔེར་ན་དྲག་སྲེག་དང་གཏོར་མ་སོགས་རྒྱག་དུས་རྟོག་རྫམ་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་རེད་མ་གཏོགས། འཚེ་བ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ཞི་བ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞིའི་ཡ་གྲལ་གྱི་ཞི་བ་ལ་བསམས་ན་ཏོག་ཙམ་ཁྱབ་ཆུང་དྲགས་པ་རེད། འཚེ་བ་མེད་པའི་དབང་གི་ལས་དང་། འཚེ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་པའི་ལས། འཚེ་བ་མེད་པའི་དྲག་པོའི་ལས་དེ་ཚོ་ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་རེད།

གཅིག་བྱས་ན་འཚེ་བ་མེད་པའི་མཉམ་དུ་ཞི་བ་སྦྱར་རྒྱུར་དགོས་པ་ཡོད་པའང་སྲིད། འཚེ་མེད་ཞི་བ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ངས་བཟོས་པ་མིན་དུས་འདི་མཐའ་ཚོད་པ་ཞིག་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་མི་ཐུབ། འདི་ནི་བཟོ་མཁན་བརྗོད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཀུན་སློང་ནང་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ང་ཚོས་ཚོད་ཐེབས་ཀྱི་མ་རེད། སྨྲ་བརྗོད་ཀྱི་ངག་དེ་ཚོས་དོན་བསྟན་པའི་ནུས་པ་མང་ཆེ་བ་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ལ་རག་ལས་པ་རེད།

གང་ལྟར་འཚེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པའི་

གཞི་མི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བརྗོད། གཞན་ལ་དངོས་སུ་མ་གནོད་པ་ཡིན་ནའང་། གཞན་ལ་གནོད་པའི་གཞིར་འགྱུར་བའམ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་ན། དེ་ནི་འཚེ་བའི་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད། ལར་ནས་འཚེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་འཚེ་བས་སྟོང་པ་ཙམ་དང་། འཚེ་བ་མ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་མེད། འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་ཞེས་པ་དེ་ཀུན་སློང་མེད་པའམ། ཡང་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ན། དངོས་སུ་འཚེ་བ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ནའང་དེ་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་སུ་མི་འགྲོ་ལ། དགེ་བའི་ལས་སུའང་མི་འགྲོདེས་ན་འཚེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ལྡོག་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། དངོས་སུ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ། ལྷག་བྱ་ཡིན་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འཚེ་བ་ལས་ལྡོག་པའམ་འཚེ་བ་མི་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དེ་དངོས་གནས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་དེ་ཡིན་དགོས།

གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་མི་གནོད་པའི་མཚམས་དེ་གང་འདྲ་གཟུང་གི་རེད། དེ་ཞིབ་ཚགས་པོས་གཟིགས་དགོས་པ་རེད། སྐབས་རེ་གཞན་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་དུ་མི་གནོད་པའང་ཡོད། གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཟུག་རྔུ་སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་གཞན་ལ་གནོད་དང་མི་གནོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི་བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་སྨིན་པའི་སྐབས་སུ་ཕན་གནོད་ལས་ཕྱེ་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ། གང་ལྟར་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་གདོང་ནས་ཟུག་རྔུ་སྦྱིན་པའམ་སྡུག་བསྔལ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནའང་། འཚེ་བ་མི་ཆགས་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། དཔེར་ན། སྨན་པས་ནད་པའི་སྲོག་སྐྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྐང་ལག་བཏུབ་པ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཚོ་བཤགས་བཅོས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་དེ་ལ་ཟུག་རྔུ་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་གང་ཟག་དེའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འབྲེག་པ་ཡིན་སྟབས། གནོད་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་གཅོད་

མཁན་སླན་པ་དེའི་ཀུན་སློང་ནང་གང་ཟག་དེའི་སྲོག་སྐྱོབ་འདོད་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དེ་འཚེ་བ་མིན་ལ། གནོད་པའང་མིན། གང་ལྟར་བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་མཐར་ཐུག་ཕན་པ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས། དེས་དབང་གིས་འཚེ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེར་གྱི་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་རིགས་འགྲེ་བཏང་ན། སྲོག་བཅད་པའི་བྱ་བ་ལ་འཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་མེད་འདི་སྐོར་གཞུང་ལུགས་ནང་གསུང་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་མེད༑ མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན། དེའི་ཐོག་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་ཡོང་སྲུས་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་པ་ཞིག་ངས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད༑ ཡིན་ནའང་ཁྱད་པར་མི་འདུག ཟབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་དེ་བཀག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་གྲྭ་སར་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་དུས་རྒན་པ་ཚོས་དབང་པོའི་ཚུལ་དུ་གསན་རྟོགས་གནང་། བར་ཤར་བ་ཚོས་དྲན་གསོའི་ཚུལ་དུ་གསན་རྟོགས་གནང་། གསར་པ་དེ་ཚོས་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གསན་རྟོགས་གནང་ཞེས་པའི་གསུངས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཚོས་མཁྱེན་ཟིན་པ་ཞིག་ངས་ཡང་བསྐྱར་ལྷབ་བྱས་ནས་བཤད་ན། དབང་པོའི་ཚུལ་ལམ་ཡང་ན་དྲན་གསོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ན་འགྲིག་གི་རེད། སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་མིན་ནི་རྩོད་གཞི་རེད། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པར་བཞེད་མཁན་མཁས་པ་མང་པོ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲོག་གཅོད་པ་དེ་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་གི་དང་པོ་དེ་རེད། སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་གསུང་མཁན་མང་པོ་རེད། དེ་བཞིན་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལ་ཡང་མི་དགེ་བ་མིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དགེ་བའི་ལས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཅེས་བཞེད་མཁན་ཡང་མཁས་པ་མང་པོ་རེད། གང་ལྟར་རྩོད་གཞི་ཡོང་སྟངས་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེའི་ཚེ་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ལུང་གཅིག་ཡོད་རེད། མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་ཟེར་བ་ནི་

གྲུ་གཟིངས་དེའི་ནང་གི་འགྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་བསད་ནས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་ཡོད་པའི་མི་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་བསད་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་ཁོའི་ཀུན་སློང་ངན་པ་དེ་བཟློག་ཐུབ་ཀྱི་མེད་སྐབས། དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པ་རེད༑ དེ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་གསོག་རྒྱུའི་ནང་ནས་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་ལས་གཅིག་གིས་བསྡོམས་ནས་བསགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞེས་མདོའི་ནང་གསལ་ཡོད།

སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་འཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་གསུང་མཁན་ཚོས་གང་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་དར་གྱི་འཕང་ལོ་འཕངས་པ་ཙམ་དུ་དམྱལ་བར་ཡུད་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་རེད། དེ་ཡང་ལུང་ནང་གསལ་བ་ཞིག་རེད། དམྱལ་བ་ལ་ཡུད་ཙམ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་སྐབས། དེད་དཔོན་གྱིས་བསད་པའི་བྱ་བ་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་རེད། དེ་ནི་སྤང་བྱ་མ་གཏོགས་བླང་བྱར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་མེད། འོ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་འདོམས་པ་རེད་ཅེ་ན། བཟོད་བླགས་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་དེའི་དབང་གིས་རེད། སྙིང་རྗེ་དེས་བློས་གཏོང་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། བསད་པའི་མི་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གང་འདྲ་མྱོང་དགོས་ནའང་མྱང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་དེ་དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་སྡིག་པའི་ལས་ལས་མ་བཟློག་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་དམྱལ་བར་གནས་པའི་སྡིག་པ་ཚབས་ཆེན་གསོག་རྒྱུ་དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་གྲོགས་ཚོང་པ་དེ་ཚོའི་སྲོག་སྐྱོབ་པའི་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཧ་ཅང་གི་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་རེད། སྙིང་རྗེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། སོ་སོ་བློས་གཏང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུར་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་རིང་མྱོང་དགོས་

བྱུང་ནའང་སྐྱུང་བསམ་པའི་བློས་གཏོང་དེའི་དབང་གིས་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་འདོམས་པ་མ་གཏོགས། བསད་པའི་ལས་དེས་ཚོགས་འདོམས་པ་མ་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་གི་ཡོད། གང་ལྟར་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་གསུང་མཁན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ན་ཧ་ལམ་ཞི་བ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་གསུང་མཁན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ན་ཞི་བའི་ལས་ཡིན་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་གནོད་པ་དང་། དེ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་མི་བསྐྲུན་པའི་བསམ་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་བྱ་བ་ལ་འཚེ་བ་མེད་པ་ཟེར། དེ་མིན་འཚེ་བ་མ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད། ང་ཚོར་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་རྒྱུན་དུ་འཚེ་བ་བྱེད་མཁན་ལ་སྡོམ་མིན་ཟེར་བ་ཞིག་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད། དཔེར་ན། དམག་དཔོན་དང་ཤན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སྡོམ་མིན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོ་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་དང་ཁ་ལག་ཟ་བའི་སྐབས་སུ་འཚེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། འཚེ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད། འཚེ་བའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་མ་བརྩམས་ནའང་། འཚེ་བ་མི་དགེ་བ་རྒྱུན་དུ་བསམ་པའི་དབང་གིས་རེད། ཨིན་སྐད་ནང་། Absence of violence is not non-violence ཟེར་བ་དེ་ཧ་ཅང་བདེན་པ་རེད། འཚེ་བ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འཚེ་བ་མེད་པ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་དགག་ཚིག་རེད། འཚེ་བ་འགགས་པའི་སྟོང་ཆ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་མེད། འཚེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་འཚེ་བ་ལས་ལྡོག་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྩོལ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

འདིའི་བརྗོད་གཞིའི་ནང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅེས་འཁོད་འདུག དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་འཁྲེར་ཡོང་ན། འདིར་ལྟ་བའི་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་འཚེ་བ་མེད་པའི་གྲུབ་

མཐའ་འཛིན་སྟངས་དེ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད། དཔེར་ན། མངོན་མཐོ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཚེ་བ་སྤོང་དགོས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཚེ་བ་སྤོང་དགོས་པ་བཤད་པའི་ཤུ་སྐེགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་རེད། ཁོང་ཚོས་མངོན་མཐོ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱར་འཛིན་པ་རེད། ཡང་ན་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རིགས་བྱེ་བྲག་པའི་བྱ་བ་འོས་པ་དང་མ་འོས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་གིས་འཚེ་བ་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་གྱི་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བའི་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་རང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བའི་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བའི་འཚེ་བ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན་མིན་ཧ་ཅང་བཤད་ཁག་པོ་རེད། འཚེ་བ་བྱེད་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བར་མཐོ་རིས་ཀོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འཚེ་བ་སྤོང་དགོས་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་དེ་དག་གིས་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བླངས་ན་འང་། དེ་ནི་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཡང་ན་ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆགས་རྒྱུ་རེད། འདུལ་བའི་ནང་གཙུང་དགའ་བོའི་བྱུང་བ་ལྟར་ཐོག་མར་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བླངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བླངས་པ་གཉིས་ཀ་སོ་སོ་ཐར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་གྱིས་རང་གི་བདེ་སྡུག་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་གཞན་ལ་འཚེ་བ་མི་བྱེད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཚེ་བ་སྤངས་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གང་རེད་ཅེ་ན། འཚེ་བ་དེ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་དེ་ང་ཚོས་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ནའང་མ་འགྲིགས་པ་མེད། དེས་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་འཚེ་བ་སྤོང་བ་མ་གཏོགས། རང་ཉིད་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་༑ སྡུག་པོ་མི་ཡོང་བ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་སྤོང་གི་མེད། ནང་པ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་ལ་

སློབ་མཁན་ཞིག་གིས་ཕྱི་མ་མངོན་མཐོ་ཐོབ་ཆེད་དུ་འཆི་བ་སྤྱོད་བ་དང་། འཆི་བ་མི་དགེ་བའི་ལས་སུ་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་པ་རེད། འཆི་བ་བྱེད་ན་དེས་དངོས་ཞུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གཞན་ལ་ཚོར་བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྨིན་པ་དང་། གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་བ་རེད། བདག་དང་གཞན་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ལྷག་པར་དུ་བདག་ལས་གཞན་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཆི་བ་སྤྱོད་བ་དེ་ཐེག་ཆེན་པའི་འཆི་བ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ནང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཐབས་སུ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ཕྱི་མ་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། བློ་འབྱོང་བ་ལ་ནུས་པ་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་མར་ཤེས་དང་། དྲིན་དྲན། དྲིན་བཟོ་སོགས་གཙོ་བོ་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བློ་སྦྱོང་བ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྐབས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་གཙོ་བོ་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བློ་སྦྱོང་གི་ཡོད། དེའི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་ཞུགས་དང་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་ཕྱིན་པ་རེད། དེས་ན་ཐེག་པ་དམན་པ་ཚོས་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ཡང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པ་ཡིན་སྟབས། ངེས་འབྱུང་ཡོད་ན་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཙམ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ངེས་འབྱུང་མེད་ན་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ཙམ་ལ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད།། སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ན། དེས་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྲིན་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་གི་ཡོད་རེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་སྤྱིར་བཏང་འཆི་བ་ཡོད་མེད་ཟེར་བ་དེ་གང་ཟག་གི་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་ལས་དེ་

ཇི་ཙམ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་ཁྱབ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་པ། ཇི་ཙམ་རླབས་ཆེ་བ་དང་རླབས་མི་ཆེ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་ཀུན་སློང་ལ་རག་ལུས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྟེན་གཙོ་བོ་ནི་ཐོག་མར་འཆི་བ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་དང་། བསམ་བློའི་རྒྱབ་ལྗོངས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འཆི་བ་དེ་ལས་ཐར་པ་དེའི་དབང་གིས་འཆི་བ་མེད་པའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་རླབས་ཆེ་ཆུང་དང་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད།

ད་ནི་ལས་འགྱུལ་སྤྱིལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྱུལ་སྤྱིལ་ཕྱོགས་སྐོར་ང་ཚོས་ཞིབ་ཆགས་པོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ན། གུཎྜིའི་གསུང་རབ་ལ་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཞེས་པ་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ལས་འགྱུལ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ལས་འགྱུལ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་མེད༑ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཐར་པའི་འཆི་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་པར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལས་འགྱུལ་སྤྱིལ་གྱི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལ་ཉམས་ལེན་ནམ་ཡང་ན་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། ལས་འགྱུལ་སྤྱིལ་བ་ཟེར་བ་ནི་ཚིག་གི་ནུས་པས་ཆབ་སྲིད་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། ཐར་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། མཐོ་རིས་སྒྲུབ་བྱེད། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་སྔོན་ནས་ཡོད་འདུས་རེད་མ་གཏོགས། བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་ཉི་ཤུའི་ནང་གསར་དུ་བྱུང་བ་མིན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་འདས་ཟིན། སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བསྐོར་བ་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་གྲངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་འཆི་བ་མེད་པ་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཁ་སྟག་རེད། འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་གལ་ཏེ་ངས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་ཚིག་གཉིས་ནང་

བརྗོད་དགོས་བྱུང་ན། དེ་ནི་འཚེ་བ་མེད་པ་(Ahimsa)ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་པོ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་ཧ་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་མཧཱ་བཱིར་ (Mahavir) གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་ཧ་ཅང་རྒྱལ་དུ་བཏོན་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མང་ཆེ་བ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཧཱ་བཱིར་ད་དུང་དེ་ལས་མདུན་དུ་འགྲོ་བ་རེད། དཔེར་ན། དབུགས་འབྱུང་རྫུབ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་ལ་རྒྱུ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་ལ་འཚེ་བ་མི་ཡོང་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོའི་དགེ་སློང་ཚོས་ཁ་དང་སྣ་ལ་རས་བཀབ་པ་དང་། ལྷམ་གྱོན་ནས་ལམ་དུ་ཕྱིན་ན་འབུ་སྲིན་ལ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བར་བརྟེན་རྐང་རྗེན་འགྲོ་བ། ཉལ་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་གདན་བཏིང་ན་གདན་གྱི་འོག་ཏུ་འབུ་ཡོད་མེད་མཐོང་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན། གདན་མེད་པར་བཞག་དགོས་པ་སོགས་བྱ་དཀའ་བ་མང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་ནུས་པ་མཐའ་གཉིས་སྤང་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་དུ་རིག་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དུའང་ཡོད་སྲིད། ཡིན་ནའང་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནས་བྱུང་། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་ཏོག་ཙམ་སྒྲུབ་བདེ་བ་དང་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། མཧཱ་བཱིར་གྱིས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་དཀའ་བ་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་མཧཱ་བཱིར་དང་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་སྔོན་གྱི་རིག་བྱེད་པ་དེ་ཚོས་ཀྱང་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཚང་མའི་བསམ་བློའི་ནང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཅིག་གང་ཡོད་ཅེ་ན། འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་མངོན་མཐོ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་ཆེད་ངེས་པར་དུ་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པ་ལས༑ འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བའི་ནང་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྱིམ་པ་ཚོའི་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ནང་ཏ་ལམ་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ། དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་། མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་འཚེ་བ་མེད་ན་ཕ་ལམ་མི་འགྲིགས་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རྒྱུན་རིང་པོ་ནས་དར་བ་རེད། བསམ་ཚུལ་དེ་ནང་པའི་ནང་དུ་ཁྱབ་པ་རེད་ལ། བོད་པའི་ནང་དུ་དེ་བས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་རེད། དཔེར་ན། སྔོན་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་སའི་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མ་ཡན་མར་ (Myanmar)དང་། ཐ་ཡི་ལེན་ཊི། (Thailand) ཤྲཱི་ལངྐཱ་(Sri Lanka)སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དར་ཐེན་པ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་དེ་ཚོ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆགས་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ་དམག་མི་མེད་པ་དང་། སྐོར་རྒྱག་པ་མེད་པ། འཚེ་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་རྩ་བ་ནས་འཁོར་མེད། ང་ཚོ་བོད་པའང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ས་དར་རྗེ་དར་ཕྱིན་ཟིན། ཡིན་ནའང་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་མཁན་ཚོས་དམག་དང་མཚོན་ཆ་མེད་པར་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་རྩ་བ་ནས་མ་འཁོར་བ་རེད།

དེར་བརྟེན་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་འཛིག་རྟེན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་ལའང་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ནའང་དམག་སྡེ་མི་དགོས་པ། སྐོར་རྒྱག་པ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱོང་ཐུབ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཡིན་ནའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ནས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་དང་པོ་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱཾཎྜི་(Mohandas Karamchand Gandhi)རེད། དེར་བརྟེན་གཱཾཎྜི་ནི་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལྟ་བུ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ལམ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ཚང་མ་ལ་ལམ་སྟོན་གསར་པ་ཞིག་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་དེ་ནང་པའི་ཆོས་དང་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་

ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁོང་རང་གང་ཟག་སྙིང་གི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་ན་ནང་པ་ནས་ཧ་ཅང་ཐག་རིང་པོ་རེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་གནང་མཁན་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མི་འདོད་མཁན་གྱི་ནང་པ་དང་གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་དུ་གཱནྡྷིའི་དགོངས་ཚུལ་དང་ལྷ་གྲུབ་འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་གཞག་དང་ལས་འགྱུལ་ནང་ལ་ཇི་ལྟར་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཇི་ལྟར་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོ་སྟོན་པའི་གནམས་ངག་གི་ཆ་དེ་ནང་པ་དང་འགལ་བ་ཁྱོན་ནས་ཡོད་མ་རེད་ལ། འཆི་མེད་ཆོས་སུ་སྨྲ་བའི་ཆོས་ལུགས་གང་དང་ཡང་འགལ་བ་འགྲོ་གི་མ་རེད། ནང་པ་དང་གཅེར་བུ་པའི་ལྷ་གྲུབ་མ་དར་བའི་སྔོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་གྲུབ་རྙིང་པའི་ནང་འཆི་བ་ཆོས་སུ་སྨྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་འགལ་བ་འགྲོ་ན་གཱནྡྷི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་དེ་ཚོ་དང་འགལ་བ་འགྲོ་སྲིད། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་དང་མི་འདོད་ཙམ་གྱིས་གཱནྡྷིའི་ཕྱག་ལེན་དང་ང་ཚོའི་ལྷ་གྲུབ་འགལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་གང་གཟིགས་ཡོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་དམ། ཡང་ན་ཆེ་འདི་སྣང་གི་བྱ་གཞག་ནང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ནས་ཡོང་བ་གཟིགས་པ་རེད། དཔེར་ན། ད་ལྟ་བོད་ནང་བོད་མི་ཚོས་མྱོང་བཞིན་པའི་དཀའ་སྡུག་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་ན་འཆི་བ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རང་གི་དབང་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་ཚོགས་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་ནས་ལྟ་སྐྱོང་མི་བྱེད་པར། གཉའ་གནོན་དང་འཆི་བའི་འོག་ཏུ་གཞག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟབས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་དེ་ནས་ཡོང་བ་གཱནྡྷིས་གཟིགས་པ་རེད། གང་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ངོ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་རེད། ཨིན་ཇིའི་དབང་བསྒྱུར་རྒྱ་གར་གྱི་ཐོག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པ་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྟ་བུ་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་རེད། གང་ལྟར་མི་ལ་ཉེས་རྡུང་གཏང་རྒྱུ་དང་། བཙོན་ཁང་ནང་ཆུག་རྒྱུ།

གནར་གཅོད་འདྲ་མིན་གཏོང་རྒྱུ། དམག་ཐོག་ནས་གསད་རྒྱུ་སོགས་འཆི་བའི་ལམ་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བའི་ལམ་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དེའི་ལན་དུ་འཆི་བ་བྱེད་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་བཟོ་མི་ཐུབ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ད་དུང་སྔོན་མ་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་གཱྂཛྷིས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་རེད། རྒྱ་གར་ནང་དེ་མིན་སུ་གང་གི་བསམ་བློ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་མེད། དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད། འཆི་བ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་འཆི་བ་དེ་བཟློག་དགོས་པ་དང་སྤང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཆི་བ་དེ་སྤང་དགོས་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱིས་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་ཐུབ། བྱམས་སོགས་རྫོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར།། ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཏ་ཅང་བདེན་པ་རེད། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་ཇི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་། དེ་དག་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་བ་ཡིན་སྟབས། ཤིན་ཏུ་ཉེས་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ཚར་གཅོད་བྱེད་མི་ཐུབ། ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཇི་ཙམ་བྱེད་ནའང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱབ་མ་འཕྲོག་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འགལ་བར་བརྟེན་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། འཆི་བ་སྤང་བ་ལ་འཆི་བ་དང་འགལ་ཟླ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཡང་བསྐྱར་བརྟན་དུ་བཏང་བའམ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལ་གང་ཡང་གནོད་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་མི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྤང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་འཆི་བ་དེ་ང་ཚོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། དེའི་འགལ་ཟླ་འཆི་བ་མེད་པ་དེ་ང་ཚོས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་ངེས་པར་དུ་བླང་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་བཟློག་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་གསར་པ་ཞིག་གཱྂཛྷི་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་སྟབས། འཆི་བ་མེད་པའི་ལས་འགུལ་རྩོམ་པའི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་

དེ་བྱུང་བ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ང་ཚོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉིན་མོ་ནས་གཡེ་ཡང་སླར་མི་གཡེ་བ། ཁྲོ་ཡང་སླར་མི་ཁྲོ་བ། བརྡེག་ཀྱང་སླར་མི་བརྡེག་པ། མཚང་འབྲུ་ཡང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བ་ཞེས་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོས་བསམ་བློ་ཞིབ་ཚགས་པོ་མ་གཏང་བར་ཁ་ནས་ལབ་བསྡད་པ་རེད། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བློ་ཁོག་མེད་མཁན་དང་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་མཁན་བཟོ་རྒྱུའི་དོན་དུ་བཀའ་གནང་བ་མ་རེད། དངོས་གནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་འཆི་བའི་ཁ་གཏད་དུ་འཆི་བ་མེད་པ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་བསྐྲུན་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡེའི་ནང་ཉིན་མ་དང་པོར་ཞུགས་མ་ཐག་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་དེ་དག་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་གསུངས་པ་དེ་ཏན་ཏན་ཐབས་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ང་ཚོས་མ་ཤེས་པ་རེད། ང་ཚོས་མ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱུཾཙྱཱིས་བསྐྱར་དུ་སྤེལ་གཏོང་པ་རེད།

གཱུཾཙྱཱིས་ལས་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འབྲུལ་དང་། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འབྲུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་རེད། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འབྲུལ་ནི་གལ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་དུ་བྱེད་དགོས་པ། དེ་ལ་ཉམས་ཚག་ཕྱིན་པའམ། ཡང་ན་དེའི་ནང་མ་འདང་བ་བྱུང་ནབསྒྲུབ་བྱའི་ཅ་དོན་ལ་ཏ་ཅང་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་རེད། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འབྲུལ་ནི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་རྒྱུ་མིན་པར། དགོས་མཁོ་དང་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ལ་བློ་བུར་དུ་བྱེད་རྒྱུ། དེ་ཡང་རྒྱུན་རིང་པོ་གནས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྡོམས་བརྒྱབ་ན། སྒྲུབ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་འབྲུལ་དང་། དགག་ཕྱོགས་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འབྲུལ་གཉིས་ནང་ཕལ་ཆེར་བསྡུ་ཐུབ། སྒྲུབ་ཕྱོགས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་འབྲུལ་ནི་ལས་འབྲུལ་ནང་ཞུགས་མཁན་གྱི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོའི་ལུས་ངག

ཡིད་གསུམ་གྱི་ནུས་པ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏང་རྒྱུའམ། ཡང་ན་གང་ཟག་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་བཅས་ཚང་མའི་ཐོག་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ། རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུར་དམིགས་ནས་གསུངས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་རྒྱ་གར་རང་དབང་གི་བསམ་བློ་ཡོད་མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དུས་རྟག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། གཱནྡྷིས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ཐོག་མར་བཅུ་བཞི་གསུངས་ཡོད། དེ་ནས་སྔོན་མ་བྱེད་ཀྱིན་མཐའ་མར་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཡོད། དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་འདིར་བཤད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མི་འདུག་ལ། དགོས་པའང་མི་འདུག ལར་ནས་ཚང་མ་བོད་པ་ལ་ཏག་ཏག་བསྟུད་ཀྱི་མེད༏ དེའི་ནང་བོད་པ་ལ་འཚམས་པའང་ཡོད། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནི་ཊམས་སྟོན་ཁྲིམས་སྐོར་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་མཐུན་འབྲེལ་མ་བྱེད་པར་བསྡད་རྒྱུ། བདེན་པའི་ཞུ་ཚུགས་ཐོག་ནས་རང་གི་མངོན་འདོད་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་རེད། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་ཚོ་བསྒྲུབ་ཐུབ་ན་འགྲིགས་པ་རེད། ཅི་སྟེ་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་ནའང་དེ་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་མེད། འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན་ཁྲིན་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ལས་འགུལ་དེ་ཉམས་འགྲོ་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་དང་དགག་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། ལོ་སྔོན་མའི་༼གོང་ས་༼སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་འཁྲུངས་ཆེས་ཀྱི་ཉིན་མོར་བཀའ་ཤག་གི་གཏམ་བཤད་ནང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལས་འགུལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་གྱི་ལས་རིགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞུས་ཡོད། འདི་ལོ་བསྐྱར་དུ་བོད་གཞུང་མང་ཇ་ དྲག་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་གི་བརྒྱུད་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཐོག་རྩལ་དུ་བཏོན་དགོས་ཀྱི་འདུག དེའི་ཐོག་རྩལ་དུ་བཏོན་རོགས་གནང་

ཞེས་སྔ་རྗེས་ཞུས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་ལོ་འཁོར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམ་སྐོར་དང་། ཟས་བཅད། སྐད་འབོད་སོགས་བྱེད་རྒྱུ་དེས་ཁྲོལ་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་ཁྲོལ་ནའང་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་འཐོན་རྒྱུ་མེད། རིམ་པས་མི་ཚང་མ་སྲུན་སྣང་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལས་འགུལ་དེའི་ནུས་པ་ཉམས་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་མ་གཏོགས་མེད། གལ་ཏེ་དུས་ཚོད་བྱེ་བྲག་པ་རེ་ཟུང་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོ་སྣང་དྲང་ཐུབ་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བློའི་གནོན་ཤུགས་ལྷ་བུ་བཟོ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོང་སྲིད། དེ་མིན་མང་ཆེ་བས་སོ་སོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་པ་ཡིན། སྐད་འབོད་བྱས་པ་ཡིན། གོམས་བསྒྲོད་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད་མ་གཏོགས། ཟླ་ཤས་རྗེས་ཕྱི་བལྟས་ལོག་ནས་དེའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བལྟས་ན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་གཞི་ནས་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

གཾཌྷིའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྟངས་དགག་ཕྱོགས་དང་སྒྲུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ནང་འཆི་མེད་ཞི་བའི་བསམ་པ་དེ་མ་ཉམས་པར་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཐོག་འཆི་བ་མེད་པ་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས། འཆི་བའི་རྣམ་པ་ཁྲོན་ནས་མི་འཐོན་པ་ཡོང་གི་རེད༎ སྤྱིར་བཏང་ལས་འགུལ་དེ་ཚོའི་ནང་འཆི་བ་མེད་པར་གནས་ཐུབ་པ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད༎ ཉེན་ཁ་ཆེ་ཤོས་ནི་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་བརྩམ་པའི་སྐབས་སུ་རེད། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྩོམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་མེད་པའི་བསམ་བློ་བརྟག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆུང་བ་རེད། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་གདོང་ཐུག་དང་། ཛམ་སྡོད། སྐད་འབོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་མེད་པའི་བསམ་པའི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཞེ་སྡང་གི་དབང་དུ་སོང་ནས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཕལ་ཆེ་བ་འཆི་བའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གཾཌྷིས་གཏིང་ཟབ་པོས་གཟིགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་གཾཌྷིའི་སྐུ་ཚེའི་ནང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཧ་ལམ་ཐེངས་ལྔ་ཙམ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་

གློ་བུར་དུ་མཚམས་འཛོག་གནང་སྐྱེ་མི་ཚང་མ་ཏ་ལས་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བལྟས་ན་ཨིན་ཇིའི་དབང་འཛིན་པ་ལ་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་མཚམས་འཛོག་གནང་དགོས་དོན་ནི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་མཁན་རྣམས་འཚེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པས་མ་འདང་བ་དང་། འཚེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པ་ཉམས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དེའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་ནང་འཚེ་བ་ཐོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཀྱང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་རྣམས་འཚེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་མིན་ཞིབ་ཚགས་པོས་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ཐུབ།

ལྷག་པར་དུ་འདི་ལོ་ཕྱི་ཐླ་༢ནས་བཟུང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་དགག་ཕྱོགས་ལས་འགུལ་གྱི་དུས་ཚོད་ལྟ་བུ་ཤར་བ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་པ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ན་བཟའ་མཆོད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྣེད་རགས་བཅིངས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་དུས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་རེད། ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་དེ་དངོས་གནས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་གྱི་ལས་འགུལ་དང་མཐུན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་གཟིགས་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་མ་ཡན་མར་(Myanmar) ནང་ནང་པའི་རབ་བྱུང་ཚོས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤེལ་བ་རེད། དེ་ཚོའི་འདྲ་པར་རྣམས་ཁྱེད་ཚོས་གཟིགས་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། སྐབས་དེར་དངོས་གནས་དགེ་སློང་ཚོས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་དང་ནམ་ཡང་མ་འགལ་བར་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་གནང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོའི་བོད་པའི་རབ་བྱུང་ཚོས་བསྟན་ཐུབ་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག སྐབས་དེར་ཧྲཛ་ཤུལྷུར་ཡང་ཆོས་གོས་ཚུལ་བཞིན་མཆོད་དེ་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་ཐོག་ནས་འཚེ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་འཐོར་ཚིག་གསུངས་ནས་ཕེབས་མཁན་བྱུང་འདུག དེ་ཕྱིར་ཡང་

དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ཡག་པོ་ཁ་ཤས་བྱུང་འདུག དེ་མིན་ང་ཚོའི་རབ་བྱུང་མང་པོ་ཞིག་གིས་གྲྭ་ཆས་མཚོད་བཞིན་དུ་གདོང་ལ་ཚོན་བཏང་ནས་འདྲ་མིན་བཟོ་རྒྱུ་དང་། གཤམ་ཐབ་བརྡེས་ནས་རྐང་པ་ལ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དཀྲིས་པ་སོགས་མཐོང་རྒྱུ་འདུག དེ་བཞིན་སྐད་འབོད་རྒྱག་སྟངས་ཀྱང་ཁྲིམ་པ་ཕལ་པ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པར། དྲག་ཤུལ་དང་། འཇིགས་སྐུལ། ཇམ་སྟོན་ཤ་སྟག་གི་ངང་ནས་ཚིག་གང་རྩུབ་རྩུབ་དང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་ཤུལ་གང་ཆེ་ཆེ་སོགས་དེ་འདྲའི་དབང་གིས་འགྲོ་མཁན་བྱུང་ན། དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་ག་རེ་ཕན་ཡོད་མིན་ཧ་ཅང་བརྗོད་ཁག་པོ་རེད། ཡར་ནས་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ངོ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའམ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་རེད། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོས་གནོད་ཀྱི་རེད། ཏུར་སྒྲིག་ཆོས་གོས་ཟུང་དག་གིས།། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་མཛེས་ཀྱིས།། རབ་བྱུང་ཁྲིམ་པའི་རྟགས་འཆང་བ།། བསྟན་པ་འཇིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལགས།།། ཞེས་བསྟན་པ་འཇིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངོ་མ་དེ་རེད། རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ལ་ང་ཚོས་གནོད་པ་བྱས་ཐུབ་ཡོད་མེད་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། སོ་སོའི་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་ཐག་ཚོད་ཅིག་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་མི་ལྟ་མཁན་ཚོས་ཁོང་ཚོས་གོས་དམར་པོ་སེར་པོ་གྱོན་པ་མ་གཏོགས། སྤྱིར་བཏང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་བབ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཕལ་པ་དང་ཁྱད་པར་མི་འདུག་སྙམ་པ་ཡོང་ན་ཁྲིམ་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་ལས་ཀྱང་མཉམ་དུ་བསགས་པ་རེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་ཚབས་ཆེན་པོ་བཟོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་དགོན་པ་དང་། འདུ་ཁང་། མཆོད་རྫས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་ཐོག་ལ་གནས་མེད། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ།། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་པ།། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན།། ཞེས་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚིག་གི་རྐང་

པ་མ་ཚང་ནས་བརྒྱབས་པ་ཞིག་མིན། ཚིག་གི་ཀ་ང་པ་མ་ཚང་ན་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཚིག་གཞན་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་པར་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒོང་བ་བསམ་གཏན་ལས་གཞན་པའི་ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་ཡོང་གི་རེད་དགོངས་ནས་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་གཞན་གཅོད་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐོག་ནས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཤིག་མེད། དེས་ན་བསྟན་པ་ཟེར་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་། དེས་དྲངས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རེད། རང་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་ནི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཚོད་མི་བཟུང་བས་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་རེད། ལུང་གི་ཆོས་ཁ་ཤས་ཚང་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་སྲིད། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་དེས་དྲངས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་རྒྱ་མི་སོགས་སུས་ཀྱང་འཕྲོག་མི་ཐུབ༑ གལ་ཏེ་རྒྱ་མིས་དེ་འདྲའི་གྲྭ་པ་ཞིག་བསད་པ་ཡིན་ནའང་། གྲྭ་པ་ཞིག་ཤི་བ་རེད་མ་གཏོགས། གྲྭ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཤི་བ་མ་རེད། དེའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་བསྡད་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་སྲུང་ཐབས་མ་བྱུས་པར། དེ་ལ་གནོད་རྒྱུའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་ལས་འགུལ་སྤེལ་ན༑ དེ་ནི་རྒྱ་མི་གུང་ཁྲན་ལ་དགོས་རྒྱུ་དེ་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཡང་ན་ང་ཚོ་ལ་དགོས་རྒྱུ་དེ་བྱུང་བ་རེད། ཕུགས་འབྲས་དེ་འདྲ་བྱུས་ནས་བལྟ་དགོས། དཔེར་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཛམས་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཧུལ་ནག་འཚིར་འཚིར་དང་སྐད་འགགས་ནས་ཚུར་ལོག་ནས། དེའི་དགོང་མོར་དགེ་བཤེས་འབེན་གུང་རྒྱལ་བཞིན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འདི་ལྟར་ཞུ་དག་ཅིག་གནང་དང་། དེ་རིང་ཉིན་གཅིག་ཛམ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་དུ་ཕྱིན་པ་དེས་བོད་མི་ལ་ག་ཚོད་ཕན་འདུག ང་ཚོར་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་རྒྱ་མི་ལ་ག་ཚོད་གནོད་འདུག རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ག་ཚོད་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་འདུག ག་ཚོད་

ཉམ་དམས་ཕྱིན་འདུག དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་རྩིས་བརྒྱབ་ན་གཞི་ནས་ཧ་གོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། གདོང་ལ་ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་གི་ཚོན་བཏང་བའི་འདྲ་པར་ཡ་མཚན་པོ་དེ་ཚོ་གསར་ཤོག་ནང་ཐོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཧ་ཅང་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་བསམས་ན། དེ་ནི་ཧ་ཅང་གི་གོ་བ་ལོག་སྤྲུབ་རེད། དེར་བརྟེན་ཉེ་ཆར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་བཀའ་སློབ་ཆོ་ལས་བགོས་ཀྱིས་ས་གནས་གང་སར་དྲིལ་བསྒྲགས་ཆེད་ཕེབས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་རབ་བྱུང་ཚོ་ལས་འགྱུལ་ནང་ཞུགས་སྟངས་དེ་ཁྲིམ་པ་ཕལ་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་དང་དོ་ནན་པོས་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ཚད་ལ་ཡི་གེ་རིང་པོ་ཞིག་བཏང་ཡོད། དེའི་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་ལས་འགྱུལ་ནང་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་འོས་པ་དང་མ་འོས་པ་རྣམས་འཁོད་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། ལྷག་པ་རྒྱག་ཕྱོགས་ཐོག་ནས་ཕྱིན་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག བཀའ་སློབ་ཚོ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུའང་རབ་བྱུང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐད་འབོད་རྒྱག་ཏུ་མ་ཕྱིན་ན་མི་མང་གིས་བྲྭ་པ་དེ་ཚོ་ཡོང་གི་མི་འདུག ཁོང་ཚོ་བཟས་ནས་ཉལ་བསྡད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་མང་པོ་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཞུས་འདུག སྤྱིར་བཟས་ནས་ཉལ་བསྡད་ན་མ་འགྲིགས་པ་རེད། དེ་མིན་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒོམ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་གནང་ཡོད་ན་རབ་བྱུང་གི་བྱ་བ་དེ་རང་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒོམ་བ་བསམ་གཏན་ནོ།། ཞེས་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་གསུངས་མེད། ཡིན་ནའང་བོད་ནང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡོད། མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་ནང་འཁོར་ལོ་གཉིས་མ་གཏོགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ངས་ད་ལྟའི་བར་མཐོང་མ་སོང་། ལར་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་དབང་དུ་བཏང་ནའང་གལ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མིན། དེ་ནི་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་

ལག་རེད། བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད། མ་བྱུང་ནའང་དེའི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ཉམས་རྒྱུ་གང་
ཡང་མེད། ད་ལྟ་ཛམས་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་རིགས་རྣམས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་
ཡོའི་ནང་དུའང་གཏོགས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའང་ཁག་པོ་རེད།
འདས་ལོ་མི་མང་སྐྱེར་ལངས་སྐབས་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དིལླི་ལ་བརྩམས་པ་རེད།
དེ་དུས་སེ་ར་ནས་གྲྭ་པ་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ། དིལླིར་མི་མང་གི་
ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་འགྲོ་དགོས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་སོང་།
ངས་དེར་འགྲོ་ནས་ག་རེ་བྱེད་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པར། ཁོང་གིས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་བྱུང་། གང་ལྟར་ལས་འགུལ་རྩོམ་མཁན་དང་
མགོ་ཁྲིད་མཁན་རྣམས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཡུལ་ཕྱོགས་ལའང་ཡོད་མ་རེད།
ཡིན་ནའང་འགྲོ་མཁན་དེ་དག་གི་བསམ་བློའི་ནང་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།
ཁ་སང་ཟས་བཅད་ངོ་རྒོལ་ནང་ཡོད་པའི་མི་གཅིག་ཨེ་ཤི་ཡའི་རང་དབང་རླུང་འཕྲིན་ཁང་
གི་གསར་འགོད་པ་ཞིག་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཁོང་ཚོའི་ལས་འགུལ་མགོ་ཁྲིད་
མཁན་ཚོའི་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། ཟས་བཅད་ནང་བསྡད་མཁན་གྱི་གང་ཟག
གི་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ཐད་དེ་ཟ་དད་རེད་འདུག ཁྱེད་ཚོ་མང་པོས་གསན་ཡོད་ཀྱི་རེད།
དེས་ན་ཆ་ཚང་ལྷག་པ་རྒྱག་ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས། རང་གི་བསམ་བློས་བརྟག་
དཔྱད་བྱས་ནས་བྱུང་བ་མེད། ལྷག་པར་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་སྟོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། ཆོས་དང་འདུལ་
བ་དང་འགལ་ན་གནད་འགག་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། མི་ཁག་ཅིག་གིས་བཟས་ནས་
ཉལ་བསྡད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་ལ་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཡོད་པར་བརྩི་ན། བཀའ་
གདམས་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་པ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ཡང་དེང་
སང་ཆོས་པར་རློམ་པ་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མོ་མ་ཞིག་གི་ངག་ལས་ཀྱང་གལ་
གནད་ཆུང་བ་བརྩིས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་མོ་རྒྱག་མཁན་གྱི་སྐད་ཆ་

ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གལ་ཆུང་བར་བརྩི་བ་རེད། དེ་ནི་བདེན་པ་རེད། དཔེར་ན་མོ་རྒྱག་མཁན་ཞིག་གིས་འདི་ལོ་ཁྱིད་རང་ལ་འཚུབ་པོ་འདུག ངེས་པར་དུ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་ཀློག་དགོས་འདུག་ཟེར་ན་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་ཀློག་གི་རེད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་རེད་བསམས་ནས་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་ཀློག་མཁན་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་མོ་མ་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་རྩ་ཆེ་བ་བྱུང་བ་རེད། དེང་སང་ལས་འགྱུལ་གྱི་མགོ་ཁྲིད་དེ་ཚོ་སངས་རྒྱས་ལས་རྩ་ཆེ་བ་མི་ཕལ་པ་ཚོས་བརྩི་ན་དེ་ཙམ་གནད་འགག་མེད་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་བརྩི་ན་ཧ་ཅང་ཡ་མཚན་པོ་རེད།

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བའི་ནང་ཞུགས་མི་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོ་ཡུལ་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ནང་བསྡད་པ་ཡིན་སྟབས། སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་ཆོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བ། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་མ་གཏོགས། ལས་འགྱུལ་རེད་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་འདུལ་བ་ཡང་ཟུར་དུ་བཞག་ཆོག་ཆོག་དང་༑ མདོན་པ་དང་མདོ་སྡེ་ཡང་ཟུར་དུ་བཞག་ཆོག་ཆོགདགོན་པ་སོ་སོའི་ནང་ཁྲིམས་ཀྱང་ཟུར་དུ་བཞག་ཆོག་ཆོག་བཅས་བྱེད་ན་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་དང་འགལ་འགྲོ་གི་ཡོད། རྩ་དོན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་རྟག་ཏུ་གསུངས་པ་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་པའི་འཐབ་རྩོད་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་མིན་པར། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དང་། འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་གནས་རྩ་དོན་དེ་རེད། རྒྱ་མིས་དགོན་པ་མེད་པ་བཟོས་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གཏོར་བ་སོགས་བྱས་ཀྱང་། ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕྲོག་ཐུབ་མེད། ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་སོ་སོས་

མེད་པ་མ་བཟོས་ན་རྒྱ་མིས་བཟོ་ཐུབ་ཐབས་མེད། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་འང་བཟོས་ཐུབ་མེད་ལ། ད་ལྟ་འང་བཟོ་ཐུབ་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྲུང་རྒྱུ་དེ་གོམ་རིམ་དང་པོ་དེ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། བཀའ་གདམས་པ་གོང་མ་ཚོས་ཕྱིའི་བསྟན་པ་ཞུ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་ཞུ་ཅག་གི་བསྟན་པ་སྙོམས་ནུབ་ཏུ་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ཏ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཡོད་ནའང་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་སེང་ཁྱད་པར་འགྲོ་གི་མ་རེད། ཕྱིའི་བསྟན་པ་དེ་ཞུ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་སྟབས། བསྟན་པ་དར་ཡོད་ནའང་སོ་སོ་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་ན། སྐལ་བ་ཆད་པ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉར་ཚགས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་བོད་ཀྱི་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་འགྲུབ་པ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། གང་ལྟར་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཐོག་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་བླང་དོར་མ་ནོར་བར་ཞུགས་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཚུལ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་གསུང་ལས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ནས་ང་ཚོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་དགག་ཕྱོགས་དང་སྒྲུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞུགས་དགོས་ཀྱི་རེད། ངས་འདིར་མཚམས་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། དུས་ཚོད་མང་པོ་ལྷག་མི་འདུག ད་ལྟ་སྐར་མ་༤༠ཙམ་འདུག དེའི་རིང་དུ་ལྟའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་བཀའ་འདྲི་གནང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་བརྗོད་གཞི་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་ནའང་འགྲིགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

དྲི་བ། དཔལ་ལྡན་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་འཚམས་འདྲིའི་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཞུ། སྤྱིར་བཏང་རིན་པོ་ཆེས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་བཀའ་གནང་སོང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་

ཞུ་བ་དང་སྦྲགས། རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་ལ་འཚོ་བ་མེད་པའི་ཐོག་ལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཀའ་གནང་སོང་། གཅིག་དེ་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་འཚོ་བ་མེད་པ་དང་། མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བ་དེའི་ཐོག་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་འགུལ་ཚང་མ་འཚོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་བཀའ་གནང་སོང་། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་རིན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་གནང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱཾནྡྷིའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་སྒྲུབ་དེ་སྙིང་རྗེ་འབྲེལ་ནས་གཅིག་གསུངས་སོང་། དེས་ན་གཱཾནྡྷིའི་རང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེའི་ཀུན་སློང་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་གཅིག་དང་།

དྲི་བ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་བ་དེ་ང་རང་ཚོའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་སངས་རྒྱས་མ་ཕེབས་སྔོན་ལ་དབུ་མ་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་ཡོད་པ་གསུངས་སོང་༑ ང་ཚོའི་དབུ་མ་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན་གཞིའི་དབུ་མ་དང་། ལམ་གྱི་དབུ་མ། འབྲས་བུའི་དབུ་མ་ཞེས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། སངས་རྒྱས་མ་ཕེབས་པའི་སྔོན་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་ཐ་སྙད་གང་འདྲ་ཐོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད། དབུ་མ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དེ་ནས་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་མང་པོ་གནང་བ་ཡིན་ཙང་དེའི་ཐོག་ལ་ཐབ་ནུ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ། ང་ཚོའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་ལས་འགུལ་མང་པོའི་ནང་འཛུལ་ཞུགས་གནང་བསྡད་ཀྱི་འདུག རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་མ་ནས་ལྷག་པ་རྒྱག་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་སོང་། རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལ་ང་རང་བླ་མ་ཞིག་དང་སེར་མོ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་གི་མེད། ནམ་རྒྱུན་ནས་བཀའ་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་གྲྭ་པའི་ནང་ལ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡག་པོ་འགྲེལ་བཤད་བསྒྲོན་པའམ་གང་ཟག་རང་ཉིད་དེ་ལ་འགྱུར་རྒྱུར་ཁག་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བསྡད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དགོངས་ཚུལ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་།

ལན། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཚོད་མི་བཟུང་བ་ཡིན་སྟབས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ངས་ཐག་བཅད་ནས་ཞུ་མི་ཐུབ། གཱནྡྷིའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཡོད་པ་དེ་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་རེད། ཕྲོག་ཆགས་ཚོའི་བདེ་སྡུག་ལ་ཧི་ལྟར་གཟིགས་མིན་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཞུ་ན། གཱནྡྷིའི་བསྡེ་གནས་ནང་ཡོད་པའི་ར་གཅིག་ཕྲང་པ་ཆག་ནས་ཆག་བཅིང་བརྒྱབ་དགོས་པ་དང་། དུས་ཐོག་ལ་སྨན་དང་ཆུ་སྤྲད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རེད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་མགོ་ཁྲིད་ཆེན་པོ་ནེཧྲཱུ་ (Nehru)དང་། མཽ་ལཱ་ན་ཨཱ་ཛཱད། (Maulana Azad)རཱ་ཛེན་དྲ་པྲ་སཱད། (Rajendra Prasad)ཨབ་དུལ་གཕྷར་ཁཱན་(Abdul Ghaffar Khan)སོགས་ཏ་ཙང་གི་ཛ་དྲག་གི་གལ་གནད་ཐོག་གཱནྡྷི་དང་བཀའ་བསྡུར་གནང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འཛོམས་ཡོད། བཀའ་མོལ་གནད་འགག་ཆེ་ས་ཞིག་གི་མཚམས་སུ་སླེབས་དུས་གཱནྡྷི་གློ་བུར་དུ་བཞེངས་ནས་ཕྱི་ལ་ཐོན་ཕེབས་པ་རེད། ཚང་མ་ཏ་ལས་ཏེ་གཱནྡྷི་དགོངས་པ་འགལ་བ་མིན་ནམ་བསམས་ནས་རྗེས་སུ་བལྟ་རུ་འགྲོ་སྐབས། ར་ཕྲང་ཆག་དེ་ལ་སྨན་ བྱུག་རྒྱུ་དང་ཆུ་སྤྲད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དང་ར་ལ་ཆུ་སྤྲད་རྒྱུ་གཉིས་པོ་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་གཟིགས་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཡོད། དེས་ར་ལའང་རླབས་ཆེན་གྱི་སྙིང་རྗེ་དང་བརྩེ་སེམས་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལས་འགུལ་ཚད་ལྡན་པ་ཡོང་རྒྱུ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དག་མ་དག་དང་། རང་གི་འཚོ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་དག་མ་དག་གཉིས་ལ་ཏ་ཙང་རག་ལས་པ་དེ་རྒྱུན་དུ་གཱནྡྷིས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུང་གི་ཡོད། དེང་སང་རྒྱ་གར་ནང་གཱནྡྷིའི་རྗེས་འཇུག་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་མཁན་དང་། འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་གྲགས་པའི་མི་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་ལས་འགུལ་ལ་ནུས་པ་གང་ཡང་ཐོན་གྱི་མེད། གཱནྡྷིས་

ལས་འགུལ་མང་པོ་ཞིག་ནུས་པ་མ་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་མའི་མཇུག་བསྡོམས་དེ་མི་གཞན་ཞིག་ལ་ཁག་དགྲི་གནང་མེད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་རྒྱུད་མ་དག་པའམ། ཡང་ན་འཚོ་བ་ལ་ལོག་འཚོ་འབྲེས་པ་གང་རུང་ཞིག་གིས་ལས་འགུལ་དེ་ནུས་པ་མ་ཐོན་ཚུལ་གསུང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཧིན་སྐད་ནང་ཅིཏྟ་ཤུདྡྷི་དང་སཱདྷན་ཤུདྡྷི་དགོས་ཚུལ་མང་པོ་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་དག་པ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་དག་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མེད་ན་ལས་འགུལ་གང་འདྲ་ཞིག་བརྩམས་ནའང་ནུས་པ་ཐོན་གྱི་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དེས་ན་གཱནྡྷི་ཟས་བཅད་བསྙུང་གནས་ཀྱི་ལས་རིམ་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གཞན་ལ་མནོན་འདོད་བཏོན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མིན་པར། རང་གི་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་ཆེད་དུ་གནང་བ་མང་བ་རེད། གཱནྡྷིའི་སྐུ་ཚེའི་ནང་ཟས་བཅད་བསྙུང་གནས་གནང་བའི་གོ་སྐབས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསྡོམས་ནས་གཟིགས་ན། རང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་ཆེད་དུ་གནང་བ་མང་བ་རེད། གཞན་ལ་མནོན་འདོད་བཏོན་ནས་གནང་བ་དེ་ཉུང་བ་རེད། དེའི་དབང་གིས་རྒྱུད་དག་པའི་ཐབས་ལམ་ནང་བརྩེ་སེམས་སློབས་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་དཔོག་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ངས་གཱནྡྷིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་མཐོང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་བྲིས་པའི་ནང་བལྟས་ན་ཕལ་ཆེར་བརྩེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དཔོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ནང་ཆོས་མ་དར་བའི་སྔོན་དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད་པའི་དབུ་མའི་སྐོར་དེ་གང་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། དེ་ད་ལྟ་ལན་མ་ཞུས་པར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པར་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སྐོར་བཤད་དགོས་འདུག དེའི་མཉམ་དུ་བཤད་ན་འགྲིག་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་རོགས་གནང་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་

བསྐྱར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཨེ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བསམ་བློ་ཞིབ་ཚགས་པོ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྤྱིར་བཏང་བསམ་བློ་ཞིབ་ཚགས་པོ་མ་བཏང་བ་དེ་དེ་རིང་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༨ནང་གསར་དུ་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མ་རེད། ང་ཚོས་ཕྱིར་བལྟས་བསྒྲིགས་ནས་བོད་ལ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ནང་ལ་བོད་མི་སྤྱི་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་ཕྱོགས་ཐོག་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དེ་ད་དུང་ངོ་མ་ཤེས་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེང་སང་འདིར་གྲྭ་པ་ཚོས་ཕལ་ཆེར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། སྔོན་མ་བོད་ལ་ཡོད་དུས་མང་ཆེ་བ་གྲྭ་བ་ཚོས་བེད་སྤྱོད་གཏང་བའི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་ན་འཁར་གསིལ་མདུང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་ན་རབ་བྱུང་འཁར་གསིལ་ཐོགས་པ་ཚོས་འཁར་གསིལ་དེ་མདུང་ནང་བཞིན་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་འཛིང་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བ་རེད། དེ་བཞིན་གཞུང་གི་ལམ་སྲོལ་ནང་ལའང་སེར་དམག་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནི་སྐབས་རེ་དམག་རྒྱག་དུས་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ཡོད་པའི་དམག་མི་ཚོས་མ་འདང་བར་བརྟེན། གདན་ས་ཁག་དང་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་ནས་གྲྭ་གྲངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་གྲྭ་དམག་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཚོ་གཞུང་གིས་བཀའ་བཏང་རྐྱང་དང་། དགོན་པ་ཚོས་བཀའ་འཁྱེར་རྐྱང་བྱས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་སྔོམ་པ་ཕྱུལ་གྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། དེ་དུས་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་བོད་ལ་དུས་ཟིང་བྱུང་ནས་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ལོ་ནས་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་དང་བསྟན་སྲུང་དྲང་བླངས་དམག་ལ་སོགས་པའི་ལས་འགུལ་མགོ་བཙུགས་ཚར་བ་རེད། བླ་མ་གྲྭ་པ་མང་པོ་དེའི་ནང་ཞུགས་སོང་། དེ་ནས་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་མཉམ་དུ་བླ་མ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བགྲེས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད།

བོད་ནང་བཞུགས་དུས་གསུང་ཆོས་གནང་བ་མ་ཟད། སློབ་མའང་མང་པོ་སྐྱོང་མཁན་དེ་འདྲ་རེད། ཐོག་མར་ཐེབས་ལམ་དུ་མཇལ་དུས་མེ་མདའ་རིང་ཐུང་གཉིས་བཏགས་ནས་ཐེབས་འདུག ང་ཉི་ཧ་ཙང་ཁྲིད་མཆར་པོ་མཐོང་བྱུང་། དེ་བཞིན་ངས་ཡག་པོ་ངོ་ཤེས་པའི་གྲྭ་པ་ཁ་ཤས་དམག་གི་ནང་དུ་ཕྱིན་མེད་ཀྱང་། དུས་ཚོད་ལོག་པ་ཡིན་སྟབས། བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པར་སྡོམ་པ་ཕུལ་མཁན་དེ་འདྲའང་བྱུང་སོང་༑ དེ་དག་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ནུས་པ་དང་ཞུགས་རྐྱེན་ག་ཚོད་ཐེབས་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ། དེར་བརྟེན་གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས། ལྷོ་འབྲངས་ཉི་མས་དྲོས་ཚེ་ཆོས་པའི་གཟུགས།། རྐྱེན་ངན་ཐོག་ཏུ་བབས་ཚེ་ཐ་མལ་པ།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་ཆགས་ཀྱི་མེད་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག ཛ་ཡག་པོ་ཞིག་འཐུང་། ཁ་ལག་རྒྱུགས་ཚད་ཅིག་བཟས༑ ཉི་མ་དྲོད་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་ངེས་འབྱུང་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་སྐོར་རྒྱས་ཐག་ཚོད་བཤད་དེ་སླེབ་མ་ཐེང་ཐེང་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་དེར་འགྲམ་ལྕག་གཞུ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་ལམ་སེང་མི་ཕལ་པ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་པ་སོགས་ང་ཚོ་ཚང་མའི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཆགས་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག གང་ལྟར་དེ་ནི་ཚུལ་འཆོས་རེད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་གྲྭ་པ་ཧ་ཙང་ཉུང་ཉུང་རེད། སྐབས་དེར་ངས་ཁ་སྟོད་མ་ཚུགས་པར་ད་རེས་གོ་སྐབས་ཧ་ཙང་བཟང་པོ་རེད། མ་འོངས་པ་ལ་གྲྭ་པ་དེ་དག་དངོས་གནས་ཚད་ལྡན་དང་། འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་བསྲུང་ཐུབ་མཁན་གྲངས་ཀ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ནའང་སྤུས་ཀ་དག་པོ་ཞིག་བཟོ་ན་ད་ལྟ་བཟོ་ཐུབ་ཅེས་བཤད་མྱོང་། སྔོན་མ་བོད་ལ་བཤད་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད། གདན་ས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ཉ་སྦལ་ལྕོང་གསུམ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་བཞིན་གྲྭ་ས་ལའང་གྲྭ་པ་བཟང་ངན་བར་མ་སྣ་ཚོགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ངོས་ལེན་བྱས་ནས་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་དེ་གཙང་མ་བཟོ་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན་པ་མི་ཚོའི་

བསམ་བློའི་ནང་འཇགས་བསྡད་ཡོད། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུད་གྲྭ་དང་གདན་ས་ཚོ་གཞི་ནས་ཚུགས་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་གྲྭ་པ་ཉུང་ཉུང་རེད། སྐབས་དེར་སྤུས་ཀ་ལ་ཧ་ཅང་དོ་དམ་པོ་བྱས་ཏེ། དངོས་གནས་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་དེ་དུས་བཟོ་ཐུབ་ས་རེད་བསམས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་དུས་ངའི་ཧ་ཅང་བློ་ཐག་ཉེ་བའི་མཁན་ཟུར་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་གྲྭ་པ་ཉུང་ཉུང་ནང་དུ་ཆོས་པ་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་འཐོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་མིག་ཆུ་བཏང་ནས་གསུང་གི་འདུག དེ་དུས་ང་ཚོ་ཌ་ལ་ཧོ་སི་ (Dalhousie) ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད།

ཚད་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་རབས་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཏེ། དགེ་རྒྱུན་ལ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཁར་ཁོང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐུ་གདུང་དེ་བསམ་ཡས་ཀྱི་རི་རྩེ་ལ་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་ན་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོང་ནའང་། ཚང་མ་ཡག་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་། གལ་ཏེ་ལུང་པའི་མདའ་ལ་ཐང་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་ན་རབ་བྱུང་ཉུང་ཉུང་མ་གཏོགས་མི་ཡོང་ཡང་། གང་བྱུང་བ་དེ་སྤུས་ཀ་དག་པོ་ཞིག་ཡོང་ཚུལ་གསུངས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་ཚོ་གོ་བསྡུར་གནང་མཐར་གྲྭ་པ་ཉུང་ཉུང་ལས་མ་བྱུང་ན། ཚད་ལྡན་འཐོན་རྒྱུ་ཉུང་དུ་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ལས་མང་བ་བྱུང་ན་ཡག་གི་རེད་ཅེས་བློ་མཐུན་གྱིས་རིའི་རྩེ་ལ་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།། གང་ལྟར་བོད་དུ་གྲྭ་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ སྔོན་དུ་ང་ཚོ་བོད་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༨ནས་༩བར་རབ་བྱུང་དང་བཙུན་མ་རེད། མང་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཆ་༩དང་། ཉུང་དུས་བརྒྱ་ཆ་༨ནས་ཧ་ལམ་ཟག་གི་མེད། དེ་ལྟར་རབ་བྱུང་གི་གྲངས་ཀ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་ནང་ཁྲིམས་པ་སྲུན་འབྱིན་གྱི་ལས་འདྲ་མིན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་རེད། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ལ་དངོས་སུ་སླེབས་པ་མིན་འགྲོ་དྲན་དགོས་པའང་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རབ་བྱུང་གི་སྡེའི་མཁན་པོ་དང་། བླ་མ། དགེ་བསྐོས་

སོགས་བཏང་འཛིན་གནང་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད། གྲྭ་པ་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་རེད། ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ནའང་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་མིན་གཟིགས་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་གཟིགས་རྒྱུ་ལ་དཀའ་ལས་གང་ཡོད་དམ། སྔོན་མ་རྒྱ་གར་དུ་ནཱ་ལནྡའི་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་སུ་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ནའང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་མིན་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་འདུག དེས་ན་མཁན་པོ་དགེ་བསྐོས་ཚོ་ཡིན་ནའང་བཏང་འཛིན་གནང་མ་བདེ་བ་ཞིག་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདི་འདྲ་བྱེད་ན་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ། འདི་འདྲ་བྱེད་ན་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བརྟེན། མཐུན་པ་དེ་གནང་ཆོག་གི་རེད། མ་མཐུན་པ་དེ་གནང་ཆོག་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ན། དེ་ལ་མི་ཚོས་ག་རེ་ལབ་ནའང་རེད། ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་ཚོས་ག་རེ་ལབ་ནའང་རེད། སྲང་ལམ་བར་དུ་འགྲོ་མཁན་ཚོས་ག་རེ་བཤད་ནའང་རེད། དེ་ཚོར་བལྟ་དགོས་པ་མེད། དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོའང་ཆགས་ཀྱི་མེད། ལར་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་བྱུས་ཚར་དུས་ཁྱིམ་པ་ཚོས་ག་རེ་བཤད་ཀྱི་འདུག དེ་ལ་ཧུས་གཏོགས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་ཆགས་ཀྱི་མེད། གཟུགས་པོ་དེ་ཡར་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས། བསམ་བློ་ད་ལྟའང་ཁྱིམ་ནང་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆ་ཚང་ཡག་པོ་བཟོས་མ་ཐུབ་ནའང་། སོ་སོ་ཡག་པོ་བཞུགས་རྒྱུར་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་ཁག་ཅིག་གིས་དབུ་མའི་ལམ་དང་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྱུལ་དང་མཐུན་པ་གླེང་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁག་ཅིག་གིས་འཆི་མེད་ཞི་བ་དང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་རིན་ཐང་ངོས་མ་འཛིན་པར། གང་ལྟར་སོ་སོའི་ཚོར་བ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གྱི་ཡོད་རེད། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་དབར་ཧེ་བག་དང་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་ནས་སུས་འགན་མ་ཁུར་བ་དང་།

སློམ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་པ་རེད་དམ།

ལན། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཡང་དག་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་འོག་ཚད་དང་ལྡན་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ནང་འགྲོ་སྲུས་རེད། ང་ཚོས་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོད་བལྟའི་ངོ་བོ་མ་རེད། དེ་ནི་ཚོད་བལྟའི་ངོ་བོ་ལས་བརྒལ་ཏེ་དངོས་གནས་མཐར་ཐུག་གིས་བློས་འགེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེའི་ཐོག་གང་ཐུབ་ཀྱིས་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཚོག་པ་ཙམ་མ་ཟད། ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་མང་པོ་མེད་ན། མི་མང་ལ་འདེམས་ཀ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། མི་མང་ལ་འདེམས་ཀ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་ན། མང་གཙོའི་མཚན་ཉིད་ཚང་གི་མེད། མང་གཙོ་ཟེར་བ་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་གཞི་རྩ་དེ་ཞེ་དྲགས་རྙེད་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་མགོ་ཁྲིད་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་བར་ཆད་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་མགོ་ལྷུག་གཞུས་ཏེ་བཀག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཇི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཡག་པ་ཡོད་ལ། མགྱོགས་པའང་ཡོད་རེད། དེས་ན་སོ་སོས་རྣམ་དཔྱོད་འདྲ་མིན་བརྗོད་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་བསྟེན་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། བསྟེན་ཚོག་པའང་རེད། དེ་བསྟེན་པ་དེ་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་འཁྲིར་མཁན་ཚོའི་དབར་ལ་རྒྱང་ཐག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། དེ་ལ་ང་ཚོས་ཞེད་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཉིན་ཤས་སྔོན་དུ་ཟླ་བ་འདིའི་ཕྱི་ཆེས་༢ཉིན་ང་ཚོས་མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་སྲུང་རྩི་བྱས་པ་རེད། སྐབས་དེར་བཀའ་ཤག་གིས་བོད་མི་མང་ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་ཅིག་ཕུལ་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་གསན་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། དེའི་ནང་

ག་རེ་ཞུས་ཡོད་ཅེ་ན། ཛ་དྲག་དང་གཉན་འཕྲང་དེ་འདྲ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ་མང་གཙོའི་ཁེ་ཕན་ལས་མང་གཙོའི་ལས་འགན་དེ་གལ་ཆེ་བར་བརྩི་དགོས། མང་གཙོའི་ནང་ཁེ་ཕན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཡོད་ལ། ལས་འགན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་ནམ་རྒྱུན་གཅིག་པ་བརྩི་དགོས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་ཛ་དྲག་གཉན་འཕྲང་གི་དུས་ཚོད་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁེ་ཕན་ཁ་ཤས་བཞག་དགོས་བྱུང་ནའང་ལས་འགན་དེ་ཆ་ཚང་སྒྲུབ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་པའི་མི་ཚང་མའི་འགན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་གང་ཟག་སྒེར་དང་། སྡེ་ཚན། ཚོགས་པ་ཁག་གི་ཁེ་ཕན་ལས་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཁེ་ཕན་གལ་ཆེ་བར་བརྩི་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་སྔ་མང་ཡར་རྒྱས་གཏང་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་དེ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གོང་བུའི་ནུས་པའམ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་བརླག་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་པོ་ཡང་ལྟེད་གཅིག་པ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ཐེར་བ་དེ་མི་མང་ཚང་མའི་ཤེས་ཡོན་དང་། དེ་ལས་ལྷག་པ་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་དེ་མཐོ་པོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཤེས་ཡོན་མང་པོ་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་ནས་སློབ་གྲྭའི་ལག་ཁྱེར་མཐོ་པོ་ཡོད་མཁན་ཡིན་ནའང་། བསམ་བློའི་གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་གཅིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཡག་པོ་ཡོང་བ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ཡོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་འདྲའི་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་མ་སླེབ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་སྡེ་ཚན་སྡེ་ཚན་དང་། ཤོག་ཁག་ཤོག་ཁག་དབར་ལ་རྩོད་ཕད་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། ལོ་ཤས་སྔོན་དུ་ཐའི་ལན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་(Professor)གཅིག་ཡོད། ཁོང་ནི་སྔོན་མ་ནས་ཆབ་སྲིད་ནང་ཡོད་པའི་སྲིད་དོན་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་དང་ང་གཉིས་སྤྱིར་བཏང་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། ངས་ཁོང་ལ་བསྐོད་ར་ཞིག

བཏང་སྟེ། ཐའི་ལྷན་དེ་དཔེ་མ་སྲིད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་མང་པོ་བྱེད་མ་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ཆ་ཚང་ཐོག་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་ཁྱེད་ཚོ་སྲིད་དོན་གྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ནང་སླེབས་ཡོད་པ་རེད། ཧ་ཅང་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐུན་བུ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་རྗེས། སྲིད་དོན་གྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ནང་སླེབས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་འགྲོ་ཡང་ན་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་འགྲོ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུག ང་ཧ་ཅང་ཡ་མཚན་པོ་བྱུང་། ངས་ཁོང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གསུང་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་དྲིས་པར༑ ཁོང་གིས་སྔོན་མ་གཅིག་སྡུད་དབང་འཛིན་རིང་ལུགས་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་མི་ཚང་མས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནར་བསམ་བློ་གཏོང་གི་རེད། ད་ལྟ་སྲིད་དོན་གྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་མང་ཆེ་བས་སོ་སོའི་སྲིད་དོན་གྱི་ཤོག་ཁག་གི་ཁེ་ཕན་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གྱི་སྔོན་ལ་བཞག་གི་འདུག དེ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག དེ་ནི་མང་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚད་མ་ལོན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོང་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཏན་ཏན་རེད༑ དེས་ན་ཡོང་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་དེ་ལ་ང་ཚོས་གདོང་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་དེ་མི་ཚང་མས་བསམ་བློ་གཏང་དགོས་པ་དང་། འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤོག་ཁག་གཅིག་དང་། དེ་ལས་ལམ་ཁ་གཞན་དུ་འགྲོ་མཁན་ཤོག་ཁག་གཉིས་དབར་བར་སྟོང་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་འདུག དེ་སུས་འགན་མ་ཁུར་བ་རེད་ཅེས་དྲི་བ་རྙོག་རྙོག་དེ་རེད་འདུག ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་དབར་དབྱེ་བ་ཞིག་ཕྱེ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་ན་རྟོག་ཙམ་འཁྲིག་གི་མ་རེད། དཔེར་ན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་རེད། དེ་

ནི་ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་གི་དམ་བཅའ་ཟུར་པ་ཞིག་མ་རེད། དེས་ན་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དང་། ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་བོད་མིའི་དབུ་ཁྲིད་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འདེམས་ཀ་བརྒྱབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་ཚང་མས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་བབ་ཅིག་རེད། དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གང་ཡང་མིན་ཞིང་། ཐབས་ལམ་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ན་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་བཞག་ནས་འཚེ་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་དང་འགྲོ་མཁན་ད་ལྟ་འདས་པའི་ལོ་༡༩རིང་ལ་བྱུང་མེད། དངོས་གནས་བྱེད་ན་དེ་འདྲ་བྱུང་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་ཡག་པ་ཞིག་ལ་དེ་འདྲ་འགྲོ་མཁན་བྱུང་མེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་བོད་པའི་གཞི་བརྟེད་ཅིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དབུ་མའི་ལམ་དང་ལྟ་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པའི་ཤོག་ཁག་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་མིན་ཟེར་མཁན་ཏ་ལམ་མེད། དེས་ན་དངོས་སུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འབུར་དུ་ཐོན་ནས་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་དང་ཕྱོགས་འགལ་བྱེད་མཁན་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དབུ་མའི་ལམ་དང་། རང་བཙན་གཙང་མ། དེ་བཞིན་སྲིད་བྱུས་ལྟ་གྲུབ་གཞན་འཛིན་མཁན་གྱི་ཤོག་ཁག་ཡོད་ཚོག་གི་རེད། དེ་ཚོའི་དབར་ལ་བར་ཁྱད་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལམ་ལས་སླ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག སུ་གང་གིས་འགན་མ་ཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་བར་ཁྱད་དང་སྟོང་ཆ་ཕྱིན་པ་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག ང་ཚོ་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས། མཐའ་མ་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་གང་དུ་འགྲོ་མིན་དེ་མི་མང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟ་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་བརྒྱ་ཆ་༨༨ལྷག་གིས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཞེས་གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་ངོ་ཚབ་མཚོན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དེས་སྤྱི་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དེ་དབུ་མའི་ལམ་དུ་གནས་ཡུས་རེད། དབུ་

མའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སྤེལ་གང་ཐུབ་གནང་དགོས། དེ་བཞིན་དབུ་མའི་ལམ་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་མཁན་ཚོས་སོ་སོའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤེལ་གང་ཐུབ་གནང་དགོས་ལ། སྤེལ་ཚོག་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་རེད། གང་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མང་དུ་ཕྱིན་ན། མང་མོས་ཉུང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་མི་ཚོག་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་བསྡད་མེད། དེ་འདྲ་བཤད་ན་མང་གཙོའི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་འགལ་འགྲོ་གི་རེད། གང་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་འགན་གང་ཁྱེར་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཐོག་མར་སོ་སོས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། གཞན་ལའང་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། དེའི་དབང་གིས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གང་མང་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་འཛིན་མཁན་ཞིག་གི་ལས་འགན་རེད། དེ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ལས་འགན་མ་ཁུར་བ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་ནས་འགལ་ཟླ་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཙམ་གྱིས་འགལ་ཟླ་བྱེད་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན། སྔ་ཚན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་བཙན་གཙང་མ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཁོང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་བཤད་ཚོག་པ་མ་ཟད༑ ཁོང་ཚོའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་རེད། ཁོང་ཚོས་རང་བཙན་མིན་པ་ཞིག་རང་བཙན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་གྱི་མེད། བྱུང་རབས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་ཡིན་སྟབས། དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཚོག་གི་རེད༑ ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་གཞུང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་

མང་མོས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་མང་མོས་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆ་ཚང་ཞིག་བཤད་དགོས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་རང་བཙན་ཡིན་ན། དེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཐོབ་ཐུབ་པ། དེའི་ཐབས་ལམ་གང་ཡིན་པ། ང་ཚོས་ད་ལྟ་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ། སླ་མཐུད་ནས་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ། མ་འོངས་པར་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་ཞིག་བྱུང་ན། མི་མང་གིས་སེམས་ཚོར་གྱི་ཐོག་ནས་མིན་པར། རྣམ་དཔྱོད་དམ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་གང་ཡག་མིན་བལྟས་ཏེ་རྒྱབ་སྐྱོར་མང་བ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོའི་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཆགས་རྒྱུ་རེད།

དྲི་བ། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ལ། འཆི་བ་མེད་པ་དང་༑ བདེན་པ། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལྷ་གྲུབ་གསུམ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པ་འཆི་བ་མེད་པའི་ལྷ་གྲུབ་དེའི་སྐོར་ལ་འགྲོ་བསྡད་དུས། དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེའི་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་དང་། རྒྱབ་ལྗོངས་གང་གི་ཆ་ནས་མ་འདང་བ་དང་མ་འཁྱུས་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་ལག་ལེན་བསྟར་མི་ཐུབ་པ། ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ཀྱང་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་འདང་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བོད་མི་ཙམ་མ་ཡིན་པར། གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ལ་ཟབ་སྦྱོང་ཟེར་ནའང་མི་འདུག གོ་རྟོགས་སྤེལ་བའི་ལས་འགུལ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་གནང་ཐབས་ཡོད་མེད་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ད་ལྟ་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་༼གོང་ས་༽སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་ལོ་ཡར་མཐོ་རུ་མཐོ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱོགས་ཕེབས་གནང་རྒྱུ་དང་། གསུང་ཆོས་མང་པོ་གནང་རྒྱུ་དེ་དག་ཙུང་དུ་བཏང་ཐུབ་ན་དཔེ་

ཡག་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཉེ་ཆར་ཕ་རན་སི་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་སྐུ་ཁམས་མ་བདེ་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་ཡིན་ནའང་རེད། ཕྱོགས་གང་ནས་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་སྐུ་དྲལ་གསོ་ཐབས་ཐོག་ལ་ཐབས་ཤེས་དང་དགོངས་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གོ་རྟོགས་གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་ལས་རིམ་ཞིག་འགྲོ་སྒྲུས་རེད། འདས་པའི་ལོ་བཞིའི་ནང་དེའི་ཆེད་དུ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ཧ་ཅང་གི་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་མེད་པ་དེ་ང་ཚོས་ཚོར་གྱི་འདུག མ་འོངས་པར་ཡང་དེའི་ཐོག་ལས་འགུལ་མུ་མཐུད་ནས་སྤེལ་གྱི་རེད། ད་དུང་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། ལྷག་པར་དུ་མཛད་འཆར་ཧ་ཅང་ཉུང་དུ་གཏང་དགོས་པ་དེ་ཚང་མའི་བསམ་བློའི་ནང་འཁོར་གྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་སྤྱིར་བཏང་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་འཆར་ཐོག་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཟེ་བྱུས་ཞུ་གི་ཡོད་མ་རེད། མཛད་འཆར་ཆ་ཚང་སྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་ནས་ཐད་ཀར་གཏན་འབེབས་གནང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས། འཛིན་སྐྱོང་གི་འགྲོ་སྟངས་ཇི་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཐད་ཀར་སྙན་གསན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་སྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་དང་གོ་བསྡུར་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་རིམ་པས་ཞུ་གི་ཡོད། མ་འོངས་པར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་དང་མ་འགལ་བའི་ཐོག་ནས་མཛད་འཆར་དེ་ཚོ་ཐན་བུ་ཉུང་དུ་གཏང་རྒྱུ་དང་། གུ་ཡང་དུ་གཏང་རྒྱུ། སྐུའི་འཕྲོད་བཞེས་དང་སྐུ་དྲལ་གསོ་རྒྱུ་སྔོན་མ་ལས་མང་བ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཚང་མ་ལ་ཡོད་ལ། འབད་བརྩོན་ཡང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་༸གོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་དང་བསྟུན་རྒྱུ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་འགལ་བ་སུ་གང་གིས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པ་མགོ་མ་ཚུགས་སྔོན་དུ་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་གི་དྲི་བ་གཉིས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས། ད་དུང་དེ་ལ་ཏོག་ཙམ་ཁ་སྣོན་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མི་མཐུན་པ་དེ་ཚོའི་བར་ལ་རྒྱང་ཐད་ཆེན་པོ་འདུག དེ་གང་འདྲ་བསྐྱང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སུས་འགན་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་དེ་རེད། སྤྱིར་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་པ་ནང་བཞིན་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་འོག་ཡོད་མཁན་ཚོའི་ཆེད་དུ་དྲི་བ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་ངོས་ནས་རྒྱང་ཐད་དེ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མེད་ལ། ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཤེས་ཐབས་ཀྱང་མེད། ང་ཚོས་བཙན་བྱོལ་གཞུང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མི་མཐུན་པ་ཚོ་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱེད་རང་ཚོས་གཞུང་དང་ལྟ་གྲུབ་མི་མཐུན་པ་དེ་གསལ་པོ་མང་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཞག་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། ཧ་ལམ་ནང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་མདོག་གི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་རྒྱུ་དེ་ཡག་པོ་ཅ་ནས་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད༏ རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གང་རེད་ཅེ་ན། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ཁ་ལ་ཐོན་པ་མ་གཏོགས། ནང་དོན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྐུལ་ལྕག་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་རྟག་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཁོང་ཚོས་བཤད་པ་དེར་ང་ཚོས་གལ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་རྩིས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་བ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཐ་དད་བསྡད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ཚང་མ་ནང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་མདོག་དང་ཕྱི་ལ་འཁྲབ་པ་ཡིན་མདོག་བྱེད་ན་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ཉམས་ཀྱི་རེད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་བླ་མ་

རེད།; བོད་མི་སྤྱིའི་དབུ་ཁྲིད་རེད། ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་མགོན་རེད། དེར་བརྟེན་སྲིད་དོན་གྱི་ཤོག་ཁག་འདྲ་མིན་ཡིན་ནའང་རེད། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་འདྲ་མིན་ཡིན་ནའང་རེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་ལ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པ་གཅིག་གྲུར་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་ལ་ཡག་པ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་སྡུག་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཡོང་ཤེས་ཐབས་མེད། ཡིན་ནའང་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཀོད་བསྒྲིགས་བྱེད་པའི་མི་ཡིན་མདོག་གིས་ཚང་མ་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཐོག་ནས་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་བཟོས་པ་རེད་མདོག་མདོག་གི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ན། དེ་ཏ་ཙང་གི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་གཡོ་སྒྱུ་འཁྲབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་བདེན་པ་བདེན་ཐུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་བཤད་ཀྱི་མེད། དེས་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལའང་ཕན་གྱི་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ལའང་ཕན་གྱི་མེད། དེས་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ལ། ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱེད་ན། མང་གཙོའི་རིན་ཐང་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་བཞིན་མིས་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོའི་ནང་དུ་བསམ་བློའི་ནུས་པ་དེ་ཆེན་པོ་འདུག་དྲན་གྱི་རེད་མ་གཏོགས། ནུས་པ་ཆག་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེ་འདྲའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་རྒྱང་ཕད་ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་རྒྱང་ཕད་མེད་ན། ཚང་མ་སྟོད་ཆས་གཅིག་ནང་ལྷུགས་པའི་ཅ་ལག་ལྟ་བུ་ཆགས་ནའང་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བླང་དོར་བཀའ་སློབ་ཞལ་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་ན། དེ་ལ་ཚང་མས་རྩིས་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལ་མ་རྩིས་པ་ཡིན་ན། དེ་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་རྩ་བ

ཉིད་ནས་མ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ནམ་རྒྱུན་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་དང་ལྷ་གྲུབ་མཐུན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། གཞིས་བྱེས་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་དེ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་པར་ཚང་མས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།༏ དེས་ན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལས་དོན་བརྩམས་ན༏ དེ་ཚོ་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཟུར་དུ་དབྱེ་ནས་གཞག་རྒྱུ་རེད། དེ་ནི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཤོས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག གང་ལྟར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་ཕྱོགས་འགལ་དུ་དངོས་སུ་ཐོན་ན། དེ་ཧ་ཅང་གནོད་ཚབས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་མདུན་ལམ་དེ་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཧ་ཅང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་གི་འདུག བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཡིན་ནའང་། ད་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད་བསམ་པའི་སོ་སོར་ཡིད་ཆེས་བརླག་གི་འདུག གལ་ཏེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་རྟེས་ཀྱི་མེད་ན། ང་ཚོས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་རྟེས་ཀྱི་མེད། ང་ཚོ་ཟུར་དུ་ཐོན་གྱི་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས། ཁ་ཤས་ཟུར་ཙམ་ཟུར་ཙམ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད། དངོས་སུ་གསལ་པོ་ཐོན་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་འགྲོ་གི་མིན་ཞེས་བཤད་ན་ཁྱིན་ཐག་ཆོད་པོ་ཡོང་གི་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཚང་མས་འདི་དག་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་ཏུ་འགྲོ་མཁན་རེད། འདི་དག་མི་འགྲོ་མཁན་རེད། ཁོང་ཚོའི་དབུ་ཁྲིད་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་བྱུང་ན་དེས་མ་ཚོག་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་མིན་པར་གང་དུ་ཡིན་ནའང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་ཁྱེར་གྱི་ཡོད་པ་བཟོ་འདྲ་པོ་དང་༏ ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པའི་འབོད་ཚིག་ཀྱང་སྒྲོག་གི་ཡོད་པ་འདྲ་པོ༏ མངོན་འདོད་དེ་ཚོའི་ནང་ལའང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙོར་བཀོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་། ལས་ཀ་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་

ཏག་ཏག་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་གྱི་རྩ་བ་དེ་རྡུལ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཏ་ཙང་གི་གྲོང་གྱུན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེའི་འགན་དེ་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནས་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་ཁ་ཤས་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་སླེབས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་གྱི་ཡོད། དེའི་རིང་བོད་པ་དེ་དག་སྐྱབས་བཅོལ་བ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་བསྡད་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཁ་གཏད་དུ་ཡོད་ནའང་། ད་དུང་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་མ་བརླགས་པར་བསྡད་ཐུབ་པ་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མི་གཅིག་གི་འཛོན་ཐང་ཟེར་ནའང་མི་འདུག བཀའ་དྲིན་ཟེར་ནའང་མི་འདུག དེ་རང་རེད་མ་གཏོགས། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་དེ་མེད་ན། བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཏ་ལམ་མི་ཚང་མས་བརྗེད་ཚར་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་བརྗེད་ཚར་མེད་ནའང་། ཤིན་ཙང་གི་ཡུ་གུར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་གཅིག་པ་ཆགས་ཚར་ཡོད་རེད།༑ ལར་ནས་མི་འབོར་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡུ་གུར་ང་ཚོ་ལས་ཏ་ཙང་མང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་འཛམ་གླིང་ནང་ཡུ་གུར་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་སུ་འདུག་གམ།༑ ཡུ་གུར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ག་ཚོད་འདུག་གམ། ཏ་ལམ་མཐོང་རྒྱུ་མེད། འོན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་གང་སར་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་འཇུག་མེད་པ་ཏ་ལམ་མཐོང་རྒྱུ་མེད། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་གི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་དབུ་ཁྲིད་ནས་བཟུང་སྐྱེ་མི་མང་དཀྱུས་མ་ཡན་ནང་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་ཧླབས་ཆེན་གྱི་སེམས་ཁུར་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་དེ་སུ་ལ་ཐུག་ཡོད་དམ། སུའི་བཀའ་དྲིན་རེད་དམ། དེ་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ན། ༸མགོན་ས་མཆོག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་སུ་གང་གིས་འཛོན་པོ་རྒོད་པོ་བཏང་བ་མེད།

ང་ཚོས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་བཞག་ནས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་

ཅེས་ཐོན་ཡོང་ན། དེ་ནི་དགེ་མཚན་དང་གཞི་བརྗེད་ཅིག་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ཐབས་ཆག་རེད་ཅེས་ཁྲོན་ནས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ནང་དོན་གྱི་ལས་ཀ་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་མི་མཐུན་པ་བྱེད་ཡོང་དུས་དེ་ཕྱི་ནང་མ་མཚུངས་པ་དང་། ངོ་ལོག་རྒྱབ་མདུན་གྱི་ལས་ཀ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཕྱིན་པ་དེའི་རིང་ཕྱི་བལྟས་སློག་ན༔ སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྟོག་ཁྲ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ལོར་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་པ་ནས་བཟུང་ ༡༩༨༠ ལྷ་གྲངས་བར་རྟོག་ཁྲ་ཞིག་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་བར་དུ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་བ་དེ་མ་ཉན་པར་ལོགས་སུ་འགྲོ་མཁན་བྱུང་མེད། ད་ལྟ་དེ་འདྲ་ཐོན་ཡོང་དུས་སེམས་ཀྱི་ནང་དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོ་སླེབས་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག

དྲི་བ་གཞན་ཞིག་ནང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་འཆར་ཞུང་དུ་གཏང་དགོས་པ་དང་། སྐུའི་འཁོར་བསྐྱེན་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ཏ་ཅང་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཕམ་མི་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བཟོ་དགོས་པ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལ་རྩིས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། རིགས་པ་ཡིས་ནི་མ་ནུས་ན༔། མ་ནུས་དེ་ལ་ཚིག་གིས་སྨྲ༎ ཞེས་གཞུང་ནང་གསུངས་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་འདྲ་བཀའ་མ་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན་ནའང་མ་འོས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་འདྲ་མེད་པར་སྐུའི་མདུན་ལ་ཡོད་དུས་ཡིན་ཤག་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ལ་ཐོན་དུས་གཞན་ཞིག་བྱེད་དུས། དེ་ནི་རྒྱབ་མདུན་མི་མཐུན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་རེ་ཟུང་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡོང་ཚོག་གི་མ་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་ནམ་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བླ་མ་ཡིན་པའི་གནས་བབ་དེ་ཐ་དད་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་གནས་བབ་དེ་

ཐ་དད་རེད། མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་སྒེར་ཐོག་ལ་སྤྱངས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་། མཚན་སྨད། ཟུར་ཟ་ཞུ་རྒྱུའི་རིགས་དེ་དགག་མ་འོས་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གིས་འཛིན་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མི་གཅིག་གིས་རལ་གྲི་གནམ་གཡུག་གནང་ནས། འདི་ངའི་ལྟ་གྲུབ་ཡིན། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་ནམ་ཡང་གསུངས་མེད། དེ་ནི་མང་གཙོའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཚང་ཕྱིན་ནས་ཐག་བཅད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།

༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧། ༡༩༦༨ ཙམ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་པ་དང་། ནང་དོན་མི་ཉུང་ཤས་དང་བཀའ་བསྟུར་གནང་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢། ༡༩༧༣ ལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐབས་དེའི་བཀའ་ཤག་དང་སྤྱི་འཐུས་ཚང་མར་གོ་བསྡུར་གནང་སྟེ་བང་རིམ་ཆ་ཚང་བསྒྲིགས་པ་རེད། དེ་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བགྲོ་གླེང་མཐར་ཕྱིན་གནང་བའི་རྗེས་སུ་མ་འོངས་པར་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་རེད། གོ་སྐབས་དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཏིང་ཤའོ་ཕིང་གིས་ཞི་མོལ་གྱི་གྲོས་འཆར་བཏོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་རེད། སྐབས་དེར་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱང་གནང་བ་རེད། དེའི་རྗེས་སུའང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཐོག་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་མི་ཐོན་པ་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་འཐོན་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦། ༡༩༩༧ལོ་གཉིས་རིང་ཡང་བསྐྱར་མང་ཚོགས་ནང་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་མ་འོངས་པའི་སྲིད་བྱུས་གང་འདྲ་ཟིན་མིན་ཆེད་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུ་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་རེད། མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་ཟླ་གྲངས་མང་པོ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་

བསྟུ་མི་དགོས་པར་མང་མོས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ཁྲིམས་བཟོའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་སྐབས་༡༡དང་༡༣བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་ཐོག་ནས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཐག་གཅོད་གནང་རོགས་གནང་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ངའི་ཐག་གཅོད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་རེད། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་རང་འགྲིགས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཡང་བསྐྱར་སྤྱི་མོས་ཐོག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་ཡོད། གལ་ཏེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་ཆ་དང་༑ མ་འདང་བ་ཡོད་ན་དེའི་འགན་དེ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་། བོད་མི་མང་ལ་འཁྲི་བ་མ་གཏོགས། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་འཁྲི་གི་མེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ཟུར་ཟ་བྱེད་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་གང་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་འགྱུར་བ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ནའང་། མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་དེ་ཚོའི་བརྒྱུད་ནས་འགྱུར་བ་གཏོང་ཚོག་པ་མ་གཏོགས། དེ་འགྱུར་བ་བཏང་དང་མ་བཏང་གི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལ་བཙན་དབང་ཐོག་ནས་ཞར་གནང་མེད། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ནང་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཐག་གཅོད་གང་གནང་བ་དེ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་དང་གནས་ཚད་མཉམ་པ་ཞིག་རྩིས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད། གལ་སྲིད་དེའི་འབྲུ་དོན་གཞིར་བཟུང་བྱེད་ན། སྲིད་བྱུས་འདི་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ན། ཡང་བསྐྱར་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་བཏང་ན་མ་གཏོགས། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏང་བདེ་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་དེ་སུ་གང་གིས་བཀག་མེད། མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུ་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་དེ་སྒོ་མཐུད་ཡོད་ཤུས་རེད༑ དེར་བརྟེན་ཚད་ལྡན་གྱི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་བཞིན་འགན་ཁྱེར་མཁན་ཡིན་ན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་ཆོག་གི་རེད། སུ་གང་གིས་དགག་པ་

བརྒྱབ་ཚོག་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་མཁན་མེད། དགག་པ་རྒྱག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དེའི་སྔོན་ཆ་དེ་དག་མང་ཚོགས་ནང་གསལ་བཤད་བྱེད་ཚོགདེ་མིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཡང་མང་ཚོགས་ནང་གསལ་བཤད་བྱེད་ཚོག་གི་རེད། དེ་ནས་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་འགྱུར་བ་གཏང་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཏན་ཏན་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ལས་རིམ་དེ་དག་བྱེད་མི་དགོས་པར། སྐབས་བདེ་པོས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲིགས་ཀྱི་མི་འདུག་མདོག་མདོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་རིང་ཙམ་ཐུང་ཙམ་བཤད་རྒྱུ་དེ་དཔའ་རྟགས་མ་རེད། དེ་ནི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལ་འགན་ཁྱེར་བའི་ལས་ཀ་མ་རེད་ལ། བོད་མི་མང་ལ་འགན་ཁྱེར་བའི་ལས་ཀའང་མ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་མི་མང་གི་རྩ་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་གི་ཡོད་ན། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡང་དག་པའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཆ་ཚང་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་གསར་པ་བཙལ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀྱི་མེད།

མང་ཚོགས་ནང་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱྭ་དང་སྐུའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ཐུགས་འཚབ་གནང་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ད་ལྟ་འདིར་ཡང་བཀའ་འདྲི་གནང་མཁན་བྱུང་སོང་། དེ་བཞིན་ང་ཚོར་ཕྱག་བྲིས་གནང་མཁན་དང་། ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་གནང་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཚོས་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་གཙོ་བོ་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཕམ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་དང་མི་འགལ་བ་ཡོང་རྒྱུའི་ཐོག་མང་ཚོགས་ནང་བཀའ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྲིད་བྱུས་འགྲིགས་ཀྱི་མེད་ན། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་འདྲ་གཏང་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཟུར་ཟ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ན་སྲིད་བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་མ་རེད་ལ། མི་དེའི་བྱེད་སྟངས་དེའང་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་རིང་

ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཕེབས་མཁན་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། ཚང་མའི་ཐུགས་ལ་འཇགས་པའི་རེ་བ་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

(༢༠༠༨ཕྱི་ཟླ་༩ཚེས་༦ཉིན་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཧྥ་སར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་གོ་སྒྲིག་འོག་གངས་སྐྱིད་ལས་བྱེད་གསོལ་ཐབ་ཚོགས་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབ་སྦྱོང་གི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོར་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་དང་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྱུལ་སྤྱིལ་ཕྱོགས་སྐོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱིད་ཚུལ་དང་། དེའི་ བསླབ་བྱ་དང་ཐབས་ ལམ་སྐོར།

༄༅།། ད་ལྟ་ཚོགས་ཐེངས་འདིའི་བརྗོད་གཞི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱིད་ཚུལ་དང་། དེའི་བསླབ་བྱ་དང་ཐབས་ལམ་ཞེས་པའི་སྐོར་རེད་འདུག དབུ་མའི་ལམ་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་མདྷྱ་མཀ་ཞེས་ཡོང་གི་ཡོད། དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ནང་བྱོན་ནས་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ངས་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན། དེ་སྔ་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནང་དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་གི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཚིག་གི་ངོ་བོར་བེད་སྤྱོད་མང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དབུ་མ་ཟེར་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཚིག་གི་གོ་དོན་དེ་རང་རེད། ནམ་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། མཐའ་བཞི་འམ་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད། ཡིན་ནའང་མཐའ་དེ་དག་ལས་འདས་པའི་དཀྱིལ་ལ་དབུས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་སྨྲ། འོན་ཀྱང་དེང་སང་རྒྱུན་ལྡན་བེད་སྤྱོད་ནང་དབུ་མའི་ལམ་དེ་ལྟ་བ་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སྤྱོད་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཙང་བ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལམ་ཐོག་མར་བཀའ་གནང་བ་དེ་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ལས། ལྟ་བ་དང་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་

མ་རེད། དེ་གནང་དགོས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་དེ་ཕལ་ཆེར་ཚང་མས་མཁྱེན་ཤག་རེད། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་སྲིད་བཞག་ནས་བྱང་ཆུབ་འཚོལ་དུ་ཐེབས་པའི་རྗེས་སུ་ཡབ་ཟས་གཙང་གིས་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་ཐུབ་མཁན་གྱི་མི་ལྔ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་བའི་དོན་དུ་བཏང་བ་རེད། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཆུ་བོ་ནཻརཉྫནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཟས་རགས་པ་ཏ་ཙང་ཙུང་ཙུང་བསྟེན་ནས་ལོ་དྲུག་བཞུགས་པར་བརྟེན། སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཤ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐམས་ནས་པགས་པ་དང་རུས་པ་ཀྲུས་པའི་དྭ་བ་མ་གཏོགས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་རུང་བྱང་ཆུབ་མ་བརྙེས་པ་རེད། དེས་ན་ལུས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་རྐྱང་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པར་གཟིགས་པ་རེད། ཞིང་པའི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མས་འབྲས་ཐུག་ཕུལ་བའི་ཟས་རགས་པ་དེ་གསོལ་ནས་ནཻརཉྫན་ཆུ་བོར་སྐུ་ཁྲུས་མཛད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་རགས་པ་གསོལ་ནས་སྐུ་གཟུགས་གསོས་པར་བརྟེན། ཁོང་གི་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལྔ་པོས་གོ་རྟོགས་དཀའ་ཐུབ་ལས་ཉམས་འདུག ཟས་རགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་ནས་གང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གོ་རྟོགས་སྤངས་ཏེ་ཝཱ་ར་ཎ་སཱིར་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཐེབས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཕྱིན་ནའང་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཐུགས་སྣང་གང་ཡང་མ་གནང་བར། སྐུ་གཟུགས་ཡག་པོ་གསོས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་ལ་རྩ་དུར་བ་བཏིང་བ་ལ་བཞུགས་ནས་དགོང་གཅིག་ལ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྲོད་ལ་བདུད་བཏུལ། གུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག ཐོ་རངས་ལ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཚགས་པོས་རྟགས་བསལ་གཏང་ན་ཐོ་རངས་དེ་བཞག་ཁག་པོ་རེད། དེ་ནི་ཆེས་༡༥ཐོ་རངས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཆེས་༡༨ཐོ་རངས་ཡིན། ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་དང་ཡང་བསྡུན་དགོས། གང་ལྟར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་རིང་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་ཝཱ་ར་ཎ་སཱིར་ཐེབས་པ་རེད། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེས་ཀྱང་ང་ཚོ་བོད་པས་བོད་ཟླ་༦ཚེས་༤ལ་རྩིས་པ་དང་། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པས་བོད་ཟླ་༦ཚེས་༡༥ལ་རྩིས་ཀྱི་རེད། བོད་ཟླ་༦ཚེས་༡༥ལ་རྩིས་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཆེས་ ༣ བར་དུ་བདུན་ཕྲག་བདུན་རིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་ལ་བཞུགས་པ་རེད། དེའི་ཉིན་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཝཱ་ར་ཎ་སཱི་ར་ལམ་སེང་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོས་ཆེས་༡༥རྩིས་པ་དེ་གཅིག་བྱས་ན་ཡག་པ་མེད་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་ཡིག་ཆའི་ནང་ཆེས་༤། ༥། ༦གང་དུ་རྩིས་ནའང་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་ཝཱ་ར་ཎ་སཱིའི་དབར་ཐེབས་ལམ་དུ་དུས་ཚོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐག་རིང་ནས་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ། ལྔ་སྡེས་གཏམ་ཉམས་པ། བྱ་བ་མང་བ་དེ་ཡོང་གི་འདུག ང་ཚོས་ཁོང་ལ་གདན་བཏིང་གི་མིན། སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་མིན་ཞེས་ནང་ཁྲིམས་བཅས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ། ཁོང་ཚོའི་ནང་ཁྲིམས་དེ་གནས་མ་ཐུབ་པར། ཁ་ཤས་ཀྱིས་བཞུགས་གདན་བཏིང་བ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཞབས་བཀྲུ་རྒྱུའི་ཆུ་ཁྱེར་ཡོང་བ་སོགས་གང་ལྟར་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར། ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་རང་བཞིན་དང་དབང་པོ་རྟ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་འདུག བྱང་ཆུབ་བརྙེས་སོང་ངམ། བདེན་པ་མཐོང་ངམ་ཞུས་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐོང་བྱུང་གསུངས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་རྟ་ལས་ཏེ་ཟམ་རགས་པ་སོགས་འདོད་ཡོན་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པ་ཡིན་ནམ་བསམམས་པ་རེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་རྟོགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་གདུང་བ་འབབ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་བརྙེས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། རྟ་ཅང་རྒྱས་སྤྲོས་ཆེན་པོས་འདོད་ཡོན་ལ་དགོས་མཁོ་ལས་ལྷག་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་འདོད་པ

བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་ཟེར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་པོར་བེད་སྤྱོད་གནང་རྒྱུ་དེ་དེ་ལྟར་བྱུང་འདུག་དེ་ནས་ཕེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སོགས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་དེ་ལྟ་བ་ལ་མང་ཆེ་བ་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་རེད། དེ་བཞིན་སྒོམ་པ་ལ་འང་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་ལའང་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་ན་མ་འགྲིག་པ་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་གི་དྲི་བ་གཅིག་ལ། ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྦྱར་གྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྦྱར་གྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐབས་དེ་དུས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེད་མ་གཏོགས། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནང་པའི་སྦྱོན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་རེད།

དེ་ནས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་དང་། སྔེ་པ་མི་འདྲ་བ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་ཡང་༑ ཚང་མས་དབུ་མའི་ལམ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཟད། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལའང་སྦྱར་གྱི་རེད། གང་ལྟར་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་གཅིག་ལ་དབུ་མ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་འགྲུལ་ལམ་ཞིག་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་བོད་དེ་རང་བཙན་གཙང་མ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མཐའ་གཅིག་རེད། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་གང་ཡོད་པ་བསྟུད་རྒྱུ་དེ་མཐའ་གཉིས་པ་དེ་རེད། མཐའ་ཡིན་ན་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མེད། ལྟ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དེ་ཚོ་མི་འདྲ་བ་རེད། ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་

བཞིན༑ འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ་དང་པོ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུའང་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ནས་གསུངས་མེད། གང་ལྟར་མཐའ་གཅིག་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཁ་བྲལ་རང་བཙན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། མཐའ་གཞན་པ་དེ་ད་ལྟའི་གནས་བབ་གང་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་བསྡད་རྒྱུ་དེ་རེད། མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་ལ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ནས། ང་ཚོའི་མངོན་འདོད་དེ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྲུན་རྒྱུ་དེ་རེད། ༼གོང་ས༽སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཨ་རི་ལ་གནང་བའི་ཞི་བའི་དོན་ཚན་ལྔ་དེ་མང་ཆེ་བ་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་སྐོར་བཀའ་གནང་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྟོད་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བསྟི་གནས་དང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་རྭ་བ༑ དེའི་ནང་གནས་པའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྲུན་རྒྱུ་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་ཞེས་གནའ་སྔ་མོ་ནས་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཚེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་མེད། སྤྱི་ཚོགས་དེ་འཚེ་བའི་རྣམ་པ་མང་པོའི་ཐོག་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པ་ལ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ནའང་རེད། ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཞེས་དངོས་གནས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ན། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་བསྒྱུར་

རྒྱུ་དང་། དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ལྷ་བུར་བོད་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་འཚེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བའི་བསྟི་གནས་དང་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་དྲ་བ་ལྟ་བུར་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་རེད། དེས་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཡང་བོད་དེ་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་བསྒྲུན་རྒྱུ་དེ་རེད། འདིའི་ནང་གྲུབ་ཆའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཕྱེ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོས་བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པ་དེའི་ནང་སྲིད་དོན་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། ཆོས་ལུགས། ལེགས་བྱང་། སྐད་ཡིག་བཅས་ཚང་མ་ཚུད་ཡོད། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་ཟེར་བ་དེའི་ནང་མ་འདུས་པའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་ལྷག་གི་མེད།

མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་མར་ཡོང་ས་དེ་ཀཱལ་མ་ཁ་སིའི་ (Karl Marx)སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཀཱལ་མ་ཁ་སིས་མ་ཁ་སིའི་རིང་ལུགས་ (Marxism) སྤྲོལ་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་པ་མང་པོའི་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཉའ་གནོན་བཤུ་གཞོག་ཏ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེའི་དབང་གིས་མི་རིགས་འཐབ་རྩོད་དེ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཁ་བྲལ་མང་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་བཀས་བཀོད་རྒྱུན་འཛིན་རིང་ལུགས་དང་། ས་བདག་གྲལ་རིམ་རིང་ལུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོའི་འོག་ཏུ་གྲལ་རིམ་གྱི་གཉའ་གནོན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མི་རིགས་ཀྱི་གཉའ་གནོན་ཡང་ཡོད་པ་མཐོང་བ་རེད། གང་ལྟར་མི་རིགས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཉའ་གནོན་བཤུ་གཞོག་དང་༑ གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དེ་གྲངས་མང་མི་རིགས་ནང་སིམ་དུ་འཇུག་རྒྱུ་བཅས་རེད། སིམ་དུ་འཇུག་པ་ཟེར་བ་ནི་ཆུའི་ནང་དུ་མངར་མོ་ བླུགས་པ་ཆུ་དང་འདྲེས་འགྲོ་བ་ལྟར་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་འདི་རེད་ཅེས་ལོགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་གྲངས་མང་མི་རིགས་ནང་སིམ་སྟེ་ཡལ་འགྲོ་བ་དེ་རེད། ཨིན་སྐད་དུ་ assimilation ཞེས་བརྗོད།

སེམ་པའི་སྲིད་བྱུས་(Policy of assimilation)ནི་མི་རིགས་རྩ་མེད་གཏང་རྒྱུའམ། ཡང་ན་མི་རིགས་ཁ་བྲལ་གཏོང་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། གལ་ཏེ་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ན། དང་པོ་དེར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དགོས་ཀྱི་རེད། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་བྱུང་ན་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ལྟ་གྲུབ་དེ་རེད། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ཇི་ལྟར་ཡོང་གི་རེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་སྤང་བྱ་གཉིས་རེད། དེ་ནི་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་དང་། ས་གནས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་སྤང་རྒྱུ་དེ་རེད། མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་བོད་སྐད་ནང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཐོན་གྱི་མི་འདུག ཨིན་སྐད་དུ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལ་ Chauvinismཟེར། རྒྱ་མི་རིགས་མང་ཆེ་བ་དེ་ཧན་(Han)མི་རིགས་རེད། མི་རིགས་ཆེན་པོ་དེས་སྟོབས་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་མི་རིགས་གཞན་ལ་གཉའ་གནོན་བྱེད་པ་དེ་ལ་Han Chauvinism དང་ Han Hegemony ཟེར་བའི་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་སྤང་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོང་ཚོས་དེ་སྤང་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་ད་དུང་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡོད། ས་གནས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཟེར་ན་ས་གནས་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱིས་རིགས་ཞེན་བྱས་ནས་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་མཉམ་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པར་ལོགས་སུ་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ལ་བརྗོད། དེ་གཉིས་སྤང་ཐུབ་ན་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཟེར་བ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དེ་འདྲའི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོང་བ་དང་། ས་གནས་མི་རིགས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྤང་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྲིད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། མི་རིགས་གནས་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་ལའང་རང་སྐྱོང་སྲིད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་༡༡༣ནས་༡༢༣བར་དུ་ས་གནས་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་དེ་ཧ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་པོས་བཤད་ཡོད། དེའི་ནང་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ས་གནས་ཀྱི་འཐུས་ཚོགས་ལ་ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་

པ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལ་ལག་བསྟར་གྱི་དབང་ཆ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ། དབུས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་བཀོད་ཁྲབ་སོགས་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་ས་གནས་ལ་འཚམས་ཀྱི་མེད་ན་ལག་ལེན་བསྟར་མི་དགོས་པ། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་རྣམས་ས་གནས་ཁྲིམས་བཟོ་ཁང་ནས་བཟོ་ཆོག་པ། དཔལ་འབྱོར་ལྷ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ས་གནས་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་གིས་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་པར་དབུས་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་དང་། དཔལ་འབྱོར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ན་མི་འགྲིགས་པ། ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡིན་ནའང་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཚོགས་འདུས་ཐག་གཅོད་པ་མ་གཏོགས་དབུས་ཀྱིས་བཙན་ཤེད་དང་དབང་ཤུགས་མི་བྱེད་པ། སྐད་ཡིག་ཡིན་ནའང་ས་གནས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གང་ཡིན་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་རེད༎ བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་ཟེར་བ་དེས་དབུས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཀྱིས་རང་སྐྱོང་གི་ལྗོངས་ལ་ཁྲབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། མི་རིགས་ཆེན་པོའི་སྐད་ཡིག་གིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཚབ་མི་བྱེད་པ། མི་རིགས་ཆེན་པོའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚབ་མི་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྔོན་གླེང་ནང་དུ་ཡོད་ལ། དོན་ཚན་སོ་སོའི་ནང་དུའང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྔོན་མ་གོང་མའི་རིང་ལུགས་དང་གོ་མིན་ཏང་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་རིགས་གཉའ་གནོན་བྱས་པར་བརྟེན་མི་རིགས་ཁ་བྲལ་འགྲོ་བ་རེད། མི་རིགས་ཁ་བྲལ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་མི་རིགས་གཉའ་གནོན་མེད་པའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་བཙལ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རེད། གལ་ཏེ་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་བ་ས་གནས་ལ་ལག་བསྟར་བྱུང་ན༎ ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་བོད་པས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་མངོན་འདོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ནང་ལ་ཚུད་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གིས་མི་འབོར་ཕར་ཚུར་འགྲོ་བསྐྱོད་ཐོག་ཏུ་ཁྲིམས་བཟོ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་

ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་རེད་ཅེས་མི་སུ་ཡང་འགྲོ་ཆོག་པ་དང་གཞིས་ཆགས་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད། གང་ལྟར་མི་འབོར་སྡོ་བཞུད་དང་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་པའི་ཐོག་ལ་ཁྲིམས་གཞི་གང་འདྲ་བཟོ་ནའང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་སྲོལ་ཆོགས་ཀྱི་འགན་དབང་རེད། དཔེར་ན། ད་ལྟ་ཧོང་ཀོང་ (Hong Kong) གི་མི་འབོར་དང་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་མི་འབོར་གཉིས་ཐ་དད་ཆགས་ཡོད། ཧོང་ཀོང་ནས་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་འགྲོ་ན་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་གི་འོག་ནས་བཀའ་ཁྲོལ་ බླངས་ནས་འགྲོ་དགོས། དེ་བཞིན་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཧོང་ཀོང་ལ་ཡོང་དགོས་བྱུང་ན་བཀའ་ཁྲོལ་བླངས་ནས་ཡོང་དགོས་མ་གཏོགས། རང་དབང་གིས་ཡོང་ས་མེད། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་ནང་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་མི་འབོར་སྡོ་བཞུད་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐར་ཚུར་འགྲུལ་བཞུད་དང་ཡུལ་བསྐོར་སྤྲོ་འཆམ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ཁྲིམས་བཟོ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་དེ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་སྲིད་གཞུང་དང་། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་སྲོལ་ཆོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ཕན་ལ་བོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་༥༥སུ་ལའང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་དོན་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་མེད། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་དོན་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་གོམས་པ་དང་པོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གཞི་རྩའི་ལམ་སྲོལ་དེ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གཞི་རྩའི་ལམ་སྲོལ་དེ་བཟོ་བར་དབུས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དཔེར་ན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཟེར་བ་དེ་ཚུགས་ནས་ལོ་ ༡༩༦༥། ༡༩༦༨ ཕྱིན་ཚར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བར་དུ་གཞི་རིམ་གྱི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་ཐུབ་མེད། ཁོང་ཚོས་ཟིན་བྲིས་ཚར་གསུམ་བརྒྱབས་ནས་དབུས་ལ་སྤྲད་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བར་

དུ་འདི་བྱེད་འདི་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། དེས་ན་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་དྲི་བ་གཞན་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷག་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ནང་གསལ་བའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེའི་ཐབས་ལམ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསལ་ཡོད་སྟབས། རྒྱ་ནག་མཉམ་དུ་མེས་འཚིག་མེར་གཏུག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ཡང་མེད། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གིས་གནོན་ཤུགས་སྤྲད་ནས་བསྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་རྙེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེས་ན་ཇི་ལྟར་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་དེ་དག་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་པ་དང་། ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ། ད་བར་ལག་ལེན་མ་བསྟར་བ་དེ་གང་དུ་འགགས་པ་སོགས་ཚང་མར་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོའི་ཐབས་ལམ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐབས་ལམ་འདིའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པའི་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་མདོན་འདོད་འགྲུབ་པའང་ཡོང་སྲིད། མ་འགྲུབ་པའང་ཡོང་སྲིད། དེ་བཞིན་དུས་ཚོད་གང་ལ་གང་མཚམས་སོང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ནང་འགྱུར་བ་ཞིག་མ་ཕྱིན་བར་དུ་ང་ཚོའི་མདོན་འདོད་མ་འགྲུབ་པའང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་མདོན་འདོད་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད། ལར་ནས་རྒྱ་ནག་གི་རྩ་ཁྲིམས་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་ད་ལྟ་འཛིན་བཞིན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ལའང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་མེད། ག་རེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱ་ནག་གི་མགོ་ཁྲིད་ཚོ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོད་སེམས་ཤིག་(Political will) དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བྱུང་ན་ཉིན་གཅིག་

གི་ནང་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་སྲུས་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་མངོན་འདོད་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་དང་། ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གིས་སྨྲད་འདོད་ཡོད་ན་སྨྲད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁེ་བཟང་མ་གཏོགས། གྱོང་གྲུན་གང་ཡང་རག་གི་མེད་པ་དེ་གསལ་པོས་མཐོང་ཐུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་འབྲེལ་མོལ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། དེ་ལ་འཕར་འབུབ་སྣ་ཚོགས་ཡོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་བརྒྱད་པ་དེ་བྱུང་ན། དེའི་ནང་ད་ལྟ་ངས་ཞུས་པའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བོད་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཇི་ལྟར་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཁྱབ་པ་གཅིག་གྱུར་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་བསམ་ཚུལ་བསྟུར་རྒྱུའི་བང་ཞིག་སྒྲིག་གི་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་ཐབས་ལམ་ནི་འབྲེལ་མོལ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ལམ་མེད། འདིར་མཚམས་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ་བགྲོ་གླེང་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ལ་དུས་ཚོད་མང་བ་བྱུང་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་ཁྱེད་ཚོས་བཀའ་འདྲི་དང་འགྲེལ་བརྗོད་སོགས་ག་རེ་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་འཛེམས་ཟོན་མེད་པར་ལྷུག་པོ་གནང་རོགས། དེ་ཚོ་ཏོག་ཙམ་ཐུང་དུ་གནང་ཐུབ་ན་མི་མང་བ་ལ་དུས་ཚོད་རག་རྒྱུའི་དགེ་མཚན་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

དྲི་བ། དབུ་མའི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདི་གཞི་བཟུང་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཆ་རྐྱེན་ཁ་ཤས་བཏོན་གྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་རྩ་ཁྲིམས་སྒྲོམ་གཞིའི་འོག་ལ་གནས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་དུས་དེ་མ་འོངས་པར་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་རེད་དམ། ཡང་ན་དེ་ལས་

གཞན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆ་རྐྱེན་བཏོན་པ་དེ་ངོས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་འགག་རྩ་དེ་གང་དུ་ཐུག་ཡོད།

གཉིས་པ་དེ། ང་ཚོའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་སི་ཧྲ་སི་སྒྲག་གསུང་བཤད་དང་ཨ་རིར་གནང་བའི་གསུང་འཕྲིན་གཞི་རྩར་བཞག་ནས་གསུངས་པ་དེ་དང་༑ ད་ལྟ་ང་ཚོའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འདིའི་དབར་ཁྱད་པར་འདྲ་ཕྱིན་ཡོད་དམ།

ལན། དྲི་བ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག རྒྱ་ནག་གི་ངོས་ནས་བོད་དེ་གནའ་སྔ་མོ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱུན་དུ་བཤད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་སེལ་མི་ཐུབ་པའི་འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་༡༧བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་པ་དེ་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ནི་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་བཞིན་པ་རེད། མ་འོངས་པ་ལའང་ང་ཚོ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་བྱེད་ནས་བསྡད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་དེ་གནའ་སྔ་མོ་བྱུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པ་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བ། མ་འོངས་པ་བཅས་གསུམ་གར་ཁྱབ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་བདེན་པ་མིན་པར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་དངོས་གནས་བོད་དེ་གནའ་སྔ་མོ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། ལྷག་པར་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་ནང་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་ཐུབ་ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ལའང་ཁག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཁོང་ཚོས་གསལ་པོ་

ག་རེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་དེ་བྱུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པར་ཁས་མ་ལེན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ལོར་བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་བཀྲོལ་བཏང་བ་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། བཙན་འཛུལ་(Aggression)ལ་ཆགས་པ་དང་། ད་ལྟའི་གནས་བབ་དེ་བཙན་བཟུང་ (Occupation) ལ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་ཡོང་(Legitimise) ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག དེས་ན་ང་ཚོ་བཀའ་མོལ་མ་གནང་གོང་དུ་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གནས་བབ་དེ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཞི་འགྲིག་ཡོང་གི་ཡོད་ནའང་རེད། ཞི་འགྲིག་ཡོང་གི་མེད་ནའང་རེད། འབྲེལ་མོལ་དེ་ཆད་ནའང་རེད། བོད་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མིའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པ་དེ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཏ་ཙང་དགོངས་པ་གུ་ཡངས་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ནས་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཟུར་དུ་གཞག་དགོས། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་ཚོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོས་མ་འོངས་པའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། འདས་པའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་མེད། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཁྱེད་རང་ཚོའི་བཤད་སྟངས་གཞན་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་བཤད་སྟངས་གཞན་པ་ཞིག་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་མི་གཞན་གྱི་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡང་། ཁོང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་དེ་གཡུག་ན། མ་འོངས་པར་རྙོག་ཁྲ་ལང་རྒྱུའི་ས་བོན་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཟུར་དུ་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ལོ་རྒྱུས་ནི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་དོན་དུ་མིན་པར། དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་རེད། དེས་ན་དེ་སྔོན་ལ་ཐག་གཅད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུར་ཞི་བའི་དོན་ཚན་ལྔ་དང་༑ སི་ཏྲ་སི་སྦྲག་གི་གསུང་བཤད་གཉིས་པོ་རྒྱུན་རིང་པོ་གནས་པ་རེད། སི་ཏྲ་སི་སྦྲག་གི་གསུང་བཤད་ནི་ཞི་མོལ་གྱི་གྲོས་གཞི་མ་རེད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་འགྱུར་བ་འགྲོ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མ་འོངས་པར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀར་མཁོ་བའི་ཐུགས་

རྒྱུད་རིང་པོའི་གཟིགས་སྣང་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྟེ་བ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་སི་ཏུ་སི་སྨྲག་གི་གསུང་བཤད་ནང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགོས་འདུན་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་ཡོད། དེའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ལམ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་དགོས་རྒྱུ་དང་། མང་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་དགོས་པ། བོད་ལ་གཞི་རིམ་གྱི་ཁྲིམས་ལོགས་སུ་དགོས་པ་སོགས་འཁོད་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་རང་བཙན་དང་༑ རྣམ་པ་འགྱུར་བའི་རང་བཙན་རེད་མ་གཏོགས། རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་ངོས་ལེན་བྱས་མེད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣། ༡༩༩༨ གང་རུང་ཞིག་ཏུ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱི་གསུང་འཕྲིན་ནང་། དུས་ཚོད་དེས་ཅན་ནང་སི་ཏུ་སི་སྨྲག་གི་གསུང་བཤད་ལ་རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་ལན་མ་བྱུང་ན༑ དེའི་ནང་བོད་ཀྱི་ངོས་ནས་འཁྱེར་དགོས་པའི་འགན་ཁུར་རྣམས་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེའི་དུས་ཚོད་ནང་རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་ལན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། དེའི་ལོ་རྗེས་མའི་གསུང་འཕྲིན་ནང་། སི་ཏུ་སི་སྨྲག་གི་གསུང་བཤད་དེ་ནུས་མེད་ལ་ཕྱིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བཀའ་ཤག་གི་གསུང་འཕྲིན་ནང་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་ནུས་མེད་ལ་ཕྱིན་པར་ཟ་འཛིན་གནང་ཡོད༑ དེས་ན་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༢ནས་བསྐྱར་དུ་འབྲེལ་མོལ་མགོ་ཚུགས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སི་ཏུ་སི་སྨྲག་གི་གསུང་བཤད་དེ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཁྱེར་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་གི་མེད། ཡིན་ནའང་སི་ཏུ་སི་སྨྲག་གི་གསུང་བཤད་ཀྱི་སྙིང་དོན་དེ་ཚོ་ད་ལྟའང་བསྟོད་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཞེས་པ་དེ་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨དང་། ༢༠༠༥ ལོ་སོའི་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུམ་དུས་གསུང་འཕྲིན་ནང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་འོག་ཅེས་གསལ་པོ་བཀའ་གནང་ཡོད། དེས་

ན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རྩ་འཛིན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག སྐུ་ཚབ་རྣམ་པ་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབས་པ་དེས་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མི་འདུག བཀའ་བློན་ཁྲི་པས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབས་པ་དེས་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མི་འདུག ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔོན་མ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་ཅིག་བསྒྱུར་དུ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ད་ལྟ་དེ་འདྲ་གནང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་སླེབ་པ་ཞིག་ཏུ་རྩིས་ཀྱི་མེད། ཡང་བསྐྱར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་མོལ་གྱི་གོམ་པ་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་སྤོ་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ཁར། ཉིན་ཤས་རྗེས་སུ་ཡལ་འགྲོ་བ་དང་ནུས་མེད་འགྲོ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་བརྩམས་ནའང་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་གནང་རྒྱུའི་སྔོན་དུ་ང་ཚོས་འབྲེལ་མོལ་ཐོག་ནས་གོམ་པ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཤིག་བརྒྱབས་ནས་དངོས་གནས་བོད་ནང་གནས་བབ་འགྱུར་བ་གཏང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་བསྟུད་པའི་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནང་ཏན་ཏན་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སྲིད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། བོད་དེ་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲུབ་བསྡད་ཡོད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྟགས་དང་རྒྱལ་གླུ་སོགས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མ་འོངས་པར་རང་སྐྱོང་ཐོབ་ན་དེ་དུས་རྒྱལ་རྟགས་རྒྱལ་དར་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་དབང་ཆད་དེ་ཡོད་དམ།

གཉིས་པ་དེ་ལ། ང་ཚོའི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཐེངས་བརྒྱད་ཐེབས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་ང་ཚོའི་སྐུ་ཚབ་ཚོ་སྐབས་རེ་སྐུ་ཚབ་ཡིན་པ་འདྲ་པོ་དང་། སྐབས་རེ་མིན་པ་འདྲ་པོ་སྣ་ཚོགས་བཤད་ཀྱི་འདུག དེ་བཞིན་

ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་གཟུ་དབང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཨ་རི་དང་། ཡང་ན་ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲ་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཐུབ་ན་ཁྱད་པར་ཞིག་མེད་དམ།

ལན། བོད་དེ་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་བཙན་གཙང་མ་ཡིན་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་། སྤྱིར་བཏང་རང་བཙན་གཙང་མ་བྱས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྡད་པ་རེད། དངོས་གནས་ཀྱི་བྱུང་རབས་ལ་ང་ཚོས་བལྟས་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཐོག་མ་མགོ་བཙུགས་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་ཉི་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ཤིག་ནང་ཡིན་པར་བརྟེན། ད་ལྟ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་འགྲོ་ཟིན་པ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱའམ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་པའི་མགོ་སྟོད་དུ་སོག་པོས་དབང་བསྒྱུར་མ་བྱས་བར་དུ་བོད་དེ་རང་བཙན་གཙང་མ་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རེད། གང་ལྟར་ས་ཁྱོན་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་བོད་ཀྱི་དབུས་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་རང་བཙན་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་༡༢༦༤། ༡༢༦༥ ལ་སོག་པོས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་བསྐྱར་དུ་ཕུལ་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རང་བཙན་གྱི་མངའ་དབང་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་རེད་དམ། ཡང་ན་བོད་དེ་སོག་པོའི་གོང་མའི་འོག་ཏུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལ་བསྐོས་པ་རེད། དེ་ནི་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་དང་ང་ཚོའི་དབར་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དེར་ཐུག་ཡོད། སོག་པོའི་དབང་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྔོན་དུ་བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པ་རྒྱ་ནག་གིས་ཀྱང་དེང་སང་བཤད་ཀྱི་མེད། སྤྱིར་བཏང་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུས་རང་གི་ངོ་བོར་བལྟ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ལོ་རྒྱུས་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ངོས་ནས་བལྟ་རྒྱུ། ལོ་རྒྱུས་དེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟ་རྒྱུ་བཅས་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རེད། དེས་ན་ལོ་རྒྱུས་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་བལྟས་ན་ད་ལྟ་བཀའ་འདྲི་གནང་མཁན་གྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་རང་བཙན་གཙང་མ་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རེད།; ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་རང་རེད། འོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲེལ་

བརྗོད་བྱེད་སྟངས་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བཏང་ཡོད། རང་བཙན་གཙང་མ་ཡིན་མིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཚམས་གཟུང་ས་དེ་སོ་སོས་ང་རང་བཙན་ཡིན་ཟེར་བས་ཕན་ཐོགས་མེད། འདྲ་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཕར་ཚུར་གཞུང་ཚབ་གཏོང་ལེན་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞག་རྒྱུ་དེ་རང་བཙན་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་གསལ་ཤོས་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོས་བྱས་མེད། ང་ཚོ་ཟུར་བསྡད་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞུང་ཚབ་གཏོང་ལེན་(Diplomatic relation)གྱི་འབྲེལ་བ་རྩ་བ་ནས་མ་བྱས་པ་ཡིན་སྟབས། དེང་སང་ང་ཚོའི་བྱུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཁྲུག་བཤད་དང་ལོག་བཤད་གང་བྱེད་ནའང་ང་ཚོས་ལས་སླ་པོ་དང་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ལན་བརྒྱབ་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་གཅིག་དེར་ཐུག་ཡོད། ང་ཚོ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་གང་ལ་གང་འཚམས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་རེད། འོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྗེས་ལུས་མང་པོ་ཐེབས་བསྡད་ཡོད།

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དབུ་བརྙེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་རྟགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དར་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧བར་དུ་ཕལ་ཆེར་ང་ཚོའི་བོད་པའི་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་གླུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་བྱུང་མེད་བསམ་གྱི་འདུག རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་ཁར་རྒྱ་གར་བར་བཀྲལ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ལོར་ཨེ་ཤི་ཡའི་འབྲེལ་ལམ་ཚོགས་ཆེན་(Asian Relations Conference)སྐབས་སུ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ལོགས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་གླུའི་དགོས་མཁོ་བྱུང་སྐབས་ང་ཚོས་ལམ་སེང་དམག་སྐར་གྱི་དར་ཆ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་དར་དང་། དམག་སྐར་གྱི་གླུ་གཞས་གཅིག་ལ་རྒྱལ་གླུའི་ངོ་བོར་དེ་དུས་བཏང་འདུག དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སེང་གེ་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་དར་དེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་དུས་བཏང་བའི་གཞས་དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱལ་གླུ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུན་རིང་པོར་བཏང་བ་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་དར་སྔོན་མ་ཡོད་

པ་དེ་རང་འཛུགས་བཞག་པ་དང་། རྒྱལ་བློའི་ཚིག་གསར་པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ལོར་༢གོང་ས་མཆོག་མ་སྒྲུ་ཧྲེར་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བརྩམས་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཤོག་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་རྟགས་དེའང་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་གསར་པ་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར་རྒྱལ་དར་དེ་ ༡༩༨༢ཕྱི་ཟླ་༣ནས་བྱུང་བ་དང་། ད་ལྟ་གཏོང་བའི་རྒྱལ་གླུ་དེ་ ༡༩༥༩ཕྱི་ཟླ་༥ཙམ་ནས་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་སེང་གེ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་རྟགས་དེ་ད་དུང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་རེད། ང་མ་སྒྲུ་ཧྲེ་ལ་༢གོང་ས་མཆོག་མཇལ་ཁ་བཅར་སྐབས་ཕལ་ཆེར་ ༡༩༥༩ ཕྱི་ཟླ་༤མཇུག་གམ་ ༩ པའི་ཚེས་ཤར་ལ་རེད། དེ་དུས་རྒྱལ་རྟགས་དང་ལས་ཤོག་བཟོས་ནས་ཉིན་ཤས་མ་གཏོགས་ཕྱིན་མི་འདུག

མ་འོངས་པར་བོད་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱུང་ན། རྒྱལ་གླུ་དང་རྒྱལ་དར་རང་འཛུགས་བསྟད་ཀྱི་རེད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་ཚེ། དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་བསྟད་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། བསྟད་ཚོག་གི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ རྗེས་སུ་བོད་ནང་ཡོད་མཁན་རྒྱ་མིས་ང་ཚོའི་རྒྱལ་དར་དེ་འཛུགས་ཚོག་གི་མ་རེད། རྒྱ་མིའི་སྐར་ལྔའི་དར་ཆ་དེ་འཛུགས་དགོས་རེད་ཅེས་ཤུགས་ཆེན་པོས་བཤད་དུས་སྲིད་ཚབ་བློ་ཁང་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐར་ལྔའི་དར་ཆ་དེ་རྩ་བ་ནས་འཛུགས་རྒྱུ་མིན་ཞེས་གསུངས་པར་བརྟེན། རྙོག་ཁྲ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་སྐུ་མདུན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་སྐོར་མའོ་ཙེ་ཏུང་དང་བཀའ་མོལ་བྱུང་འདུག སྐབས་དེར་མའི་ཙེ་ཏུང་གིས་དེ་ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་ཚོས་ནོར་བ་རེད། ཁྱེད་ཚོའི་རྒྱལ་དར་ངེས་པར་དུ་འཛུགས་ཚོག ཡིན་ནའང་དེ་དང་མཉམ་དུ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་རམ་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་སྐར་ལྔའི་དར་ཆའང་འཛུགས་དགོས། སྐར་ལྔའི་དར་ཆ་མ་བཙུགས་པར་བོད་པའི་དར་ཆ་རྐྱང་པ་བཙུགས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་འདུག ཡིན་ནའང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦། ༡༩༥༢ རྗེས་སུ་གཡོན་ཐལ་རིང་ལུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་སྟེ་སྲིད་ཇུས་

གཞན་ནང་ཕྱིན་པར་བརྟེན། མདོ་ཙེ་ཏུང་གིས་བཤད་པ་དེ་བསྟུད་མེད། ལར་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་རྒྱལ་དར་དང་མངའ་སྡེ་སོ་སོའི་དར་ཆ་གཉིས་མཐོ་དམན་འདྲ་མཉམ་འཛུགས་རྒྱུའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་པ་ལའང་མ་འོངས་པར་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་ན། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལས་རྟགས་དང་དར་ཆ་སོགས་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ལོགས་སུ་མེད་དུས་མིང་ལ་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དར་ཆ་དང་ལས་རྟགས་དེ་བསྟུད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

འབྲེལ་མོལ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བདེན་པ་རེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཞིག་ཕྱེ་དགོས་ཀྱི་རེད། འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་དྲུག་པའི་བར་དུ་ང་ཚོས་འབྲེལ་མོལ་ཞུ་སའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ངོས་ནས་དེའི་སྐོར་ལ་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ལ་གང་ཡང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་འདི་ག་སྐུ་སྐེར་ཡིག་ཚང་ནས་ཆེས་གྲངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་རྒྱ་ནག་དང་བཀའ་མོལ་གནང་དུ་ཕེབས་རྒྱུའམ། ཡང་ན་ཕེབས་ཚར་སོང་ཞེས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་གནང་གི་ཡོད་རེད། གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུའི་ཚིག་གཞི་དེ་ཙུང་ཙུང་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། རྒྱ་རི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ལས་རོགས་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་ཆེད་ཆེས་གྲངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐོན་པ་རེད། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་རི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐལ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་རེད༔ ཁོང་ཚོ་ཉི་མ་འདི་ཙམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྡད་ཀྱི་རེད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཀྱི་ཡོད། གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་དེ་ལ་རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་མ་རེད་ཅེས་ནམ་ཡང་བཤད་ཀྱི་མེད་པར་

བརྟེན། ངོས་ལེན་བྱས་པ་ལ་ཆ་བཞག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། གསར་འགོད་པ་དེ་ཚོས་སྐད་ཆ་དྲིས་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་ཏ་གོ་མ་སོང་། ཕྱི་ལ་བསྟུད་པའི་མི་ཁ་ཤས་སླེབས་ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐག་ཉེ་པོ་རེད་ཅེས་སོགས་རིང་ཐུང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། སྤྱི་བཏང་རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་རྟོག་ཁྲ་དེ་ནང་སྲིད་མ་གཏོགས་ཕྱི་སྲིད་ཀྱི་རྟོག་ཁྲ་ཞིག་ལ་རྩིས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཤད་བསྟུད་པ་དེ་ཁོང་ཚོའི་ནམ་རྒྱུན་སྐྱུག་རྫུན་བཤད་པའི་གཤིས་ཀ་དེ་རང་རེད། ཉེ་ཆར་ཕྱི་ཟླ་༧ནང་འབྲེལ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ཟླ་༥ནང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གང་ཡང་བཤད་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་ཤིང་ཧྭ་གསར་ཁང་གིས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་མོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་བཤད་འདུག འོན་ཀྱང་སྐུ་ཚབ་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་ཁོང་ཚོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་སྒེར་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཅེས་ཚིག་གསར་པ་ཞིག་སྦྲར་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གཅིག་གམ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བར་ཞུགས་ཐོག་ནས་འབྲེལ་མོལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་ཡོང་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱིར་བཏང་གི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་སྒྲོམ་གཞིའི་ཆ་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་གསུམ་པའི་རྗེས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་མོལ་གྱི་སྐོར་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཙུགས་འདུག དེས་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་། དཔེར་ན་ད་ལམ་ཕྱི་ཟླ་༥དང་ ༧ནང་སྐུ་ཚབ་ཕེབས་རྒྱུ་དེ་ཚོ་གསར་འགྱུར་ནང་མ་བརྒྱབ་གོང་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་བདུན་གྱི་གཞུང་ཚབ་ལ་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དང་། ཡང་སྐུ་ཚབ་ཕེབས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ང་ཚོ་བཀའ་མོལ་འདི་འདྲ་བྱུང་སོང་ཞེས་ནང་དོན་གསལ་

བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག དེར་བརྟེན་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་སྔོན་མ་ནང་བཞིན་ཆུའི་ནང་དུ་རྡོ་གཡུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁོང་ཚོས་གང་བཤད་པ་དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་བཤད་ས་མེད་པ་དེ་ཚོ་བསྡད་མེད། འབྲེལ་མོལ་གསུམ་པ་ནས་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་སྟབས། ང་ཚོས་ཀྱང་ལམ་སེང་དེ་དང་མཉམ་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོས་གང་བཤད་པ་ལ་ང་ཚོས་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་གང་འདུག་ཆ་ཚང་བལྟས་ཡོང་དུས། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལས་རིམ་ཆ་ཚང་རྟོགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དྲི་བ། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་གཞི་བཟུང་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཕྱུག་ས་གནས་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ཟེར་བ་དེ་གལ་སྲིད་མ་འོངས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མི་གནས་སྡོད་བྱེད་བསྡད་པ་དེ་ཚོ་མར་རྒྱ་ནག་ལ་སློག་གི་རེད་དམ། ཡང་ན་སྔ་མཐུད་ནས་བསྡད་ཆོག་གི་རེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བོད་གཞུང་མང་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་འགྲོ་སྡོད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་དེ་དང་། བཀའ་བློན་ཁྲི་པས་སྔོན་མ་ནས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཟེར་བ་དེར་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད། བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཟེར་བ་དེར་འགྲེལ་བཤད་འདྲ་མིན་རྒྱག་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྐུ་དངོས་ནས་འགྲེལ་བཤད་དེ་གོ་བ་ཡིན་ན་སེམས་པ་བདེ་བ་ཡོད་དུས་གཅིག་གསུང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལན། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱུང་ན། རང་སྐྱོང་གི་ས་ཁུལ་དེའི་ནང་རང་སྐྱོང་དེའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་མི་དེ་ཚོའི་འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁྲིམས་བཟོ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་དེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཕྱི་མིའི་གཞིས་ཆགས་བྱེད་སྟངས་དང་། ཕྱི་མི་ཡོང་སྟངས། ཕྱི་མིའི་འགྲོ་སྟངས་སོགས་ལ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྲིམས་གཞི་དེ་དངོས་ཡོད་

ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ལ་བལྟས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཕྱིན་ནས་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ན་ཁག་པོ་བྱེད་སྲིད། ཐོག་མར་གསལ་པོ་མཐྱེན་དགོས་པ་གཅིག་གང་རེད་ཅེ་ན། བོད་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་བྱུང་ན། རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཡིན་པའི་བོད་མི་ལ་མ་གཏོགས། མི་རིགས་གཞན་པ་བོད་ནང་བསྡད་ནའང་། རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་མེད། དེའི་འོས་བསྡུ་དང་ཆབ་སྲིད་ནང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དེའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་མ་གཏོགས། མི་རིགས་སུ་ཡིན་ནའང་ས་གནས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རང་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་དེ་རག་གི་མེད། འོན་ཀྱང་ས་གནས་དེའི་ནང་མི་རབས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གཞིས་ཆགས་ནས་བསྡད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་དག་རྩ་སློག་གིས་གནས་སྡོ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་བྱས་ན་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འཛིག་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་སྲིད་པ་རེད། དེ་མིན་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནང་ཡོང་མཁན་དེ་ཚོ་ཁྲིམས་ཤིག་གི་འོག་ནས་བསྡད་མི་ཆོག་པ་དང་། བསྡད་མ་ཐུབ་པ་ཏན་ཏན་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེས་ན་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ནང་དུ་བོད་རིགས་མ་ཡིན་པའི་མི་ཕྱིན་ནས་མེད་པར་གཙང་མ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་ཞེ་ན་ཧ་ལམ་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་རིགས་ལས་མི་རིགས་གཞན་གྲངས་མང་བ་བསྡད་ཐུབ་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་མང་པོའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་བོད་ནང་མ་བསྡད་ཐབས་མེད་ཡིན་ནའང་། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་དང་། ཕྱི་མི་བྱས་ནས་བསྡད་རྒྱུ། གྲངས་འབོར་ཧ་ཅང་མང་བའི་དབང་གིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་པ་དེ་ཚོ་ཏན་ཏན་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེའི་དཔེ་མཚོན་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མདུན་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཧོང་ཀོང་(Hong Kong)དང་མ་ཀའོ་(Macao)གཉིས་རེད། ད་ལྟ་ཧོང་ཀོང་དང་མ་ཀའོ་ནང་ཕྱི་མིའི་དཀའ་ངལ་ཧ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ཁྲིམས་གཞི་ཡག་པོ་བཟོ་ཐུབ་ན་ད་ལྟ

ནང་བཞིན་བོད་ནང་རྒྱ་མི་མང་པོ་ལྷག་གི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡུལ་སྐོར་སྤྲོ་འཆམ་ལྟ་བུ་ཡོང་ན་བོད་པ་ལ་ཁེ་བཟང་ལས་གྱོང་མེད། དེར་བརྟེན་གཏན་སྡོད་ཀྱི་མི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཚོང་ལས་སོགས་སུ་ཞུགས་མཁན་ལ་གྲངས་ཚུང་མི་རིགས་རང་གིས་འགན་ཁུར་ལེན་ཐུབ་པ་དེ་ཏན་ཏན་ཡོད་དགོས་བསམ་གྱི་འདུག

བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཟེར་བ་ལ་མི་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་གང་རྒྱུག་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མིན་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད། བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་མཁན་དང་། རང་བཙན་གཙང་མ་རྩོད་མཁན། དེ་མ་ཡིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་པ་ཡོད་མཁན་བཅས་སུ་ཡིན་ནའང་ཐབས་ལམ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར་གང་དུ་སྤྱིར་སྤྱིར་ལྟ་བུ་རེད། རང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བདེན་པ་དེ་འཐོབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལ་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། དེར་བརྟེན་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་དང་དབུ་མའི་ལམ་གཉིས་མཚུངས་བསྡུར་བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད།

སྔོན་མ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་སྔོན་འགྲོའི་ལས་རིམ་སྤེལ་བའི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་དང་། རང་བཙན་གཙང་མ། བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས། རང་ཐག་རང་གཅོད་བཅས་གདམ་ག་མང་པོ་བཟོས་པར་བརྟེན། དེ་ཡང་གདམ་ག་གཅིག་མིན་འགྲོ་བསམས་ནས་དེ་ནས་འབྲེལ་བ་རེད་འདུག དེ་དུས་ང་སྤྱི་འཐུས་ནང་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ལྷ་རྣ་ཋ་སླིར་ཡོད། དེའི་བར་བཀའ་ཤག་གིས་མང་མོས་འོས་བསྡུའི་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་བཟོས་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་ཆེད་བཏང་ཚར་འདུག ཟླ་སར་འཁྱོར་ཏེ་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་དེ་གདམ་གཞིའི་ནང་བཞག་པ་དེ་འགྲིགས་མེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཡིག་ཆ་ཆང་མ་བཀྲམས་ཚར་བ་རེད།

དབུ་མའི་ལམ་ནི་བོད་དང་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་

སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་བཙན་གཙང་མ་དང་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འོན་ཀྱང་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ནི་ཐབས་ལམ་རེད་མ་གཏོགས། དེས་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་བཤད་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་དང་གཅིག་པའང་མིན་ལ། དེའི་འགལ་ཟླའང་མིན། གང་ལྟར་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་བྱེད་ནའང་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་བཙན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་བྱེད་ནའང་འགྲིགས་ཀྱི་རེད། དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་ནའང་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་དེའི་ཐབས་ལམ་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དམིགས་ཡུལ་དེ་བདེན་པ་མིན་ན་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཡོང་ཐབས་མེད།

སྤྱིར་བཏང་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཟེར་བའི་མིང་དེ་གཱན་དྷིའི་སཏྱཱགྲཧ་(Satyagraha) ཞེས་པ་ནས་བསྒྱུར་བ་ལས། བོད་པའི་མིང་གསར་པ་ཞིག་མ་རེད། སཏྱ་ཞེས་པ་བདེན་པ་དང་། ཨཱགྲཧ་ཞེས་པ་ཨུ་ཚུགས་རེད། སཏྱཱགྲཧ་ཞེས་པ་ནི་གཱན་དྷིས་བཟོས་པའི་ཚིག་ཅིག་རེད། དེས་ན་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཟེར་བ་ཐབས་ལམ་རེད་མ་གཏོགས། མཐར་ཐུག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་མ་རེད།

དྲི་བ། ཁ་སང་ཕྱུག་སྤྲེལ་བཀའ་བློན་ཞིག་གིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཐོག་རྩོད་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་བཅའ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེའི་ཟིན་བྲིས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་བཙུག་མེད། ཡིན་ནའང་གྲོས་ཚོགས་ནང་རྗེས་སུ་བཙུག་པ་རེད། སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེ་བཙུག་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པར་ཐམ་ཁ་ཡོང་གི་རེད། རྒྱལ་ཁ་ཡོང་དགོས་ན་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་བཙུག་དགོས་གསུངས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་གྲོས་ཚོགས་སུ་གྲོས་བསྡུར་མང་པོ་བྱས་པའི་མཐའ་མ་དེ་ལ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་ནམ། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེས་ང་ཚོའི་འཐབ་རྩོད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།

ལན། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་སྐབས་དེར་མི་བཞིའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད། ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་མགོ་ནས་མཇུག་བར་ཆ་ཚང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཟོས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་རང་རེད། ཡིན་ནའང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མགོ་བརྗོད་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་བཞག་ཐུབ་པ་དེས་ཆོས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། བཞག་མ་ཐུབ་པ་དེས་ཆོས་ལ་གནོད་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་མང་པོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དུས་སྐད་ཆ་རིང་པོ་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་ང་ཚོའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་འཛུ་ས་ལྟ་བ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེ་རེད། གནའ་སྔ་མོ་(Middle age) ལོ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་དང་དགོན་པས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཧ་ཅང་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ནས་རྙོག་ཁྲ་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། རིམ་པས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་དགོན་པ་ (State and Church)ཟ་དད་བཟོ་བའི་དོན་དུ་ Secularཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་བྱུས་གཏོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཐོག་བྱུས་གཏོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན། Secular ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཐོག་མའི་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད༑ ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་བརྗོད། དེ་ནས་རིམ་པས Secularཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་འགྲེལ་པ་རྒྱུག་སྟངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་རེད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཆོས་མེད་རིང་ལུགས་ལ་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཆོས་རྩ་བ་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བརྗོད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་ལ་བེད་སྤྱོད་

བཏང་སྟེ་ཆོས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་འགོག་རྐྱེན་གཙོ་བོ་རེད་ཅེས་བརྗོད། མར་ཁེ་སི་ (Marx)དང་པོའི་བསམ་བློའི་ནང་Secularཟེར་བ་དེ་ཆོས་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཆོས་ རྩ་མེད་གཏང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འཁྱེར་དགོས་ཚུལ་བཤད་ཡོད། ཡིན་ནའང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་Secularཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ལ་བསྒྱུར་ཡོད༑ དེ་ནི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་གུས་ཞབས་གཅིག་པ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཡིན་བཞིན་པ་རེད། ང་ཚོའི་གཞུང་གི་ཆོས་ལུགས་འདི་ཡིན་ཞེས་མེད། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་ཐ་ཡི་ལེན་ (Thailand) དང་། ཤྲི་ལངྐཱ། (Sri Lanka) འབར་མ་ (Burma) བཅས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རེད། དེས་ན་ཁོང་ཚོའི་ཟུང་དུ་འབྲེལ་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་ནང་པའི་ཆོས་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་པའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཆོས་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། འདི་ཡིན་ཞེས་མཚུབ་མོ་བཙུགས་མེད་པར་བརྟེན། ང་ཚོའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དང་གཅིག་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུའང་ང་ཚོའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས་ངོས་འཛིན་གནང་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ནང་ལ་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཚུད་པར་བརྟེན། གཱནྡྷིའི་དགོངས་པའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་Secularདང་གཅིག་པ་ཆགས་ཡོད་བསམ་གྱི་འདུག དངོས་གནས་བྱས་ན་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་མིང་དེ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མགོ་བརྗོད་ནང་བཙུག་དུས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་འགྱུར་བ་གཏང་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ང་ཚོས་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་ཡང་བརྒྱབས་མེད། ཁོང་ཚོས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་བཙུག་རྒྱུ་རག་པ་ཡིན་སྟབས་དེས་འདོད་པ་ཚིམས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་མ་ཕྱིན་པ་དེས་འགྲིགས་འདུག་བསམམས་ནས་བཞག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁ་དང་ཕམ་ཁ་བརྩི་རྒྱུ་གང་ཡང་བསྡད་མེད། ལར་ནས་Secular ཟེར་བའི་དོན་དུ་ཆོས་

ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་འཁོད་པ་ཡིན་ན། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་བདེ་བ་ཡོད་རྒྱུ་རེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཐོག་ཏུ་ང་ཚོས་ཐུན་བུ་བྱེད་བདེ་བ་བྱུང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་ན། ཆོས་ལ་ཕན་གནོད་གང་ཡང་འགལ་བ་སྐྱེལ་རྒྱུ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་རྗེས་སུ་ང་ཚོས་ཞིབ་ཆགས་པོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་འཁོད་ན། ཆོས་བརྒྱད་སྤྱི་འཐུས་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད་ཅེས་པའི་དགོངས་ཚུལ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་བྱབ་ཚུང་རེད། སྤྱིར་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མགོ་བརྗོད་ནང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་འཁོད་ནའང་། ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཡོང་སྟངས་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་འཁོད་ཡོད་པ་དེས་དོགས་པ་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། གང་ལྟར་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སོགས་ག་རེ་བཤད་ནའང་དེའི་དབང་གིས་ང་ཚོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དེ་མང་གཙོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའམ། ཡང་ན་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་འགལ་ལྷ་འགྲོ་བ་རྩ་བ་ནས་མེད་བསམ་གྱི་འདུག ད་གྲུབ་པ་ཡིན་ས་རེད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

(༢༠༠༨ཕྱི་ཟླ་༩ཚེས་༢ཉིན་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཧྥ་སར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་གོ་སྒྲིག་འོག་གངས་སྐྱིད་ལས་བྱེད་གསོལ་ཐབ་ཚོགས་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་སྦྱོང་གི་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པར་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཐབས་ལམ་ཞེས་པའི་སྐོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄༅ གདན་ས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ གསུང་བཤད་གནང་བ།

༄༅། །སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་བྱེས་སྨད་གཉིས་ཀྱི་༸སྐྱབས་མཆོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་གྲྭ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ༑ ལས་སྡེ་དབུ་ཚོས་རྣམ་པས་གཙོས་སེ་ར་འདུས་སྡེའི་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོར་གཏོགས་པ་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་ཡོངས་ལ་གུས་ཕྱག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་འདིར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ལ་ཐེངས་གཅིག་བསྐྱར་དུ་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདིའི་ཐོག་དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་མཇལ་རྒྱུ་དང་། རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཐྲན་བུ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དེ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་བསམས་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་མར་དགེ་འདུན་ཡོངས་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་ང་རང་སྐྱེར་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་མི་མང་གི་ནང་དུ་གཏམ་བཤད་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་ལ་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུར་ཞེད་སྣང་དང་འཚེར་སྣང་ཡོང་གི་འདུག ང་རང་སྐྱེར་དང་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་གཉིས་ཀར་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་བབས་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་རེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོ་མི་མང་དང་མཉམ་དུ་གསན་དུ་ཕེབས་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། དེ་མིན་དགེ་འདུན་གྱི་འདུས་སྡེའི་ནང་དུ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཡིན་མིན་དོགས་པ་ཡོད་གི་འདུག

སྔོན་མ་བོད་དུ་ཡིན་ན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་ཆོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཞེས་སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་ཚོས་ཚོགས་གཏམ་ནང་དུ་གསུང་སྲོལ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གདན་ས་ཚང་མའི་ནང་དགེ་བསྐོས་དང་ཞལ་ངོ་ཚོས་འཆར་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚོགས་གཏམ་ཟེར་བ་ཞིག་འབུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ཚོགས་གཏམ་རྒྱས་ཤོས་དང་ཞལ་ངོ་ནང་བཞིན་སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་མི་དགོས་པར་གསུང་ཚོས་བཞིན་གནང་རྒྱུ་དེ་ཕལ་ཆེར་སེ་ར་བྱེས་པ་རྒྱུད་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་སེ་ར་སྨད་ལའང་དེ་འདྲ་གནང་གི་ཡོད་སྲིད། ང་ལ་ཆ་རྒྱུས་མེད། སེ་ར་བྱེས་པའི་དགེ་བསྐོས་ལོ་གཅིག་ལ་ཕལ་ཆེར་ཐེངས་གཉིས་བརྗེ་གི་ཡོད་འདུག ཁོང་ཚོས་ཚོགས་གཏམ་འབུལ་བའི་ཡུལ་དང་། ཚོགས་གཏམ་འབུལ་བའི་དུས། ཚོགས་གཏམ་འབུལ་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག འབུལ་བྱ་ཚོགས་གཏམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་ས་བཅད་བཀྲམས་ཀྱི་འདུག དགེ་བཤེས་བློ་དགའ་ཞེས་པའི་ལྷོ་པ་ཁང་ཚན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡོད། ཁོང་དགེ་བསྐོས་སྐབས་སུ་ང་ལས་དོན་ཞིག་ཆེད་དུ་སེ་ར་བྱེས་ལ་ཐེངས་གཅིག་སླེབས་སོང་། དེ་དུས་ཚོགས་གཏམ་རིང་པོ་དེ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་འཁེལ་འདུག

དེར་ཚོགས་གཏམ་འབུལ་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མཁན་པོ་དང་དགེ་བསྐོས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་གི་འདུག གྲངས་ངེས་པ་ཞེ་ན་མང་ན་མི་དགོས་པ་དང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་ཟེར་བ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མ་གཞི་བོད་ལ་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ཟེར་བ་དེ་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱིར་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་བཤད་པའི་གཏམ་དེ་ལ་ཚོགས་གཏམ་ཞེས་བརྗོད། ང་ཚོའི་བསྟན་འགྱུར་ནང་དུའང་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཡོད;། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ཚོགས་གཏམ་ཟེར་དུས་གཤེ་གཤེ་གཏོང་བ་ལ་གོ་གི་རེད།

ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་འདུས་ཚོགས་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་ཇེ་མང་དུ་ཕྱིན་སོང་། གཞུང་གི་སྡེ་མོ་བ་ཚོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཡན་གྱིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་རང་ལ་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་ཞུ

རྒྱུར་འཚེར་སྣང་དང་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་གལ་སྲིད་དེ་རིང་ངའི་གཏམ་བཤད་ནང་དགེ་འདུན་པ་ཚོའི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་དངོས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་བཟོད་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞེས་དང་པོ་དེར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་ང་འདིར་བཅར་དགོས་དོན་ནི་ཉེ་སྔོན་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཟབ་སྦྱོང་ཞིག་ཏུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་སེ་ར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཞལ་ངོ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་འདིར་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་དུས་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་སྐབས་མ་བྱུང་བ་རེད། ཉེ་ཆར་༢སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཉིན་ཤས་འདིར་བསྡད་རྒྱུ་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དེར་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དུས་ཚོད་སྙོར་བ་མ་འཁོར་བ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་༢སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བཟོ་ཆེན་འོག་ནས་བཟོ་ཆུང་ཐོན་ནས་གཏམ་བཤད་མང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དགོས་ངེས་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད་མ་གཏོགས། དེ་མིན་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རྒྱུ་དེ་བདེ་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་དེ་དུས་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་དགེ་བསྐོས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེངས་གཅིག་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ནན་པོ་གནང་བ་ཡིན་སྟབས། ངས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ནང་བཅར་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དེ་དུས་ཁ་ནས་ཐལ་བ་རེད། སྐབས་དེར་ང་སེ་ར་སྨད་ནང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འདུལ་བ་བཞིན་བྱས་ན་དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་གང་དུ་ཡོད་པ་དེར་གློ་བུར་དུ་ལྷགས་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་ནའང་གནས་མལ་སྟོབ་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་དེའི་ནང་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད༏ ང་ཚོ་བོད་ལ་ཡིན་ན་སྐྱིད་སྡུག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱིད་སྡུག་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཀའ་མོལ་མེད། སྔོན་མ་སྤེང་ལོར་ (Bangalore) དུ་མཧཱ་བོ་དྷི་ཚོགས་པའི་ (Mahabodhi Society) དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད། དགོན་པ་དེ་ད་ལྟའང་ཡོད་སྲུས་རེད། དེར་བུདྡྷ་རཀྵིཏ་ཞེས་སངས་རྒྱས་སྲུང་བ་ཞུ་མཁན་གནས་བརྟན་བགྲེས་སོང་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་དེ་ལ་གནས་ཚང་

གཡར་དུ་ཕྱིན་ན། སྐབས་བདེ་པོས་གནས་ཚང་གཡར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གདིང་བ་ཞིག་དང་ལྷུང་གཟེད་རེ་བཀྲམས་ཀྱི་རེད། དེར་བསྡད་པའི་སྐབས་སུ་ཉིན་གུང་ཚོས་སྔོན་ཞུ་བར་ཁོང་གི་ལྷན་དུ་བཅར་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དུ་ཁོང་ལ་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་པ། དེ་བཞིན་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་ང་སླེབས་ཡོད་ཅེས་ཞུ་བར་འགྲོ་དགོས༔ འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཚོ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག ཉེ་སྔོན་ཐྲན་རང་སེ་རར་བཅར་བའི་སྐབས་དེར་སེ་ར་ལ་གནས་མལ་བསྟབས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས༔ སེ་རའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འདུལ་བའི་ནང་བཀའ་བཅག་མི་ཉུང་བའི་གནས་བདུན་བརྩི་བའི་སྐབས་སུ་དགེ་བསྐོས་ཀྱང་དེའི་ནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་བཀའ་བཅག་ན་འགྲིགས་མིན་ལ་བརྟེན་རྗེས་སུ་བསྐྱར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན་ཡང་། རྣ་སར་ལས་ཁུངས་སུ་འབྱོར་སྐབས་དུས་ཚོད་འཐོན་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ཁ་ནས་ཚིག་ཤོར་ཡུ་བ་ཐུང་བའི་དཔེ་ཞེས་ཁ་ཆེ་ཕ་ལུའི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ཚིག་ཤོར་ཚར་དུས་དེ་རིང་འདིར་བཅར་དགོས་བྱུང་བ་རེད༔ དེ་ནི་འདས་པའི་བྱུང་རིམ་ཙམ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་དེ་རིང་སྤྲེལ་ཀོབ་ཏུ་ཡོང་རྒྱུ་དེ་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་བློན་ཁྲི་པའི་ལས་དུས་རྫོགས་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་སྟབས། འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པ་ནས་བཟུང་བོད་མིའི་གནས་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐེངས་གཅིག་སྐོར་བ་བརྒྱབས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་རིམ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལས་རིམ་དེ་ཉེ་ཆར་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་དེར་བྱུང་མེད། སྤྱིར་བཏང་ལྷོ་གཞིས་ཁག་ཏུ་ཕྱི་ཟླ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་ཡོང་འཆར་ཡིན་ཡང་། དེ་སྔ་བསྒྱུར་གྱིས་སྤྲེལ་ཀོབ་ཏུ་དེ་རིང་འདིར་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་ཐོབ་པ་རེད།

བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་དང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ངོས་བསྡུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རབ་བྱུང་བཙུན་མ་སྤྱིར་བཏང་ལ་ཚང་མར་ངོས་ཤོག་ལྷུག་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཚོས་བརྒྱུད་སོ་

སོའི་སྐུ་ཚབ་སྤྱི་འཐུས་གདམ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་པར་བརྟེན། རབ་བྱུང་ཚོའང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ངས་ཐོག་མར་ཚོགས་སྡེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚང་མར་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལས་རྒྱུན་གྱི་རིང་ང་དང་ངའི་ལས་རོགས་བཀའ་བློན་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཐུན་འགྱུར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཤག་གི་ལས་ཡུན་གཉིས་དམིགས་བསལ་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཐོན་ནའང་ཁ་ཆག་སྣ་རལ་དང་ལབ་རྒྱུ་གླེང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རེད། དེར་བརྟེན་མང་ཚོགས་དགེ་འདུན་པ་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནས་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་དང་། སྲིད་ཇུས། ལས་རིམ་ཚང་མར་མི་མང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། འགལ་ཟླ་ཚོགས་པ་ཞིག་མེད་ན་གཞུང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་མིན་ཡང་། མང་གཙོའི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཚང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་འགལ་ཟླ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས། དགེ་འདུན་པའི་ནང་ལ་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྲིད་ཇུས་དང་ལས་རིམ་ལ་མོས་མཐུན་མི་གནང་བར་དགག་བྱ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་མཁན་ཚོར་སྒྲོན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོས་ཐུགས་སྣང་རྐྱེན་པོས་གཞུང་གི་ལས་དོན་ཐོག་སྐྱོན་དང་ཞན་ཆ་ཡོད་པ་རྣམས་ཐེར་འདོན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་བར་བརྟེན། དགེ་འདོན་ཡོ་བསྲང་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཞན་ཆ་རྣམས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་གསལ་པོ་མ་རྟོགས་ན་གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དགག་བྱ་གནང་མཁན་དང་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་མཁན་རྣམས

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་གལ་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད།

རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚོ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མི་མང་གི་མང་མོས་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་ན་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་དང་འཛིན་སྐྱོང་གང་ཡིན་ནའང་ལག་བསྟར་དང་རྒྱུན་འཁྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད། ད་ལྟའི་བར་དུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གཞུང་གི་སྲིད་ཇུས་དང་ལས་རིམ་ཚང་མ་གདེང་སྤོབས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ལག་བསྟར་ཞུ་ཐུབ་པ་དེ་མི་མང་གི་ཚད་མཐོའི་མང་མོས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག འབྱུང་འགྱུར་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་དང་བཀའ་ཤག་གང་འདྲ་ཞིག་ཡེབས་པ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བཞིན་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐུན་འགྱུར་སྣ་མཐུད་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ངས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་གསོལ་འདེབས་དང་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དགག་བྱ་གང་ཡང་མ་གནང་བར་སྣང་མེད་ལ་བཞུགས་མཁན་ཚོ་ལའང་མ་འོངས་པར་སྣང་མེད་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན། ཆབ་སྲིད་ནང་ཆ་ཤས་བླངས་ཕྱིན་ཆད་ཆ་ཤས་དེ་ཡང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བླང་དགོས། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་སུ་སྡེ་པ་གཞུང་གི་ཇུས་གཏོགས་སྡེ་སྲིད་མགོ་ལེབ་པས་བྱེད་ཀྱི་རེད། ང་ཚོར་ཇུས་གཏོགས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་བཤད་སྲོལ་དང་། དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་དུས་ཚོད་དེ་ཡོལ་ཚར་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་དགོངས་དང་བསྟུན་ནས་བཟོས་པ་རེད། དེ་དུས་ང་ཚོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ནང་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད། ཨིན་སྐད་དུ་ Secular ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དུ་བསྒྱུར་བ་རེད། ༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ངོ་མ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཆོས་

ལུགས་རིས་མེད་ཅིག་བྱུང་ན་དགོངས་པ་དེ་སྔོན་མ་ནས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའང་ཡོད་པ་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་ཨིན་སྐད་དུ་ Secular ཟེར་བ་དེ་ལྟ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་གོ་བ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སླེབས་བསྡད་པ་རེད། དཔེར་ན། ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་དང་། ཆོས་མེད་རིང་ལུགས། སྲིད་ཇུས་རིང་ལུགས། ཆོས་ལ་མ་བལྟོས་པའི་རིང་ལུགས་སོགས་རེད། འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་ Secular ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དུ་བསྒྱུར་གནང་བ་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་དེ་རང་བླངས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་པ་དེ་བཞག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་སྐབས་ ༼༼ པའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་སུ་ཚིག་དེ་གྲོས་ཚོགས་ནས་མ་ཐོན་པ་རེད།៖ དེའི་ཐོག་མི་བཞིའི་མང་མོས་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། ད་ལྟའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་པ་དེ་གནས་པ་རེད།

དེང་སང་རང་བཙན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ནང་དུ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་བཞི་ལྔ་ཙམ་ཡོད། ཤྲཱི་ལངྐཱ་ (Sri Lanka) དང་། ཐའི་ལན་ཊི། (Thailand) འབར་མ་ (Burma) བཅས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་འཁོད་ཡོད། ད་ལྟ་ཕྱི་སོག་ཀྱང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུ་རེད། འབྲུག་དེ་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་། གང་ལྟར་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ཡོད་མེད་ལ་མ་བལྟོས་པར་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་སྟངས་དེ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད། ཐའི་ལན་ཊི་དང་འབར་མ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རབ་བྱུང་ཆོས་ཆབ་སྲིད་ནང་ཆ་ཤས་གང་ཡང་མི་བཞེས་ཤིང་། འོས་ཤོག་མི་ལྕུག་པ་མ་ཟད། འོས་ཤོག་ནང་བཞེངས་ཀྱིའང་མེད། ཁོང་ཚོ་ཏ་ཅང་གིས་དོ་དམ་པོ་རེད། དགེ་ཚུལ་སློང་སུ་ཡིན་ནའང་ཆབ་སྲིད་པ་ཚོར་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་སྤྲོས་པའི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཧུས་གཏོགས་མི་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཤྲཱི་ལངྐཱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དགེ་སློང་དེ་ཚོའང་ཡུལ་མི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་འོས་ཤོག་ལྕུག་པ་མ་ཟད། འོས་ཤོག་ནང་

བཞེངས་ཀྱི་ཡོད། སོག་པོའི་རྒྱ་ཁྲིམས་གསར་པའི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་ཆོས་སྲི་འཕྲུལ་གནང་ཆོག་པ་མ་ཟད། སྲི་འཕྲུལ་ལ་འོས་ཤོག་ལྕུག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཡོད་འདུག འབྲུག་ཡུལ་དེ་སྲིད་བཏང་བསྟན་པ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་རབ་བྱུང་དེ་ཚོ་འོས་ཤོག་ནང་ཐད་ཀར་ཆ་ཤས་བླང་མི་ཆོག་པ་བཟོས་འདུག དེ་བཞིན་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྲི་ཚོགས་ནང་རབ་བྱུང་ཆོས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེང་སང་བོད་མིའི་སྲི་ཚོགས་ནང་གྲྭ་བཙུན་སྤྱགས་པ་ཚོར་འོས་ཤོག་མང་བ་ལྕུག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དེ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་ཡང་ཡོད་སྲུས་རེད།

སོག་པོའི་རྒྱ་ཁྲིམས་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། གཞུང་དང་དགོན་པ་ཟ་དད་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག གཞུང་དང་དགོན་པ་ཟ་དད་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་དོན་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྲིད་དོན་ཚན་རིག་ནང་ Church དང་ State གཉིས་ཟ་དད་མ་བཟོས་ན་མང་གཙོ་ཚད་ལྡན་ཡོང་གི་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ Church དང་མཉམ་དུ་འདྲེས་པའི་གཞུང་ཡིན་ན་དེ་ནི་ Theocracy རེད་ཅེས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། Theo ཟེར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོའམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོ་ལ་གོ་བ་དང་། དེས་བཟུང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་ངེས་པར་དུ་ Church དང་ State གཉིས་ཟ་དད་བཟོ་དགོས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། སོག་པོ་ཚོས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ Church དང་ State གཉིས་ཟ་དད་ཕྱེ་བ་དང་། འོན་ཀྱང་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཟ་དད་བཟོས་མེད་པར་བརྟེན། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། སྔོན་མ་བོད་ལ་ཡིན་ན་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ནང་གདན་ས་ཁག་གི་ཟེ་རྡུས་དང་དབང་ཤུགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་རེད། བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱུས་འཛོམས་དང་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་རྟག་བསྡུས་གཉིས་ཀའི་ནང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚོ་རྫོག་

བསྒྲིལ་ན་ཏ་ལམ་ཐག་གཅོད་ཚང་མ་དེའི་ཐོག་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་དགོན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་པོ་འབྲེལ་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་ཆབ་ཡོད་ཀྱང་། དེས་ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱུད་དེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆབ་མཚོན་པ་མ་གཏོགས། དེ་ཆོས་དགོན་པའི་སྐྱ་ཆབ་མཚོན་གྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་དགོན་པ་དང་གཞུང་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་སོག་པོ་བཞིན་བཤད་ན་འདྲ་ཆགས་པོ་ཡོད་རེད། དེ་དག་ནི་ཞར་བྱུང་དུ་ཕྱེད་ཆོས་མཐུན་རྟོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་ལོ་མང་སྔོན་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་ས་ཞིག་ཏུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་ཆབ་སྲིད་ནང་ཆ་ཤས་མ་བཞེས་ནའང་སྐྱོན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་ཡོད། སྐད་ཆ་དེ་རྗེས་སུ་རྣ་རམས་ས་ལར་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་ངས་ཏ་ཙང་ནོར་འཁྲུལ་གྱིས་བཤད་ཐལ་བྱུང་བ་རེད་མདོག་མདོག་གསུང་མཁན་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ནི་ང་རང་སྒེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་དེའི་ཐོག་རྩོད་གླེང་བྱུང་བ་བཞིན་དེ་རིང་འདིར་འདུས་མང་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུ་དེའི་ནང་ལའང་མ་འོངས་པར་རྣ་རམས་ས་ལའི་ཆབ་སྲིད་པ་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་བགྲོ་གླེང་ཡོང་སྲིད།

ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་གནས་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྔོན་བརྗོད་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་འཁོད་ཡོད། དེ་དག་བྱུང་ཚུལ་ནི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་ལ་ཐུགས་སྣང་བྱུང་སྟེ་ཁ་ཐུག་བཏོན་རྒྱུའི་དགོངས་པ་འཁོར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་མཐུན་པར་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་མ་མཐེན་

པ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག སྲིད་དོན་ཚན་རིག་གི་རིགས་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་ཆགས་ན་ཁྲིམས་ཡིག་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་རྫོགས་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ང་ཚོ་ཕྱུག་དཔེ་གཟིགས་མཁན་ཚོ་ཡིན་ནའང་རིགས་ལམ་ཡག་པོ་མ་ཆགས་ན་གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་འབུབ་དེ་མཐིལ་མི་ཐུབ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་བསྒྱུར་བའི་རྗེས་སུ་དེ་གས་འགྲིགས་སོང་དགོངས་ཏེ་ཐུགས་བློ་ཚིམས་ནས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་གཞན་པའི་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོན་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་དགེ་འདུན་དང་བཙུན་མ་སྔགས་འཆང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་མང་ཚོགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་ཞུགས་དགོས་པ་དང་ཆ་ཤས་བླང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་ནང་ཆ་ཤས་བླང་རྒྱུ་དེ་ལོ་ལྔའི་ནང་དུས་གཅིག་རེད། གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་བསྟད་ཡོད་ནའང་ཆ་ཤས་བླང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་ཤས་བླང་མི་དགོས་པ་ཆགས་རྒྱུ་མེད། ཆ་ཤས་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་ཕལ་པ་ཚོས་སྲིད་དོན་ཐོག་ཆ་ཤས་ལེན་སྟངས་དང་ཁྲིམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་སྲིད་དོན་ཐོག་ཆ་ཤས་ལེན་སྟངས་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཐུན་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་མེད་ན་ཆབ་སྲིད་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགལ་བ་ཡོང་གི་མེད་ནའང་༑ ཆོས་དང་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་ཐོག་ནས་འགལ་བ་ཡོང་སྲིད། དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོལ་ཁའི་སྤྱི་འཐུས་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱིམ་པ་ཕལ་པས་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་དང་ཁྲིམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་དབར་ལ་གཞི་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཏན་ཏན་རབ་བྱུང་ཚང་མས་མཐིལ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་མ་བྱུང་ན་འགག་ལ་ཐུག་དུས

འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་དང་གཅིག་པ་ཆགས་ན། གུང་ཐང་གིས་ "སྟོ་འགྲངས་ཉི་མས་དྲོས་ཆེ་ཆོས་པའི་གཟུགས།། རྐྱེན་ངན་ཐོག་ཏུ་བབས་ཆེ་ཐ་མལ་པ།། "ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་དོན་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། འདུལ་བའི་ནང་དུའང་རབ་བྱུང་གིས་རྒྱལ་པོས་སྲིད་དང་བསྟུན་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲི་ཐན་ལ་གནོད་པའི་ལས་རིགས་བྱེད་མི་རུང་བ་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟས་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་གིས་ཆ་ཤས་བླང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་གྱི་ཆ་ཤས་དང་ཁྱིམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་མ་དོར་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་རབ་བྱུང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད། འདུལ་བའི་ནང་དུ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་ཁྱིམ་ 'ནས' ཞེས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་དེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་ཡོད། ཁྱིམ་མེད་པ་ཞེས་པར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཨནྣགཱརིཀ་ཞེས་ཡོང་གི་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་དེའི་གཙོད་སྟངས་མི་འདྲ་བར། ཨ་''''ནྣགཱརིཀ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཡུལ་མི་ (Citizen) མ་ཡིན་པ་ཞེས་གོ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་དུས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་ཞིག་བཙོས་མ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་གང་དང་གང་ཡོད་པ་རྣམས་གསལ་པོ་ངོས་གཟུང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་ཕན་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་དེ་ཚོའི་སྐོར་བགྲོ་གླེང་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཐུབ་མེད།

ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རོབ་ཙམ་ཞུས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ད་དུང་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཞིབ་ཚགས་པོས་གཟིགས་ན་ད་དུང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འདུལ་བའི་ནང་འདུལ་བ་རང་གི་ཚིག་ཟིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་བལྟས་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱ་ཁྲལ་ཐོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་

ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རབ་བྱུང་དང་ཁྲིམས་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་བོད་མི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོ་རབ་བྱུང་གི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་དེ་འདུལ་བ་ནང་བཞིན་མེད་པར་སྒོར་མོ་ཉར་ཚོག་པ་དང་། སྒོར་མོ་ལེན་ཚོག་པའི་གཤིས་ཀ་ཡོད་སྟབས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་ཡུལ་གྱི་དཔྱ་ཁྲལ་བླང་རྒྱུར་གཞུང་ལ་ཟེ་ཚོམ་དང་ནེམ་ནུར་གང་ཡང་ཡོང་གི་མེད། ཟའི་ལན་ཊ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རབ་བྱུང་ཚོས་དངུལ་ལ་ལག་པ་འཆང་གི་མ་རེད་ལ། དངུལ་བདག་གཉེར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད། ལར་ནས་དངུལ་འབུལ་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། འབུལ་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ནི་བསོད་སྙོམས་དང་༑ མལ་ཆ། ཚོས་གོས། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་སོགས་མ་གཏོགས། དངུལ་རྐྱང་ཕུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་མེད། སྤྱིར་འདུལ་བའི་ནང་རིན་པོ་ཆེར་རེག་པ་དང་། དངུལ་ལ་རེག་པ་དེ་ཚོ་བཀག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་ལ་ལམ་སྲོལ་དེ་ཚོ་རྒྱུན་རིང་པོ་ནས་ཉམས་པ་ཡིན་སྟབས། གྲྭ་པ་ཕྱུག་པོ་དང་། བླ་བྲང་ཕྱུག་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བུ་ལོན་གཏོང་མཁན་དང་ཚོང་རྒྱག་མཁན་ཡང་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད།

སྔོན་མ་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་བགྲེས་སོང་ཞིག་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོང་དགོངས་པ་རྫོགས་ཚར་སོང་། ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཛྙདྡྷ་ཨཱནནྡ་ཀཱིརྟིཡཱན་ཞུ་བ་རེད། ཁོང་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུགས་མཉེས་པོ་གནང་གི་རེད། ཁོང་ཧ་ཅང་གི་གཤིས་ཀ་སློག་མཁས་པོ་ཞིག་ཡོད། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་དེ་ཚོ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ལ་ཧ་ཅང་འཛེམ་དགོས་པ་རེད། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དེ་ཧ་ལམ་ཕམ་པ་དང་ལྷག་མ་དང་མཚུངས་པ་ལྟ་བུར་བརྩི་བ་རེད། ཁོང་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་ཡིན་ནའང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ལ་དེ་ཙམ་འཛེམས་ཀྱི་མ་རེད། སྟབས་འགྲིག་པའི་སྐབས་སུ་ཉིན་གུང་མཆོད་ཐུབ་ན་དེ་ག་རེད་མ་གཏོགས། སྟབས་མ་འགྲིག་པའི་སྐབས་སུ་ཉིན་གུང་ཡོལ་ནའང་ཞལ་ལག་མཆོད་ཀྱི་རེད༑ དྷིཀྵཱ་བྷཱུམི་ཟེར་བ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་སྟབས། དངུལ་ལའང་དགའ་པོ་ཡོད་པ་རེད༑ ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་གཤིས་ཀ་བསློགས་ཏེ་ཛྙདྡྷ་ཨཱནནྡ་ཀཱིརྟིཡཱན་དངུལ་ལ་ལག་པ་རྩ་

ནས་འཆང་གི་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་ང་ལ་ Cheque དང་ Draft འཁྱེར་ཤོག་ཅེས་གསུང་གི་རེད། Cheque དང་ Draft དེ་དག་ཤོག་བུ་རེད་མ་གཏོགས་དངུལ་མ་རེད། དེ་བཞིན་ཨཱནནྡ་ཀཽསལྱཱཡན་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་ནམ་ཡང་ཟ་གི་མ་རེད། ཨཱནནྡ་ཀཽསལྱཱཡན་ཁ་ལག་བཟས་ཚར་ན་གཞི་ནས་ཉིན་གུང་ཟིན་གྱི་རེད་ཅེས་གསུང་གི་རེད།

དེ་ལྟར་ང་ཚོའི་འདུལ་བའི་ཕྲུག་ལེན་དེ་རིམ་པས་ཉམས་ནས་ད་ལྟ་བོད་པའི་རབ་བྱུང་གི་ནང་ལ་བཀྲུ་ཆ་བཀྲུ་ཐམ་པ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་མཁན་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་ཁ་རྫབ་ཆེ་ཆགས་སྲིད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་དུ་གྲྭ་སར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་འདྲ་གྲངས་ཀ་ཐེབས་པ་ཞིག་རེད། འབྲས་སྤུངས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་འཛེམ་མཁན་དང་དངུལ་སོགས་བདག་གཉེར་མི་བྱེད་མཁན་ངས་ཤེས་པའི་ནང་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན། ཐལ་ཆེར་གསུམ་བཞི་མ་གཏོགས་མེད།། ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་གྱི་ནང་ལ་དེ་འདྲའི་འདུལ་བའི་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་དེ་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད་འདུག གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲའི་ནང་དུ་ཧན་ཧན་ཁ་ཤས་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་ཁྱིམ་པ་ཚོས་དངུལ་ལ་དགའ་བ་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་དངུལ་ལ་དགའ་བ་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་མེད་ནའང་ཆུང་བ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་འདུག དེ་ཚོ་བསམ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ཅིའི་ཕྱིར་གོས་ངུར་སྨྲིག་གྱོན་ནས་སྐྲ་འབྲེགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་ནམ། གཞན་པ་ཞིག་གིས་བཙན་དབང་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཡང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེད། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་ཚོ་རང་གིས་རང་ལ་དྲང་པོ་དྲང་ཤག་གིས་ཞུ་དག་བཏང་ན། ང་དང་ང་འདྲ་བ་དེ་ཚོ་ཏ་ཅང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག སློ་ལུང་ཞབས་དྲུང་སྐུ་ཕྲེང་གཅིག་གི་རང་རྣམ་ནང་ “ངས་དགེ་སློང་

བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོམ་པ་ཐོབ་ཨེ་ཡོད། ཐར་མའི་དགེ་བ་ཞིག་ནི་ཐོབ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ང་རང་ལ་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་མེད་པ་དེ་ང་རང་གིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།” ཅེས་བྲིས་གནང་འདུག གཅིག་བྱས་ན་དྲང་པོ་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཀྱི་མཐའ་མ་འདི་འདྲ་ལ་སླེབས་དུས་གལ་སྲིད་ཐར་མའི་དགེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་ཡག་པོ་ཞིག་སྲུང་ན། བསྟན་པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྲུང་བ་ལས་རྩོད་ལྡན་སྙིགས་མའི་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་གཅིག་སྲུང་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་གསུངས་པ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཏན་ཏན་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

ད་ལྟ་ངས་འཕྲོས་བཤད་མང་པོ་ཞུས་དགོས་དོན་གང་རེད་ཅེ་ན། ངས་ད་ལྟ་ཞུ་འདོད་ཡོད་པ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཇི་ཙམ་གསལ་པོ་ཡོད་མེད་སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན༑ ༼དགོང་ས་མཆོག་གིས་རྟག་ཏུ་ང་རང་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་དང་ནམ་ཡང་འབྲལ་གྱི་མེད། གཟིམས་ལམ་ནང་ལའང་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ནམ་ཡང་བརླག་གི་མི་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ནང་ཡོད་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་རྒྱུན་ལྡན་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཇི་ཙམ་ཡོད་མིན་གཟིགས་ན་དེས་མི་ཚེའི་སྤྱོད་པར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་ཞབས་མི་འདུག་ཅེས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་སྣུས་རེད། དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བློམས་གཤིས་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་རེད། ཐའི་ལན་ཊ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ད་ལྟའི་བར་དུ་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རེད། དེའི་ནང་ཆོས་ལུགས་གཞན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བློམས་གཤིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཡོད་སྟབས། གྲྭ་ཆས་མཆོད་མཁན་ཞིག་མཐོང་ན། ཁྱིམ་པ་ཚོས་ལམ་སེང་ལམ་ཁ་གཏོང་

ཤག་དང་། ཕྱག་འཚལ་ཤག ཐལ་མོ་སྦྱར་ཤག གུས་ཞབས་ཞུ་ཤག་མ་གཏོགས། དེ་ནི་གྲྭ་པ་རྒན་པ་རེད་འདུག་གམ། གྲྭ་པ་གཞོན་པ་རེད་འདུག་གམ། མཁས་པ་རེད་འདུག་གམ༏ མི་མཁས་པ་རེད་འདུག་སོགས་ནམ་ཡང་ལྟ་གི་མེད། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་རབ་བྱུང་ཞིག་མཇལ་ནའང་གུས་ཞབས་ཆེན་པོ་ཞུ་བའི་སྲོལ་བཟང་དེ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ནང་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཡོད་སའི་སྤྱི་ཚོགས། དེའི་ནང་ནས་བོད་དང་སོག་པོ་དེ་ཚོའི་ནང་རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པ་མཉམ་བསྡེ་རེད། ཁྱིམ་པ་གོ་གནས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་གི་གོང་དུ་སྡོད་ཀྱུང་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་དུ་ཡོད་སྐབས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཚོས་སྐུ་གཟན་ཕབ་ནས་དབུ་ཞ་བསྣམས་ཏེ་བཀའ་སློབ་ཁྱིམ་པ་ཚོ་ལ་ཕྱག་མི་འཚལ་ཡང་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་དགོས་རེད། དེ་ཡང་ཕྱག་དང་གཅིག་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་སྲོལ་དེ་ག་དུས་ནས་དར་བ་ཡིན་ནམ། ཐའི་ལན་ཊ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་ཚོས་རྒྱལ་པོ་ལའང་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་གི་མ་རེད་ལ། རྒྱལ་པོ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་བཞེངས་ཀྱང་གནང་གི་མ་རེད། རྒྱལ་གླུ་ཡང་གཏོང་གི་མ་རེད། རྒྱལ་གླུ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུའང་རབ་བྱུང་དེ་ཚོ་སྐུ་བཞེངས་གནང་གི་མ་རེད། རྒྱལ་པོ་དགོན་པའི་ནང་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་རྟགས་ལྔ་པོ་དེ་ཆ་ཚང་དགོན་པའི་ཕྱི་ལ་བཞག་དགོས་པ་རེད། ལར་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕེབས་སའི་དགོན་པ་ཚང་མའི་ཕྱི་ལ་སྙིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་གུར་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གདུགས་དང་། ཅོད་པན་དང་། ཛ་གཡབ་དང་། རལ་གྲི་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མཆིལ་ལྷམ་རྣམས་བཞག་ནས་ནང་དུ་ཕེབས་ཀྱི་རེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སུས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་བསུ་བ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲའི་སྲོལ་བཟང་པོ་དེ་ང་ཚོ་བོད་དུ་སྔོན་མ་ནས་དར་མེད། རབ་བྱུང་ཁྱིམ་པ་གཉིས་མཉམ་བསྡེ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བའི་སྲོལ་ངན་ཞིག་ཆགས་འདུག དེས་ན་སྔོན་མ་ནས་མེད་པ་ཞིག་གསར་བཟོ་བྱེད་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། རང་ཉིད་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་རྒྱུན་དུ་མ་བྲལ་བ་

ཞིག་ཡོད་ན། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆེ་མཐོང་རང་བཞིན་གྱིས་སླེབས་རྒྱུ་རེད། དེའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱང་ཁྲིམས་འགལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཡོང་ཐུབ།

ལྷག་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་ནང་ཚ་ཤས་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ན། ཚོལ་ཁ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་ནས་ཆགས་སྡང་རྫོངས་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ནང་ཚ་ཤས་བཞེས་སྐབས་རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་གསལ་པོ་མེད་ན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ཉོན་མོངས་རགས་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དེ་ཚོ་ནང་བཞིན་གནང་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡང་ནས་དེ་འདྲ་ཐེབས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་གྲྭ་ཚོགས་ཆེ་བའི་གདན་ས་དེ་ཚོ་ཆབ་སྲིད་པ་ཚོས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་དང་། ཆབ་སྲིད་པ་ཚོས་འོས་ཤོག་བླང་སའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྐད་དུ་ Vote-Bank ཞེས་བརྗོད། འོས་ཤོག་གི་མཛོད་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རབ་བྱུང་གི་སྡེའི་ནང་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་མ་མཐུན་པ་དང་། འདུལ་བ་དང་མ་མཐུན་པ། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་མ་མཐུན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་དང་མ་མཐུན་པ་བཅས་ཆགས་ཉེན་ཆེ། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཞེན་འཇིན་ཞིག་ཀྱང་རེད།

དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གི་འདུ་ཤེས་མ་དོར་བའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ནང་ཚ་ཤས་བཞེས་སྟངས་དེ་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བ་གནང་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བར་ལམ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དེའི་ཐོག་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། ཉེ་ཆར་འདིར་ཡོད་ཁར་དབུས་སྤྱི་ཁྲབ་འོས་བསྡུ་ལས་ཁང་གིས་སྤྱི་འཐུས་དང་བཀའ་བློན་ཁྲི་པའི་འོས་བསྡུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སྐབས་གདན་ས་ཁག་གི་འོས་ཤོག་འཕེན་སྟངས་ཀྱི་འགྲོས་དེ་གོ་ཐོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་གྲྭ་པ་ཚོས་ཀྱང་འདི་འདྲ་གནང་གི་འདུག་ཨང་སྐམ་ནས་ཡ་མཚན་པོ་དང་ཐན་བུ་ཏང་སངས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གྲྭ་པས་ཆབ་སྲིད་ནང་ཚ་ཤས་བཞེས་དགོས་ཞེས་ང་ཚོས་རྒྱུན་ལྡན་བཤད་བཞིན་

པ་དེ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཆགས་གྲབས་ཡོད་དམ། ཡང་ན་ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་ཤིག་ཆགས་གྲབས་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མི་འདུག་སྙམ་པའི་འཇིགས་སྣང་ཞིག་བྱུང་། དེ་དག་ནི་ང་རང་ལ་ཚོར་སྣང་གང་བྱུང་བ་དེ་འདིར་ནང་ཚགས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེར་འབྲེལ་བཤད་ཡོག་པ་གནང་རྒྱུ་མེད། ངས་ཞུས་པ་དེ་ད་ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པའི་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་འབྱུང་འགྱུར་དངོས་གཞིའི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་སུ་འདི་བྱ་འདི་མིན་གྱི་ལམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་བརྩི་རྒྱུ་མེད། ད་ལྟ་ཞུས་པ་རྣམས་ང་རང་གི་ཚོར་སྣང་ཙམ་ཞིག་རེད། རབ་བྱུང་ཆོས་ཆབ་སྲིད་ནང་ཆ་ཤས་བཞེས་སྐབས་རང་ཉིད་ཁྲིམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཐལ་ཆེར་གསལ་པོ་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ད་ལྟ་འདིར་ཞུས་པ་ཡིན།

གཙོ་བོ་ནི་ཁྱེད་རང་ཚོ་གདན་ས་ཁག་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་དེ་ཚོ་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཆེ་ཤོས་དང་སྐལ་བ་བཟང་ཤོས་དེ་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད། སའི་གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་ལ་མི་དུང་ཕྱུར་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ནང་ཁྱེད་ཚོ་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ། ཁྲིམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་གྱིས་ཐོངས་པ་མེད་པ། རང་གི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ལྟོགས་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཞིག་གནང་ནའང་རེད། ཚེ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཞིག་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། གནང་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་དང་མཐུན་རྐྱེན་ཆ་ཚང་འཛོམས་པ་ཞིག་རེད།

ང་རང་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་ཚོ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད་ཨང་། ང་རང་སྐལ་བ་དམན་པ་རེད་སྙམ་པའི་སྐབས་རེ་ཐུག་དོག་གི་འདུ་ཤེས་ཡོང་གི་འདུག ང་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་སླེབས་དུས་

འཛིན་གྲྭ་དབུ་མ་རྙིང་པར་མ་གཏོགས་སླེབས་མེད། དེ་ནས་སྣག་ས་དང་ཊལ་ཧོར་ལྷ་བུའི་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུན་མཐུད་བྱེད་ས་ཞིག་ཏུའང་སླེབས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མ་སོང་སྙམ་པའི་བློ་ཕམ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་ནས་ཡོད་སྲུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒས་འཁོགས་ཆགས་དུས་བློ་ཕམ་ཆེ་བ་ཡོང་གི་འདུག གལ་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་ན། ད་ལྟའི་བསམ་པའི་གནས་ཚད་འདི་ལས་ཁྱད་བུ་དྲག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་དྲན་བསྡད་ཀྱི་ཡོད།; དེས་ན་དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་མི་མང་པོ་ལ་རག་གི་མེད། ད་ལྟ་གདན་སར་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ནང་བཞིན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡོད་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། དེ་འདྲའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཁྱེད་ཚོས་ངོས་ཟིན་པ་གནང་ནས་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་ཕྱིན་པ་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཁྱེད་ཚོའི་མདུན་དུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཕྱག་ལས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཟིགས་སྲིད་ལ། འདིའང་གནང་དགོས་རེད། དེ་ཡང་གནང་དགོས་རེད་ཅེས་དགོངས་སྲིད་པ་རེད།; ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ངས་སྐད་ཆ་འགོ་བཙུགས་དུས་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་མ་དོར་བ་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་རེད། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན། རང་གིས་ལས་སུ་བྱ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ནོ།། ཞེས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་རང་གིས་ཚིག་ཐག་གཅང་མ་བཅད་ནས་གསུངས་ཡོད། དེའི་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་གསུངས་མེད། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲི་བའི་ལས་འགན་དང་རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འབྲི་བའི་ལས་འགན་གཉིས་དབར་མ་མཐུན་པ་མེད་ན་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་དབར་འགལ་ཟླ་བྱུང་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལས་འགན་དེ་གཙོ་ཆེ་བར་བརྩི་དགོས། ཅི་སྟེ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་ལྷོད་ཡངས་མེད་པར་

གནང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཐོག་ལ་ཆ་ཤས་བླང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་དེ་གློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་༑ སྒོམ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བའི་འགལ་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་ནི་སྤོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། དང་དུ་བླང་རྒྱུར་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་རྒྱུ་མེད། ང་ཚོ་བོད་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་འདུག དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་ནང་དུ་ལྟ་རག་མ་སོང་། རྗེས་སུ་ཁྲིད་ཚོས་ཉམས་ཞིབ་གནང་ནས་གཟིགས་ན་ཡོངས་གྲགས་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད། དེ་ཚོ་ངའི་བསམ་ཚུལ་རེད། ཁྲིད་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་དང་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་གཞི་རྩར་ཞུ་གི་ཡོད། དཔྱད་པ་བྱས་ནས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དཔྱད་དོན་རྙེད་ན་ངས་ཞུས་པ་དེ་ཚོ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། དེར་རིན་ཐང་གང་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་དཔྱད་དོན་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རྙེད་ན་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་རེད་ལ། ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་དགོས་པ་རེད༑ ཡིན་ནའང་དཔྱད་པ་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དུས་ཚོད་སྐྱིགས་མ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུའང་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ནང་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་རྩ་ཆེན་པོ་དང་། མི་ཚེ་ཆ་ཚང་འདིའི་ནང་འཚོལ་བ་ཞིག་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཡོད་ན་དེ་ནི་ཧན་ཧན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྒྲུབ་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུབ། དེ་འདྲ་མིན་པར་ཆོས་དེ་ཚེ་འདི་སྣང་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་ཆགས་ཉེན་ཡོད་པ་རེད།

བསྟན་པ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་མ་ཁྱབ་པའམ།། ཁྱབ་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དེར་ནི།། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱོད་པ་ཡིས།། ཕན་བདེའི་གཏེར་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག༔ ཅེས་ཐུགས་སྨོན་གནང་བ་བཞིན་བསྟན་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་སུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། དེ་ནི་གློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བའི་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། ཡིན་ནའང་བསྟན་པ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་བསྟན་པ་སྤེལ་རུང་བའི་སྣོད་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཡོད་མེད། སྣོད་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་མེད་ནའང་དེ་དག་སྣོད་དང་ལྡན་པར་ཇི་ལྟར་བཟོ་དགོས་ཡོད་མེད་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་བྱ་བར་འཇུག་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཨ་སྒོར་ (Dollar) གང་དུ་ཡོད་མིན་གཟིགས་ན་དེ་ནི་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་སྤེལ་བ་མ་གཏོགས་བསྟན་པ་སྤེལ་གྱི་མེད། དངུལ་འབུལ་རྒྱུ་མེད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་བྱ་བ་གནང་ཐུབ་ན། དགོན་པའི་ནང་མ་བཞུགས་པར་ཕྱི་ལ་ཕེབས་ནའང་དོན་དང་ལྡན་པ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག དེ་མིན་གདུལ་བྱ་སྣོད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དེ་ཨ་སྒོར་མང་ཉུང་གི་ཆ་ནས་གཟིགས་ན། དེ་ནི་བསྟན་པ་སྤེལ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་རེད། ང་ཚོས་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པའང་ཁས་བླངས་ཡོད། དེ་དག་ནི་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། ན་བའི་གསོས་སྨན་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། སྤོང་བ་དང་བསམ་གཏན་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བཅས་རེད༔ ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེ་དག་དྲན་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་མེད་པར་རྗེས་ཐློས་ཙམ་བྱས་ཡོད་པའང་སྲིད། ཡིན་ནའང་མང་ཆེ་བས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་གནང་ཡོད་ཀྱི་རེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་འདི་སྣང་གི་བྱ་གཞག་སྤྲི་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱི་བྱ་གཞག

ལ་གཙིགས་ཆེན་པོས་དགེ་བཤེས་ཀུང་ཕོ་གང་ཅུང་ཅུང་ཞིག་གི་ནང་མགྱོགས་པོ་གཏོང་ཐུབ་ཐབས་དང་། དགེ་བཤེས་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ལམ་སེང་གཡོག་པ་ཐོགས་ནས་འཕུར་དགོས་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ན་ཧ་ཅང་ནོར་བ་རེད། དགོངས་པ་དེ་ཚོ་ཧྲི་ལྷར་ཐུགས་ལ་འཁོར་བ་རེད་ཅེ་ན། རང་ཉིད་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ལ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒོམ་བ་བསམ་གཏན་ལས་གཞན་མེད་པ་དེའི་འདུ་ཤེས་གསལ་པོ་མེད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་སྲིད། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བསྐུར་ཞིབ་ཡང་ཞིབ་ནན་ཏན་གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་འང་། སྒྲིག་འཛུགས་དེ་ཚོས་སོ་སོའི་སྡེ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་བེད་སྤྱོད་ལོག་པ་གཏོང་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ད་ལྟ་ཙམ་མིན་པར་སྔོན་མ་ནས་བྱུང་ཡོད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བོད་ལ་དུས་བདེ་ཞིང་འཇགས་སྐབས་སུའང་དགེ་བཤེས་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་གྲ་ཚང་དང་གདན་སའི་དོན་དུ་ཨ་མདོ་དང་། བྱང་། གཙང་སོགས་སུ་འབྱུལ་སྟུད་ལ་བཏང་བ་ཚུར་ལོག་མ་ཐུབ་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོས་སྔུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཞིག་གང་ཡང་མ་རེད། ངན་པ་ལངས་ཤོར་ཞིག་རེད། དེའི་གཤིས་ཀ་དེ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་ཀུང་ཐལ་ཆེར་སངས་མི་འདུག དེ་འདྲ་ཐེབས་མཁན་ནང་སོ་སོའི་དྭང་བླངས་ཐོག་ནས་ཐེབས་མཁན་དང་༑ གཞན་གྱིས་སྐུལ་ནས་ཐེབས་མཁན་ཡང་མང་པོ་རེད། གདན་སའི་ནང་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་རྒྱུ་ལས་ལྷག་པ་ཕྱི་ལ་ཐེབས་ནས་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཡིན་ས་རེད། ལར་ནས་གདན་སའི་ནང་དགེ་ཕྲུག་ལྔ་དྲུག་ཅིག་ལ་ཕྱག་དཔེ་ཡག་པོ་ཁྲིད་པ་དང་། ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ལ་དགེ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་གཉིས་ཕྱོགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཕན་ཐོགས་ལ་བལྟས་ན་གདན་སའི་ནང་མ་འོངས་པར་གཞུང་ཆེན་མོ་འཛིན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་སློབ་སྟོན་གནང་རྒྱུ་དེ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོད་བསམས་ཀྱི་འདུག

ཐེངས་ཤིག་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཁམས་ལ་གདན་ཞུ་ཕུལ་བའི་བཀའ་ལན་དུ་སྣན་ངག་རིང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད། དེའི་ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་དྲན་ཡང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཁམས་ལ་འཛམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ན་མ་གཞི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ད་ལྟ་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་གནས་ཡོད་སྟབས། ངས་གདན་ས་འདི་བཞག་ནས་ཕྱོགས་མཐའ་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་གཟིགས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཕེབས་མེད། གདན་ཞུའི་བཀའ་ལན་ཕྱག་བྲིས་དེ་ཧ་ཅང་གི་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབོར་བུའི་ནང་ཡོད་པ་དེང་སང་གྲྭ་སའི་དགེ་བཤེས་ཚོས་གཟིགས་དགོས། དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེས་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་བཞེས་པ་རྩ་བ་ནས་མ་རེད། བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་དེ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་བསྟུར་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་རེད། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་འཛམ་མགོན་བླ་མའི་བསྟན་པར་ཧ་ཅང་གི་སྐུ་དྲིན་ཆེན་པོ་རེད། ཁོང་གིས། ཧུར་སླིག་ཚོས་གོས་ཟུང་དག་གིས།། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་མཛེས་ཀྱིས།། རབ་བྱུང་ཁྲིམ་པའི་རྟགས་འཆང་བ།། བསྟན་པ་འཛིན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལགས།། ཞེས་སྐབས་དེར་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་མཁན་དེ་ཚོས་གོས་ཕུ་ཐུང་ཅན་དང་སྐུ་ཆས་གྲོན་པ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་གནང་ཡོད།

ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་རྗེས་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེན་སྣ་མང་བསྐྱངས་པའི་ནང་ང་རང་ངོས་ནས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་མཛད་ཆེན་གྱི་གྲས་སུ་ཐོག་མར་སྦྲག་ས་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དགེ་འདུན་ཚོ་བཞུགས་ས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་གདན་ས་ཁག་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ལ་སྤོ་རྒྱུ་རྣམས་རེད།། སྦྲག་ས་ནས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གདན་ས་སྤོ་རྒྱུ་དེ་སྐུ་མདུན་རང་གིས་དགོངས་པ་འཁོར་བ་ཞིག་དང་བཀའ་གནང་བ་ཞིག་རེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྤོ་དགོས་པའི་

བཀའ་དེ་སྔགས་ས་ལ་བསྐུལ་རྒྱུར་འཇིགས་སྣང་གིས་ཆོས་དོན་བཀའ་བློན་ཐེབས་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། སྐུ་མདུན་གྱི་བཀའ་སློབ་ཀྱིབ་ཐག་ནང་བཙུག་སྟེ་བསྐུར་བ་རེད། ཕལ་ཆེར་གྲྭ་པ་དང་མཁན་པོ་ཚོས་འགྲོ་རྒྱུ་མིན་གསུང་གི་རེད་བསམས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ཡོད་ཤིད། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་གདན་ས་དེ་ཚོ་སྔགས་ས་ལ་ལྷག་ཡོད་ན། འདི་ག་བཞིན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་སྲིད་བྲལ་རེད། འདིར་གནམ་གཤིས་དང་ས་བབ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པ་མ་ཟད། བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་གྱི་གཞི་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཙུགས་ཐུབ་པ་དེ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་ཤི་ཁར་བསྐྱར་གསོ་གནང་བའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་ཞིག་རེད།

དེང་སང་གདན་ས་ཁག་གི་སྟོད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་ཧ་ཅང་གྲ་འགྲིག་པོ་འདུག དེ་འདྲ་ཆགས་སྐབས་གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས། ཀྱེ་ཧུད་འཇམ་མགོན་བསྟན་པ་འདི།། དཔལ་དང་འབྱོར་པས་རབ་རྒྱས་ཀྱང་།། བཤད་དང་སྒྲུབ་པས་ཆེས་ཕྲ་བ།། བསམ་ཀྱིན་སྙིང་ནས་ཤེས་པ་འཇོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡོང་བ་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས། དེ་བཞིན་སློབ་གཉེར་ཡང་ཡག་པོ་ཆགས་ཡོད། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་མ་ཉམས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་མཐུན་འགྱུར་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་གནང་གི་ཡོད། གདན་སའི་སློབ་གཉེར་ཉམས་ན། ཕལ་ཆེར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆ་ཚང་ཉམས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག སྒྲུབ་གྲྭ་དང་སྔགས་གྲྭ་དེ་ཚོས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཐུབ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉག་གཅིག་པུ་དེ་རེད། ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ཞེས་པ་ནི་འདུལ་བ་ཀ་རི་ཀཱ་ནས་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་གཞུང་གི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ཡང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གྲུབ་མཐའ་བཞིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་བོད་དུ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་དུའང་མེད། ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་སའི་ལུང་པ་དེ་

ཚོ་རྐང་རེས་བསྟན་པ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བསྟན་པ་ཞིག་མེད།

ཕྱི་ལཀྐྲ་དང་འབར་མ་ཐའེ་ལན་ཊི་བཅས་ལ་མཚོན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་གྱི་སྡེ་གཅིག་པུ་རེད། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་ཆ་ཚང་བའང་མེད། ད་ལྟ་པྲ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པ་ཆ་ཚང་བསྡོམས་ན་དེབ་གྲངས་བཞི་ཙུ་ཞེ་བཞི་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་ཉུང་བ་རེད༑ འབུམ་པོ་ཧི་བཙུ་གཉིས་དང་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་བསྡུར་ན་འབུམ་དེ་ཡིག་ཚོགས་མང་བ་རེད། དེ་འདྲའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་ལའང་བཤད་པའི་རྒྱུན་ཆ་ཚང་བ་མེད། ཐའེ་ལན་ཊི་ནང་འདུལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་ཐུན་བུ་དྲག་པ་རེད། དེ་བཞིན་འབར་མའི་ནང་མངོན་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཐུན་བུ་དྲག་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་དང་ང་ཚོའི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་དབུ་ཚད་སེནྡྷ་མཛིང་བསློལ་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་གཉིས་ལ་གནམ་སའི་ཁྱད་པར་རེད།

ལུང་པ་གཞན་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་མ་དར་བའི་དབང་གིས་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་དེ་མེད་ཅིང་། བླ་མའི་བཤད་རྒྱུན་ཙམ་ལ་རགས་པའི་གོ་བ་དང་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་རེད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་ནཱལནྡའི་རྒྱུད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆ་ཚང་གནས་པའི་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཟེར་ནའང་རེད། ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པ། ཡང་ན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཚན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་ཚང་བ་དེ་བོད་ལ་མ་གཏོགས་མ་གནས་པ་རེད། དེ་ཡང་ཁོང་ཚོའི་ནང་དུ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་ཐོས་བསམ་བྱེད་རྒྱུའི་སྲོལ་དེ་ད་དུང་ཉུང་བ་རེད། སུ་སྐྱེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ།། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་བསམས་པ།། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མགོན་ཁྱོད་ལ།། བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་གྱུར།། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་སྔོན་མ་དེ་ཙམ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ད་

ལྷ་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་དངོས་གནས་རེད་འདུག འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་སོགས་རིག་པའི་གནས་སམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གྲགས་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད་ཟེར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་དེ་ཚོ་ཟླ་བའི་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། ད་མིག་དམར་ནང་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་སླེབས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོ་ཟླ་བའི་ནང་ཕྱིན་ནའང་གཟུགས་པོའི་ལྗིད་ཚད་དེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོང་གི་མེད།

སྔོན་མ་མེ་ཀོ་ལེ་ (Macaulay) ཞེས་པའི་ཨིན་ཇིའི་མི་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་གཏམ་བཤད་ཅིག་ནང་ཨེ་ཤི་ཡའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚང་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནའང་ཨིན་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་རྩོམ་རིག་གི་དེབ་ཕྲུག་སྒམ་གང་གི་དོ་ཟླ་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། ཁོང་གི་སྐད་ཆ་དེ་ཧམ་པ་ཚ་པོ་དང་མ་འོས་པ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལྟར་ང་ཚོས་ཀྱང་ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཡོད་པའི་རིག་པའི་གནས་དང་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཚང་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཁ་གཏད་ཚོག་གི་མ་རེད་ཅེས་སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་བརྗོད་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་ལ་སླེབས་པའི་རྗེས་སུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་དང་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མ་གཏོགས་མེད། དེ་འདྲའི་རྩ་ཆེན་པོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་ད་བར་ང་ཚོའི་རྒན་རབས་ཚོ་དང་༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲ་མ་ཉམས་གྲུ་མ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ང་ཚོ་ནི་ཡོལ་བཞིན་པའི་མི་རབས་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་གཞི་ནས་ཕྱུག་དཔེ་གཟིགས་བཞིན་པའི་ན་གཞོན་ཁྱེད་རང་ཚོའི་མི་རབས་སུ་དེ་བརྣག་པའམ། རྒྱུན་འཛིན་མ་ཐུབ་ན། རང་གི་སྐལ་བ་ཤོར་བ་དང་བསོད་བདེ་དམན་པ་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་འཇིག་རྟེན་

འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གསབ་མི་ཐུབ་པའི་གོད་ཆགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས། དེང་སང་ཚན་རིག་པ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་རྒྱུན་དེ་བརླག་པར་བཟོད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་བརླག་ན་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གསོ་ཐབས་མེད་པའི་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོག་གི་རེད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་རྣམ་པ་ཚོར་ཡོད་བཞིན་དུ་ཚུད་ཟོས་བཏང་ནས་བྱ་བ་ཕལ་པ་ལ་ཞེན་ན་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྤྲོད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། ཕྱི་བལྟོལ་གྱི་ལེ་ལོ་དེ་ཚོ་སྤུག་ཙག་ཡིན་རུང་། དེ་ལས་ཚབས་ཆེ་བའམ་མི་ཚེ་ཚུད་ཟོས་གཏོང་མཁན་གྱི་དགྲ་གཙོ་བོ་ལྷ་བུ་ནི་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་རེད། དེར་བརྟེན་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་སྤང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ངས་གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་སོགས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་རེད། གང་ལྟར་རང་གིས་རང་ལ་ཚོད་དཔག་ཆུང་ཆུང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་བཞིན་གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་དོན་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་ལ་བསྐྱོད་པ། རྩ་དོན་ལ་བསྐྱོད་པའི་བྱ་བ་ཆུང་རིགས་ལ་ཞེན་ན། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའི་སྔོན་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཚོའི་ལས་སུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་འགྲོ་སྟངས་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས།། བསྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།། ཞེས་བསྒོམས་བརྒྱབས་པ་བཞིན་ཁྲིད་ཆོས་གནང་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གལ་ཏེ་གནང་ཐུབ་ན་ཧ་ཅང་གི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ……ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས།། བསྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།། ཞེས་གསུངས་མེད། དེའི་སྔོན་དུ་ 'ཚུལ་གནས'' ཞེས་པ་

སྒྱུར་ཡོད། དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་བཟུང་བ་ཞིག་མེད་ན་གློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒོམ་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀ་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་རྣམ་ཀུན་ཁ་རྒྱུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་རེད། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པ་དང་བསྟུན་ནས་བཟོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་གདན་ས་ཁག་གི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་ནི་འགལ་མི་རུང་བ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ཀྱང་ཧ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་བརྩི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ནི་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་གཞིར་བཟུང་འགྲོ་རྒྱུ་མ་གནོགས། དེ་ལ་མང་གཙོ་དང་ཙུང་གཙོའི་སྐད་ཆ་བཤད་ས་མེད། དེང་སང་མཚན་ཉིད་པ་རིགས་འགྲེམས་ཕུངས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད༑ ས་ཆ་ཚང་མར་མང་གཙོ་མང་གཙོ་ཟེར་བའི་སྒྱུར་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྒྱུར་དགོས་སར་སྒྱུར་ཚོག་གི་རེད། སྒྱུར་མི་དགོས་སར་སྒྱུར་རྒྱུ་མེད། ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུང་གཙོ་ཞེས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི་སྟོན་རབས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ཟེར་བའང་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོར་གནོགས་པ་དེ་ཚོས་བཅས་པ་ཞིག་རེད༑ དེའི་ནང་མང་མོས་ཙུང་མོས་བསྒྱུར་རྒྱུ་མེད་ལ། ཧྲགས་བསལ་དང་ཁྱབ་མཐའ་གནོད་རྒྱུའང་ཞེ་དྲགས་མེད། དེ་ནི་ཁོ་རང་ལམ་ཁ་ཞིག་གི་ཐོག་འགྲོ་དགོས་པ་རེད།

ང་སྔོན་མ་ལྷ་སླ་ཊ་སྒྲིར་ཡོད་དུས་སློབ་གྲྭ་བ་གྲྭ་ཆས་གྱོན་མཁན་ཚོས་རྐང་འཁོར་བཞོན་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། སྒྲིག་ལམ་དེ་མ་བཟོས་གོང་དུ་ང་ཚོ་དགེ་རྒན་ཚོ་འཛོམས་ནས་དེའི་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་གནང་སྐབས་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་འགྲོ་ཆོག་སར་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐོག་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། བཅས་པ་དང་ག་རེ་འགལ་གྱི་ཡོད་དམ། གནམ་གྲུ་སོགས་

འཁོར་ལོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་འགྲོ་ཚོག་སར་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཅན་རྐྱང་པའི་ནང་འགྲོ་མི་ཚོག་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་རྟགས་བསལ་མང་པོ་བཏང་བ་རེད། ང་ཚོས་བཤད་གད་སློང་བ་དང་སྨྲགས་ཏེ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞོན་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཞན་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ཞུགས་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་བྱུང་༑ ཁོང་ཚོས་རྟ་ལ་བཞོན་པའི་གནང་བ་མེད་དམ་ཞེས་རྟགས་བསལ་གཏོང་སྐབས། ང་ཚོས་རྟ་ལ་རྐང་པ་བཞི་ཡོད་ཙང་རེད། རྐང་གཉིས་ལ་བཞོན་རྒྱུར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད་ཅེས་དེ་འདྲའི་རྩོད་པ་བརྒྱབས་མྱོང་ཡོད། དེར་བརྟེན་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་སྣེ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་གང་བཅས་པ་དེར་ཆགས་བཞག་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། དེར་རྟགས་བསལ་བཏང་ནས་ཚིག་གི་རྩོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྲ་མོ་དང་ཕྲན་ཚེགས། ལྷག་པར་དུ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་མང་ཆེ་བའི་གླེང་གཞིའི་ནང་གཞན་གྱིས་ཁ་ཟེར་བ་དང་། ཁྲིམས་པར་མི་མཛེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཁ་ཟེར་བའི་གཞི་རྩ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིམས་པའི་མིག་ལམ་དུ་མི་མཛེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་དབང་གིས་བཅས་པ་མང་པོ་མཛད་ཡོད། དེ་དང་མཐུན་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་མ་དོར་བའི་ཐོག་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་བཟུང་བ་དང་། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་སྒོས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་མེད་པ། དེའི་ཐོག་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པ། དེ་ཡང་རྫོངས་དད་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་ལ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཐོས་བསམ་གནང་རྒྱུ། དེ་ཡང་སྒོམ་ཉམས་

ལེན་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་པ། དེའི་ཐོག་ནས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་ཐུབ་པ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གསོལ་བ་འདེབས་མཁན་རང་ཉིད་ཉམས་ལེན་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་དུས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག ཇོ་དཔལ་དགེས། རང་ལ་ཉམས་ལེན་མེད་པའི་དཔེ་ཐོག་གི་བྲོ་རྡུང་།། ཉན་མཁན་སོས་སོས་འདྲ་ཡང་མི་བདེན་ངོ་མ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ད་ལྟ་འདིར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཚང་མ་ཁྱེད་རང་གིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་ན། ངས་ཉམས་ལེན་བྱས་མ་ཐུབ་པ་རེད། ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་མེད་པ་མིན་ཡང་། སྐབས་དང་དུས་ཤིག་གིས་དེ་འདྲ་མ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཉམས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་གིས་གཞན་དག་ལ་ཉམས་ལེན་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་མ་འོས་པ་ཡིན་རུང་། འོན་ཀྱང་བསམ་བློའི་ནང་གང་དྲན་པ་དེ་མ་ཞུས་ན། ཁ་ཞེ་མ་མཚུངས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ད་ལྟ་འདིར་སླེབས་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་སྣན་གསན་ཞུ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འཁོར་སོང་། དེ་ཚོ་དགོངས་པར་འཇགས་རོགས་གནང་། ཚང་མས་བཟོད་བསྲན་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་གསན་པ་ལ་བསྐྱུར་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཅེས་གསུངས།། །།

(ཧི་ལྷར་ལན་མང་རེ་འདུན་ཞུས་པ་བཞིན་ ༢༠༡༠ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་གདན་ས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་འདུས་ཚོགས་ལ་བླང་དོར་གསུང་བཤད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།)

༄ གཱཽཊིལྱའི་ཨརྠ་གྲུབ་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༄༅།། སཱར་ནཱཐ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་བདག་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་མཆོག་དང་། སློབ་དཔོན་བགྲེས་གཞོན་རྣམ་པ། ལས་བྱེད་རྣམ་པ། སློབ་ཕྲུག་རྣམ་པ་ཚང་མར། དེ་རིང་ང་འདིར་གློ་བུར་དུ་འཛུལ་ཙམ་བཅར་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་གཱཽཊིལྱའི་ཨརྠ་གྲུབ་སྐོར་བོད་སྐད་ཐོག་གཏམ་བཤད་ཅིག་ཕྱོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། ཉེ་ཚར་ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་ང་འདིར་བཅར་ཚར་ཙམ་ཡིན། དེ་རིང་འདིར་བཅར་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་སང་ཉིན་ཕྱི་དྲོ་ངའི་གྲོགས་པོ་རྙིང་པ་སློབ་དཔོན་སམ་ཏཱ་ནཱིའི་ (Professor N.H. Samtani) མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཕྱག་དེབ་ཅིག་སྒོ་འབྱེད་བྱ་རྒྱུའི་དོན་དུ་རེད། འོན་ཀྱང་རིགས་བདག་མཆོག་གིས་ང་འདིར་ཡོང་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་དེ་གསན་པ་ཡིན་སྟབས། གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དུ་བསྡད་རྒྱུ་དང་གཏམ་བཤད་ཞུ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་སོང་། དེར་བརྟེན་གོ་སྐབས་འདི་བཟུང་ནས་དེ་རིང་ཁྱེད་ཚོར་གཱཽཊིལྱའི་ཨརྠ་གྲུབ་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ང་འདིར་ཡོང་རྒྱུ་ཉིན་ཤས་སྔོན་ཙམ་དུ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཕྱི་ལོགས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་སྟབས། དམིགས་བསལ་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་གནང་མཁན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་ཐུགས་ཕན་གསོས་པའི་གཏམ་བཤད་ཅིག་གོ་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་། ད་ལྟ་འདིར་གློ་བུར་དུ་གང་དྲན་པ་དེ་བང་འགྲིག་པོ་མ་བྱུང་ཡང་ཤ་ཟིན་སྤྱི་ཟིན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་མ་སྲིད་ལྷུན་གྲུབ་ཅིག་ལ། ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ འདི་གཱཾནྡྷི་དང་གཱཾནྡྷིའི་རྗེས་འབྲང་བ་ཚོར་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དུས་ཚིགས་ཅིག་འཁེལ་གྱི་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གཱཾནྡྷིའི་ནང་གི་ཐུགས་སྲས་གཅིག་བུ་ལྷ་བུ་ཨཱཙཪྻ་བིནོབྷ་བྷཱབེའི་ (Acharya Vinoba Bhave) འཁྲུངས་ཆེས་རེད་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གཱཾནྡྷིའི་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ (Satyagraha) ཀྱི་ལས་འགུལ་ཐོག་མ་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ནང་འགོ་འཛུགས་གནང་བའི་ཉིན་མོའང་རེད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ནི་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཆེས་བརྩི་ནའང་མ་འགྲིགས་པ་མེད།

དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་ཆར་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་སྔོན་དུ་ཨ་རིའི་ནང་འཇིགས་དངངས་ཆེ་བའི་དགུ་པའི་བཅུ་གཅིག་ཅེས་པའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་སྟེ། ཁང་པ་མཐོ་པོ་གཉིས་གཏོར་བཤིག་དང་མི་སུམ་སྟོང་ཡས་མས་ཤིག་རྐྱེན་ལམ་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་ཆེས་འཁེལ་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ལ་སླར་ནླཝ་ལྷ་བུའི་གནས་རྩ་ཆེན་པོའི་ནང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ། སློབ་ཕྲུག་ཚོ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱཾནྡྷི་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་མ་སྲིད་ལྷུན་གྲུབ་ལྷ་བུ་བྱུང་སོང་། དེ་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་།

སྤྱིར་བཏང་གཱཾནྡྷིའི་ལྷ་གྲུབ་སྐོར་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་དེ་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་སྲིད་གནང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཉན་པ་པོའི་མངོན་འདོད་ལ་བལྟོས་ནས་གོ་སྲིད་གནང་བ་ཡིན་དེ་ངས་གསལ་པོ་ཤེས་མ་སོང་། གལ་ཏེ་ཉན་པ་པོའི་མངོན་འདོད་ལ་བལྟོས་ན་དེང་སང་གཱཾནྡྷིའི་སྐོར་དེ་ཙམ་ཉན་འདོད་ཡོད་མཁན་ཨེ་ཡོད་བསམ་གྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཱཾནྡྷི་དང་གཱཾནྡྷིའི་ལྷ་གྲུབ་སྐོར་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཉུང་ཉུང་རེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་ཡོན་གྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་སྡོད་མཁན་ཡིན་སྟབས། གཱཾནྡྷི་ནི་ཧ་ཅང་གི་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ལ་བརྩིས་པ་མ་གཏོགས། ཁོང་གི་ལྷ་གྲུབ་ནས་ལེགས་ཆ་དང་ཉམས་

སུ་བླང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བརྩི་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད།

གང་ལྟར་ང་ཚོ་འདིར་ཨ་རི་ཤའི་ཚོགས་ཁང་ནང་འཛོམས་ནས་གུཾ་ཏྲཱིའི་སྐོར་དུས་ཚོད་རིང་ཐུང་ལ་མ་བལྟོས་པའི་གཏམ་བཤད་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་གཅིག་བྱས་ན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ངས་རྒྱུན་ལྡན་རྒྱ་གར་བ་ཚོ་ལ་གུཾ་ཏྲཱི་དང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པའམ་གུཾ་ཏྲཱིའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་དགོས་ནའང་སྤྱོན་ལ་ཕྱོགས་སྟུའི་འདོད་པ་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ལར་ནས་གུཾ་ཏྲཱིའི་ལྟ་གྲུབ་དང་དགོངས་བཞེད་གང་ཡིན་རྩ་བ་ནས་མ་ཤེས་པར་གུཾ་ཏྲཱི་ལ་དགག་པ་རྒྱག་པའམ་མོས་མཐུན་མེད་ཅེས་བཤད་ན། དེ་ནི་དྲང་པོ་མ་རེད། ཕྱོགས་སྟུའི་འདོད་པ་གང་ཡང་མ་ཤེས་པར་དགག་པ་བརྒྱབས་པ་དེ་གང་ཟག་ལ་བལྟོས་པའི་དགག་པ་མ་གཏོགས། ལྟ་གྲུབ་ལ་བལྟོས་པའམ་ཆོས་ལ་བལྟོས་པའི་དགག་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་མིན། དེར་བརྟེན་གུཾ་ཏྲཱི་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་དགོས་ནའང་སྔོན་ལ་མ་འགྲིགས་པ་དེ་ངོས་གཟུང་དགོས་པ་དང་། དེ་ངོས་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དགག་པ་གནང་ན་དེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ལ། དགག་པ་གནང་མཁན་ལའང་གཟི་བརྗིད་ཅིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད༎ དེ་མིན་ཆགས་སྡང་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་སྐད་ཆ་མ་གཏོགས། དཔྱོད་ལྡན་གྱི་དགག་པ་རྒྱག་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ཁྱེད་ཚོ་ལའང་ད་ལྟ་རེ་འདུན་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། གུཾ་ཏྲཱིའི་དགོངས་ཚུལ་ལ་མོས་མཐུན་ཡོད་ན་དེའི་ངོས་ནས་གུཾ་ཏྲཱིའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ཉན་བསམ་བྱེད་པའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཡང་གུཾ་ཏྲཱི་ལ་དགག་པ་བྱེད་དགོས་ནའང་ཕྱོགས་སྟུའི་འདོད་པ་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་ཉན་བསམ་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཐོག་ནས་ཐུན་བུ་ཐུགས་སྣང་གནང་ན། ང་ཚོས་འདིར་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་གྱི་དུས་ཚོད་གཏང་རྒྱུ་དེ་ཆུད་ཟོས་མི་འགྲོ་བར་ཕན་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་ངེས།

ང་ཚོ་བོད་པའི་ནམ་རྒྱུན་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ནང་ལྟ་གྲུབ་ཅེས་ཚིག་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ལྟ་གྲུབ་ཅེས་པ་དེའི་ནང་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ

གཉིས་ཀའི་ཚིག་སླེབས་ཡོད། མདོའི་ནང་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་ལ་ལྟ་བ་བསྟན་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་དང་མཐའ་མར་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པའི་གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད། ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་བལྟ་བྱར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཅིག་གི་སྐོར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ལ་མ་བལྟོས་པར་དཔྱད་དོན་རྙེད་པའི་མཐའ་གཅིག་བཤད་པ་ཡིན་ན་དེར་གྲུབ་མཐའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་རེད། དེར་བརྟེན་གླཾ་ཧྨླིའི་ལྟ་བ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཐལ་ཆེར་ཡོད་པ་མ་རེད། གླཾ་ཧྨླིའི་གྲུབ་མཐའ་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གླཾ་ཧྨླིས་དངོས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ལྟ་ལུགས་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་གསུང་གི་མེད། ཡིན་ནའང་བོད་སྐད་བཞིན་སྒྲ་དམ་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་ཧེ་ཧླེ་དང་ཨིན་སྐད་བཞིན་བཤད་ན། ལྟ་བ་ཟེར་བ་དེ་གཅིག་བྱས་ན་མཐོང་ཚུལ་དང་བསམ་ཚུལ་ལའང་འདྲ་ཚོག ཨིན་སྐད་དུ་ View Point དང་ Idea ཞེས་བརྗོད། དེ་བཞིན་ཧིན་སྐད་དུ་དྲན་ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཌྲིཨྟི་ཀོཛ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ། གླཾ་ཧྨླིའི་མཐོང་ཚུལ་དང་གཟིགས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟ་གྲུབ་ཟེར་བའི་ཚིག་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ཡིན་ནའང་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད།

སྤྱིར་བཏང་གླཾ་ཧྨླིའི་སྐུ་སྐེར་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་བལྟས་ན། ང་ཚོ་ནང་པ་ཚོས་གླཾ་ཧྨླིའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་། དད་མོས་བྱེ་རྒྱུར་ཐུན་བུ་ཁག་པོ་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གླཾ་ཧྨླི་རང་ཉིད་སྐུ་སྐེར་གྱི་དགོངས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན༑ མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོའམ་དབང་ཕྱུག་གི་གནས་བབ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་གནང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་རེད། དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་ཁོང་ཨླི་ཕྲར་བླདིན་རེད་ལ། དེའི་ཐོག་ཏ་ཅང་གི་འཛིན་པ་དམ་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་རིག་བྱེད་མཐའ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་བདག་གི་རྣམ་གཞག

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཱོཾ་རྡྷིས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། གང་ལྟར་གཱོཾ་རྡྷི་བདག་འདོད་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨཱཏྨཱཱརྟིན་ཞེས་བརྗོད། ང་ཚོ་བོད་སྐད་ནང་ཨཱི་ཕྲར་ཞེས་པ་མང་ཆེ་བ་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་བདག་འཛིན་ཅིག་གཱོཾ་རྡྷིའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། གང་ལྟར་སྔ་སྟེགས་པ་ཚོས་ཨཱཏྨཱ་དང་པརམཱཏྨཱ་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་ནང་བཤད་པའི་ཨཱཏྨཱ་ལ་གཱོཾ་རྡྷིས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་ནང་དོན་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཨཱཏྨཱ་ཁས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་བཞག་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་རྒྱུན་ལྡན་ཆོས་ཕྱོགས་དང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སློབ་སྦྱོང་གནང་སའི་གཞུང་ལུགས་ཏྭ་ཆེ་ཤོས་ལེགས་ལྡན་གྱི་གླུ་ (Bhagavad Gita) དེ་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོས་ལྟ་སྟངས་བྱས་ན་དེ་ནི་འཚེ་བ་ཆོས་སུ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཁོང་ཚོས་དེ་ནི་འཚེ་བ་ཆོས་སུ་སྨྲ་བ་མིན་ཞེས་འགྲེལ་བརྗོད་ཐ་དད་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁ་སང་ང་དིལླི་ནས་ལྷོ་ཀྣ་ཊ་ཀྱིར་ཡོང་སྐབས་གནམ་གྲུའི་ནང་ལྷོ་ཊར་བཞུགས་མཁན་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཇལ་སོང་། ལེགས་ལྡན་གླུའི་སྐོར་ཁོང་དང་བཀའ་མོལ་བྱུང་དུས་དྲང་ངེས་དང་མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་ཡང་མཚོན་རྟགས་བདུན་གྱི་ཐོག་ནས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་སོང་། དེ་འདྲ་བྱས་ན་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དུའང་། ཕ་མ་དག་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་།། རྒྱལ་པོ་གཙང་སྦྲ་ཅན་གཉིས་དང་།། ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན།། མི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ།། ཞེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་གསུང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་ལེགས་ལྡན་གྱི་གླུ་དེ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་མ་བཤད་ན་ནང་པའི་ལྟ་ཕྱོགས་ངོས་ནས་འཚེ་བ་ཆོས་སུ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲིད་སྒྲུབ་སེམས་ཤུགས་ཆག་སྟེ་མདའ་གཞུ་ས་ལ་བཞག་ནས་བསྡད་

སྐབས༑ ཁོང་སླར་ཡང་དམག་འཛུགས་ནང་ཞུགས་རྒྱུར་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚིག་དེར་ལེགས་ལྡན་གྱི་གླུ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟས་ན། གསང་བྱ༑ གསོད་བྱེད། བསད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་སྔགས་ཀྱི་ནང་དུའང་དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད༑ དེ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་ད་བར་དེ་འདྲའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མཁན་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་གླུ་དེ་འཚེ་བ་ཆོས་སུ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པར་ནང་པའི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཆ་འཛོག་གནང་ཡོད་སྙམ། མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མཁན་དང་། བདག་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མཁན། དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་གླུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་མཁན་བཅས་དོན་གསུམ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅིག་གི་གཟིགས་ཚུལ་དང་ལྟ་སྤྱོད་ནས་ང་ཚོ་ནང་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། བསླབ་བྱ་བླང་འོས་པ་གང་ཡོད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་དེ་སླེབས་སྲིད།

གཽཏྲིས་གཙོ་བོ་རང་གིས་དཔྱད་མཐའ་རྙེད་པའི་གྲུབ་དོན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་རང་གི་སྐུ་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ལ་གཟིགས་ན། ནང་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་ཚོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བསླབ་བྱ་བླང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། ད་ལྟ་འདིར་རིགས་བདག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་ཚང་མས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། ནང་པ་ལས་གཞན་པ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མཁན་ཡོད། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་ནང་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་འཚེ་བ་མེད་པ་ཟེར་བའི་ཚིག་གཉིས་ནང་བསྡུ་ཐུབ་ཅེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྟོན་པ་པོ་དང་གཞུང་ལུགས་དེ་འདྲ་ཧན་ཧན་བྱུང་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

སངས་རྒྱས་དང་ཐལ་ཆེར་སྐུ་དུས་མཉམ་པའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་སྐུ་བལྟམས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་བ་ཙན་ལྷ་བུར་མཆོན་ནའང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོའམ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་དེ་འཚེ་བ་མེད་པ་རེད། ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་ནང་པ་ལས་ད་དུང་གོམ་པ་ཁ་ཤས་མདུན་ལ་སྤོས་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་ང་ཚོ་ལས་ཧ་ཅང་དཀའ་བ་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན། ཁ་ལ་རས་ཀྱིས་བཀབ་དགོས་པ་དང་། རྐང་པར་ལྷམ་གྱོན་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེས་ན་འཚེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གཱནྡྷིས་རྒྱ་གར་ནང་གཏམ་གསར་པ་འཕྱེར་ཡོང་བ་དང་གསར་གཏོད་ཅིག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་ཡོད་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་སྐབས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་གི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་སྐབས། དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་བཙན་གནོན་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྐབས། རྒྱལ་ཁབ་གསར་པ་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱེད་པའི་སྐབས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་སོགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ནས་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གཱནྡྷིའི་གསར་གཏོད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ད་ལྟ་ཐ་ཡི་ལེན་ (Thailand) དང་། མ་ཡན་མར༌ (Myanmar) ཤྲི་ལངྐཱ་ (Sri Lanka) གསུམ་གའི་རྩ་ཁྲིམས་སུ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་གསལ་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་རྩ་ཁྲིམས་དེ་ཚོ་མ་བཟོས་པའི་སྔོན་ནས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རེད། དཔེར་ན། མ་ཡན་མར་དང་ཐ་ཡི་ལེན་ནང་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུའི་ནང་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཟིན་པ་བྱུང་རབས་ནས་ར་འཕྲོད་ཀྱི་ཡོད། གནས་བརྟན་ཀཽཎྜཡན་མཆོག་མ་ཡན་མར་དང་ཐ་ཡི་ལེན་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་

པའི་བྱུང་བ་བཤད་ཀྱི་འདུག ཤྲཱི་ལངྐཱ་ནི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་སུ་ཧི་ག་འབྲི་ཤིང་ལ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་། བཟུམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ།། ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་བསྐུར་བ། སུ་ཧི་ག་འབྲི་ཤིང་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེས་རབས་དང་མདོ་སྡེའི་ནང་གསལ། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀ་གི་སྲས་མོ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཇེ་འཕེལ་དུ་གྱུར། སྐབས་དེར་བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་མེད། ད་ལྟ་ཁོང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མང་གཙོ་དང་ཙ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཡོད། ཙ་ཁྲིམས་སྲུའང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་དམག་མི་མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་མེད་ལ། སྒོར་རྒྱུག་པའང་མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་མེད། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐུག་གནོན་གྱི་ཆེད་དུ་དེས་ཅན་གྱི་འཚེ་བའི་བྱ་བ་ཁ་ཤས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་དགོས་པ་དེ་རྒྱལ་ཐབས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་གི་ཡོད།

ང་ཚོ་བོད་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པ་ནས་བཟུང་བསྟན་པ་ས་དར་རྡོ་དར་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཚོ་དང་། བར་སྐབས་བོད་སིལ་བུར་གནས་པ། ས་སྐྱ། ཕག་གྲུ། གཙང་པ། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་དམག་མེད་པ་ཙ་བ་ནས་བཟོ་ཐུབ་མེད། ང་ཚོར་སྲུང་བརྫར་ཡོད་པའི་དམག་མི་མེད་ཀྱང་༑ མགོ་ལ་དར་ལྕོག་འདྲ་བཙུགས་ཏེ། མདའ་གཞུ་དང་མདུང་སོགས་ཐོགས་པ་ཡིན་རུང་༑ མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་མེད། ད་དུང་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་ན་འཁར་བསིལ་གྱིས་མདུང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་རྒྱུན་ཡང་བོད་དུ་དར་ཡོད། གང་ལྟར་བསྟན་པར་དགྲ་བྱུང་ན་དགེ་སློང་ཚོས་འཁར་བསིལ་འཁྱེར་ནས་འཛིང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། ༧སྐྱབས་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐབས་རེ་ཆུ་བྱི་རྒྱ་དམག་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གསུང་གི་ཡོད། ཆུ་བྱི་རྒྱ་དམག་ཟེར་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༢ ནས་ ༡༩༡༣ བར་བོད་ལ་ལོ་གཉིས་གསུམ་རིང་རྒྱ་ནག་མཉམ་བྱུང་བའི་དམག་འཁྲུག་ཅིག་རེད། སྐབས་དེར་སེ་རར་ བླ་གཉན་གྲས་འཁོགས་

གོམ་པ་རྒྱག་ཐུབ་ལ་མི་ཐུབ་མཁན་ཞིག་གིས་ཐབ་ནང་མེ་དཀྲུག་གཏོང་བྱེད་གོ་གཡོག་ཟེར་བའི་ཤིང་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐྦང་ལ་ཚལ་གཏུབ་གྲི་དེ་ལྷམ་སྒྲོག་གིས་བཟུམས་ནས་རྒྱ་མི་ག་བར་འདུག་ངས་གསོད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་གསུངས། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་དང་ཀུན་སྤྱོད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་འཚེ་བའི་ཀུན་སློང་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཤས་ལ་བོད་ནང་སེར་དམག་བསྡུས་པའི་བྱུང་རབས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་དོན་ཡིན་པ་འདོད་བཞིན་དུ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གོ་སྐབས་དང་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་བྱུང་ནའང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་དེ་ང་ཚོར་འཁོར་ཐུབ་མེད།

གཱནྡྷིས་ཐོག་མར་བྲང་བདེན་མིན་པའི་གཉའ་གནོན་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་སྟངས་དང་། དེ་བཞིན་གང་ཟག་དང་བྱ་བའི་དབར་ཁྱད་པར་ཕྱེ་སྟངས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚུད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་དང་། སྲིད་དོན་སོགས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བསྒྲུབ་དགོས་པའི་གདམས་ངག་དེ་ཧ་ཅང་གསར་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། གདམས་ངག་དེ་ཉན་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་བྱུང་དང་མ་བྱུང་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། གཱནྡྷིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། རང་དབང་གི་འཐབ་རྩོད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན། ཁྲིམས་དང་སྲིག་ལམ་གྱི་ལྟ་སྐྱོང་སོགས་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་མི་ལ་མངོན་འདོད་ཡོད་ན། འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་ལུགས་སྒྲུབ་སྟངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་པོས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཇིན་ཤརྤ་ (Prof. Gene Sharp) ཀྱིས་གཱནྡྷིའི་དགོངས་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ (National Defense) གང་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ། ཕྱིའི་དམག་གི་ཉེན་ཁ་འགོག་ཐབས་སོགས་ལ་དམག་མི་དགོས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད། ལར་ནས་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དམག་མེད་ན་མི་

འགྲིག་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་འཛུགས་བསྐྱོད་ཡོད། དེ་ཚོར་ཁ་གཏད་གཙོག་པའི་ཆེད་དུ་གཽ་ཎྜྲི་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་དང་ཉི་ཤུའི་ནང་ཕེབས་ནས་ནང་པ་དང་། གཅེར་བུ་བ༏ དེ་བཞིན་འཆི་བ་མེད་པར་རྩ་ཆེ་བརྩི་མཁན་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་མིག་དཔེ་གསར་པ་དང་། ལམ་སྟོན་གསར་པ་ཞིག་གནང་བ་རེད།

དེ་འདྲའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་གཽ་ཎྜྲིའི་གྲུབ་མཐའ་སྐོར་གཟིགས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་དང་། བདག་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན། དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་གླུ་རྩ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ལ་བརྩི་མཁན་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅེ་ན། དང་པོ་དེར་ཁོང་གིས་རྩ་བའི་ཡིད་ཆེས་གསུམ་པོ་དེ་མ་དོར་བའི་ཐོག་ནས་ཤུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་གྲུབ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ནང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོར་བློ་ཁོག་ཆེན་པོ་དང་འཛེམས་ཟོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་དགག་བྱ་གནང་ཐུབ་ཡོད། དཔེར་ན། རིགས་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་དང་༏ རིགས་བཞིའི་དབྱེ་བའི་ནང་རེག་ཏུང་བ་དང་མི་ཏུང་བའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ། རིགས་བཞི་པོར་མཆོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ། དེ་བཞིན་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས་ཕ་མས་དབང་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་དང་བདག་འདོད་མཁན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ནང་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་བ་དང་རྩ་ཆེན་པོར་བརྩི་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་པར་བརྟེན། ཚང་མར་དགག་པ་བརྒྱབས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུར་འཛེགས་ཞུམ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་ཡོང་བ་དེས་ག་རེ་བསྟན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁོང་ལ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཡོད་པས་ཡིད་ཆེས་དེ་ཚོ་ལྗོངས་དད་མིན་པར་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད་དྲན་གྱི་འདུག ནང་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གི་གཟིགས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ནང་པའི་གཞུང་

དང་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད། དཔེར་ན། ཨིན་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པ་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོའི་ལས་ཀར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། གང་ཟག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུ་མེད༔ གང་ཟག་ནི་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ། ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཟིགས་ཀྱི།། ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན།། ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་གསུངས་པ་དང་གཅིག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཕན་ཚུན་ལེགས་ཆ་བླང་འོས་པ་དང་ལེགས་ཆ་བླང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ་གཱནྡྷི་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཕྱོགས་བསྡོམས་བརྒྱབ་ན། བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པ་གཉིས་རེད། དེ་གཉིས་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ནང་ནམ་ཡང་འདོར་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡིན་ནའང་ལྷོད་ཡངས་དང་ཕར་ཚུར་འགྲིགས་འཇགས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་གཉིས་ནི་ཁོང་གི་བླང་དོར་གྱི་ཐིག་ཚད་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཡོད། དེའི་གོ་དོན་ཡང་བདེན་པ་མིན་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོར་དགོས་པ་དང་། བདེན་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་དགོས་པ། འཚེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་དགོས་པ་དང་། འཚེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོར་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་བླང་དོར་གྱི་གཞུང་ཐིག་དེ་བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་གསུངས། དེ་ལས་ད་དུང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་ན། བདེན་པ་དེ་འཚེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའང་གསུངས། ཡང་བདེན་པ་དེ་དབང་ཕྱུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དེ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱང་མང་པོ་རེད།

གཱནྡྷིས་རྒྱུན་ལྡན་བེད་སྤྱོད་གནང་བའི་བདེན་པ་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད། ནང་པས་བཤད་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་བ་

ཡིན༑ སྤྱིར་བཏང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིར་ཕྱེ་བའང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་རེད་ཟེར་དུས། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྐབས་དང་སྦྱར་བའི་བདེན་པ་རེད། སྤྱིར་ཁོས་བདེན་པ་བཤད་པ་རེད། རྫུན་མ་བཤད་པ་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་པ་མིན་ཡང་། བདེན་པ་མཐོང་ཟེར་བའི་བདེན་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་བ་རེད། ཡིན་ནའང་བདེན་པ་བཞི་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུའང་བདེན་ཚུལ་དེ་ཡོགས་ཀ་རེད། བདེན་པ་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུའང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྐྱང་པ་མ་གཏོགས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་སྟངས་དེ་སྤྱིར་བཏང་བདེན་པ་མཐོང་ཟེར་བའི་བདེན་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་གཱཾནྡྷིས་འཆར་ཅན་གསུང་རྒྱུའི་བདེན་པ་དེ་གང་འདྲ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྟབས་བདེ་པོ་འདུག དེ་ནི་ངའི་གོ་སྟངས་རེད། དངོས་གནས་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། གང་ལྟར་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མཐུན་པ་ལ་བདེན་པ་དང་། གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ལ་རྫུན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་གཱཾནྡྷིས་བདེན་པར་གཟིགས་སྟངས་དེ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྤྱིར་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མཐུན་མི་མཐུན་ཞེས་པ་དེ་ནང་པའི་བརྡ་ཆད་ཅིག་རེད༑ དེ་ཡང་གཱཾནྡྷི་ལ་ཏག་ཏག་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཡིན་ནའང་ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་དཔེར་ན། བཀའ་མོལ་ཞིག་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་བརྗོད་བྱའམ་བསྟན་བྱ་དེ་དངོས་གནས་དོན་ལ་དེ་རང་བསྡད་མིན་བལྟ་རྒྱུ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྫུན་པ་དང་། དོན་ལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྫུན་པ། དོན་ལ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་མིན་ཞེས་བརྗོད་ན་རྫུན་པ། དོན་ལ་མིན་པ་ཞིག་ལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་རྫུན་པ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཞེས་པ་དེ་འདིར་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ཟེར་གྱི་མེད། གཞི་དངོས་

པོའི་གནས་སྟངས་དང་དག་གི་བརྗོད་ཚིག་གཉིས་པོ་མཐུན་དང་མ་མཐུན་ལས་བདེན་རྫུན་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་མཚུངས་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ནའང་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་གཞིའི་དངོས་པོའི་གནས་སྟངས་དང་མཐུན་ན་བདེན་པ་དང་། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་གཞིའི་དངོས་པོའི་གནས་སྟངས་དང་མི་མཐུན་ན་རྫུན་པ། དེ་བཞིན་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་དང་ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་པོ་མཐུན་ན་བདེན་པ་དང་། ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་དང་ནང་གི་བསམ་པ་གཉིས་པོ་མི་མཐུན་ན་རྫུན་པ། དཔེར་ན། བསམ་བློའི་ནང་ཁོང་ཁྲོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ནའང་ཁོང་ཁྲོ་དེ་མ་བསྟན་པར་ཁ་འཛུམ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཚོ་ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་ལ་རྫུན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲངས་སུ་བརྩི།

དེང་སང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། བོད་སྐད་ལ་ད་ལྟ་ཚིག་དེ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདུག ཨིན་སྐད་དུ་ Diplomacy དང་། ཧིན་སྐད་དུ་ཀུཊ་ནི་ཏི་ཞེས་བསྒྱུར་འདུག ཀུཊ་ནི་ཏི་ཞེས་པ་ནི་ཀྱུ་གེ་ཀྱོག་གེ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེང་སང་དྲང་པོ་མི་བྱེད་པར་ཀྱུ་གེ་ཀྱོག་གེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས་དེ་ཚང་མས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མོས་མཐུན་བྱེད་པའི་གཡོ་སྒྱུའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་གཡོ་དང་སྒྱུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་རྩ་བ་ནས་མོས་མཐུན་གནང་གི་མེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་འདུན་ལམ་གྱི་ལས་ཀ་དེ་ཁྲིམས་རྩོད་པ་རེད། ཨིན་ཇིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཊོན་ནས་ཁྲིམས་རྩོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁ་མཆུ་དང་པོ་རྒྱག་དུས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་གསུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གཟིགས་ནས་ཁ་མཆུ་རྒྱག་མ་ཐུབ་པ་རེད། རིམ་པས་མི་ཚང་མས་ཁོང་ཁྲིམས་རྩོད་པ་ཧ་ཅང་ཐབས་ཆག་ཅིག་ལ་བརྩིས་ཏེ། ཁྲིམས་རྩོད་པ་བསླབ་པ་ཀྲན་པ་ཚོས་ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་གང་ཡང་མི་ཡོང་བ་གཟིགས་ནས་ལྷོ་ཨ་ཕྲི་རི་ཀར་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲི་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་དེར་བཏང་བ་རེད། ཁྲིམས་རྩོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོང་གི་འཚོ་ཐབས་ཡིན་ནའང་ཁྲིམས་ཁང་ནང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་མི་གསུང་བའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་གི་བདེན་པར

གཟིགས་སྟངས་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་སྟངས་ཤིག་རེད།

འཚེ་བ་མེད་པ་ནི་ནང་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ནང་པའི་འཚེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚམས་དེ་རེད། གཞན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའམ་བརྒྱུད་ནས་གནོད་པ་ཡོང་བའི་གཞི་རྒྱུའང་ཡོད་པར་བརྟེན། གཞན་གནོད་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་མ་གསུངས་པར། གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་གསུངས། ཁོང་གིས་ཀུང་ཐང་ཀའི་འཚེ་བ་དང་། བརྒྱུད་ཀྱི་འཚེ་བ། སྒྲིམ་གཞིའི་འཚེ་བ། (Structural Violence) ལམ་སྲོལ་གྱི་འཚེ་བ་དེ་དག་ཚང་མ་འཚེ་བའི་ནང་བསྡུ་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་འཚེ་བ་མེད་པའི་དོན་དེ་གཱུཏྟཱེ་དང་ནང་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མེད། གཱུཏྟཱེས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་བདེན་པ་དེ་ནང་པའི་བདེན་པ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ནང་པས་མཐར་ཐུག་གནས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་མང་པོ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད་སྟབས། དེའི་ཐོག་ནས་གཅིག་བྱས་ན་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་སྲིད།

གནས་ཚུལ་དེ་གཉིས་གཞི་རྩར་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་གཱུཏྟཱེའི་གྲུབ་མཐར་བལྟ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ན། ང་ཚོས་ལྟ་དུས་ནང་པའི་མིག་ཤེལ་དེ་གྱོན་ནས་ལྟ་གི་རེད། ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་མིག་ཤེལ་དེ་གྱོན་ནས་ལྟ་གི་རེད། གཱུཏྟཱེས་འཚེ་བ་མེད་པ་དེ་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། འཚེ་བ་མེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡོང་བར་བདེན་པ་དེ་འདོར་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཏེ། རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཚང་མ་མཐར་ཐུག་ན་ནང་དོན་རིག་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་གཏོགས། ཚེ་འདི་སྣང་གི་དམིགས་ཡུལ་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད་ལ། རང་གིས་ཉམས་ལེན་ཡང་གནང་ཡོད།

ཁོང་གི་རང་རྣམ་ལ་སཏྱ་ཀེ་པྲཡོག་ཅེས་བདེན་པའི་ཚོད་བལྟའམ་བདེན་པའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་བརྗོད། པྲཡོག་ནི་སྦྱོར་བ་ལའང་བསྒྱུར། ནང་པའི་བརྡ་ཆད་ནང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཞེས་པར་ཚིག་འགྲེལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་བརྒྱབ་ན་ཉམས་ལེན་ལ་སླེབས་ཡོང་གི་རེད། ཁོང་གི་རང་རྣམ་གྱི་མིང་

ལ་སཏྱ་ཀེ་པྲ་ཡོག་ཨཐབཱ་ཨཱཏྨཀཐཱ་ཞེས་བཏགས་ཡོད། གུཇརཱཏི་དང་ཧིནྡི་གཉིས་ཀའི་ནང་སྟོན་ལ་སཏྱ་ཀེ་པྲ་ཡོག་ཞེས་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་ཨཱཏྨ་ཀཐཱ་ཡོད། ཨཱཏྨ་ཀཐཱ་ཞེས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཨིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་ Autobiography ཞེས་པ་དེ་སྟོན་དང་། My Experiments with Truth ཞེས་པ་དེ་རྗེས་ལ་བྲིས་འདུག དེ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་ག་རེ་དགོས་མཁོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས།

རང་གི་རང་རྣམ་གྱི་གླེང་བརྗོད་ངོ་སྤྲོད་ནང་གཱནྡྷིས་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ངས་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་པ་ཞིག་མི་ལ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ན་རང་རྣམ་འབྲི་དགོས་པ་མི་འདུག གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་འདི་འདྲ་ལྟ་གི་ཡོད། གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་འདི་འདྲ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་ཅེས་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་བྱུ་འབྲི་ནའང་མ་འགྲིགས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་ངས་རང་རྣམ་འབྲི་དགོས་དོན་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་འདས་པའི་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་ལ་ (ལོ་སུམ་ཅུ་དེ་གང་ནས་བརྩིས་མིན་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཕ་ཚེར་ཚོད་དཔག་བྱས་ན་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ནང་མེ་འཁོར་གྲལ་རིམ་དང་པོ་ནས་ཕྱི་ལ་གཡུགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་གཱནྡྷིའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་དང་མཛད་རྗེས་མང་པོ་ལ་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་དེ་ནས་བརྩིས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། རང་གི་རང་རྣམ་འབྲི་དུས་དགོངས་པ་མ་རྫོགས་པའི་དུས་ཚོད་གང་ཙམ་སྔོན་ལ་རེད།) བདེན་པའི་ཚོད་བལྟ་གང་བྱས་པ་དེ་རང་གིས་ཉམས་མྱོང་བསགས་རྒྱུ་དང་། ཉམས་མྱོང་དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་མཐོང་བའི་ (ཨཱཏྨ་དརྴན་) དོན་དུ། དབང་ཕྱུག་མཐོང་བའི་ (ཨཱི་ཤྭར་དརྴན་) དོན་དུ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་་(མོཀྵ་) ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་དང་། གང་ལྟར་རང་རྣམ་འབྲི་བ་དེ་འདས་པའི་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་གང་བཤད་པ་དང་། གང་བྲིས་པ། གང་བྱས་པ་དེ་དག་ཨཱཏྨ་དརྴན་ཡོང་ཐབས་དང་། ཨཱི་ཤྭར་དརྴན་ཡོང་ཐབས། མོཀྵ་འཐོབ་ཐབས་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཚོད་བལྟའམ་སྦྱོར་བ་ཞིག་ཡིན༐ དེར་བརྟེན་དེ་ནི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད། གང་ཟག་གཅིག་གིས་གང་ནླང་བྱ་ཡིན་པ་དེ་གང་ཟག་ཚང་མའི་ནླང་བྱ་ཡིན་པར་འགྲོ་

ཐུབ་ལ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་གང་འདོར་བྱ་ཡིན་པ་དེ་གང་ཟག་ཚང་མའི་འདོར་བྱ་ཡིན་པར་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ངས་ད་ལྟ་འདིར་སྦྱོར་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་རང་ཉིད་རྐྱང་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཞིག་མིན། དེར་བརྟེན་འདིར་འདས་པའི་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་ཨལླཱ་དྲན་དང་། ཨཱིཤྭར་དྲན། མོཀྵ་ཆེད་དུ་ཚོད་བལྟ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་རང་དང་རང་མཉམ་གྱི་མི་ཚང་མས་མཉམ་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྣམ་འདི་བྲིས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་རླབས་ཆེན་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

གཱཾདྷི་ལ་ཧོབ་སྟེ་བལྟས་ན་ཆབ་སྲིད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་རེད། ཧ་ལམ་དུས་ཚོད་ཆ་ཚང་གཏོང་མཁན་གྱི་ཆབ་སྲིད་པ་ (Full Time Politician) ཞིག་ལ་མཐོང་སྲིད། ད་དུང་ཧོག་ཙམ་ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟས་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བ་ (Social Worker) ཞིག་ལ་མཐོང་གི་རེད། ད་ལྟ་གཱཾདྷི་ལ་ལྟ་མཁན་སུ་ཡིན་ནའང་ཁོང་གཉིད་ཟབ་པོས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་བདག་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་སུའི་སྣང་བ་ལའང་མེད།

ད་ལྟ་འདིར་ཡོད་པའི་སློབ་གཉེར་བའི་ནང་གཱཾདྷིའི་རང་རྣམ་ཀློག་མྱོང་མཁན་ཡོད་དམ༔ མཛབྷུཏྲི་ཀཱ་ནཱམ་མཧཏྨཱ་གཱཾདྷི་ཞེས་ཙ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་མིང་ལ་མཧཏྨཱ་གཱཾདྷི་ཟེར་བ་རེད་ཅེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། དེར་བརྟེན་སུས་ཀློག་གི་རེད་དམ། སྔོན་མ་གཱཾདྷི་ལ་ཟུར་ཟ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་སྲོལ་དེ་ཆགས་པ་རེད། གཱཾདྷི་ལ་བྱེད་རྒྱུ་གཞན་གང་ཡང་མེད་སྐབས། ཙ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དུ་མ་འགྲོ་རང་འགྲོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་གཱཾདྷི་ལ་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་ཐབས་མེད་རེད། ང་ཚོའི་མཛ་བྷུ་ཏྲི་རེད། གལ་ཏེ་ད་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་རྒྱུན་གནས་དང་ཞི་བདེ་དགོས་ན་གཱཾདྷིའི་ལྟ་གྲུབ་ལས་གཞན་པའི་གདམ་ག་མེད། དེར་བརྟེན་མཛ་བྷུ་ཏྲི་ཀཱ་ནཱམ་མཧཏྨཱ་གཱཾདྷི་ཞེས་པའི་བཤད་སྲོལ་དེ་དངོས་དོན་དུ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡོད།

མར་ཊིན་ལུ་ཐར་ཀིང་ (Martin Luther King) གིས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་འཚེ་བ་དང་འཚེ་བ་མེད་པའི་གདམ་ཁའི་གོ་སྐབས་མེད། ང་ཚོའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་གདམ་ཁ་ནི་འཚེ་བ་མེད་པ་དང་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་པ་རེད་ཅེས་བསྒོམས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་ཡོད།

གཱན྄་དྷིས་ངས་བྲིས་པའི་རང་རྣམ་ལ་ཚད་མར་བཟུང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུར་བཤད་ཀྱི་མེད། འདི་དཔེ་མཚོན་དུ་བཟུང་ནས་ཁྱེད་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤྱོར་བ་བྱེད་ན་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་མིན་སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཱན྄་དྷི་ནི་ཆབ་སྲིད་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བ་ཙམ་མིན་པར། སེམས་གཏིང་ནས་ཆོས་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་གནང་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ད་ལྟ་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོའི་ནང་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཕྱིན་ནས་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ལ་སླེབས་དུས་ཧོག་ཙམ་ཏ་རྒྱུག་གཏོང་དགོས་ས་རེད། གཱན྄་དྷིའི་ལྟ་གྲུབ་མཁྱེན་འདོད་ཡོད་ན་དེབ་མང་པོ་ཀློག་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། གཱན྄་དྷིའི་སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་ལ་གང་དགོངས་པ་བཞེས་པ་དེ་ཚོ་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ཧིནྡ་སྭ་རཱཛ་ (Hind Swaraj) ནང་བསྒོམས་བརྒྱབས་ཡོད། ཧིནྡ་སྭ་རཱཛ་བརྩམས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གཱན྄་དྷིས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་བའི་ནང་དོན་དག་གཅིག་ལའང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་མི་འདུག ངའི་ཡིད་ཆེས་དེ་རང་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བཏང་གི་ལས་དོན་རྣམས་གནས་སྐབས་དེའི་ཐོག་མ་སླེབས་པའང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཧིནྡ་སྭ་རཱཛ་ནི་གཱན྄་དྷིའི་རྩ་བའི་གཞུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརྩི་ཆོག སྲིད་གཱན྄་དྷིའི་གསུང་འབུམ་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་པར་བརྒྱབས་པ་དེའི་ནང་དེབ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད། དེ་དག་ང་ཚོས་མི་ཚེ་གཅིག་གི་ནང་ཆ་ཚང་ཀློག་མི་ཐུབ། དེས་ན་དང་པོ་གཱན྄་དྷིའི་ཧིནྡ་སྭ་རཱཛ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉེ་ཆར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣། ༢༠༠༨ ནང་སྐུ་ཞབས་རྡྷཱ་སྦལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་Understanding of

Gandhi ཞེས་པའི་དེབ་ཆུང་ཞིག་ཡོད། དེ་གཉིས་གཟིགས་ན་གཱནྡྷིའི་ལྷ་གྲུབ་དེ་ཆ་ཚང་བ་དང་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པ་ཞིག་མཁྱེན་ཐུབ།

གཱནྡྷིས་ཧིནྡ་སྭཱ་རཱ་ཛ་ནང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གཉིས་དབར་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་གཟིགས་པ་དེ་ཞིབ་ཚགས་པོས་གསུངས་ཡོད། ཧིནྡ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་གར་དང་། སྭཱ་རཱ་ཛ་ནི་རང་དབང་དང་། རང་སྐྱོང་། རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་ལ་གོ་དགོས། སྭཱ་རཱ་ཛ་ཞེ་ན་རང་གི་ཐོག་ཏུ་རང་གི་དབང་སྒྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། ཧིནྡ་སྭཱ་རཱ་ཛ་ཞེས་པ་ཨིན་སྐད་ནང་ Indian Home Rule ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། འགྱུར་དེ་ནི་ཏ་ཙང་ཞན་པོ་རེད། དངོས་གནས་ཡག་པོ་བསྒྱུར་ན་ Indian Self Rule རེད། ཧིནྡ་སྭཱ་རཱ་ཛ་ནི་དེབ་ཆུང་ཞིག་རེད། ཕལ་ཆེར་ཤོག་བུ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཤིག་ཡོད། སྒོན་མ་སྒོར་མོ་ ༥ རེ་རེད། ད་ལྟ་སྒོར་མོ་ ༡༠ ལ་འཕར་འདུག རྒྱ་གར་གྱི་མི་འཁོར་འབབ་ཚུགས་མང་པོར་ Sarvodaya Book Shop དང་ Gita Press Book Shop ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཚོང་ཁང་དུ་རག་གི་རེད། ཧིནྡི་དང་། ཨིན་སྐད། དེ་བཞིན་བོད་སྐད་དུའང་ཡོད། བོད་སྐད་ནང་འགྱུར་གཉིས་ཙམ་ཡོད།

ཧིནྡ་སྭཱ་རཱ་ཛ་དེབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་སྐོར་རེད། སྤྱིར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཟེར་བ་དེ་བོད་སྐད་ནང་ནས་རྒྱུན་འཆར་ཅན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཚིག་ཅིག་མ་རེད། དེ་ནི་ཨིན་སྐད་ནང་ Civilization དང་། ཧིནྡི་དང་ཀུ་ཛ་རཱ་ཏི་གཉིས་ཀའི་ནང་སབྷྱ་ཏཱ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བོད་སྐད་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། བོད་སྐད་ནང་སབྷྱ་ཏཱ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་འགྱུར་སྒོན་མ་ཞིག་ད་བར་རག་མ་སོང་། Civilization དང་སབྷྱ་ཏཱ་ཞེས་པའི་གཉིས་ཀར་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པ་བརྒྱབ་ན། ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཟིན་པའམ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚིག་རིང་པོ་དེ་འདྲ་བདེ་པོ་མེད་སྟབས༑ དེའི་ཚབ་ཏུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་རེད།

དེས་ན་ཧིནྡུ་སྭཱནཛ་ནང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དབར་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། དེའི་ནང་རྒྱ་གར་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱིན་ཇིའི་དབང་འོག་ཏུ་ཤོར་བ་རེད་ཅེ་ན། དབྱིན་ཇི་སྟོབས་ཆེ་དྲགས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་མ་རེད། རྒྱ་གར་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ནང་བསྟུད་མ་ཐུབ་པར་ཉམས་དམའ་པོ་ཆགས་པ་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་གར་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་དེ་སྟེར་མའི་ནང་བཞག་ནས་དབྱིན་ཇི་ལ་ཕུལ་བ་རེད། ད་ལྟ་ཚུར་གླང་རྒྱུའང་རྒྱ་གར་རང་གི་འབད་བརྩོན་ཐོག་ནས་གླང་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཨིན་ཇིས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་གནང་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་ཨིན་ཇིར་འཛིགས་སྣང་བསྐུལ་བའམ་ཡང་ན་དྲག་པོས་དམག་འཐབ་བྱས་ནས་གླང་མི་ཐུབ་ཅིང་གླང་མི་འོས། གང་ལྟར་ཨིན་ཇིས་རྒྱ་གར་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཇི་ལྟར་བཟོ་དགོས་ཤེ་ན། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ནང་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཨིན་ཇི་རྣམས་རྒྱ་གར་བ་ནང་བཞིན་བཟོ་ཐུབ་ན་ཁོང་ཚོ་ཕྱིར་ཕུད་དགོས་དོན་མེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་གྱི་རང་དབང་ནི་ཨིན་ཇིའི་དབང་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཕྱི་ལ་ཕུད་དང་མ་ཕུད་ལ་རག་ལས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་རྒྱ་གར་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབས་ཡོང་མིན་ལ་རག་ལས་པ་རེད་ཅེས་གསལ་ཡོད།

བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མཧཱབཱིར་ཏྱཱགཱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱཾནྡྷི་ལ་ཛབཱཧར་ལཱལ་ནེཧརཱུ་དང་ཁྱེད་རང་གཉིས་དབར་དགོངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གོ་རྒྱུ་འདུག མི་མཐུན་པ་དེ་གང་རེད་ཅེས་དྲིས་པར། གཱཾནྡྷིས་དང་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་མཧཱབཱིར་ཏྱཱགཱིས་ཨུ་ཚུགས་བརྒྱབས་ནས་ཐེངས་མང་དྲིས་དུས། གཱཾནྡྷིས་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད། ཛབཱཧར་ལཱལ་གྱི་དགོངས་ཚུལ་ལ་ཨིན་ཇིའི་མི་དེ་ཚོ་རྒྱ་གར་ནས་ཕུད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཨིན་ཇིའི་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་དེ་ཚོ་ཕུད་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་མེད། ངའི་བསམ་ཚུལ་ནི་ཨིན་ཇིའི་ལམ་དང་ལུགས་

སློལ་དང་བོད་ཆོའི་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རྒྱ་གར་ནས་ཐུད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཨིན་ཇིའི་མི་རྣམས་འདིར་བསྡད་ནའང་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། ང་གཉིས་མ་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཙམ་རེད་གསུངས། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༥ ལོར་གཱནྡྷིས་ཇཝཱཧར་ལཱལ་ནེཧརུ་ལ། ང་གཉིས་དབར་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དེ་གཞི་རིམ་གྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རེད་འདུག མཐུན་པའི་གཞི་རྩ་རྩ་བ་ནས་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་བྲིས་ནས་བསྐུར་རོགས། དེ་ Young India གསར་ཤོག་ཐོག་པར་འདེབས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་ངའི་ལན་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ཀྱང་པར་འདེབས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན༑ གང་ལྟར་ང་གཉིས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མ་མཐུན་པ་དེ་རྒྱ་གར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར༑ ཁོང་ཚོ་ནག་ཁྲུང་ནང་བཞག་ན་ཡག་པོ་མེད་ཅེས་ཐུག་བྲིས་གནང་འདུག ནེཧརུས་ཡིག་ལན་མ་བཏང་བར་ལམ་སེང་གཱནྡྷིའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་དེ་འདྲ་རྩ་བ་ནས་མེད། མང་ཚོགས་ལ་བཤད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་པར་འདེབས་བྱེད་མ་བཅུག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ནང་གི་མ་མཐུན་པ་དེ་རང་འཛགས་བསྡད་པ་རེད། གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་དེར་དེ་ཚོ་ཤེས་ཡོད་ན་གཅིག་བྱས་ན་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱ་གར་ནང་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

གཱནྡྷིའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པ་གཞི་རྩར་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་གལ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་ཞུ་ན། ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་བདེན་པའི་ཤུ་ཚུགས་ (Satyagraha) ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཁོང་གི་གསར་གཏོད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཕྱེ་ན་མཐུན་འགྱུར་མི་བྱེད་པར་ (Non-cooperation) འགལ་ཟླ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཅིག་རེད། མཐུན་འགྱུར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ང་ཚོས་འགལ་ཟླ་བྱེད་སའི་དབང་འཛིན་པའམ་གང་ཟག་དང་གཞུང་སུ་ཡིན་ནའང་དེའི་ལས་དོན་ལ་མཐུན་འགྱུར་མི་བྱེད་པ་དང་མཉམ་རུབ་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད། འགལ་ཟླ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཇམས་སྟོན་ཁྲོམ་སྐོར་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱུ། ཞུ་བ་འབུལ་རྒྱུ། ཁྲིམས་ཁང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་སོགས་རེད།

རཙནྟྲཀ་ཀཱརྻཀྲམ་ (Constructive programs) ཟེར་བ་དེ་གཅིག་རེད། དེ་ནི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་རིམ་རེད། གཱནྡྷིས་ཨིན་ཇི་དང་རང་དབང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཨིན་ཇི་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུར་གལ་ཆེན་པོ་བརྩིས་མེད། སྤྱིར་ཨིན་ཇིར་དྲན་གསོ་གཏང་རྒྱུ་དང་ངོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད་ཙང་། འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་སླབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུའམ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་རིམ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་ད་ཅང་གལ་ཆེ་བར་བརྩིས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཨིན་ཇི་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་དོན་མང་པོ་བསྒྲུབས་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་སོང་ནའང་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད། སླབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ནམ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་རིམ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཚོ་ཉིན་གཅིག་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་ནའང་ལམ་སེང་ཀྱོང་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་དེ་སོ་སོའི་སླབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་ནས་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་མཇོདཔ་དང་ཏྲུས་ཊཱིཤིཔ་ (Trusteeship) ཞེས་པ་གཉིས་གཱནྡྷིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དགོངས་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཐུབ་བམ་ཞེ་ན། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་རང་དབང་ (Gram Swaraj) གི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་ས་གནས་ཚང་མར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རང་དབང་ཡོང་ཐབས་དེ་རེད། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་རང་དབང་ཞེས་པའི་ནང་ས་གནས་རང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱིས་ས་གནས་རང་ལ་འདང་བར་བྱེད་པའི་རང་ཁ་རང་གསོ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོས་གསུང་གི་ཡོད། རང་ཁ་རང་གསོ་ཟེར་བ་དེ་བོད་པའི་བཤད་སྟངས་ཤིག་རེད། ཨིན་སྐད་ནང་ Self-sufficiency དང་ Localization ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་གོ་ལ་གཅིག་སྒྱུར་རིང་ལུགས་ (Globalization) ཀྱི་འགལ་ཟླ་རེད། Localization ནི་ས་གནས་རང་ལ་མཚམས་བཟུང་ནས་བསྡད་རྒྱུ་དེ་རེད། གཱནྡྷི་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་ནང་གོ་ལ་གཅིག་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཆ་གཞི་ནས་སླེབས་རྒྱུ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་སླེབས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་གཱནྡྷིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ནས་གསལ་པོ་གཟིགས་ཚར་བ་མ་ཟད། དེའི་ལམ་དུ་རྒྱ་གར་བཏང་ན་ད་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་

ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཚོན་ནས་ Localization ཐོག་ཏུ་ཅང་ཤུགས་བསྐྱོན་པ་རེད།

དེ་བཞིན་དབུས་སུ་གཅིག་འདུས་མི་ཡོང་བ་ (Decentralization) དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩིས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་སླེབས་ཚར་བ་རེད། Trusteeship ཞེས་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་རྩ་གང་ཟག་གྲེ་གྲག་པ་དང་སྒྲིག་འཛུགས་གྲེ་གྲག་པ་ལ་མི་དབང་བར། སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དབང་བའི་མ་རྩའི་གནས་བབ་ཅིག་ལ་བཟོད། དེ་ནི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ལྟ་བུ་མིན་པར། མ་རྩའི་གནས་བབ་དེ་དགེ་རྒན་ཐེབས་རྩ་བཞིན་བསྡད་པ་མ་གཏོགས་གཞུང་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་བདག་སྒེར་པ་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་མཉམ་འདུས་ཅན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ (Multinational Company) ཁག་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། གང་ལྟར་དེ་ཚོ་ཚང་མའི་མ་རྩ་སྒེར་དབང་གི་ལས་སློལ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་བཟོས་ཏེ། ས་ཞིང་ཡིན་ནའང་རེད། དངུལ་གྱི་མ་རྩ་ཡིན་ནའང་རེད། འཛུགས་སྐྲུན་ཡིན་ནའང་རེད། ཐོན་སྐྱེད་ཡིན་ནའང་རེད། ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བདག་དབང་ཡོད་པ་གཞག་རྒྱུ་དེ་རེད།

གཱན་དྷི་ནི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཅིག་མིན་ཡང་། ཁོང་གིས་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་གཏིང་ཟབ་པོས་གཟིགས་པ་རེད། གཱན་དྷིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་འགྲོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ལག་ལེན་ཚང་མ་གསལ་པོ་བཟོ་མཁན་ Dr. J. C. Kumarappa རེད། ཁོང་ནི་གཱན་དྷིའི་རྗེས་འཇུག་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ Economy of Permanence ཞེས་པའི་དེབ་ཆེན་པོ་དེ་བྲིས་པ་རེད། དེས་གཱན་དྷིའི་དཔལ་འབྱོར་རིང་ལུགས་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་དེ་བསྟན་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་སྐུ་ཞབས་ཤུ་མེ་ཀར་ (E. F. Schumacher) གྱི་ Small is Beautiful ཞེས་པའི་དེབ་དེ་རེད། འདིའི་ལེའུ་གཅིག་ནང་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་གསུངས་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་སྨྲ་བ་ཞིག

གིས་ནང་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་བྲིས་པ་ཐལ་ཆེར་ཁོང་མ་གཏོགས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེའི་ནང་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ནས་ནང་པའི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

གཱཾནྡྷིས་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་གཉིས་ཀར་དགག་བྱ་ཤུགས་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་༑ དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་མཁས་དབང་ཚོས་འཕྲུལ་ལས་མ་མཁྱེན་པ་དང་། འཕྲུལ་ལས་ཐོག་ཚོད་བལྟ་གནང་མ་ཞེས་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མིན། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་འཕྲུལ་ལས་ཅན་དང་བཟོ་ལས་ཅན་ (Industrialization) ཆགས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་འཐོར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མཐུན་རྐྱེན་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དགོས་མཁོ་ལས་བརྒལ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་ན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའམ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་ལ་ལྷུང་འགྲོ་གི་རེད། བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་ལ་ལྷུང་ན། སྤྱི་ཚོགས་དང་། ཁོར་ཡུག དཔལ་འབྱོར་གསུམ་ག་བརྟན་གནས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱིར་དུ་ལྟའི་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་གཱཾནྡྷིའི་སྐབས་སུ་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་འབྱུང་འགྱུར་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་གཟིགས་ནས་བཀའ་གནང་བ་རེད།

གཱཾནྡྷིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟུལ་ཞུགས་བཅུ་གཅིག་ (ཨེ་ཀཱ་དཤ་བྲཏ་) གསུངས་ཡོད༑ དེ་དག་ནི།

དང་པོ་འཚེ་བ་མེད་པ། (ཨཧིཾསཱ) གཉིས་པ་བདེན་པ། (སཏྱ) གསུམ་པ་མ་བྱིན་པ་མི་ལེན་པ། (ཨསྟེཡ) བཞི་པ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། (བྲཧྨཙརྱ) ལྔ་པ་གསོག་འཇོག་མི་བྱེད་པ། (ཨཔརིགྲཧ) དྲུག་པ་ལུས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པ། (ཤརཱིརཤྲམ) བདུན་པ་རོ་བཅུད་དང་དུ་མི་ལེན་པ། (ཨསྭཱད) དེ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་སྙེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས།། ཚགས་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར།། ཞེས་གསུངས་པ་

དང་མཚུངས། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཁ་ཤས་ནང་རོ་བཙུད་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། བརྒྱད་པ་འཇིགས་པ་མེད་པ། (ཨབྷཡ) དགུ་པ་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་གཅིག་གྱུར་གྱི་གུས་ཞབས་དགོས་པ། (སརྦ་དྷརྨ་སམབྷཱབ) བཅུ་པ་ས་གནས་རང་གི་མཐུན་རྐྱེན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ། (སྭདེ་ཤཱི) བཅུ་གཅིག་པ་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རེག་མི་རུང་བའི་བསམ་ཚུལ་མེད་པ་ (ཨསྤྲི་ཤྱཏཱ་ནི་བཱ་རཎ) བཅས་ཁོང་གིས་རྒྱུན་དུ་ཉམས་ལེན་གནང་བ་མ་ཟད། སཱབར་མཏི་ཨཱ་ཤྲམ་ (Sabarmati Ashram) དང་། སེབཱ་གྲཱམ་ཨཱ་ཤྲམ་ (Sewagram Ashram) གཉིས་ཀའི་ནང་བཞུགས་མཁན་ཚང་མས་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྔ་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ནང་ཕི་ནིཀྶ་ཨཱ་ཤྲམ་ (Phoenix Ashram) གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུའང་ལག་ལེན་བསྟར་བ་རེད། གང་ལྟར་ཨཱ་ཤྲམ་ནང་བཞུགས་མཁན་ཚང་མས་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དམ་ཚིག་ཅིག་རེད། གཞན་རྣམས་མཚུངས་ཀྱང་། གཱནྡྷིས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ (Brahmacharya) དེ་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བ་ལ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བཤད་གནང་འདུག དེའི་ཐོག་དང་པོ་དོ་སྣང་མ་བྱུང་། རྗེས་སུ་ནང་པའི་སྔགས་ཀྱི་ནང་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དུས་འཁོར་ནང་བྱང་སེམས་ཕྱིར་འཕོ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདོར་གྱི་རྩ་ལྟུང་ནང་བཞག་འདུག དེར་བརྟེན་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད། དེ་ནི་གཱནྡྷིའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟོས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡིན་བཟོ་མི་འདུག སྤྱིར་བཏང་ནང་པས་ཚངས་སྤྱོད་དེ་བྱང་སེམས་མི་འདོར་བ་རྐྱང་པར་གོ་གི་མ་རེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་གནས་བཞི་ལ་སོགས་པ་འགྲེལ་བཤད་མང་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དོན་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གཱནྡྷིས་བཤད་པ་དེ་ཡང་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་མེད་པ་ཞིག་མིན་པ་འདྲ།

ཡུལ་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་རྣམས་སརྦོདཡ་ཞེས་མགོ་ནས་མར་མགོ་མ་བཙུགས་པར། གཤམ་གྱི་མཐའ་མ་དེ་ནས་ཡར་ཡར་རྒྱས་

འགྲོ་དགོས་པ། གང་ལྟར་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་ཡར་རྒྱས་གཙིག་པུ་མ་ཡིན་པར། ཐམས་ཅད་ཡར་རྒྱས་ (Sarvodaya) འགྲོ་དགོས་པ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ་གསུང་གི་ཡོད།

དེས་ན་བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་གྲོང་གསེབ་རང་དབང་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་རང་ཁ་རང་གསོའམ། ཡང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་དགོས་མཁོར་བརྟེན་པ། འཕྲུལ་ལས་དང་ཚན་རིག་ལ་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ནས་སེམས་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོའི་ནང་ལྷུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དག་གཱཱནྡྷིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་བཅེ་ཆོག ད་ལྟ་དུས་ཆོད་ཐོག་མའི་གདན་འབེབས་ལས་བརྒལ་སོང་། འདིར་མཚམས་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།།

(༢༠༡༢ ཕྱི་ཟླ་ ៤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལྷ་ཙ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་ཞུས་པ་བཞིན་དཔལ་ཨ་ཏི་ཤའི་ཚོགས་ཁང་དུ་གཱནྡྷིའི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དུ་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། གང་གི་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུང་ནས།། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར།། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པའི།། གཽ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ད་ལྟ་འདིར་འདུས་པའི་རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཕྱི་ནས་ཕེབས་པའི་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ། དེ་རིང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་འདིར་དམིགས་བསལ་དགྲ་ནག་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་ཆེན་གནང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡང་འདིར་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། གྲྭ་ཚང་ནས་སྟོད་གནས་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཆ་ཚང་གནང་སོན་བྱུང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་རིང་འདིར་དགེ་འདུན་པ་ཚང་མ་མཇལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར་ཧ་ཅང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་དགའ་པོ་བྱུང་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་སའི་ཡུལ་ལུང་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་མངའ་རིས་ཀྱི་ལྗོངས་དེ་དུས་རབས་དགུ་པའི་རྗེས་བོད་སིལ་བུར་ཐོར་བ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ངོ་མ་དེ་ཚོ་སུ་མཐུད་བཞུགས་ཡུལ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་ས་ཐག་ཉེ་བས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་བཅག་ས། བསྟན་པ་ཉམས་དམས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུའང་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གི་འབྱུང་ཡུལ་དང་བསྟི་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུའང་ཐོག་མར་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པ་རེད། དེ་

འབྲིའི་དབང་གིས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་བྱུང་རབས་ནང་མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་རྒྱལ་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་བསྟན་པར་ཞབས་འདེགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞུས་ཡོད༔ ལྷག་པར་དུ་ལྷ་བླ་མ་ཁྱུ་དབོན་གྱིས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་དྲངས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་གསོའི་སྐབས་སུ་འང་བསྟན་པར་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་མཛད་ཡོད༔ ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཁག་ཡོད་པའི་སྐབས་ནས་ཕྱག་བཏབ་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འདིའང་བྱུང་རབས་ཀྱི་ནང་གནད་འགག་ཆེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་རྟེན་མང་པོའི་བཞུགས་ཡུལ། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་མང་པོ་རྒྱུན་འཛིན་གནང་མཁན་གྱི་དགོན་པ་རྙིང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་དུའང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཐུབ་མཁན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན། འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕེབས་པའི་རྗེས་ཕྱིའི་སྟོད་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། ནང་གི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་སོགས་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ཐོག་ད་ལྟ་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་བརྒལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་དགའ་དད་སྤྲོ་གསུམ་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁ་སང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་འདིར་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་བར་ལམ་དོལ་རྒྱལ་སྙོར་རྟོག་གླེང་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གྲྭ་ཚང་འདིའི་འདུས་མང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་གཅིག་མཐུན་གྱི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་བདག་མ་བདམས་པར་བླ་མ་བདམས་པ་དེ་དངོས་གནས་རླབས་ཆེན་གྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་རེད། དེའི་དབང་གིས་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་གཟིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དགོན་པ་འདིའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟངས་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཆགས་པར་བརྟེན། ང་ཚོ་ཚང་མས་རྒྱུན་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཞུ་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།།

ལྷག་པར་དུ་བར་ལམ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་གཞིར་བཟུང་གཤེད་དམར་དང་དགྲ་ནག་གི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ཚུགས་ཐུབ་པ་དེ་དུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཉག་ཕྲ་པོར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་སྔགས་

བླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་ཁག་རེད། ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞིས་མདོ་ཕྱོགས་སུ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་འགྲེལ་ཕྱོགས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཕྲན་བུ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་རྐང་སོ་སོས་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ཟུར་འདོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་མང་ཆེ་བ་སྔགས་ཆོག་རེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལྟའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་གཏིང་ཟབ་པོས་གསན་བསམ་གནང་རྗེས་སྔག་རྩེའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཧ་ཅང་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཞེངས་ཏེ་སྒྲུབ་མཆོད་གནང་བའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་མཛད། ལྷག་པར་དུ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཉེ་ཆར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་བར་ལམ་ང་ཚོ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་དགོན་པ་ཁག་ནང་གཙོ་བོ་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གཙོ་བོ་གནང་བ་དེའི་དབང་གིས་གཞིས་དགོན་མང་པོའི་ནང་དུའང་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དགྲ་ནག་དང་གཤེད་དམར་གཉིས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་དཀོན་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་ གྲྭ་ཚང་གིས་ཆེད་ལས་ལྟ་བུ་གནང་ཐུབ་པ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་དང་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག

དེ་རིང་ང་འདིར་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་དང་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་བྱེད་སྟངས་སྐོར་གསལ་འདེབས་ཤིག་ཞུ་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་སོང་། ངས་གསལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། སོ་སོ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་འདི་འདྲ་གནང་དགོས་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་དྲུང་ནས་ཐོས་པ་བསགས་པ་དེ་ཚོ་སོ་སོར་ཉམས་ལེན་མེད་

པ་ཡིན་ཟུང། གཞན་ལ་ལན་སྐྱེལ་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་ནའང་སྐབས་རེ་འགྲིགས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུའང་ཉན་ཐོས་ལ་ཐོས་སྒྲོགས་ཞེས་འབོད་རྒྱུ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མ་ཐུབ་ནའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཐོས་པར་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་སྒྲོགས་པར་བརྟེན་དེ་ལྟར་བརྗོད། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར།། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི།། བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད།། དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ།། ཞེས་དམ་ཆོས་པད་དཀར་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་མང་པོའི་ནང་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། མོ་དྒལ་བུ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ཀྱིས་ཆ་ཤས་བླངས་ཏེ་ཕར་ཚུར་དྲི་བ་མང་པོ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་ཁོང་ཚོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོས་ཞིབ་ཚགས་པོས་གཟིགས་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དེ་ཏ་ཙང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་རེད་ལ་ཏ་ཙང་དཀོན་པོའང་རེད། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་ས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་ས་ཏ་ཙང་གིས་མང་བ་རེད། འདས་པའི་ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཅུའི་ནང་འཛིག་རྟེན་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་〝དགོང་ས་〝སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་དོན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གསར་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ སྔོན་དུ་འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་ལ་སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་བཞི་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ཚོའི་ནང་དུའང་བོད་དང་རྒྱ་ནག་སོག་པོ་ཉི་ཧོང་སོགས་དབུས་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡའི་ལུང་པ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་མེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་ད་ལྟའང་འཛིན་པ་མཁྲེགས་པོ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་ཀྱིས་གསར་རྩོམ་གནང་བ་མ་གཏོགས།

སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་མ་བྱོན་གོང་དུ་ཡོད་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུའང་མང་པོ་ཡོད། ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་མཚོན་ན་མ་ཡན་མར་དང་། ཤྲི་ལངྐཱ། ཐའི་ལན་ཊི་གསུམ་པོ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རེད། རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུའང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཧ་ཅང་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེན་པོ་རེད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚོའང་འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་མ་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད༔ ཁྱིམ་པ་ཚོའང་རབ་བྱུང་ལ་དད་གུས་ཆེན་པོ་རེད། དཔེར་ན་ཐའི་ལན་ཊི་ལ་མཚོན་ན༔ ཨེ་ཤི་ཡའི་ནང་མི་འབོར་གང་འཚམས་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚགས་ཚུད་པོ། ལྷག་པར་དུ་མི་འབོར་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཡས་མས་ནང་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོའང་ནང་པ་ཡིན་པ། རྩ་ཁྲིམས་ཀྱང་ནང་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཡིན་འདུག། དེའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚུལ་གྱི་འཆད་ཉན་རྩ་བ་ནས་མེད། དེར་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུའི་ནང་དགེ་སློང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མཚན་ལ་བུདྡྷ་དཱས་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཁོང་ཚར་གཅིག་གཉིས་ཤིག་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནང་ཐེག་ཆེན་ལ་དེ་ཙམ་དམའ་འབེབས་བྱས་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པའང་གསུངས་མེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་ཚོའི་ནང་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་གནས་བརྟན་བགྲེས་སོང་ཞིག་གི་ཉམས་སྣང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེའི་རྗེས་ནས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡིན་བཟོ་མི་འདུག སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ད་ལྟའང་ང་ཚོས་མཇལ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུང་མཁན་བྱུང་ཡོད། གཞན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོ་གསུམ་གའི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་པ་དེ་ཚོ་འཛིན་པ་ཧ་ཅང་མཁྲེགས་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཡོད་སར་མཚོན་ནའང་བོད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འདྲ་མེད།

དཔེར་ན་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རྒྱུད་རེ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་སྒྲུབ་མཆོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱུན་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལྷ་ཚོགས་ཚང་མའི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་ཉམས་ལེན་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀར་མཆོན་ནའང་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་མདོ། དེ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྡར་གཤེགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་བོད་པ་བཞིན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་བརྒྱའི་ཕྲག་དྲུག་པ་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆ་ཚང་ཡོད་ས་དེ་ལུང་པའི་ཆ་ནས་བཤེ་ན་བོད་མ་གཏོགས་མེད། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤེ་ན་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་བོད་ཡིག་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་སྐད་ཡིག་གཞན་གང་གི་ནང་དུའང་མེད། དེང་སང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་ཏ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་བཤེ་བ་དེ་གང་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་སྐད་ནང་བཞུགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་། སྔོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡོད་པའི་ཐོག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བརྡར་ཤ་བཅད་དེ་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་བརྗོད༑ སྤྱིར་བཏང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་རྒྱུད། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཚང་མ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་བསྡུས་པ་རེད། དེ་རྗེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་མ་གཏོགས། ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གང་གི་སྐད་དུའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་ཚོ་བསྒྱུར་མེད། བསྒྱུར་བའི་བློ་ཁོག་ཀྱང་རྙེད་མེད། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་དེའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཁན་པོ་དང་གནས་བརྟན་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཀའ་བསྡུ་གང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་དེའི་ནང་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་ནང་བསྒྱུར་ན་ནོར་

འབྲེལ་ཡོད་བའི་དོགས་པ་གནང་བར་བརྟེན། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་པ་ལིའི་ནང་སྐྱོར་བ་མ་གཏོགས་རང་སྐད་དུ་མེད། ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཚིག་ཚང་མ་པ་ལིའི་སྐད་དུ་སྐྱོར་བ་མ་གཏོགས་སོ་སོའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མེད་ལ༑ བསྒྱུར་བའི་གནང་བའང་སྤྲད་མེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོས་ནང་ཆོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་མི་ཚེ་ཕྱེད་ཙམ་པ་ལིའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། པ་ལིའི་སྐད་ཡིག་བྱང་ཆུབ་རྗེས་གཞི་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རེ་ཟུང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀློག་གི་ཡོད།

བོད་ལ་མཁན་ཆེན་ཞུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དགོངས་པ་རླབས་ཆེན་བཞེས་ཏེ་བོད་མི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་རྒྱུ་དང་། བོད་སྐད་ནང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་བསྒྱུར་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐྲ་ཚུགས་མི་ཐུབ་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་ཚོའི་ལྟན་དུ་ཕེབས་པའི་དགེ་སློང་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་བསྒྱུར་ན་འགྲིག་ཨེ་ཡོང་། འགྱུར་དག་པོ་མ་བྱུང་ན་བསྟན་པར་བསྙེ་ལྟད་ཡོང་རྒྱུ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་བསྒྱུར་ན་གང་འདྲ་ཡོང་ཞེས་གསུང་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཚོད་འདུགདེར་མཁན་ཆེན་གྱིས་ཆ་འཛོག་གང་ཡང་གནང་མེད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ངེས་པར་དུ་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་དུ་མ་བསྒྱུར་ན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དང་། བོད་མིས་ཐད་ཀར་རང་སྐད་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་ན་མི་འགྲིག་པ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལའང་དགག་བྱ་མ་མཛད་པར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་བ་རེད༔ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཚོ་བསྒྱུར་རྒྱུར་དམིགས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་མཚུངས་པར་བཟོས་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ

གང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་བོད་སྐད་ནང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་ཐུབ༑ དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཞུ་ན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ནང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་དེང་རབས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཞན་གང་གི་ནང་དུའང་མེད། དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཉི་མའི་སྐད་དོད་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་ཨིན་སྐད་ནང་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་སན་(Sun)མ་གཏོགས་གཞན་མེད། གལ་ཏེ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ནའང་བཙོས་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དེ་བཞིན་ཟླ་བ་ལ་མུན་(Moon)ལས་གཞན་གང་ཡང་འབོད་རྒྱུ་མེད། བོད་སྐད་དུ་འོད་དཀར་ཅན་དང་། ཀུནྡའི་གཉེན། མཚན་མོའི་མགོན་པོ་ཟླ་བའི་མིང་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཉིན་བྱེད་དང་། སྣང་བྱེད་བདག་པོ། ཏ་ལྡང་ཅན་སོགས་ཉི་མའི་མིང་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ག་ཚོད་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་དུའང་ཡོད། དེ་བཞིན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཉེ་སྒྱུར་ཉེ་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་གི་དོད་བོད་སྐད་དུ་ཡོད། སྤྱིར་བོད་སྐད་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་གཉིས་སྐད་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་ཐད་དེ་ཡོགས་ཀ་རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ནང་ཧིནྡིདང་། བངྒཱལི། ཨསྶམི་སོགས་སྐད་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་མཐུན་པ་ཡོད་ནའང་། བོད་སྐད་བཞིན་དུ་ལེགས་སྦྱར་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་དེ་མེད། བོད་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མི་མཐུན་ཞིང་། དཔེར་ན་ལེགས་སྦྱར་ལ་སྲོག་མ་ཞུགས་ན་དོན་མི་སྟོན་པ་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་དེའི་ཚབ་ཏུ་རྗེས་འཇུག་མ་ཞུགས་ན་དོན་མི་སྟོན་པ་མ་གཏོགས། སྲོག་ལྡན་སྲོག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྩ་བ་ནས་མེད། དེར་བརྟེན་དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་སྦྱོར་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ནང་གང་ཡོད་པ་བོད་སྐད་ནང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་མ་ནོར་བར་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བརྩམས་ཟིན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཧ་ཅང་མང་པོ་བོད་

སྐད་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གསོ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནང་བསྒྱུར་བ་དེ་ཚོ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། བསྒྱུར་དེ་ཐག་རིང་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོ་ལས་ལོ་མང་སྔོན་དུ་རྒྱ་ནག་ནང་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་མགོ་ཚུགས་ཡོད་ལ། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་མང་པོ་བསྒྱུར་ཟིན༑ དེ་རྗེས་རྒྱའི་བཙུན་པ་ཤེན་ཚེག་དང་ཕ་ཧི་ཡན་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་བསྒྱུར་བ་རེད། རང་རེ་བོད་དུ་མ་བསྒྱུར་བ་མང་པོའང་བསྒྱུར་ཡོད༑ ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ཚང་མ་དོན་བསྒྱུར་མ་གཏོགས་སྒྲ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དང་ཚིག་ཐོག་ཚིག་བཞག་གི་བསྒྱུར་རྒྱུར་རྒྱ་སྐད་རང་གི་ནུས་པས་འདང་གི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐབས་དེ་དུས་རྒྱ་སྐད་ནི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཟིན་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་རེད་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རང་བཞིན་ཡང་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད། གཞུང་རྣམས་བསྒྱུར་མགོ་བཙུག་པའི་སྐབས་སུ་སྐད་དེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཟིན་པར་བརྟེན། བཟོ་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་མང་པོ་བསྡད་མེད༑ བོད་སྐད་ནི་ཐོག་མ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་མཐུན་ཆབ་གང་ཆེ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་སྐད་ཡིག་དེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན། ཇི་ལྟར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་ཡོད་པ་ཚང་མ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལ་ལར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལས་སྤུས་ཀ་ཡག་ཏུ་བཏང་ཡོད་པ་རྣམས་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་ངེས། དཔེར་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་པར་བཅོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་མ་གཏོགས། འདས་པའི་དོན་དེ་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་ལ་མེད། དེ་དག་ང་ཚོའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཚོས་མཁྱེན་ནས་འདས་ཞེས་ཟླ་ཐབས་སུ་སྦྱར་བར་བརྟེན༑ ད་ལྟ་ང་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཧྥགླན་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་དྲེགས་པ་ལ་ཧྥགླན་ཞེས་བརྗོད་

སྐབས་ལེགས་ལྡན་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་རཏྣ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་དཀོན་པ་དང་མཆོག་གི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་། ངཚོའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྒྱུད་བླ་མའི་ནང་། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར།། ཞེས་དོན་ལ་ཡོད་པ་དེ་མཁྱེན་ནས་སྐབས་རེ་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བསྒྱུར་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་སྐད་ནང་བསྒྱུར་བ་དེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལས་གོ་བདེ་བ་དང་སྤྱབས་བདེ་བ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་བྱུང་རབས་ནང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འགྱུར་རྣམས་གྲངས་ཀྱི་ཆ་ནས་མང་ཤོས་དང་སྤུས་ཀའི་ཆ་ནས་ཡག་ཤོས་ཡིན་པ་རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་(Canonical language)བཞིར་བརྩི། དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། པཱ་ལིའི་སྐད། རྒྱ་སྐད༑ བོད་སྐད་བཅས་རེད། དེ་དག་ཁྲོད་ནས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་ཤོས་དང་དག་ཤོས་བཞུགས་ས་དེ་བོད་སྐད་གཅིག་པུ་རེད། དེ་ལྟར་བོད་སྐད་ནང་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱ་ལས་བསྐྱོན་ནས་བསྒྱུར་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་སྙན་ནས་སྙན་དུ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཆད་ལྷག་མེད་པར་ཞུས་པ་རྣམས་ད་ལྟའང་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་དང་བྱིན་རླབས་ལ་སེལ་མ་ཞུགས་པར་བཞུགས་པ་དེ་བོད་པ་གཅིག་པུ་རེད། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། ཨ་ཕའི་ཁ་ཕོར་གཙང་ཞེན་ཟེར་བ་ལྟར་བོད་པར་ཞེན་ཁོག་གི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མིན།

འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ད་ལྟ་མི་དུང་ཕྱུར་བདུན་ཙམ་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་བོད་སྐད་ཤེས་མཁན་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཏ་ཙང་ཙུང་ཙུང་རེད། བརྒྱ་ཆར་བརྩི་ན་ཚད་ཀོར་གསུམ་ཙམ་སྦྱར་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གྲངས་ཀ་ཡོད་པའི་བརྒྱ་ཆ་ཞིག་ཏུའང་མི་སླེབས། དེར་བརྟེན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་མཛལ་རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་དང་དབྱངས་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་

ཡིག་དེ་སོ་སོའི་ཕ་སྐད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་སྐལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཏན་ཏན་ཆེ་སྔོན་མའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཆེན་པོ་དང་ལས་སྐལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོགདེ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ན་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་དེ་ཏ་གོ་རྒྱུ་རེད་ལ། མི་ཚེ་འདི་དོན་ཆེན་པོ་ཇི་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དོན་མེད་ལ་བཏང་ན་ཕངས་པོ་ཡིན་པ་གོ་བཟ་འཕྲོད་ཀྱི་རེད།

སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་རྒྱུ་དཀོན་པོ་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དང་མཇལ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དཀོན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ད་ལྟ་མཇལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སོ་སོའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་པས་ལྡོགས་ན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་མཐུན་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འདུན་པ་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་མེད་ན་མི་འགྲིགས་པ་རེད། འདིར་མཐུན་རྐྱེན་མེད་པ་ཞེ་ན་གཞུང་ལུགས་མ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་སྟོན་མཁན་གྱི་བླ་མ་མེད་པ་ལ་བརྗོད། ང་ཚོ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་དེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་རིན་ཐང་ཅན་ཡིན་པ་མཁྱེན་དགོས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་དཔལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་བླང་དགོས་པའང་ཏ་ཅང་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

འདིར་རབ་བྱུང་གི་སྡེའི་ནང་ཡོད་སྐབས་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་རེད། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་དེ་ལས་གྲོལ་འདོད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་བསྐུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རྣམས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་སྔེ་ཟིན་པ་མ་བྱུང་ན་རབ་ཏུ་འབྱུང་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་པ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཆོས་པའང་ཡོད་སྲིད། ཡིན་ནའང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཆོས་པ་ཞིག་ངེས་པར་

ཏུ་ཡིན་དགོས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བླང་རྒྱུའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་ཙམ་ཡང་ཚང་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལེན་མཁན་ཀ་སྔག་ཡིན་སྟབས། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས། དེ་མིན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་ལྡན་ཙམ་ཡང་ཆགས་པའི་གོ་སྐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་བྱུང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་རྗེས་ཟིན་ནས་ཐར་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཐར་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཞོལ་བ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་དཔལ་ནཱ་ལནྡཱའི་སྔོན་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དཔྱད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་ནས་ང་ཚོས་ལག་ཏུ་ལེན་བདེ་པོ་བཟོས་ཡོད།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་ནང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ནོ་ཞེས་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་ཡོད། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་དགེ་རྒན་གྱི་དྲུང་ནས་ཉན་པའམ་སོ་སོས་ཀློག་སྟེ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་རེད། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་ན་གང་ཐོས་པའི་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་ཐོག་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་རེད། མདོན་པ་མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ།། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ།། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་པ།། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་཮ོ་ན་ཡིན།། ཞེས་འདིར་཮ོ་ན་གསུངས་ཡོད། གལ་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན།། ལྟ་བུ་གསུངས་ཡོད་ན་གཞན་དག་ཅིག་མེད་དམ་བསམ་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ལྷག་གི་རེད། དེས་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་཮ོ་ན་ཡིན།། ཞེས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པར་ཀློག་པ་ཐོས་

བསམ་དང་སྦྱོང་བ་བསམ་གཏན་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་བསྟན། བོད་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཟེར་བའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྦྱོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་རེད། དགེ་འདུན་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་མཁན་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མི་དགོས་པ་བཟོ་རྒྱུའི་དོན་དུ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ཞིག་བཟོས་པ་མིན་ནམ་སྙམ། དེ་ནི་ད་ལྟ་རྒྱ་གཞུང་གི་ནང་དུ་རྙེད་མ་སོང་། རྒྱ་གཞུང་ཏ་ཙང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས། ད་ལྟ་ཡོད་མེད་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་མི་ཐུབ། རྒྱ་གཞུང་གི་ནང་དུ་མེད་པ་བོད་པས་གསར་པ་བཟོས་པ་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྦྱོང་བ་བསམ་གཏན་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བརྩི་རྒྱུ་དེ་བོད་པས་གསར་གཏོད་ཅིག་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག དེ་ནི་འདུལ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་མ་རེད། མངོན་པའི་ནང་ལའང་མེད། མངོན་པ་མཛོད་ལས། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་པ།། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ་ན་ཡིན།། ཞེས་པོ་ནའི་ཚིག་གིས་གཞན་བཅད་པར་བརྟེན། གསུམ་པ་ཞིག་གི་ས་ཆ་བཞག་མི་འདུག དེས་ན་ང་ཚོ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྦྱོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་མ་གནང་བར་ལྷག་སོང་ན་གྲྭ་ཆས་གྱོན་པ་དང་། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ན་ངོ་ཚ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་ལ། དད་རྫས་དང་གཤིན་རྫས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ནའང་མ་འོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚང་མས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་ཐུན་བུ་རེ་གནང་རྒྱུ་དང་། ཉིན་རེ་བཞིན་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་སོ་སོས་གང་ནུས་བྱེད་དགོས། སྒོམ་སྒྲུབ་ཟེར་དུས་ལུས་གནད་བཅོས་པ་དང་། ཅོག་པུར་བསྡད་པ། མིག་བཙུམས་ནས་བསྡད་པ་སོགས་མ་ཐུབ་ནའང་། བསམ་བློའི་ནང་ཡར་རྒྱས་དང་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་དེ་རྟག་ཏུ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས།། སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།། ཞེས་སྟབས་བདེ་པོ་

གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་ང་ཚོས་ལག་ལེན་བྱེད་བདེ་པོ་ཞིག་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཐོས་བྱུང་དང་། བསམས་བྱུང་། བསྒོམས་བྱུང་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་རེད།། ཐོག་མ་དེར་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡག་པོ་བསྲུང་དགོས་ཤིང་། དགེ་ཚུལ་ཡིན་ན་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་གི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་ཡན་ལག་རྣམས་རགས་པ་ཙམ་ངོ་ཤེས་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་གཙལ་ཆེན་པོ་རེད། བྱུང་ན་འདུལ་བའི་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་དགོས་པ་དང་། མ་བྱུང་ནའང་བསླབ་བྱ་གནས་རྩེ་ལྔེང་མ་དང་སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱ་ལྷ་བུ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྲུང་བྱ་རྣམས་ཡག་པོ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། དགེ་སློང་ཡིན་ན་འདུལ་བའི་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོར་གཟིགས་མ་ཐུབ་ནའང་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་དེ་ཚོ་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལ་དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ལྟུང་འབྱུང་མིན་བརྟག་དགོས། ང་ཚོ་བོད་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་སློང་དང་བཤགས་སྡོམ་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ཉམས་པ་རེད། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་ནང་ལའང་ཉམས་ཆར་འདུག གཞན་ལྟུང་བ་གང་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ལྟུང་བས་མ་གོས་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་གི་མདུན་དུ་གསོ་སྦྱོང་གི་སྔོན་དུ་བཤགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཤགས་པའི་རྗེས་སུ་གསོ་སྦྱོང་གི་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ཉན་པའི་སྐབས་དགེ་སློང་ཡིན་ན་ལྟུང་བ་མ་བཤགས་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་སྟབས་བདེ་པོ་བྱས་ཏེ་བྱིན་རླབས་བརྒྱབས་པ་རེད། དེ་ནས་སྔར་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་དེ་དག་ཚོས་བཞིན་དུ་སླར་བཅོས་སོ།། ཞེས་ང་ཚོ་ཚང་མས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སླར་བཅོས་མཁན་སུའང་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་རྫུན་མ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་དེ་དག་ཚོས་བཞིན་དུ་སླར་བཅོ་བར་སྤྲོ་བ་སུའང་མ་མཆིས་ན་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་མཛད་ལ། སྔར་དགེ་སློང་གི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་དེ་དག་ཚོས་བཞིན་

དུ་རླར་བགྱིའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་དེ་ཧག་ཧག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ད་ཆ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་བྱིན་རླབས་བྱས་ནས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་སྲུས་རེད། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཆེ་མཆོག་གླིང་རི་ཁྲིད་གསར་དུ་བསྒྲུན་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཚོ་འདུལ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་ཕྱག་ལེན་དུ་གནང་རྒྱུ་བཟོས་ཡོད་ཚུལ་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན་ཚོད། གང་ལྟར་ལྟུང་བའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་ཡན་ལག་དེ་ཚོ་མཁྱེན་ནས་བསྲུང་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་ཙམ་མ་ཟད་ཁྲིམ་པས་ཀྱང་སྤོང་དགོས། བཅས་རྐྱང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་དུས་ནས་དུས་སུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོ་བཤྲང་དང་བཤགས་སྡོམ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཡོང་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་པོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ་སྟེ།། མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བདེ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོང་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་ཟླ་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་ཡོང་སྟངས་དེ་དེང་སང་ཤོད་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ཟེར་བ་ལས་ཧ་ཅང་གི་ཚད་མཐོ་བ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ནང་མི་མང་བའི་འདོད་པ་མཐུན་ན་ཞུང་བའི་འདོད་པར་རྩིས་མེད་བཏང་ནས་འགྲོ་རྐྱང་རེད། འོན་ཀྱང་འདུལ་བའི་ནང་ཞུང་མོས་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན། དགེ་སློང་བརྒྱ་ཐམ་པ་འདུས་པའི་དགེ་འདུན་ནང་དགེ་སློང་གཅིག་གི་མོས་པ་མ་མཐུན་ན་ལས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། འདུལ་བའི་ནང་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་དེ་གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་མི་བཟོད་པ་གཅིག་གིས་དེ་ལ་མོས་མཐུན་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ལས་དེ་འགག་འགྲོ་བ་རེད། ང་ཚོ་མི་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་མོས་པ་མཐུན་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་མི་འགྲིགས་ཞེས་གསུང་མི་ཆོགགང་ལྟར་བསྒོ་བ་དང་བཞམས་བསྒོའི་ལམ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་མོས་པ་

མ་མཐུན་པ་དེ་སྤྱི་མོས་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གནང་རྒྱུ་དེ་འདུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་རེད། གནའ་སྔ་མོ་ཡེ་ཤུའི་ནང་དུའང་དེ་འདྲ་ཡོད་ཚོད་འདུག དཔེར་ན་ཡེ་ཤུའི་བླ་ཆེན་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་ཡོང་བར་ཉིན་མང་པོར་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུགདེར་བརྟེན་སྔ་མོའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ནང་གང་ཟག་གཅིག་གི་མོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་བ་རེད། དགེ་འདུན་གྱི་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་ཚོ་ནས་ལས་ལ་དངོས་སུ་འདུ་མ་ཐུབ་ནའང་འདུན་པ་བཞེས་པ་དང་འདུན་པ་ཕུལ་བ་རེད། འདུན་པ་ཕུལ་ཟེར་བ་ནི་དེང་སྐབས་ངའི་འོས་ཤོག་དེ་ཁྱེད་ཚོའི་མཉམ་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་གང་མཚོན་པ་རེད་ཅེ་ན། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་དགོས་ནའང་ཚང་མས་གོ་བསྡུར་དང་། བསམ་འཆར་བཏོན་པ། དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་དེའི་ཐོག་ཚང་མས་སྤྱི་མོས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་དུས། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་ཟེར་བ་དེ་དངོས་གནས་གང་ཟག་མི་རེ་ངོ་རེའི་བསམ་བློ་དང་འདུན་པ་མཐུན་པ་ཞིག་ཐོག་ནས་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་དང་འདུན་པའང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀ་འདུལ་བའི་ནང་གསུངས་ཡོད་དུས། དགེ་འདུན་མ་མཐུན་པ་ཡོང་བའི་གཞི་རྩ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་ཐུགས་མཐུན་པོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེའི་རྗེས་སུ་ཐོས་བསམ་དེ་རེད། ཐོས་བསམ་གནང་སྟངས་ནི་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཚོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་ང་ཚོར་ཧ་ཅང་བྱེད་བདེ་པོ་བཟོས་ཡོད། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་སྦྱོད་མཁན་ཚོས་ཤོད་པ་དེ་ཚོ་ང་ཚོས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གི་སྔོན་ནས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཐུབ་རེད། དེང་སང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁྱད་མཁས་པ་ཚོས་སློབ་ཚན་གོ་སྒྲིག (Curriculum development)བྱེད་རྒྱུར་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་གི་ཡོད། སློབ་ཚན་གོ་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་སློབ་སྦྱོང་ཚད་ལྡན་ཡོང་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཡོང་བ་དེ་དེང་རབས་པ་ཚོས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེར་

བརྟེན་ང་ཚོའི་སྔོན་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཆོས་སློབ་ཚན་གོ་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡག་པོ་གནང་ཡོད་པས་གསར་པ་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། གང་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་དང་། འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མམ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཧ་ཅང་གི་གྲངས་མང་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། དཔེར་ན་བཀའ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ཐེངས་གཅིག་ཀློག་པར་ཡང་ལོ་གཅིག་འགོར་ན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུར་ཇི་ཙམ་འགོར་བ་བཤད་ག་ལ་དགོས། དེས་ན་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀུང་སོ་སོའི་འདུན་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཐབས་ལམ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག རྒྱ་གར་གྱི་སྨྲར་གྱི་ལེགས་བཤད་ནང་ཡོད་པ་ཇོ་བོ་རྗེས་བསྒྱུར་དུ་བོད་ནང་གསུངས་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཚེ་ནི་ཡུན་ཐུང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མང་།། ཚེ་ཡི་ཚད་ཀུང་ཇི་ཙམ་མི་ཤེས་པས།། ངང་པས་ཆུ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར།། རང་གི་འདོད་པ་དང་པོར་བླང་བར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚེ་འདི་ནི་ཧ་ཅང་གི་དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་དང་། ཚེ་ཚད་ག་ཚོད་ཡོད་པ་མི་ཤེས་པ། དེ་བཞིན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་བ། དཔེར་ན་མདོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྲུང་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ནའང་མི་ཚེ་ཁ་ཤས་བཏང་ན་མ་གཏོགས་མ་འདང་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུས་སོ་སོའི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་རྣམས་སྔོན་ལ་བསླབ་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་འདོར་དགོས་གཅིག་ཀུང་མེད་ནའང་སྔ་རྟིང་བང་ཡག་པོ་བསྒྲིག་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཇོ་བོ་རྗེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་གཡོ་བ་གློག་གི་གར།། ལང་ཚོ་མི་སྡོད་རྒྱུ་བ་རི་གཟར་ཆུ།། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འགས།། བདག་གིས་རིག་གནས་གང་ལ་སྦྱང་སྙམ་ན།། རིགས་ལམ་ཟབ་མོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་།། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་།། ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག

གི་དཔལ།། ས་སྙིང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་།། ཞེས་དོན་ཚན་གསུམ་ཟུར་དུ་བཏོན་ཡོད། ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ལག་ཆ་ལྷ་བྲུ་དེ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཟིགས་ཏེ་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཡོང་དགོས་པ་དང་། རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་མེད་ན་སྦྱོར་བཤད་དང་སྤྱི་བཤད་ཙམ་ལས་བརྟན་པོ་ཡོང་མི་ཐུབ། དེ་ཡོང་བར་རང་གི་བློས་དཔྱད་ནུས་པའི་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་དགོས། རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་རྩལ་ལམ་ལག་ཆ་ལྷ་བྲུར་ཁྱེར་ནས་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་དེ་ལག་ལེན་ལ་འཁྱེར་མ་ཤེས་ན་ཆོས་དྲེད་དང་ཐོས་རྒྱུང་ལ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད། དེ་ནས་ཐོས་རྟགས་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་ཚབ་ཏུ་ཐོས་རྟགས་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཆགས་ཉེན་ཡོད། འགའ་ཞིག་ཐོས་པ་མང་པོ་བསགས། དཔེ་ཆ་མང་པོ་བཀླགས། གཞུང་མང་པོ་སྦྱངས་ནས་གང་ཙམ་མཁས་པ་ཆགས་ན། ང་ང་ཏ་ཅང་མཁས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ན་ཐོས་པ་དེ་ཐོས་པར་མ་ཕྱིན་པའི་རྟགས་རེད། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་ལ་འཁྱེར་མ་ཤེས་པའམ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཁྱེར་ཤེས་པའི་གནད་འགག་དེ་མ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། དེར་བརྟེན་གང་ཐོས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་འཁྱེར་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་པའི་དོན་དེ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་དགོས་བྱུང་ན་དེའི་ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་དེ་དགོས། དེས་ན་དེ་གསུམ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད།

སྐྱིར་བཏང་དེ་འདྲའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་བོད་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་མགོ་དེར་བསྡུས་གྲྭ་དང་། བློ་རིགརྟགས་རིགས། སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་༑ བསྡུས་གྲྭ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་ཆུང་དང་། རྫས་ལྡོགསྤྱི་བྱེ་བྲགལྡོག་པ་ངོས་འཛིན། ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་སོགས་ཆ་ཚང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་རུག་རུག་བཟོས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་བསྡུས་གྲྭ་བཞིན་ལས་སླ་པོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཚོག་དེ་འདྲ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཚོས་བཟོས་གནང་མི་འདུག སྤྱིར་བཏང་བསྡུས་

གྲྭ་ལྷ་བུ་ཕྱོགས་གླང་གི་གསུང་ནང་དུའང་ཡོད། དེ་ཡང་ཚད་མ་རིགས་པའི་སྒོ་དང་ཚད་མ་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད། ཚད་མ་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་བོད་སྐད་དུའང་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་གཉིས་ནང་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་གང་ཙམ་ཧུག་ཧུག་བཟོས་ཏེ་ང་ཚོའི་བསྡུས་གྲྭ་ལྷ་བུ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་བསྡུས་གྲྭ་བཞིན་ལྷ་བདེ་པོ་མེད། ང་ཚོའི་བསྡུས་གྲྭ་དེ་ཡག་པོ་སྦྱངས་ན་རྗེས་སུ་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གནད་འགག་ཐུག་ས་ལ་ཏག་ཏག་འགྲོ་ཆོག་ཡོད། དེ་སློབ་ཚན་ནང་འདེམས་སྟངས་དེ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག དང་པོ་བསྡུས་གྲྭའི་ནང་བསྡུས་ཚན་ཆ་ཚང་རྫོགས་རྗེས་རྟགས་རིག་སྦྱོང་རྒྱུ་དང་། དེ་རྗེས་བློ་རིག་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ལས་བློ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་རྫོགས་སྦྱོང་རྒྱུ། དེ་ཚོ་ཡག་པོ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། མཛོད། འདུལ་བ་བཅས་གང་ལ་བལྟས་ནའང་དེ་ཚོའི་ནང་ཡོད་རྒྱུའི་དཀའ་གནད་མང་ཆེ་བའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་སྟངས་ནས་ཤེས་བསྡད་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྟགས་རིགས་ཡག་པོ་ཤེས་ན་རིགས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་དེ་བྱང་ཆུབ་པ་ཆགས་པ་ཡིན། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་ཕྱེ་བ་དེས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྟབས་བདེ་པོས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་དང་འཆར་གཞི་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད། ཚད་མ་རིག་པ་བལྟས་ནས་རིགས་ལམ་ཐྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་མི་ཐོངས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕར་ཕྱིན་ལ་མང་ཆེ་བས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ཡོད། དེ་ལྔའི་ནང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་སྟབས་བདེ་པོ་དང་ཉམས་ལེན་ལ་འཁྱེར་ཆོག་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་བརྒྱུད་ནས་འབུམ་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟབས་བདེ་པོས་བསྟན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་དང་། དེ་རྗེས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེད་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ཡིན། འདུལ་བ་ནི་གཞུང་རང་ཆུང་བ་ཞིག་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་

བས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ཞིག་རེད། མདོན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ཡོད་པ་ནས་བོད་ལ་མདོན་པ་མཛོད་དེ་དར་ཆེ་ཤོས་རེད། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གཟིགས་མཁན་ཡོད་ཀྱང་གདན་སའི་སློབ་ཚན་དུ་བཞག་མེད། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་བཞིན་ཚ་ཚང་གཟིགས་ཐུབ་པའི་འཆར་གཞི་བསྒྲིགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདི་ག་གྲ་ཚང་ལྷ་བུར་མཚོན་ནའང་གཞུང་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་གནང་སྐབས་ཚད་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་བཀའ་པོད་ལྔ་པོ་རྒྱས་བསྡུས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆ་ཚང་བ་སློབ་གཉེར་གནང་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་ནང་ནས་གང་རུང་ཞིག་ཆ་མ་ཚང་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་རྫོག་ཏུ་དྲིལ་བ་ཞིག་མཁྱེན་མི་ཐུབ།

འགའ་ཤས་ཀྱིས་སློབ་ཚན་མང་པོ་དང་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབ་སུ་འདུ་གི་མ་རེད་སྙམ་པའི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་སྲིད། དེ་འདྲའི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་དགོས་དོན་རྩ་བ་ནས་མེད། དགེ་རྒན་ཚོས་ཞུམ་པ་དེ་ངེས་པར་དུ་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། དགེ་རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་གི་སློབ་ཚན་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཞུམ་པ་དེ་འགོག་མ་ཐུབ་ན་དགེ་རྒན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་གི་མེད། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་པོ་སེམས་མི་འགོང་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། མི་འགོང་བ་ནི་མི་ཞུམ་པའམ་མི་སྐྲག་པ་དོན་ཡིན། ལར་ནས་གདུལ་བྱའི་བསམ་བློའི་ནང་པོ་ཧེ་ཆེ་ཆུང་དང་ཤོག་གྲངས་མང་ཉུང་ལ་བལྟས་ནས་འཇིགས་སྣང་དང་ཞུམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མགོར་མདོར་བསྟན་དང་ལུས་རྣམ་བཞག་ཅེས་པ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་མཚོན་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དེའི་བཤད་བྱ་རེད་ཅེས་བསྟན་དུས་དགེ་ཕྲུག་ཚོས་སྟབས་བདེ་པོ་འདུག་དྲན་གྱི་རེད། གང་ལྟར་སློབ་ཚན་མང་ཉུང་དང་དུས་ཚོད་རིང་ཐུང་གི་བསམ་ཚུལ་མེད་པར་གཞུང་དེའི་

བཤད་བྱའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉམས་ལོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྐབས་རེ་ཚིག་དོན་གཉི་ག་བསྡུས་པ་དང་། སྐབས་རེ་ཚིག་རྒྱས་ལ་དོན་བསྡུས་པ། སྐབས་རེ་དོན་བསྡུས་ལ་ཚིག་རྒྱས་པ། སྐབས་རེ་ཚིག་དོན་གཉི་ག་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཤུས་རེད༔ ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཚིག །གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ།། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལའང་།། དོན་བསྡུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སེམས་མི་འགོང་བ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་མ་བྱུང་ན་བརྩོན་འགྲུས་མི་ཡོང་། སྡུག་རུས་བྱས་པས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་དཀའ་ལས་ཁག་རོགས་རེད། བརྩོན་པ་ཡོད་ན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞི་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ནའང་དཀའ་ལས་ཁག་རྒྱུ་མེད། དེས་ན། བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བ་འོ།། ཞེས་བསླབ་བྱའི་དོན་ལ་ཇི་ཙམ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བསམ་བློའི་ནང་དགའ་སྤྲོ་དང་ཚིམས་པ་སླེབས་རྒྱུ་ཞིག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཟེར། གང་ལྟར་སློབ་སྦྱུག་གི་བསམ་བློ་དེ་ཞུམ་པ་མེད་པ་ཆགས་ན། དེ་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། ཅེས་བསླབ་བྱའི་དོན་རྣམས་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན། དཔེ་ཆ་འཁྲིད་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཆར་གོ་བ་རྟེད་རྒྱུ་དང་གཏིང་ཟབ་པས་དོན་གོ་དཀའ་བར་བྱུང་ན་དེ་སེལ་རྒྱུ་དེ་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་ཀ་རེད། དེར་བརྟེན། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་བསྔོམས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་ཡོད། དེ་ལྟར་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཡིན་ནའང་བསྔོམས་བརྒྱབས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད། སློབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་ཡིན་ནའང་བསྔོམས་བརྒྱབས་ནས་ཕེབས་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་འདིར་སློབ་གཉེར་གྱི་ལས་རིམ་ཚུགས་པ་འདི་ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་དང་མཐུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བ་དང་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བ་ཤེས་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད།

བོད་ནི་རྒྱ་མིའི་བཙན་འོག་ཏུ་ཧ་ཅང་དཀའ་ངལ་ནང་ཡོད་ཀྱང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཞེས་པའི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་མང་ཆེ་བ་འདྲ་འཛོམས་ཀྱིས་ཐབ་གཙོད་ཅིག་གནང་འདུགདེ་ནི་དགོན་པ་ཆུང་ཁག་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས། གྲྭ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བཤད་གྲྭ་དང་། སྒྲུབ་གྲྭ། སློབ་གྲྭ་བཅས་གསུམ་པོ་ངེས་པར་དུ་དགོན་པས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཉེ་ཆར་བོད་ནས་ཕེབས་མཁན་ཆོས་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙན་གསན་ཞུས་སོང་ལ། ན་ནིང་ང་འབྲས་སྤུངས་ལ་ཁོང་ཚོ་ཐུག་དུས་དེ་འདྲ་གསུང་གི་འདུགདེ་ནི་ཧ་ཅང་ཐབས་ཆེན་གྱི་ཐབ་གཙོད་ཅིག་རེད། སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ལོ་གཞོན་པ་ཚོར་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་གཉིས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་བཙན་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཚོས་དེ་ཙམ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་བློ་ཁོག་གནང་ཐུབ་པ་དེ་ཧ་ཅང་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོ་འདིར་རང་དབང་ལྡན་པའི་ནང་ཡོད་པ་ཚོས་དེ་བས་ཀྱང་འཐུས་ཤོར་མ་ཕྱིན་པ་གནང་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ང་ཚོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་པའི་རབ་བྱུང་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་དེར་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་ནང་པའི་རབ་བྱུང་བྱས་ནས་བསྡད་ཐུབ་རྒྱུར་གླེན་ཀ་(Challenge) ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། གལ་ཏེ་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་། Laptop, Computer, iPad སོགས་འཁྱེར་བ་ཞིག་ལ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་པར་དགོངས་ན་ནོར་བ་རེད། གང་ལྟར་དེ་ཚོའི་མཉམ་དུ་བསྡད་ནས་ད་དུང་སོ་སོའི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་སེམས་དེ་སྲུང་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། ཕྱིའི་གླེན་ཀའི་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བསྡད་ཐུབ་དགོས། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལས་དང་པོ་བ་རེད། སྔོན་མ་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་ཟིང་ཆ་དང་འཁྲུག

ཆ་དོད་པོ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་འང་འདུ་འཛི་ལས་གཡོལ་བའི་དབེན་པ་བསྟེན་རྒྱུ་དེ་ལས་དང་པོ་བའི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་རེད། ང་ཚོར་ད་ལྟ་དེའི་གོ་སྐབས་མེད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ཚང་མའི་མཉམ་དུ་བཞིབས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་བྲོས་ནས་འགྲོ་ས་གང་ཡང་མེད། ཐྲ་རྒྱས་སྤྲངས་པ་མ་ཡིན་དང་།། ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་།། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས།། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ནི་ཚང་བ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ཡོད་སྲུས་རེད། དེ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཇེ་ཞུང་དུ་བཏང་ནས་ཕྱིའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་པ་དེ་ཚོས་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་དུལ་མ་བརླགས་པ་ཉར་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཧན་ཏན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་པའི་ཆོས་པ་བྱེད་པའི་དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་དེ་བརྡ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་ (Age of information) རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོའི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དོན་དེ་ཚོ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱིས་མཉམ་སྤྱོད་དང་། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་པའི་ལས་འགན་དེའང་ང་ཚོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་པར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་དུས་ཚོད་ལྔ་བཅུའི་ཐྲག་ཐ་མ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་ནའང་༄གོང་ས་༄སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ལམ་སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ། སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གཞུང་སོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་ཧ་ཅང་གི་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོངས་ནས་ཚང་མས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བར་རྒྱུན་དུ་བརྩོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། རང་གི་མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱིའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་པ། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དཔལ་

བ་དོན་དང་ལྡན་པའང་ཆགས་པ་རེད།

ལྷག་པར་དུའང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་གནང་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་མིན་ཐོས་པ་ཐོས་རྐྱང་ལ་ཕྱིན་ནས་ལམ་གོལ་ཉེན་ཡོད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས༎ བསམ་བྱའི་གནས་ལ་བསམས་ལས་བྱུང་བ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་བློ་ཡིས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེ་མདོན་པ་འོག་མའི་ནང་རང་གི་ཤེས་རབ་མིན་པར་གཡར་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེ་རིགས་པ་བཞིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དེ་བསམས་བྱུང་གི་བློས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་མི་འགྲིགས་པ་ཡིན། བསམས་བྱུང་གིས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པའི་རྗེས་སུ་བར་ཆད་མ་བྱུང་ན་ཚེ་འདིའི་འཕྲི་བ་ཆོད་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད། གང་ཚེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་ཚུལ་ལ།། བསམ་བྱུང་བློ་ཡིས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པའི་ཚེ།། ཚེ་འདིའི་འཕྲི་བ་ཆོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས།། དབེན་པ་བསྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་སྨོན་གནང་བ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་སྨོན་ལམ་བརྒྱབས་ཏེ་གང་ཐུབ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་གནང་ན་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ། སྤྱི་དང་སྒེར་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན། ཚང་མས་ཐུགས་ལ་བཅང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན༎ ཐུགས་རྗེ་ཆེ།། ཞེས་གསུངས།། །།

(༢༠༡༣ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ལྷོ་ཕྱོགས་རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་དང་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ཞུ་ཕྱོགས་ཐད་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ མང་གཙོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་གལ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༄༅།། དེ་རིང་མཛད་སྒོའི་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་༧སྐྱབས་རྗེ་ཀིརྟི་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུས་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་། ཧིམཱཅལ་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་བློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་བིརྫཡ་མན་ཀོ་ཊེ་ཡ་མཆོག བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཟུར་ཆེ་སོགས་མཛད་གཙོ་ལས་ཟུར་རྣམ་པ༏ གཞན་ཡང་འདིར་འཛོམས་པའི་མཁྱེན་ལྡན་ཚང་མར། ཐོག་མར་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཚོགས་པ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ ༣༠ འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་དང་བསྟུན། མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་མཛད་གཙོ་ཟུར་པ་རྣམ་པ་དང་། མཛད་གཙོ་ལས་ཐོག་རྣམ་པ་ཚང་མར་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་མི་ཚེའི་ནང་ལོ་ ༣༠ རིང་བོད་མི་རིགས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། ལྷག་པར་དུ་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་གོང་འཕེལ་ཆེད་ཨུ་མཐུད་འབད་བརྩོན་གནང་བར་ངས་སྙིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། བསྔགས་བརྗོད། བཀྲིས་བདེ་ལེགས་བཅས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མི་ཚེའི་ནང་ལོ་ ༣༠ ཟེར་བ་དེ་གཅིག་བྱུས་ན་རིང་པོ་རེད། ཕྲུ་གུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དར་མ་ཆགས་ཟིན་པའི་དུས་ཡུན་རེད། ལོ་ ༣༠ སྔོན་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཚོགས་པ་དབུ་འཛུགས་ཆེད་གངས་ཅན་སྐྱིད་གཤོངས་ནང་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དེ་དག་ངའི་བསམ་བློའི་ནང་ད་ལྷའང་གསལ་པོ་འདུག

སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་རྣམས་ད་ལྟ་ལོ་ ༣༠ ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱིན་ཡོངས་ནས་འགྱུར་བ་གང་ཕྱིན་

པའི་ཐོག་བསྒོམས་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་ད་ལྟ་གཏམ་བཤད་ཞུ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་འདི་ལ་མཚོན་ནའང་། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཕྲེར་ཕྱོགས་དང་མང་གཙོའི་གོ་རྟོགས། དེ་རིང་གི་བསམ་བློའི་འཕྲེར་ཕྱོགས་དང་མང་གཙོའི་གོ་རྟོགས་དབར་ཁྱད་པ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཟིན། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ལས་དོན་ཐོག་གཏམ་བཤད་ཆེད་ང་མགྲོན་འབོད་གནང་བ་དེ་གཅིག་བྱས་ན་ཧག་ཧག་བསྡད་མེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་ངའི་བསམ་ཚུལ་ཆ་ཚང་མ་མཁྱེན་པ་ཡིན་སྲིད། ཡང་ན་ད་ལྟ་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་གྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་བསམ་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་གོ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན། བགྲོ་གླེང་དང་གོ་བསྡུར་སྐྱུངས་བཤད་ཆེད་དུའང་ཡིན་སྲིད། དེར་བརྟེན་ང་རང་སྙེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་སྦས་བསྐུང་མེད་པར་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བླང་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་ང་ལ་ "མང་གཙོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་གལ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་" ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་དེ་གནང་འདུག ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་དང་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་གཉིས་སྒོར་མོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ལྟ་བུ་རེད། ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་མེད་ན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་མེད་ན་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ཡང་དག་པ་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད།

ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ལའང་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་དང་། མིས་བཟོས་པའི་ཁྲིམས། ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ཟེར་བ་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་དྲང་བདེན་ཞེས་པ་དེ་མིས་བཟོས་པའི་ཁྲིམས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་གོ་གི་ཡོད།

ཡིན་ནའང་མིས་བཟོས་པའི་ཁྲིམས་དེ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་བལྟོས་ནས་བཟོ་བ་དང་། བཟོ་མཁན་དེའང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་སྟབས། ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ་དང་། བཟོས་པའི་རྗེས་སུའང་ཡང་ཡང་བསྒྱུར་བཅོས་

བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཡོང་སྲིད། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པས་མི་རྟོགས་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་བསམ་བློའི་རྒྱ་ལས་འགོངས་པ་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

ཨིན་སྐད་དུ་ Law དང་ Morality ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་དེང་སང་བགྲོ་གླེང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། Morality ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གཉིས་དབར་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་པ་དང་། འགལ་ཟླ་བྱུང་ན་གང་ལ་གཙོ་བོར་གཟུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དེ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནི་ཨིན་སྐད་དུ་ Secular ཟེར་བ་དེ་རེད། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན་ཐོག་ཆོས་ཀྱིས་ཧུས་གཏོགས་བྱེད་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་བའི་དྲི་བ་དེ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། ངས་སྔོན་མ་རྒྱ་གར་གྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཡོད་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་གར་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ (Secular) ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་སྔོང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དེ་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྔོན་གླེང་ནང་གསལ་བ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ན༑ ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན་ཐོག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཧུས་གཏོགས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་དགོས་ཀྱང་༑ ཆང་ས་དང་མཁར་དབང་བདག་ཐོབ་སོགས་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེ་དང་ཁ་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཚོས་ཐེ་བྱུས་མང་པོ་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལུགས་ཐ་དད་བཟོ་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་དེ་བཅོས་མའི་ཁྲིམས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་གཉིས་ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་

པོ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་གཟུང་ས་ནི་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་དང་མ་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་དེ་རེད། ནང་པ་ཙམ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་མང་ཆེ་བ་ལའང་དེ་མཚུངས་རེད༑ དེར་བརྟེན་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་༑ གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་མ་ལྡོག་པའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྩི་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་བྱུང་ན། དངོས་གནས་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོ་མཐར་ཐུག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ།

ངས་ལོ་ ༢༠ སྟོན་གྱི་བསམ་ཚུལ་དང་། ད་ལྟའི་བསམ་ཚུལ་འདྲ་གི་མེད་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། བཙའ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་རྒྱག་པའི་སྐབས་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཚད་དང་ལྡན་པའམ་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གཙང་མ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད་ཅེས་གསུང་མཁན་མང་པོ་རེད། གསུང་མཁན་དེ་ཚོའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་གཉིས་རེད། དང་པོ་ནི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་རེད། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཕྱིན་ན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཡོང་གི་མེད་པ་དང་། མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཡོང་བར་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་ལྟ་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ ༢༠ སྟོན་དུ་ལྟ་ཕྱོགས་དེར་ངས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ནའང་། དེ་ལ་ཐན་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་སྐབས་དེ་དུས་མཐོང་གི་ཡོད། གཉིས་པ་ནི་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོ་ཡང་དག་པ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། Multi-party system དེ་མང་གཙོ་ཡང་དག་ཡོང་བར་སྐྱས་འཛོགས་དང་པོ་ལྟ་བུར་བརྩི་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྐབས་དེར་ངའི་བསམ་ཚུལ་ལའང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་བྱུང་ན། བོད་པའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ལ་ཧན་ཧན་ཞབས་འདེགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་

སྣུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་འཁྱེར་སྐྱོང་ཡོད།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་དེ་ཐོག་མར་ཤར་གླིང་ཨེ་ཤི་ཡའི་ནང་མང་གཙོར་འགྲོ་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་ལམ་ལྷོང་བྱུང་མེད། ནུབ་ཕྱོགས་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་གཅིག་བྱས་ན་མགོ་སྟོད་དེར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་དང་ལམ་ལྷོང་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་ལའང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཉིས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཚོད་བལྟ་དེ་ཆ་ཚང་ཟིན་པའི་སྐབས་ཤིག་རེད། སྤྱིར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཅིག་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ན་དེ་མང་གཙོ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་པོ་རེད། དེ་ནི་གཅིག་སྒྲུད་དབང་འཛིན་གྱི་རིང་ལུགས་ཡིན་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཉིས་སམ་གཉིས་ལས་མང་བ་མེད་ན་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཡང་དག་པ་མི་ཡོང་ཞེས་པ་དེ་དཔྱད་གཞི་ཞིག་རེད་འདུག རིམ་པས་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་མྱོང་བསགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བབས་ཀྱི་འདུག

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱན་དྷི་ཡིས་རྒྱ་གར་རང་དབང་རྩོད་ལེན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་རང་བཙན་གྱི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་མ་གནང་བར་རང་དབང་གི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་རེད། རང་བཙན་ཞེས་པ་ནི་ Independence དང་། རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་སྭ་རཱ་ཛ་ (Swaraj) རེད།; ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་ལྷ་གས་རྩོམ་གནང་བའི་ཧིནྡུ་སྭ་རཱ་ཛ་ (Hindi Swaraj) ཞེས་པའི་ཕྲུག་དེབ་ནང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཉིས་སམ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མང་གཙོ་དེ་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅེས་ཚིག་ཐག་ཆོད་པོས་གསུངས་ཡོད། བོད་རིགས་ནང་གཞོན་ཆོས་གཱན་དྷིའི་ཧིནྡུསྭ་རཱ་ཛ་ལྷ་གས་སློག་གནང་ནའང་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་ནི་བོད་སྐད་དང་། ཧིནྡི། ཨིན་ཇི་སོགས་སྐད་རིགས་མང་པོའི་ནང་ཡོད། ངས་ཕྲུག་དེབ་དེ་ལྷ་གས་སློག་གནང་དགོས་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་བོད་རིགས་ནང་གཞོན་ཆོས་གཱན་དྷིའི་དགོངས་ཚུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མོས་མཐུན་གནང་དགོས་

ཞེས་ཞུ་གི་མེད། གཱནྡྷིའི་དགོངས་ཚུལ་དེ་ནླབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ནླབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་ཚུལ་ལ་མོས་མཐུན་མ་བྱས་པར་དགག་བྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནའང་། སོ་སོས་བཀོད་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། དེ་བཞིན་མོས་མཐུན་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་མོས་མཐུན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། གཱནྡྷིའི་དགོངས་ཚུལ་ཁྲོན་ནས་མ་ཤེས་པར་དགག་བྱ་བྱེད་པའམ་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་བྱབ་ཆུང་རེད། དེ་ནས་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༨ ནང་ཡིན་པ་ཡོད། མནྡེས་ཀོང་རེ་སིའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་སུ་གཱནྡྷི་མེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཀོང་རེ་སིས་རང་བཙན་གྱི་གྲོས་ཚོད་བཞག་པ་རེད། གང་ལྟར་ནེཧྲུས་རང་བཙན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།; གཱནྡྷིས་སྭརྫཱཛའམ་རང་དབང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནས་གཱནྡྷིས་ཧརིཇན་ཞེས་པའི་གསར་ཤོག་ནང་ Swaraj verses Independence ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་ཡོད། དེ་ནི་གཱནྡྷིས་སྭརཱཛ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་། ཀོང་རེ་སིས་རང་བཙན་གྱི་གྲོས་ཚོད་བཞག་པ་དེའི་ཐོག་དགོངས་པ་མ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད། དེ་རྗེས་གཱནྡྷི་དང་ནེཧྲུའི་དབར་ཡིག་འགྲུལ་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ཚོ་ན་གཞོན་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་མང་པོའི་དགོས་མཁོ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བྱུང་རབས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་བསྟུན་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་ཚང་མའི་ཁམས་དང་།; བསམ་པ། མོས་པ། མངོན་འདོད་སོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། བོད་པའི་གཏམ་དཔེར། མི་སུམ་ཅུར་བསམ་པ་སུམ་ཅུ། མཛོ་སུམ་ཅུར་རྭ་ཅོ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཐོག་མ་ཐུབ་ཐོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་ནས་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་སུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྐབས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་འགན་ཁུར་གྱིས་ཆ་ཤས་ལྷང་དགོས་བྱུང་བ་དང་། དེ་དུས་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་ཁ་ཐོར་ནས་ཡོད་པ་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ལས་རིམ་དུ་ཚུད་ཐབས་དཀའ་བས།

ལྟ་སྤྱོད་མཐུན་པའི་མི་རྣམས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཚོགས་སྡེའམ་ཤོག་ཁག་ (Party) ཅིག་ཆགས་ན་སྲིད་དོན་གྱི་བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དང་། མང་ཚོགས་སུ་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་ཁྱབ་སྤེལ་བྱ་རྒྱུར་སྟབས་བདེ་ཞིང་ནུས་པ་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུར་མཐོང་ནས་བསམ་སྤྱོད་མཐུན་པའི་མི་རྣམས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ལྟ་གྲུབ་གང་ཡིན་དེའི་རྩ་འཛིན་བསྒྲགས་གཏམ་ (Manifesto) རེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་དེ་ལ་མོས་མཐུན་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མཁན་རྣམས་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་ཤོག་ཁག་བཙུགས་ཏེ་འོས་བསྡུའི་སྐབས་རང་གི་ཤོག་ཁག་གི་འོས་མི་གང་མང་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་སྡེ་ཚན་དུ་སླེབས་ཐབས་བྱས་ཤིང་། སླེབས་ན་རང་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་དང་སྲིད་བྱུས་དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དབང་འཛིན་སྡེ་ཚན་ནང་གྲངས་མང་མ་ཐོབ་པའི་ཤོག་ཁག་ཚོས་ཕྱོགས་འགལ་ཤོག་ཁག་གི་ངོ་བོར་གཞུང་གི་ལས་དོན་ལ་ཡ་བསྒྲང་དང་༑ སྐྱོན་འདོན། བཏང་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་ལས་རིམ་འདྲ་མིན་གྱི་གོ་རྟོགས་དང་། ཞིབ་འཇུག གདམ་ག་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བསྐྲུན་རྒྱུ། གཞུང་གི་ལས་དོན་ལ་རྒྱུན་དུ་ཉེས་འགོག་ལེགས་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཆར་སྣང་དང་མངོན་འདོད་རྣམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པའི་མདུན་དུ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ནུས་པ་ལྡན་པ་བཟོ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་བའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་གོང་ཞུས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་དེ་ཚོ་སྒྲུབ་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་ཚད་ལྡན་ཡོང་བ་ལ་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་པོ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས།

མིའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་དམའ་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཚོའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་ཟེར་བ་དེས་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཐོག་ཏུ་སྐྱོན་ཆ་དང་འགོག་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཞིབ་ཚགས་པོས་ཞུ་རྒྱུའི་ད་ལྟ་གོ་སྐབས་མེད་ཀྱང་། ངས་ཕྱོགས་མཚོན་

ཅམ་ཞུ་ན། ཛཡ་པྲ་ཀཱ་ཤ་ནཱ་རཱ་ཡཎ་ (Jaya Prakash Narayan) རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་ཁྲིད་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྱོག་ལ་འང་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མེད་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ (Party-less Democracy) ཞེས་པའི་དེབ་ཆུང་ཞིག་སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ་སྐུ་གཟུགས་སྐྱོ་པོ་ཆགས་ཟིན་པ་དང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ལོ་གཅིག་ཙམ་གོང་དུ་བྲིས་གནང་ཡོད། དེའི་ནང་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ཤར་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་དེ་ལམ་འགྲོ་རྒྱུགས་པོ་བྱུང་མེད་ཅེས་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་བཀོད་ཡོད། ཁོང་གིས་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཚང་མ་ཞུ་རྒྱུའི་དུ་ལྟ་གོ་སྐབས་མེད་ཀྱང་། དཔེ་མཚོན་ཞིག་ང་རང་གི་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་ཞུ་ན། ངའི་ངོ་ཤེས་པ་ཐའི་ལྷན་གྱི་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ (Professor) ཞིག་ཡོད། ང་གཉིས་ལྷ་ན་ཌ་སྣེར་ཐེངས་གཅིག་ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་ངས་ཁོ་རང་ལ་ད་ཆ་ཐའི་ལྷན་ལ་མི་གསོད་ཁྲག་སྒྲོར་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་དུ་ཕེབས་ཐུབ་པ་རེད། ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་དོད་པ་རེད། ད་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་བ་རེད། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཐའི་ལྷན་མང་གཙོར་འགྲོ་ཚར་ཙམ་རེད༑ ཡིན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དུས་ཡུན་ཏོག་ཙམ་རིང་ལན་འདེབས་མ་གནང་བར་ཞལ་རས་ནག་པོ་བྱས་ནས་བཞུགས་སོང་། ང་ཡ་མཚན་པོ་ཞིག་བྱུང་། ཁོང་མང་གཙོ་ལ་མི་དགའ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནམ་བསམས་པ་ཞིག་བྱུང་། ཏོག་ཙམ་རྗེས་ཁོང་གིས་དབུགས་རིང་ཞིག་བཏང་ནས། ང་ཚོ་ལ་འོས་ཤོག་ཉུག་རྒྱུ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་སླེབས་ཚར་བ་རེད། དེས་ང་ཚོར་ཡག་པ་བྱུང་ཡོད་དམ། ངན་པ་བྱུང་ཡོད་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུག ང་ཧ་ཅང་ངོ་ཚ་སོང་། ངས་དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྔ་མོ་ཡིན་ན་ཐུན་བུ་གཉའ་གནོན་དང་བཙན་དབང་ཡོད་རེད། དོ་དམ་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་མི་ཚང་མས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་

ཀྱི་ཁེ་ཕན་རྒྱུང་པར་བསམ་བློ་གཏོང་གི་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་མང་གཙོའི་ནང་སླེབས་པ་ཡིན་སྟབས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དེ་གྲལ་རིམ་གཉིས་པར་ཟག་སྟེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གི་ཁེ་ཕན་དེ་གྲལ་རིམ་དང་པོར་སླེབས་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་དེའི་ཁེ་ཕན་ཇི་ལྟར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་མིན་ཐོག་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་མང་བ་ཆགས་དུས། ང་ལྟ་བུའི་རྒས་འཁོགས་མང་པོས་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག

ཇཡ་པྲ་ཀཱ་ཤ་ནཱརཱཡཎ་གྱིས་གསུང་རྒྱུའང་དེ་རང་རེད། ཧིནྡ་སྭཱརཱཛ་ནང་གཱོཁླེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་བའི་གྲོས་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ལ་ཚིག་ངན་པ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། དེ་བེད་སྤྱོད་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་ནས་ལོ་ ༧༥ ཕྱིན་པའི་ཉམས་མྱོང་ལས་ཧ་ཅང་གསལ་རྟོགས་ཐུབ།

རྒྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རྩ་ཁྲིམས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་རིགས་དང་རུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ། དབུལ་ཕྱུག་གི་དབྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ཚང་མར་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནང་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ད་དུང་རྩ་མེད་ཕྱིན་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དབུལ་ཕྱུག་གི་དབྱེ་བ་དང་། སྐད་ཡིག་གི་དབྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སྔར་ལས་གསལ་བ་དང་དམ་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་བསྡད་ཡོད། དེ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཁག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཧུས་གཏོགས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཆབ་སྲིད་ནང་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་མང་དུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྣོག་ཟ་རྡུལ་སྲུངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་ཆགས་པ་མ་ཟད། སྣོག་ཟ་རྡུལ་སྲུངས་དེ་དག་ཁྲིམས་མཐུན་བཟོ་བའི་ལམ་ཡང་བཙལ་བདེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན། Swaraj verses Independence ནང་གཟིགས་ན་གསལ་པོ་ཆགས་ཐུབ། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་

ཤོག་ཁག་གི་ཁེ་ཕན་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་ཐུག་ལས་གནང་བ་ཡིན་སྟབས། དེའི་དབང་གིས་རིགས་དང་རུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་ཚོའང་འོས་ཤོག་བློག་མཁན་གྱི་བང་མཛོད་ (Vote Bank) ཅིག་ཏུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་དང་། སྐད་ཡིག ས་ཁུལ་ཐོག་ནས་ཀྱང་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ང་ཚོས་ཧ་ཅང་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་ངེས།

སྐོག་ཟ་རྡུལ་སྲུངས་རླབས་ཆེན་པོ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གི་མཐུན་རྐྱེན་ནང་བཏང་ནས་ཚང་མ་ཐར་འགྲོ་གི་ཡོད། གང་ལྟར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཁ་ལ་འཁྱེར་ནས་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྐོག་ཟ་རྡུལ་སྲུངས་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཧཡ་བྲཱཀཤ་ནཱནཡཎ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཱཾདྷིའི་རྗེས་སྣ་ནྡྷའི་འབྲེལ་བ་ལྷ་བུ་ཨཱཙརྱ་བིནོབཱ་བྷཱབེས་ (Acharya Vinoba Bhave) བརྩམས་པའི་རང་དབང་གི་བསྟན་བཅོས་ (Swaraj Shastra) ཞེས་པའི་ནང་རྒྱས་བཤད་ལྟ་བུ་གནང་ཡོད། རང་དབང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་དུས་ཐན་བུ་མཁྲེགས་པོ་རེད།

གང་ལྟར་བསྒོམས་བརྒྱབས་ནས་ཞུ་ན། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་འཐབ་རྩོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་དེང་རབས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གཉིས་དབར་གྱི་འཐབ་རྩོད་རེད། དེང་རབས་ནི་ Modern ཞེས་པ་དེ་རེད། དེ་རབས་ལའང་ཆེས་དེང་རབས་ (Ultra-Modern) དང་། དེང་རབས་གོང་མ་ (Post Modern) ཡོད། ང་ཚོ་དེང་རབས་གོང་མའི་ནང་ཡོད་མདོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་གཞི་རིམ་གྱི་འགལ་ཟླ་ལྟ་ཙམ་ཡོད། དང་པོ་ནི་ལུས་སེམས་སྐོར་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་ནང་ལུས་སེམས་གཉིས་འདྲ་མཉམ་བརྩི་ཞིང་། ཇི་ཙམ་ལུས་ལ་གསོ་སྐྱོང་དགོས་པ་དེ་ཙམ་སེམས་ལའང་གསོ་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེང་རབས་ནང་ལུས་གཅིག་པུར་གཙོ་བོ་གཟུང་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ལ་བྱོན་ནས་དོ་སྣང་

བྱེད་ཀྱི་མེད། གཉིས་པ་ནི་རང་གཞན་སྐོར་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་ནང་སྤྱིར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། ད་དུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྐོར་ཡོང་གི་ཡོད། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཟེར་དུས་ཚང་མར་གཅིག་གྱུར་བཅོས་བ་ཡིན། དེང་རབས་ནང་གཞན་ལས་རང་གཙོ་ཆེ་བ་བཅོས། གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་སྒེར་སྐོར་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་ནང་གང་ཟག་སྒེར་དང་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེ་མཉམ་ཡིན་ཙང་། གདམ་ག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་སྤྱི་པ་དེ་གལ་ཆེ་བར་བཅོས། དེང་རབས་ནང་སྤྱི་པ་ལས་སྒེར་གལ་ཆེ་བར་བཅོས་བ་ཡིན། བཞི་པ་ནི་ལས་འགན་དང་ཐོབ་ཐང་སྐོར་རེད། དེང་རབས་ནང་ཐོབ་ཐང་མ་གཏོགས་ལས་འགན་གྱི་སྐད་ཆ་མེད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གསལ་བསྒྲགས་ཞེས་པ་ལས། འགྲོ་བ་མིའི་ལས་འགན་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་ཟེར་བ་ད་བར་མེད་ལ། དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསམ་བློའང་འཁོར་གྱི་མེད། སྲོལ་རྒྱུན་ནང་ལས་འགན་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་གི་སྐད་ཆ་མེད། གལ་ཏེ་ལས་འགན་བསྒྲུབ་ན་ཐོབ་ཐང་ཞོར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད། ལྔ་པ་ནི་མཉམ་རུབ་དང་འགྲན་སྡུར་སྐོར་རེད། དེ་ནི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་བློའི་ནང་མཐུན་འགྱུར་གྱི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། དེང་རབས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་འགྲན་ཟླ་དང་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། ཀཱལ་མར་ཁེ་སིའི་ (Karl Marx) བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་རྣམས་ཕན་ཚུན་འཐབ་རྩོད་བྱས་ཏེ་ས་བོན་རྩ་མེད་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། Thesis དང་ Antithesis གཉིས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ Synthesis མྱུ་གུ་དེ་སྐྱེ་བར་འདོད། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ནང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་དེ་ཚོ་ཕན་ཚུན་མཐུན་ལམ་ཚང་ལྡན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད།

དེར་བརྟེན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་མཉམ་རུབ་དང་གདམ་ཁའི་དོན་དུ་གནས་ཐུབ་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། མཉམ་རུབ་དང་གདམ་ཁའི་དོན་དུ་གནས་མ་ཐུབ་པར་འགྲན་རྩོད་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་སུ་ཕྱིན་ན་ཧ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། འགྲན་རྩོད་ཟེར་བ

དེ་རང་རྒྱལ་གཞན་ཡམ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་དགོས་དོན་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་གཅིག་རྒྱལ་གཅིག་ཡམ་མིན་པར། གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། མཐའ་མ་བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་ཞུ་ན། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆུང་དུ་འདིའི་ནང་ག་དུས་ཡིན་ རུང་མཉམ་ལས་དང་མཉམ་རུབ་ཐོག་ནས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་གོང་མཐོར་སྤེལ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་བྱུང་ཟིན། ལྷག་པར་དུ་ཇཡ་པྲ་ཀཱ་ཤ་ནཱརྣཡཎ་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ཁག་ནང་རྒྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཛ་དྲག་གི་དུས་བབ་མ་བྱུང་བར་དུ་གནས་ཚུལ་བྱུང་རིམ་ཆ་ཚང་བསྡོམས་བརྒྱབས་ཡོད། དེ་ཚོ་གཟིགས་ན་ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཁག་མང་པོའི་གནས་བབ་ལ་བརྟེན་ནས་ག་རེ་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་ཚོའི་དབར་གྱི་འགྲན་བསྡུར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ག་རེ་བྱུང་བ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་མངོན་ཐུབ།

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ད་བར་ང་ཚོའི་འོས་ཤོག་བསྡུ་སྟངས་དེ་རིམ་པ་གཉིས་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོའི་ནང་མི་མང་གིས་འོས་གཞི་བདམས་པ་དང་། གཉིས་པའི་ནང་དངོས་སུ་མི་འགྲོ་བདམས་པ་ཡིན། དེའི་ནང་དུང་ཐླངས་མི་ཚོག་པའང་བཟོས་མེད༑ དེས་ན་ངས་བྲེད་ཀྱི་ཡིན། ངས་གཏོང་གི་ཡིན་སོགས་ཧམ་བཤད་མི་དགོས་པར། མི་མང་སོ་སོའི་འདོད་པར་ཡོད་པ་བདམས་ཐོན་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་དེ་དེང་རབས་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ནང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་འགྲན་བསྡུར་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད།

དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་ད་ལྟའི་ཟ་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་བྱས་ནས་འགྲན་བསྡུར་དང་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཉེ་དངར་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག་གནས་མ་ཐུབ་ན༑ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཕན་གནོད་ག་རེ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་

བཞིན་ང་ཚོའི་འགལ་ཟླའི་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལ་བེད་སྤྱོད་གང་འདྲ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་བརྗོད་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། ལྷག་པར་དུ་མང་གཙོའི་གལ་གནད་གཅིག་གང་རེད་ཅེ་ན། ཡུལ་མི་མི་རེ་ངོ་རེས་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁྱེར་རྒྱུ་དེ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མ་འོངས་པར་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་བོད་ནང་གི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། རྒྱ་ནག་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་གི་རེད། བོད་པའི་མ་འོངས་མདུན་ལམ་ཐོག་གོམ་བགྲོད་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མིན་ནའང་། ལོ་བརྒྱའི་ནང་ཚོད་དཔག་དང་། མཐོང་སྣང་། འཆར་སྣང་བཟོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་དཀོན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་ཚོར་གྱི་འདུག ངེས་ན་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ལ་ང་ཚོས་རྒྱུང་གཟིགས་མ་ཐུབ་ན། ཧན་ཧན་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད།; མ་འོངས་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་མང་པོ་བྱུང་ནའང་བཀག་ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ། བཀག་དགོས་པའང་མེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློའི་ནང་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། མང་གཙོ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཆམ་མཐུན་དང་ཆིག་སྒྲིལ་ཡང་གལ་ཆེ་མཉམ་རེད། ཆིག་སྒྲིལ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཁ་འཐོར་བསྡུད་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དགྲ་བོའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་བའི་ནང་མང་གཙོ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་ཚོས་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་འགན་དེ་གཙོ་བོ་དང་། མི་རིགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གཉིས་དབར་མི་རིགས་དེ་གཙོ་ཆེ་བ། གནས་སྐབས་དང་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོ་གཉིས་ལས་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོ་གལ་ཆེ་བ་བརྩི་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ནང་པའི་དགེ་འདུན་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འདུལ་ཁྲིམས་ནང་སྤྱི་མོས་མ་གཏོགས་མང་མོས་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་བཞིན་ཨཱཙཱརྱ་བིནོབླ་བྷླབེ་ (Acharya Vinoba Bhave) མཆོག་གི་སརྦོདཡ་ (Sarvodaya) ནང་སྤྱི་མོས་མ་གཏོགས་མང་མོས་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། རྗེས་སུ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་དུས་སྐྱ་ངལ་འཕྲད་པ་ཡིན་སྟབས། སྤྱི་མོས་མ་བྱུང་ནའང་དགག་བྱ་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་ལ་དང་པོ་སརྦ་སཧམཏི་ (Sarva Sahamati) སྟེ་སྤྱི་མོས་ཡོང་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་སརྦྦ་ནུམཏི་ (Sarva Anumati) ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བཟོ་དགོས་བྱུང་། སརྦྦ་ནུམཏི་ཞེས་པ་ནི་ཚང་མའི་ཐུགས་མོས་མེད་ཀྱང་། དེར་དགག་བྱ་མེད་པར་ཚང་མས་བཀའ་ཁྲོལ་གནང་སོང་ཞེས་པ་རེད།

ང་ཚོའང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོག་འགྲོ་ཐུབ་ན། ཡང་དག་པའི་མང་གཙོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ང་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཆུང་ཆུང་ས་ཆ་མེད་མཁན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མེད་མཁན། སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་དུ་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་རེ་ངོ་རེར་ལས་འགན་ཆེན་པོ་རེ་འཁྲི་བསྡད་པའི་སྐབས་འདིར་ཏ་ཙང་གཟབ་གཟབ་ཀྱིས་མིག་རྒྱང་བསྲིང་། ཁོང་སང་ལྟོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་ཐུབ་ན་ཏ་ཙང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཁ་ཐུག་རང་གི་གོམ་པའི་མདུན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཟིགས་མ་ཐུབ་ན། ང་ཚོས་རྩ་དོན་སྒྲུབ་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཚོགས་པ་དེ་དཔེ་མཚོན་འོས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གནས་ཐབས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤོག་ཁག་གི་ཞན་ཆས་མི་འགོས་པ་དགོས་གལ་ཆེ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཉིན་གཅིག་སྔོན་དུ་བྲིས་པའི་ཁོང་གི་ཞལ་ཆེམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ནང་རྒྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཀོང་རེ་སི་ (Congress Party) དེ་ཆབ་སྲིད་ཤོག་ཁག་ནས་སེབླ་དལ་ (Sevadal) ཞེས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་དགོས་ཞེས་ཏ་ཙང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཚོ་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རྗེས་སུ་

གཟིགས་ཐུབ་པའི་ རླབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་ཤིག་རེད་འདུག

དེས་ན་ང་ཚོས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གནས་བབ་ཚང་མ་ཕྱོགས་བསྡོམས་བརྒྱབས་པའི་ཐོག་སེ་ནྚེ་གནམ་བསྒྲིངས་ཀྱི་གཟིགས་སྟངས་ཐོག་ནས་འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཕྱག་ལས་གནང་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣ ཉིན་རྡམ་ཤཱལཱའི་བོད་ཀྱི་བློས་གར་ཚོགས་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཚོགས་པ་དབུ་བརྙེས་ནས་མི་ལོ་ ༥༠ འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་མཛད་སྒོར་མང་གཙོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་གལ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྐོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། ད་རིང་ཚོགས་ཁང་དུ་ཐེབས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་༧སྐྱབས་རྗེ་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ། བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་བཀའ་ཟུར་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས་ལགས་དང་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩའི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ། ནིའུ་ཡོག་དང་ནིའུ་ཇར་སིའི་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་དང་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོ་བ་རྣམ་པ། ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་ཁག་གི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ། གཞན་ཡང་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་བགྲེས་གཞོན་རྣམ་པ་བཅས་ལ་ཐོག་མར་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་ཨ་རིར་ཡོད་པའི་ཇིའུ་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་གསར་ (Passover) ལ་བཅར་རྒྱུའི་མགྲོན་འབོད་བྱུང་བ་བཞིན་ཡོང་གཏན་འཁེལ་མཚམས་གཟུགས་གཞི་མ་བདེ་བས་བཅར་མ་ཐུབ་པ་རེད། མགྲོན་འབོད་དེའི་མཇུག་སྐྱོང་གི་ཚུལ་དུ་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་ཨ་རིར་ཕྱག་ཙམ་ཡོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སྐབས་ས་གནས་མང་པོ་ནས་མགྲོན་ཤོག་འབྱོར་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནིའུ་ཡོག་དང་ནིའུ་ཇར་སིའི་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས་ཕྱག་བྲིས་སྤྲ་རྗེས་གནང་སྟེ། འདིར་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་རེས་འདིར་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། འདི་ནི་བྱང་ཨ་རིའི་ནང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་མི་འབོར་མང་ས་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས་དབུས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པའི་ས་གནས་ཤིག་རེད༑ མང་ཚོགས་ལ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་དོལ་རྒྱལ་སྐོར་གཏམ་བཤད་ཞུ་

དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་འདོད་དང་བསྟུན་ནས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། ངས་དེང་སང་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དོན་གང་ཡང་འགན་འཁྱེར་གྱི་མེད་ཅིང་། ལས་དོན་ཚང་མའི་ནང་ནས་རྒས་ཡོལ་ཐོན་ཟིན་པའི་མི་གཅིག་ཡིན་སྟབས། འདིར་གྲྭ་རྒྱང་སྐྱེར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་བཅར་བ་མ་གཏོགས། སྲིག་འཛུགས་གང་གིའང་སྐུ་ཚབ་མཚོན་གྱི་མེད། དེར་བརྟེན་ངས་ཞུས་པ་རྣམས་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན།

ད་རིང་འདིར་སྐབ་གསན་ཞུ་རྒྱུའི་བརྗོད་གཞི་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེན་པོ་དང་། གཏིང་ཟབ་པོ༑ རྙོག་དྲ་ཆ་པོ་དེ་འདྲ་རེད། དེར་བརྟེན་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀའི་ནང་གོང་གསལ་བརྗོད་གཞི་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། མཐའ་ཆོད་པ་ཞིག་ཞུ་ཐུབ་ཐབས་མེད༑ ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་བློ་གཏང་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ད་ལྟའི་བོད་པའི་སྐྱི་ཚོགས་ཁྲོད་གྲགས་ཆེ་བ་རེད་མ་གཏོགས། མ་མཁྱེན་པ་དང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མེད་པའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་མིན། དེས་ན་དུས་ཚོད་ལ་དཔགས་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་མདོར་བསྡུས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཕྱག་བསྟར་གནང་སྟེ་ད་ཆ་ཧ་ལམ་ལོ་ངོ་ ༤༠ བགྲལ་བ་འགྲོ་སྨུས་རེད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༤༠ རིང་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་སྣ་ཚོགས་ཐོག་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཙམ་མ་ཟད། འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་དང་། དེ་བཞིན་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་དང་བཅས་པ་ཚང་མས་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མཁྱེན་ཟིན་པ་དང་མཁྱེན་ཟིན་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལས། ད་དུང་ཡང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མ་མཁྱེན་པར་ལྷག་ཡོད་ན་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་བསྒྲུབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བྱང་ཨ་རིར་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཚོ་སྤྱི་ཡོངས་ཆ་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ནང་ནས་ཤེས་ཡོན་གནས་

ཚད་ལེགས་ཤོས་གྲས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོག དེར་བརྟེན་ངས་ཞིབ་ཕྲ་མ་ཞུས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སྐོར་དམིགས་བསལ་ཐུགས་དོགས་མ་ཆོད་པ་དང་གོ་རྟོགས་མ་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་མེད་ཚོད་རེད། བཀའ་ཤག་སྙིང་པའི་ལས་དོན་མ་ཇོགས་གོང་གི་ལོ་ཤས་སྔོན་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་། ངོ་བོ། དགོས་པ། དམིགས་ཡུལ༏ ཕན་གནོད་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་པོས་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་དང་བསྟུན་ནས་ཡིག་ཆ་གྲ་སྒྲིག་གིས་བོད་སྐད་དང་། རྒྱ་སྐད། ཨིན་སྐད། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཁ་ཤས་ནང་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས་ཡོད། འདིའི་ནང་མ་འདུས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སྐོར་གནས་ཚུལ་ལྷག་པ་ཕལ་ཆེར་མེད༏ དེ་ཚོ་ཚང་མས་ཐུགས་ཞིབ་གནང་ཡོད་ཤག་རེད། གལ་ཏེ་ཐུགས་ཞིབ་གནང་མེད་ན༏ ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཤོག་ཐོག་དང་། དྲྭ་རྒྱའི་ཐོག་ཏུའང་གཟིགས་ཐུབ།

འདིར་ངས་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སྙིང་དོན་མདོར་བསྡུས་དང་། ཐག་གཅོད་དེ་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ནས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ། དེ་ཡང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་རལ་གྲི་གནམ་གཡུག་གིས་བཙན་བཀའ་བཏང་བ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་སུ་ལའང་གྲོས་བསྡུར་མ་གནང་བར་སྐུ་རྐྱང་གིས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་བཅས་མིན་པའི་སྐོར། ཉིན་གཉིས་གོང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་ཤོག་བུ་དཀར་པོ་ཞིག་བཏོན་ཡོད། དེའི་ནང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སྐོར་གླེང་བརྗོད་ཁ་ཤས་བྱས་ཡོད། དེ་ལ་གསལ་བཤད་བཅས་དོན་ཚན་གསུམ་ནང་བསྡུས་ཏེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དུས་ཚོད་ལ་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་པར་བརྟེན། རྒྱས་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད། འོན་ཀྱང་སྟན་གསན་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ་དུས་ཚོད་ཐུན་བུ་ལྷག་ན། དྲི་བ་དྲིས་ལན་དང་འབྲེལ་བརྗོད་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་འབྱོར་སྐབས་སུ་དགོངས་པར་ཡོད་པ་ཞིག་མིན། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་

པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་ས་ཁུལ་དུ་༸ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་ཉེར་ཕྱུར་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༨ ཡས་མས་བར་ལོ་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔའི་རིང་བཙན་བྱོལ་གཞུང་མང་གཉིས་ཀའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ སྔོན་གྱི་བོད་རང་བཙན་གྱི་གནས་བབས་གང་ཡིན་པ་བསྐྱར་གསོ་གནང་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་སྟེ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་སྙན་ཞུ་སྤྲོ་ཕྱི་འབུལ་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དྲིལ་བསྒྲགས་གནང་རྒྱུ། གནས་ཚང་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་སྙན་གསན་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་གནང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་རིང་གི་ལོ་ལྔ་དྲུག་བདུན་བརྒྱད་ནང་རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྟངས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་སྟངས༑ རྒྱ་གར་གྱི་གནས་སྟངས། སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནས་སྟངས་བཅས་ཚང་མར་ཞིབ་འཇུག་ནན་པོ་གནང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ སྔོན་གྱི་གནས་བབས་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་འདི་མདུན་བསྐྱོད་མི་ཐུབ་པ་དང་། གྲུབ་འབྲས་འཐོན་རྒྱུ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ལེགས་བྱང་། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཚོ་ཐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐོག་དོ་ཕོག་ཡོང་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཧ་སྐྱེད་ཅིག་གཟིགས་པའི་དབང་གིས་ང་ཚོའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྒྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་འགྱུར་བ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ནས་དགོངས་པ་མང་པོ་བཞེས་ཏེ་གཞུང་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུའི་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་རེད། དེ་དུས་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་མེད་རུང་། རང་བཙན་དང་རང་སྐྱོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་གདམ་ཁའི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་གནང་སྟེ། རང་བཙན་རྩོད་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་དོན་དང་ལྡན་པའི་རང་སྐྱོང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་སྟངས་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་གནས་སྟངས་གཉིས་ཀར་འོས་འཕེར་འཚམས་པ་དང་༑ རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གོམ་པ་སྤོ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་དགོངས་པ་བཞེས་པ་

རེད།། ང་རང་སྐྱེར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ང་དེ་དུས་ཁལ་ཧོར་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྤྱི་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་༧གོང་ས་མཆོག་ཁལ་ཧོར་དུ་༧ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཡོད་སྐོར་རྒྱས་པ་ང་ལ་བཀའ་གནང་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་དྲུག་རིང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་། བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་བློན་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་གྲོས་ལ་དབང་བའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ལྷན་དུ་གོ་བསྡུར་གཏིང་ཟབ་གནང་བའི་མཇུག་འབྲས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བའི་ཉིན་མོ་དེར་རང་ཕྱོགས་ནས་རང་བཙན་གྱི་ཚབ་ཏུ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཞིག་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུའི་སྲིད་བྱུས་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་རེད། དེ་དུས་གྲོས་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་གཉིས་ཀའི་བསམ་ཚུལ་བསྡུས་པའི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དང་པོ་དེ་བྱུང་བ་རེད།། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ནས་ ༡༩༧༩ བར་དུ་སྲིད་བྱུས་འདི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་གང་ཡང་གནང་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གི་དབང་ཆད་ལྡན་པའི་འགོ་འཛིན་ཏིང་ཤའོ་ཕིང་གིས་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་བརྒྱུད་ནས་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་མོལ་གྱི་སྒོ་མོ་ཕྱེ་བ་ཡིན། རང་བཙན་ལས་གཞན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་བཀའ་བསྡུར་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་ཅེས་གྲོས་འགོ་བཏོན་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་གཞི་ནས་གོ་བསྡུར་དང་བསམ་ཞིབ་བྱེད་མི་དགོས་པར། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཞིར་བཟུང་ཐད་ཀར་སྐུ་ཚབ་གཏོང་རྒྱུ་དང་གྲོས་མོལ་འགོ་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོས་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་མི་བྱེད་རྒྱུ་དང་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཞིག་བྱུང་ན་ང་ཚོས་བཀའ་བསྡུར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ནས་ ༡༩༩༩ བར་ལོ་མང་པོའི་རིང་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་སྔ་ཕྱི་བསྐྱོམས་པའི་གཟིགས་སྐོར་ཚོགས་པ་དང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཐེངས་ཉི་ཤུ་ཡས་

མས་ཐེབས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་རང་གི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆར་མཚོན་ན་འབྲེལ་མོལ་སྐུ་ཚབ་ཐེངས་བཅུ་གསུམ་ཐེབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་བྱུང་མེད། དེའི་རིང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་འཆར་སྣང་གི་ཚུལ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་ཞི་བའི་དོན་ཚན་ལྔ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲུངས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་བརྗོད་རྒྱས་པ་ཞིག་སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གསུང་བཤད་དམ་སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གི་ལས་འཆར་ཚུལ་དུ་གནང་ཡོད༎ སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་རྒྱས་པ་མ་གནང་གོང་གི་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༨ པའི་ནང་ཉིན་བཞིའི་རིང་ཧ་རམ་ས་ལར་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་བསྐོང་ཚོགས་གནང་སྟེ། སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ནས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་རྣམ་པ་བཅས་བོད་ཕྱི་ནང་གི་སྐུ་ཚབ་མཚོན་ཐུབ་པའི་ཚོགས་མི་༣༠༠ ཡས་མས་ཀྱིས་ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད་གོ་བསྡུར་གནང་སྟེ་སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གི་གསུང་བཤད་ནང་གི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྙིང་དོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཐོག་ཞིབ་ཚགས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་བ་དེར་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་ཞུས་ཡོད། འདི་ནི་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐག་གཅོད་དང་པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཆོག

སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཐུགས་དྲན་གསོས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། སྤྱི་མོས་ཐོག་ནས་སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གསུང་བཤད་ལ་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྐབས་དེར་ཡོད། ཚོགས་པ་དེ་དག་ནང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་བཙན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་མཁན་ཡང་ཡོད་ལ། དམིགས་བསལ་རང་བཙན་དང་རང་སྐྱོང་གི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་ཐེབས་མཁན་ཡང་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚོགས་ཞུགས་གནང་མཁན་ཁོངས་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སུས་ཀྱང་སི་ཏྲས་སི་སྦྲག་གི་གསུང་བཤད་ལ་མོས་མཐུན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་ཞུ་མཁན་བྱུང་མེད།

དེར་བརྟེན་སྐབས་དེར་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སི་ཧྲས་སི་སྨག་གསུང་བཤད་ནང་གང་གསལ་བ་དེར་གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་མཚོན་པའི་ཚོགས་ཆེན་ནང་སྤྱི་མོས་བྱུང་བ་དེ་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ་པ་བྱུང་སོང་། ལྷག་པར་རྒྱུན་དུ་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབས་ལ་ཐུགས་མོས་མ་གནང་མཁན་ཚོས་སྐབས་དེར་སྦྱངས་བཤད་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་རྗེས་ཐུགས་མོས་གནང་བ་དེ་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་མིའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་དང་། རྒྱུ་མཚན་དང་འབྲེལ་བརྗོད་འགྲོ་ས་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་པ་དེ་ཡང་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སྐབས་དེར་དྲན་སྐྱོང་ཡོད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། སྐབས་དེར་ཚོགས་འདུའི་ནང་ང་ཡང་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། དེ་ལྟར་འབྲེལ་མོལ་དབུ་འཛུགས་གནང་རྗེས་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོས་ནས་སི་ཧྲས་སི་སྨག་གི་གསུང་བཤད་འབྲེལ་མོལ་གྱི་གྲོས་གཞིར་འགྲིག་ཐབས་མེད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚིག་ཐག་ཆོད་པོས་ཞུས་པར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་སི་ཧྲས་སི་སྨག་གི་གསུང་བཤད་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་མེད་ཕྱིན་པར་བརྟེན། མ་འོངས་པའི་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་གང་འདྲ་གཟུང་དགོས་མིན་ངེས་པར་དུ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་རེད། སྐབས་དེར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པར་བརྟེན། དེ་གཞིར་བཟུང་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་ཞུས་པ་རེད། འདིའི་ནང་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ནས་དགོངས་ཚུལ་གང་ཐུབ་བརྒྱུད་ལམ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྡུད་ཐབས་ཞུས་པ་མ་ཟད། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་སྡོད་སྐར་ཁག་ཚང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་བསྐྱར་ཚོགས་ཀྱིས་བསམ་འཆར་ཡིག་ཐོག་འབུལ་མཁན་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་དངོས་སུ་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་ནས་དགོངས་འཆར་གནང་མཁན། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་

ཆོས་བརྒྱུད་ལམ་སྟ་ཚོགས་ཐོག་ནས་ཞུ་ལན་འབུལ་མཁན་ཚང་མ་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱིས་རྗེས་རྒྱག་སྐབས། བརྒྱ་ཆ་ ༨༩ དང་གྲངས་ཚུང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རང་འཛུགས་སམ། ཡང་ན་༼གོང་ས་༼སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དཔྱད་གང་ཙུང་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱུང་བ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་ ༨༩ ཞུས་པ་འདི་དངོས་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ཚོད་དཔག་གང་ཡང་མིན༑ བཙན་བྱོལ་དང་གཞིས་བཞུགས་གཉིས་ཀ་ནས་འཁྱེར་བའི་དགོངས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཡིག་མཛོད་ནང་དུ་ལྷའང་གཟིགས་རྒྱུ་ཡོད། ཚོགས་འདུར་དངོས་སུ་ཐེབས་མཁན་གྱིས་དགོངས་འཆར་གང་གནང་བ་དང་། སོ་སོའི་ཡོང་ཁུངས་ས་གནས་ཁག་གི་དགོངས་འཆར་གང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་དང་༑ ཡིག་ཐོག་དང་ངག་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ཆ་ཚང་ཚོགས་བྱུང་དང་རྗེས་པ་མི་གྲངས་བཞི་ལྔ་ཞིག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཉིན་གཉིས་གསུམ་རིང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་མཐའ་མ་དེ་ལ་བརྒྱ་ཆ་ ༨༩ འདི་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟའང་དེ་ཚོའི་སྒོར་སླར་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་ན། བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡིག་མཛོད་ཁག་གི་ནང་ངེས་པར་དུ་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་རྒྱུའི་གཞི་རྩའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏན་ཏན་བསྡད་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་དེང་སང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་ ༨༩ ཟེར་བ་དེ་ཚོད་དཔག་ཡིན་པ་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བགྲངས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད་པ་གསུང་མཁན་བར་ལམ་ནས་བྱུང་སོང་ལ། ང་རང་གིས་ཀྱང་གོ་བྱུང་། གསུང་མཁན་ཡང་གང་ཟག་གང་བྱུང་མ་བྱུང་མ་ཡིན་པར། སྐབས་དེ་དུས་ལས་ཀྱི་སྣེ་ལ་ཡོད་པ་དང་ཚོགས་འདུའི་ནང་ཞུགས་བཞེས་མཁན་གྱི་རིགས་ནས་གསུང་མཁན་དེ་འདྲ་བྱུང་སོང་། དེ་ཚོ་ནི་ཐུགས་འགན་མ་བཞེས་པའི་བཀའ་མོལ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མ་ཤེས་མཁན་བོད་རིགས་ན་གཞོན་མང་པོ་དབུ་འབྲུག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཚོ་འོལ་ཚོད་ཐོག་ནས་བཟོས་པ་རྫ་བ་ནས་མིན་པ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཡིན་

པ་བསྐྱར་ལྟབ་ཀྱིས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེའི་ནང་གི་བརྒྱ་ཆ་ ༨༩ དགོངས་ཚུལ་བྱུང་བ་གཞི་རྩར་བཞག་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ཟླ་ ༩ པའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་དགོངས་འཆར་དང་། ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དགོངས་འཆར་བཅས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་བགྲོ་གླེང་མཐར་ཕྱིན་གནང་རྗེས་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཡོད། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནི་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་མཚོན་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད། སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དེའི་ནང་མ་འོངས་པའི་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་བཟུང་དང་མི་བཟུང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་བབས་དང་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་བབས་ལ་གཟིགས་ཏེ་དུས་ནས་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དཔྱད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་དང་། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐག་གཅོད་གང་གནང་བ་དེ་ལ་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་ལམ་ནས་ཐག་ཆོད་པ་དང་གནས་ཚད་མཚུངས་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་རྒྱུའི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་བཞག་སྟེ་འབུལ་ལམ་ཞུས་པ་རེད། སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱི་༸གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྲིན་ནང་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་དང་སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱུན་མཐུད་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་ཡོད། དེ་ནི་མང་ཚོགས་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་འགན་ཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་བླངས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ནས་འབྲེལ་མོལ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རིམ་པས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་དོགས་པ་རྣམ་རྟོག་གང་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཞིབ་ཚགས་པོས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ནང་དོན་གྱི་ཞིབ་ཚགས་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཕྱིན་ཡོད། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སི་ཧྲུས་སི་

སྒྲག་གི་གསུང་བཤད་ནང་ཡོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཉུས་མེད་དུ་ཕྱིན་ཟིན། དེ་རྗེས་ང་ཚོས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་གྱི་ཞིབ་ཚགས་གནས་སྟངས་རྣམས་ ༢༠༠༥ དང་ ༢༠༠༦ བར་དུ་གསལ་པོ་གང་ཡང་བཟློས་པ་བྱུང་མེད། སླར་ཡང་ ༢༠༠༨ ལོར་བོད་ཕྱི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་དང་། འགྲོ་བཞིན་པའི་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་མདུན་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུའང་སྐབས་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བྱུང་བའི་ལས་འགུལ་དང་བོད་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ལས་འགུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་གནས་སྟངས་ལ་བལྟས་ནས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་སྐོར་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དགོས་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་ཞུགས་ཆེ་བྱུང་བར་བརྟེན། ༢༠༠༨ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ནང་བསྐྱར་དུ་ཉིན་དྲུག་རིང་རྣ་རམ་ས་ལར་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༥༩ ཆ་རྐྱེན་འོག་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་མི་ ༦༠༠ ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐོང་ཚོགས་གནང་སྟེ༑ དེའི་སྐབས་སུའང་བོད་ནང་ནས་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཚོའི་དགོངས་ཚུལ་བསྡུ་རུབ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་དངོས་ཞུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གནང་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་དེར་དགོངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་བཟུང་མཁན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཚབ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡེབས་ཡོད། དེ་དུས་ང་བཀའ་ཤག་ནང་ཡོད་ཙུས་རེད། སྐབས་དེར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བཀའ་ཤག་ལ་དམིགས་བསལ་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ། ད་རིང་ཚོགས་འདུའི་ནང་ཕྱི་ནས་ཡེབས་མཁན་གྱི་ཚོགས་འཐུས་རྣམ་པའི་དགོངས་འཆར་གཙོ་འདོན་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འབུལ་དགོས་པ་དང་། བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་སྲིད་བྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་སྐོར་མང་ཚོགས་ནང་གཏམ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་ཚོག་པ། མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཕྱིན་ཡང་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་འཛུགས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ནམ་ཉུར་གང་ཡང་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་བཀའ་གསལ་པོ་གནང་སོང་། དེ་དོན་གཞིར་བཟུང་ཚོགས་འདུ་ཉིན་དྲུག་རིང་ཚོགས་ཆེན་དང་

ཚོགས་ཆུང་ཁག་ནང་བསྒྱུར་ཞིབ་དང་གོ་བསྡུར་ཡག་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཚང་མས་དགོངས་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་གསུང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ཡང་མཐའ་མའི་བསྡོམས་བཀྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་གནང་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ བརྒལ་བའམ་བརྒྱ་ཆ་ ༤༢། ༤༣ བར་དུ་བྱུང་ཡོད། དེ་མང་ཚོགས་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་པ་དེ་རེད།

དེ་རྗེས་བསྐྱུར་དུ་ ༢༠༡༠ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་གྲོས་ཚོགས་ནང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གསུང་འཕྲིན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གྲོས་འཆར་དང་། དམིགས་བསལ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་སྐོར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གསན་ཞིབ་གནང་རྗེས་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་ཅིག་བཞག་ཡོད། དེའི་ནང་དུའང་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ད་ལྟ་བར་དུ་གང་འཛིན་གནང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་རང་སྲུ་མཐུད་དེ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་རིམ་པ་བཞི་པ་རེད།

དེ་རྗེས་ཚོགས་ཆེན་མང་པོ་ཚོགས་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་ནང་དུའང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་གཏོགས། དགག་བྱ་གནང་མཁན་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ནི་མང་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་མཚོན་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྩོལ་རྒྱུག་མ་ཡིན་པར། ཞིབ་འཇུག་དང་བཀའ་བསྡུར་ཆ་ཚང་གནང་བའི་རྗེས་སུ་བསམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་གནང་བའི་མང་གཙོའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡིན་པར་མི་མང་བརྒྱ་ཆ་མང་ཤོས་ཀྱིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ཞུ་ས་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ང་ཚོས་འདོད་ཀྱང་རུང་མ་འདོད་ཀྱང་རུང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་རང་རེད། དེར་བརྟེན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་འདི་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་རྐྱང་གིས་ཐག་གཅོད་གནང་ནས་མར་བཙན་དབང་གིས་བསྐུལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་བཀའ་ཤག་གི་མི་ཚུང་ཤས་ཤིག

གིས་རང་འཚམས་ཀྱི་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་མིན་པ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་རྒྱུ་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་དག་ནི་བྱུང་རིམ་རེད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་རེད་ཅེ་ན། དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པ་དེ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཚོས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བརྗོད་སྲོལ་རེད། དེའི་མཐའ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ནག་ནས་ཁ་བྲལ་དུ་ཕྱིན་ནས་བོད་རང་བཙན་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱུའི་མཐའ་གཅིག་དང་༑ ད་ལྟའི་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྟངས་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་རང་འཛུགས་བསྟད་རྒྱུ་དེ་མཐའ་གཉིས་པ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་བབས་ལ་ངོས་ལེན་མེད་པ་དང་། ཁ་བྲལ་ཡང་རྩོད་རྒྱུ་མིན་པ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་རེད། ཁ་བྲལ་མ་ཕྱིན་པར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་སྡོད་སྟངས་ལ་འདྲ་མིན་ཁ་ཤས་བྱུང་ཡོད། ཐོག་མར་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་དང་། དམིགས་བསལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ས་ཁུལ། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འོག་ནས་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་མོལ་རིམ་པར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧། ༢༠༠༨། ༢༠༠༩ བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱི་“དགོང་ས་“མཆོག་གི་གསུང་འཕྲིན་ཁག་ལ་གཟིགས་ན་གནས་ཚུལ་གཞན་གང་ཡང་མི་དགོས་པར། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ད་ལྟ་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡོད་པ་དེ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་ཆ་ཚང་ལག་བསྟར་དགོས་རྒྱུ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཞིབ་ཚགས་གནད་དོན་སྙིང་པོ་དེ་ཡིན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རྩ་ཁྲིམས་དང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀའི་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རྣམས་ད་བར་བརྒྱ་ཆ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་མེད། དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་དགོས་རྒྱུ་དང་༑ དེ་ཡང་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་རྒྱུ། ལག་བསྟར་

བྱེད་ཕྱོགས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་ང་ཚོས་གསལ་པོ་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆ་ཞེས་པ་དེའི་ནང་ཞིབ་ཚགས་བཀོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་པའི་མཐའ་གཉིས་འབྲལ་སྟངས་དེ་འདྲ་རེད།

དེའི་རྗེས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་མཉམ་དུ་དོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་གི་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་བཞག་ཡོད། ཡན་ལག་གི་ཆ་རྐྱེན་དང་པོ་དེ་ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་འཛུགས་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད། གང་ལྟར་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་སེའུའང་ས་ཁྲོན་དང་མི་འབོར་གང་ཡང་ཕྱི་ལ་མ་ལྷག་པར་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་འདིའི་ནང་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་དགོས་པ། ཆོལ་གསུམ་ཁ་བྲལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། གལ་ཏེ་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་རིམ་སུ་མཐུད་ཕྱིན་ན། ང་ཚོས་རང་བཙན་རྩོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དམ༔ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་འོག་བོད་རང་བཙན་ཤོར་བ་རེད༔ བོད་རང་བཙན་ཤོར་བའི་སྐབས་སུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་མངའ་ཁོངས་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ག་ཚོད་ཡོད་དམ། མི་འབོར་གྱི་ཆ་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༥། ༩༦ ལས་མེད། ས་ཁྲོན་གྱི་ཆ་ནས་ཧ་ལམ་ ༣༧། ༣༡ མ་གཏོགས་མེད༔ གང་ལྟར་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འོག་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཟེར་བ་དེའི་ས་ཁུལ་དང་མི་འབོར་མ་གཏོགས་ལྷག་གི་མེད། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབས་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཕྱོགས་སུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཚེ། བོད་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ ༥༥ ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་རེད། དེ་དག་ཚང་མ་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་གི་འོག་འགྲོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་རྐྱེན་གཅིག་རེད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་རྐྱེན་གཞན་ནི། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་འཚེ་བའི་ལམ་ཐོག་མི་འགྲོ་བ་དེ་ང་ཚོའི་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་པ་དེ་རེད། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཁ་བྲལ་མ་ཕྱིན་པར། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡོད་ཆ་ཚང་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་དགོས་རྒྱུ། རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡོད་ཆ་ཚང་གི་ལག་ལེན་དེ་ཡང་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཐོག་བསྟར་དགོས་པ། དེ་བསྟར་བའི་ཐབས་ལམ་ཡང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་པ་དེ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཞེས་བརྗོད།

དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཞིབ་ཚགས་པོའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་ཆ་དང་པོ་དེ་ ༢༠༠༦ ལོར་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་ ༧ པའི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆ་དང་། གཉིས་པ་དེ་གོང་གསལ་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ལོག་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བྱས་པར་བརྟེན། འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་ ༩ པའི་སྐབས་སུ་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆ་དེ་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་ཡིག་ཆ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད། ཡིག་ཆ་དེ་དག་བོད་ཡིག་དང་། ཨིན་ཡིག རྒྱ་ཡིག་སོགས་ནང་གཟིགས་ཚོག་ཚོག་དྲ་རྒྱ་ཁག་ནང་ཡོད་ཤུས་རེད། དེ་དག་གཟིགས་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་ངོ་བོ། དགོས་དམིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཁྱེན་ཐུབ།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་བཟུང་བར་བརྟེན། ད་བར་བོད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གནས་བབས་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་མ་བརྙག་པར་གནས་ཐུབ་པ་དང་། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ནས་བཟུང་སྟེ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཤར་བསྐྱོད་ཐུབ་པ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་རིགས་

ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་བསམ་བློ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་འབོར་མང་པོས་བོད་ཀྱི་གནས་བབས་ཐོག་སེམས་ཤུགས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མོས་མཐུན་ཐོབ་པ་སོགས་གྲུབ་འབྲས་རླབས་ཆེན་ཐོན་པ་དེའི་སྐོར་ངས་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ནང་ཞིབ་ཚགས་ཞུ་ཐབས་མི་འདུག མཇུག་འདོད་ཡོད་ཚེ་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཟིགས་དགོས། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་རྣམས་རླབས་ཆེན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་མ་གཏོགས། གྲུབ་འབྲས་ཆུང་ཆུང་གང་ཡང་མིན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་བཟུང་ནས་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་ཐོན་མེད་ཚུལ་དགོངས་མཁན་དེ་ཚོ་ཧོག་ཙམ་གཟིགས་རྒྱུ་ཆུང་བའི་རྟགས་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་མང་པོའི་ཐོག་ནས་བསྡོམས་བརྒྱབ་ན་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཞེས་པ་དེ་ལས་སླ་པོ་མིན་པ་མ་ཟད། ད་ལྟའང་གསལ་ཐུབ་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ཡིན་ཡང་འདི་ལས་གཞན་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དེ་མཚུངས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སོགས་མང་པོའི་ཐོག་ཐུགས་ཕན་གསོས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་ཐོག་ཐུགས་ཕན་ཆེན་པོ་གསོས་ཡོད་པ་དེ་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཟིགས་ན་མཇུག་ཐུབ་ངེས། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བལྟས་ན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་མེད་གསུང་མཁན་དེ་ཚོར་སྲིད་བྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ན། དེ་ལ་ལན་གནང་རྒྱུ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ད་ལྟ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ང་ཚོ་གནས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐོག་སླེབས་ཡོད་པ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་སླེབས་པ་རེད་དམ། ཡང་ན་སྲིད་བྱུས་གཞན་ཞིག་གི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་སླེབས་ཡོད་མིན་གཟིགས་ན། དབུ་མའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་སྲིད་བྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ཚོ་ཚང་མར་གྲུབ་འབྲས་འདི་ཡིན་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། གྲུབ་འབྲས་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཁྲུང་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད་བསམ་གྱི་འདུག

ད་ལྟ་འདིར་བཀའ་མོལ་ཞུ་སའི་སྔིངས་ཆ་འདིའི་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས། ཕྱི་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་བོད་སྐོར་ཤོག་བུ་དཀར་པོ་ཞིག་བཏོན་ཡོད། དེའི་ནང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ལྟ་བུ་ཧ་ཅང་གི་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་འདུག ཆ་ཚང་འདིར་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་རུང་། དེའི་ནང་ནས་དོན་ཚན་གཙོ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེད་དུ་ཞུ་ན་བསམས་བྱུང་།

ཁོང་ཚོས་མཐའ་བསྡོམས་སུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་བྱུང་རབས་དང་མི་མཐུན་པ་རེད་ཅེས་བཤད་འདུག རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནང་ནས་བཙལ་རྒྱུ་ཞིག་མིན་པར་བརྟེན། དེ་མིན་པ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་སྐྱོན་གང་ཡང་མིན།

མི་རིགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཞིག་བཤད་ཡོད། མི་རིགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་དང་མི་མཐུན་པ་ཟེར་བ་དེ་རྫུན་གཏམ་རེད། མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་ཕན་སྤྲོད་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་རེད། འདྲ་མཉམ་གྱི་གནས་བབས་སྤྲད་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྲད་དགོས།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པ་རེད་ཅེས་པ་དེའང་རྫུན་གཏམ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སྙིང་དོན་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆའི་འགོ་ནས་མཇུག་བར་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ཏེ་བཀོས་ཡོད།

གལ་ཏེ་དེ་ཙ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་གྱི་མེད་ན། རྒྱུ་མཚན་ཐོག་ནས་དོན་ཚན་འདི་ལ་ཁྱེད་ཚོས་འགྲེལ་བརྗོད་དེ་འདྲ་བྱས་འདུག དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་མ་རེད། དེ་ཙ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་གྱི་མིན་འདུག་ཅེས་བརྗོད་དགོས། དེ་འདྲ་ཙ་བ་ནས་མེད་པར་ཙ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་གྱི་མིན་འདུག་ཅེས་པ་དེ་བཙན་པོའི་དབང་ཡོད་རེད། ཡང་ན་ལྐུགས་པའི་ཞུ་ཚུགས་རེད། གང་ལྟར་མཐུན་གྱི་མེད་ན་འདི་མཐུན་གྱི་མིན་འདུག་ཅེས་བསྟན་དགོས་ཀྱི་རེད།; ང་ཚོའི་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་པོ་བྲིས་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། སྨྲས་ཆོད་བྱས་ནས་བཞག་མེད། དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དོན་ཚན་འདི་ཙ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་འདིའི་འོག་ནས་ང་ཚོས་རྩོད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཙ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀའི་ཚིག་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ང་ཚོའི་བསམ་འཆར་ནང་ལུང་དྲངས་ཏེ་ང་ཚོས་འདི་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། དེ་མཐུན་གྱི་མེད་ན། ཁྱེད་ཚོས་གོ་བ་ལོག་པ་བརྒྱབས་པ་རེད། འགྲེལ་བརྗོད་ལོག་པ་བྱས་པ་རེད། ཁྱེད་ཚོས་ལུང་དྲངས་པ་དེའི་དོན་འདི་འདྲ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་ན།; རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཀྱི་མདུན་སར་ཡིན་ནའང་རེད། མཁས་པའི་མདུན་སར་ཡིན་ནའང་རེད།; བརྡར་ཤ་གཅད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོས་ནོར་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་མེད། ང་ཚོས་ཀྱང་ནོར་སྲིད་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་གོ་དོན་མ་རྟོགས་པའང་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲ་མ་བཤད་པར། མཐུན་གྱི་མིན་འདུག་ཅེས་པ་ནི་དོན་མེད་སྐད་ཆ་རེད།

བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་མི་མཐུན་པ་རེད་ཅེས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དེ་མང་ཆེ་བ་རང་བཙན་ཡིན་པའི་བྱུང་རབས་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་རང་སྐྱོང་བྱས་ནས་བསྡད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དུས་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་མི་མཐུན་པ་རེད། བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་མཐུན་པ་བྱེད་དགོས་ན་ཁྱེད་ཚོས་རང་བཙན་རྩོད་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་དམ། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་ཕན་དོན་དུ་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་རྐྱང་པའི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་མིན། དེར་བརྟེན་གནས་ཚུལ་དེ་ཧམ་པ་ཆེན་པོས་བཤད་རྒྱུང་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད།

ཡིག་ཆ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མི་དང་བོད་མི་གཉིས་ཀའི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། རྒྱ་མིའི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་ཐུབ་མིན་ང་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ཐབས་མེད། གལ་ཏེ་ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་ཚང་མ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་ན། བོད་མིའི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ང་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མིན་ཞེས་བརྗོད་ན། དེས་མངོན་འདོད་གང་འདྲ་བསྒྲུབ་ཐུབ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ནང་འགལ་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད།

དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་ཚན་གསུམ་བཤད་པ་དེ་རྒྱུན་ལྡན་ང་ཚོས་ཤོད་བཞིན་པ་དེ་རེད། གནའ་སྔ་མོ་ནས་ (ཁོང་ཚོས་ཨིན་སྐད་ཐོག་ Antiquity བྲིས་འདུག Antiquity ནི་ཅ་ལག་རྙིང་པའི་སྐད་ཆ་ལྟ་བུ་རེད།) བོད་དེ་རྒྱ་མིའི་ཆ་ཤས་སུ་ངོས་ལེན་བྱས་མིན་འདུག་ཅེས་བྲིས་ཡོད། དེ་ང་ཚོས་རྫུན་མ་བཤད་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད། བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་རང་བཙན་ཆ་ཚང་ཤོར་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རེད། དེའི་བར་དུ་བོད་ཆ་ཚང་རང་བཙན་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། བོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་དངོས་དོན་ (De facto) ནམ་ཁྲིམས་མཐུན་ (De Jure) གྱི་རང་བཙན་གང་རུང་ཐོག་བསྡད་ཡོད། དཔེར་ན། སིམ་ལའི་ཚོགས་འདུའི་ནང་དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་དབང་བོད་ཀྱི་ཐོག་ཁས་ལེན་བྱས་མེད། བོད་ཀྱི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ Sovereignty ཡོད་མ་རེད་ཅེས་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ Suzerainty ཡོད་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། Suzerainty ཞེས་པ་དེ་དོན་མེད་ཀྱི་ཚིག་ཅིག་སྐབས་དེ་དུས་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཆབ་སྲིད་ཚན་རིག་གི་ཚིག་མཛོད་ནང་བོད་པ་རྐྱང་པར་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་མ་གཏོགས། གང་བྱུང་དུ་སྤྱིར་ཚོག་པའི་ཚིག་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་མ་རེད། ང་ཚོས་འབྲེལ་མོལ་རིམ་པ་གནང་བའི་སྐབས་སུའང་འགལ་ཟླ་ཆེ་ཤོས་ཡོང་ས་དེ་རང་རེད། གནའ་སྔ་མོ་ནས་བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པ་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཁས་ལེན་མ་གནང་ན་ང་ཚོའི་བཀའ་མོལ་དེ་མདུན་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཆབ་སྲིད་

ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་གི་དོན་དུ་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དངོས་དོན་མ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཞིག་གསུང་ཐུབ་ཐབས་མེད། ང་ཚོས་བཟང་སྤྱོད་དང་འགལ་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རྫུན་མ་བཤད་དེ་བོད་མིའི་ཁེ་ཕན་སྒྲུབ་ཆེད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལེན་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འཇུག་ཅིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་ཅེས་བརྗོད། གལ་ཏེ་བོད་དེ་གནའ་སྔ་མོ་ནས་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ང་ཚོས་མ་འགྲིགས་པ་རེད། སྔོན་མ་ནས་མིན་པ་ཞིག་ལ་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཁོང་ཚོས་བྱུང་རབས་ཀྱི་དན་རྟགས་ཐོག་ནས་(ལོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ནས་བོད་རྒྱ་ཁོངས་ཆགས་པ་རེད།) བཤད་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁོང་ཚོས་གནའ་སྔ་མོ་ནས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་ཚད་འཛིན་ས་གང་ཡང་མེད། ཚད་འཛིན་ས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། བྱུང་རབས་ཀྱི་དན་རྟགས་ཐོག་ནས་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། ཚད་འཛིན་ས་མེད་པ་ཞིག་ལ་མ་བཞག་རང་བཞག་རེད།

དེ་ནས་བོད་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་དེ་འགྲིག་གི་མིན་འདུག་ཅེས་པ་དོན་ཚན་གཅིག་རེད། བོད་དེ་གཅིག་རེད་མ་གཏོགས་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ངུ་ཞེས་གཉིས་མེད། ང་ཚོས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༡༠ བར་མུ་མཐུད་འགྱུར་བ་མེད་པར་བོད་སྐད་རྒྱུག་མཁན་དང་། རྩམ་པ་ཟ་མཁན། ཆོལ་ཁ་གསུམ་གང་རུང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་བོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡུས་རེད། བོད་དེ་དུས་བུར་བགོས་ནས་དབང་བསྒྱུར་རྒྱུན་རིང་བྱས་ཡོད་པ་དེའང་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་མི་རིགས་འདི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ ༥༥ ནང་ནས་གཅིག་མ་གཏོགས་མང་པོ་གང་ཡང་མེད། ད་ལྟ་བོད་མི་རིགས་རྣམས་དུམ་བུ་བཅུ་གཅིག་ནང་རང་སྐྱོང་གི་མིང་ཙམ་བཏགས་ནས་བགོས་ཡོད། དེ་བཞིན་མངའ་སྡེ་གཞན་ནང་བསྡུས་པའང་གཅིག་གཉིས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་ཆེན་པོའི་གནས་སྟངས་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཁོ་རང་ཚོའི་བཤད་སྟངས་ཤིག་རེད། ང་ཚོས་

བོད་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད།

དེ་ནས་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། ང་ཚོས་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་དགོས་ཞེས་ནམ་ཡང་བརྗོད་མེད། གང་ལྟར་ཚད་མཐོ་དང་ཚད་དམའ་ཞེས་ཚད་གང་ཡང་བཞག་མེད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གང་ཡོད་པ་དེར་ཚད་བཞག་ཡོད། རྩ་ཁྲིམས་ནང་གང་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོར་དགོས་ཀྱི་རེད། རྩ་ཁྲིམས་ནང་མེད་པ་ཞིག་གསར་པ་བཙུག་དགོས་ཞེས་ང་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་ཟེར་བའི་མིང་ཚིག་འདི་གང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་སུས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། ༼གོང་ས་༼སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཅན་གྲོལ་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནམ་ཡང་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་མེད། ཡིན་ནའང་པཎ་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་གསུང་བཤད་མང་པོའི་ནང་བོད་ལ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་པ་དང་མཉམ་པའི་རང་སྐྱོང་དེས་འགྲིག་གི་མ་རེད། ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ང་ཡོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕུན་དབང་ལགས་དམ་པའི་ཡིག་ཆ་དང་གསུང་བཤད་ཁག་གི་ནང་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་དགོས་དོན་ནི། བོད་མི་རིགས་འདི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ ༥༥ དང་གཅིག་གྱུར་གྱིས་འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐད་ཡིག་དང་། ལུགས་སྲོལ། ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་གཤིས་ལུགས་སོགས་རྒྱ་ནག་དང་རྣད་དེ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱུང་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་རང་སྐྱོང་དེ་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་མཁན་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་གནས་ཚུལ་དེ་དག་རྣད་དེ་ཐ་དད་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་འབྲེལ་མོལ་ནང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་རྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མཐོའི་རང་སྐྱོང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གང་དུའང་བེད་སྤྱོད་

བཏང་མེད། དེས་ན་ཉེ་ཆར་བཏོན་པའི་ཤོག་བུ་དཀར་པོ་ཟེར་བ་དེའི་ནང་གང་བཤད་པ་རྣམས་ལ་འཛུ་ས་བལྟ་ས་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ས་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ད་ཕལ་ཆེར་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་མཇུག་བསྡོམས་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོང་བ་མི་འདུག

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡིན་ནའང་རེད། གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡིན་ནའང་རེད། མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ནང་བཞུགས་མཁན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་སོ་སོའི་རང་དབང་གི་བསམ་སྤྱོད་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཁེ་ཕན་དེ་སུ་གང་གིས་འགོག་མཁན་མེད༔ ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཐུགས་ལ་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། བོད་དེ་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བོད་ཆ་ཚང་ལ་གོ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། དེའི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ན་མ་འགྲིགས་པ་དེ་ནི་་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་བཞེད་དང་མཛད་རྗེས་ཤིག་རེད་ལ༔ དེ་ང་ཚོས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་དང་ལྟ་སྤྱོད་མི་མཐུན་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་ལྟ་སྤྱོད་གང་བཟུང་ནའང་རྩོད་ས་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རེད་མ་གཏོགས། བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་ལ་རྩོད་ནས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད། འབྲེ་ཤར་སློ་ལ་གླུད་ཐུབ་སློ་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟ་བུ་རེད། རང་བཙན་རྩོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་རུང་། སུས་ཀྱང་ཁྱེད་རང་བཙན་རྩོད་མི་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་མཁན་མེད། ཡིན་ནའང་རང་བཙན་འཐབ་མཁན་དེ་རྒྱ་མི་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་བོད་པ་ཕན་ཚུན་གྱིས་རང་བཙན་འཐབ་གས་པ་མེད། དེས་ན་རྒྱ་མི་དང་མཉམ་དུ་རྩོད་དགོས། གལ་ཏེ་རྩོད་ནས་རག་ན་ཚང་མས་དགའ་བསུ་ཞུ་གི་རེད་མ་གཏོགས། ཁྱེད་ཚོར་རག་པའི་རང་བཙན་དེ་ང་ཚོར་མི་དགོས་ཞེས་སུས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་མ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་ཚུང་ཙག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཡང་། དེ་ནི་ཚུང་ཙག་མིན་པར། དྲི་བ་ རླབས་ཆེན་པོ་ཞིག

རེད༑ གལ་ཏེ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཐོག་མཉམ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། ཧ་ཅང་ཡག་པ་ཡོད་རེད། གལ་ཏེ་མཉམ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་། གཅིག་གི་ཆ་ཁང་པ་དེ་གཅིག་གིས་མ་འཛིན་པར་སོ་སོའི་གོམ་པ་དེ་རང་དབང་ཐོག་ནས་བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱིན་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡག་པ་དང་སྐྱུམ་པ་ཡོད། ཅེས་གསུངས།

(༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་ཨ་རིའི་ནིའུ་ཡོག་དང་ནིའུ་ཇར་སི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ལ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྐོར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་དུ་ ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ཐོག་ གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། དེ་རིང་འདིར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱོགས་མཐའ་མང་པོ་ནས་ཕེབས་པའི་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་ཚོ། ཁྱེད་རང་ཚོ་འདིར་ཟབ་སྦྱོང་གནང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་མཇལ་རྒྱུ་དང་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་། ཚང་མར་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་དགེ་རྒན་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་གཉིས་ཀའི་ནང་གལ་ཆེན་པོ་བརྩི་བ་རེད། ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ནང་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་དང་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ལས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལ་མཚོན་ན། དགེ་རྒན་དབུས་སུ་བཞག་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད། དགེ་རྒན་དབུས་སུ་བཞག་པ་དང་དགེ་ཕྲུག་དབུས་སུ་བཞག་པ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་མིན་པར། དེང་རབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་རབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེའི་ནང་སྲིད་བྱུས་དང་ལམ་སྲོལ་ག་རེ་བཟོས་ནའང་དེའི་ལྟེ་བའམ་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་དེ་དམིགས་བསལ་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་གམ་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་སྲིད་བྱུས་དེ་བསྒྲུན་སྐབས་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ངོས་ནས་འགྲོ་

སྟངས་མི་འདྲ་བ་དང་། མཐའ་མའི་འབབ་ས་མི་འདྲ་བ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་ཡོད།

དེང་རབས་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་མང་ཆེ་བ་དགེ་ཐུག་དབུས་སུ་བཞག་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་ཐབས་ལམ་ཡིན་ཞེས་ཚང་མས་གསུང་གི་ཡོད། དེའི་དབང་གིས་དགེ་རྒན་གྱི་གལ་གནད་དང་། ལྷག་པར་དུ་སློབ་སྟོན་ཐབས་ལམ་ཐོག་དགེ་ཐུག་གིས་དགེ་རྒན་གར་ཁྲིད་ལྟ་བུ་ཡིན། མདོར་ན་ལམ་ཕྱོགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་མིན་དེ་དགེ་ཐུག་གི་ཁམས་དང་། བསམ་པ། བག་ལ་ཉལ། མངོན་འདོད་དབང་གིས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་པ། ཤེས་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐབས་ལམ་བཅས་སྲོལ་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་བསྡུར་ན་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་རེད། ལར་ནས་ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་སྐོར་ཞིབ་ཚགས་པོས་ཉམས་ཞིབ་དང་། ཐོས་བསམ། དཔྱད་གླེང་གནང་མཁན་ཉུང་ཉུང་ཡིན་སྟབས། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་དགེ་རྒན་དང་། དགེ་ཐུག་ ལས་བྱེད་ཚང་མས་དེ་ཙམ་མཁྱེན་གྱི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ཕྱི་མིས་མཐོང་ཚུལ་ལའང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ལ། ང་རང་གིས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག སྔ་ལོའི་ནང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིད་ལས་པ་ཁ་ཤས་ལ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་སྐོར་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུར་བཀོད་མངགས་གནང་འདུག ཁོང་ཚོས་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་བའི་གྲུབ་དོན་སྙན་ཐོ་དེ་ངས་མཐོང་སོང་། ང་སྐབས་དེ་དུས་ཤེས་ཡོན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་གནས་ནས་ཁུར་མེད། དེའི་ནང་ཁོང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ད་ལྟ་དགེ་རྒན་དང་། དགེ་ཐུག་ ལས་བྱེད་ཚང་མས་ཞིབ་ཚགས་པོ་རྟོགས་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་འདུག་ཅེས་བཀོད་འདུག སྤྱིར་བཏང་ནས་ཕྱུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་དམིགས་ཚད་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་གི་བྱེད་ཕྱོགས་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་རྟུས་

ཤིག་བཏིང་བའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཁ་ཤས་ལ་ལམ་སེང་ཚོར་སྣང་ཡོང་བ་དང་སེམས་འགྱུལ་ཐེབས་པའི་གནས་སྟངས་མེད་པ་ཡོང་སྲིད། དེང་སང་མང་ཆེ་བས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་སྐབས་སྔོན་འགྲོ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཨིན་ཡིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐད་ཡིག་མང་པོ་སྡེབ་གཅིག་ཏུ་སློབ་ཀྱི་མེད་ཚུལ་ཙམ་རེད་ཅེས་སྟབས་བདེ་པོས་གསུང་གི་འདུག དེ་བཞིན་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ནས་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་མི་བསླབ་པ་དེ་ཙམ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་དང་བཀའ་གནང་མཁན་ཡོང་གི་འདུག དེ་དག་གིས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་མང་པོའི་ནང་ནས་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཟུར་བཏོན་གྱིས་གཟིགས་པ་མ་གཏོགས། ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་གནས་སྟངས་དེ་མ་གཟིགས་པ་རེད། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་ནས་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་ཡོད་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད། ཡང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལ་དགག་པ་བརྒྱབས་ནས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུ་མེད་ཅེས་གསུང་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད། གཉིས་ཀས་སྔོན་ལ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཆ་ཚང་བ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མ་མཁྱེན་པར་དགག་པ་བརྒྱབས་པའམ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་བཅས་གང་བྱས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་དོན་མེད་རེད། དེར་བརྟེན་ཉམས་ལེན་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། སྤང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གང་ལྟར་དེའི་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན། ས་མཚམས་དང་ལས་རིམ་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་པོ་དཔྱད་ཞིབ་དང་མཁྱེན་རྟོགས་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། དགེ་རྒན་ནི་དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་བརྩི། དེང་རབས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། དགེ་རྒན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མདུན་ལམ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་མཁན་ལྟ་བུར་ཆ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་མི་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན། མ་འོངས་པར་བྱུང་བ་རིག་པ་བས་དེའི་འགན་གཙོ་བོ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཚོར་དགྲི་རྒྱུ་དང་། དགེ་རྒན་དེས་རང་གི་ལས་དུས་སྐབས་སུ་མི་རིགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ། བྱུང་རབས་བཅས་ལ་འགན་འཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ཐུག་ལས་མ་གནང་བའི་ཉེས་འཛུགས་ཤིག་ཡོང་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་ཏན་ཏན་ཡོད། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་མི་རབས་ནང་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་བོད་རྒྱ་མིའི་བཙན་འོག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་པའི་བོད་གཞུང་མང་བཙན་བྲོལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པ། ད་བར་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་ཤིག་རིང་བོད་ཕྱི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚང་མ་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་གནོན་འོག་དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་མྱོང་བ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་པ་ཆགས་འཇིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་དགོས་པ་བཅས་ནི་མི་རབས་གོང་མ་ཚོའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་ཤེས་ཡོན་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྣང་འདང་ངེས་དང་ཚད་ལྡན་མེད་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་དགོངས་མཁན་དང་གསུང་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

དེའི་ནང་བདེན་པ་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞི་རེད། ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཚོ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་དང་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟའི་རྒན་ལགས་རྣམ་པ་ཚོས་གསན་ཡོད་ཀྱི་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་མགོ་མཇུག་ལོག་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་མགོ་ཁྲིད་གྲགས་ཅན་དེ་ཚོ་ཐའི་ཞན་ལ་བྲོས་ནས་གབ་དགོས་པ་བྱུང་། རྒྱ་ནག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དམར་པོས་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུའང་རྒྱ་ནག་གི་མང་ཚོགས་ནང་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱིས་མ་འདང་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མེད། བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་དང་། བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུའི་མགོ་སྟོད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་འཕར་འབུབ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ནང་དམག་ཆེན་

གཉིས་ཀྱང་ཚུད་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཤོར་བ། ཁ་ཤས་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ། ཁ་ཤས་ཏ་ཙང་གིས་ངོ་ཚ་ཁ་སྐྱེངས་བྱུང་བ་སོགས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་གཟིགས་ན། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པའང་ཡོད་ལ། མེད་པའང་ཡོད།

འདས་པའི་ལོ་ཤས་ནང་འཛིག་རྟེན་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཨུ་རུ་སུ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཁ་འཐོར་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཨུ་རུ་སུ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་དང་མང་ཚོགས་ནང་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱིས་མ་འདང་བ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མེད་པ་རྩ་བ་ནས་མིན། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་དེ་ང་ཚོའི་མི་རབས་གོང་མ་ཚོའི་སྐབས་སུ་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱིས་མ་འདང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་དྲགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ལས་སླ་པོས་བཤད་ཆོག་ཆོག་ཅིག་མེད། བསམ་ཚུལ་དང་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མུས་རེད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་རབས་འདི་རྗེས་པའམ། ཡང་ན་ད་ལྟ་ནས་བརྩིས་པས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་རྗེས་སུ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མི་རབས་ཆོས་ཕྱི་བལྟས་སློག་པའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟའི་དགེ་རྒན་དང་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་གོ་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཆོས་འགྲིག་དང་མ་འགྲིག་པའི་ཐོག་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས། སྐབས་དེར་ད་ལྟའི་དགེ་རྒན་ཚོས་མི་རིགས་དང་བྱུང་རབས་ལ་འགན་འཁུར་སྟངས་དེ་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱུང་མེད་ན། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་རིང་ལ་སོ་སོས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་བྱས་པ་དང་༑ དཀའ་ལས་མང་པོ་བརྒྱབས་པ། ནོས་བཏང་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཚོའི་བྱེད་སྒོ་དེ་ཚོ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་མེད་པར། ཚང་མས་དམོད་འབོར་བའི་གཞི་རྩ་ཞིག་ཆགས་ན་ཧ་ཅང་ཕངས་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགེ་རྒན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ

གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐེར་བ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གཞི་རིམ་འོག་མ་ནས་གཞི་རིམ་གོང་མར་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་ཕྲུག་གི་རྨང་གཞིའི་འགྲོ་སྟངས་དེ་གང་ལ་གང་འཚམས་གཏན་འཁེལ་བ་ཆགས་ཐེན། གཞི་རིམ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་བར་གཞི་རིམ་གོང་མའི་དགེ་རྒན་ཚོས་སློབ་ཚན་མང་པོ་སློབ་ཐུབ། དེ་ལ་དེ་ཙམ་དཀའ་ངལ་མེད། འོན་ཀྱང་གཞི་རིམ་འོག་མའི་ནང་ནས་སྐད་ཡིག་དང་སློབ་ཚན་གྱི་ཆེད་དུ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་འདང་ངེས་ཤིག་བཟོ་མ་ཐུབ་ན། གཞི་རིམ་བར་མ་དང་གཞི་རིམ་གོང་མར་དཀའ་ངལ་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

གང་ཞག་དེ་མ་འོངས་པར་སོ་སོ་བོད་པ་ཡིན་བསམ་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ལ་འགན་ཞིག་ཡོད་བསམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ལྡན་པའི་བོད་མི་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་དང་མ་ཡོང་ཐོག་མའི་ས་བོན་དེ་གཞི་རིམ་འོག་མ་ནས་བཏབ་ཐེན་དགོས་པ་ཡིན། གཞི་རིམ་འོག་མ་ནས་བཞག་པའི་རྨང་གཞི་དེ་གཞི་རིམ་བར་མ་དང་གཞི་རིམ་གོང་མའི་དགེ་རྒན་ཚོས་བཟོ་བཅོས་གཏང་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡོད་ལ། སློབ་ཕྲུག་སོ་སོས་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་གཏོང་དཀའ། དེ་ལྟར་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ནང་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་གཞི་རིམ་གོང་མའི་དགེ་རྒན་དང་མཉམ་པ་དགོས་རྒྱུ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཅིག་གྱུར་དགོས་པ། ལྷག་པར་དུ་སྔོན་འགྲོ་དང་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་ནང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བུད་མེད་བྱུང་ན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པ་སོགས་བཀོད་པར་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་དགོངས་པར་མངའ་གསལ་ཡིན་རུང་། ངས་དྲན་གསོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་ཡིན།

དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ནང་དགེ་རྒན་བྱེད་པར་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་

ཟེར་བ་དེ་ཐོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སོ་སོའི་ནང་སློབ་ཚན་འདྲ་མིན་དང་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོའི་གནས་ཚང་རྒྱ་གར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱིར་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་དེ་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་དགུ་ལས་མི་ཉུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་དམའ་རིམ་གྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་དེ་དུས་ཡུན་དེ་ལས་རིང་བ་དང་། ལག་འཁྱེར་ཡང་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་སྤྲད་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་ཚན་ནང་སློབ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་ཆེ་བ་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ནང་མེད་པ་གསར་པ་ཞིག་གང་ཡང་མེད། དེ་དག་ནི་ང་ཚོའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཐ་སྙད་ཐ་ན་བུ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཡང་ན་ལག་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཐ་ན་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཞིག་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ རེ་གྲངས་ནང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ན་གཞོན་ཚོར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དང་པོར་གཟིགས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གསར་འཛུགས་གནང་བ་རེད། དེའི་ཐོག་ཏ་ཅང་གི་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོས་ཕྱག་ལས་མང་པོ་གནང་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་གཞི་རིམ་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་དང་སྲིད་བྱུས་བཀོད་ཕྱོགས་ལ་དེང་སང་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ཏ་ལས་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དགོན་པ་བཟོས་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ༑ ལྷ་ཁང་ཡང་བཟོས་མེད། མི་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་གང་ཡོད་ཚང་མ་བོད་མིའི་འཚོ་ཐབས་སུ་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ན་གཞོན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཐོག་སྤྱངས་ནས་བཏང་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ན་གཞོན་ཡིག་རྨོངས་མེད་པ་དང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་མེད་མཁན་དེ་དངོས་གནས་བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་གནས་

བབ་སྤྲོབས་པ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

དེ་དུས་ང་ཚོར་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ཐོན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དགེ་རྒན་ན་གཞོན་དེ་ཚོ་བཅན་ཐབས་སུ་ཛ་དྲག་གིས་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་བྱེད་ས་ལག་ནའོ་ (Lucknow) སོགས་སུ་བཏང་བ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་རྡེ་སྣད་རིན་པོ་ཆེ་དམ་པ་དེས་དབུ་ཁྲིད་འོག་རྣམ་ཤུ་ལྷར་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཏེ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ཚང་མ་ནས་སྐད་ཡིག་ཐྲན་བུ་ཤེས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བསྡུ་བསྐོང་བྱས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཁེ་ན་ཌ་ནས་ཕེབས་པའི་ལྕམ་ཛུ་དྡི་ (Judy) ལགས་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་མོ་དེང་རབས་ཀྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ཐོན་པའི་མཁས་དབང་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་རྩ་ནས་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་ཚན་བཟོ་རྒྱུ་དང་། སློབ་ཚན་དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་འོས་སྦྱོང་སྤྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་དེ་དབུ་ཚུགས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་དེང་རབས་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སློབ་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་བཤད་སྐབས་ཧོབ་སྟེ་བལྟས་དུས་དེ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་འདུག་བསམས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ཉིན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སླེབས་དུས་དེ་དག་ང་ཚོའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རེད་འདུག གསར་པ་གང་ཡང་རེད་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡོང་གི་ཡོད།

ཡིན་ནའང་དེས་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ག་རེ་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་དང་ཐབས་ལམ་དེ་ཚོ་དེང་སང་མིང་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏགས་པ་དང་། བེད་སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་ནྲ་འཕྲོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། གཞན་སྤར་མ་ཤེས་པ་དང་སྤར་གོ་མ་མྱོང་བ་ཞིག་གསར་དུ་གོ་རྒྱུ་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིན་ཐང་དེ་བསྐྱར་དུ་ནྲ་སྤྲོད་ཡོང་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་གསལ་པོ་ཞིག་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཚོར་སྣང་བྱུང་།

དེ་རིང་ངས་གཏམ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་བརྗོད་གཞི་དེ་ཡོངས་འཛིན་སྐོར་རེད་འདུག གཅིག་བྱས་ན་ཡོངས་འཛིན་སྐོར་ངས་ཟབ་སྦྱོང་སྟོན་མ་ཚོའི་ནང་མདོར་བསྡུས་ཞུས་ཡོད་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཟབ་སྦྱོང་གཞན་པ་ཁ་ཤས་ནང་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་སྦྱོང་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཡོངས་འཛིན་སྐོར་བཤད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེའི་སྐོར་ངས་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ལག་བསྒྱུར་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྩོམ་ཡིག་ཁ་ཤས་བྲིས་འདུག དེའི་དབང་གིས་གཅིག་བྱས་ན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་ཟེར་བ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དགོངས་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ནང་འཕགས་པའི་ཁཱ་དཱིའི་རས་དེ་ཚོ་འདིར་ཉོ་དུས་རིན་གོང་ཏ་ཅང་ཆུང་ཆུང་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཙེམས་ནས་ཚུར་སླེབས་དུས་རིན་གོང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སྐད་ཆའང་འདིར་རིན་ཐང་དེ་ཙམ་མེད་ནའང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཨ་རིའི་མཁས་པ་ཚོས་བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་སྐབས་གཞི་ནས་དེ་དངོས་གནས་རེད་བསམས་ནས་ཚང་མ་ཧེབ་ལངས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་སུ་གསུངས་ཡོད། དེའི་ནང་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་ཁ་ཤས་གསུངས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་བོད་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་རྒྱུན་སྤྱོད་ནང་བླ་མ་ཆེན་པོ་ཚོའི་དགེ་རྒན་ལ་ཞུས་པ་མ་གཏོགས། གྲྭ་པ་གྲྭ་ཕྲུང་གི་དགེ་རྒན་ལ་མི་བརྗོད་པ་དེས་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ས་གཞན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གུ་རུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བོད་སྐད་དུ་བླ་མ་དང་། ཀལྱཱཎ་མི་ཏྲ་ཞེས་པ་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། པརི་གྲཱཧ་ཀ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཡོངས་འཛིན་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་སྟངས་ལ་

མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་རེད། དཔེར་ན་བླ་མ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་མང་བ་གཏོང་བ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པ་དེ་མང་བ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། བོད་སྐད་ནང་གྲོགས་པོ་དང་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་སྤྱིར་བཏང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཀལྱཱཎ་མི་ཏྲ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བླ་མ་ལ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་༑ གྲོགས་པོ་ལ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ཡིན། དེས་ན་མི་ཏྲ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་ལའང་བོད་སྐད་ནང་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་གྱུར།

དེ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། བླ་མ་ཡིན་ན་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པ་མ་ཁྱབ་ཅེས་སློབ་མ་ཞིག་གི་བླ་མ་ཡིན་ནའང་དེའི་ཡོངས་འཛིན་མ་ཡིན་པ་ཡོང་སྲིད། དཔེར་ན། ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ལའང་།། གང་གིས་བླ་མར་མི་འཛིན་ན།། ཁྱི་ཡི་སྐྱེ་བ་བརྒྱར་བླངས་ནས།། རྨེ་ཤ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལའང་བླ་མ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག ཡིན་ནའང་དགེ་ལྷག་གི་ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་མདུན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་ཚང་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་དང་ཆ་ཚང་ལ་རོགས་བྱེད་མཁན་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། ཡོངས་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཛིན་ཞེས་པ་བཟུང་བའམ་བརྟེན་པ་ལ་གོ ཨིན་སྐད་དུ་ Uphold ཞེས་བརྗོད།

ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དགེ་རྒན་དང་བླ་མ་ལ་གུ་རུ་ཞེས་པའི་ཚིག་མ་གཏོགས། ཀལྱཱན་མི་ཏྲ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ནམ་ཡང་བེད་སྤྱོད་བཏང་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན༑ ཁོང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བླ་མ་ཟེར་དུས་མཐོ་པོ་ཞིག་དང་། དགེ་རྒན་དགེ་ལྷག་གཉིས་དབར་ཁྱད་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ནང་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པའི་ཚིག་དམིགས་བསལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། དགེ་ལྷག་གི་ངོས་ནས་དགེ་རྒན་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་། དགེ་

རྒན་གྱི་ངོས་ནས་དགེ་ཕྲུག་དང་འདྲ་མཉམ་མམ་གྲོགས་པོའི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས། གྲལ་རིམ་མཐོ་དམན་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་དགོས་པ་དེ་ཚིག་རང་གི་ཐོག་ནས་སྟོན་གྱི་ཡོད། གནས་སྟངས་དེ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད་ལ། གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཕལ་ཆེར་བླ་མ་དང་དགེ་རྒན་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་དེ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ནང་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ཐ་སྙད་མ་གཏོགས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ཐ་སྙད་ནང་མེད། དེ་ཡང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་གསུངས། དེར་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྟངས་དང་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྟངས་དབར་རྩོད་པ་ཐུན་བུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག གང་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་གསུམ་དེའི་ནང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། དང་པོ་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ཞེས་པ་འདིའི་ནང་སོགས་སྒྲ་ཞིག་ཡོད། སེམས་མི་འགོང་བ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་མི་ཞུམ་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མི་སྐྲག་པར་བྱེད་པ། སེམས་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད། དེ་ནི་རང་གིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱའི་དགེ་ཕྲུག་གི་བསམ་བློའི་ནང་སློབ་ཚན་དང་ཤེས་བྱའི་གནས་སོགས་གང་གི་ཐོག་ཏུའང་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་སེམས་ནང་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། སློབ་ཚན་མ་བསླབ་པའི་སྔོན་དུ་སློབ་ཚན་དེའི་ཐོག་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་སྣང་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོ་བོད་པའི་དགེ་རྒན་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱ་བར་ཐེ་གཏོགས་ཡོད་པའི་སྐྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་མང་སྔོན་ནས་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་དམའ་རུ་འགྲོ་གི་འདུག འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་པ་ཚོས་སྐན་ཞུ་ཞིག་ཀྱང་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་བསྡད་པ་

རེད༔ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཚད་ནང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་མཐོ་རུ་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་ཞེས་གང་ལྟར་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་དེས་ང་ཚོའི་བློ་ཁ་མ་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བློ་ཁ་ཁེངས་པ་བཟོ་བར་ཐབས་ལམ་ཞིག་བཙལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་རེད། དཔེར་ན་ང་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན། ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོད་པ་རེད། ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཉི་མ་བསྟུད་ནས་ཚོགས་པ་རེད། དེ་ཚོའི་གྲོས་གཞི་དང་བགྲོ་གླེང་གྲོས་ཆོད་སོགས་དང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་སྐད་ཆ་བཅས་ལ་གཟིགས་ན། ཁག་འགན་ཕར་དཀྲི་ཚུར་དཀྲི་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་དགེ་རྒན་གྱིས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པར་བརྟེན་ཉམས་པ་དང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་འཁྲིག་གི་མེད་པས་ཉམས་པ། ཕ་མ་ཚོས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དེའི་དབང་གིས་ཉམས་པ་སོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་དགུ་བཅུ་གོ་གྲངས་དང་ཉིས་སྟོང་གཡས་གཡོན་ལ་དགེ་རྒན་མང་ཆེ་བས་ཕ་མ་ཚོ་དཔལ་འབྱོར་ཡག་པོ་ཆགས་ནས་དངུལ་མང་པོ་བསྐྱུར་ཡོང་བ་དེས་ཕྲུ་གུ་འཕྲོ་བརླག་འགྲོ་གི་འདུག་ཅེས་སོགས་གསུང་རྒྱུ་མང་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕ་མར་དྲིས་ན། དགེ་རྒན་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལ་ཁག་མང་བ་དཀྲི་བ་དང་། དགེ་རྒན་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལ་དྲིས་ན་ཕ་མར་ཁག་མང་བ་དཀྲི་བ། གཉིས་ཀ་འཛོམས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁག་དཀྲི་བ་མ་ཟད། དུས་རབས་ལའང་ཁག་དཀྲི་གི་རེད། དེང་སང་ཡང་དགེ་རྒན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕ་མས་ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་དོ་སྣང་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛུག་སྟངས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་རང་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་བྱེད་ཀྱི་འདུག ཕ་མས་ཕྲུ་གུ་གཅེས་ལངས་གཏོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་ཕྲུ་གུས་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་ང་ལ་གསུང་མྱོང་ཡོད༔ སྤྱིར་ཕྲུ་གུ་ཨ་མའི་ཁོག་པ་ནས་སྐྱེ་དུས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད། ཕྲུ་གུས་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་ཡོང་བར་ཕ་མ་དང་དགེ་རྒན་གཉིས་མཉམ་རུབ་

ཐོག་ནས་མི་ཚེ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དང་བསམ་བློ་འཕྱེར་སྟངས་སོགས་ཚང་མར་ཐབས་ལམ་ཞིག་སྤྲད་དེ་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་བཟོ་དགོས།

ད་ལྟ་དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ལ་ཕྲུ་གུས་ཅིའི་ཕྱིར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད༔ དཔེར་ན། iPad དང་། Laptop དེ་བཞིན་ Mobile ཟེར་བ་དེ་ཚོ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སླ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོར་མགོ་བོ་མང་པོ་འཁོར་བ་དེ་སློབ་ཕྲུག་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་རེད། འདས་པའི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཡས་མས་ནང་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱིན་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པས་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན། དུས་རབས་མང་པོར་བགོས་ཏེ་བཤད་སྲོལ་ཡོད་རུང་། དེ་ཚོ་བཤད་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། རགས་པ་ཙམ་བཤད་ན། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དགུ་ཉི་ཤུའི་ནང་འཛིག་རྟེན་ཐོག་འགྱུར་བ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་ཐོག་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་ཇི་ལྟར་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེ་ན། སྲོལ་རྒྱུན་ནས་གནའ་བོའི་དུས་སུ་མི་སོ་སོར་དངོས་ཡོད་དགོས་མཁོ་འདང་ངེས་ཀྱི་ཅ་ལག་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད། ཅ་ལག་ཀྱང་ཚང་མ་ལག་པས་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པའི་གྲོང་གསེབ་ཅིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། དེའི་ནང་ལྷམ་བཟོ་དང་། ཤིང་བཟོ། འཚེམ་པོ་བ། སྐྲ་བཞར། སོ་ནམ་པ། མགར་བ། སྨན་པ། ཆོས་བཤད་མཁན། ཆོ་ག་གཏོང་མཁན་སོགས་མི་ཚེའི་ནང་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལྷམ་བཟོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། མི་བདུན་བརྒྱར་འདང་ངེས་ཀྱི་ལྷམ་བཟོ་ཐུབ། བཟོས་པའི་རྗེས་སུ་འདིས་ལོ་ལྔ་འདང་གི་རེད། ཏ་ཅང་མཁྲེགས་པོ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་རེད། དེང་སང་ལོ་ལྔ་འདང་བའི་ལྷམ་ཞིག་སུས་ཉོ་གི་རེད། ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ནང་བརྗེ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དགོས་མཁོ་ལས་མང་བའི་དངོས་པོ་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཡུལ་མི་སུའང་ལས་མེད་ལྷག་འདུག་ཟེར

བ་དེ་འང་མེད། དཔེར་ན་ཕ་འཚེམ་པོ་བ་ཡིན་ན་བུ་ཡང་འཚེམ་པོ་བ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཕ་ཞིང་བཟོ་ཡིན་ན་བུ་ཡང་ཞིང་བཟོ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། གང་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཕ་བརྒྱུད་བུ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་ཟིན་ཡོང་དུས། དེང་སང་བཤད་པའི་ལས་མེད་ (Unemployment) ཅེས་པ་དེ་འང་མེད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཙམ་ནས་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་ལོའི་ཐོག་ནས་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་པའི་གནས་བབ་དེ་སླེབས་དུས། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཀྱང་ཧ་ཅང་མང་བ་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མགོ་ཚུགས་པ་རེད། དཔེར་ན་གྲོང་གསེབ་གཅིག་ནང་མི་བདུན་བརྒྱའི་ལྷམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་མི་བདུན་སྟོང་གིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་ལྷམ་བཟོ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་དེ་སླེབས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་དགོས་མཁོ་ལས་མང་བའི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཚོ་གང་དུ་གཏོང་དགོས་མིན་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་རེད། དེ་ལ་ཨིན་སྐད་དུ་ Market Research ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བ་མ་ཟད། བྱེད་སྟངས་ཀྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་བྱེད་དུས་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་འདོད་རྫམས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་ཁོང་ཚོར་རྙེད་པ་རེད། དེ་ནི་མཚུངས་བསྡུར་དང་འགྲན་བསྡུར་གཉིས་རེད། སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་ལ་མ་བལྟས་པར། མི་གཞན་ལ་གང་ཡོད་པ་དང་༑ མི་གཞན་ལ་ཡོད་པ་དེ་ང་ལ་འང་དགོས་བསམས་པའི་འདོད་རྫམས་དེ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཁྲོམ་རྭའི་ལམ་སྲོལ་དང་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་རིང་ལུགས་དེ་བྱུང་བ་རེད། གང་ལྟར་ཐོག་མར་མཚུངས་བསྡུར་དང་། རིམ་པས་འགྲན་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་བྱུང་། ཁྲོམ་རྭའི་ལམ་སྲོལ་ཟེར་བ་ནི་ཨིན་སྐད་དུ་ Market Economy ཞེས་བརྗོད། བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་ནི་ཨིན་སྐད་དུ་ Consumerism ཞེས་པ་དེ་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ (User) རེད། དེང་སང་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ (Consumer) རེད། དེ་ལ་རྩ་མེད་གཏོང་མཁན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཆོག དེང་སང་ཧ་ཅམ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་དམ་རྩ་མེད་གཏོང་ཐུབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡར་ཐོན་དུ་བརྩི།

དེ་ལྟར་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིང་ལུགས་དང་ཁྲིམ་ནུའི་ལམ་སྲོལ་དར་བ་ནས་བཟུང་མི་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་ཞེས་རྒྱུའི་ཉུས་པ་དེ་བཟོ་གྲྭ་བདག་པོ་ཚོས་འཐྲོགས་པ་རེད། དེ་ཡང་དྲིལ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེ་དང་གླད་པ་བཀྲུ་བའི་ལས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། དེར་བརྟེན་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་བཟོ་གྲྭ་བདག་པོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན། ལྷམ་ལྷ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། ཞོགས་པ་འཆམ་འཆམ་དང་༑ ཉིན་གུང་ལས་ཁུངས། ཕྱི་དྲོ་རྩེད་མོ། འཁྲུས་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷམ་འདི་དང་འདི་དགོས་པར་བརྟེན། ངེས་པར་དུ་ཉོ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རེད། གང་ལྟར་ལྷམ་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་མཁན་དེས་མི་ཚོའི་གླད་པ་བཀྲུས་ཏེ་དགོས་མཁོ་མེད་ནའང་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན།

དེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་བ་རེད༑ ཞིང་པ་ཡིན་ནའང་ས་བདག་དེ་ཚོས་ཁེ་བཟང་འཁྱེར་བ་མ་གཏོགས། དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་དེའི་ཁེ་བཟང་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་རྩའི་བདག་པོ་དེ་ཚོས་འཕྲུལ་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཁེ་བཟང་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་ཡོད་ཀྱང་བཟོ་པར་ལྟོགས་ཤི་མ་ཐེབས་ཙམ་གྱི་གླ་ཆ་སྤྲད་པ་མ་གཏོགས། ཁེ་བཟང་ཚང་མ་མ་རྩའི་བདག་པོས་འཁྱེར་བ་ཡིན་སྟབས། ཞིང་པའི་གྲལ་རིམ་དང་བཟོ་པའི་གྲལ་རིམ་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་བཤུ་གཞོག་བྱུང་བ་རེད།

བཤུ་གཞོག་དེའི་ཁ་གཏད་དང་ངོ་རྒོལ་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བྱུང་བ་རེད། དེ་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་ནི་ཀཱལ་མག་ས་ (Karl Marx) རེད། དྭས་ཀ་པི་ཏལ་ (Das Kapital) ཞེས་པ་ནི་ཁོང་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། དེང་སང་དེབ་ཕྲེང་གཉིས་གསུམ་ནང་དུག་དུག་བཟོས་འདུག་མ་གཏོགས། སྔོན་མ་དེབ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཡོད། དེའི་ནང་གཙོ་བོ་རིན་ཐང་ལྷག་མ་ (Surplus value) ནི་བཟོ་པ་དང་ཞིང་པར་འགྲོ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་རེད། གང་ལྟར་དངོས་སུ་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མཁན་

གྱི་ཞིང་པ་དང་བཟོ་པར་ཁེ་བཟང་ལྷག་མ་དེ་འཐོབ་དགོས་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་ཁྲོན་ཡོངས་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་མཁན་གྱི་བཤུ་གཞོག་གཏོང་མཁན་དང་། དེ་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་མཁན་བཅས་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་སོང་། དེ་ནས་དམག་ཆེན་གཉིས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟར་ཨ་རིའི་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་ཨུ་རུ་སུའི་ཕྱོགས་གཏོགས་བཅས་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱང་ཤོར་བ་རེད།

ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མིས་སྐབས་རེ་ང་ལ་ག་རེ་བྱས་ནས་བོད་རྒྱ་མིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་རེད་ཅེས་འདྲི་གི་འདུག ངས་དེའི་ལན་དུ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དར་བའི་དབང་གིས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེས་ཁ་ཐུག་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་བ་དང་བོད་རྒྱ་ཁོངས་སུ་ཤོར་བ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག ངས་དེའི་ལན་དུ་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། བོད་དེ་རྒྱ་ནག་དང་། ཨུ་རུ་སུ། སོག་པོ། རྒྱ་གར་བཅས་ཁྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་དེ་ཚོ་དང་སྲིད་པ་ཆགས་དུས་ནས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་པའི་ནང་བོད་དེ་གསར་པ་སླེབས་པ་ཞིག་མིན། འདས་པའི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་བྱུང་རབས་ལ་ཕྱིར་བལྟས་སློག་ན། བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཤིག་རིང་བོད་དེ་སོག་པོའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གང་གི་འོག་ཏུའང་འགྲོ་སྲོང་མེད་ལ། ག་དུས་ཡིན་ནའང་མངའ་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དེ་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ཆགས་པ་རེད། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་དམར་པོས་བཙན་དབང་བཏང་ནས་བཟས་པ་རེད༑ དེའང་རྒྱ་ནག་དམར་པོ་ཆགས་དགོས་དོན་ནི་ཨུ་རུ་སུ་དམར་པོ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་། ཨུ་རུ་སུ་དམར་པོ་ཆགས་དགོས་དོན་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དར་བ་ངེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དར་མེད་ན་དམར་པོའི་རིང་

ལུགས་ཡོང་དགོས་དོན་མེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་མ་ཕྱུ་འདེད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བོད་རྒྱ་འོག་ཏུ་ཞོར་བའི་འགན་ཆ་ཚང་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་དང་། ཁྲིམ་ར་ྭའི་ལམ་སྲོལ། བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་རིང་ལུགས་ཁོ་ནར་ཐུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དེའི་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་མ་འགྲོ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་བཟང་དུ་འགྲོ་དཀའ།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་དེ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་སྐོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་མ་རེད། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཉིང་ཟབ་པོའི་དཀའ་རྙོག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་མཚོན་རྟགས་སམ་ནད་རྟགས་ཤིག་རེད་ཅེས་ཡང་ཡང་དུ་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་སྐོར་གྱི་བྱེད་སྟངས་ནོར་བ་ལས་མིན་པར། འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་༑ ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་།

དེར་བརྟེན་ང་གཱ་རེ་ཞུ་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྲིམ་ར་ྭའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་དེ་ཚོས་བཙོང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཐོག་ཕྲུ་གུའི་དོ་སྣང་དྲངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། དགེ་རྒན་ཞིག་གིས་ཆུ་ཚོད་ ༢༥ དགེ་ཕྲུག་མཉམ་དུ་བསྡད་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་དོ་སྣང་བཟོ་མི་ཐུབ་པ་དེ་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། འབད་བརྩོན་བྱས་ན་མི་ཐུབ་པ་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་ར་ྭའཕྲོད་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ཕྲུ་གུས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་ངས་ཕྲུ་གུའི་དོ་སྣང་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་དྲང་པོ་གསུང་དགོས། གང་ལྟར་ཕྲུ་གུས་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་དོ་སྣང་ཡོང་རྒྱུར་ངས་ཐབས་ཤེས་ཐུབ་མ་སོང་ཞེས་བརྗོད་དགོས། གལ་ཏེ་ཕྲུ་གུས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་དེ་གར་བཞག་ན་ཇོགས་པ་རེད། བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་དོ་སྣང་མེད་པ་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་དང་པོ་རེད། དོ་སྣང་མེད་པ་དེ་དོ་སྣང་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ། སེམས་མི་ཞུམ་པའམ་སེམས་མི་སྐྱག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། སྙིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་རྣམས་མེད་པར་བཟོ་དགོས། ལེ་ལོ་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་

སྟངས་ཀྱང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོད། ཐབས་ལམ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་སྦྲུ་གུའི་དོ་སྣང་ལེན་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས། བྱ་བ་དན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ནི་གློག་བརྙན་བལྟ་རྒྱུ་དང་། གམ་ཕྱུ་ཀྲར་ནང་རྩེད་མོ་རྩེད་རྒྱུ་སོགས་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དན་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱ་བ་དན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཞེས་བརྗོད། ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་ནི་དེ་རིང་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེ་སང་ཉིན་གནངས་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི་སྒྱིད་ལ་དན་པོ་བྱས་པ་སྟེ། ཧ་ཅང་དཀའ་ཞིང་སྤྱོད་ཡ་ང་མི་ཐུབ་ཅེས་ལས་རྩོལ་མ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་ནི་ལེ་ལོ་ཚང་མའི་ནང་ནས་སྡུག་ཤོས་དེ་རེད། དེ་ནི་ངས་དེ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཚོ་མེད་པ་བཟོས་ནས་དོ་སྣང་ལེན་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས་པ་ནི་སེམས་མི་འགོང་བ་བྱེད་པ་རེད། སེམས་མི་འགོང་བ་ཆགས་རྗེས་སློབ་ཚན་དེ་སློབ་དགོས་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་སློབ་དགོས་པ་དང་། སློབ་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་ཕྲུག་གི་བསམ་བློའི་ནང་འཇུག་ཚེ་ཤོས་ཀྱི་ཐབས་དང་སྒྲུ་རྩལ་རྣམས་བཙལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན༑ དེ་ལས་རིམ་གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་ཞེས་པ་དེ་རེད། བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་ཕྲུག་དེས་ལམ་སེང་ཤེས་ཁག་པོ་རེད། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡིན་ནའང་ཐེ་ཚོམ་ཚང་མ་ཆོད་པ་ཞིག་མི་ཡོང་། དེ་མཚུངས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དཀའ་ངལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་སྲིད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་རེ་རེ་བཞིན་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སེལ་ཐབས་དེ་བསྟན་དགོས། དེ་མིན་ངས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་བསླབས་ཚར་བ་ཡིན། སང་ཉིན་ཡིག་རྒྱུགས་འཁྲིད་རྒྱུ་མ་འཁྲིད་རྒྱུ་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་སྣང་མེད་བཏང་ན། དགེ་རྒན་གྱི་ལས་འགན་ཐལ་ཆེར་འགྲིགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་བསྒྲུབས་མེད། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ནང་ཆ་ཚང་བློ་ལ་མ་ངེས་བར་དུ་བསླབ་པ་དང་༑ བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་དཀའ་ངལ་གང་དང་གང་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས་པ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གནད་འགག་ཅིག་རེད། དེར་བརྟེན་གསུམ་པ་དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་། གང་ལྟར་རྫོག་རྫོག་ཞུ་ན། ཐོག་མར་དོ་སྣང

མེད་པ་ལ་དོ་སྣང་བསྐྱུན་རྒྱུ་དེ་ལས་འགན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སློབ་ཚན་ག་རེ་ཡིན་པ་དེ་ཡག་པོ་བྱས་ནས་བསླབ་རྒྱུ་དེ་ལས་འགན་གཉིས་པ་རེད། བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་ཐྲེ་གུ་དེས་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བར་དཀའ་ངལ་གང་འཕྲད་རྣམས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་ལས་འགན་གསུམ་པ་རེད།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་རིགས་ཀྱི་སྐོར་སླེབས་ཀྱི་རེད། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་པོ་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ས་བོན་ནམ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡོད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྐབས་དེར་རིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཞི་ཞེས་པ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྒོམས་བརྒྱབ་ན་རིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན།

དང་པོ་ཉོན་མོངས་མང་བ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ༑ ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་བརྗོད། དེ་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་མང་བ་ཡོད་པ་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་རྒྱུ་དེ་རེད།

གཉིས་པ་གྲོགས་ངན་པ་ཞེས་པ་ནི་ སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱུན་ལྡན་འབྲེལ་བ་བྱེད་སའི་ནང་བཟང་ཕྱོགས་དང་ངན་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་མཁན་གྱི་གྲོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན་སྟབས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ནི་གྲོགས་ངན་པ་དང་མི་འཕྲད་པར་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་འདུག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

གསུམ་པ་དེ་ཕོངས་པ་ཞེས་པ་ནི་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པར་ཟེར།། དེའང་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད། དེང་སང་བཟའ་རྒྱུ་དང་འཐུང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་ཕལ་ཆེར་ཉུང་ཉུང་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་

འདོད་ཡོད་ནའང་། དེབ་མ་ཐོབ་པ་དང་། དགེ་རྒན་མ་རྙེད་པ། ས་མིག་མ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོངས་པ་བསམ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལམ་འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་རེད།

བཞི་པ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི་དེང་སང་གི་གནས་ཚུལ་སྡུག་ཤོས་ཤིག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་དེ་ཚོ་འབའ་སྒྱུ་མ་འདྲེས་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། རང་དབང་གི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་རང་ཐག་རང་གིས་གཅོད་རྒྱུའི་ནུས་པ་དེ་བརླགས་ཚར་བའམ་ཁྲིམ་ར་བདག་པོ་དེ་ཚོས་ནུས་པ་དེ་འཕྲོགས་ཚར་བ་དེ་རེད། སོ་སོར་རང་དབང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་ཁྲིམ་ར་དེ་ཡོང་མི་ཐུབ། དཔེར་ན་ང་ལ་ལྷམ་ཆ་གཅིག་ཡོད་ན་དེས་ལོ་གཅིག་རིང་འདང་གི་རེད་སྙམ་པའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱེད་ཐུབ་ན༑ དེ་ལས་ལྷག་པ་ཉོ་དགོས་དོན་མེད། དེ་བཞིན་ཁ་ལག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་། འདི་དའི་གཟུགས་པོར་འགྲོད་པ་དང་། འདི་མི་འགྲོད་པ། འདི་ཙམ་བཟའ་དགོས་བསམས་པའི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཅིག་ཡོད་ན། དྲིལ་བསྒྲགས་སོགས་ག་རེ་བྱུང་ནའང་གཡོ་འགྱུལ་མི་ཐེབས་པ་ཡིན། དེང་སང་རྒྱ་གར་ལ་མཚོན་ན། བཟའ་བཏུང་རིགས་དང་། སྨན། ཐ་ན་སྦྱང་བ་དང་ལྷའི་སྐུ་ཡང་བརྟན་འཛིན་དང་རླུང་འཛིན་སོགས་ནས་དྲིལ་བསྒྲགས་ཡོང་གི་ཡོད༑ དཔེར་ན་ལྷ་སྐུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཁྱེར་ན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། སྦྱང་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཏགས་ན་བཟབ་སྐྱོན་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ཚོ་ནི་དྲིལ་བསྒྲགས་རང་རེད༑ འོན་ཀྱང་དྲིལ་བསྒྲགས་དེའི་དབང་གིས་རང་དབང་གི་བསམ་བློ་དེ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་། གྲོགས་ངན་པ། མཐུན་རྐྱེན་གྱིས་ཐོངས་པ༑ རང་དབང་བྲལ་བ་བཅས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཇི་ལྟར་ལྡོག་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་དང་། སོ་སོའི་ལེགས་པ་དང་ཉེས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རང་གི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས། དེར་བརྟེན་ཤེས་ཡོན་སྦྱིད་བྱུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་དམིགས་ནང་རང་དབང་དེ་

ཏ་ཙང་གིས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་བྲིས་ཡོད།

ང་ཚོའི་ཁ་ནས་བོད་ལ་རང་དབང་དམ་རང་བཙན་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སོ་སོ་ཧ་ཅི་ཙམ་རང་དབང་བཞག་དགོས་པ་དེའི་ཐོག་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་སུ་འདང་མེད།། སོ་སོའི་རང་དབང་ཤོར་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་དབང་རྩོད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རྫུན་གཏམ་རེད། སྔོན་ལ་སོ་སོ་རང་དབང་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས།། སོ་སོར་རང་དབང་ཡོད་ན། རང་གི་བྱུང་རབས་རང་གིས་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རང་གིས་ངོ་སྤྲོད་ཡོད་པ། རང་གི་གནས་བབ་དེ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ། དེ་བྱུང་ན་དེ་ནས་ངས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་རང་དབང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ན་རྣ་བར་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་མིན་པར། སོ་སོ་ཁྲིམ་ར་བའི་ནང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་ཚར་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་རང་དབང་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ནི་མིང་ཙམ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་དུ་རང་དབང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།

མདོར་ན། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མར་བསམ་བློའི་ནང་དོ་སྣང་བསྐྲུན་དགོས་རྒྱུ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་ཚན་ཡང་དག་པ་བསླབ་རྒྱུ།། བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྲུང་རྒྱུ་བཅས་གསུམ་པོ་ཆ་ཚང་གནང་མཁན་དེ་ནི་དགེ་རྒན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་འདིར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རྗེས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཡིན།། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་རྣ་སྙིང་བོད་ཁྲིམ་ཚོགས་ཁང་དུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགེ་རྒན་ ༢༥༠ ཙམ་ཐེབས་པའི་ཟབ་སྦྱོང་དུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ཞེས་པའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་དཔྱ་འབྱེད་ མཛད་སྒོའི་ཐོག་གནང་བའི་ གསུང་བཤད།

༄༅།། རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་མཆོག ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ། བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྲིས་གཙོས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ། འདུས་ཚོགས་འདིའི་མགྲོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཕེབས་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཕོ་མོ་ཚང་མ་བཅས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་གནང་བའི་རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པ་འདིའི་ཐོག་ཕེབས་པར་དགའ་བསུ་ཡོད། ཚང་མར་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

རིགས་པའི་ལམ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མི་ཚེའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་གང་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནའང་ཚང་མའི་གཞི་མ་དང་། འཇུག་ངོགས། འཇུག་སྒོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁྱེད་ཚོར་རིགས་པའི་ལམ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དེས་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་སློབ་ཕྲུག་གི་གྲངས་འབོར་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བསོད་བདེ་ཆེ་ཤོས་དང་སྐལ་བ་བཟང་ཤོས་ཡིན་སྙམ་པའི་སྤོབས་པ་བྱེད་ཚོག གང་ལགས་ཤེ་ན། རིགས་ལམ་ཡག་པོ་མཁྱེན་ན། ཕྱི་ནང་གི་རིགས་པའི་གནས་གང་ལའང་ལས་སླ་པོ་དང་སྟབས་བདེ་པོས་འཇུག་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་ནི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་

པའི་སྐབས་སུ་སློབ་ཚན་འདེམས་སྟངས་དང་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་བརྩི་སྟངས་མ་ནོར་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ནོར་ན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་གལ་ཆེན་པོ་དེ་ཆུད་ཟོས་སུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་སྔ་མོའི་གསུང་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་བོད་པ་ཚོར་བཀའ་སློབ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དྲངས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོས་གསན་མྱོང་ཡོད་ཀྱི་རེད། “ཚེ་ནི་ཡུན་ཐུང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མང་།། ཚེ་ཡི་ཚད་ཀྱང་ཇི་ཙམ་མི་ཤེས་པས།། ངང་པས་ཆུ་ལ་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར།། རང་གི་འདོད་པ་དང་པོར་བླང་བར་བྱ།།” ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ང་ཚོའི་མི་ཚེ་འདི་ཧ་ཅང་ཐུང་ཐུང་རེད། དེང་སང་འཕྲོད་བསྟེན་ཡག་པོ་དང་མིའི་ཚེ་ཚད་རིང་དུ་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱལ་ནས་སྡོད་མཁན་མཛུབ་མོའི་སྐད་དུ་གྲངས་ཀ་ཐེབས་ཐུབ། ལོ་བརྒྱ་ཡི་ཚེ་དེའང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ན། དཔེར་ན་ཉིན་གཅིག་གི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་ཆུ་ཚོད་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་གཉིད་ལ་བདག་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་ཁ་ལག་ཟ་བ་དང་། འཆམ་འཆམ་འགྲོ་བ། རྩེད་མོ་རྩེ་བ། སྐད་ཆ་བཤད་པ། གོས་གྱོན་པུད་སོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་བརྩི་ན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། རྩིས་ཡག་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ན༑ མི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་མའི་ལོ་དྲུག་བདུན་རིང་སྤྲ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། མཐའ་མའི་ལོ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱལ་དུས་རྒས་འཁོགས་ཆགས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད། དེར་བརྟེན་དང་པོའི་ལོ་ལྔ་དང་རྗེས་མའི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཕུད་ན་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དེ་རང་ནས་ཇོགས་ཟིན༑ བར་དུ་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལྷག་པ་དེའི་ནང་ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་དུས་ཚོད་རྣམས་ཕུད་ན། དངོས་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད། དེའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ལའང་ཚན་རིག་དང་། སྒྱུ་རྩལ། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག

སོགས་རེ་རེ་ལའང་མི་ཚེ་ཆ་ཚང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ནའང་མི་འདང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་ཚན་ལའང་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་དང་གནས་ཆུང་ལྔ་ལ་སོགས་པ། བཟོ་ཡི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ། གང་དུ་བལྟས་ནའང་རེ་རེ་ལ་མི་ཚེ་ཁ་ཤས་དགོས་པའི་སློབ་ཚན་ཤ་སྟག་རེད། གལ་ཏེ་ཚེ་ཐུང་ཐུང་ཡིན་ནའང་ལོ་ཧི་ཙམ་བསྡད་མིན་ཐོག་མ་ནས་ངེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་འཆར་གཞི་བསྒྲིག་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དཔེར་ན་ངས་ལོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་འདི་བྱེད༑ འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་འདི་བྱེད་བསམ་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཚེ་ཡི་ཚད་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་སྟབས་ནམ་ཞིག་རྫོགས་མིན་གཏན་མི་འཁེལ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་ཚན་ནང་གདམ་ག་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ཚང་མ་སློབ་དགོས་པ་ཤ་སྟག་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་བརྩིས་ཏེ་དང་པོ་གང་བླང་དགོས་པ་དང་། གཉིས་པ་གང་བླང་དགོས་པ་བཅས་བང་བསྒྲིགས་ནས་ཨིན་སྐད་དུ་Prioritize བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། (སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་ནང་ཨིན་སྐད་མི་མཁྱེན་མཁན་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁྱེད་ཚོ་ཏ་ལམ་ཨ་མའི་ཁོག་པའི་ནང་ཡོད་དུས་ནས་ཨིན་ཇི་བསླབ་རྒྱུ་མགོ་བཙུགས་ཐེན། དེར་བརྟེན་དེ་རིང་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་ཨིན་ཚིག་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན། གོ་བརྡ་འཕྲོད་སླ་བ་ཡོང་སྲིད། ནམ་རྒྱུན་བོད་སྐད་ནང་བཤད་སྐབས་སྐད་ཡིག་གཞན་པ་བསྲེ་མི་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།) དེས་ན་རྗེ་བོ་རྗེས་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་བལྟ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་གསུངས། དཔེར་ན་བྱ་ངང་པ་ལ་ཆུ་དང་འོ་མ་བསྲེས་ནས་སྤྲད་ན། ངང་པའི་མཆུ་ལ་རྫེ་ (Chemical) ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དབང་གིས་ཆུ་དང་འོ་མ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟེ་འོ་མ་ཚང་མ་ལོགས་སུ་བཏུང་ཐུབ། "ངང་པས་ཆུ་ལ་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར།། རང་གི་འདོད་པ་དང་པོ་བླང་བར་བྱ།།" ཞེས་སོ་སོ་ལ་དགོས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་ཟུར་བཏོན་གྱིས་བང་རིམ་བསྒྲིགས་ནས་གལ་ཆེ་བ་དེ་དང་པོ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ནི་ཏ་ཅང་བདེན་པ་རེད་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཀྱང་རེད། དཔེར་ན། ཐག་རིང་པོ་ནས་ཧཛ་ཤུ་ལུར་

ཡོང་མཁན་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་གཉིས་མ་གཏོགས་བསྡད་རྒྱུ་མེད་ན།; རང་གི་སེམས་ནང་བང་ཞིག་བསྒྲིག་གི་རེད། བང་བསྒྲིག་ན་ལས་དོན་བསྒྲུབ་སླ། བང་མ་བསྒྲིག་ན་ནོར་བའམ་འཁྲུགས་ཉེན་ཡོད། "ཚེ་ནི་ཡུན་ཐུང་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་མང་།། ཚེ་ཡི་ཚད་ཀྱང་ཇི་ཙམ་མི་ཤེས་པས།།" ཞེས་དེ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བཀོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ "ངང་པས་ཆུ་ལ་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར།།" ཞེས་དེ་དཔེ་ལ་བཀོད་དེ་སོ་སོས་བསླབ་རྒྱུའི་སློབ་ཚན་ སྔོན་ལ་སློབ་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། དེ་ནས་ བླང་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ང་ཚོས་འདོད་པ་དང་པོ་དེ་བླང་དགོས་ན། ཇི་ལྟར་བླང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གང་དང་གང་ཡིན་པ་སོ་སོས་འདེམས་སྒྲུངས་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།; "སྲིད་པའི་ཐུན་ཚོགས་གཡོ་བ་གློག་གི་གར།། ལང་ཚོ་མི་སྡོད་རྒྱུག་པ་རི་གཟར་ཆུ།།; དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འགས།། བདག་གིས་རིག་གནས་གང་ལ་སྦྱང་སྙམ་ན།།" ཞེས་རང་གི་མི་ཚེ་ཚུད་པའི་སྲིད་པའི་ཐུན་ཚོགས་རྣམས་གློག་འཁྱུག་པ་ བཞིན་མགྱོགས་པོ་ཡལ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པའམ་ན་གཞོན་གནས་ སྐབས་ཀྱང་རི་གཟར་ནས་བབས་པའི་ཆུ་བཞིན་མགྱོགས་པོ་འགྲོ་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་དངོས་སུ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། མི་ཁ་ཤས་ལོ་གཉིས་གསུམ་རྗེས་འཕྲད་སྐབས་ གང་འཚམས་རྒས་འཁོགས་ཆགས་ཚར་བ་མཐོང་ཐུབ། དེས་ན་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་དེ་རི་ གཟར་གྱི་ཆུ་ལྟ་བུ་རེད། "དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འགས།། བདག་གི་རིག་ གནས་གང་ལ་སྦྱང་སྙམ་ན།།" ཞེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་རིག་གནས་གང་ལ་སྦྱང་དགོས་ སྙམ་བསམ་བློ་འཁོར་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། "རིགས་ལམ་ཐར་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ དང་།;; གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་།། ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ།། ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་།།" ཞེས་དང་པོ་ སྦྱང་རྒྱུ་ནི་རིགས་ལམ་ཐར་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་རེད། རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཤེས་

བྱའི་གནས་ལ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ། འོས་པ་དང་མི་འོས་པ། བླང་བར་བྱ་བ་དང་འདོར་བ་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་མ་གཏོགས། རིགས་པ་མེད་པ་ཞིག་གིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་མི་ཤེས། དེར་བརྟེན་རིགས་ལམ་བྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་སློབ་སྦྱོང་ཚང་མའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་དང་པོ་དེ་རེད་ཅེས་གསུངས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དེ་དགོས། ཆོས་བྱེད་མཁན་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གིས་གང་ཤེས་པ་དེ་ངག་གི་རང་བཞིན་ཐོག་ནས་མངོན་པར་གསལ་ནུས་པ་ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ་དེ་དགོས། དེ་ནི་འབྲི་ཤེས་པ་དང་རྩོམ་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་གོ དེ་གསུམ་ནི་སའི་སྙིང་གི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་གལ་ཆེ་ཤོས་གསུམ་ལ་བརྩི་ཚོག་ཅེས་གསུངས། རིགས་ལམ་བྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅིག་མེད་ན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་ཐུབ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། གཏིང་ཟབ་མེད་པ་འདམ་ལ་བཏབ་པའི་ཕུར་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས། ས་བརྟན་པོ་ལ་བཏབ་པའི་ཕུར་པ་གཡོ་འགུལ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད།

སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཤེས་པ་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཡོན་ཏན་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དེ་ཤེས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ལ་མ་ཤེས་པར་ཁ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐྱོན་རེད། ཀུན་ལགས་ཀྱིས་རེད་ཅེས་གསུངས་ན་དེ་ཡིན་པ་རེད་བསམས་པ་དང་། མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ན་དེ་མིན་པ་རེད་བསམས་པ། དེབ་ནང་རེད་ཅེས་བྲིས་པ་དེ་ཡིན་པ་རེད་བསམས་པ། མ་རེད་ཅེས་བྲིས་པ་དེ་མིན་པ་བཅས་ལ་ཁ་བཞག་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་མ་རེད། ཧིན་སྐད་དུ་ཇྣནྣ་དང་སྨནྣ་ཞེས་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད། ཇྣནྣ་ཟེར་ན་ཤེས་པ་ལ་བརྗོད། སྨནྣ་ཟེར་ན་ཁ་བཞག་པ་ལ་བརྗོད། ཨིན་སྐད་དུ་ Understand དང་ Accept གཉིས་དབར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་རེད། སོ་སོས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་ཧ་གོ་བ་དེ་ལ་ Understand ཞེས་ཟེར། Accept ནི་ཁས་ལེན་པའམ་ཁ་བཞག་པ་ལ་ཟེར། ཁ་བཞག་པ་དེ་ལས་རྫོངས་ཞེན་ཡོད། རྫོངས་ཞེན་ནི་

ཤེས་ཡོན་གྱི་འགལ་ཟླ་རེད། ཤེས་ཡོན་ནི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན། ཐོག་མ་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་གང་ (What) ཞེས་པ་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་ཤེས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ (Why) ཟེར་བ་དེའི་མཇུག་ཏུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་པ་དེ་ཤེས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་ཇི་ལྟར་ (How) ཞེས་པ་དེ་ཤེས་དགོས། གང་ལྟར་དང་པོ་ག་རེ་རེད་ (What) ཟེར་བ་དེ་ཤེས་དགོས། ག་རེ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་ན། དེ་འདྲ་ཡིན་པ་དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་ (Why) ཟེར་བ་དེ་ཤེས་དགོས། ག་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་དེ་ཤེས་ན། ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད་ (How) ཟེར་བ་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་གསུམ་ག་སོ་སོས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཤེས་པའམ་ཧ་གོ་བ་ཞེས་བརྗོད། སོ་སོས་མ་ཤེས་པར་དེབ་ནང་ཡོད་པ་དང་རྒན་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་ཆ་བཞག་ནས་ཕྱིན་ན་དེ་ནི་ཤེས་ཡོད་པ་མ་རེད། རྨོངས་ཞེན་དབང་གིས་ཆ་བཞག་ནས་ཕྱིན་པ་རེད།

འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་ཆོས་ཀྱིས་རྨོངས་ཞེན་མང་པོ་སྤེལ་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྤེལ་བའང་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཚན་རིག་གིས་རྨོངས་ཞེན་དེ་ལས་མང་བ་སྤེལ་ཡོད། ཐོག་མར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མཁན་ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་གྲུབ་དོན་དུ་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེར་ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོས་རྗེས་ཟློས་ཀྱིས་ཡིན་ཤག་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། སོ་སོའི་ངོས་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་མ་མཐོང་བའམ་བྱེད་མ་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་། རིགས་ལམ་ཐ་མི་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཉར་འགྲོ་བ་དེ་རྨོངས་ཞེན་རེད། དེ་ནི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། སྐྱོན་དེ་དེང་རབས་དང་སྔོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གཉིས་ཀའི་ནང་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་གི་མེད།

ང་ལ་སྣང་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། ང་ཉིན་ཞིག་ རྦོ་པལ་(Bhopal) དུ་མིའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ (Museum of Man) ཞིག་ནང་ལྟ་སྐོར་ཁྲིད་སོང་། དེའི་རྒྱལ་སྐོར་འགྲམ་དུ་ཌར་ཝིན་རྣམ་གཞག་ (Darwin theory) ལྟར་སྤྲ་ནས་མི་ཆགས་ཚུལ་དེ་རི་མོར་བྲིས་འདུག

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དེས་མིའི་རིགས་རྒྱུད་དེ་སྤྲེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཡར་རྒྱས་ (Evolve) བྱིན་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་དེ་འཚོ་གནས་ (Survival of the fittest) ཐུབ་པ་ཞེས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ནས་རིམ་གྱིས་མིར་ཆགས་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་སོང་། ངས་ཁོང་ལ་དེ་ཚོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཤེས་སོང་ཞེས་དྲིས་དུས། ཁོང་གིས་དེབ་བཀླགས་ནས་ཤེས་པ་དང་། འཛིན་གྲྭའི་ནང་དུའང་བསླབས་སྦྱོང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ངས་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྤྲེ་དང་སྤྲེའུ་དེ་ཚོས་ཉེས་པ་གང་བསགས་པ་ཡིན་ནམ། ད་བར་ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་པ་རེད་ཅེས་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དེ་ཚོ་ Evolve མ་བྱས་པ་རེད་གསུངས་སོང་། སླར་ཡང་ངས་ Evolve བྱས་པའི་སྤྲེ་དེ་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། Evolve མ་བྱས་པའི་སྤྲེ་དེ་གང་འདྲ་ཡོད་པ། དེའི་བར་དུ་ཁྱད་པར་གང་ཤོར་བ། ད་ལྟ་ལྟག་པ་རྣམས་ཡོང་མཚམས་ཤིག་ཏུ་མིར་ཆགས་རྒྱུའམ། ཡང་ན་དེ་ཚོར་མིར་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་དུས། ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཥར་ཕྱིན་གྱིས་དེའི་སྐོར་བཤད་མི་འདུག ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་དག་ཆ་བཞག་ནས་བྱིན་པ་ཡིན་སྐབས། དེའི་ཐོག་དྲི་བ་ཞིག་སླེབས་དུས༑ དྲི་བ་དང་པོ་ལ་ལན་བྱེད་ཀ་ཙམ་དང་། དྲི་བ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལ་ལན་བརྒྱབ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའི་རྟགས་རེད།

རིགས་ལམ་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་རང་གིས་ཤེས་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། སློལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་དེ་རིམ་པ་གཅིག་མིན་པར། རིམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད། དང་པོ་དགེ་རྒན་མདུན་ནས་ཉན་པའམ་དེབ་ཀློག་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྙེད་པར་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མངོན་པ་མཛོད་ནང་རང་གི་ཤེས་རབ་མིན་པར། གཞན་ནས་གཡར་བའི་ཤེས་རབ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ཐོས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་རེད་འདི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ། "ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།། བསམ་བྱུའི་གནས་ལ་

བསམས་ལས་བྱུང་བ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་བློ་ཡིས་ཟེ་ཚོམ་ཆོད་པར་ཤོག །" ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་ཐོས་པའི་དོན་དེ་ཡིན་པའང་གྲུབ་དོན་རྙེད་སྲིད། མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་དོན་རྙེད་སྲིད། ཐན་བུ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་གྲུབ་དོན་རྙེད་སྲིད། གང་ལྟར་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་གྲུབ་དོན་རྙེད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་ཐོས་པའི་དོན་དེ་ལ་རང་གི་བློ་ཡིས་ཟེ་ཚོམ་ཆོད་ཟེར་དུས་སོ་སོས་ཤེས་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས། དེའི་ཐོག་ཟེ་ཚོམ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོའི་ནང་པའི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད།

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཐ་དད་པ་ཞིག་གང་གསུངས་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱེད་རང་ཚོས་ང་ལ་དད་གུས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་རང་རེད་ཅེས་ཆ་མ་ཞོག བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བླང་དོར་འབྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་། "དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས༎ བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ༎ བླང་བར་བྱ་ཡིས་གུས་ཕྱིར་མིན།།" ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཞེན་ཁོག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཁས་ལེན་མི་རུང་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ "ན་ཧུ་གཽརབཱཏ" ཞེས་སྦྱོབས་པ་ལྟ་བུའམ། བོད་སྐད་དུ་གུས་ཕྱིར་མིན་ཞེས་དད་པ་བྱས་ནས་ཆ་གཞག་རྒྱུ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟ་ལུང་དྲངས་པ་དེ་མདོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་མདོ་དེ་ང་ཚོའི་བཀའ་འགྱུར་ནང་རག་གི་མེད། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ནང་ཡོད། ལུང་དེ་སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤཱི་ལའི་ཚད་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་མདོ་ལས་ཞེས་དྲངས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱར་དྲངས་པ་ཞིག་རེད།

པཱ་ལིའི་ཀཱ་ལམ་སུཏྟཾ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོའི་ནང་དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཡོད་འདུག དེའི་ནང་རང་གི་རིགས་པས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཙང་ཞིབ་ཚགས་པོ་གསུངས་ཡོད། ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་མང་ཆེ་བས་ང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན། ངས་གང་བཤད་པ་དེར་ཚ་གཞག་དགོས་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན་ང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དེའི་གསུང་འཕྲིན་འཁྱེར་ཡོང་མཁན་གྱི་བང་ཆེན་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ངའི་གསུང་ལ་ཚད་མ་འཛིན་དགོས་ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་མཚམས་ལས་འདས་པ་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་མང་། དེས་ན་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་རེད།

ང་ཚོ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་རེད།; དེར་བརྟེན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དོན་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་རེད། རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཅས་རེད། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནང་གསུངས་པའི་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ཉན་ས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་གཅིག་པ་རེད། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནས་ལྟོས་པ་དང་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་ལྟོས་པ་གཉིས་ཡོད། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་ང་ཚོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་། རྒྱུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཚོགས་ན་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྐྱེ་ཞེས་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔག་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ལ་བལྟས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་ག་རེ་ཡོང་མིན་བརྟག་པའམ། ཡང་ན་དངོས་པོ་འདིའི་གནས་བབ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལ་ཐུག་འདུག་ཅེས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་དེ་ལྟོས་པའི་རིགས་པའི་ནང་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ལྟོས་པའི་རིགས་པའི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་རེད། བཏགས་པའི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་

ནི་ཟླ་བ་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཉི་མར་ཉི་མ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་བཤད་རྒྱུ་མེད། འདོད་རྒྱལ་མཁན་པོས་མིང་དང་བརྡ་ཡི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཏིང་ཚུགས་པ་ཆགས་དུས་ཚང་མས་དེ་འདྲ་ཡིན་ཤག་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་རེད། དེའི་ནང་ད་དུང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། དཔེར་ན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆེན་པོར་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཆེན་པོར་བཏགས་པ་རེད། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ན་དེ་ཆུང་ཆུང་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྫས་སྦྱོར་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་བཞག་ན། རྫས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུམ་མཉམ་དུ་བཞག་ན་མེ་འབར་བ་དང་། འདི་འདྲ་ཞིག་མཉམ་དུ་བཞག་ན་ཆུར་འགྱུར་བ། འདི་འདྲ་ཞིག་མཉམ་དུ་བཞག་ན་རླངས་པའི་མཉམ་དུ་ཡལ་བ་རྣམས་རྫས་སྦྱོར་ཕན་ཚུན་འཐབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་དེ་འདྲའི་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་དེར་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཅས་གསུམ་གའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གནས་སུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་འདྲ་བཤད་དགོས་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་རེད། དེའི་ཆོས་ཉིད་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན་མེའི་རང་བཞིན་ཚ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་དེ་ཆུའི་རང་བཞིན་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཆུ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་རེད་ཅེས་བཤད་ན། བརླན་ཞིང་གཤེར་བའི་རྒྱུ་འདི་འདྲ་དང་རྒྱུ་མཚན་འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ལ་ཆུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བཏགས་པ་ཡིན་སྟབས་ཆུའི་རང་བཞིན་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་རེད། ད་དུང་དེ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་

བཙལ་བའི་སྐབས་སུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པ་རྟེན་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་དེ་རེད།། དེ་ཚོ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་རེད།

འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའམ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ཕྱོག་གྱུར་གྱི་གནས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐབས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ཡིན། ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོ་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མཚན་ཟེར་གྱི་ཡོད། བྱས་ཙང་ངས་ཚད་མ་རིགས་པ་ལ་ Science of Reasoning ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ Reasoning ཞེས་པ་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་སྟངས་དང་། Science of Reasoning ཞེས་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་སྟངས་ཀྱི་ཚན་རིག་གཉིས་ལའང་གོ་རྒྱུ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་དཔོག་དགོས་པ་མེད། གང་ཟག་ཕལ་པས་སྐབས་དུས་དབང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་མི་ཐུབ་པའམ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་དངོས་སུ་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་གཙོ་བོ་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཚད་མ་རིག་པ་ཟེར། རིགས་པ་གཞན་གསུམ་པོའང་གལ་ཆེན་པོ་མིན་པ་མིན། དཔེར་ན། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ནང་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ། བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིའང་མེད།། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ཇི་ལྟར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཚོད་བལྟའི་ཐོག་ནས་རྫས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་གཞག་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག གཞན་པ་ཞིག་སྣོན་པ་བསྲེ་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དྲོད་བུར་གསེད་ན་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་ཆ་ཕྲེ་ནས་བལྟས་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སོགས་མིག་གིས་བལྟ་རྒྱུ་དང་། སྣ་ཁུང་གིས་བསྣམ་རྒྱུ། ལུས་ཀྱིས་རེག་རྒྱུ། རྣ་བས་གོ་རྒྱུ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན

ནས་ཕྱོག་སྒྱུར་གྱི་གནས་ཞིག་ལ་བཅལ་རྒྱུ་དེ་ཚན་རིག་པས་ཞེས་ཀྱི་མེད།

འཕད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་གནས་སམ་གནས་སྐབས་ཕྱོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་གནས་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་རྒྱུ་དེ་རེད། དཔེར་ན། རིའི་རྩེ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དེ་གནས་ཀྱི་བསྐལ་བའི་དབང་གིས་སམ་ས་ཆ་ཐག་རིང་པོ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། དུ་བ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ་དེའི་རྒྱུ་མེ་ཡོད་དུ་སོང་བ་དེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔོག་ཐུབ། དེ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལྟ་བུ་ཙུང་ཟད་ཕྱོག་སྒྱུར་དང་། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལྟ་བུའི་ཤིན་ཏུ་ཕྱོག་ཏུ་སྒྱུར་བ་དེ་ཚོ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔོག་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་དེར་འཕད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནང་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བཞི་པོའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཉན་སའི་ནང་བཀྲལ་ཡོད། དེས་ན་རིགས་ལམ་སློབ་མཁན་ཚོས་འཕད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་རྐྱང་པ་མིན་པར། རིགས་པ་བཞི་ག་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། རང་གི་ངོ་སྐལ་དུ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་བཞི་པོའི་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྟངས་ཡག་པོ་ཤེས་ན་ཕན་ཐོགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། ཚན་རིག་དང་། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་རབས། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་སོགས་སུ་འཕད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལས། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་མང་བ་བེད་སྤྱོད་ཡོད། དེ་ཚོའང་ཕྲེད་ཚོས་ཞེས་དགོས།

འཕད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱུར་བའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེར་ Logic ཟེར། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་བའི་ Logic ཟེར་བ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིགས་པ་གསར་པ་རེད། ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བདུན་བརྒྱ་ཡས་མས་དུས་ཚོད་མ་གཏོགས་ཕྱིན་མེད། དཔེར་ན་སུག་རྲཏ (Socrates) སོགས་ནས་བརྩི་ན་ཏ་ལམ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཡས་མས་ཤིག་གི་དུས་ཚོད་བརྩི་རྒྱུ་ཡོད། དེ་མིན་མང་ཆེ་བ་དེང་

རབས་ཀྱི་ Logic སྐོར་དེ་གསར་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སོགས་རིགས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོ་མེད། Reduction ལྟ་བུ་ང་ཚོ་ནང་པའི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཟེར་བ་དེ་དང་འདྲ་པོ་རེད། འདི་ཡང་རེད་མི་འདུག དེ་ཡང་རེད་མི་འདུག དཔེར་ན་ཆེར་འདི་ཡིན་ས་རེད་ཅེས་གང་ལྟར་མཐའ་གཞན་པ་སེལ་གྱིན་སེལ་གྱིན་འགྲོ་བ་རེད། Reductionist དེ་ཚོའི་ལྟ་སྟངས་དེ་ཏོག་ཙམ་ཁུ་ཐུག་པོ་རེད། དེ་ནི་ Logic ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་རྣམ་དབྱེད་ཆེན་པོ་བརྟོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན།

རྒྱ་གར་ནང་དར་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་ནས་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲུག་ཅེས་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཙོ་ཆེ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་རེད། ལྟ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་བུ་སོགས་ལ་རྟོག་གེ་བ་ཞེས་བཤད་ཡོད། རྟོག་གེ་བ་ཟེར་བ་དེ་བོད་སྐད་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཏརྐིཀ་ཟེར། ཏརྐིཀ་ཞེས་པའི་ཚིག་ནས་རྟོག་གེ་བ་བཟོས་པ་རེད། གང་ལྟར་རྟོག་གེ་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མཁན་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྩོམ་མཁན་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་ལ་དྲང་སྲོང་གོཏམ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་བོད་དུ་གཟེགས་ཟན་པ་དང་། ཀཎ་མིག་པ། ཨུག་པ་པའང་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ཟེར་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཚད་མ་རིག་པ་གཙོ་བོར་ཤོད་མཁན་ཞིག་རེད། ཁོང་ཚོས་རྟོག་གེ་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ཟེར་བ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་རེད། ང་ཚོ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་ནང་རྟོག་གེ་ཚིག་དོན་བརྒྱད་མ་གཏོགས་བཤད་ཀྱི་མེད། རྟོག་གེ་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་ཚད་མའི་མདོ་ཟེར་བ་དེ་གོཏམ་གྱིས་བརྩམས་པ་རེད༔ དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་བྱུང་། དེ་ལ་ང་ཚོས་རྟགས་རིག་དང་། རྒྱུ་རིག་པའང་ཟེར། ཡིན་ནའང་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་ཟེར་དགོས་དོན་ནི། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཚད་ལྡན་དང་

མི་ལྡན་དེ་གཞལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཚད་འཛིན་རྒྱུ་དེ་རེད། ཡུལ་ཅན་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་མི་སླུ་བ་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མ་རིག་པས་བསྒྲུབས་ཀྱི་ཡོད། ཚད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དེ་ཡིན་སྐབས༔ པྲམཱཎ་ཞེས་པ་ཚད་གཞལ་བ་དང་ཚད་སྤྲོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་གི་ཡོད། ཚད་མ་རིག་པ་ཟེར་བ་དེ་རྒྱུ་རིག་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་རིག་པ་གཉིས་ཀ་རེད། དེར་བརྟེན་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་པྲམཱཎ་ཝརྟིཀ་ཞེས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཚད་མ་ཞེས་པའི་མིང་སྦྱར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད། བྱས་ཙང་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དང་ཕྱིར་བཏང་རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་ཚད་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་མཚུངས་ནའང་ནང་དོན་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་འཕད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་གཞན་རྣམས་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་རིགས་པའི་ལམ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས། རིགས་པའི་ལམ་དང་མ་སྦྱར་བར་ཐད་ཀར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཏ་ལམ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ལ་བལྟས་ནའང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཏ་ཅང་ཙུང་ཙུང་རེད། ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོ་ནང་ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཤ་སྟག་རེད། ཕྱིད་ཆོས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་གོ་སྐྱོང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཚིག་ཁ་ཤས་ལས་མེད། དེ་ཡང་། "ལེགས་སོ་ལེགས་སོ།། རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་།། " ཞེས་པ་ཙམ་རེད། དེ་མིན་གཞན་ཆ་ཚང་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་དབར་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཤ་སྟག

རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲོས་ནི་དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་པས་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལྟར་བྱས་ན་ Dialectical Dialogue རེད། དེ་ནི་སོ་ཀ་ར་ཊིས་ (Socrates) དང་། པེ་ལེ་ཊོ་ (Plato) ཨ་རིས་ཊོ་ཊེལ་ (Aristotle) སོགས་ཀྱིས་གསར་དུ་བཟོས་པ་མིན། སངས་རྒྱས་དང་མཧཱ་བཱིར་ (Mahavira) གྱི་གསུང་ཏ་ལམ་འདྲ་པོ་ཡོད། སྟོན་པ་དེ་ཚོའི་གསུང་ Dialectical Dialogue ནང་ཡོད་པ་དེ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་མར་སྤེལ་མཁན་ཚོས་དཔེ་བླངས་པ་རེད། Dialectical Dialogue ཞེས་པ་ནི་ལམ་སེང་ཆ་མ་བཞག་པར་དེའི་ཐོག་ཡང་ཡང་ཞིབ་ཚགས་པོས་རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་དཔེ་བླང་ས་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིན་པ་ཕལ་ཆེར་རྡ་འཕྲོད་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོའི་བསམ་པར་ནུབ་ཕྱོགས་པས་ད་ཅང་འཛོན་པོ་རྒོད་པོ་བཏང་ཡོད་སྙམ་ཡང་། ང་ཚོས་དེ་ཚོ་བདག་གཅེས་མ་ཐུབ་པར་ཉམས་རྒུད་སོང་སྐབས་ཁོང་ཚོས་ལམ་སེང་དེ་ནས་དཔེ་བླངས་ཏེ་ཐུན་བུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱབས་ནས་འགྲོ་བསྡད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐོག་མའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་སྟོན་པའི་མདོའམ་རྒྱུད་ཟུར་དུ་མེད་ཀྱང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཚང་མའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པས་ཁྱབ་ཡོད། དེ་ཡང་། "དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་།། ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི།། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས།།" ཞེས་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དང་། "རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་" ཞེས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ། "ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་གི གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏ་རེ་" ཞེས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ་སོགས་མདོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གང་སར་ཐོར་ནས་ཡོད་པ་

རེད།; ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནས་དབུ་ཚུགས་པ་བརྩི་ན་མ་འགྲིག་པ་མེད། ཡིན་ནའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློལ་འབྱེད་མཁན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནང་རྩོད་པ་རྒྱག་སྟངས་དང་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་སྟངས་དེ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་བརྩམས་མེད། རིགས་ཚོགས་དྲུག་ནང་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ཅེས་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་འགོག་པའི་གཞུང་རེད། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ནང་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ལ་དགག་པ་བརྒྱབས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཊུཡ་སྤྲུལ༹འམ་ཚད་མའི་མདོ་རྩོམ་མཁན་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་གོཏམ་ཞེས་པ་དེ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གོང་དུ་བྱོན་ཟིན་པ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རེད། དེའི་ནང་གཞན་གཞུང་ལ་དགག་པ་དེའི་དབང་གིས་རང་གི་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་གསལ་པོ་བསྟན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཞིབ་ཚགས་པོས་བལྟས་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་སུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲོས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཡོད།

དེ་རྗེས་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་ནང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་གི་ནང་རྩོད་པའི་ཐབས་ཞེས་པའི་ལེའུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་གསུང་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་འགྱུར་ཡོད་ལ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མེད། དེའི་ནང་རྩོད་པའི་གཞི་དང་། རྩོད་པ་བྱ་བའི་ཡུལ། སྒྲ་གྲོལ་གྱི་འོས་ཆོས། ཇི་ལྟར་རྩོད་ཚུལ། རྩོད་པའི་མཇུག་བསྡོམས་སོགས་དོན་ཚན་བདུན་ཡོད་འདུག

དེ་བཞིན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ནླད་བིཧིྃ་དང་ནླད་བདན་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ནང་བཤད་པའི་རྩོད་ཚུལ་དེ་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་མཐུན་པ་ལས། ནང་པ་དང་དེ་ཙམ་མི་མཐུན་པར་བརྟེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བསྟན་བཅོས་དེ་གཉིས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་མིན་ཞེས་བཀག་ཡོད།; ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་མ་བྱོན་གོང་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡོད་བསྡུད་པ་རེད།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ནི་ཡེ་ཤུའི་འདས་ལོ་ ༤༨༠ ནས་ ༥༢༠ རྩ་གྲངས་བར་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་མགོ་ཡས་མས་ཤིག་རེད། ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་དང་ད་ལྟའི་རྩོད་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐོག་མར་གསུང་མཁན་དེ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་རེད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་རྒྱུད་ལ་སོགས་ལ་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྐབས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན་མི་འགྲིག་པར་གཟིགས་ནས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་བརྩམས་པ་རེད། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ཨིན་སྐད་དུ་ Article ལྟ་བུ་རེད། རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་གིས་བརྩམས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་རྣམས་ཐོར་བ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ཏེ་དེ་དག་ལས་བསྡུས་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་བརྩམས། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ། ཚད་མ་རིགས་པའི་སྒོ་གསུམ་ཕྱོགས་གླང་གི་གསུང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་རྣམས་རེད། ཚད་མ་རིགས་པའི་སྒོ་བོད་སྐད་དུ་མེད། ཚད་མ་ལ་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། "མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར།; སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱིན་ངག ལྟར་སྣང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར།།" ཞེས་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྟོག་གེ་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན། དེ་ལྟར་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཅས་གསུམ་ནང་རིགས་པ་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ཡང་དག་དེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞིག་དགོས། ཕྱི་རོལ་པའི་ནང་ཚུལ་གཅིག་ནས་ཚུལ་བདུན་བར་འདོད་མཁན་ཡོད༑ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་དེ་ཚོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀག་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་དང་། དེ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་བཅས་རྟགས་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའམ་ད་ལྟ་ཁྲིད་ཆོས་རིགས་ལམ་ཞེས་པ་དེའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་རེད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་དངོས་སློབ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་རེད། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་བརྟེན།རང་གི་སློབ་མ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པར་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་དགོས་ཚུལ་གསུངས། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་རྒྱས་པར་སྲོལ་གཏོད་པར་གནང་མཁན་དེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རེད། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་པ་ནས་བདུན་པའི་མགོའི་བར་བཞུགས་ན་ཐལ་ཆེར་འགྲིགས། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བཅས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བརྩམས། དེའི་ནང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གཉིས་གྲགས་ཆེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནང་ཡོད་པའི་རིགས་ལམ་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་མཛད་པའི་ཀུན་བཏུས་སོགས་རྩ་བའི་བསྟན་བཅོས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྡེ་བདུན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཤང་ཚུགས་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་སུ་མཐུད་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་ཏ་ཅང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པར་བརྟེན། ཕྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའང་ཡར་རྒྱས་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་བྱུང་ཞིང་། དེང་སང་ནྱཱ་ཡ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་གར་ནང་དར་སྲོལ་ཅུང་ཆེ་ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་གྲངས་ཅན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་

གཞུང་ལུགས་དང་། གཅེར་བུ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སོགས་སུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་ཁ་ཤུགས་ཐེབས་ནས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད། དེས་ན་ཚད་མ་རིག་པ་བྱུང་ཚུལ་དང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཚུལ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས། ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ Logic དང་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ན། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་གོ་རྟོགས་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེ།

བོད་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་དར་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡིན་གྱི་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་འབྱེད་མཁན་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་རེད། ཁོང་ནི་ཚད་མ་ལ་ཧ་ཅང་མཁས་པ་ཞིག་རེད། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་བརྩམས་པའི་ཚད་ཆེན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མལ་ཤཱིལས་བརྩམས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ནང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད། དེ་འགོག་པའི་ཐབས་བཅས་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས་ཧ་ཅང་གི་རྒྱས་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་དུ་དེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དེ་ཙམ་དར་མ་ཐུབ།

ཡིན་ནའང་བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་དང་དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མའི་གསལ་མི་འདུག དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་འདུག སྔེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་སྟག་རེད། བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ཏོག་ཙམ་དགོན་པོ་ལྟ་བུ་འདུག

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་བོད་ལ་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐོག་མར་གསུང་མཁན་དེ་

ཕྱི་བ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེ་ཡིན་པར་ང་ཚོས་ཆ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་བྱུང་རབས་སྐོར་ད་ལྟ་ཞིབ་ཆགས་པོས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་བྱུང་མེད། ཁོང་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ནང་འབྱུངས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་ཀྱང་འབོད། ཁོང་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཏ་ནག་པ་རིག་པའི་སེངྒེ་ཡང་བྱུང་། ཕྱི་བ་ཆོས་སེང་གི་སློབ་མ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་ཀྱང་། ཁོང་གཉིས་ཀ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། ང་ཚོ་བོད་པའི་བྱུང་རབས་སྟྱ་བ་ཆོས་བོད་ཀྱི་སེངྒེ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ལ་ཏ་ཙང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བརྩི། ཕྱི་བ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེ་ནི་ཚད་མ་རིག་པའི་ནང་ནས་བསྡུས་ནས་བསྡུས་གྲྭ་ཟེར་བ་དེ་ཐོག་མར་བཟོ་མཁན་དང་། ཕྱི་རྒོལ་སྐྱོལ་ཀྱང་དང་སྔ་རྒོལ་ལངས་ནས་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་དང་ལག་པ་བརྡབ་པ་སོགས་སྒྲོལ་གཏོད་མཁན་དེ་རེད།

རྒྱ་གར་ནང་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། ད་ལྟ་བོད་བཞིན་ལངས་ནས་འཕག་འཚག་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་ཡོད་མེད་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་རྩོད་སྟངས་དེ་ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེས་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ནང་བོད་ལ་གསར་དུ་སྲོལ་གཏོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ལོ་ཤས་རྗེས་ས་སྐྱ་པཎྜིཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་འབྲུངས་པ་རེད། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ནི་བོད་དུ་ཚད་མའི་བསྟན་པ་དེ་གཞུང་ལུགས་བཙམས་པའི་སྒོ་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་མཛད་མཁན་དང་པོར་བརྩི་ཆོག ས་པཎ་གྱི་དུས་ཚོད་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༨༢ ནས་ ༡༢༥༡ ཙམ་བར་རེད། ས་པཎ་གྱིས་ཚད་མ་རིག་གཏེར་བརྩམས་པ་རེད། དེ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་གནད་དོན་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུས་པའི་རང་རྐྱ་འཕེར་བའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་ས་བཅད་སྤྱི་སྟངས་དང་ལེའུ་སྤྱི་སྟངས་ཟད་དེ་ཐ་དད་རེད། དེ་ནི་ནང་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཡང་། བོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད།

ང་ཚོ་བོད་པའི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་

ནས་རྒྱ་གར་དུ་བསྒྱུར་བ་ཚད་མ་རིག་གཏེར་མ་གཏོགས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་རེད། ཚད་མ་རིག་གཏེར་བོད་སྐད་དུ་བརྩམས་ནས་དེ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་བརྟེན། རྒྱ་གར་ནང་དུའང་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས་ཚད་མའི་ལྷ་རྒྱུད་ཅིག་བྲིས་འདུག དེའི་ནང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་པོར་བཀོད་ཡོད་ལ། ས་པཎ་གྱིས་ཞུ་སའི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜིཏ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མཚན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་དྲན་གྱི་མི་འདུག དེ་ལྟར་ས་པཎ་གྱིས་ཚད་མའི་བརྒྱུད་པ་དེ་བོད་དུ་དར་སྤེལ་གནང་བ་རེད། དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་བྱུང་རབས་སྣ་བའི་སྐབས་སུ་ཙོང་ཁ་པའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་ (Pre-Tsongkapa Period) དང་ཙོང་ཁ་པ་རྗེས་ཀྱི་དུས་རབས་ (Post-Tsongkapa Period) ཞེས་ཕྱེ་བ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་བརྩམས་མེད་ཀྱང་གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་བ་རེད། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དང་ཊཱི་ཀ་ཆེན་སོགས་བརྩམས་པ་དང་། དེ་ནས་གདན་ས་སོ་སོའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ཡིག་ཆ་རྩོམ་མཁན་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་དང་མི་འདྲ་བར་བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྩ་ཆེན་པོ་བཙི་རྒྱུ་ནི་ཚད་མའི་གཞུང་ཀུན་ནས་བཏུས་པའི་བསྡུས་གྲྭ་དེ་ཐོག་མར་དཔེ་ཆ་སློབ་སྐབས་བསླབ་རྒྱུའམ་རིགས་པའི་སྒོ་འབྱེད་ཚགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ས་སྐྱ་དང་དགེ་ལུགས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། བཀའ་བརྒྱུད་དང་རྙིང་མས་དེ་ཙམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཚུལ་དགོངས་པ་དེ་ནོར་འཁྲུལ་རེད།

རྙིང་མའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ནས་བཟུང་ཤུགས་ཆེ་དར་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཉུར་ཆེན་ཤྲཱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཆོས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་དེའི་ནང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཚད་མ་ལ་ཧ་ཅང་

མཁས་པ་ཡིན་པ་ཁོང་གི་གསུང་ཚང་མའི་ནང་ནས་རྟོགས་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཞིག་ད་བར་རྙེད་སོན་བྱུང་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ དང་ ༡༩༥༩ ཙམ་ལ་རྙིང་མའི་སྤྲུལ་མཁན་པོ་གོང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་གོང་པོའི་དགོན་རྙིང་ཞིག་ནང་ཀུན་མཁྱེན་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་བརྩམས་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་རྙེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་བྱུང་ཡང་། དཔེ་ཆ་དེ་ད་བར་ཐོབ་སོན་བྱུང་མེད། གང་ལྟར་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་རྙིང་མའི་ནང་དུའང་ཧ་ཅང་དར་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་རྗེས་སུ་ཀཿཐོག་དང་། ཞེ་ཆེན། དཔལ་སྤུངས་སོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་གཞུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ནང་ཚད་མའི་གཞུང་ཡོད་ཤག་རེད།

བཀའ་བརྒྱུད་ནང་ཀརྨ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྭགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ༑ ཞྭ་དམར་པ་བརྒྱད་པ། ཀུན་མཁྱེན་པད་དཀར་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་འགྲེལ་པ་བརྩམས་ཡོད༑ དེར་བརྟེན་དེང་སང་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་བྱུང་རབས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པར་གང་བྱུང་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཚོར་མགོ་བོ་འཁོར་རྒྱུ་མེད།

གཡུང་དྲུང་བོན་ལའང་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བལྟས་ནས་བརྩམས་པའི་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚོད་འདུག

དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པ་ཚང་མའི་ནང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་སློབ་གཉེར་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་ཕྱྭ་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེའི་ཐོག་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྩལ་དུ་མི་བཏོན་པ་དེ་འདྲ་མིན།

རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཚད་མ་རིག་པ་ཁྲུངས་གཏུག་ས་དེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས་བཅས་བཞི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བའི་ནང་། སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང༎ ལོག་སྨྲ་ཚར་གཅོད་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པ་ལས༎ ཞེས་དེ་ཚོའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་རིག་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལ།། དངོས་སུ་འདི་རྩོམ་འདི་ནི་མ་འོངས་དུས།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།། གསུང་གི་གནང་བ་སྐུལ་བའང་ཚད་མར་བྱེད།། ཅེས་ཀུན་བཏུས་རྩོམ་སྐབས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་དེ་དག་དྲངས་ཏེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་བཅས་བཞི་པོ་དེ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གི་ཁུངས་གཏུག་ས་ཡིན་པ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད།

དེ་ནས་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དྲི་བ་གཅིག་སླེབས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ན༑ ནང་དོན་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་རིག་གནས་ཆེ་བ་བཞི་པོ་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་སུ་གཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དང་དོགས་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན། ཡིན་ནའང་དྲི་བ་དེ་དག་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སློབ་སྦྱོང་གི་རིམ་པའི་ནང་ཚད་མ་རིག་པ་ཇི་ཙམ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེའི་ནང་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་འདི་ཇི་ཙམ་གྱི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་གང་ཡིན་རུང་། གང་ལྟར་ཆོས་ཁས་ལེན་མཁན་དང་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན། ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་དང་དད་པ་མེད་མཁན་ཚང་མས་མཉམ་དུ་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ངས་ཐོག་མར་ཞུས་པ་བཞིན་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་ནའང་ཆ་བཞག་ནས་མི་འགྲོ་བར༑ དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཡིན་པ། ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་

ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་འགྲོས་དེའི་ཐོག་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིབ་ཚགས་པོས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་འབྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཞིག་རྙེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལག་ཆ་ཞིག་ང་ཚོར་ཡོད་བཞིན་དུ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བར་དཀའ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཁོ་ནར་བསྟེན་ན་དེ་ཆུད་ཟོས་དང་ཧ་ཅང་ཕངས་པོ་རེད། དཔེར་ན་རང་ལ་ཡོད་པའི་རྙ་ཆེའི་ནོར་དེའི་རིན་ཐང་མ་ཤེས་པར། བེད་སྤྱོད་མེད་པའི་གཞན་གྱི་དངོས་རྫས་ལ་འདོད་རྔམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོར་ཡོད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། སློབ་ཚན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་མིག་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་ཤེས་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད།

བོད་དུ་རིག་པའི་གནས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་དང་བསྟུན་ནས་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བརྩམས་པ་ཤ་སྟག་རེད། སྒྲ་དང་སྙན་ངག སྨན་དང་རྩིས་སོགས་ནམ་རྒྱུན་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཚོའང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་རྐྱང་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

དེས་ན་ད་ལྟ་ཁྲིད་ཚོས་གསུངས་པ་བཞིན་ཨང་རྩིས་དང་། ཚན་རིག་སོགས་གང་ལ་སྦྱར་ནའང་མ་འགྲིགས་པ་མེད། གལ་ཏེ་རིགས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་རིགས་ལམ་དེ་ཆགས་ན་གནས་ཚུལ་གང་གི་ཐོག་ཁའང་དཔྱད་པ་བྱེད་ཚོག

བོད་དུ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་རྩོད་པའི་སྲོལ་དེ་མ་དར་བ་རེད། དཔེར་ན་དག་ཡིག་དང་སུམ་རྟགས་སྙན་ངག་སོགས་འཁྲིད་པའི་སྐབས་སུ་རྩོད་པ་རྩོད་ཀྱི་མ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ཐམ་པའི་ལོར་རྡཛ་ཞྭ་ལུར་ང་ཚོ་བླ་སྤྲུལ་དགེ་བཤེས་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་ཚོས་༢སྐྱབས་རྗེ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་སུམ་རྟགས་དང་དག་ཡིག་སྙན་ངག་བཀའ་འཁྲིད་ཞུ་སྐབས་ཉིན་ལྟར་རྩོད་པ་རྩོད་ཀྱི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རིག་གནས་ལའང་རྩོད་པ་རྩོད་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག

བོད་དུ་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཀྱིས་རྩོད་པ་རྩོད་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་མ་དར་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོ་མི་སྨ་མ་རིར་ (Missamari) སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་གྲྭ་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དབྱེར་མེད་པ་ཚང་མར་སྐྱོབ་གསོ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གོས་ཐུང་དང་སྟོད་ཐུང་སྤྲད་པ་རེད། མཁན་པོ་མན་ཆད་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་གོས་ཐུང་དང་སྟོད་ཐུང་གྱོན་པའི་སྐབས་རེད། དེ་དུས་དཔེ་ཆ་བ་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། དགོང་མོར་རྩོད་པ་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཐོག་མར་གོས་ཐུང་དང་སྟོད་ཐུང་གྱོན་ནས་རྩོད་པ་མཐོང་སྐབས་མིག་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོང་གི་འདུག གང་མཚམས་ཤིག་ལ་གོམས་ཡོང་དུས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་འདུག

སློབ་ཕྲུག་ཚོས་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་ཆས་གྱོན་ནས་རྟགས་བསལ་གཏོང་སྐབས་ཀླད་པ་མཁྲེགས་པའི་གྲྭ་པ་རྒན་པ་ཚོའི་སྤྱན་ལ་མི་བདེ་བ་ཏན་ཏན་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་རྩོད་པ་རྩོད་པའི་དོན་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ལས། རྩོད་པ་རྩོད་མཁན་གང་ཟག་གི་ཆས་ལ་བལྟ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་རབ་བྱུང་གི་དབྱེ་བའང་མེད། དེ་ནི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མིན།

ད་གིན་འདིར་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་ཞིག་གིས་སློབ་ཕྲུག་ངོས་ནས་ངོ་སྣང་དེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཚུལ་གསུངས་སོང་། དེར་ང་ཚོས་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད༑ སློབ་ཕྲུག་ངོས་ནས་ངོ་སྣང་སློབས་རྒྱུ་དེ་སུས་བཟོ་དགོས་སམ། དེ་ནི་ཕ་མ་དང་། སྒྲིག་འཛུགས། དགེ་རྒན་བཅས་སུའི་ལས་འགན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་འགན་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཕྲུ་གུའི་ངོ་སྣང་སློབས་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་དགེ་རྒན་གྱི་ཐོག་མའི་ལས་འགན་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒན་ལགས་རྣམ་པ་ཚོས་ཕྲུ་གུའི་ངོ་སྣང་འགུག་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ངེས་པར་དུ་བཙལ་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གཡལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཚད་མ་རིག་པ་དེ་སློབ་ཚན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཕྱྭ་གྱུའི་དོ་སྣང་བླང་རྒྱུར་གཅིག་བྱས་ན་སྐབས་བདེ་བ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དྲན་གྱི་ཡོད། དགེ་རྒན་ཚོས་དགེ་རྒན་ཙམ་མིན་པར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཐབས་ཤེས་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོད། མཚན་ཉིད་པས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཡོངས་འཛིན་དང་བླ་མ་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་གི་རེད། ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བླ་མ་ཡིན་ན་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པའི་མ་ཁྱབ་ཅེས་དང་། སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཡོངས་འཛིན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་དང་ནི།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་པ་དེ་ནི་དེང་རབས་དགེ་རྒན་གྱི་འོས་ཆོས་བཤད་པ་དང་ཏ་ཅང་མཚུངས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་དང་པོ་ནི་སེམས་མི་འགོང་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། སེམས་མི་འགོང་བ་ཞེས་པ་སེམས་མི་ཞུམ་པའམ་སེམས་སྐྱིད་མི་ལུག་པ་ཡིན། སེམས་མི་ཞུམ་པའམ་སེམས་སྐྱིད་མི་ལུག་པ་ཡོང་བར་དོ་སྣང་དང་དབྱིངས་སློབས་ཐུབ་པ་དགོས། དེར་བརྟེན་སློབ་ཚན་གྱི་དགོས་པ་དང་ཕན་ཡོན་སོགས་གསུངས་ནས་ཐོག་མར་སེམས་མི་འགོང་བ་བཟོ་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་སློབ་ཚན་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་བསླབ་དགོས། སློབ་ཚན་བསླབས་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་ཚན་དེ་ཤེས་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡོད་པ་རྣམས་འདོར་དགོས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེའང་རྣམ་གྲངས་ཏ་ཅང་མང་པོ་རེད། ཕར་ཕྱིན་ནང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཙོ་བོ་དེ་ཉོན་མོངས་མང་བ་དེ་རེད། སྐྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་སོགས་ཉོན་མོངས་མང་བའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ཚོ་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་གྲོགས་ངན་པ་དེ་གཅིག་རེད། དེ་ཡང་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་ཕོངས་པ་དེ་གཅིག་རེད། འདིར་ཕོངས་པ་ནི་རྒྱུ་ཅ་ལག་གིས་ཕོངས་པ་ལ་མི་ཟེར། སློབ་སྦྱོང་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བྱེད་སྐབས་དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་མཁོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་མ་འདང་ན་མི་འགྲིག དཔེར་ན་དཔེ་ཆ་ཡིན་ན་དཔེ་ཆ་ཚང་

བ་ཞིག་དགོས། ཚན་རིག་ཡིན་ན་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ (Laboratory) ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་མཐུན་རྐྱེན་གྱིས་མ་ཐོངས་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་གཅིག་རེད། མཐའ་མ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་རེད། རང་དབང་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་བརྒྱུད་ལམ་ནང་གང་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་པ་ནི་དེང་སང་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། གང་ལྟར་སློབ་ཕྲུག་སོ་སོའི་རང་དབང་གི་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་དེ་བརྐྱགས་ནས་བརྟན་འཛིན་དང་གསར་ཤོག་སོགས་ཀྱིས་གར་ཁྲིད་ཆགས་ཡོད། རང་གི་དགོས་མཁོ་དེ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་རང་དབང་གི་བསམ་བློ་བཟོ་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་གནང་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གཟབ་ཆེན་པོ་རེད།

རྩོད་པ་རྩོད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཏ་ཅང་ཆེ། འདིའི་ནང་རྐང་པ་དང་། ལག་པ། སྙིད་པ། མགོ་སོགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་ཚང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ངག་གི་རྩལ་སྦྱོང་དང་རླུང་སྦྱོང་ཡང་ལོགས་སུ་མི་དགོས། སྣང་བ་སྐྱིད་པ་དང་དགོད་བྲོ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་མང་། རྟགས་བསལ་རེར་ལན་རྒྱག་པའམ་ལན་རེར་རྟགས་བསལ་གཏོང་བ་སོགས་བསམ་བློ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཕན། སློབ་མ་༧སྐྱབས་རྗེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཐྲ་ཤཁས་རི་ལ་བསྡད་ནས་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལས། ཉིན་བཅོ་ལྔ་ཆོས་ར་རུ་ཕྱིན་ནས་རྩོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཆེ་ཞེས་བཀའ་གནང་གི་ཡོད།

རྟགས་བསལ་གཏོང་བའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ Human Expression གྱི་བརྒྱུད་ལམ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད། Human Expression གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ཡོངས་གྲགས་ནི་ Physical, Vocal, Emotional, Spiritual བཅས་རེད། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ། ནང་དོན་རིག་པའི་ཉམས་མྱོང་བཅས་བཞི་པོ་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་རྩོད་པ་ལ་མ་གཏོགས་མེད། སློན་མ་གྲྭ་སར་དགེ་ཆ་ལྟ་མཁན་ཚོར་ཆ་རྐྱེན་ཏ་ཅང་སྐྱོ་པོ་རེད། ཡིན་ཡང་གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་བསྡད་ཐུབ་པ་རེད།

གང་ལགས་ཤེ་ན། རྩོད་པ་རྩོད་པའི་ནང་ལ་གད་མོ་ཤོར་ཤོར་བསྡད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ལུས་ལ་ལུས་རྩལ་དང་། ངག་ལ་ངག་གི་རྩལ། བསམ་བློ་ལ་བསམ་བློའི་རྩལ་བཅས་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སེམས་ཚོར་དང་བཅས་པ་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཡིན་ནའང་ཁྲིབ་མཐའ་རྩོད་སྟངས་དེ་དང་པོ་ནས་སློབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད༑ ཁྲིབ་པར་ཐལ་ཟེར་དུས། འདོད་ཅེས་ལན་བཏབ་རྗེས་རྟགས་བསལ་མི་འཕོ་བ་ཞིག་དགོས༑ དེ་ཡང་ཁྲིབ་ཟེར་དུས། དེ་ལ་མ་ཁྲིབ་པ་ཞིག་འཕྱིར་ཡོང་ནས། དེ་གང་འདྲ་རེད་ཅེས་རྩོད་དགོས། གང་ལྟར་རང་གི་རྣམ་དབྱོད་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་དབྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་ཀ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། གཞན་ཁ་ལབ་བསླབས་པ་དང་རྟགས་བསལ་བསྒྲིགས་མ་བཞིན་ཞོག་ཟེར་དུས་བཞག་པ་དང་རྫོགས་འགྲོ་ན་དེ་ཙམ་ཕན་ཐོགས་མེད། རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར་དུས་འགལ་བ་ཡིན་ཤག་གིས་བཞག་ན་དེ་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལས་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་འཕྱིར་ཡོང་ནས་དེ་གང་འདྲ་རེད། གཉིས་ཀ་མ་རེད་དམ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་རྩོད་མཁན་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་པར་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས།

ཡིན་ཤག་དང་ཁ་ནས་ལབ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་སེམས་ནང་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་དེ་སྐྱོན་ཞིག་རེད། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་རེད་ཅེས་ལབ་ཤེས་ནའང་བུམ་པ་མི་རྟག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་སེམས་ནང་མ་གོ་བ་ཡིན་ན་ཁག་པོ་རེད། གང་ལྟར་བློ་ཡིས་དཔྱད་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་རྟག་པ་ཡིན། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཞོག་ཟེར་ན་བུམ་པ་འཛོག་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་པ་རེད་དམ། བུམ་པ་དེ་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་རེད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་དེ་རྟག་ཏུ་མ་བརྣག་པ་བྱེད་དགོས། ཇིདྡུ་ཀྲིཥྞ་མུརྟིས་ (Jiddu Krishnamurti) ཁྱེད་རང་དྲི་བ་དང་མཉམ་དུ་བསྡད་ཐུབ་པ་འདུག་གམ་ (Can you live with question?) ཞེས་རྟག་ཏུ་གསུང་གི་རེད། གང་ལྟར་དམ་

བཅའ་འཛུག་མཁན་དེས་དོན་དག་ཅིག་ཐག་བཅད་ན། རྟགས་བསལ་གཏོང་མཁན་གྱིས་ཐག་བཅད་པ་དེར་ལྷན་ཀ་འཁམ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་བཙལ་དགོས་པ་དེ་རྟགས་བསལ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་གཙོ་བོ་དེ་རེད། དེ་མེད་ན་ཁ་ནས་སྐྱོར་བ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་བསལ་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་རིགས་ལམ་ཐོག་མར་སློབ་དུས་ནས་དོགས་པ་དང་དྲི་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་གྲྭ་སར་ཡིན་ན་དགེ་རྒན་ཚོས་རྟགས་བསལ་སློབ་པ་མ་གཏོགས། འཛིན་མཚམས་སློབ་ཀྱི་མ་རེད། འཛིན་མཚམས་ལས་སླ་པོ་ཡིན་ནའང་སོ་སོས་བཙལ་དགོས་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་དུ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན། སློབ་ཕྲུག་སོ་སོས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔྱད་པའི་བློའི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་རེད། རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔྱད་པའི་བློའི་ནུས་པ་དེ་གོང་འཕེལ་ཕྱིན་ན་དོ་སྣང་རང་བཞིན་གྱིས་སླེབས་རྒྱུ་རེད།

དེ་རིང་འདིར་རྟགས་བསལ་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། ཚང་མར་ལེགས་སོ་སྤུགས་བརྗོད་ཡོད། གཙོ་བོ་ཚོས་དགེ་རྣམ་པ་ཚོས་དང་པོ་སེམས་མི་འགོང་བ་ཡོང་ཐབས་དང་། དེ་ནས་རྟགས་གསལ་བསླབ་རྒྱུ། མཐའ་མ་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་འདོར་རྒྱུ་བཅས་དེ་གསུམ་ཚང་བ་གནང་ཐུབ་ན། དགེ་རྒན་ཙམ་མིན་པར་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་ཆགས་རྒྱུ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་ཙམ་ཞུས་རྗེས་རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པ་དབུ་འབྱེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྡ་སྟེང་བོད་ཁྱིམ་དུ་གདན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

༄ ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱུར་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་མགོ་གཡེལ་ཆེ་བའི་སློར་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། དེ་རིང་འདིར་ཚོགས་འདུར་ཐེབས་པའི་སྐབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་༑ བོད་ལྟག་ཁྲིམ་སྡེའི་འགན་འཛིན་དབུ་ལས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་རྣམ་པ་བཅས་ཚང་མར། ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་བྱའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་རྟེན་འབྲུང་དུས་སྟོན་ལ་འཚམས་འདྲིའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལོ་འདི་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་དོན་རྣམས་དམིགས་བསལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ལྟག་ཁྲིམ་སྡེའི་དབུ་ལས་རྣམ་པས་ང་ལ་སློབ་གྲྭ་འདིར་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡང་ཡང་གནང་གི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ང་རང་གི་ལོ་ནའི་བབ་དང་ལས་དོན་ནས་རྒས་ཡོལ་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་མི་རབས་རྙིང་པ་ཆགས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དྲན་ཡུལ་ནས་ཡལ་དགོས་པ་དང་། ལས་དོན་གང་ཡིན་ཡང་མི་རབས་གསར་པ་ཚོས་ཐུགས་འགན་བཞེས་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་པ་ཡིན་སྐབས། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འབྲེལ་འདྲིས་དང་གཏམ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་སོགས་མི་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཡིན་ནའང་འདི་ནས་ཐུགས་རེ་གནང་དུས་མ་

བཅར་ཐབས་མེད་ཀྱིས་ཡང་ཡང་སླེབས་བསྡད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གནད་དོན་གསར་པ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།

དེ་རིང་ལོ་འདིའི་སློབ་དུས་གསར་པ་ཚོགས་པ་དང་བསྟུན་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཉིན་གཅིག་པོ་དེའི་མཛད་རིམ་ནང་ "ཆོས་དང་མ་འབྲེས་པའི་བཟང་སྤྱོད་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་" ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཞེས་བཀོད་འདུག ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྣང་པའི་གདམས་ངག་མང་པོ་གནང་ཡོད་པའི་ནང་ནས "ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་" དང་ "འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་" ཞེས་པའི་གདམས་ངག་རྣམ་པ་གཉིས་པོར་དེང་སང་འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་དང་། གདེང་འཇོག་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། "འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་" (Universal Responsibility) སྐོར་གྱི་གདམས་ངག་དེ་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གྲངས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་༧ཞབས་སོར་འཁོད་རྒྱུའི་དབུ་འཛུགས་གནང་བའི་སྐབས་ཙམ་ནས་བཀའ་གནང་བའི་གདམས་ངག་ཅིག་རེད། དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དང་ལེན་དང་། དབྱེད་ཞིབ༑ ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད།

"ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་" ཅེས་པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ གོ་གྲངས་ནས་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀའ་གནང་རྒྱུ་དབུ་ཚུགས་ཟིན་འདུག། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཐམ་པའི་ལོ་གསར་དེ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྷོ་ནྟ་ཧ་སྒྲིར་༧ཞབས་སོར་འཁོད་པའི་སྐབས་དང་འཕེལ་བ་ཡིན་སྟབས། སྐབས་དེར་དྭ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ད་ལྟ་བཞིན་འཛོམས་པོ་མེད་འདུག། ཁ་པར་དང་ཀམ་པུའུ་ཏར་གྱི་ཐོག་ནས་ཨ་རི་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕྱི་ལོ་སྟོང་ཚོ་གསར་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཅིག་གནང་བ་རེད། དེ་ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་དངོས་སུ་བཀའ་གནང་དབུ་ཚུགས།

དེ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཧ་ཅང་མང་པོས་དད་གུས་ཆེན་པོ་དང་། ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཁག་དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཉམས་ཞིབ་དང་ལག་བསྟར་འགྲོ་དང་འགྲོ་ཐུས་ཡིན་ཟེར། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནས་ངག་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ཐུགས་སྣང་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་འདུག

སྔྲུང་ཞིག་ཞུ་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ གྱི་གྲངས་ནང་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྦྲ་ར་ནཱ་ཐར་༧ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་ཤིག་ལ། སྐབས་དེའི་སྦྲ་ར་ནཱ་ཐ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལྷག་པའི་རིགས་བདག་ཊོག་ཏར་ཀ་པི་ལཱ་བཱཏྶྱཱཡན་ (Dr. Kapila Vatsyayan) མཆོག་གིས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ། མགོན་པོ་གང་གིས་སྤྱར་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་གསར་པ་"འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་" ཐོག་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ངོ་སྣང་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཧ་ཅང་མང་པོ་འདུག རྒྱ་གར་དང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ད་ལྟ་དེའི་སྐོར་གླེང་མོལ་དེ་ཙམ་མི་འདུག་པས། གལ་ཏེ་སྦྲ་ར་ནཱ་ཐ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཉམས་ཞིབ་པ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ཆེད་མངགས་འདིའི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གཞག་ན་གང་འདྲ་ཡོང་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་སོང་། དེ་དུས་ང་ཡང་མཉམ་བཅར་ཡོད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ངས་བཤད་པ་དེ་ཚོ་དོན་དག་ཡོད་པ་དང་༑ ངོ་སྣང་བྱེད་འོས་པར་མཐོང་ན་སློབ་གཉེར་བ་སོ་སོས་རང་འགུལ་དང་དྭང་བླངས་ཐོག་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཀོད་བསྒྲིགས་བྱེད་ན་འོས་པོ་མེད། དེ་དུས་ཞལ་ཤོབ་དང་སྨྲགས་ནས་ང་མཚོ་ཅོ་ཁུང་ནང་བཞིན་ངའི་རྩོམ་ཡིག་དེ་ཚོ་ཚང་མས་ཀློག་དགོས་ཞེས་བཙན་བཀའ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཉེན་ཡོད། ཅི་སྟེ་ངོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཡོད་ན་སྒྲིག་འཛུགས་ངོས་ནས་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་ན་འགྲིགས། དེ་མིན་སྒྲིག་འཛུགས་རང་ངོས་ནས་དེ་འདྲའི་ལག་ལེན་མ་བསྟར་ན་ཡག་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་། དེ་དུས་ངའི་བསམ་བློའི་ནང་ཐུན་བུའི་མི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་

༸དགོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་སྟབས། མཐོ་སློབ་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དེའི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་དང་བཀོད་བསྒྲིགས་ཞུ་བདེ་མ་བྱུང་།

༸དགོང་ས་མཆོག་གིས་སྔ་མོ་ནས་ཞལ་ཆོར་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཱནྡྷིའི་རྗེས་འཇུག་འབྲེལ་སོང་ཀེ་བི་བཀྵི་ (K.B. Bakshi) ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་ཐུགས་ངོ་མཁྱེན་པ་མེརཋ་ (Meerut) ལ་ཡོད་པའི་ IMT Group of Colleges དེའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཡས་མས་ཤིག་ལ་༸དགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་བཅར་ཏེ། ཧི་མཱ་ཅལ་ནང་༸དགོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད། མཚན་དེ་ལྟར་བཏགས་ཆོག་པའི་བཀའ་གྲོལ་ཞུས་སོང་། ༸དགོང་ས་མཆོག་གིས་ངའི་མིང་ཐོག་ཏུ་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་བཙུགས་ན་ཆོག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལས་ད་ལྟ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སེམས་དང་སྲོག་གི་སྐོར་ལ་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་གོ་བསྡུར་བྱས་པའི་གྲུབ་དོན་དུ་སེམས་དང་སྲོག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཡན་ལག་ཅིག་རྒྱ་གར་དུ་བཟོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་༸དགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལྟར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཚབ་ཏུ་སེམས་དང་སྲོག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་རྒྱ་གར་ནང་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་སོང་། ཀེ་བི་བཀྵི་ཁོང་ནས་རྒྱུན་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ནང་ཆགས་ལྷ་བྱུས་ཐུགས་ལ་གང་ཤར་ཐད་ཀར་ཞུ་མཁན་ཞིག་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་ནའང་། བཀའ་སློབ་མན་ངག་རྩ་ཆེ་བ་ཚང་མ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གནང་གི་འདུག དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཞུས་སོང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཞད་མོ་དང་སྨྲགས་ངས་སུ་ལའང་ང་ལ་གཅིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། ཉན་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ང་ལ་ཤོད་ཅེས་ཚུར་ལབ་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་ངས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ངའི་ནོར་འཁྲུལ་མ་རེད། རྒྱ་གར་བའི་ནོར་འཁྲུལ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོར་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱ་གར་བས་དེར་དོ་སྣང་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་

མཁན་སུ་འང་མེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཀོ་བི་བཀླིས་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྲོམ་གཞིའི་ནང་འཛུད་དགོས་ཀྱི་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ལས་གཞི་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་འདུག དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཡན་ལག་དེའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་དེ་རྩོམ་ཆོག་པ་ཞུ་ཞེས་ཞུས་པར་བརྟེན། དེ་བྱེད་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་།

དེ་ལྟར་འདས་པའི་ལོ་གསུམ་རིང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཨེ་མོ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོ་བཞེས་པ་དང་། དེ་མིན་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཁ་ཤས་ནང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་སྒྲིག་འཛུགས་བཟོས་ཏེ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་དང་། དེ་བཞིན་མངའ་སྡེ་དང་གྲོང་སྡེ་སོ་སོའི་ནང་དུའང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དང་༑ ལྷག་པར་དུ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དེའི་སྐོར་ལས་འཆར་དང་། རང་འགུལ་གྱིས་ཐུགས་སྣང་གནང་མཁན་དེ་ཙམ་དེ་ཐོན་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདུག

ད་རིང་གི་བརྗོད་གཞིའི་ནང་ "ཆོས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད" ཅེས་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། "ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད" ཅེས་པ་དེ་ད་ཆ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདིའི་གཏིང་ཟབ་ལོད་དང་། རྒྱ་ཆེ་ཚུང་ལ་བལྟས་ན། དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སློབ་ཚན་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་། སྲིད་དོན་ཚན་རིག ས་ཁམས་རིག་པ་ལྟ་བུ་དང་དོ་མཉམ་པའི་སློབ་ཚན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སློབ་ཚན་གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་སློབ་སྦྱོང་ (Interdisciplinary study) བྱེད་རྒྱུའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ངས་ད་ལྟ་འདིར་ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་ནང་ཞུ་ཐུབ་ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྤྲོམ་གཞི་དང་ས་བཅད་ལྟ་བུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་ན་བསམས་སོང་། གང་ལགས་ཤེ་

ན༑ གལ་ཏེ་དེའི་ཐོག་ཚང་མས་ཐུགས་སྣང་གནང་ན། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་མི་རི་ཀ་གཉིས་ཀའི་ནང་དེའི་ཚོད་བལྟ་གང་འཚམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནང་དུའང་ ༢༠༡༨ ཕྱི་ཟླ་བདུན་པ་ཙམ་ནས་སྐད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་ལམ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་བཅུ་གྲངས་ཤིག་ཏུ་འདིར་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་ཚོད་བལྟ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ང་ཚོ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཀུན་ལགས་རྣམ་པ་ཚོ་དང་། འཛིན་སྐྱོང་བཅས་ནས་ཐུགས་སྣང་གནང་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད།

༨གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་ (Secular Ethics) ཅེས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན། དོན་ཚན་དང་པོ། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཀྱིས་མཇོན་པའི་སྒྲིག་ལྡན་ཚང་མ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། སའི་གོ་ལ་འཁོར་ཞིག་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡང་ཡོད་རེད། དེ་དག་ཚང་མ་ཡོང་དགོས་པའི་གནད་དོན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད༑ དེ་ལ་རྒྱས་བཤད་མང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ཙང་། བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་ཇོག་ཇོག་ལྟ་བུ་ཞུ་ན་འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་ལ་ཐུག་ཡོད།

འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་ཉམས་ཆག་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོས་ཕྱི་བལྟས་ཤིག་སློག་ན། ཧ་ལམ་ལོ་ ༢༥༠ དང་ ༣༠༠ ཡས་མས་ཤིག་གི་སྔོན་ནས་འཛིག་རྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱིན་པ་རེད། འགྱུར་བ་དེའང་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དཔལ་འབྱོར་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཆབ་སྲིད་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་རེད། རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་དང་མི་གཅིག་དབང་འཛིན་གྱི་རིང་ལུགས་དེ་དག་རིམ་པས་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད། ཁོ་

རང་ཚོ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཕོད་སྟངས་ལྟར་ན་དེ་ལ་བསྐྱར་སད་ཀྱི་དུས་ (Renaissance) ཞེས་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་བརྩི་བ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་ཡག་པོ་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྡུག་པོའང་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཁྲིད་ཡོང་བ་རེད།

དེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་ཟ་དད་དུ་དབྱེ་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། འཛིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་རྒྱང་པ་ལ་ Secularism ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ད་ལྟའང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་བློའི་ནང་ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་དང་། ཆོས་འགོག་རིང་ལུགས། ཆོས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་མཁན། ཆོས་མི་དགོས་ཟེར་མཁན་སོགས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ Secular ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་ང་ཚོ་ཤར་ཕྱོགས་པས་གོ་བ་རྒྱག་སྟངས་བཞིན་བརྒྱབ་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུག་དེབ་དེའི་ཞལ་བྱང་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ Beyond Religion, Secular Ethics ཞེས་ཡོད། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་ Secular ཞེས་བརྗོད་ན། ངེས་པར་དུ་ཆོས་ལ་འགལ་ཟླ་བྱེད་མཁན་དང་། ཆོས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གོ་རྒྱུ་རེད། དེས་ན་ Secular ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་མ་འཇོག་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུས་འདུག དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ཐུག་དེབ་དེའི་ཞལ་བྱང་ལ་ Beyond religion, Ethics for a whole world ཞེས་བཀོད་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐུག་དེབ་ནང་ Secular ethics ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཡང་ཡང་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ Secular ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཨིན་སྐད་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་པོ་ (Encyclopedia) དེ་ཚོའི་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་དེའི་དོན་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཕལ་ཆེར་ ౭༠ ལས་མང་ཤིག་འདུག ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཨེ་ཀེ་སརན་ (Prof. A.K. Saran) ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ Secular གྱི་རྣམ་གཞག་གསུང་སྟངས་དེ་ཐད་དེ་ཟ་དད་རེད། གང་ལྟར་དེང་སང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྷན་དྷི་(Mahatma Gandhi) དང་། ཨཱ་ཙརྱ་བི་ནོ་བྷ་བྷ་བེ། (Acharya Vinobha Bhave) སྭཱ་མི་བི་བེ་ཀཱ་ནནྡ་ (Swami Vivekanand) སོགས་

གྱི་གསུང་སྐབས་ལྟར་ན། Secular དེ་ཆོས་འགོག་རིང་ལུགས་དང་ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་སུ་མ་བསྒྱུར་བར་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ (སརྦ་དྷརྨ་སམྦྷཱ) ལ་བསྒྱུར་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་སམྦྷཱ་ཞེས་པ་དེ་གཅིག་གྱུར་གྱི་མཐོང་སྣང་དང་གཅིག་གྱུར་གྱི་གུས་ཞབས་ལ་གོ སརྦ་དྷརྨ་ཞེ་ན་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་གཅིག་གྱུར་གྱིས་གུས་ཞབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ Secular གྱི་གོ་དོན་ལ་བཟུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ Secularism དང་ Secular ethics གསུང་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་ཆོས་འགལ་རིང་ལུགས་མིན་པ་དེ་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས།

ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་དེ་ཆོས་ལུགས་ཁག་ལ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དུའང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་མི་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་གྱིས་ Secular ཀྱི་ལུང་པ་དེ་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཆོས་བསླབ་ན་འཁྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་པའི་གནས་སྐབས་སླེབས་པ་རེད།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། ཆོས་ལུགས་སོ་སོ་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་བཞིན་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་དཀོན་པོ་ཆགས་པ་རེད། ང་ཚོ་ནང་པ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ནའང་ཉིན་ལྟར། “སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ༑༑” ཞེས་སོགས་འདོན་གྱི་ཡོད་རུང་། དངོས་གནས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་ཚིག་དོན་དང་མཐུན་པའི་མི་ཚེའི་ཀུན་སྤྱོད་ཅིག་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཏ་ཅང་དཀོན་པོ་རེད། བསླབ་པ་ལྔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིན་ལྟར་ལེན་མཁན་དེ་ཚོས་ཀྱང་། བསླབ་པ་ལྔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྲུང་མཁན་དེ་འདྲ་མཐོང་དང་མཐོང་སྲུས་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་ནས་བཤད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་ཉམས་ལེན་གཉིས་པོ་རྒྱབ་འགལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་སྐབས༑ ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཆགས་སོང་བ་རེད།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་གྱུར་མེད། མང་ཆེ་བ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་རུང་། ཆོས་ལུགས་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའང་མང་པོ་ཡོད་སྟབས། ཆོས་ལུགས་ཚང་མའི་བཞེད་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ཅིག་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༩༣ ལོར་ཤི་ཁ་གོ་ (Chicago) ལ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ (World Parliament of Religions) ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ཡོད་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་མིའི་ལས་འགན་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཀའ་མོལ་བྱུང་ནས་དེའི་ཆེད་མི་དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། ཚོགས་ཆུང་དེའི་ནང་ཕེབས་མཁན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཤ་སྟག་རེད། ཚོགས་ཆུང་དེས་ཉིན་གཉིས་རིང་བཀའ་བསྟུར་གནང་བའི་རྗེས་སུའང་དགོངས་པ་མཐུན་པ་བྱུང་མེད། དཔེར་ན་ "འཚེ་བ་མེད་པ" དེ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལས་འགན་ནང་འཛོག་དགོས་མིན་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་མི་ཐུབ།

དོན་ཚན་བཞི་པ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་སའི་གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་མིའི་འགྲོ་བ་ཐེར་འབུམ་བདུན་ཡན་མན་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་བརྒྱ་ཆ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཤིག་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་མཁན་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་རྫོངས་དང་བྲུས་པ་གཉིས་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཏེ། ཚན་རིག་པ་ཡིན་ཕྱིན་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལ་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ཁུལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད།

དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་མ་བྱུང་བར། ཆོས་ལུགས་རྐྱང་པའི་ཐོག་ལ་བཞག་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཇི་

བཞིན་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ནུས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། སོ་སོས་ཉམས་ལེན་མ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད། གཉིས་ནས་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གསུམ་ནས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་མཁན་ཚོར་མ་ཁྱབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཚན་རིག་གི་རྗེས་འཇུག་པས་ཆོས་ནས་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ལ་ཟུར་ཟའི་ཚུལ་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་སྟབས། ཚང་མས་ཁས་ལེན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མེད། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བཟང་སྤྱོད་དེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ནང་འཁྱེར་དགོས་ན་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་རེད།

ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། སློབ་ཚན་གཞན་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ་ལྟ་བུ་གང་བསླབ་ནའང་ཚང་མ་ལ་གཅིག་གྱུར་བསླབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། འདི་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ང་ཚོས་ཁས་མི་ལེན་རྒྱུ་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟར་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱང་དེ་ཚོ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཆོས་ལུགས་ནང་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་ལེན་མཁན་དང་། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཁག་གཉིས་ཡོད། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་དེ་དག་གཅིག་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཚོར་ངན་སྤྱོད་ཆགས་ཉེན་ཡོད། དེ་བཞིན་བདག་ཁས་ལེན་མཁན་དང་། བདག་ཁས་མི་ལེན་མཁན་གཉིས་པོའི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་འགལ་བ་ཡིན་སྟབས། བཟང་སྤྱོད་ཀྱང་འགལ་བའམ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཉེན་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་གསུངས་དགོས་དོན་དེ་རེད།

ང་ཚོས་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་སྐབས་སུའང་། ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་གསུང་དགོས་མ་གཏོགས། ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་གསུངས་ན་ཚིག་

དེ་ཏག་ཏག་བསྟད་ཀྱི་མེད། ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། ཆོས་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་པོ་ནི། དཔེར་ན། ཨིན་སྐད་དུ་ Buddha Dharma ཞེས་བརྗོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་རེད། Buddhism ཞེས་ Ism ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་སྣེབས་ན་ལུགས་གཅིག་ཚགས་འགྲོ་བ་རེད། ཨིན་སྐད་དུ་ Ism ཞེས་པ་ལ་བོད་སྐད་དུ་ལུགས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏང་ན་མི་འགྲིགས་པ་མི་འདུག དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་འདོད་ཚུལ་ལམ་གྲུབ་དོན་ཞིག་ལ་གོ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་གསུངས་ན་ Secular Ethics ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དང་ཉེ་བ་ཚགས་ཀྱི་འདུག

གང་ལྟར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉེར་གཅིག་པའི་སྐྱེ་འགྲོའི་དོན་དུ་བཟང་སྤྱོད་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། བཟང་སྤྱོད་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བ་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ནང་དུ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དེའང་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར། ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་དང་ཆོས་ཡོད་མེད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཅིག་སྒྲུར་དུ་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པའི་གདམས་ངག་དེ་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེ་རྣམས་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཤ་སྟག་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་གཞུང་ངམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་དང་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ད་ལྟ་བོད་སྐད་ཐོག་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཨིན་སྐད་ནང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ལྷུགས་རྩོམ་དགའ་བདེའི་སྒྱུ་རྩལ་ (Art of happiness) ཞེས་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བོན་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་ནས་ Good heart ཞེས་པའི་ནང་དུའང་ཕྲན་བུ་ཡོད། དེ་རྗེས་སྟོང་ཚོ་གསར་པའི་བཟང་སྤྱོད་ (Ethics for new millennium) ཞེས་པའི་ནང་བཟང་སྤྱོད་གང་འདྲ་དགོས་མིན་གསལ་ཡོད། དེ་ནས་ཉེ་ཆར་ལོ་གཅིག་གཉིས་སྔོན་དུ་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་པའི་ Beyond Religion: Ethics for a Whole World ཞེས་པའི་ནང་ཞིབ་ཚགས་གསུངས་ཡོད། ད་

ལྟ་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པའི་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་བའི་ཕྲུག་དེབ་དེ་དག་གཟིགས་པ་ཡིན་རུང་། དེ་ཚོའི་ནང་དུའང་ཙུང་ཟད་ཁ་ཐོར་ནས་ཡོད་པར་བརྟེན། འདིའི་སྐོར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གོ་བ་རགས་པ་ཞིག་མེད་ན་ཕྲན་བུ་ཁག་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཡོངས་སྤྲོམ་གཞིའི་གོ་བ་རགས་པ་ཙམ་ཡོད་ན་ཕྲུག་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་གསུངས་པ་རྣམས་རྟུག་རྟུག་བཟོས་ཏེ་གོ་བ་ཆགས་ཐུབ།

ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ད་དུང་ངས་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཞུས་ན། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ནི། སྤྱིར་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན། ཚན་རིག་གི་ཆ་དང་༑ ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ། ཆོས་ཀྱི་ཆ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་དགོངས་དོན་ཚན་རིག་གི་ཆ་ནི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནི་བདག་ཡོད་མེད་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་རེད། ལམ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ། ཉམས་སུ་ལེན་ནས་ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བགྲོད་དགོས་པ། བགྲོད་ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གང་འདྲ་ཐོབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཆོས་པའི་དོན་དུ་རེད། དེ་མིན་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཚན་རིག་གི་ཆ་ནི་ཆོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དང་། ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གང་འདྲ་ཡིན་རུང་། ཚང་མས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད༑ ཚང་མས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཚོག་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་ཚང་མས་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་མེད། དཔེར་ན། ནང་པ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན། གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཚང་མ་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། ཡིན་ནའང་དཔྱད་བྱའི་གཞི་ལྟ་བུར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཕྱིན་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མེད། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཆོས་རང་གི་ཆ་ཤས་རེད། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད༔ འདིའི་སྐོར་འདི་ཙམ་གྱིས་འཐུས་པ་ཞུས།

དེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པ་དེ་གཞི་རྩའི་གྲུབ་དོན་གང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཀའ་གནང་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེར་ན། ནང་པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་ན། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འབའ་ཞིག་ཞི་བ་ཞེས་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེའི་ཐོག་ནས་སྒྲོམ་གཞི་བསླངས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་མ་བརྒལ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་དང་མཚུངས་པར་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པ་དེའི་སྒྲོམ་གཞི་གཞི་རྩའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་བསླངས་ཡོད་ཅེ་ན། གནས་ཚུལ་དང་པོ༔ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དེ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་ལྟར་ན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མཁན་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ནའང་། དངོས་དོན་དུ་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཁྱད་པར་ཕྱེ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད།

འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་རེད། སྡུག་བསྔལ་འདོད་མཁན་དང་བདེ་བ་མི་འདོད་མཁན་སུའང་མེད། སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་བ་ངོས་མ་ཟིན་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་༔ གང་ལྟར་རང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་བརྩི་རྒྱུ་དེ་མི་འདོད་པ་དང་། རང་གིས་བདེ་བ་ལ་བརྩི་རྒྱུ་དེ་འདོད་མཁན་ཞིག་སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཕྱིན་གཅིག་གྱུར་རེད།

གཉིས་པ་ནི། སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཕྱིན་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐོབ་

ཐང་ཡོད་པའང་འདྲ་མཉམ་རེད། སེམས་ཅན་སུ་ལའང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐབས་མེད། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་ཅམ་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཕྱིན་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་༑ སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་གཅིག་གྱུར་རེད།

གསུམ་པ་ནི། སྲོག་ཆགས་ཡིན་ཕྱིན་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའང་གཅིག་པ་རེད། ང་ཚོ་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ནང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་གང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གླང་པོ་ཆེ་དང་དུག་སྦྲང་ལྟ་བུ་ལུས་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་རུང་། སེམས་ཀྱི་སྙིང་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ནུས་པ་གཅིག་གྱུར་མ་གཏོགས་ཆེ་བ་ལ་ཆེ་བ་དང་། ཆུང་བ་ལ་ཆུང་བ་གང་ཡང་མེད།

རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པོ་དེའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཅན་ཡིན་ཕྱིན་གཅིག་གྱུར་འདྲ་མཉམ་མ་གཏོགས། འདི་དམན་པ་རེད། འདི་མཆོག་རེད་ཅེས་པ་དང་། ཁོ་ལ་བདེ་བ་དགོས། ཁོ་ལ་བདེ་བ་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ནའང་། བདེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར་འཁྲུགས་བསྡད་པ་མང་ཆེ་བ་རེད༑ དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱིས་བདེ་བ་འདོད་ན་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་སྤང་དགོས་པ་དེ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ད་ལྟ་ངས་གོང་དུ་ནུས་པ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་བཞིན་ནུས་པ་གཅིག་པ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བློ་དེ་ཚོ་བློ་བུར་བ་དང་། དེའི་འགལ་ཟླ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བློ་དེ་དག་གི་ཤུགས་

གཅིག་ཐུབ་པའམ་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ། གནས་སྐབས་ལ་མི་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཐུབ། དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་དེ་སྤྲུང་ན། ཚང་མས་སྤྲུང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་དུད་འགྲོའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་འདྲ་བར་རྣམ་འབྱེད་ཤེས་རབ་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། རང་གི་བདེ་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད།

ད་དུང་གཞི་རིམ་གྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཙོ་བོ་ཕྱིའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མིན་པར། གཙོ་བོ་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པའང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མིན། སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་བག་ལ་བཟང་ཕྱོགས་དང་ངན་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ངན་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་བག་དེས་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་བག་དེས་བདེ་བ་འདྲེན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་འཁྱེར་བག་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་གློ་བུར་བ་ཡིན་སྟབས། བློ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ན་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཚན་རིག་པའི་ཉམས་ཞིབ་ལས་ཀྱང་གསལ། སྔོན་མ་ཡིན་ན་ཚན་རིག་པས་སེམས་དང་ཀླད་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་མ་གཏོགས། ཀླད་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཤིག་ཁས་མི་ལེན། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་འདས་པའི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་རིང་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་བགྲོ་གླེང་གནང་བའི་གྲུབ་དོན་ལ། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀླད་པའི་ཚན་རིག་པ་དང་༑ དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་གཞི་རིམ་ལྟ་གྲུབ་ནང་འགྱུར་བ་མང་པོ་འགྲོ་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཐག་ལྷག་རིང་ཀླད་པའི་ཚན་རིག་པའི་བསམ་བློའི་ནང་ཀླད་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཤིག་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཤུགས་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ནས། ད་ཆ་དེ་ལ་བལྟ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཀླད་པ་ལས་ལོགས་སུ་གསལ་རིག་གི་

སེམས་ཤིག་མེད་དམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་སླེབས་ཡོད། དེ་ནི་ཡག་པོ་རེད། མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ནས་གོམ་པ་གང་འཆམས་བརྒྱབས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་སླེབས་པ་རེད། དེ་དང་ཐོགས་མཚུངས་ཀླད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ (Brain cells) དེ་དག་གསར་དུ་སྐྱེ་རྒྱུ་འདུག འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྔོན་མ་ཡིན་ན་ཀླད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་ཤི་ཚར་ན་ཤི་རྒྱང་མ་གཏོགས་མི་ཚེའི་ནང་ལ་གསར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་བསམ་ཚུལ་དེ་བཞག་ནས་ཕལ་ཆེར་གསར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། མཉེན་ཆས་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་མཁྲེགས་པོ་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད། གང་ལྟར་ལོ་མང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་པའི་ཀླད་པ་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་། འཆི་སྐབས་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་མཁན་གྱི་ཀླད་པ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནས་བལྟས་སྐབས་གསལ་རིག་གི་སེམས་དང་ཀླད་པ་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དེས་ན་བསམ་བློ་དེ་སྤྱང་ན་སྤྱང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཐུབ།

ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ཚན་རིག་པའི་གྲུབ་དོན་གཞན་ཞིག་གང་ཡོད་ཅེ་ན། མིའི་རང་བཞིན་བྱམས་རྗེ་ཅན་ཡིན་པ་ལས། ཁྲོ་གཏུམ་ཅན་རེད་མི་འདུག ཞེ་སྡང་དང་། ཁོང་ཁྲོ། འཁོན་འཛིན་སོགས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལས་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། བསམ་བློའི་རང་བཞིན་ནང་དང་པོ་ནས་མེད་པ། དཔེར་ན། ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་ནས་ཟླ་བ་ལྔ་དྲུག་སོང་བ་ཁ་གྲག་མི་ཤེས་པའི་མདུན་དུ་འབྲུགས་པ་རྒྱག་མཁན་གྱི་ཕྲུ་གུ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྡུང་བའི་པར་དང་བརྙན་ཐུང་བསྟན་ན་ལྟ་འདོད་དང་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱམས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་པར་སོགས་བསྟན་ན་དེ་ལ་བལྟས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གད་མོ་ཤོར་བ་དང་ལག་པ་འཆང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཡོད།

དེང་སང་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ཡར་

རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པ། ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་བསྡད་པ་བཅས་ཀྱི་ལུང་པ་གང་དུ་ཡིན་ཡང་། ཕྱུ་གུ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་སུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་སྐབས་མ་འཐོབ་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་དུ་འགྲོ་སྲུས་རེད༑ མ་འོངས་པར་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་རིམ་པས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་སྐབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཏན་ཏན་ཆགས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་ནས་ལོ་ ༧༠ སོང་བ་འདིའི་ནང་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་གྱི་དར་སྤེལ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་ན་མ་འོངས་པར་ཡག་ཉེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་སྐབས་ཚང་མ་ལ་འཐོབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྐབས་ང་ཚོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། འཛམ་རྟེན་ཁྱོན་འདིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཆེན་པོ་ཡོང་ཐུབ་པའི་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུགས་རེ་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནི་ལོ་བཅོ་ལྔ་དང་ཉི་ཤུའི་སྐད་ཆ་མིན་པར། ལོ་ལྔ་ཅུ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་གི་འཆར་སྣང་བྱས་ནས་འགྲོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།

དེ་འདྲའི་བཟང་སྤྱོད་དེ་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་ཚན་ནང་འཕྲེར་སྐབས་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་གཞི་རྒྱགས་པ་གཉིས་ཡོད༑ དང་པོ་ནི་ Mind and Life Institute ནས་བཟོས་པའི་ CARE ཞེས་པ་ཤོག་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་ཨེ་མོ་རིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནེ་གྲི་ཁོང་ཚོའི་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཟླ་བ་མང་པོར་དཀའ་ལས་བརྒྱབས་ཏེ་སྔོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡོད།

ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནང་སྐུ་གཤེགས་ཀེ་བི་བཀླི་མཆོག་གིས་དབུ་འཛུགས་གནང་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་ནང་གསེས་དོན་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་དེའི་ཐོག་མའི་ཟིན་བྲིས་ཤོག་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཁ་སང་ཟིན་འདུག ཡིག་ཆ་དེ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་མིན་པར། དགེ་རྒན་གྱི་དོན་དུ་རེད། དེ་ནི་དགེ་རྒན་

གྱི་ལག་དེབ་ (Manual) ལྟ་བུ་རེད། དེའི་ནང་དགེ་རྒན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། མཐུན་འགྱུར་བྱེད་མཁན་ནམ་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོན་མཁན་ཞེས་བརྗོད། ཨིན་སྐད་དུ་ Facilitator ཞེས་བཀོད་ཡོད། དགེ་རྒན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ Teacher, Teaching, Taught བཅས་དབྱེ་བ་གསུམ་གསལ་པོ་ཆགས་འགྲོ་བ་རེད། ད་ལྟ་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་སྟངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ནང་དགེ་རྒན་རྣམས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གསུངས་པ་བཞིན་གྲོགས་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་པ་རེད༎ མིཏྲ་ཞེས་པའི་སཾསྐྲྀཏའི་ཚིག་གཅིག་པོ་དེ་ལ་བོད་སྐད་ནང་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པ་དང་གྲོགས་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་བ་རེད། ཀལྱཱཎ་མིཏྲ་ཞེས་བོད་སྐད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་ཡོད། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བླ་མ་དང་སློབ་དཔོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་རྒན་ལ་བཤེས་གཉེན་དང་གྲོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་མང་བ་རེད། དགེ་རྒན་གྱིས་ཚང་མ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགེ་ཕྲུག་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་དེ་ལ་བསླབ་རྒྱུ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མགོ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་རེད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས༎ དཔེར་ན་ང་ཚོའི་གྲྭ་སར་དགེ་རྒན་ཆོས་ཕྲུག་དཔེ་འཁྲིད་པའི་སྐབས་སུ་འདི་རེད་འདི་མ་རེད་ཅེས་ཧ་ཅང་ཙུང་ཙུང་གསུང་གི་རེད། ག་དུས་ཡིན་ཡང་བགྲོ་གླེང་དང་རྟགས་གསལ་བཏང་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། རྩོད་པའི་མཐའ་ལ་དགེ་ཕྲུག་ལ་ལབ་མི་བདེ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་ཐེན་མཚམས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཞེས་དགེ་རྒན་མང་ཆེ་བས་བསླབ་ཀྱི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དགེ་ཕྲུག་དང་དགེ་རྒན་གཉིས་མཉམ་དུ་ཞིབ་འཇུག་གིས་དཔྱད་མཐའ་རྙེད་པ་བྱུང་ན། དེ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་གནད་འགག་དེ་རེད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཨིན་སྐད་དུ་Collective learning ཞེས་དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་མཉམ་སྦྱོང་གནང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་སྦྱོང་དེ་དགེ་ཕྲུག་རང་གི་བདག་དབང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། མདོར་ནང་ཐོས་བྱུང་

གི་ཤེས་རབ་དེ་གཡར་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཐོས་བསམ་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཕྱིན་ན་རང་གི་ཤེས་རབ་བསམམས་བྱུང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཐུབ།

དེ་ནས་སློབ་གཞི་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་ན། Mind and Life ནས་བཟོས་པའི CARE ཞེས་པ་དེའི་ནང་སློབ་གཞི་སྡེ་ཚན་གསུམ་ལ་ཕྱེ་ཡོད། དེའང་བྱམས་སྙིང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་། བྱམས་སྙིང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ། བྱམས་སྙིང་གཞན་ལ་སྤྲོད་པ་ (Receiving care, development of self care, taking care the others) བཅས་རེད། བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པ་དེ་ནང་པའི་ཚིག་གི་ནང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཨིན་སྐད་ཀྱི་ Ethics དེ་ཐད་ཀར་བསྒྱུར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་སྟབས། ཉིན་རེའི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚིག་ནང་འཇུར་བའི་སྐབས་སུ་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་བརྗོད། བཟང་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་སློང་དང་བསམ་པ་ལ་གོ་བ་དང་། སྤྱོད་ཅེས་པ་ནི་དེས་དྲངས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཅིག་ལ་གོ། གང་ལྟར་གང་ཟག་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས་ (Relationship) དེ་རེད། བཟང་སྤྱོད་ངན་སྤྱོད་ཡོང་སའི་གཞི་རྩ་གཙོ་བོ་དེ་གང་ཟག་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོང་བ་ཡིན་སྟབས། ཐོག་མར་རང་གི་ཕ་མའི་མདུན་ནས་བྱམས་སྙིང་ཇི་ལྟར་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། བྱམས་སྙིང་ལེན་ཤེས་མཁན་དང་། བྱམས་སྙིང་ལེན་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། རང་གི་ཕ་མ་དང་། གྲོགས་པོ། དགེ་རྒན་སོགས་ནས་བྱམས་སྙིང་ལེན་པ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་ཡར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་པ། ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་དེས་གཞན་ལ་བྱམས་སྙིང་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་སློབ་གཞི་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།

དེའི་རྗེས་སུ་ཨེ་མོ་རི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་བཟོས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་བཟོས་པའི་ནང་དུ་སློབ་གཞི་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེའི་སློབ་གཞི་མང་ཆེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པོ་རེད། རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པོ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་དེ་ནས་བླངས་པ་གང་ཡང་མིན། གང་ལྟར་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་གསུམ་

པོ་དེ་མ་ཚང་ན་ཡོང་ཐབས་མེད། དང་པོ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་བསྡོམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་རེད། ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པའམ་སྤྱོད་པ་ངན་པ་ལས་ཇི་ལྟར་ལྡོག་དགོས་པ། ཨིན་སྐད་དུ་ Ethics of restraint ཞེས་བརྗོད། བོད་སྐད་དུ་ཚིག་ངེས་ཅན་ད་ལྟ་བཟོས་མེད། ངས་ད་ལྟ་ཐད་ཀར་བསྒྱུར་ནས་ཞུས་ཀྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། རྗེས་སུ་ཚིག་དེ་ཚོ་གཏན་འཁེལ་དགོས་བྱེད་ཀྱི་རེད༎ ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པའི་བཟང་སྤྱོད་ (Ethics of restraint) ནི་བྱ་བ་གང་དང་གང་ལ་ཞུགས་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ལྡོག་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་པོ་རེད། དེ་ནས་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་སྤེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་ (Ethics of virtues) ནི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་སྤེལ་བ་དེ་རེད། གསུམ་པ་བྱམས་བརྩེའི་བཟང་སྤྱོད་ (Ethics of compassion) ནི་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤེལ་བ་གཉིས་ཀའི་གཞི་རྩའི་ཀུན་སློང་དེ་རེད། དཔེར་ན། སྲོག་གཅོད་ན་བཙོན་ཁང་ནང་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་བསམ་པའི་འཇིགས་སྣང་གིས་སྲོག་མི་གཅོད་པ་དེ་བཟང་སྤྱོད་མ་རེད། དེ་འཇིགས་སྣང་གིས་མ་བྱས་པ་མ་གཏོགས། འཇིགས་སྣང་མེད་ན་སྲོག་གཅོད་ཉེན་ཡོད། རང་དང་གཞན་མཉམ་པ་དང་གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་སྒོ་ནས་སྲོག་མི་གཅོད་པ་དེ་དངོས་གནས་བཟང་སྤྱོད་རེད། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤེལ་བ་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་བྱམས་བརྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་བྱམས་བརྩེ་རྐྱང་པས་མི་འགྲིགས། བྱམས་བརྩེ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ཞིག་དགོས། ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་བྱམས་བརྩེ་རྐྱང་པས་བཟང་སྤྱོད་དང་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡག་པོ་ཕྱེ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་སྟབས། བཞི་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་ (Ethics of discernment) དེ་བཞག་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་བཟང་སྤྱོད་དེ་ཡོང་བ་ལ་ཤེས་རབ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ་རེད།

སྒྲོམ་གཞི་བཞི་པོ་དེའི་ནང་སློབ་སྟངས་གང་རེད་ཅེ་ན། སློབ་སྟངས་ཡོངས་རྫོགས་བསམ་བློ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་བློའི་འགྲེར་བག (Mind set) ད་ལྟ་ཡོད་པ་བཞིན་མ་བཞག་པར། རྟག་ཏུ་དགེ་རྐྱན་དང་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་ཀའི་བསམ་བློའི་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་དང་། དགེ་བའི་བློ་ཇི་ བྱུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་བརྟང་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། བརྟང་འཛིན་བྱེད་སྟངས་དེའང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ལམ་ནས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། དེ་ཡག་པོ་མ་རེད། བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་སྨྲས་པ་ཙམ་མིན་པར༑ ཡག་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཡག་པོ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཕྲུ་གུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ། དེའི་ཆེད་བློ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་སྐབས་རེ་དྲན་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་སྟངས་སློབ་རྒྱུ། དཔེར་ན། Mindfulness དང་ བིཔ་ཤྱནྣ་བཅས་སྔོན་མ་ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པ་བཟོས་ཟིན། གོཡན་ཀ་ (Goenka) ནས་བིཔ་ཤྱནྣའི་ཉིན་གྲངས་ཀྱི་སློབ་ཚན་དེ་ཚོའང་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་རྣད་དེ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟེ། སུ་ཡོང་ནའང་འགྲིགས་པ་དང་། འགོ་འཛུགས་སྐབས་སུ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སྨོན་པ་བླང་རྒྱུ་དེ་ཚོའང་མི་དགོས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའང་མ་བཤམས་པར་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་སུའང་དྲན་ཤེས་བཞིན་(Mindfulness) ཞེས་པ་དེའང་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེང་སང་དེའི་ཐོག་སློབ་ཚན་བཟོས་ནས་འགྲོ་སྲུས་རེད༑ གང་ལྟར་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ལག་དེབ་ནང་དུ་བསམ་བློའི་ས་ཁྲ་ (Mapping of the mind) ལྟ་བུ་ཉིན་ལྟར་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། དཔེར་ན། གནའ་སྔ་མོ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་འབན་གུང་རྒྱལ་གྱིས་ཐག་ཕུག་ནང་བཞུགས་སྐབས་ས་དཀར་གཅིག་དང་སོལ་བ་གཅིག་ཐུགས་ཉར་གནང་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་རེ་སྐྱེ་སྐབས་སོལ་བ་ནག་པོས་ཐིག་རེ་འཐེན་པ་དང་། དགེ་བའི་བློ་རེ་སྐྱེ་སྐབས་ས་དཀར་གྱིས་ཐིག་རེ་འཐེན་གྱི་ཡོད། དགོང་མོ་གཟིམས་ཁར་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་གང་མང་བ་བྱུང་འདུག་གྲངས་ཀ་རྩིས་གནང་གི་ཡོད། དཀར་པོ་མང་བ་བྱུང་ན་རང་གིས་རང་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་གནང་བ

དང་། ནག་པོ་མང་བ་བྱུང་ན་སོ་སོས་སོ་སོར་བཀའ་བསྐྱོན་གནང་བའི་བྱུང་རབས་འདུག

དེ་ལྟ་བུ་གང་ལྟར་ཕྲུ་གུ་ཆུང་དུས་ནས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བལྟ་རྒྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་དང་། དགེ་བའི་བློ་ཡི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་རྒྱུ། དེ་ག་དུས་ཡོང་གི་འདུག གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་གཏན་ནས་སྤང་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོང་ཐབས་མེད། ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་རེད། དེ་མིན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ནང་ཉོན་མོངས་པའི་བློ་ (Negative emotion) མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དོགས་ཟོན་བྱས་ཏེ་མ་སྐྱེས་པའམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་རུ་མ་བཅུག་པར་བཀག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད། སྐྱེས་ཟིན་ནའང་དེ་ཤུགས་ཆུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། དེའི་དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་སྟངས་དེ་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཐོག་ནས་བཟོ་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་བློ་གཏན་ལྷིང་གནས་ཐབས་ཡོད། དེའང་བསྐུལ་བཞག་པའམ་ཚིག་དང་མི་ཚིག་ཅེས་བཀའ་བཏང་བ་མིན་པར། སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་ནས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་ཐུབ་པ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱམས་བརྩེའི་གཞི་རྩ་ཟིན་པར་བྱས་ནས། དུས་དང་། གནས་སྐབས། ཁོར་ཡུག་གང་འདྲའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པ་གང་འདྲ་བྱེད་ན་བཟང་སྤྱོད་དང་ངན་སྤྱོད་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། དངོས་གནས་དོན་ཕན་ཡོད་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། བློའི་གོམས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ངན་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་ཅིང་། བཟང་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེས་ན་ Ethics of restraint, ethics of virtues, ethics of compassion and ethics of discernment བཅས་སྒྲོམ་གཞི་བཞིའི་ཐོག་ནས་བསླབ་རྒྱུ་དང་། དེའི་དོན་དུ་སློབ་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པར། སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ནང་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད།

ད་དུས་ཚོད་རྫོགས་གྲབས་འདུག ཁྱེད་རྣམ་པས་གཅིག་བྱས་ན་ Secular ethics ཞེས་མང་པོ་གསན་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་རྩ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་བ་ཐུགས་ལ་མ་དགོངས་པ་ཡོད་ན། ཐུགས་ཕན་གསོས་མི་ཡོང་དམ་བསམས་ནས་ད་ལྟ་སྒྲོམ་གཞི་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུས་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་འདིའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། ཕྱག་ཕྲིས་ནང་དུ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་གལ་ཆེ་ཆུང་གང་རེད་བཤད་དགོས་ཞེས་གསུངས་འདུག ང་ཚོས་ Secular བཤད་སྐབས་ཚེ་འདི་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བཤད་ཀྱི་མེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་བཤད་ན་ཆོས་དང་འབྲེལ་འགྲོ་བ་རེད།

དེས་ན་ང་ཚོས་ Secular Ethics བཤད་སྐབས་ཚེ་འདིའི་ནང་དགོས་གལ་གང་ཡོད་མིན་དེ་རེད། ཚེ་འདིའི་ནང་མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་བདེ་བ་དགོས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་དགོས་པ་རེད། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་སུ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་འཚེ་བའི་དཀའ་ངལ་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་དཀའ་ངལ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ། ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྲིར་གྱི་དཀའ་ངལ། མི་རིགས་འཛིན་འཁྲིར་གྱི་དཀའ་ངལ་བཅས་ཚང་མ་ང་ཚོ་ལ་མི་དགོས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེར་བརྟེན་མི་དགོས་པ་དེ་དག་མི་ཡོང་བ་དང་། དགོས་པ་དེ་དག་ཡོང་རྒྱུའི་རྩ་བ་གང་དུ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་དམན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་སྟབས། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་གཏང་དགོས་པ་དང་། བཟང་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་མིན་པར་འཛིག་རྟེན་སྤྱིད་ཕྱོགས་སམ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་གནང་རྒྱུ་དེ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ས་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། རང་གི་གོ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༧ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༦ ཉིན་རྡ་སྟེང་བོད་ཐུག་ཁྲིམ་སྡེའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོའི་ལས་བྱེད་རྒྱུན་སྟོན་མཛད་སྒོའི་ཐོག་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་རང་འབྲིའི་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱུར་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་གནང་བའི་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད།)

༄ ཀིརྟིའི་དགེ་རྒྱ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཐེངས་བཞི་པའི་སྐབས་གནང་བའི་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད།

༄༅།། གང་གིས་ཐུགས་བརྩེ་ཉེར་བཟུང་ནས།། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར༎ དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ།། གཽ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཀིརྟིའི་དགེ་རྒྱ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཐེངས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་འདུས་ཞིང་ཚོགས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་དང་། ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚན་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོར་གཏོགས་པ། སྐུ་མགྲོན་རྣམ་པ། གསར་འགོད་པ་རྣམ་པ། ཟུར་ཉན་པ་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལ་ཀིརྟིའི་དགེ་རྒྱ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཞི་པ་འདིའི་ཐོག་ད་ལྟ་གོང་དུ་ཐོག་མར་ཚོགས་འདུའི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་ངོ་སྤྲོད། འདས་པའི་ལོ་གསུམ་རིང་གི་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་ལས་བསྡོམས་སྙན་ཐོ། དཔལ་འབྱོར་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གྱི་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དྭངས། དེ་བཞིན་ལས་དོན་འཕྲོ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་འཆར་ཁག་སྙན་གསན་ཞུས་པ་བཞིན་ཚང་མར་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།

ཀིརྟིའི་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ནི་བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་འདས་པའི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་བར་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་རླབས་ཆེན་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་ཆོས་སྲིད་ཡོངས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་དང་ལམ་སྟོན་ཀིརྟི་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་གནང་

བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་སྐབས་སྦྲེང་འདིའི་སྐབས་སུ་འང་བོད་ལ་དུས་འགྱུར་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་བཙན་བྱོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་རིམ་པ་མཐར་ཕྱིན་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་རླབས་ཆེན་བསྒྲུབས་པ། དེ་བཞིན་སྐྱོང་ཡུལ་ཀེ་རྟེའི་གཙུག་ལག་ཆེན་མོ་ལ་ཁ་སང་ས་ལམ་ཅོག་གི་ནས་བཟུང་ཞེན་འཛིན་ལམ་ལུགས་གནང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འདུ་འགོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར། གསར་བསམ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་སྤུས་དག་པོ་དང་། གནས་ཚད་ལྡན་པ་གནང་བར་བརྟེན། ད་ལྟ་ཀེ་རྟེའི་བྱེས་པ་གཙུག་ཆེན་ཞེས་བྱེས་འབྱོར་གྱི་བཤད་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ནས་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དགེ་འདུན་སློབ་གཉེར་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་རབ་བྱུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་དང་། དགེ་འདུན་པའི་ནང་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་བཀུར་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཧ་ཅང་དམ་པོར་སྲུང་བརྩི་ཞུ་བ། དེ་བཞིན་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔས་མཚོན་པའི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཚང་མ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པ་དང་སློབ་གཉེར་ཐོན་ཟིན་པའི་ནང་ནས་བཙལ་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བོད་ནང་། རྒྱལ་ཡོངས་བཅས་གང་སར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རླབས་ཆེན་མཛད་པ་དང་མཛད་བཞིན་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་ངས་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་དང་། མ་འོངས་པ་ལའང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་སྨོན་འདུན་དང་ཡིད་ཆེས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

རྩ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་དང་། མཐུན་རྐྱེན་འདུ་འགོད་སོགས་རབ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྒྱུས་སྦྱོར་མེད་པར་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཆོག་ཤེས་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ་མ་འོངས་པ་ལའང་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་བསྟན་

པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་བསྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ལ་གེགས་བར་མེད་པར་ལམ་ལྷོང་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཉེ་ཆར་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་སྔོན་ནས་ད་རེས་ཚོགས་ཆེན་འདི་ལ་ཡོང་དགོས་རེད་ཅེས་གྲྭ་ཚང་དང་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་ནས་ཐུགས་རེ་གནང་བ་རེད། ང་འདིར་བཅར་ནས་དམིགས་བསལ་ཐུགས་ཕན་སེམས་པའི་གསལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་རུང་། འདི་ནས་ཐུགས་རེ་གནང་བ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་འདིར་བཅར་བ་ཡིན། འདིར་མ་བཅར་གོང་དུ་ཀེ་ཧྲེའི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་སྔོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ནས་དེང་རབས་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་གནས་བབས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བའི་རིམ་པའི་ནང་འབྱུང་འགྱུར་ཀེ་ཧྲེའི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཡོང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་ག་འདྲ་ཡིན་པའི་སྒྲིག་གཞིའི་ཟིན་བྲིས་རྒྱས་པ་དང་། ད་ལྟ་བཙལ་བྱོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ངེས་དག་ཟུར་བཀོད་དང་ཕྲན་བུ་ལེགས་བཅོས་བཏང་བ་བར་བཀྱལ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་དེ་དག་མཇལ་བྱུང་། སྒྲིག་གཞི་དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་པོ་དང་། ཐག་ཆོད་པོ༑ གང་ལྟར་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོས་སྒྲིག་གཞི་རང་ལ་བལྟས་ནས་ཕྱག་ལས་ག་རེ་ཡིན་ནའང་གནང་ཚོག་ཚོག་དང་གནང་བདེ་པོ་ཡོང་རྒྱུའི་གནས་བབས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག

གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ངག་རྒྱུན་ཐོག་བསྡད་པ་མ་གཏོགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་དཀོན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྔར་སྲོལ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་། ཕྱི་སྲོལ་ངན་པ་མ་དར་བ་ཟེར་བའི་གསུང་སྟངས་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ སྔོན་གྱི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་དེ་རང་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་ཐུབ་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱིས་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་དང་གང་ཟག་གིས་དབང་བསྒྱུར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཟག་གིས་དབང་བསྒྱུར་གཙོ་ཆེ་བ་ཆགས་ཡོད༑ ཡིན་ནའང་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་ཚད་ལྡན་གྱི་

སྐྱེ་བོ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། གང་ཟག་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་པ་དགོན་པོ་རེད། ང་ཚོ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་སྔ་མོའི་སྲོལ་བཟང་རྒྱུན་གནས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བསྡད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་ཕལ་ཆེར་བརླགས་ཟིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་མི་སྤྱི་ཡོངས་དང་དབྱུང་པ་མཉམ་གཞིབ་གྱིས་འགྲོ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་དང་༑ དེ་འདྲའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་དེའང་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཙམ་ལ་མ་ལྟག་པར། ཡིག་ཐོག་ཏུ་སུས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནའང་གཟིགས་ཆོག་པ་ཞིག་དང་། སུས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བ་ཡིན་ནའང་ཚང་མར་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཀུན་སློམ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགོས་པ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེས་ན་བར་ལམ་ཞིག་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ཁག་གིས་མཚོན་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་སྡེ་ཁག་དང་། བཤད་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་སྤྱིར་འཛིན་སྐྱོང་གི་རིམ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས་པ། སྒྲིག་གཞི་དེའི་ནང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཕྱག་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་མ་འདུས་པར་བརྟེན༑ རང་རང་སོ་སོ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དང་ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་གྱི་སྲོལ་བཟང་དེ་ཚོ་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཚད་ལྡན་འོག་འགྲོ་དགོས་པའི་ཆེད་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བཀའ་སློབ་སྔ་རྗེས་གནང་ཡོད་ལ། མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེང་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་ཐུགས་སྣང་དེ་ཙམ་མ་གནང་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཤས་ལ་རྙིང་ཞེན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་དབང་གིས་ཆོས་སྡེ་དང་གདན་ས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དེ་འདྲའི་གནས་བབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པར་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་ལས་སླ་པོ་མིན་པའི་

གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

ཀི་རྟེའི་བྲེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ངོས་ནས་ཀི་རྟི་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་དག་པའི་ལམ་སྟོན་འོག་སྟོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་དགེ་རྩ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་བ་དང་། དེའང་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་འགྲོ་སྟངས་ཆ་ཚང་བ་ཡོང་ཆེད་སྒྲིག་གཞིའི་ཟིན་བྲིས་དང་བར་བརྒྱལ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་དེ་ཚོ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཚང་བ། ས་བཅད་མ་ཆད་པ་དང་ནང་དོན་ཕན་ཚུན་བརྗོད་ཚིག་འགལ་བ་མེད་པ། ལག་ལེན་ལ་བསྟར་བདེ་བ་བཅས་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བཟོས་གནང་བར་དངོས་གནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཡོད།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོས་ཞུགས་ལས་གནང་བདེ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་འོག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་གཙང་མ་དང་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འབྱུང་འགྱུར་བྱུང་རབས་ཀྱི་ནང་སྒྲིག་གཞིའི་འོག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་རིམ་པ་དེ་ཚོའི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཚོད་ཡིག་ཐོག་ལ་འཛོག་ཐུབ་པ་དེ་ཚོའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་རབས་ལ་ཕྱིར་བལྟས་ཤིག་བྱེད་སྐབས། སྔ་མོ་ང་ཚོ་བོད་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་སྔོན་ལ་ལས་དོན་ག་རེ་བྱས་པ་དེ་དག་ཡིག་ཆ་རང་ངོས་ནས་ཁ་གྲག་ཡོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ལྟ་བུའང་ཡིག་ཆ་རང་ངོས་ནས་ཁ་གྲག་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ། དེང་སང་གི་གཏམ་དཔེར། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཡིན་པས་འདང་གི་མ་རེད། ཡིན་པ་དེ་མི་ཚང་མས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་པ་དེ་མངོན་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་རིང་འདིར་སྐབས་སྔོན་གནང་བ་ནང་བཞིན་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ལ་ཆ་ཚང་གསལ་པོ་ཡོད་སྟབས། བྱུང་སོང་ལྷག་གསུམ་གྱི་རྩིས་ཁྲ་དེ་དག་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་རྩིས་ཞིབ་འོག་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོར་མཛད་ཕྱོགས་འཁྲིག་མིན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡོང་གི་མ་རེད་ལ། ཡོང་བ་ཡིན་ནའང་མནའ་སྐྱེལ་དང་མཐོ་བཙུགས་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཡིག་ཆ་རང་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་ན་གསལ་

པོ་བཟོ་ཚོག་གི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཚོ་བོད་དུ་ཡོད་སྐབས་ཡིག་ཆ་དེ་འདྲ་མེད་པར་རྟོག་གླེང་ཡོང་སྐབས་མནའ་སྐྱེལ་མཐོ་བཙུགས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡིག་ཆས་ཁ་མ་གྲག་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་དུས། མནའ་སྐྱེལ་མཐོ་བཙུགས་ཀྱིས་དོགས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་སངས་མི་ཐུབ་པ་དེ་ཉམས་མྱོང་ལ་ཡོད་ཤུས་རེད། དེར་བརྟེན་སྒྲིག་གཞིའི་སྦྱོན་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཚོ་དངོས་གནས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག མ་འོངས་པ་ན་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་སྟངས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ནག་པོ་འབྲུ་བཤེར་གྱིས་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་དང་གོམས་གཤིས་ཚང་མ་ལ་འཛུགས་དགོས་ཀྱི་རེད། སྒྲིག་གཞི་ཟེར་བ་དེ་མིས་བཟོས་པར་བརྟེན། ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་རྣམས་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་སྒྲིག་གཞི་བཟོ་མཁན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་ལ་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པ་དང་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དུས་ནས་དུས་སུ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་དགོས་པའི་རིགས་བསྐྱར་བཅོས་གནང་ཚོག ཡིན་ནའང་བསྐྱར་བཅོས་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲིག་གཞི་རྙིང་པར་བྱེད་སྟབས་བདེ་མིན་ལ་མ་བལྟད་པར་གང་ཐུབ་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་དུས་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་དེ་ཚོའང་སྲུང་བརྩི་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཚོ་སྲུང་བརྩི་ཞུ་སྐབས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡོད་པ་རྣམས་ཡག་པོ་ཞིག་བསྒྲུབས་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ན་སྐབས་རེ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་གནས་སྟངས་ཡོང་གི་ཡོད། དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་སྒེར་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་མཚན་དོན་ལ་འང་གནོད་པའི་གནས་སྟངས་ཡོང་མི་སྲིད་པ་མ་རེད། དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཚོགས་པ་སོ་སོའི་རྩ་འཛིན་ཡིག་ཆ་དང་། སྒྲིག་གཞི་དེ་ཚོའི་ནང་གང་གསལ་བ་དཔེར་ན་དུས་ནས་དུས་སུ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་དགོས་པ་དང་། གྲོས་ཆོད་འཛོག་དགོས་པ། རྩིས་ཁྲ

བཟོ་དགོས་པ། རྩིས་ཁྲ་འབུལ་དགོས་པ། ཁྲལ་གྱི་ཆག་ཡང་ཞུ་དགོས་པ། ཕྱི་དངུལ་ནང་འདྲེན་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་པ། དེ་བྱུང་ན་དེའི་ཆེད་དུ་རྩིས་ཁྲ་འཛོག་སྟངས་ཀྱི་རིགས་ཆ་ཚང་གནང་དགོས་པ། གྲོས་ཚོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ས་གནས་ཀྱི་མི་ཚོས་ཀློག་ཐུབ་པའི་ཨིན་ཇི་དང་ཧིནྡི་གང་རུང་ནང་འཛོག་དགོས་པ་སོགས་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད༎ བཙན་བྱོལ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཐོག་མར་ཚོགས་པ་དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་རུང་། ཐ་མ་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་རྗེས་དེའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་གི་ལས་དོན་ལག་བསྟར་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཚོགས་པ་མང་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་བྱུང་བ་རེད༎ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁར་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་གྱོང་གུད་དང་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ང་ཚོ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ནི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཐོག་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་གཙོ་བོ་གནང་བ་མ་གཏོགས། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྐོར་ལ་སྔོན་མ་ནས་ཐུགས་སྣང་དང་གོམས་གཤིས་ཀྱང་མེད། དེའི་དབང་གིས་སྔོན་མ་བོད་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུའང་ཆོས་སྡེ་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ལ་བར་ཆད་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ལ་ལོག་འཚོ་འདྲེས་པའི་ཉེན་ཁའང་བྱུང་ཡོད།

བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་ལ་ཞན་ཆ་གཅིག་བྱུང་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཚོ་བ་ཉིན་རེའི་བསོད་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དེ་རེད༎ འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུང་པ་དཔེར་ན་མ་ཡན་མར་དང་། ཤྲི་ལངྐ། ཐ་ཡི་ལེན། དེ་བཞིན་དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ལུང་པ་ཚང་མའི་ནང་ད་ལྷའང་རབ་བྱུང་དེ་ཚོ་འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས། སྤྱི་ཐབ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། དགོན་པའི་ནང་དུ་རུང་ཁང་བཅད་དགོས་པ་མ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་དབང་གིས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་མང་པོ་བྱེད་མ་དགོས་པའི་གནས་བབས་ཤིག་ཆགས་པ་རེད། བོད་དུ་དགེ་འདུན་

ཀྱི་སྡེ་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་གྲོང་གསེབ་དེ་ཚོ་ཐག་རིང་པོ་དང་ཁ་ཐོར་ལ་ཡོད་ཅང་། རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཉིན་རེ་ཐེབས་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་དེ་ཐག་ཉེ་པོ་མེད་པ་དང་། གལ་སྲིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་རབ་བྱུང་ཁ་ཅང་གི་ཞལ་གྲངས་མང་པོ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་གི་དུད་ཚང་ཉུང་དུ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་མེད་པར། ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་ནང་ཟུར་ཁང་བཅད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་དོད་ལྟ་བུར་རབ་བྱུང་རེ་ལ་འབངས་མི་ཁྱིམ་ལྔ་རེ་དང་བདུན་རེ་ཕུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གླང་དར་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་རྒུད་ཕྱིན་པ་ཁ་ལ་འཁྱེར་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོ་གཏོར་བའི་གནས་སྟངས་དེ་བྱུང་བ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་གྱི་གནས་བབས་རྒྱ་གར་ནང་དུའང་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་དག་འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་ཀྱིས་འཚོ་ཐུབ་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་མེད་པར་བརྟེན། རབ་བྱུང་གི་སྡེ་སོ་སོས་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་དེ་འདུ་འགོད་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ཆགས་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་རབ་བྱུང་སོ་སོའི་ཤག་གི་ནང་དུ་ཁ་ལ་བཟོ་རྒྱུས་མཆོན་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་འདུལ་ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ལ་བཀག་མེད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་དེ་ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུང་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཏ་ལམ་མཆོད་མཁན་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ནའང་མ་ཡན་མར་དང་ཐ་ཡི་ལེན་གཉིས་སྨན་བུ་བཟང་བ་དང་། ཤྲཱི་ལངྐཱ་དེ་སྐྱོ་ཤོས་ཡིན་ཚོད་འདུག ཁོང་ཚོ་སྒོ་བརྒྱབས་ནས་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་མཆོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་འདུག ཡིན་ནའང་དེ་ཏ་ཅང་དར་ཁྱབ་མི་ཡོང་བ་དེ་འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་དུས། ཁྱིམ་པས་ཉིན་གུང་རྒྱབ་ནས་བསོད་སྙོམས་འབུལ་གྱི་མེད་པ་དེ་རྒྱུས་བཅད་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་དབང་གིས་བཅས་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ངས་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཞེ་ན། ཆོས་སྡེ་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དེ་དགེ་

འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ཞིག་ཡིན་དུས། དེའི་ནང་འཚོ་བ་ལོག་འཚོ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་འཚོ་བ་མེད་པ་གནང་དགོས་པ་དེ་རབ་བྱུང་གི་སྡེའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྡེའི་འདུ་འགོད་གནང་མཁན་ལ་འདུལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་གང་ཐུབ་ཅིག་ཡོད་ན་དགོན་པ་སོ་སོའི་འདུ་ཁང་ལ་སོགས་པ་བཞེངས་པའི་སྐབས་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འདུ་འགོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་སླེབས་ཀྱི་རེད། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དགའ་ལྡན་ཕུག་བཏབ་པའི་སྐབས་སུ་ལག་གི་བླ་བསྒོ་བཞག་གནང་བ་དང་། རྟུང་ཁང་བཅད་པ་དེ་ཚོ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཏ་ལས་པ་གནང་ཡོད། དེང་སང་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་གིས་ཨར་པོ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་ཚུལ་དེ་ཚོ་མེད་པ་ཡིན་དུས་ལྡོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ཁ་ཤས་ནང་མཚམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡོད་སྲུས་རེད། མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་མཚམས་གཞན་པ་ཚུད་པ་དང་། མཚམས་བཅད་པ་ཡིན་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ཡོང་བ་སོགས་ནི་དགེ་འདུན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འདུལ་བའི་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོས་འདུ་འགོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐུགས་སྣང་གསལ་པོ་མ་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལྷག་གི་ཡོད།

དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་ཚོས་མགྲོན་ཁང་རྒྱས་པོ་བཟོ་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་སྡོད་མཁན་གྲྭ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་པའི་དགོངས་པ་དེ་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། མང་ཆེ་བ་ཉལ་ཁྲི་དེ་ཚོ་བྲེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་འདུལ་བའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཁག་པོ་རེད་༑ དེའི་སྟེང་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏང་རྒྱུའི་ཉལ་ཆས་དང་ཉལ་རས་སོགས་ཁ་དོག་མ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཁྲ་བོ་དེ་འདྲ་མ་གཏོགས། འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལམ་སེང་གྱོན་ཆོག་མེད་པ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་རས་ལ་སོགས་པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་མང་ཆེ་བ་ཁ་ཚར་མ་བཅད་པ་དང་། ཁ་དོག་མ་བསྒྱུར་བ། ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ནའང་ཁྲིམ་པའི་ཁ་དོག་ཁྲ་བོ་དེ་འདྲ་བེད་སྤྱོད་བཏང

བ༑ དེ་ཚོས་ག་རེ་མཚོན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོ་ལྷག་བསམ་མ་དག་པ་དང་འདུལ་བ་བསླབ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་འགྲིགས་ཀྱང་། འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་གོམས་གཤིས་དང་བསམ་བློའི་ནང་དུ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད།

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་དེ་བོད་དང་། འབྲུག་ཡུལ༑ སོག་པོ་ཙམ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་དང་བསྡུར་ན་ང་ཚོ་ཙུང་ཟད་ཞན་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་ངེས་པར་དུ། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པས།། སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དེ་ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ།། ཕྱི་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་པ་འཐོབ་སྙམ་ནས་ཡིན། དེ་ནས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་བློ་ཁྲམ་པ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། སྣ་མེད་རྣ་རྟུམ་ལ་སོགས་གང་ཡིན་པ།། དེ་ལ་མེ་ལོང་དག་ནི་དགོས་མི་འགྱུར།། ཟེར་བ་དེ་ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ཚོ་ང་ཚོས་རྟག་པར་འདོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ནང་དེའི་ཚོར་ཤུགས་མ་སླེབས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འདི་ཚོའི་རིགས་དེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོས་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ལོག་འཚོ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་འདུལ་བའི་བཅས་པ་དང་མ་འགལ་བ་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གཅལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོས་སྒྲིག་གཞི་ཞིབ་ཕྲ་བཟོ་འགོད་གནང་བ་དེ་ཚོ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག དེ་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེར་གསལ་བཞིན་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་ཐོག་ནས་ཕེབས་ཐུབ་པ་གནང་དགོས། འབྱུང་འགྱུར་ང་ཚོ་གཞིས་བྱེས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་སྐབས་ལའང་སྤྱར་གྱི་ཕྱག་སྲོལ་བཟང་པོ་དེ་ཚོ་ད་ལྟའི་སྒྲིག་གཞི་འདི་ཚོའི་

སྙིང་དོན་གྱི་ནང་གསལ་འདུག་པ་མ་ཟད། ད་ལྟའི་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་སྣང་སྲོལ་གྱི་རྒྱུན་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཚབ་དང་ངོ་བོ་མཚོན་བྱེད་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཤས་ལ་མཚན་བཀོད་ནས་འདུག སྤྱིར་གོམས་གཤིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཆགས་པའི་ངེས་པ་མེད།; སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེ་ Tradition དོན་དུ་གོ་བ་ཡིན་ན། སྔོན་གྱི་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ནང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མི་དགོས་པར་མེད་པ་ཆགས་ནའང་འགྲིགས་པའི་རིགས་གཅིག་ཡོད། ང་ཚོས་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དཔེར་ན་སྔོན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་དང་། དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་རེད། རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དང་མང་གཙོའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་སླེབས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ང་ཚོའི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་ལྟ་བུ་མ་སླེབས་པར། ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་བཞག་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཁོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་ཁག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་སྲུང་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་བར་དུ་འཕོན་འཕོན་ཐོགས་ཐོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་ངེས་རེད། ད་ལྟའི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་བཙུག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཁོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་སྐད་རྒྱག་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། བྱས་ཙང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་འདིར་འདས་པའི་བྱས་རྗེས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཕོ་མོ་མང་པོ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་གནང་བ་དེའང་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྱག་འཕྲིན་དང་གཟེངས་བསྟོད་བཞེས་མཁན་ཚང་མ་ལ་འཚམས་འདྲི་དང་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་༧སྐྱབས་མགོན་ཀི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཀི་རྟེའི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་། ཀི་རྟེའི་དགེ་རྩ་

ཚོགས་པ་བཅས་ཚང་མའི་དོན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བ་དེ་དག་ཀུན་སློང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གིས་ལྡོགས་ཡོད་ན་སོ་སོའི་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱངས་དང་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ལྷག་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཀུན་སློང་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱས་ཐེབ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་ཀུན་སློང་གིས་ལྡོགས་མེད་རུང་། ད་ལྟ་ཡང་བསྐྱུར་རང་གིས་བྱས་པའི་དགེ་རྩ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཀུན་སློང་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་ཐེབ་པ་ཡིན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་དགེ་བའི་བྱ་བ་གང་དང་གང་འདུ་འགོད་གནང་བ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་རེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་བཞི་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་སྒྲིག་གཞི་དང་མཐུན་པར་གྲོས་གཞི་ཁག་ལ་འཛེམས་ཟོན་མེད་པར་སྦྲང་བཤད་བཀའ་བསྡུར་ལྷུག་པོ་གནང་སྟེ། སྤྱི་མོས་དང་མང་མོས་མཐོ་པོའི་ཐོག་ནས་འཛོག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་དག་འབྱུང་འགྱུར་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚང་མ་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་ནས་གིརྟིའི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། སྤྱིར་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐུགས་ཕན་སོས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཚོགས་འདུ་ལམ་ལྷོང་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༨ ཉིན་གིརྟིའི་གྲྭ་ཚང་དུ་གིརྟིའི་དགེ་རྩ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཐེངས་བཞི་པའི་སྐབས་གནང་བའི་ལམ་སྟོན་གསུང་བཤད།)

༄༅། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིས་མེད་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཐོག་དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

ཀ༽ སྟོན་འགྲོའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིས་མེད་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་དང་པོར་ཕེབས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་། མཁས་དབང་རྣམ་པ། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ། གཞན་ཡང་ཟུར་ཉན་པ་སོགས་ཚང་མར་ཐོག་མར་འཚམས་འདྲིའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟླ་བ་གཅིག་གི་སྔོན་དུ་གྲྭ་ཚང་གི་སྐུ་ཞབས་གཅིག་ངའི་སར་ཕེབས་ནས་བགྲོ་གླེང་གི་ཚོགས་འདུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཉིན་མ་གཅིག་ལ་གཏམ་བཤད་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་སྐབས་ངས་སྤྱིར་བཏང་ནས་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཙམ་བྱས་མེད་ལ༑ དེའི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་ལ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཞུང་དེ་རིགས་ཀློག་རྒྱུ་དང་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དག་ལའང་ཐོས་བསམ་བྱས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། བླ་མ་ཚོའི་སྐུ་མདུན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་ཁྲིད་དེ་རིགས་ཐུན་བུ་ཐོབ་ཡོད་སྐབས་ཐུན་བུ་ཞིག་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

དུས་འཁོར་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོངས་

གྲགས་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱུད་གྲྭས་མཚོན་པའི་སྔགས་ཀྱི་གདན་ས་དེ་ཚོའི་ནང་དུས་འཁོར་ཟུར་དུ་གསན་བསམ་གནང་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་མེད༑ ང་ཚོ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བཤད་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ཕལ་ཆེར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དུས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་སྒྲུབ་དང་བསྙེན་པའི་ཚོ་ག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་དུ་གནང་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་དོན་དག་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་གཅིག་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོའི་མིང་བཏགས་པ་དང་། དུས་ཚོད་རིང་པོ་བཤད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མ་འོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་སོང་།

སྐབས་དེར་དུས་འཁོར་སྐོར་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན་རུང་། ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་ཡོང་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནི་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། མགོ་སྤྱུ་མེད་ལ་རལ་པའི་ཁྲལ་ཞེས་མི་མགོ་དམར་ཞིག་ལ་རལ་པ་ཆིངས་ཤོག་བཟོད་ན་བཅིང་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་སྐུ་དབང་ཏ་ཙང་ཆེན་པོར་བརྩེ་ཞིང་། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་སྐབས་ཀྱང་། ལུག་བལ་ཅན་ལ་བལ་དང་། ཉ་སྤྱུ་མེད་ལ་ཁྲམ་ཞེས་གང་ཡོད་པ་དེ་ལེན་གྱི་ཡིན་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེ་ལེན་གྱི་ཡིན་བརྗོད་ཀྱི་མེད། དེས་ན་དེ་ལྟར་ཁྲལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོག་པ་ཡིན་སྟབས། དུས་འཁོར་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཚོའི་མདུན་ལ་དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཏམ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་དེ་སོ་སོའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྤོ་ལོ་འཆར་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་གང་ཡང་མེད།

ཁ༽ དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར།

འོན་ཀྱང་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ཆུང་དུས་ནས་གོ་བ་དང་ཚོར་བ། ལྷག་པར་དུ་བར་ལམ་ཞིག་ནས་ང་རང་གི་བསམ་བློའི་ཚོར་བའི་ནང་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་ཀྱེ་རྡོར་ལ་སོགས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་མང་ཆེ་བའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་རྗེ་ནང་པའི་རྗེས་འཇུག་ཙམ་མ་གཏོགས། སྤྱིར་བཏང་

བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་ཆེ་བའི་ནང་ཞིབ་ཚགས་པོས་སློབ་སྦྱོང་གནང་རྒྱུའི་ཕྱག་སྲོལ་མེད་པ༑ ཕྱིར་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྦྱོར་དྲུག་གི་རིམ་པ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆགས་སྟངས། ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རླུང་དང་། ཕྱིར་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྨན་དང་། སྐར་རྩིས། འཁྲུལ་འཁོར། སྒྲ་རྩལ་སོགས་རིག་པའི་གནས་མང་པོ་ཞིག་འདིའི་ནང་འདུས་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐར་རྩིས་ཡིན་ན་སྐར་རྩིས་ལོགས་སུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་ཟུར་བཏོན་གྱིས་དེ་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྨན་ལ་ཆ་མཚོན་ནའང་དེ་བཞིན་རེད། ཕྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞི་དེ་གཞུང་རང་མཚན་པ་ལས། དུས་འཁོར་ལ་བསྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གསལ་གྱི་མེད། དེ་འདྲའི་དབང་གིས་སྨན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་དེའང་དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཕྱིར་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དབྱངས་འཆར་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྩིས་ཀྱི་རིགས་ཟུར་དུ་མ་གཏོགས་དུས་འཁོར་དང་སྦྱར་བ་མེད། དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་དུས་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་གྲུབ་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་དུས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལས། མཐུངས་པ་དང་མི་མཐུངས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་ཞིབ་ཀྱི་མེད། གང་ལྟར་བརྗོད་གཞི་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་སླེབས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ངེས་པར་དུ་ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདི་ལ་ང་ཚོར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། དུས་འཁོར་རང་གི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་གཉིས་ཀར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཕན་ཚུན་བློ་སྐྱེད་སྤེལ་རེས་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཚན་རིག་གིས་མཚོན་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྦྱར་ན་དེ་ལ་ཕན་

ཚུན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་དང་། ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ། ཡང་སྔོས་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་བསྟན་པའི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡན་ལག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་རྒྱུད་རང་གི་འཆད་ཉན་དང་སྦྱར་ནས་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་ན་དེ་ནི་གསར་གཏོད་མིན་ནའང་། དངོས་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ནུབས་ཆེན་ཞིག་ཡོང་གི་མེད་དམ་སྙམ་པ་ཡང་ཡང་བསམས་བློར་འཁོར་གྱི་འདུག

ཉེ་ཆར་ལྷ་ནྡྲ་ཊ་སྒྲིར་ཡོད་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རག་རྡོ་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སྐབས། ངས་དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ཚང་མ་རྒྱུད་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་བསྟུན་ནས་གཟིགས་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་སྡེ་ཚན་ཟུར་པ་བྱས་ནས་གཟིགས་པ་ལས་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་གྱི་འདུག གཞན་པ་ཕར་བཞག སྨྲ་རྒྱན་དང་སྙན་ངག་གི་སྐོར་ལ་ཡིན་ནའང་། བསྡུས་རྒྱུད་དེ་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཚང་མ་མགོ་ནས་མཇུག་བར་སྡེབ་སྦྱོར་གཅིག་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་ལའང་རྩོམ་རིག་གི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་སྙན་ངག་དང་ཚིག་རྒྱན་གྱི་དོན་ལའང་གཅིག་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་སྲིད་པ་རེད་བསམས་གྱི་འདུག

སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློབ་ནང་དུའང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་དཔྱད་པ་མཉམ་གཤིབས་བྱས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་པ་དེ་དངོས་དོན་གྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཞུ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་འཆར་རམ་དྲན་ལམ་དུ་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་ན་བསམས་བྱུང་།

དེ་དུས་འཁོར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཅིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། སྔ་མོ་ང་ལྷ་ནྡྲ་ཊ་སྒྲིར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ལི་དགེ་རྒན་གྱི་རྒྱུགས་སྦྱོད་ཅིག་བླངས་པ་རེད། ལྷ་ལི་དགེ་རྒན་གྱི་རྒྱུགས་སྦྱོད་ལེན་

མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་བགྲེས་སོང་ཧྣདྡྷ་ཨཱནནྡ་ཀཱིསལྱཱཡན་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡོད། ཁོང་པླ་ལིའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རྒྱུགས་སྤྲོད་བླངས་ཟིན་རྗེས་ཁོང་གིས། འདིས་པླ་ལི་སྐོར་ལ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་བཤད་རྒྱུ་འདུག ཡིན་ནའང་པླ་ལི་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་དུས་འཁོར་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་རེ་ཟུང་བྱ་གཏོང་སྟན་སྦྲོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་ན་བསམས་བྱུང་། མ་འོངས་པ་ལའང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་རྣམ་གྲྭ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གིས་དབུ་ཁྲིད་འོག་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་གཞི་སྤེལ་ཐུབ་ན། སྤྱིར་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟན་པར་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ག༽ བྱང་ཕྱོགས་ཤམྦྷ་ལའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར།

དུས་འཁོར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཤམྦྷ་ལ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད། ཁ་སང་འདིར་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཤམྦྷ་ལ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། ཤམྦྷ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་སྟངས་དེ་ཕྲན་བུ་ཏམ་པ་ཚ་པོ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་སྐོར་ལ་ཕྲན་བུ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་མེད་ན་རྨོངས་དད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཉེན་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་དག་པའི་ཞིང་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཤམྦྷ་ལ་འདི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་ཚང་མའི་དགོངས་ཚུལ་བྱས་ན་མ་དག་པའི་ཞིང་ཞིག་ཡིན་པ་ཕལ་ཆེར་ཡོངས་གྲགས་རེད།

ཤམྦྷ་ལར་སྦུ་སྣེགས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། མཁའ་སྤྱོད་དང་ས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་གཉིས་བརྩེས་པའི་ནང་ནས་ས་སྤྱོད་ཡིན་པའང་ཡོངས་གྲགས་རེད། ཡིན་ནའང་དཔེར་ན་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷའི་གནས་མང་པོ་མ་དག་པའི་ཞིང་དང་ས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་

ནའང་ད་ལྟའི་སའི་གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་འཚོལ་སྐབས་དེ་དང་འདི་རེད་ཅེས་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཞིག་རག་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་རང་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་ཞིག་རེད།

དཔེར་ན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་པ་ཞིག་མཐའ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའང་མཐའ་རྒྱུ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཤམ་བྷ་ལ་འདིར་ཡོད་ཅེས་ས་ཁྲའི་ཐོག་ད་ལྟ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། ཀུན་རབས་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལའང་ས་ཡི་བེ་རི་ཡ་ (Siberia) ནས་ཕར་ཕྱིན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་ཤམ་བྷ་ལར་སླེབས་ཀྱི་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་གཞུང་ནང་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད་ངས་ཤེས་མ་སོང་། དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ད་ལྟ་རག་གི་ཡོད། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དང་བསྡུས་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ནང་ཏ་ལམ་ཆ་ཚང་བ་ཡོད། སྔ་མོ་སྐུ་གཤེགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཛགནྣཐ་ཨུཔྥཱཡྻཱ་ཡ་ (Prof. Jagannath Upadhyaya) མཆོག་གིས་ནེཧྲུ་ཕེ་ལོ་ཤིཔ་ (Nehru Fellowship) ལོ་གཉིས་རིང་དེའི་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་བོད་ཡིག་དང་གང་འཚམས་བསྡུར་ནས་ཞུ་དག་ཡག་པོ་གནང་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཕྱུག་ཙམ་བལྟ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་མིང་ཚིག་གི་རྣམ་གཞག་རྐྱང་པའི་ཐོག་མ་གཏོགས་རྩ་བའི་རྒྱུད་དོན་ཐོག་མཐའ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད།

སྤྱིར་བཏང་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་གོ་དོན་དེར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོང་གི་འདུག སེར་སྐྱའི་གྲོང་གི་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཤམ་བྷ་ཀ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། དེར་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དོན་བསྒྱུར་བྱས་ན། ཤམ་བྷ་ཞེས་པ་བདེ་འབྱུང་དང་། ལ་ཞེས་པ་གནས། དེ་གཉིས་འདུས་ན་བདེ་འབྱུང་གནས་ཞེས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་འབྱུང་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་དབང་ཕྱུག་ལ་གོ་བ་རེད། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན།

ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་གནས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་དང་གནས་དེ་དག་དང་གཅིག་པ་འགྲོ་གི་ཡོད།

པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤམ་བྷ་ལའི་རྣམ་བཤད་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་དང་བཅས་པ་ངོ་མཚར་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེར་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག་ཅེས་ཀྱང་འབོད་སྲོལ་འདུག དེའི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན་སའི་གོ་ལའི་ཁྱོན་འདི་རྒྱ་གར་དང་། བོད། ལི་ཡུལ། རྒྱ་ནག རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ། ཀ་ལ་ཤ་བཅས་སའི་སྟེ་ཚན་དྲུག་ལ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབས་པའི་དྲུག་པ་དེ་ཀ་ལ་ཤ་རེད། ཀ་ལ་ཤ་ཞེས་པ་དེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་རེད། དེ་ནི་སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཡིན་ནའང་པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་ནང་དེ་ཐལ་ཆེར་སའི་ཁྱོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། ཐལ་ཆེར་འཛམ་བུ་གླིང་རང་ལ་དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མིན་འགྲོ་ དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ན་སའི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ནང་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་ཡོད་དགོས། དེའི་ནང་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ས་ཁྱོན་དེ་ལ་དུམ་བུ་དྲུག་ཏུ་བགོས་པའི་དུམ་བུ་དེ་དག་གི་མིང་ལ་རྒྱ་གར་དང་། བོད༑ ལི་ཡུལ་ཞེས་འབོད། རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ལི་དང་བལ་པོའི་ཡུལ།།[1] ཞེས་པའི་ལི་ཡུལ་གང་དུ་ཡིན་མིན་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཚོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་འདུག དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་[2]ཐལ་ཆེར་ལི་ཡུལ་འདི་ད་ལྟའི་ཤིན་ཅང་དང་ཧུར་ཀི་སྟན་མཉམ་དུ་བྱས་པ་དེར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་ལ་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ་ཞེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད། རྒྱ་ནག་དེ་མི་རིགས་གྲངས་མང་འདུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་རེད༑ སྔོན་མའི་གནས་སྐབས་བྱས་ན་ཧན་རང་གི་རྒྱ་ནག་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། མི་རིགས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་ཆ་ཚང་འདུས་པ་དེར་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུང་གི་མེད་དམ།

ཀ་ལ་ཤ་ཞེས་པ་དེ་ལའང་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་ནས་ཀ་ལ་ཤ་ཡི་བྱང་ངོས་དེའི་

---

༡ ཆོས་སྒྲོན་རབ་གསལ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་མགུལ་རྒྱན། ཀློ་གསལ་གླིང་། ༡༩༩༨ ལོ། ཤོག ༥༠༩

༢ རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོ། ཤོག་གྲངས་ ༣༢༡

རྒྱབ་རི་རབ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མདུན་ངོས་ཆུ་བོ་སི་ཏ་ལ་བརྟེན་པ། དེ་གཉིས་དབར་ལ་ཤམ་ནྲ་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། རི་རབ་ཀུན་གྱི་བྱང་ན་གནས།། ཟེར་བ་ལྟར་གླིང་བཞི་གའི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། ང་རང་ཚོའི་གླིང་བཞིའི་གནས་སྟངས་ལྟར་བཤད་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དེད་ནས་ཕྱིན་ན་རི་རབ་ལ་ཐུག་འགྲོ་བ་རེད། ཆུ་བོ་སི་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ངོས་ཟིན་ཐུབ་མེད། ས་གཞི་དེའི་ཐོག་ལ་ངོགས་དཔྱོད་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག

སྟོད་གངས་རི་ནས་བྱུང་བའི་ཆུ་བོ་བཞིའམ་ཁ་འབབ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྐབས་ཆུ་བོ་སི་ཏ་དེ་སེང་གེ་ཁ་འབབ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་བཤད་ཡོད། ཕལ་ཆེར་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་[1]དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་འདུག སེངྒེ་ཁ་འབབ་ཡིན་ན་སིན་རྡུ་དང་གཅིག་པ་རེད༑ ཡང་སིན་རྡུ་དང་སི་ཏ་གཉིས་ཐ་དད་བཤད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སིན་རྡུ་ཡིན་ན་བོད་ནས་འབབ་ནས་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་དྭགས་སོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་པ་ཀི་སི་ཐན་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད། སེངྒེ་ཁ་འབབ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་སི་ཏ་འདི་ད་ལྟའི་སིན་རྡུ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་དགོས། ཡིན་ནའང་ཆུ་བོ་གྲངས་འདྲེན་བྱེད་སྐབས་སི་ཏ་དང་སིན་རྡུ་སོ་སོར་བརྩི་མཁན་མང་པོ་འདུག གང་ལྟར་ང་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་ལུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད༑ གང་ལྟར་དེའི་དབར་ལ་ཤམ་ནྲ་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་དག་གཞིར་བཞག་བྱས་ན་ས་སྤྱོད་ཡིན་པ་མ་ཟད། གླིང་བཞིའི་ནང་གི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཆུང་དུས་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གོ་བ་ཞིག་ལ། རྒྱ་གཞུང་ཞིག་གི་ནང་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ཀླ་ཀློ་བཏུལ་བའི་སྐབས་སུ་ཤམ་ནྲ་ལ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ། ཞེས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཤམ་ནྲ་ལ་འདི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱི་ལ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ཤམ་ནྲ་ལ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ༑ ཞེས་པ་འདི་ཕལ་ཆེར་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཡོད་འདུག

1 དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༣ ལོ། ཤོག ༢༥༠

འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་འདིར་ཡོད་ཅེས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལྟ་བུ་མིག་ལ་སྟོན་རྒྱུ་མེད། དེ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ནི་འདི་ཡང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་རེད། ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་རིགས་ལྡན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སའི་ས་ཆ་དེ་ཤམ་བྷ་ལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཡུལ་དེའང་ཤམ་བྷ་ལ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་དེའང་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིན་པ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཤམ་བྷ་ལར་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་གཅིག་བསྟན་ནས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་ཚང་མས་བཀག་པ་རེད།

རྒྱུད་འདི་ཉིད་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ལ་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཡི་དམ་ལྷའི་ངོ་བོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞེངས་ནས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཅན་དགེ་སློང་རྣམ་ཅན་གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་རྒྱུད་ཁ་ཤས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ཅན་གྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ཡོད་འདུག ཡིན་ནའང་མང་ཆེ་བ་ཡི་དམ་ལྷའི་ངོ་བོར་བཞེངས་ནས་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་གསུང་ས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་དེ་ལ་འདོད་པ་དང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེ་ལ་འདོད་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་གི་འདུག སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེ་ལ་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སྐར་རྩིས་རིག་པ་སྨྲ་བ་ཆོས་ལེའུ་ཐོའི་ནང་དུ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་འདས་པའི་ལོ་དེ་ལ་གསུངས་པ་བཞེད་ཀྱི་འདུག ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་གིས་མཚོན་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་དེ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད། དེ་བཞིན་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པ་བསྐོར་བ་དང་། དཔལ་ལྡན་

འབྲས་སྦྱོངས་སུ་འང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་མཚོན་པའི་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད་འདུག དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཁུངས་གང་ལ་གཏུགས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་རུ།། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བཞིན།།། ཆོས་བསྟན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ།། དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་ཚུལ་རབ་གསུངས།།[1] ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་ཡོད། གདན་སའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་ལུང་དེ་དྲངས་ཏེ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ།

ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་དུས་ཆེན་བཞི་བརྩིགས་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་རྒྱུ་གཞུང་ནང་ཡོད་མེད་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ནང་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག གལ་སྲིད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་ནག་པའི་ཟླ་བ་ལ་གསུངས་ན། དེ་གསུངས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་འདས་པ་ན་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དེའང་ཐབ་བུ་ཡར་མར་འཁྱུག་འགྲོ་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་པའི་ནག་པའི་ཟླ་བ་ལ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་ནས་དེའི་ཟླ་བ་རྗེས་མ་ས་ག་ཟླ་བ་ལ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་འདི་སྟབས་བདེ་བ་མེད་དམ།

ལྷག་པར་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོར་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དུས་མཉམ་རེད་ཟེར་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་འགྲོ་བ་རེད། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་དུས་ང་ཚོས་ཞིབ་ཚགས་ད་ལྟ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་རུང་། ཚོད་དཔག་བྱས་ན་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་སྔོན་ལ་མིན་

[1] བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། རྒྱུད། ༼ན༽ དེབ་ཨང་ ༧ པ། ཤོག་གྲངས་ ༥༨༩

པ་དང་། དེ་བཞིན་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རྗེས་ལའང་མིན་པ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན༑ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་པ་རེད། ཐལ་ཆེར་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་ལྔ་དང་ཕྱེད་ཀ་འམ་ལོ་དྲུག་ཙམ་བར་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་འཁོར་དུ་འདུས་མེད། ལོ་བཅུ་གསུམ་བཅུ་བཞི་ལས་ལྷག་མ་མ་བརྒལ་བ་དགོས་ཞེས་པ་དེའང་འཁོར་ལོ་མཐའ་མའི་མདོ་ཁ་ཤས་ནང་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའམ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཡོད།

དེར་བརྟེན་འཁོར་ལོ་བར་པ་བསྐོར་བའི་དུས་དེའང་གཏན་འཁེལ་ཁག་པོ་ཞིག་ཡོད། གང་ལྟར་མ་འོངས་པར་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ལྷུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ཀླ་ཀློ་བཏུལ་བའི་མཛད་པ་དེའང་ཤམ་བྷ་ལ་ནས་བསྟན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྟན་པ་དེ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ལ་གསུངས་ནའང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཡས་མས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་གར་ལ་མ་དར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ལོ་ཆིག་སྟོང་ཡས་མས་ཟེར་བ་དེའང་ཚོད་དཔག་ཙམ་ལས། ཞིབ་ཚགས་པོས་ལོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་ལ་དར་འདུག ལོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་ལ་དར་མི་འདུག་ཅེས་བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་དང་སྦྲར་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད།

དེས་ན་ཤམ་བྷ་ལའི་ཡུལ་འདི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་པ་སྨོས་མེད་དང་། ས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པ། དེར་ང་རང་ཚོས་ཕྱིན་ན་སླེབས་རྒྱུ་ཡོད་པ། སའི་གོ་ལ་འདིར་འཛམ་བུ་གླིང་ཞེས་མ་བཤད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བཤད་སྟངས་བཞིན་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཆེད་དུ་ཞུ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཤམ་བྷ་ལ་ནས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་རྒྱུད་རྣམས་ཞུས་རྗེས་ལམ་སེང་ཤམ་བྷ་ལར་ཕེབས་ཏེ་རྩ་རྒྱུད་ཡིག

ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་དང་གླེགས་བམ་ལ་བྲིས་པ་རེད། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་གླེགས་བམ་ལ་བྲིས་པ་ཉུང་ཉུང་རེད། ཡིན་ནའང་ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོས་ཤམ་བྷ་ལར་ཕེབས་མ་ཐག་ཏུ་རྩ་རྒྱུད་གླེགས་བམ་ལ་བྲིས་པ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་མཛད་པ་བཅས་རྒྱ་གཞུང་ནང་གསལ་གྱི་ཡོད།

ཆོས་རྒྱལ་བདུན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་རིང་རྩ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའི་གླེགས་བམ་བཞུགས་ས་དང་། དེའི་བསྟན་པ་དར་ས་གཙོ་ཆེ་བ་ཤམ་བྷ་ལ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟའང་ཤམ་བྷ་ལར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དུས་འཁོར་ཙམ་མིན་པར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དར་བ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྨྲོས་བརྗོད་པའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་འདིའང་ཤམ་བྷ་ལར་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད། ཤམ་བྷ་ལའི་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དེ་དག་གིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དེ་དག་ཤམ་བྷ་ལར་གདན་དྲངས་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤམ་བྷ་ལའི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད།

ང་ཚོ་གཞུ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་སུ་རེད། ངའི་རྒན་རིན་པོ་ཆེ་དམ་པ་དེས་ཤམ་བྷ་ལར་ལམ་ཡིག་ཡོད་པ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་འགྲོ་མཁན་རྣམས་ས་ཆ་གང་འཚམས་བར་སླེབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཡར་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ནས་འགྲོ་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་བ་ལས། རང་དགར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ས་ཁྲའི་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ལྟར་སོང་ན་སླེབས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་ལ་དགོས་པའང་མེད། ང་རང་ཆོས་མ་ཤེས་པའི་སྤྲས་པའི་ཧུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་དེ་རིགས་ཕེབས་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། ལམ་ཡིག་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་མཁན་མ་བྱུང་ན། ལམ་ཡིག་གི་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས་ཤམ་བྷ་ལའི་ཞིང་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཕྱུག་

དཔེའི་ནང་ཡོད་པ་བཞིན་ཡོད་ན། རྒྱ་ཁྱོན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་དགོས། དེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ཡོད་པ་གསུངས་ཤིང་། རི་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ལ་འང་རྒྱལ་ཕྲན་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་སོགས་ཧ་ཅང་ཁྲ་རྒྱས་པོ་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་གཡོང་བ་ནི་སའི་གོ་ལའི་ཧ་ལམ་ཕྱེད་ཀ་ལྷག་ཙམ་རེད།

དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་གཉིས་ཀ་ནས་བཤད་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཡི་ཚད་གཞི་དེ་དང་བསྡུན་ནའང་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་དང་། དེའི་དཀྱིལ་ལ་ཡང་བསྐོར་ཀ་པ་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་དག་ཚང་མ་ཚུད་ཆེ། ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་དག་ཚང་མ་ང་རང་ཚོ་འཛིག་རྟེན་ཐུན་མོང་བའི་ལས་སྣང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་མིན། རྡུལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྡུལ་སྙེད་འཛིག་རྟེན……།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད། དག་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་རྡུལ་གཅིག་གི་ས་ཁྱོན་ལའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནས་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་ན། ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཏག་ཏག་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། ཕྱོགས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་ཀླ་ཀློ་བཙམ་པའི་དུས་འདིའང་ཧ་ཅང་རིང་པོ་གང་ཡང་མིན། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤམ་བྷ་ལའི་སྨོན་ལམ་བརྩམས་པའི་སྐབས་ལའང་། ལོ་ནི་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་རྫོགས་པ་ན།། རིགས་ལྡན་དྲག་པོར་གྱུར་ནས་ཀླ་ཀློའི་དཔུང་།།[1] ཞེས་གསུངས་འདུག པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་ཟིན། ད་ལྟ་ལེའུ་ཐོ་འདོན་མཁན་གྱི་སྐར་རྩིས་པ་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཆེ། འདི་ལོ་ནས་བརྩི་ན་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་ལས་མེད། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་པའམ་དྲུག་པ་གང་རུང་ངམ། གཅིག་བྱས་

༡ ཤམྦྷ་ལའི་སྨོན་ལམ། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༥ ལོ། ཤོག ༢༣༨

ན་ལྔ་དེ་ཡར་བྱས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་འདས་པའི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དྲུག་པ་དེར་ཕལ་ཆེར་ཀླུ་གློ་བཙེམ་པའི་དུས་དེ་ཡིན་འདུག ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་གཅིག་བྱས་ན་རིང་པོ་དང་གཅིག་བྱས་ན་ཐུང་ཐུང་རེད། མི་རབས་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་སྐད་ཆ་རེད། ང་རང་ཚོ་སྐབས་བཙོལ་ལ་འཁྱེར་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་གང་ཟག་སློས་ཚན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ལའང་མཐུན་སྣང་དུ་འགྱུབ་རྒྱུའི་གཞི་རྟེན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག དཔེར་ན་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རེད༑ དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་གནས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟ་དངོས་སུ་ས་ཁྲའི་ཐོག་ནས་ཐུན་མོང་སྣང་ཚུལ་ལའང་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་མེད་ན་དེའི་དགོངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲེལ་དགོས་སམ། གལ་སྲིད་ཡོད་ན་དེའི་ཡོད་ལུགས་ཡོད་སྟངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག

ལྷག་པར་དུ་ཀླུ་གློ་བཙེམ་རྗེས་ད་དུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྔ་བརྒྱའི་འཕྲོས་རྣམས་རྫོགས་ལྡན་གཉིས་པ་ལྟར་ཏ་ཙང་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ང་ཚོས་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དང་སྒྲུག་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཡང་སྔོས་ང་ཚོའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གང་གི་ཆ་ནས་མི་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་སྐུའི་སྐྱེ་བར་བཞེས་རྒྱུ་དང་། ཀླུ་གློ་བཙེམ་པའི་སྐབས་སུ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རྒྱུད་འདིས་ཏ་ནུ་མཐའི་སྐུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་རྒྱུ། ཏ་ནུ་མཐ་ནི་དམག་དཔོན་ཆེ་ཤོས་ལྷ་བུ་དེ་རེད། ཏ་ནུ་མཐ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནས་ཡོང་

བ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་༢སྐྱབས་ཧེ་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་ལྡན་གྱིས་ཀླ་ཀློ་བཅོམ་པའི་སྐབས་སུ་དམག་ཏུ་ལྔ་པའི་ཏུ་དཔོན་སེང་གེ་འབར་བ་ཞེས་པའི་སྐུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད།

དེས་ན་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཤམ་བྷ་ལའི་སྨོན་ལམ་འདོན་སྐབས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ཀླ་ཀློ་བཅོམ་ནས་རྫོགས་ལྡན་ཞིང་དུ་བསྟན་པ་བསྐྱར་དུ་དར་རྒྱས་གནང་བའི་སྐབས་སུའང་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནས་གཞག་རྒྱུ་ཞིག་རེད་དམ། ཡང་ན་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཡོད་ཤག་གིས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྩམས་པའི་རྣམ་བཤད་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ནས་ཕྱིན་ན་ད་ལྟའི་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབས་བྱས་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཆགས་དང་མ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་ཡོད་གི་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཏན་ཏན་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག

ང༽ བེམ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་སྐོར།

དེ་བཞིན་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གནད་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཕུང་པོ་རགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་ཕྱེ་ནས་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་རྒྱུ་ལུས་ལ་ལྡང་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་འདུག དཔྱལ་ཆུས་ལྷུགས་ཁམས་ཟད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཁམས་རགས་པ་དེ་ཟད་ནས་བདེ་གསང་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་མི་དགོས་པར། ཕུང་པོ་རྙིང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་བེམ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཟད་ནས་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་གསུང་གི་ཡོད།

འདིའི་སྐོར་ངས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞུ་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པ་དང་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཨ་ར་བིནྡ་གྷོཥ (Aurobindo Ghosh) ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ལ། ཁོང་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་རེད། ཨ་ར་བིནྡ་གྷོཥ་མཆོག་གི་བྱུང་རབས་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པ་ཚོས་གསན་མྱོང་ཡོད་ཀྱི་རེད། གསན་མ་མྱོང་བ་ཡིན་ན་དེ་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཉན་དགོས། ཁོང་ནི་ཀོལ་ཀཱ་ཏཱ་ (Kolkata) གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་ཚང་ཁ་ཅང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་གི་ཕྲུ་གུ་རེད། གྷོཥ་ཞེས་པ་ནི་བཾ་གཱལ་ (Bengal) གྱི་མི་རེད། ཁོང་གི་ཕ་མ་གཉིས་ཀས་ཁོང་ཨིན་ཇི་བསྐུས་ནས་མ་དག་པ་ཞིག་བཟོ་འདོད་ཀྱིས་ཕྲུ་གུ་དམར་འབྱར་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཨིན་ཇིའི་མ་མ་གཉིས་ལ་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་ཕྲུ་གུ་དེ་ཡོང་སར་ཨིན་སྐད་ཁོ་ན་ལས་བཾ་གཱལིའི་སྐད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་གཞན་རྩ་བ་ནས་རྒྱག་མི་ཚོག་པའི་སྒྲིག་ལམ་ལྟ་བུ་བཟོས་པ་མ་ཟད། ལོ་བདུན་ལ་སོན་སྐབས་ཨིན་ཇིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཊོན་ (London) ལ་བཏང་བ་རེད། ལོ་བདུན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཁ་ཅང་ཆུང་ཆུང་རེད།

ལོ་བདུན་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་བར་དུ་ལོན་ཊོན་ལ་བསྡད་ནས་ཨིན་ཇི་འབྲེལ་མེད་ཅིག་ཆགས་པའི་རེ་བ་བརྒྱབས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་རྗེས་ཨིན་ཇི་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། ཁོང་གིས་གཞི་ནས་ལེགས་སྦྱར་དང་བཾ་གཱལིའི་སྐད་ཡིག་སྦྱངས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་རང་བཙན་གྱི་ལས་འགུལ་དུའང་ཞུགས་པར་བརྟེན། ཀོལ་ཀཱ་ཏཱ་ལ་བཞུགས་མ་ཐུབ་པར་པོན་ཊི་ཅེ་རི་ (Pondicherry) ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་དེར་བཞུགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་པོན་ཊི་ཅེ་རི་ཨིན་ཇིའི་འོག་ཏུ་མེད་པར་པོར་ཙུ་གལ་ (Protugal) གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད།

ཁོང་གི་སློབ་མ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བུད་མེད་ཨ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་སྐུ་ཆེ་འདིའི་རིང་༧གོང་ས་མཆོག་བོད་ལ་ཕེབས་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཞུས་མྱོང་ཡོད། ད་ལྟ་ཨ་མ་དེ་གྲོངས་ཚར་བ་རེད། ཨ་ར་བིནྡ་

སྐྱོར་ མཆོག་གིས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད། དེའི་ནང་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་ད་ལྟའི་བེམ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཕྱིན་ནས་དེའི་དབང་གིས་རིགས་པའི་ལུས་འདི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ནས་འགྲོ་མི་དགོས་པར་རིགས་པའི་ལུས་དེ་རང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་སུ་འགྱུར་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་རྫེས་སུ་ཏ་ཅང་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་དང་རྗེས་འདྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

ཀ.༡ སློར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཡིན་པ་འབུམ་རམས་པ་ཀརྣ་སིངྷ་ (Dr. Karan Singh) གིས་རང་གི་འབུམ་རམས་པའི་ཉམས་ཞིབ་ (Ph.D) དེ་ཨརྦིནྡ་སྐྱོར་ མཆོག་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཐོག་གནང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཨརྦིནྡ་སྐྱོར་ མཆོག་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་དང་ས་སྲས་སོགས་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཉིན་མང་པོ་བསྐྱུགས་ནས་བསྡད་པ་རེད། ཐལ་ཆེར་འགྱུར་བ་ (Transformation) དེ་ཡོང་གི་མེད་དམ་སྙམ་པ་རེད། རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་དེར་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཤད་ཡོད་སྟབས། ངས་ང་ཚོའི་ལྟ་གྲུབ་ནང་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་པོ་ཞིག་མཐོང་བ་རེད།; སྤྱིར་བཏང་འདྲ་པོ་འདྲ་པོ་གང་སར་ཡོང་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་གཉིད་ཐབ་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའི་ནང་འདྲ་པོ་དང་འགལ་ཟླ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་རྩ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་དག་མཉམ་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་སྙམ་པ་རེད།

ཅ། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ནམ་མཁའི་རྡུལ་གྱི་སྐོར།

དེ་ནས་དོན་ཚན་གཅིག་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ནང་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཡོད་པ་འདོད་མཁན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མེད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་ཡོད་དང་ཆ་མེད་

ཅེས་པ་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཆོས་དྲའི་ནང་རྩོད་སྐབས་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་ལས། བརྟག་དཔྱད་ཁང་དུ་ཕྱིན་ནས་བལྟ་རྒྱུ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། དེ་ལྟར་བལྟ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་བ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་འགག་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག

རྟུལ་ཕྲན་གྱི་གནས་སྟངས་དང་། རྟུལ་ཕྲན་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟུལ་བསགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། རྟུལ་བསགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རགས་པ་ཆགས་ཚུལ། རགས་པ་དེ་ཞིག་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་མིན་སོགས་ནི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་འདུག སྤྱིར་དུས་དང་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་སྐོར་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་མཁན་ལ་དེའི་རྣམ་གཞག་ཡོང་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནང་པའི་མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཡོང་བ་དེ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད་འདུག

དེང་སང་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་རྟུལ་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཁོང་ཚོར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་པ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། དུས་འཁོར་ནང་དཔེར་ན། ཕྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལེའུའི་མཚན་ལའང་། རྟུལ་ཕྲན་འདུས་པ་མངོན་དུ་འགྲོ་བ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུ། ཞེས་རྟུལ་ཕྲན་འདུ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར་རེད། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལྟར། དེང་རབས་ཀྱི་འབར་གས་ཆེན་པོ་ (Big Bang) ཟེར་བའི་གྲུབ་དོན་ (Theory) དེ་དང་། ང་ཚོས་བསྐལ་པ་གསར་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་ལྟ་ཐུབ་ན། འགལ་ཟླ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཐོག་སླེབས་རྒྱུ་ཡོད་འདུག འགལ་ཟླ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ཇི་ལྟར་སླེབས་མིན་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ཀྱང་། གང་ལྟར་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཞུང་གཞན་

ནས་དེ་ཙམ་མི་གསལ་བའི་ནམ་མཁའི་རྡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་དུས་འཁོར་ནང་བཤད་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་སྐབས། ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཞེས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་མི་བདེ་བ་ཞིག་འདུག

བར་ལམ་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུས་གཞི་ནས་ངས་ཧ་གོ་བ་ལས། དེའི་སྔོན་དུ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་རྩ་བ་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གཞག་སྐོར་དེ་རེད། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྐབས་ཚད་འཛིན་ས་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་འགྱུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱི་འདུག ང་ཚོ་ནང་པའི་གཞུང་ནང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཚད་འཛིན་སྐབས་རྡུལ་ཕྲན་ཆུང་ཤོས་གཅིག་ཨ་སློག་རྒྱག་པའི་དུས་ལ་འཛོག་གི་ཡོད། ཨ་སློག་རྒྱག་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་ཆ་བཅས་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་རེད། ཆ་མེད་ལ་ཨ་སློག་བརྒྱབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཨ་སློག་རྒྱག་པའི་དུས་དེ་རང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཚད་ཡིན་པ་གསུང་གི་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རྡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བྱུང་ན་ཚོད་ལྟ་ཁང་ཞིག་ཏུ་དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དང་བཅས་མཉམ་དུ་བལྟས་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ནམ་མཁའི་རྡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀུང་ཁ་ནས་བཤད་པ་ལས། ད་ལྟ་གསལ་པོ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་ནི་ཁོང་ཚོའི་ Big Bang Theory དང་ཇི་ལྟར་མཉམ་དུ་འགྲོ་མིན་དང་། ཡང་ན་འགལ་ཟླར་འགྲོ་མིན་གཞི་ནས་བལྟ་རྒྱུ་རེད། Big Bang Theory སྐོར་ད་ལྟ་སྔུད་སིའི་ནང་བསྐྱར་དུ་ཞིབ་བལྟ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད་འདུག

ཆ༽ འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སའི་གོ་ལའི་མིང་དོན།

ཡོངས་གྲགས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་༑ དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ད་ལྟའི་མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བརྟེན། སྟབས་བདེ་པོས་ཟུར་བཞག་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ཟུར་བཞག་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ས་མ་རེད། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དང་། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དེ་དག་ད་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀྱི་མེད།

དུས་འཁོར་ནང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ཞེས་ས་བཅད་བྲངས་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་མཐའ་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་མེད། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས།[1] ཆུ་འབབ་གླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ལས་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོང་ཚོག་པ་ཡིན། མདོ་ཕལ་ཆེན་སོགས་ནང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག སྤྱི་བོ་ཐུར་དུ་བསྟན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཟེར་བ་དང་། ནུར་ནུར་པོ་དང་། ཉེར་ཉེར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོང་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། སྔྲིར་བཏང་གནའ་སྔ་མོ་ནས་ས་འདི་ལ་སའི་གོ་ལ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད༑ གོ་ལ་ཞེས་པ་དེ་སྒོར་སྒོར་གྱི་མིང་རེད། ང་ཚོས་ཁ་ནས་སྒྲ་གདངས་འདོན་སྟངས་ཀྱིས་གོལ་ཟེར་བ་ལོགས་སུ་བཅད་ནས་གོ་ལ་ཞེས་བཤད་པ་ལས། དེ་ནི་སྔ་མོ་ནས་སྒོར་སྒོར་ཡིན་པ་ང་ཚོའི་ངག་རྒྱུན་ལའང་ཡོད་ཤུས་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ལེབ་ལེབ་རེད་མི་འདུག སྒོར་སྒོར་རེད་འདུག་ཅེས་ཏ་ལས་མདོག་ཁ་པོ་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད།

---

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། དབུ་མ། ༼འ༽ དེབ་ཨང་ ༦༠ པ། ཤོག་གྲངས་ ༥༣༧

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ནང་ལའང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ། གཞན་ནས་བཤད་པ་རྣམས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚད་འདི་ཡིན་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སེམས་ཅན་རང་རང་སོ་སོའི་ལས་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚད་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཚོག་པ་གསུངས་འདུག དེས་ན་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་དང་། རྟུལ་ཐྲན་འདུས་པ་མངོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ཞེས་ཚད་བསྟན་སྟངས་དང་༑ སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྟངས་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཕྱེ་འདུག དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་ད་དུང་གསལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས།

༥ ༽ དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར།

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་མཚན་ནང་ལའང་དུས་ཞེས་ཡོད། དེར་བརྟེན་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚང་མའི་ནང་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཆགས་ཡོད། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་དང་རང་མཚན་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡོད་ལ༑ དུས་གསུམ་ག་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འདོད་མཁན། ཡང་ད་ལྟ་བ་དང་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འདོད་མཁན། དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་འདུག ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་དུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་མཁན་ཡོད༑ ད་ལྟའང་ཕལ་ཆེར་ཡོད་འདུག ཡིན་ན་ཡང་དུས་ཞེས་པ་ཚད་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས། དུས་འདི་རེད་ཅེས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཞིག་ངོས་གཟུང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་རེད།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་དེང་རབས་ཚན་རིག་པའི་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་མང་ཤོས་ཤིག་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེང་རབས་ཚན་རིག་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་བསྡུར་དགོས། དེ་ནི་མཚུངས་

བསྟུར་ལ་བརྗོད་ཀྱི་མེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཞིག་བཏང་ནས་ནང་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་གཏན་ལ་འཁེལ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་ནས་དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་མཁན་དེའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་བསམ་བློ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་མཁན་གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་བསམ་བློ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་པ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད།

དེང་སང་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར་ལ་ཤོད་མཁན་ཨེས་ཊེ་ཕན་ཧོ་ཀིང་ (Stephen Hawking) ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁྱེད་རང་ཚོས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ཤག་རེད། ཁོང་ནད་པ་ཞིག་རེད། ཨེ་ཁུང་ནག་པོ་ (Black hole) ཞེས་པ་ཐོག་མར་སྟོན་མཁན་དེ་རེད། ཁོང་གི་དེབ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་དུས་ཀྱི་བྱུང་རབས་མདོར་བསྡུས་ (A Brief History of Time) ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚོས་དགག་པ་ཤུགས་ཆེ་བརྒྱབས་པ་རེད། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དེའང་དུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དུས་ཁོ་རང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་ནང་ལ་སླེབས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། དེབ་དེ་གང་ལྟར་གྲགས་ཆེན་པོ་རེད། ཚན་རིག་པ་ཚོས་འཆར་ཅན་གླེག་རྒྱུ་ཞིག་རེད། ལོ་སྔོན་མ་ཞིག་ལ་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་ (The Order of Time) ཞེས་པའི་དེབ་གསར་པ་ཞིག་ཐོན་པ་དེང་སང་གྲགས་ཆེ་བའི་སྐབས་ཤིག་རེད། དེབ་འདི་འབྲི་མཁན་ནི་ཀར་ལོ་རོ་ཝེ་ལི་ Carlo Rovelli ཞེས་པ་དེ་རེད།

ངས་ག་རེ་ཞུ་གི་ཡོད་ཅེ་ན། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པའི་དུས་ལ་ལྟ་ཚུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ང་ཚོས་ཤེས་ན། ང་ཚོའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཚོས་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཤད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ད་དུང་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་ཚོར་ང་ཚོའི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་ནང་དུས་ལ་ལྟ་ཚུལ་དེ་

དག་གསལ་པོ་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་ན། གཅིག་བྱས་ན་བློ་བསྐྱེད་གསར་པ་ལྟ་བུ་ཐོན་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དཔེར་ན་རྡུལ་ཕྲན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ད་ལྟ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སྔོན་ལ་ཐིའོ་སོ་ཕི་ཀལ་སོ་ས་ཡི་ཊི་ (Theosophical Society) ནས་ཡིན་པའི་མི་ཞིག་གིས་དེབ་གཅིག་བྲིས་ཡོད། དེའི་ནང་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས་དེ་དང་། ད་ལྟ་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚན་རིག་པས་རྡུལ་ཕྲན་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྟངས་གཉིས་བསྡུར་ན། ད་དུང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ནས་བྲིས་པ་དེ་ཕྲན་བུ་མདུན་བསྐྱོད་ཆེ་བ་མ་ཟད། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚན་རིག་པས་ཁོང་གི་རྗེས་སློབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་ཉེ་ཆར་དེ་ལྟར་བཤད་མཁན་ཞིག་བྱུང་། སློབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

༦ ༽ སྐར་རྩིས་དང་། དུས་དང་རྡུལ། འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག

དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་དེའི་ནང་སྐར་རྩིས་དང་། དབྱངས་འཆར། སྐར། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྣམ་གཞག དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད། འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་སྤྱིར་བཏང་དེང་རབས་ཀྱི་འཁྲུལ་ཆས་དང་མི་འདྲ་བ་རེད། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཞེས་ནས་རྒྱུན་ཡོངས་གྲགས་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་མཚོན་ཆའི་རིགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་འདུག

དཔེར་ན་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ཀླ་ཀློ་བཅོམ་པའི་སྐབས་སུ་དམག་དེ་དག་གྲུ་གཟིངས་ནས་མཁར་འགྲོ་མཁན་ནང་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་གནའ་སྔ་མོའི་ཤམ་བྷ་ལའི་ཞིང་བཀོད་དེ་དག་འབྲི་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གནམ་གྲུ་མཐོང་མྱོང་མེད་སྟབས། ལྕགས་ཀྱི་གྲུའི་ནང་ཞུགས་ནས་འཕུར་བ་ཞིག་བསམ་བློ་འཁོར་མེད་ཙང་། བྱ་ཁྱུང་ལྟ་བུའི་སྒང་ལ་དམག་མི་ལྔ་ཙམ་དྲུག་ཙམ་བཞོན་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་བྲིས་ཡོད། རྗེས་སུ་ང་ཚོས་གནམ་གྲུ་མཐོང་སྐབས་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་དམག་མི་འགྲིམ་

འགྱུལ་བྱེད་པའི་འཕྲུལ་གྲུའམ་ནམ་མཁའི་གྲུ་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད་བསམས་ནས་ད་ལྟ་གཞི་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་བ་རེད།

དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཚང་མ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ལས། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་བཤད་ན། ཤམ་ཐྲ་ལ་ཞེས་པ་དེ་རྟོག་བཏགས་ལྟ་བུ་རེད། ཚང་མ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་གསུང་རྒྱུ་མེད་ཅེས་བཤད་ན། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དངོས་སུ་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། དཔེར་ན་ཀླ་ཀློའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟངས་དང་། ཀླ་ཀློའི་འགོ་ཁྲིད་བྱུང་སྟངས། དེ་དག་དུས་ཚོད་ག་དུས་ཡིན་པ། ཁྱབ་བརྡལ་ཇི་ལྟར་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དེ་དག་ད་ལྟ་ཕན་ཚད་ཟད་ཀར་ར་འཕྲོད་པ་མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ང་ཚོས་བཤད་བདེ་པོ་མི་འདུག གལ་ཏེ་ཀླ་ཀློའི་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་བྱུང་ན། དེང་སང་གི་ཆོས་ལུགས་མཐུན་འབྲེལ་ལའང་དོ་ཕོག་འགྲོ་ཉེན་ཞུགས་ཆེ་ཡོད་སྟབས། ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་དུས་འཁོར་སྐོར་བཤད་སྐབས་ཐན་ཐུ་མི་བདེ་བ་སྲུས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།

རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ལྷུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་དེ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་གར་ནང་མ་དར་གོང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཡོང་སྲུས་རེད། ཁྱབ་འཇུག་པ་ཚོས་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་སྐབས་སངས་རྒྱས་འཇུག་པ་དགུ་པ་དང་༑ རིགས་ལྡན་འཇུག་པ་བཅུ་པར་བརྩི་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོས་ཀྱང་དེ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་རེད། རཛསྠན་ (Rajasthan) གྱི་ཛཡ་པུར་ (Jaipur) ལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་རིགས་ལྡན་གྱི་སྐུ་བརྙན་གཅིག་ཡོད། དེའི་མདུན་གྱི་སྒོ་དེ་རྟིག་པ་བརྒྱབས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཚོས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ཀླ་ཀློ་བཅོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྒོ་དེ་ནས་འཐོན་གྱི་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ནང་བཤད་སྟངས་དེ་ཏ་ཅང་སྡུག་ཅག་ཅིག་ཡོད་ཟེར་ང་། རིགས་ལྡན་དེའང་ཁོང་ཚོའི་གཞུང་གི་ནང་ལའང་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་དག་ཚང་མ་

བསྒོམས་བརྒྱབས་ནས་གཟིགས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག

ཏ༽ ཨར་ལས་བཟོ་སྐྲུན་དང་། རི་མོའི་རྣམ་གཞག་སྐོར།

དེང་སང་གི་ཁང་པའི་བཟོ་བཀོད་ (Architecture) དང་། རི་མོའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་ཞར་དང་ཞོར་ལ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོས་སྐར་རྩིས་དང་༏ དབྱངས་འཆར། སྨན། རྡུལ་ཕྲན། དུས། འཁྲུལ་འཁོར། རི་མོའི་སྒྲུ་རྩལ། ཁང་པའི་བཀོད་དབྱིབས་སྒྲུ་རྩལ་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་མཉམ་དུ་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་བལྟ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག

ད་ལྟ་ངས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བྱུང་ཟིན་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་སྐབས། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་སྔྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་སྒྲོས་ཚན་པ་ལ་གསུངས་པ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། ད་ལྟ་བྱུང་ཟིན་པ་རྣམས་ར་འཕྲོད་སྐབས་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རེད་དམ༏ དེ་ཚོ་མ་འོངས་པ་ལའང་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་དམ༏ ཀླ་ཀློ་བཙོམ་པའི་དུས་དེ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་རུང་། ཀླ་ཀློ་བྱུང་བའི་དུས་དེ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་དང་། ད་ལྟ་བྱུང་རབས་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཏག་ཏག་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ཀྱང་ར་འཕྲོད་པ་མ་ཟད། ཡར་རྒྱས་འགྲོ་སྟངས་དེ་དག་ཀྱང་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་དངོས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ཆགས་འགྲོ་བ་རེད། སྐབས་དེར་དམག་འཛིང་སྟངས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་གླང་པོ་ཆེའི་དམག་དང་། རྟ་དམག ཤིང་རྟའི་དམག་བཅས་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་བཞིན་བཤད་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་དུས་དེ་ལྟར་ཡོང་མིན་དང་། དེ་ཚོ་སྔྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གཅིག་བྱས་ན་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པར་གསུངས་

པ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེ་མིན་ཤཱནྟི་ལའི་སློན་ལམ་ལས[1]། རྡོ་ཡི་རྟ་ཡིས་རྟ་རྣམས་གསོད་བྱེད་ཅིང་།། གསེར་གྱི་ཤིང་རྟས་ཤིང་རྟ་ཕྱི་མར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཚང་མ་བདེན་པ་དང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མེད་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས༔ ད་དུས་ཚོད་ཡོལ་ཟིན་འདུག དོན་དག་མེད་པའི་གཏམ་རྟོག་དེ་དག་ལ་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་མཁས་པས་གསན་འོས་པ་ཞིག་མ་ཆགས་ཀྱང་། སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་དོགས་གནས་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐན་བུ་ཞུས་པ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།།། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༦ ཉིན་སྐྱབས་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གིས་གོ་སྒྲིག་འོག་རྡྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིམ་མེད་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཐོག་དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།)

[1] ཤཱནྟི་ལའི་སློན་ལམ། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༥ ལོ། ཤོག་ ༢༣༩

༄ ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་
གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
རིགས་ཀྱི་གླུ།

༄༅།། ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ།
དགེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཡོན་སྣང་བའི་མཛོད།།
བློ་གསལ་ཡིད་ཀྱི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་གཉེན།།
འཆད་ཉན་ཉམས་ཞིབ་བྱ་བའི་རྟ་ལྗང་གིས།།
འདྲེན་མཁས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༡ །།

དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་མང་ཡུལ་བསིལ་ལྡན་ལྗོངས།།
དབུས་འགྱུར་ས་ཡི་ཐིག་ལེའི་འདབ་ཆགས་པར།།
ལྷག་ལམ་སྐྱེད་ཚལ་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་ཏུ།།
བརྗིད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༢ །།

ལྷ་ཕྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།།
རྣམ་དག་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོས་ལེགས་དཔྱད་དེ།།
ཕྲ་ཞིབ་དོན་གྱི་གནད་ཀུན་གསལ་རྗེན་དུ།།
སྟོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༣ །།

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་བྲལ་མཁའ་དབྱིངས་སུ།།
སྨོན་སྦྱིན་མཁས་གྲུབ་དང་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས།།
ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི།།
སྨོན་མེད་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༤ །།

འཕགས་ཡུལ་ཐེག་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་དོན།།
ཧྥོ་ཏའི་སྲོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ།།
དར་བའི་ལེགས་བཤད་བྱེ་བ་འབུམ་གྱི་བཅུད།།
འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་སློབ་ཁང་ཨེ་མ་ཧོ།། ༥ །།

གཞན་ཡང་བརྡ་སྤྲོད་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་།།
དེང་རབས་སྒྱུ་རྩལ་ཚན་རིག་འཕྲུལ་ལས་སོགས།།
གནའ་དེང་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་དུས་གཅིག་ཏུ།།
སྦྱང་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༦ །།

གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་དཔུང་པ་བརྟན་པོ་ཡིས།།
མཁས་མཛངས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཆེ།།
སྙིང་ལ་ཞུམ་མེད་འདྲེན་པ་འཛད་མེད་དུ།།
སྐྲུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༧ །།

རིས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་འགན་ཁུར་དང་།།
རིགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་གཉིས།།

འགལ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཟང་མཆོག །

སྤྲེལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༡ ||

ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ། ཅེས་པ་འདིའང་ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དབང་འདུས་ཀྱིས་སྔ་ལོ་ནས་ལྷ་རིག་རྟེན་བཅས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་མ་གནང་ཡང་། རྣམ་གཡེང་དང་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རིང་འགྱངས་སོང་བར་འགྱོད་སེམས་དང་བཅས། ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་དགེ་སློང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་དྭང་བས་སྨོན་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག ། ||

༄ དཔུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་ཀྱི་སླུའི་ འགྲེལ་བཤད།

༄༅།། གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བ་ཡི།། མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད།། རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།། གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད།།[1] འདུན་ས་འདིར་ཐེབས་པའི་ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ། དགེ་རྒན་དང་ལས་བྱེད་རྣམ་པ། བརྩེ་བའི་སློབ་ཕྲུག་དང་གཞན་ཡང་འདིར་ཟུར་ཞན་ལ་ཐེབས་པ་ཚང་མར་དེ་རིང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ནང་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་དྲན་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་རིགས་ཀྱི་སླུའི་ཚིག་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡོད། ཐོག་མར་ལ་དྭགས་དང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་གཉིས་ཀར་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་བདག་གིར་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་རྒྱུའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་ཐོག་མར་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥། ༡༩༥༨ ལོར་ཇམྨུ་ཀཤྨིར་མངའ་སྡེའི་ཕྱག་ལས་གནང་

༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་། ཁ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། ཤོག ༡༨ ཐེང་ ༡༣

སྐབས་བོད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་།[1] མཇལ་ས་དེའང་འབྲས་སྤྱུངས་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་ནང་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་སྒོ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་རེད། དེ་ནི་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ནས་ཞལ་འདྲིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ལ་རྒྱ་མིའི་དབང་བསྒྱུར་སླེབས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་བ་དང་། མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཆགས་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཏུ་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བློན་དམ་པ་ཛྭཧར་ལཱལ་ནེཧརུས་འབོད་སྐུལ་ལྟར་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་གཟིགས་ཞིབ་ཆེད་ཕེབས་པ་ཞིག་རེད་འདུག འོན་ཀྱང་འཕྲུལ་རྐྱེན་ཁག་འཛོམ་ས་ནི་ད་ལྟའི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་༧སྐྱབས་རྗེ་སྲས་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་བཤེས་མཚན་རྟགས་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་སྤྲོ་འདོན་གཏོང་གནང་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཕེབས་ཁུལ་རེད། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་རྗེས་མི་སྣམནྡེའི་འདུ་སྡོད་སྡེ་ཚན་ནས་ཟུར་ཐོན་གྱིས་བཀའ་བློན་སྦུག་ཏུ་སྡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཆེད་མངགས་ང་ལ་དཀའ་ངལ་འདྲ་ཡོད་མེད་གཟིགས་ཞིབ་ཆེད་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་མ་གཤེགས་བར་ཏ་ཅང་ཐུགས་ཐག་ཉེ་པོའི་ཐོག་ནས་ཐུགས་རྗེའི་རྗེས་འཛིན་དང་། ཕྱི་སྒེར་གྱི་གནད་དོན་མང་པོའི་ཐོག་ལམ་སྟོན་དང་ཕྱག་རོགས་རྒྱུན་མར་གནང་ཡོད། ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན་ཏ་ཅང་གི་བློ་ཐག་ཉེ་བའི་གྲོགས་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེར་བརྟེན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེས་དྲན་གྱི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་བཅར་ཐུབ་པ་འདི་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱ་འོས་དང་། སྐལ་བཟང་གི་ངོ་བོར་བརྩི་གི་ཡོད།

གཏམ་བཤད་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་ནི་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པ་རིགས་ཀྱི་གླུའི་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རིགས་ཀྱི་གླུ་འདི་ཤློཀ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཚིག་གི་དོན། གཞུང་གི་དོན། ཞར་བྱུང་དང་ཟུར་གྱིས་འཕངས་པའི་རིགས་སོགས་

[1] ལ་དྭགས་རྒྱལ་སྲས་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཛད་རྣམ། ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བརྩམས། སྟོད་ཆ། ཤོག་ ༣༣༥ ཐེང་ ༡༩ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་བ་ ༡༡ ནས་ ༡༩༥༦ ཟླ་བ་ ༣ བར་བོད་དུ་གཟིགས་སྐོར་མཛད་ཚུལ་གསལ།

ཚང་མ་གང་ཐུབ་འགྲེལ་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༄ ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད།

༄༅།། ལ་དྭགས་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་མིང་ཡིན། ཡུལ་མིང་ལ་ལ་དྭགས་ཞེས་ཐོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ལས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་དྭགས་ལ་བཞུགས་མཁན་དང་། ལ་དྭགས་རང་གི་ཡུལ་མི་ཚོས་མང་བ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ལ་མཁྱེན་དགོས་པའང་ཡིན། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་དང་ངག་སྐད་གཉིས་ཀའི་ནང་ལ་ཞེས་པ་གྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མམ་ཡང་ན་རི་དང་ས་སྒང་མཐོ་བ་ཞིག་ལ་བརྗོད། དྭགས་ཞེས་པ་ཚིག་འདིའི་འབྲུ་དོན་གང་ཡིན་སྐྲ་བཤད་འཛུག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཐལ་ཆེར་ཨེ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ངག་སྐད་ནང་དུ་དྭགས་ཞེས་པ་དེ་ཐུ་དང་མདའ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུ་ལ་གོ་ཞིང་། དཔེར་ན་གོང་པོ་དང་དྭགས་པོའི་ཐ་སྙད་དེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ལ་སྦྱར་སྐབས་གོང་པོ་ཞེས་པ་རོང་དང་དྭགས་པོ་ཞེས་པ་མཐོ་སའམ་ཡང་ན་རི་རྒྱུད་ཅིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡུལ་གྱི་མིང་རྣམས་ཚིག་ཟླ་དྭགས་སུ་བཏགས་པའམ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཤས་ཆེ་བ་རེད། འདིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བ་ཡིན།

དབུས་གཞུང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་འདི་མཉམ་འབྲེལ་ཡུལ་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། ཨིན་སྐད་དུ་ Federal Republic ཞེས་བརྗོད་། མཉམ་འབྲེལ་ཡུལ་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་མངའ་སྡེ་དང་དབུས་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་ལ་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་མངའ་དབང་དམ་དབང་ཚད་ཐ་དད་བཅས་ཡོད། དེ་ལ་དབུས་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཐ་དད་ཡོད་པར་བརྟེན། དབུས་གཞུང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་

ཚ་ནས་དབུས་གཞུང་ཞེས་བརྗོད།

ནང་པའི་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ནང་པ་ཞེས་པ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་མིན། སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་བརྒྱུད་པ་དང་། ལྷ་གྲུབ༑ གཞན་ཡང་ལམ་སྲོལ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ནང་པ་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལུགས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའམ། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་ཁང་པར་དཔེར་མཚོན་ན་སྒོའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་ན་ནང་དང་། སྒོའི་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་པ་ན་ཕྱི་རོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་འདིས་ཟླས་དྲངས་པའི་ནང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གེ་སྟེ་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་ཚུར་བལྟས་སྐབས་ནང་པ་ཞེས་མི་བརྗོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ཕར་བལྟས་སྐབས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ནང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་ནང་པ་ཞེས་པའི་མཚམས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་མིན་དང་། ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཟག་ཅིག་རང་ཉིད་ནང་པར་འགྱུར་བའི་ཚ་རྐྱེན་གང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་བུ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་དང་༑ ཆོས། དགེ་འདུན་གསུམ་པོ་ལ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཁས་བླངས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་སོགས་སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་གནས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལ་ནང་པའི་གང་ཟག་ཅེས་ཐ་སྙད་ཐོབ།

སྤྱིར་ནང་པ་དང་ཕྱི་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་ཐོག་ནས་འཛོག་མཁན་གྱི་རྒྱ་གར་དང་བོད་གཉིས་ཀའི་ནང་མཁས་པ་བྱུང་ཡོད་ཚོད་འདུག ཚིག་སྐྱོན་མ་བཅད་པར་རགས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ནང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱི་པ་ཞེས་བརྗོད་

ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མ་འཁྲིག་པ་མེད། འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ནང་པའི་ཚད་དུ་འཛོག་ན། ནང་པ་ཧ་ཅང་ཉུང་དུ་ཆགས་ངེས། ད་ལྟ་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་མིའི་སྐྱེ་འགྲོའི་གྲངས་འབོར་དུང་ཕྱུར་བདུན་ཙ་ཙམ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་དུང་ཕྱུར་བཅུ་ཙམ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཡིན། ཨིན་སྐད་དུ་ Non-believer ཞེས་བརྗོད། དེ་མིན་དུང་ཕྱུར་དྲུག་ཙ་པོ་དེས་ཆོས་ལུགས་ཤིག་གི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་པར་ཁས་འཆེས་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་དངོས་གནས་ཆོས་ལུགས་དེའི་རྗེས་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ནང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ན་ཕྲུ་གུ་དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ནང་པ་ཆགས་འགྲོ་བ་དང་། ཡེ་ཤུའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡེ་ཤུ་ཆགས་འགྲོ་བ། རིག་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ནའང་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས། གང་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་མི་གྲངས་སུ་བརྩི་གི་ཡོད།

དེས་ན་སོ་སོའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཕལ་ཆེར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀའམ། ཡང་ན་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་ཙམ་ལས་མེད་རྩོད་རེད། དེ་བཞིན་ནང་པའི་ལུང་པ་རྣམས་སུའང་ཚང་མའི་བསམ་བློའི་ནང་ང་ནང་པ་ཡིན་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ནང་པར་འགྱུར་བའི་ཆ་རྐྱེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ངོ་འཕྲོད་མཁན་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་ཚད་ལྡན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དཀོན། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ནང་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནང་པའི་མི་འབོར་ཕྲན་བུའི་མང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ངོ་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱུ་འཛིགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལིང་འགེལ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བློ་དགོས། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་

མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་ཞལ་མར་གཟིགས་ནང་པའི་གྲལ་དུ་མ་ཚུད་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཡིན། གྲྭ་པ་ཤར་འཁོགས་ཆགས་ཏེ་གྲལ་མགོར་སླེབས་ནའང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་སྲིད། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལྷ་བུ་ནང་པ་ཡིན་ནམ་ཕྱི་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས། འོ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དཀའ། དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སངས་རྒྱས་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བརྟེན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མེད་གསུང་མཁན་མང་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ནང་པའི་ཁོངས་སུ་བརྩི་ཆོག

དེ་ལས་གཞན་དུ་རིག་གནས་ཞེས་པ་གྲུབ་མཐའ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན༑ ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་གྲུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འབྱེད་སྟངས་ནི་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཕྱེ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་མམ། ཡང་ན་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་བཅས་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མང་པོའི་ནང་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་པ་འདི་མེད་པར་གཞན་གསུམ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།[1] གོང་གི་གསུམ་པོ་

༡ སྡེ། འདུལ་བ། ང་། ལུང་གཞི། ཤོར ༣༡༨ བ ༦ ཕྲུ་ནུ་མོ་དག་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ།། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཅག་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་དང་། སྡེ་བཀའ། འདུལ་བ། ད། ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་གཞི། ཤོག ༡༥༣ ན ༢ བཞིན་བཟང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།། ཆོས་ཐམས་

དེའི་སྙིང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཞི་བའོ་ཞེས་པ་འདི་བསྣན་ན་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་འགྱུར། དེའི་དང་པོ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་རིགས་ལ་བརྗོད། སྤྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་མ་བྱུང་བ་གཉིས་རེད། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་བརྟེན་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་། འདུས་བྱས་གང་རུང་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་ཟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཞི་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་རགས་པ་ཙམ་སྟབས་བདེ་བྱེད་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའམ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མཚོན་པའི་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། སྤྱིར་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་མཁན་ནི་ནང་པ་ཁྲིད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དུད་འགྲོས་ཀྱང་ཤེས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་ཤེས་ཤིང་། ཕྱི་རོལ་པ་ལའང་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཡོད། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོའི་ནང་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བཤད་སྐབས་མཐར་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་བསྡོམས་བརྒྱབས་ཡོད། མདོར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་མཁན་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་མཐོང་མཁན་ནི་ནང་པ་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་གྱུར་པའམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཟིན་པའི་ཆོས་གང་འདྲ་ཡིན་རུང་འཁོར་

ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ།། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

བས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་པར་འདོད།

གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ། གང་ལྟར་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་ངེས་པར་དུ་ཁས་བླང་དགོས།

བཞི་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཞི་བའི་གོ་འཕང་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལས་གཞན་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་དེ་བཞི་པོ་ལ་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཞེས་བརྗོད། ཕྱིར་ནང་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་དགུ་སོགས་སྡེ་པ་མང་པོར་ཕྱེ་ཡོད། དེ་ཡང་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་མང་བཀུར་སྡེ་པ་ལས་མཆེད་ནས་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད།།[1] ཅེས་པ་ལྟར་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང༌། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གྲངས་ཤིག་ཡིན། འོ་ན་དེ་ནང་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྩོད་པ་ཐུན་བུ་ཡོད། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད་མཁན་དེ་སྐྱབས་འགྲོའི་ཆ་ནས་ནང་པའི་གྲས་སུ་གཏོགས་པ་ལས། གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་ནང་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མ་ཡིན། སྐྱབས་འགྲོ་ཡོད་པས་ནང་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། [2] ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཁས་ལེན་པའི་དོན་ནི་གང་ཟག་རང་

༡ སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། འ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། སེམས་བསྐྱེད་ ༦ ཤོག་ ༢༡༡ བ ༡

༢ དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ། རྗེ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། གཞུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། པོད། ཚ། ཏ་ནག་གསེར་གླིང་དགོན་གྱི་པར་མ། བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་དཔར་ཁྲ། ཤོག ༡༡ བ ༥

རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཁས་ལེན་པ་འདིས་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་[1]ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྨིན་པ་དང་མ་སྨིན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབས་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་གི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་བཀར་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་མིན་གྱི་ཐོག་ནས་ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཕྱེ། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་བརྩམས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྡོམས་བརྒྱབ་ན་རིག་གནས་ལྔའི་ནང་དུ་འདུ། འདིའི་སྐོར་འོག་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗེན། སྐབས་འདིར་བཤད་པ་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐབས་འདིར་སྦྱོང་བྱའི་རིག་པ་དང་རིག་པའི་གནས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་དགོས། རིག་པ་གང་ཞིག་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུས་ཐོག་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་འགལ་འདུ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའམ་བཀག་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་རིག་པའི་གནས་ཞེས་བརྗོད། དེས་ན་སྦྱོང་བྱ་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་མང་། རིག་པའི་གནས་ལ་དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཡིན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཟོའི་གནས་དྲུག་ཅུ་སོགས་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་གནས་སམ་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ནའང་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་དུ་འདུས་པ་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་བཞེད་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འདུག ལྷག་པར་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་མ་འདུས་པའི་རིག་པའི་གནས་མེད་ཅེས་ས་

[1] གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་པོའི་མཛེས་རྒྱན། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས། དེབ་ཕྲེང་༢༩ ཤོག ༥༩ ཕྲེང་༣

སྐྱེ་བརྡེངས་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་ཡོད།[1] བོད་པས་རིག་པའི་གནས་བཅུ་སྐབས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་དང་འདུལ་བ་ལུང་[2]སོགས་ནང་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་དྲུག་ཅུ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་སོགས་མདོ་མང་པོའི་ནང་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་[3]སོགས་གསུངས་ཡོད། སྐབས་འདིར་རིག་གནས་ཞེས་པ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་གོ་ན་ཁྱབ་ཆེ།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་གི་ཐ་སྙད་འདི་བོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། འདི་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མང་བར་བརྟེན། ཚིག་གྲོགས་དང་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་ལས། གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་དོན་འདི་

---

༡ མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་པོད་བཞི་པ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག ༡༨ ཐེང་ ༥ གཞན་ལས་གཞན་དག་རྣམས་བཤད་པ།། འདི་ཡི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་བྱ།། མདོ་ལས་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པའང་ལྔ་པོ་འདིར་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས།

༢ སྡེ། བཀའ། འདུལ་བ། ཏ། མའི་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ༣༡ ན ༡ རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གསང་ཐབས་དང་། རྒྱུད་དང་། ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། རིག་བྱེད་དང་། བརྡ་སྤྲོད་པ་དང་། སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། ཤེས་གསལ་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་བསྡུས་པ་དང་། སྐར་མའི་རིག་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། ཆུར་ལྷུང་གི་རིག་པ་དང་། ཆེར་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པ་དང་། རྒྱུད་དྲུག་བཅུ་པ་དང་། ཁྱུར་མིད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། གནས་འདུག་གི་རིག་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་ཤིན་ཏུ་ནོར་བར་གྱུར་ཏོ།། ཞེས་གསུངས།

༣ སྡེ། བསྟན། འདུལ་བ། ཚུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷ། ཤོག ༣༣ ན ༡ རོལ་མོའི་མཚན་ཉིད་སྒྱུ་མ་དང་།། འགྱེད་སྟོབས་དང་ནི་མེ་ཏོག་ལས།། དམག་རྣམས་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས།། གཡོས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས།། ཚོང་དང་ནོར་ནི་བསྒྱུར་བ་དང་།། རྒྱན་དང་ལག་རྩིས་བཙུད་ཀྱིས་ལེན།། འཁྲུལ་འཁོར་སྦྱོར་དང་དྲི་བ་དང་།། འཕོང་སྐྱུད་དང་ནི་ཆེ་སྦྱོར་སྒྲ།། ཡི་གེ་དང་ནི་ཁ་སྐད་དང་།། རང་བཟོ་དང་ནི་མཆོན་རྣམས་བརྟག །སྤྱོད་ཐབས་དང་ནི་སོག་ལེ་དང་།། ཕྱག་རྣམས་རྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་།། སོང་དང་འོང་བ་ཤེས་པ་དང་།། གཞི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་།། མདུད་དང་རྡོ་རྗེ་བརྟག་པ་དང་།། མཐངས་ཀྱི་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།། ཟུག་རྡུ་འཕྲེན་དང་མིག་འཕྲུལ་དང་།། ཟླ་ར་ཏ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཤེས།། བཅིངས་དང་ཁང་པ་རྩིག་མ་དང་།། དེ་བཞིན་གོས་ནི་འཕང་བ་དང་།། ཡན་ལག་མཉེད་དང་མོ་འདེབས་དང་།། དེ་བཞིན་ཆུ་ནི་ཀུན་འཛིན་དང་།། དུང་གི་སྒྲ་དང་སྡེབ་སྦྱོར་དང་།། གྲོང་རྡལ་དང་ནི་གླེགས་འདྲ་དང་།། མཚན་མོ་ཚོམ་རྐུན་ཤེས་པ་དང་།། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གསོ་བ་དང་།། མི་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་བྱ་དང་།། སྒོ་ལྕགས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དང་།། སྒྲ་དང་ས་རྟོག་བྱེད་པ་དང་།། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་རྟ་དང་ནི།། གླང་པོའི་མཚན་ཉིད་གར་སློབ་དང་།། འབྱུང་བ་དག་ནི་གསོ་བ་དང་།། ཟངས་མ་མཁར་བ་གསེར་དང་ནི།། ཤིང་དང་དུང་གི་ཤེས་པ་དང་།། རི་མོ་ཚོན་དང་སོ་དག་གི། ལས་རྣམས་དེ་དག་གོ་རིམས་བཞིན།། སྐར་མའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་།། མཚན་མ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཡང་།། ངེས་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་རྣམས་ནི།། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་དྲན།། ཞེས་གསུངས།

འདྲ་ཡིན་ཞེས་ཟུར་དུ་འགྲེལ་པ་བརྒྱབ་པར་དཀའ། སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དང་པོ་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་བསྒྱུར་ཅིང་། ལེགས་སྦྱར་དུ་བིཧཱར་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་བརྗོད། གཙུག་ལག་ཅེས་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། དེ་བཞུགས་པའི་གནས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། བོད་དུ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་དུས་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་སོགས་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བཟོ་སྐབས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་དུ་སྒྲ་བཤད་འཇུག་གི་བཤད་པ་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་སྒྲ་དོན་ཚང་བར་བོད་སྐད་ནང་བཟོས་ཡོད། འདི་དངོས་གནས་ཧ་ཅང་གི་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་རེད།

དཔེར་ན། བྷགབཏེ། ཏཐཱགཏཿཨརྷཏེ། སམྱཀྶཾབུདྡྷཿབིདྱཱ་ཙ་རཎ་སམྤནྣཿསུགཏཿལོ་ཀབིདཱ། ཨནུཏྟར་པུརུཥ༔ དམྱསཱར་ཐིཿབཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། དགྲ་བཅོམ་པ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ༑ འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ། ཞེས་སོགས་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གོ་དོན་ཇི་བཞིན་བོད་སྐད་ནང་ཚིག་གམ་ཐ་སྙད་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཟོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་འདི་ཕལ་ཆེར་བོད་ལ་ནང་ཆོས་མ་བསྒྱུར་གོང་ནས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་ཚོད་འདུག གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེའི་དོད་ལེགས་སྦྱར་ནང་བལྟས་ན། དཔེར་ན། བིཧཱར་ཞེས་པའི་ནང་གཙུག་དང་ལག་གི་ཚིག་དོན་སོ་སོ་མེད། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་པུ་ཏིའི་རྣམ་པར་བཞུགས་ས་དེ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་ཞུ་གི་ཡོད། འདི་ལ་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཐུན་བུ་ཡོད། བྱུང་བ་རིག་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ནི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་དུ་རྒྱ་གར་ནང

གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་ཤཔལ་ཆེར་དགོན་པོ་ཡིན་པ་འདྲ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་གསུང་རབ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་ཡོད་ཚུལ་འདུལ་བ་སོགས་གཞུང་མང་པོའི་ནང་གསལ་པོ་ཡོད་ལ། མདོ་དང་གཟུངས་མང་པོའི་ནང་རྣམས་སམ། གློ་གཞམ། ཤིང་ཤུན་ལ་བྲིས་ཏེ་གླེགས་བམ་དུ་འཆང་བཞམ༔ འབྲིར་བཅུག་པཞམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཡང་ཡང་ཐོན་གྱི་ཡོད།[1] གལ་ཏེ་སྐབས་དེར་མེད་ན་བྲིས་པའི་གཞི་དེའང་རྣམས་ལ་བྲིས་པ། གློ་ག་ལ་བྲིས་པ། ཤིང་ཤུན་ལ་བྲིས་པ་ཞེས་གསུང་དགོས་དོན་མེད། དེ་བཞིན་བཙུན་མོ་སྤོ་བསངས་མ་སོགས་མེར་བསྲེག་ཐེབས་པའང་ཁང་པའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འབྲི་རྒྱུའི་གློ་ག་དང་ཤིང་ཤུན་མང་པོ་བཞག་པ་དེ་ལས་མི་མཆེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོ་ཡོད། [2] དེས་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་གླེགས་བམ་འཛོག་དགོས་པ་འདུལ་བའི་ལུང་ནང་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། ཁང་ཞེས་པ་དེ་བཞུགས་སའི་གནས་ལ་གོ་དགོས། དེ་ནས་སྦུལ་གཏྲ་ཀུཊྜི་ཞེས་དྲི་གཙང་ཁང་དང་། དྲི་གཙང་ཁང་དབུས་མ་སོགས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་ས་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཙུག

---

༡ སྡེ། བཀའ། མདོ། ཉ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༩༣ བ ༡ རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་བསླབ་པར་སེམས་བསྐྱེད་དེ། གླེགས་བམ་དུ་འབྲིའམ། འཆང་ངམ། འཛིན་ཏམ། ཀློག་གམ། འདོན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྡེ། བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཕ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བ་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན། ཤོག ༢༡༡ བ ༡ གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བ་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་ཕྱིར་ཟློག་པའི་རིག་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆེན་མོ་འདི་གྲོ་གའམ། རས་སམ། ཤིང་ཤུན་ལ་བྲིས་ཏེ། ལུས་སམ། མགུལ་དུ་ཐོགས་པ་བྱས་ནས་བཅང་བར་བྱ། བསླུག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

༢ སྡེ། བཀའ། འདུལ་བ། ཉ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཤོག ༡༤༩ ན ༥ དེས་(བཙུན་མོ་སྤོ་བསངས་ཅན་)སྨྲས་པ། མ་དུ་(བཙུན་མོ་དཔེ་མེད་མའི་ཡབ་)བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བུ་མོ་འདི་དག་མཚན་མོ་མི་མར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་གློག་པས་དེར་གྲོ་བ་དང་། འབྲུ་མར་དང་། སྣག་ཚ་དང་། སྨྱུ་གུ་དང་ཤིང་བལ་དགོས་སོ།། དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་མོ་མ་ནོངས་ཀྱིས་སྦྱོར་དུ་སྟུལ་ཏོ་ཞེས་དེས་མང་པོ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་སྟེ་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒོ་ཁང་དུ་ཕུང་པོར་བཅེར་ཏེ་བཞག་གོ སྤོ་བསངས་ཅན་གྱིས་སྨྲས་པ་མ་དུ་ཚིག་གིས་ཐོང་ཤིག་མ་དུས་སྨྲས་པ། ལྷ་མོ་འཇུག་སྟུལ་ཏེ་སླན་ཆད་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟུལ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་དེའི་འཇུག་ཏུ་བཅུག་ནས་གྲོ་བའི་ཁུར་ཕྱི་མར་མེར་བཅུག་སྟེ་འཇུག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། མེ་འབར་བ་དེས་སྒོ་ཁང་ལ་མཆེད་ནས་ཀཽ་ཤཱམྦཱི་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་མེ་གསོད་དུ་བརྒྱུགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསལ།

ལག་ཁང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་གི་ཐ་སྙད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བསྒྱུར་ཡོད།

གཞན་ཡང་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལ་གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཙུག་ལག་བཏན་པའི་ཆོས་དང་ནི།།[1] ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔེར་ཨཏྲབཙན་ཡོད། ཨཏྲབཙན་ཞེས་པ་བྱང་ཕྱོགས་ལས་བྱུང་བའམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གོ་དགོས། ཨཏྲ་ཞེས་པ་བྱང་ཕྱོགས་དང་། བཙན་ཞེས་པ་དེའི་དག་ཡིན། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བས་བརྩམས་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་ནང་[2]གཙུག་ལག་གཉིས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅིག་ཐེངས་གཉིས་ཡོང་ཞིང་། དང་པོ་དེ་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས༑ སྐབས་སྟོབས་དང་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལ་གཙུག་ལག་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ལ་གོ་དགོས། དེ་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཙུག་ལག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཡང་དེ་ལས་ཚིག་གི་འཇུག་ཡུལ་བཟློག་ཏེ་ཕྱིན་ན། གཙུག་ལག་སློང་ཐང་གི་གཞུང་ཞེས་པའི་དཔེ་ཚའི་ནང་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་ནས་བསྒྱུར་བའི་ནག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་བུ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་འདྲ་འདུག འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་བ་དང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་གོ་བ། དྲང་སྲོང་གི་གསུང་ལ་གོ་བ་བཅས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། འདིར་ནང་པའི་རིག་གནས་མཉམ་དུ་སྦྱར་བ་དང་ཚིག་གྲོགས་དང་བསྟུན་ན་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་འདི་ནང་པའི་རིག་གནས་སྤྱི་

༡ སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི། མདོ་སྡེ་རྒྱན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། ལེའུ ༡༩ ཤོག ༢༩ བ ༣ གཙུག་ལག་བཏན་པའི་ཆོས་དང་ནི།། དེ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་ནི།། ངེས་དོན་ཚད་མར་ལྡན་པ་དང་།། དེ་ཡི་བརྗོད་མེད་ཐོབ་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

༢ སུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ། ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ༢༠༡༥ ཤོག ༣༡ ཐིང་ ༡ ཕལ་ཆེར་ནི་བྱང་ཕྱོགས་འདིར་གཙུག་ལག་གཉིས་ཀ་བར་དུ་ཉམས་པའི་དབང་ལས་བཤད་རྒྱུན་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མི་གསལ་བ་རྣམས་ཁ་ཁྲོལ་འདྲལ་བ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་གནས་པར་མ་མངོན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད། ཤོག ༣༥ ཐིང་ ༡༣ བསླབ་པ་གསུམ་དང་རིག་བྱེད་སོགས་གཙུག་ལག་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་དགོས་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཏུ་མངོན།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཕལ་ཆེར་འདས་པའི་ལོ་དྲུག་ཅུའི་ནང་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། ཐ་སྙད་གསར་པ་མིན་ ཡང་། བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྟངས་ཐ་དད་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ སྔོན་དུ་བོད་སྐད་ནང་ཕལ་ཆེར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་མེད། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འགྱོར་རྗེས་ University ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དགོས་པར་བརྟེན་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་བི་ཤྭ་བིདྱཱལཡ་ཞེས་བརྗོད། བི་ཤྭ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་སྣ་ཚོགས་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། དཔེར་ན་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ཞེས་པ་ལས་སྣ་ཚོགས་དང་། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ལའང་བསྒྱུར་ཡོད། དཔེར་ན་བི་ཤྭ་ནཱཐ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལྟ་བུ། བི་ཤྭ་ཞེས་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་བསྒྱུར་ཏེ་བི་ཤྭ་བིདྱཱལཡ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་ཐོག་མར་སྣ་ཚོགས་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། ཕལ་ཆེར་ཐོག་མར་སྒྱུར་མཁན་དེ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་སྒྲུབ་དམ་པ་དེ་ཡིན་པ་ཡོད། ཐུག་སར་གདན་ས་གསུམ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་སྐབས་ཐ་སྙད་དེ་དགོས་གལ་ཆགས་པ་རེད། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ཤིག་ནང་ཡིན། དེ་རྗེས་སྣ་ཚོགས་རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་བདེ་པོ་མི་འདུག སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་འདི་བཞག་ན་ཞེས་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་། གཙུག་ལག་ཅེས་པ་ནི་མིང་གཅིག་དོན་མང་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐབས་དོན་དང་འབྲེལ་ནས་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་བི་ཤྭ་བིདྱཱལཡ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རེད། མདོར་ན་སྐབས་འདིའི་གཙུག་ལག་ཅེས་པ་ནང་པའི་རིག་གནས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ནམ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གོ་དགོས།

སློབ་གཉེར་ཞེས་པའི་སློབ་པ་དང་གཉེར་བ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་ཡིན། སྤྱིར་སློབ་ཅེས་པ་སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤི་ཀྵཱ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསྒྱུར་ཡོད། ཤི་ཀྵཱ་ཞེས་པའི་ཐ་

སྐད་འདི་དེང་རབས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་ནང་ Education ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ Education གྱི་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་དང་། ཤིཀྵ་ཡི་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། སྐབས་འདིར་སློབ་ཅེས་པ་འཆད་པའི་དོན་དང་། དཔེར་ན་དགེ་རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་ལ་སྟོན་པ་དེ་སློབ་པ་ཡིན། དགེ་ཕྲུག་རང་གིས་དོན་གཉེར་གྱི་ཐོག་ནས་སྦྱངས་པ་ནི་གཉེར་བ་ཡིན། སློབ་གཉེར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོན་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། འདིས་གང་མཚོན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བསམ་སྒོམ་གྱིས་གོམས་པ་བྱེད་དགོས་པ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན། སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་གུས་སྦྱོར་དང་རྟག་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཀ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་དོན་གཉེར་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས། དོན་གཉེར་མེད་པར་གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཡོང་རྒྱུ་མེད། དོན་གཉེར་ནི་དགོས་པ་དང་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་དགོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་པ་དེ་ཡོང་། དེང་སང་ Education གྱི་འགྲོ་སྟངས་ལྟར་ན་དགེ་རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་ལ་གནས་ཚུལ་ལན་བསྐྱལ་ཐུབ་ཙམ་ཡིན༎ དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའམ་ཤིཀྵའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་ཚུལ་གསལ་པོར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་པོ་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡི་ལྡེ་གནས་ལ་ཟེར། སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ལ་ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་ཞེས་བརྗོད༎ དེ་རྗེས་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་། ད་ལྟ་སཱཉྩིབིཤྭབིདྱཱལཡའི་གནས་བབ་འདི་ཐོབ་པར་བརྟེན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འཇུག་པ་ཡིན། སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པ་ད་ལྟ་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཆགས་པར་བརྟེན་དེའི་ངོ་བོ་གསལ་པོར་སྟོན་པ་ཡིན།

རིགས་ཀྱི་སྐུའི་གོ་དོན་དང་དགོས་མཁོ།

དེའི་ངོ་བོ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་སྙན་འགྱུར་གྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་

སྒོ་ནས་ལེན་རྒྱུའི་གླུ་ཞིག་ལ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་བརྗོད། སྤྱིར་བོད་སྐད་ཀྱི་རིགས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའི་འཇུག་ཡུལ་མང་པོ་རེད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཐ་སྙད་གཅིག་སྐབས་བསྟུན་བོད་སྐད་ནང་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།; ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སྐབས་སྟོབས་ཚིག་གྲོགས་དང་བསྟུན་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་པའང་མང་པོ་ཡོད། རིགས་ཞེས་པ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་པོར་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་ཆེ་བ་ནི་ཀུལ་དང་། གོ་ཏྲ། ཛྙཱ་ཏི། བརྒྱ་བཅས་བཞི་རེད། སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ལ་རིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འཇུག རིགས་དང་། བྱ་བ; ཡོན་ཏན། རྫས་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཐལ་ཆེར་གཅིག་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཀུལ་ལྷ་བུར་མཚོན་ན། པཾཙ་ཀུལ་ལ་རིགས་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་ཀུལ་པཏི་ལ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གོ་ཏྲ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཤཱཀ་གོ་ཏྲ་དང་། སྲཻེཀ་བུདྡྷགོ་ཏྲ། བོ་དྷི་སཏྭ་གོ་ཏྲ་བཅས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཛྙཱ་ཏི་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སཛྙཱ་ཏི་སྐྱེ་རིགས་མཐུན་དང་། བིཛྙཱ་ཏི་སྐྱེ་རིགས་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཙཏུརྦརྒ་ལ་རིགས་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྐབས་འདིར་རིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཀུལ་ཞེས་པར་གོ་དགོས། ཁྱིམ་ཚང་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་ཀུལ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་དབང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་སྔ་མོ་སློབ་གྲྭ་ལ་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་སྦྱར་བར་གུ་རུ་ཀུལ་ཞེས་བླ་མའི་ཁྱིམ་མམ་བླ་མའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། བླ་མའི་བཟའ་ཟླ་དང་བུ་ཕྲུག་རྒྱང་པ་ལ་གུ་རུ་ཀུལ་ཞེས་མི་བརྗོད། བླ་སློབ་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན་ཞིག་གམ་བླ་མ་གཅིག་གིས་སློབ་མ་མང་པོ་བསྐྱངས་པའི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ལ་གུ་རུ་ཀུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འཇུག སྐབས་འདིར་གུ་རུ་ཀུལ་གྱི་གུ་རུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་། ཀུལ་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་བཏགས་ཡོད།; གང་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཀུལ་ལམ་ཁྱིམ་ཚང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གླུ་དབྱངས་ཤིག་ལ་ཀུལ་གཱི་ཏ་ཞེས་བརྗོད། གཱི་ཏ་ཞེས་པ་གླུ་དབྱངས་དང་བརྗོད་པ་ལའང་འཇུག་གདངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གླུ་རུ་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་པས་གླུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འཇུག གཱི་ཏ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངེས་པར་སྟོན་པའམ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བརྗོད་པ་ལའང་འཇུག དཔེར་ན༏ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་[1]ཞེས་པ་ལྷ་བྱུར་མཚོན་ན་སཾགཱི་ཏ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། ཡང་དག་པའི་གླུ་ཞེས་བསྒྱུར་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལའང་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་༏ རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་ལྟ་བུ་ངེས་པར་དུ་གདངས་བཏང་ནས་འདོན་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད། ནང་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་འདུས་སྡེའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་སོ་སོའི་གདངས་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་འདོན་པ་དེ་གསར་བཟོ་མིན་པར་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད། དགྲ་བཅོམ་པ་སྣན་པ་བཟང་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདངས་སྣན་པོས་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགྲོ་བར་སྡོད་པའི་ཚུལ་འདུལ་བའི་ནང་གསལ།[2]

དེང་སང་ཨིན་སྐད་དུ་ Chanting ཞེས་པ་དེ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ལྷ་ལེའི་གཞུང་ལུགས་སུའང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་སློང་གི་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་གླུ་རུ་བླངས་པ་དགེ་སློང་མའི་གཱི་ཏ་དང་། དགེ་སློང་གི་གཱི་ཏ་ཞེས་པ་ཡོང་གི་འདུགདེས་ན་གླུ་ཞེས་པ་འདི་གདངས་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། ངག་གི་བརྗོད་པ་ལ་སྣན་ངག་གི་རྒྱན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་མ་བཅིངས་པ་ཅི་རིགས་ཡོད། སྣན་ངག་གི་རྒྱན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ་

---

༡ སྡེ། བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཀ ཤོག ༡ ན ༡ རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཉྫུཤྲཱི་ཛྙཱན་སཏྭ་སྱཔ་རམཱརྠ་ནཱམ་སཾགཱི་ཏི། བོད་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། ཞེས་གསལ།

༢ སྡེ། བཀའ། འདུལ་བ། ཐ། ཐུན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། ༧༢ བ ༥ ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་གླང་པོ་ཆེའི་གཙོ་བོ་པདྨ་དཀར་པོས་སྣན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་སྐད་ཐོས་ཏེ་ཟ་བ་བླགས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་སྡོད་པའི་སྐོར་གསལ།

ཉན་པ་པོས་གོ་བའི་སྐབས་སུ་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་དང་འགྱུར་བ་སྐྱེ་ནུས། དེ་འདྲ་བའི་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་དང་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚིག་རྐྱང་པ་མིན་པར། ཚིག་དེ་ཇི་ལྟར་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངག་གི་འགྱུར་ཁུགས་དེའང་དེའི་མཉམ་དུ་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། འོ་ན་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པའི་གླུ་དབྱངས་ཤིག་ཡོད་ན། གླུ་དབྱངས་དེ་སློབ་ཁང་དེའི་སློབ་ཕྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མགྲིན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་གིས་ལེན་སྐབས་བན་ཚུན་བློའི་ཉམས་འགྱུར་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བསྐྲུན་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་དང་། ཚོད་སེམས། ལྷག་བསམ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བརྟན་པོར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྤོབས་པ་སྤེལ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད།

སྤྱིར་རིགས་ཀྱི་གླུ་སོགས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གཤིས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ང་ཚོས་ལད་ཟློས་བྱེད་པའང་ཡིན་སྲིད། ལད་ཟློས་ཡིན་ནའང་སྐྱོན་ཆ་མེད། གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་བ་དང་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བའི་དོན་དུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་བྱ་བའི་ཚིག་བརྗོད་རྒྱུ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་། ནང་པའི་ལེགས་བྱང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལེགས་བྱང་གཉིས་ཀའི་ནང་སྔོན་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་ཕལ་མོ་ཆེ་མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཁྱལ་ཡིན། མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ (Nation State) ཞེས་པ་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལག་ལེན་ལ་འཁེལ་གྱི་མེད། ད་ལྟ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དངོས་གནས་མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། ཕལ་ཆེར་ཙུང་ཙུང་ཡིན། མང་ཆེ་བ་མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཤ་སྟག་ཡིན། རྒྱ་གར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ Multinational State ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་ལའང་ཁོ་རང་ཚོས་ Multinational State ཞེས་བརྗོད། གང་ལྟར་

State ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་ Nation ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་དེས་གཏོང་རྒྱུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གླུ་ལ་ཉུབ་ཕྱོགས་པའི་སྐད་དུ་ Anthem ཞེས་ཟེར། Anthem ཞེས་པ་འདི་རྒྱལ་གླུ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་མེད། དེ་ལ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། གལ་ཏེ་ Nation ཞེས་པ་མི་རིགས་ལ་བསྒྱུར་ན་ National Anthem ཞེས་པ་དེ་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཡིན་རུང་། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་མ་བརྗོད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གླུ་ཡིན་པས་རྒྱལ་གླུ་ཞེས་བརྗོད། རྒྱལ་གླུ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་དགོས། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རྒྱལ་གླུ་ (National Anthem) གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། བཅི་སྨྲཏམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞས་ (National Song) རེད། དེ་ལ་རྒྱལ་གླུའམ་ནཱ་ཥྚྲ་གཱན་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞས་སམ་ནཱ་ཥྚྲ་གཱི་ཏ་ཞེས་ཐ་སྙད་གཞན་ཞིག་སྦྱར་གྱི་ཡོད། དེས་ན་སྒྲིག་འཛུགས་གཅིག་ལ་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་པའི་གླུ་གཞས་གཞན་དག་སྣ་ཚོགས་ཡོང་ཆོག དེ་ལྟར་ལ་དགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་རགས་པ་ཙམ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

གཞུང་གི་དོན་དངོས།

གཞུང་གི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་འདི་དགུ་ཚིག་ཡོད་པའི་ཚིགས་བཅད་ཡིན། དེ་ལ་ཕྲེང་བརྒྱད་ཡོད། འདིའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལྟ་བུ་ཞུ་ན། ཕྲེང་དང་པོས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་བསྟན། ཕྲེང་གཉིས་པས་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡུལ་བསྟན། དེ་ནས་ཕྲེང་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ། ལྔ་པ། དྲུག་པ་བཅས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་གང་བྱེད་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་སློབ་ཚན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་

སྟངས་ (Method of teaching, Method of learning) བཅས་བསྟན། དེ་ནས་ཤློ་ཀ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པས་དམིགས་ཡུལ་དང་། སློབ་ཐུབ་ཇི་འདྲ་བསྒྲུན་པ། འཁོར་མཁན་སློབ་ཐུབ་གི་གནས་བབ་བཅས་བསྟན།

སྤྱིར་བརྗོད་བྱ་ཞིག་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་སྙན་ངག་གི་རྒྱན་དང་མ་འདྲེས་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། སྙན་ངག་གི་རྒྱན་དང་འདྲེས་ནས་བསྟན་པའི་ཚུལ་གཅིག་བཅས་ངག་གི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ཐད་ཀར་བརྗོད་པ་དང་འཁྱོག་པོར་བརྗོད་པའམ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་བཅས་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། ངག་གི་རང་བཞིན་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་དེས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཚིག་རྒྱན་དང་རྩ་བ་ནས་མ་འདྲེས་པར་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པ་ཐན་བུ་དཀོན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན་མངོན་རྩ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་མང་ཆེ་བས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐད་ཀར་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། ཚིག་རྒྱན་དང་ཏ་ལམ་འདྲེས་མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་ལྟ་བུ་སྤྱིར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཡང་། ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ནས་ལུང་དུ་སྟོན་པ་དང་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚིག་རྒྱན་དང་འདྲེས་ནས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད། ཚིག་རྒྱན་ལ་མཐའ་མེད། དེའི་ཕྱིར། སྙན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡི།། ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད།། དེ་ནི་ད་ལྟའང་རྣམ་རྟོག་སྟེ།། དེ་དག་མ་ལུས་སུས་འཆད་ནུས།།[1] ཞེས་སློབ་དཔོན་དཎྜི་མེ་ལོང་མའི་མགོར་གསུངས་པ་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་བརྟེན་ཚིག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མཐའ་མེད། འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་ས་བོན་ནི།། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན།།[2] ཞེས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། དཎྜི་བརྩམས་པའི་མེ་ལོང་མ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཡི་རྒྱན་དང་། དོན་གྱི་རྒྱན་སོགས་ལེའུ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་

༡ སྡེ། བསྟན། སྒྲ་མདོ། སེ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༢༡༡ ན ༢

༢ སྡེ། བསྟན། སྒྲ་མདོ། སེ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༢༡༡ བ ༢

དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔར་ཕྱེ་ཡོད། དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ་པོ་རགས་ཙམ་བསྡོམས་བརྒྱབ་ན། རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་འཕྲོག་པོར་བརྗོད་པ། ཡང་ན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའམ་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་བརྗོད་པ་བཅས་རགས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཐུབ། རང་བཞིན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་རིགས་དང་༑ དོན་དེ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་བཤད་པའི་རིགས་བཅས་རགས་པ་ཙམ་ཕྱེ་ན་དབྱེ་བ་གཉིས་རེད། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ནས་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་མཚུངས་པར་བྱེད་པས་དཔེ་རྒྱན་དང་། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་པ་དེ་ལ་རགས་པ་ཙམ་བཤད་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད།

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་ནི་དོན་དེ་དཔེ་དེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་བསྟན་གྱི་ཡོད། གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་རཱུཔཀ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་དཔྱིས་བཟོས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། གང་ལྟར་དོན་དང་དཔེ་གཉིས་མཚུངས་ཚིས་མ་སྦྱར་བར་དོན་དེ་དཔེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པར་བརྟེན་དེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅེས་བཤད༑ རིགས་ཀྱི་གླུ་འདིའི་ནང་ཚིགས་བཅད་མང་ཆེ་བ་དོན་དེ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་ཡོད། འདི་རྣམས་ཚིག་རྒྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚིགས་བཅད་ཡིན་པར་བརྟེན་འདི་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ་དཔེ་གང་ཡིན་པ་དང་། དོན་གང་ཡིན་པ། དོན་དེ་ཇི་ལྟར་དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་མ་མཁྱེན་ན་ཚིག་དོན་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་རྒྱུར་སྐྱ་ངལ་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན་འདི་སྔོན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་ཡིན།

སྙན་ངག་ལ་དུམ་བུའི་སྙན་ངག་དང་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་ཞེས་གཉིས་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཁཎྜ་ཀཱབྱ་དང་མཧཱ་ཀཱབྱ་ཞེས་བརྗོད། དུམ་བུའི་སྙན་ངག་ནི་སརྒ་དང་ལེའུ་སོགས་མང་པོ་མེད་པའི་ཚིག་ཉུང་ཉུང་དང་། སྙན་ངག་ཆེན་པོ་ནི་བརྗོད་བྱའི་གནས་གཅིག་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ལེའུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། གང་ལྟར་རྒྱན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཚིག་གཅིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་མགོ་འཇུགས་རྒྱུར་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་ཡོད། མེ་ལོང་

མར། ཤིས་བརྗོད་ཕྱག་བྱ་དངོས་པོ་ནི།། ངེས་པར་བསྟན་པའང་དེ་ཡི་སྒོ།།[1] ཞེས་པ་ལྟར་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ། དངོས་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་བཅས་གང་རུང་ཞིག་ངེས་པར་དུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དངོས་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་འོག་ཏུ་ཡོང་རྒྱུའི་བརྗོད་བྱའི་བསྡོམས་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ་མཚན་ཉིད་པའི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།།[2] ཅེས་པ་དང་། རྒྱུད་བླ་མར། རྡོ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ །[3] ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པའམ་ལུས་རྣམ་གཞག་བཅས་གང་རུང་མགོ་དེར་ཡོད་དགོས་པ་དེ་སྙན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྲིག་ལམ་ཡིན།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ། ཞེས་པ་འདི་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་དང་། ཧ་ལས་པའམ་ཧང་སངས་པའི་ཚིག ཡང་ན་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་ཆོག ཨེ་མ་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཀར་སྐད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བ་མེད། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་པའི་ངག་གི་གདངས་ཙམ་ཡིན། ཨ་ཧོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཨོ་ཧོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན་ལྷ་ཁྲི་བོ་རྣམས་ཀྱི་བཞད་པ་བརྒྱད་བགྲངས་པའི་སྐབས་སུ། ཧ་ཧ། ཧི་ཧི། ཧེ་ཧེ། ཧོ་ཧོ།[4] ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་དོན་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་མིང་ཚིག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ངག་གི་གདངས་རྒྱང་པའི་ཐོག་ནས་

༡ སྡེ། བསྟན། སྒྲ་མདོ། སེ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༣༡༥ བ ༧

༢ སྡེ། བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། སྐབས་ ༡ ཤོག ༢ ན ༡

༣ སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༧༤ བ ༢

༤ དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་པོ། དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། སྟོད་ཆ། ཤོག ༤༡༦ ཐེང་ ༥ ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ཁྲོ་བོའི་བཞད་པ་བརྒྱད། སྡིགས་པའི་གད་མོ། ཧ་ཧ། དགྱེས་པའི་གད་མོ། ཧེ་ཧེ། སྙིག་པའི་གད་མོ། ཧི་ཧི། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་གད་མོ། ཧོ་ཧོ་སྟེ་བརྒྱད་དོ།།

གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པ་འདི་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་ཡིན།

དེའི་རྗེས་སུ་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན།

དགེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་ཡོན་སྣང་བའི་མཛོད།།
བློ་གསལ་ཡིད་ཀྱི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་གཉེན།།
འཆད་ཉན་ཉམས་ཞིབ་བྱ་བའི་རྟ་ལྗང་གིས།།
འདྲེན་མཁས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༡ །།

ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པ་གླུ་རྩ་ལེན་རྒྱུར་བརྟེན། ཧིནྡིའི་ནང་ཏུ་ཀ་བརྡེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཚིག་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡང་ཡང་ལྷབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་དེས་གླུའི་གདངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད། དགེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་པས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཤེས་ཡོན་དེ་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ། དཔེ་དེ་ཉི་མ་ཡིན། དགེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་ཉི་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། སྣང་བའི་མཛོད་ཅེས་པ་ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། བློ་གསལ་ཞེས་པ་རིག་པ་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཡིན། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་འདི་པདྨའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཉི་མ་ཤར་སྐབས་པདྨ་ཁ་འབྱེད་པར་བརྟེན་ཉི་མ་ལ་པདྨའི་གཉེན་ཞེས་བརྗོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་གི་ཡིད་དེ་པདྨའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་བཞད་པའི་གཉེན་ནི་སྣང་བའི་མཛོད་ཉི་མ་དེ་ཡིན། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་ཉི་མ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་བདུན་ཡོད་པར་བཤད། དེའི་ཕྱིར་རྟ་བདུན་བདག་པོ་ཞེས་བརྗོད། ཉི་མ་ཤིང་རྟ་བདུན་གྱིས་དྲང་བའི་ཚུལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་གཅིག་པུ་མིན་པར་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དུའང་གསུངས་ཀྱང་། དགོངས་གཞི་དང་༑ དགོངས་པ། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྒྲ་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པ་ལས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་།

ང་འདིར་མ་ཡོང་བའི་ཉིན་ཤས་སྔོན་དུ་བཀའ་འདྲི་གནང་མཁན་ཞིག་གིས་གཟུངས་བསྡུས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་བུ་ཉི་མའི་མདོ་དང་ཟླ་བའི་མདོའི་ནང་ཉི་ཟླ་བཟའ་འཛིན་ཡོང་སྐབས་དེ་

ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་བཟས་པ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་འདུག འདི་ཞུབ་ཕྱོགས་པར་འགྲེལ་བཤད་ཇི་ལྟར་རྒྱག་དགོས་སམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བྱུང་། སྤྱིར་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནའང་རེད། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནའང་འདྲ། གང་ལྟར་ད་ལྟ་མཐོང་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་མཐུན་གྱི་མེད། མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྔོན་རབས་སམ་ཛགཏ་པུརཱཎ་ནས་བཤད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། སྔོན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ནང་བགྲང་རྒྱུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྔོན་རབས་ (ཛགཏ་པུརཱཎ་) ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་ཏ་ཙང་མཚུངས། དཔེར་ན་མཛོད་དུ། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས།།[1] ཞེས་དང་། ཛགཏ་པུརཱཎ་ནང་། ཚངས་པས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་བྱས།།། ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་ལས་དང་ཚངས་པ་གཉིས་བརྗེས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་གཅིག་པ་ཡོད། དེ་རྗེས་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས། ད་ལྟ་ཚན་རིག་པས་མཐོང་བ་བཞིན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཤིང་རྟས་དྲང་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་རང་རེའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ནང་དུའང་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན། དེང་སང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་བཤད་སྟངས་ཀྱི་སའི་གོ་ལའི་ཆགས་ཚུལ་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་བརྟེན། མང་པོ་ཞིག་གིས་ཏ་ལས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་རྣམས་གཅིག་བདེན་ན་གཅིག་རྫུན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་ཀྱི་འདུག་དེ་ལ་ཏ་ལས་ལས་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ནང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་ཚུལ་མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ནང་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིགས་འདྲ་མིན་མང་པོ་གསུངས་ཡོད།

༡ སྡེ། བསྟན། མངོན་པ། ཀུ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། གནས་ ༩ ཤོག ༡༠ བ ༧

གང་ལྟར་བསྡོམས་བརྒྱབས་ནས་ཞུ་ན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ཐོར་བུ་དྲིས་ལན་ཞིག་ནང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མེད་པ་དང་། གླིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་གཞག་རྒྱུ་མེད། དེ་ནི་སྐབས་དང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྣང་ལ་གང་གྲུབ་པ་དེའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས་ཚུལ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད།[1] གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་ཡོད་ན། མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་པོའང་མི་འདྲ་བར་བརྟེན། མངོན་པ་བདེན་ན་དུས་འཁོར་རྫུན་དགོས་པ་དང་། དུས་འཁོར་བདེན་ན་མངོན་པ་རྫུན་དགོས། འོན་ཀྱང་གཅིག་རྫུན་པ་དང་གཅིག་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དུས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ལས་ཀྱི་སྣང་ངོར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ལས་ཀྱི་སྣང་ངོར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་མིའི་ལས་ཀྱི་སྣང་ངོར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སོ་སོར་བདེན་པ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་།།[2] ཞེས་རྣྲན་ཞིང་གཤེར་བ་ཟོར་པ་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་གཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཚེ། དེའི་གོ་སར་གསུམ་གའི་བློ་ཡི་སྣང་བ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ལོག་ཤེས་དང་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་མེད། ད་ལྟའང་སྔོན་ངག་གི་རྒྱན་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་མང་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། འདི་ལ་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་དགེ་རྒན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། སློབ་ཕྲུག་གིས་ཉན་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པ་རྣམས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་མཁན་གྱི་རྟ་ལྗང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྟ་ལྗང་གི་སྲབ་ཐག་འཛིན་ནས་འདྲེན་པར་མཁས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཚིག་དང་པོ་དགེ་ལེགས་ཞེས་པ་འདི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་ནའང་ཆོག བདེ་ལེགས་ཞེས་པ་དང་། དགེ་ལེགས་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་

༡ མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་། བ། གསུང་ཐོར་བུ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲིས་པའི་ལན། ཤོག ༣༤༥ བྱང་ ༡༡

༢ སྤྱི། བསྟན། དབུ་མ། འ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༦ ཤོག ༢༠༧ བ ༣

པོ་གཞུང་གི་ནང་བེད་སྤྱོད་མང་པོ་བཏང་ཡོད། དགེ་བ་ཞེས་པ་རྒྱུ་དང་། ལེགས་པ་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན། རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱུང་བ། ཡང་ན་དགེ་ཞེས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། ལེགས་ཞེས་པ་ངེས་ལེགས་ལ་སྦྱར་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སམ་དེ་ཡི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན༔ དགེ་ལེགས་ཞེས་པའི་དགེ་ནི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། ལེགས་ཞེས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་བཞིའམ་སྐྱེས་བུའི་མངོན་འདོད་བཞི་ཞེས་བཤད་ཡོད། དེ་ལ་བོད་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྡེ་བཞི་ཞེས་བརྗོད། འོ་ན་སྐྱེས་བུའི་མངོན་འདོད་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་ཐར་པ་གཉིས་པོ་སྐྱེས་བུའི་མངོན་འདོད་ཡིན་ལ། འདོད་པ་སྒྲུབ་པའམ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ནོར་དགོས་པ་དང་། ཐར་པའི་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་དང་ནོར་གཉིས་པོ་འདོད་པ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན། རྒྱུ་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་འདོད་ཡིན།

སྐྱེས་བུའི་སྐད་དོད་པུ་རུ་ཥ་ཞེས་པར་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་བྱེད་ན་ནུས་པའམ་དཔོག་པ་ལ་འཇུག སྐྱེས་བུའི་མངོན་འདོད་བཞི་པོ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་མཁན་དེ་མི་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག དཔལ་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་བསྡུས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ཞེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཞེས་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བཤད་ཡོད། དེས་ན་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྲུང་པར་ཞེན་པའི་མི་དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་ནི་མི་ཡིན་ཡང་

སྐྱེས་བུ་མིན་ཞེས་བརྗོད་འོས། འདི་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན།

ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། ཆོས་དང་། ནོར་དང་། འདོད་པ་དང་། ཐར་པ་སྟེ་སྐྱེས་བུའི་མདོན་འདོད་བཞི་ཞེས་པ་ནང་པ་དང་ཕྱི་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས་ནང་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་སྐྱེས་བུའི་མདོན་འདོད་བཞི་ཞེས་པ་རིག་བྱེད་པའམ་ཕྱི་རོལ་པའི་བཤད་ཚུལ་ལས། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་བཤད་ཀྱི་མེད་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་གསུང་གི་འདུག སྐབས་དེར་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་མེད་པར་བརྟེན་ཐུགས་ཁག་མེད། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པའི་དབུ་དེར་སྐྱེས་བུའི་མདོན་འདོད་བཞི་པོ་གསལ་བའི་ཚིགས་བཅད་ཅིག་ཡོད།[1] དེར་ནོར་གྱི་ཚབ་ཏུ་དོན་ཞེས་བསྒྱུར་འདུགལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཨརྠ་ཞེས་པ་ནོར་དང་དོན་གཉིས་ཀར་གོ་བ་ཡིན།

མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུའམ། ཡང་ན་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་པའི་དགེ་བའམ་ཐར་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་ཡོན་ནམ་བསླབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས། དེས་ན་ཤེས་ཡོན་འདི་སྣང་བའི་མཛོད་ཉི་མ་ལྟར་སྲུན་པ་སེལ་མཁན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཤེས་ཡོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཤེས་པ་རྐྱང་པ་ལ་མ་བཞག་པར། ཡོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཉམ་དུ་སྦྱར་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཤིཀྴཱ་ལ་བོད་སྐད་དུ་བསླབ་པ་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། འདི་ཧ་ཅང་གི་འགྱུར་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་ངག་ཏུ་བརྗོད་སྐབས་ཚིག་གཙོད་མཚམས་ཀྱི་ཆ་ནས་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད། དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་བོད་སྐད་རྐྱང་པ་ལ་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་ལ་ཨེ་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་སྐད་དུ་བསླབ་པ་ཞེས་ཐད་ཀར་བརྗོད་ན་གོ་དོན་ཞིག་དང་། བསླབ་+པའ

༡ སྡེ། བསྟན། སྣ་ཚོགས། ངོ་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཤོག ༥༥ བ ༦ ཆོས་དོན་འདོད་དང་ཐར་པ་ཡི།། འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་རིག་པ་ཡིན།། དེ་ལྟས་དང་པོར་གུས་པ་ཡིས།། ཤེས་རབ་ཡུམ་ཆེན་གཟུང་བར་བྱ།། ཞེས་གསུངས།

ཞེས་བདག་སྒྲ་པ་དེ་ཞན་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ཡོད། བསླབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བསླབ་+པའ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསླབ་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་གོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་བཞོན་པ་ཞེས་ཏྭ་དང་། བཞོན་+པའ་ཞེས་པ་ཏྭར་བཞོན་པའི་བྱ་བ། གཞན་ཡང་བཟའ་བ་ཞེས་ཟས་དང་། བཟའ་+བའ་ཞེས་པ་ཟས་བཟའ་བའི་བྱ་བ་ལ་གོ་བ་སོགས་ཏ་ཅང་མང་། མདོར་ན་བསླབ་པ་དང་བསླབ་+པའ་གཉིས་ཀ་ཤི་ཀྵ་ཡི་དོན་ལ་ཏག་ཏག་འགྲོ་བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ནང་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་མ་ཐག་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཤི་ཀྵ་ཞེས་པ་དང་། ཨིན་སྐད་དུ་ Education ཞེས་པ་དེ་ཤེས་རིག་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། དཔེར་ན་ Department of Education ལ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཤེས་རིག་ཅེས་པ་དེ་ཤི་ཀྵ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ཚིག་ཏག་ཏག་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་གི་མེད། དེར་བརྟེན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གཏན་ལ་ཕབ་སྐབས་བསླབ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཇི་ལྟར་ཉམས་ཚུལ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སྔོན་གླེང་ནང་བཀོད་ཡོད། ད་ལྟ་ཤི་ཀྵ་དང་ Education གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་བསླབ་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མུས་ཡིན།

བསླབས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཤེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པའི་བློ་དེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ལ་སྐྱོན་ཡིན་པའང་ཡོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའང་ཡོད། དཔེར་ན་རྐུན་མ་ཞིག་ལ་རྐུ་ཚུལ་བསླབས་ཏེ་རྐུ་སྟངས་ཤེས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྐུན་མ་རྐུ་སྟངས་ཤེས་པའི་བློ་དེ་སྐྱོན་མ་གཏོགས་ཡོན་ཏན་མིན། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་ད་ལྟའི་ཨིན་ཇིས་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ (The Education System) དེས་མང་ཚོགས་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཤེས་ཙམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད། གཱནྡྷིས་བེད་སྤྱོད་གནང་བའི་ཚིག་ནི་ཨཀྵར་ཛྙཱན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཨཀྵར་ཞེས་པ་ཡིག་གཟུགས་གམ་ཡི་གེ་དང་། ཛྙཱན་ཞེས་པ་ཤེས་རྟོགས་ལ་

བརྗོད༔ ཨཀྵ་རཛྙན་འདི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བརྟེན། ཤིཀྵ་ལམ་
བསླབ་པའི་གྲས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། ཨཀྵ་རཛྙན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་
ལ༔ བྱ་བ་བཟང་པོའང་བྱེད་ཐུབ། བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་དེས་གང་དུའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་
གཏོང་ཡིན། གྲི་ལྟ་བུར་དཔེར་མཚོན་ན། སྨན་པ་མཁས་པས་གྲི་དེས་ནད་པ་ལ་བཤགས་
བཅོས་བྱས་ནས་སྲོག་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་ཞིག་གིས་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་མི་
གསོད་པའང་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་གྲི་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གང་
ལའང་འཇོག་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ཨཀྵ་རཛྙན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། འོ་ན་ཤིཀྵ་ཞེས་
པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་ཤེ་ན། གང་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱུད་དུལ་བར་བྱེད་
པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་ནང་པས་བཤད་སྟངས་དང་གཅིག་པ་ཡིན།
གང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་འཚེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱུད་དུལ་བ། ཉོན་
མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན། གཞི་ནས་དེ་ལ་ཤིཀྵ་ཞེས་
བརྗོད༔ ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་ཤེས་པའི་དོན་དེ་བཟང་པོ་ལ་མ་གཏོགས་ངན་པར་བེད་སྤྱོད་
གཏོང་རྒྱུ་མེད་པའམ། ཡང་ན་དགེ་བ་ལ་མ་གཏོགས་སྡིག་པར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་མེད་
པར་བརྟེན། ཡོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སླེབས་པ་ཡིན།

རང་རེའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དགེ་བ་དང་ལེགས་པའམ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ། ཡང་
ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བར་ཤེས་བྱ་ཡོན་
ཏན་ལ་སྦྱོང་གི་ཡོད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱོངས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྣང་བའི་མཛོད་དམ་
ཉི་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བའི་མཛོད་དམ་ཉི་མ་དེ་ཤར་བ་ན། ཤེས་
རབ་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་བློ་གསལ་བའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་མེ་ཏོག་པདྨའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། ཉི་མ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་པདྨ་ཁ་འབྱེད་པ་ལྟར་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྣང་
བའི་མཛོད་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་གྲོས་གསལ་བའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་འདབ་མ་ཤེས་

ཡོན་གྱི་ངོ་བོར་བཞད་པ་ཡིན། ཛིདྡུ་ཀྲིཥྞ་མུརྟིས་ཏག་པར་གསུང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱུན་ལྡན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཨིན་སྐད་ཁ་སྟག་ཡིན། ཁོང་གིས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་གི་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སད་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ནང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སད་ན། མི་དེའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འདབ་མ་ཁ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་སློམ་མ་དགོས་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད། ཨིན་སྐད་དུ་Awakening of inner intelligence which will automatically bring the flowering in goodness[1] ཞེས་གསུང་ཡོད། བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ཐུར་དུ་བསླབ་རྒྱུ་མེད་ལ། བསླབ་ཀྱང་མི་ཐུབ། ནང་གི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སད་པ་ན་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་དེ་རང་བྱུང་གིས་ཡོང་བ་ཡིན། རང་རེས་ཤེས་རབ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད། གང་ལྟར་འོས་པ་དང་མི་འོས་པ་དང་། བླང་བྱ་དང་འདོར་བྱ། ལེགས་ཉེས་བཅས་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་པ་དང་འབྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་བློ་ལ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་གྲོས་ཤིག་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འདབ་མ་བྱེ་ནས་མེ་ཏོག་བཞིན་ཤར་རྒྱུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་བའི་མཛོད་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་ལེན་ཐུབ་བམ་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་ཞེས་འཆད་པ་སྟེ་དགེ་རྒན་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ་དང་། ཉན་པ་སྟེ་དགེ་ཕྲུག་གིས་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། འཆད་ཉན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྔིར་ནང་བསྟན་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ནང་དུ་འཆད་རྒྱུང་པ་དང་ཉན་རྒྱུང་པ་ཡོང་བ་ཏ་ཅང་གི་དགོན་པོ་ཡིན། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ཞེས་བཤད་སྐབས་འཆད་པ་གཅིག་པུ་སླེབས་པ་ལས། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བཤད་སྐབས་འཆད་ཉན་ཞེས་འཆད་པ་

[1] THE AWAKENING OF INTELLIGENCE J. KRISHNAMURTI Publisher: HarperCollins Publishers
ISBN: 9780060648343

དང་ཉན་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་མཁན་གྱི་བློ་ལ་འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བཤད་ན་བཤད་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ལམ་ (One Way Traffic) ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྒྱུག་པ་མ་གཏོགས་ཉན་མཁན་གྱིས་གོ་གི་ཡོད་མེད་ཏ་མི་གོ་བ་ཡིན།

གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ནུས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་དང་འཚམས་པ་བཤད་རྒྱུ་ནི་འཆད་པ་པོའི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཕལ་ཆེར་དོན་མེད་དོན་ཡོད་དང་།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཆོས་བཤད་པ་དེ་ཕལ་ཆེ་བ་དོན་མེད་དང་། འཕགས་པས་ཆོས་གསུངས་པ་དེ་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་ལྡན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ཡོད། དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན༑ སངས་རྒྱས་པོ་ནས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ནས་གསུངས་པར་བརྟེན་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད༑ དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ནམ་ཡང་གཅིག་ཕྱུར་ཡོང་གི་མེད། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་བར་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་ཏ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེ་དག་ཀྱང་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྟོན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་དགོས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན༑ དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་མཁྱེན་ནས་གསུངས་པར་བརྟེན་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཆོས་བཤད་སྐབས་བྱ་རྫི་ལམ་འཁྱོད་ལྟར་ལམ་འགྲོ་རྒྱུག་ན་ཏག་ཏག་འཁྲིག་པ་མ་གཏོགས། གཞན་བཤད་

[1] སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཡི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ལེའུ་ ༡༨ ཤོག ༢༥ ན ༡ རྣམ་པའི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ནི།། བསྟུ་བ་དམན་དང་འབྲིང་དང་མཆོག །ཕལ་ཆེར་དོན་མེད་དོན་ཡོད་དང་།། རྣམ་ཀུན་དོན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ།། འཁོར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས།། ཚུལ་འདི་ལ་ནི་ཡང་དག་རྟེན།། ཞེས་གསུངས།

མཁན་ལ་གང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་བཤད་པ་ལས། ཉན་མཁན་གྱི་བློའི་ནུས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་ནུས་པའམ་སྤོབས་པ་དེ་ཉུང་ཉུང་རེད།

དེ་བཞིན་ཉན་མཁན་གྱིས་ཀྱང་དོན་གཉེར་དང་བློ་རྩེ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཉན་པ་པོ་ལ་འང་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཚང་དགོས། དཔེར་ན་བཞི་བརྒྱ་པར། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི།།[1] ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་རྐྱེན་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་འདུ་ཤེས་དྲུག་བསྟེན་དགོས་པ་[2]སོགས་གསུངས་ཡོད། ཀྲིཙ་སྣུཏེས་ཁྱོད་རང་ཉན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་ (Can you listen?) ཞེས་ཡང་ཡང་འདྲི་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཁྱེད་རང་ཉ་མཆོག་གྲོང་གྲོང་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་མིན། ཉན་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་བསམ་བློའི་ནང་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་བློ་ཞིག་དང་པོ་ནས་ཡོད་ན་འཆད་པ་པོས་གང་བཤད་ཀྱང་ཉན་པ་པོས་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་གོ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར། ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ཐད་དེ་འདོར་ནས་བསམ་པ་སྟོང་པ་བྱས་ནས་ཉན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བ་ཡིན། འཆད་པ་དང་ཉན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཞོར་དུ་བསམ་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་བ་ཡིན། ཉམས་ཞིབ་ཅེས་པ་དེས་བསམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན། ཉམས་ཞིབ་ཅེས་པ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤོདྷ་དང་ Research ལ་བརྗོད། འཛིན་གྲྭའི་ནང་བསླབ་རྒྱུ་དེ་ Process of learning དང་། དེ་ནས་རང་གིས་བརྗོད་གཞི་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་ཞིབ་བམ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཅེས་བརྗོད། དེང་སང་གི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་ Study དང་ Teaching ཞེས་པ་འཆད་ཉན་དང་། Research ཞེས་པ་ཉམས་ཞིབ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་རིམ་

[1] སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། ཚ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་ཝ། རབ་བྱེད་ ༡༢ ཤོག ༡༣ ན ༥

[2] སྡེ། བཀའ། རྒྱུད། ག རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། ཤོག ༦༡ ན ༥ ཁ་སྦྱུབ་ཞབས་རྡོལ་དྲི་མ་ཅན།། སྣོད་སྐྱོན་གསུམ་པོ་སྤང་བྱས་ལ།། ཞེས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་། པ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ཤོག ༡༩ ཐེང་ ༡༩ ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ། འདུ་ཤེས་དྲུག་བསྟེན་པའོ།། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ཞིབ་གསལ་གསུངས་ཡོད།

དེ་ཉི་མ་འདྲེན་མཁན་རྟ་ལྗང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། རྟ་ལྗང་ལྟ་བུ་འཆད་ཉན་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་བྱ་བ་འདྲེན་པ་ལ་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཨེ་མ་ཧོ་སྙེ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ་འདི་ནི་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡིན་པས་བཤད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་། ཉན་པའི་ཐབས་ལམ། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་སྲོལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསླབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོན་པས། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།། བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།།[1] ཞེས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་ལྟར་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ཚང་མ་ལ་སྒྱུར་དགོས། དེས་ན་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་གནས་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འདི་རང་ལ་ཆ་གཞག་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། དེ་སློབ་ཕྲུག་སོ་སོའི་བློས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། རྟགས་རིགས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་བྱུང་ན། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།།[2] ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་ག་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས།

དགེ་རྒན་གྱིས་གང་བཤད་པ་དང་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡོད་པ་དེ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཡིན། ནང་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། ཤེས་པ་དང་ཆ་བཞག་པ་

༡ སྔེ། བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ག དཔལ་སྡོམ་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཤོག ༢༡༨ བ ༦ བསྡེབ་བཅད་བདར་ (བརྡར་)བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ང་ཡི་བཀའ།། བླང་བར་བྱ་ཡི་མོས་པའམ།། གཞན་གྱིས་མཁས་པ་འཇུག་མི་བྱ།། ཞེས་གསུངས།

༢ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་། ཁ། ཐོག་མཐའ་མ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། ཤོག ༣༥༢ བྱང ༧

གཉིས་ཐད་དེ་སོ་སོ་ཡིན། ཧིནྡླིའི་ནང་ཏླནནླ་ཨོཾ་སླནནླ་ཞེས་པའི་གསུང་སྒྲོལ་ཞིག་ཡོད། སླནནླ་ཞེས་པ་དགེ་རྒན་གྱིས་རེད་ཅེས་བཤད་ན་ཡིན་པ་དང་། དགེ་རྒན་གྱིས་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་མིན་པར་བསམས་ནས་ཡིན་ཤག་བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ད་ལྟའི་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་སྟངས་ནི་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་ལས་ཤེས་པའམ་བློ་ལ་ཚུད་ནས་འགྲོ་བ་དགོས༏ དེས་ན་རང་རེའི་ཉིན་གཅིག་གི་སློབ་དེབ་ནང་བསྐྱུར་ཞིབ་བྱེད་ན། ཆ་བཞག་ནས་ཕྱིན་པ་ཏ་ཙང་མང་པོ་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཏ་ཙང་ཉུང་ཉུང་ཡིན། དངོས་གནས་བྱས་ན་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་སློབ་ཚན་རྣམས་རྫོངས་དད་དང་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་གི་མེད་ཚུལ་ཡིན་རུང་། དེ་ཚོའི་ནང་དུའང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་དགུ་བཅུ་ཙམ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད། སོ་སོས་ཞིབ་འཇུག་དང་ཚོད་བལྟ་ (Experiment) བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཏ་ཙང་དཀོན་པོ་ཡིན། སྤྱིར་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ནང་དུ་གཅིག་བསྟན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་༏ དེ་རྣམས་ཚོ་ག་ཕྱུག་ལེན་ལྟ་བུ་ལས་མང་ཆེ་བ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་གིན་ཡོད། དེས་ན་ང་ཚོ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ནི་དང་པོ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཐོས་པ་དང་། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟར་ཤ་བཅད་དེ་ཡིན་མིན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ༏ དེའི་རྗེས་སུ་ནང་དོན་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོང་དགོས། ནང་དོན་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་དགེ་རྒན་དང་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་ཀས་འཆད་ཉན་དེ་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་ཕྲུག་དང་དགེ་རྒན་གཉིས་ཀས་དངོས་པོའི་དོན་གཅིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་དེ་མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད༏ དགེ་རྒན་དེ་ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ཞིག་ཏུ་ལངས་ནས་ལམ་ཁ་འདྲི་མཁན་ཞིག་ལ་ཐག་རིང་ནས་ལམ་བསྟན་པ་དང་། དགེ་རྒན་དེས་ལམ་ཁ་འདྲི་མཁན་དེ་མཉམ་དུ་འཁྲིད་ནས་

ལམ་བསྟན་པ་གཉིས་པོར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། དེས་ན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དགེ་རྒན་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་ལྟ་བུ་དགོས། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བཤེས་གཉེན་ཙམ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་ཚིག་གཉིས་གསུངས་ཡོད། དེང་སང་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པ་བླ་མའི་དགེ་རྒན་ལ་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་བཏང་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།།[1] ཞེས་པ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་ལ་ལས་ཀ་གསུམ་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་མི་འགོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་སྟོན་པ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེལ་བ་བཅས་ཡིན། ཨིན་སྐད་དུ་ Collective Learning ཞེས་པ་ལྟར་དགེ་རྒན་དང་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་མཉམ་རུབ་བྱས་ནས་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གང་ལྟར་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ལམ་འཆད་ཉན་དང་ཉམས་ཞིབ་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

དེ་ནས་ཤློཀ་གཉིས་པས་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན།

དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་མང་ཡུལ་བསིལ་ལྡན་ལྗོངས།།
དབུས་འགྱུར་ས་ཡི་ཐིག་ལེའི་འདབ་ཆགས་པར།།
ཕྱོགས་ལམ་སྐྱེད་ཚལ་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་ཏུ།།
བརྗིད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༢ །།

ཞེས་དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་ཞེས་པས་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མང་ཡུལ་ཞེས་པས་ཡུལ་གྱི་མིང་། བསིལ་ལྡན་ལྗོངས་ཞེས་པས་ཡུལ་དེའི་གནམ་གཤིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན༎ ཡུལ་ལ་དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བོད་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་ནང་

---

༡ སྔོ། བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཤེར་ཕྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། སྐབས་ ༡ ཤོག ༣ ན ༧

མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་ཡུལ་ཞེས་པ་དེ་རྣམ་ཐར་དང་བྱུང་རབས་སོགས་མང་པོའི་ནང་ཆེག་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། སྐབས་བདེ་པོ་བཤད་ན། ལུང་པ་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་ལུས་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། ངག་གི་དགེ་བ་བཞི༑ ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་བརྟེན་དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་ཡུལ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག �་འོན་ཀྱང་འདིའི་དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་ཞེས་པ་དེ་ཐོག་མར་ཆོས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་བཟོ་མི་འདུག ཡུལ་ལ་སྦྱར་ནས་ཡུལ་གྱི་དགེ་བ་བཅུ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཞིག་འདུགདེ་ཡང་ས་ཡི་དགེ་བ་གཉིས། རྡོ་ཡི་དགེ་བ་གཉིས༑ ཤིང་གི་དགེ་བ་གཉིས། འབྲོག་པའི་དགེ་བ་གཉིས། ཆུའི་དགེ་བ་གཉིས་བཅས་དགེ་བ་བཅུ་ཞེས་སྔོན་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་[1]དུ་ཡོད།

སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་ན་ལུང་པ་དེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་ལུང་པའི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཚང་ལྡན་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གང་ཚང་དགོས་ཤེ་ན། ཁང་པ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཁང་ས་ཚད་ལྡན་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་ཁ་བཏབ་རྒྱུའི་ཞིང་ས་ཚད་ལྡན་ཡོད་པ་སྟེ་ས་ཡི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་སྲི་ཚོགས་ནི་མང་ཆེ་བ་སོ་ནམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། སོ་ནམ་པའི་སྤྲི་ཚོགས་ཡིན་པར་བརྟེན་འགྲོ་བ་མིའི་དགོས་མཁོའི་ནང་རོ་ཊི་ཀཔཌྷ་མཀྚན་ཞེས་སྦྱོད་སའི་ཁང་པ་དང་། བཟའ་རྒྱུའི་འབྲུ༑ གྱོན་རྒྱུའི་གོས་བཅས་དེ་གསུམ་གཞི་རིམ་གྱི་དགོས་མཁོ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དེས་ན་ཁང་པ་ལ་ཁང་ས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་ན་ཁང་པ་ཡག་པོ་མི་ཡོང་། སྔར་བོད་ལ་ཨར་ག་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། ཕལ་ཆེར་ལ་དྭགས་སུའང་ཨར་གའི་ས་ཡོད་སྲིད། དེ་ནས་འབྲུ་ཡག་པོ་སྐྱེ་རྒྱུའི་ཞིང་ས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དགོས། དེ་བཞིན་རྡོ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལ་ཁང་པ་བརྩིག་རྒྱུའི་རྡོ་དང་། འབྲུ་ལ་སོགས་པ་རྡུམ་པ་འཐག་རྒྱུའི་འཁོར་རྡོ། འདི་ལ་འཐག་རྡོ་ཡང་

[1] ཅོ་ནེའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག །ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། དེབ་གཟུགས། ཀན་སུའུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་དཔེ། ༡༩༨༨ ཟླ་ ༡༢ པར་དུ་སྐྲུན། ཤོག་ ༣༥༣ ཐེང་ ༤ གམ་འབྲོག་རྒྱུང་འབྲོག་རྟ་ཡི་དགེ། ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགེ། འཐུང་ཆུ་ཡུར་ཆུ་ཆུ་ཡི་དགེ། ཁང་རྡོ་འཐག་རྡོ་རྡོ་ཡི་དགེ། ཁང་ཤིང་བུད་ཤིང་ཤིང་གི་དགེ། ཞེས་གསུངས།

ཟེར༔ དེ་ལྟར་རྡོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ། ཤིང་ལ་མཚོན་ན་ཁང་པའི་ཤིང་དང་རྟུང་ཁང་ནང་ལ་བུད་རྒྱུའི་བུད་ཤིང་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ། ལྷ་སའམ་བོད་དབུས་དང་ལ་དྭགས་རྣམས་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བོད་དབུས་སུ་དགོན་པ་དང་མི་ཚང་ཁང་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་སོ་སོར་སྒེར་བདག་གི་ལྡུང་གསེབ་རེ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས། དེ་མིན་ཁང་པ་ཉམས་གསོ་བྱེད་རྒྱུར་ཤིང་རྙེད་ཁག་པོ་ཡོད། བུད་ཤིང་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། གམ་འབྲོག་དང་རྒྱང་འབྲོག་ཅེས་པ་མི་ཚང་གི་འཁྲིས་སུ་ཕྱུགས་རྣམས་ལ་བཟའ་རྒྱུ་ཡག་པོ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་ཐག་རིང་པོར་འབྲོག་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ལྡན་ལྟ་བུའི་འབྲོག་ས་ཡག་པོ་ཡོད་པ། དེ་ནས་འཐུང་རྒྱུའི་ཆུ་ཡག་པོ་ཡོད་པ། ཞིང་ལ་དྲང་རྒྱུའི་ཡུར་ཆུ་ཡག་པོ་ཡོད་པ། མདོར་ན་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགེ་བ། ཁང་རྡོ་དང་འཐག་རྡོ་རྡོ་ཡི་དགེ་བ༔ ཁང་ཤིང་དང་བུད་ཤིང་ཤིང་གི་དགེ་བ། གམ་འབྲོག་དང་རྒྱང་འབྲོག་འབྲོག་གི་དགེ་བ། འཐུང་ཆུ་དང་ཡུར་ཆུ་ཆུའི་དགེ་བ་ཞེས་དེ་བཅུ་ཚང་བ་ལ་དགེ་བཅུ་ཀུན་ཚང་ཞེས་བརྗོད། དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆུ་དང་རྩྭ་ཐང་ཆུ་རྩྭའི་དགེ་བ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡང་འདུག

མང་ཡུལ་ཞེས་པ་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་རྙིང་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་བསིལ་བུར་ཐོར་རྗེས་མདའ་རིས་ཀྱི་ལྗོངས་དེ་ས་གནས་གསུམ་ལྟ་བུར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མང་ཡུལ་དེ་ལ་དྭགས་ཡིན། འདི་ལ་མང་ཡུལ་དང་། དམར་ཡུལ་དང་། མར་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། བསིལ་ལྡན་ལྗོངས་ཞེས་པ་བསིལ་ལྡན་ལྗོངས་དང་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ནང་དུ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་དང་བསིལ་ལྡན་གྱི་ལྗོངས་ཞེས་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དོན་དུ་མཆིལ་ལྷམ་གྱི་སྐོར་དེ་ཡིན། ཐོག་མར་དགེ་སློང་གི་ལྷམ་དེ་ཙཔླལ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ལྷམ་སྣ་བུབ་ཅན་དང་རྟིང་བུབ་ཅན། དེ་ནས་ལྷམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་རིམ་གྱིས་གནང་ཡོད། ལྷམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་དེ་བསིལ་ལྡན་གྱི་ཡུལ་ལམ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་གནང་བ་ཡིན།[1] དེར་ཉེ་བར་འཁོར་

༡ སྡེ། བཀའ། འདུལ་བ། ཀ ལུང་གཞི། ཤོག ༢༧༨ བ ༧ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྗེས་སུ་གནང་ངོ་།

གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་གང་དུ་བརྩི་བ་དང་དེའི་མཚམས་ཇི་ལྟར་གཞག་དགོས་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་སྐབས་དཀྱུན་ཁར་སྟོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུ་འཁྱག་ན། དེ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སམ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་བརྩི་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད།[1] ཕྱི་མོགས་ལ་ཆུ་འཁྱག་པ་བརྒྱབས་པ་ལ་གསུང་གི་མེད།

དབུས་འགྱུར་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་འདབ་ཆགས་པར།། ཞེས་དབུས་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་དབུས་འགྱུར་བརྩི་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་འགྱུར་དང་། ས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་འགྱུར་གཉིས་ཡོད། ཆོས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་འགྱུར་ནི་འཁོར་རྣམ་བཞི་ཚང་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད། ས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་འགྱུར་ཞེས་པ་ས་ཆ་ཆགས་སྟངས་སྟེ་དཔེར་ན་གླེ་ལྟ་བུ་ལ་དྭགས་ཀྱི་ས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་དབུས་ཐལ་ཆེར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ལ་དྭགས་རང་གི་ས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་ཐོག་མའི་རྒྱལ་ས་ཡིན་པར་བརྟེན་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་དགོས། ཆོས་ཚིགས་ཀྱི་དབུས་ཞེས་པ་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་རྒྱུ་བའི་གནས་ལ་ཟེར། འཁོར་རྣམ་བཞི་ནི་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ། དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་བཅས་ཡིན། དགེ་སློང་མ་ནི་ད་ལྟའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡོམ་རྒྱུན་ནང་མེད། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚབ་ཏུ་དགེ་ཚུལ་མ་ཡོད་པ་དེས་ཁྱངས་འཁྱོལ་བ་ཡིན། དེས་ན་འདི་ནི་ཆོས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་དབུས་ཆགས་ཡོད། ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་ནི་ལུང་པ་སོ་སོའི་ས་ཁུལ་ཚང་མའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བའམ་རྩ་བ་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་འབྲུར་དུ་ཐོན་པ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་ས་དེ་ཡིན། འདབ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་དེའི་ཉེ་སར་ཡོད་པའི་ལྟོག་ལམ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དང་། ས་ཆ་དེ་སྐྱིད་ཚལ་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་སྟེ་སྐྱིད་ཚལ་

ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་རྣམས་སུ་ལྔམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་བཅང་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས།

[1] སྡེ། བཀའ། འདུལ་བ། ཀ ལུང་གཞི། ཤོག ༢༧༧ ན ༡ སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་རྣམས་སུ་ལྔམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་བཅང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ལགས་པ། བཙུན་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར་གང་ན་སྟོད་དུ་ཆུ་འཁྱག་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས།

གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། སྐྱིད་མོས་ཚལ་ཞེས་པ་ནི་དགའ་སྤྲོ་བྱེད་པའི་ཡུལ་མེ་ཏོག་དང་ཤིང་སྡོང་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་སྐྱིད་མོའི་ཚལ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་མཆོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་ལྟོག་ལམ་སར་འདི་ས་ཚིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་མང་པོ་ཡོད་ཚོད་འདུག ངས་གོ་བ་ལྟར་ན་ས་ཆ་འདིའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤཱཀྱ་ལར་བགྲོད་པའི་ལམ་འཁེལ་བ་སོགས་དེ་འདྲ་གསུང་རྒྱུན་ཡོད་པ་འདྲ། དེར་ཁུངས་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་ཡོད་ན་སྐབས་འདིར་སྦྱར་ནའང་འཐུས། དེ་ངས་ཞུ་མི་དགོས་པར་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཐལ་ཆེར་མཁྱེན་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དེ་རིང་དུས་ཚོད་རྫོགས་པར་བརྟེན་འདིར་གཞག་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་གནངས་དང་གཞེས་ཉིན་གཉིས་ལ་ཕྲོག་དྲུག་ལྷག་ཡོད། ཉིན་རེར་ཕྲོག་གསུམ་རེ་འགྲོ་དགོས་པ་འདུག

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་བསླབ་གཞི་འམ་སྦྱང་བྱ།

རིག་པའི་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

འདི་མན་ཕྲོག་བཞིས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་བསླབ་གཞི་དང་སློབ་ཚུལ་རྣམས་གཙོ་བོར་བསྟན། དེ་ཡང་།

ལྔ་ཕྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།།
རྣམ་དག་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོས་ལེགས་དཔྱད་དེ།།
ཕྲ་ཞིབ་དོན་གྱི་གནད་ཀུན་གསལ་རྗེན་དུ།།
སྟོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༣ ||

ཞེས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་གང་ལ་སྦྱང་ནའང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མཚོན་ཆེད༑ ལྔ་ཕྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།། ཞེས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བསླབ་གཞི་དེ་བཤད་

པ་ཡིན། དེ་ལ་སློབ་ཚུལ་ཡང་སྦྱོམ་ཚོད་ཙམ་མིན་པར་རིགས་ལམ་ཐྲ་མོས་དཔྱད་ནས་དོན་གསལ་པོར་སློབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗེན། དེ་ལྟ་བུའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དེ་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་འདིའི་སྤྱི་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡིན།

དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་སྲོལ་ནང་རིག་པའི་གནས་ལ་དབྱེ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། སྤྱིར་རྒྱ་གར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་དང་། ནང་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཚུལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རིག་པའི་གནས་ལྔར་ཕྱེ་བ་དེ་གྲགས་ཆེ། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་སྤྱིར་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་སྔགས་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་གི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་བཤད་སྐབས་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རིག་པའི་གནས་དང་། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་གེ་སྨྲ་ལྟའམ་རྩ་བའི་སྨྲ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པ་ལྟར༑ འདིར་ལྔ་ཐྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཞེས་པའི་ལྔ་ཐྲག་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་གོ་དགོས། ཕྱི་ནང་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་དང་། རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད། བཟོ་ཡི་གནས་དགུ སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་སོགས་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། ནང་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ལྔ་ཞེས་པ་གྲངས་ལྔ་དང་། ཐྲག་ཅེས་པ་བོད་སྐད་ནང་གྲངས་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐྲག་དང་ཐམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་བཀྲལ་གྱི་སྐད་ནང་ཨེ་ཀ་ཙོ། དོ་ཙོ་ཞེས་ཙོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་དེ་ཉིས་ལྡབ་ཡོད་ན་ཐུགས་ཞེས་བརྗོད། དཔེར་ན་ཉིན་ཞག་ཐུགས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཉིན་དང་མཚན་གཉིས་བསྡོམས་པ་ལ་ཟེར། གང་ལྟར་ལྔ་ཐྲག་ཅེས་པ་

རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་ལྔ་ཚན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བརྟེན་ལྔ་ཐུབ་ཅེས་འབོད།

འདིར་རིག་གནས་ལྔའི་རྣམ་གཞག་ནང་པའི་གཞུང་ནས་བྱུང་ཚུལ་བཤད་ན། མདོའི་ནང་ནས་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་[1]དང་། བསྟན་བཅོས་ནང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཡིན། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན།།[2] ཞེས་བྱུང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པའི་ནང་རིག་གནས་ལྔའི་མིང་འདོགས་སྟངས་དང་། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོའི་ནང་མིང་འདོགས་སྟངས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདུགཔལ་ཆེར་མདོ་དེ་ནས་དྲངས་པ་མིན་ནམ། དེ་གཉིས་སུ་ནང་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པ༑ གསོ་བ་རིག་པ། བཟོ་ཡི་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་འདུགནང་དོན་རིག་པ་ལ་ནང་རིག་པ་དང་། ཚད་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་རིག་པ། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད། སྐད་ཡིག་དང་རྩོམ་ཡིག་གི་རིག་པ་ལ་སྒྲ་རིག་པ། ནད་གསོ་བའི་རིག་པའམ་སྨན་གྱི་རིག་པ་ལ་གསོ་བ་རིག་པ། བཟོ་ཡི་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་བཟོ་རིག་པ་ཞེས་ཕྱིས་སུ་ཡོངས་གྲགས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་། གཞུང་གི་ནང་བཟོ་ཡི་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ཞེས་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེའི་ནང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བཟོ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཚོད་འདུག

ཚད་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་རིག་པ་ཞེས་འབོད་དོན་ནི་རྒྱུའི་སྐད་དོད་ཧེ་ཏུ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གཏན་ཚིགས་ལ་འཇུག་པར་མ་ཟད་རྒྱུ་ལའང་འཇུག་པས་ཡིན། དེ་ལྟར་དྲིན་ལན་གསབ་པའི་མདོ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ལྟར་ན། མིང་འདོགས་ཚུལ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། གོ་རིམ་ནི་ནང་དོན། རྒྱུ། སྒྲ། གསོ་བ། བཟོ་ཡི་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་

[1] སྡེ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨཿ དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ ཤོག ༡༤༥ ན ༢ རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྒྱུན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་ཞིང་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚིག་གཅིག་ཙམ་མམ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གམ། དོན་གཅིག་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ཉན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ།། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྔ་བསླབ་པར་བྱའོ།། ཞེས་སོགས་གསུངས།

[2] སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ལེའུ ༡༣ ཤོག ༡༤ བ ༨

ཞེས་འབྱུང་ཡང་། གཞུང་གཞན་དུ་ནང་དོན། བཟོ། གསོ་བ། སྒྲ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་ནང་དོན་རིག་པ་མགོར་བཞག་པ་སོགས་གོ་རིམ་སྔྲིག་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད། མདོར་ན་སྒྲ་རིག་པ་དང་། བཟ་སྦྱོད་རིག་པ། སྐད་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། ཚད་མ་རིག་པ༑ རྟོག་གེའི་རིག་པ། རྒྱུའི་རིག་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་ཡིན། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། སྨན་གྱི་རིག་པ། འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་རིག་པ། ཚེའི་རིག་བྱེད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ནང་དོན་རིག་པ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་མེད།

བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དང་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་བཞིན་གཅིག་གྱུར་ལྟ་བུ་གསུངས་འདུག འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ས་སྐྱ་པཎྜིཏས་མཁས་འཇུག་[1]ཏུ། དེ་ཡུལ་བཟ་སྦྱོད་རྟོག་གེ་དང་།། གསོ་བ་ཕྱི་ནང་རིག་ཅེས་གསུངས།། བཟ་སྦྱོད་པ་སྒྲ་དང་། རྟོག་གེ་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་རོལ་རིག་པ་བཟོ་དང་། ནང་རིག་པ་ལུང་གི་ཆོས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་སྨན་དཔྱད་དོ།། ཞེས་ཐྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་གསུང་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་འགྲེལ་པའི་ནང་མི་གསལ། དེ་བཞིན་དེ་ཡུལ་བཟ་སྦྱོད་ཅེས་སྒྲ་རིག་པ་ལ་བཟ་སྦྱོད་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། རང་རེའི་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཟ་སྦྱོད་རིག་པ་དང་སྒྲ་རིག་པ་གཉིས་ལས་སྒྲ་རིག་པ་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་། བཟ་སྦྱོད་རིག་པ་དེ་ཁྱབ་ཆུང་བ་ལྟ་བུར་བཏྀ་ཏུང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཟ་སྦྱོད་རིག་པ་དང་སྒྲ་རིག་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གསུངས། དེ་ནས་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་རྟོག་གེའི་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་འདུགདེ་ལ་ཁྱད་པར་མེད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཏརྐ་ཞེས་པ་རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཞིག་ལ་བཤད། སྒྲ་འདི་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་དང་མཐུན་པར་བཟོས་ཡོད། སྦྱིར་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་མང་པོ་བྱས་པར་བརྟེན་རྟོག་གེའི་

[1] མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་པོད་བཞི་པ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག ༡༤ ཐིང་ ༣

རིག་པ་ཞེས་བརྗོད། གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ་སྨན་གྱི་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཚེའི་རིག་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་ཚོགའདིར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཟོ་རིག་པ་ལ་ཕྱིའི་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་ལ་ནང་གི་རིག་པ་ཞེས་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་ཡོད། དེ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཏན་ཏན་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཕྱིར་ནང་དོན་རིག་པ་ནི་ས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ཡིན། དེ་བཞིན་བཟོ་རིག་པའང་ས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཕྱིའི་ཡུལ་དུ་མཚོན་བྱེད་ཅིག་ཡིན། དཔེར་ན་ནང་དོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཟོ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་དང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདུ་འགོད་སོགས་ཡིན། ནང་དོན་རིག་པའི་རྣམ་འགྱུར་མང་པོ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པར་བརྟེན༑ བཟོ་རིག་པ་ལ་ཕྱིའི་རིག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་མིན་ནམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒྲ་དང་། གཏན་ཚིགས། བཟོ། གསོ་བ་རིག་པ་བཅས་བཞི་ཕྱིའི་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་ལ་ནང་གི་རིག་པ་ཞེས་དབྱེད་པ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་སྒྲ་དང་། གཏན་ཚིགས། བཟོ། གསོ་བ་བཅས་བཞི་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སུ་དབྱེ་བའང་རགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འགྲིག་པ་མེད། དེ་དག་བཞི་པོ་ནང་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཞེས་བཏགས། ནང་དོན་རིག་པ་ནི་འཁོར་འདས་དང་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བར་བརྟེན། ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཞེས་བརྗོད། ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་གི་འགྲེལ་པའི་ནང་[1]ཕྱི་རོལ་རིག་པ་བཟོ་དང་ཞེས་བཟོའི་རིག་པ་རྐྱང་པ་ལ་ཕྱིའི་རིག་པ་ཞེས་དམིགས་བཀར་གྱིས་གསུངས་འདུག དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས།

ཡར་ནས་བཟོ་དང་། གསོ་བ། སྒྲ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་བཅས་བཞི་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་

༡ མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་པོད་བཞི་པ། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག ༡༥ ཐིང་ ༩

བའི་རིག་གནས་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་དེ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སུ་བརྩི་སྲོལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྣང་ཡང་། དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ད་དུང་ལྷག་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་འདུས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་བཟུང་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་ནང་དོན་རིག་པའམ་ཕྱི་རོལ་པའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་རིག་གནས་རྣམས་ཀྱང་ནང་དོན་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཞག་དགོས་པས་ནང་དོན་རིག་པའང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར། ནང་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐ་དད་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་མིན་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་རིག་པའམ་ཚད་མ་རིག་པའང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ནང་འཇོག་དཀའ། རིག་བྱེད་ཚད་མ་འདོད་མི་འདོད་དང་། སྒྲ་ཚད་མ་འདོད་མི་འདོད། དེ་བཞིན་ཚུལ་གསུམ་དང་ཚུལ་དྲུག་ཚད་མ་གཉིས་དང་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ནང་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཞིག་རྙེད་དཀའ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐ་དད་ཡོད་པས་སོ།། དེ་མིན་སྒྲ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ལ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བའི་བསླབ་བྱའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའང་ཡོད། སྒྲ་རིག་པ་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིར་སྒྲ་ཀ་ལཱ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་ལ་པཱ་ཎི་ནིའི་ལམ་སྲོལ་དེ་སྦྱར་ན་ཏག་ཏག་མི་བསྡད་པ་མང་། དེར་བརྟེན་བར་སྐབས་ཤུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་ཚོས་ནང་པའི་བརྡ་སྤྲོད་ཅེས་ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་དེའི་མིང་ལ་རིགས་འདྲེས་ལེགས་སྦྱར་(Sankaran Sanskrit) ཞེས་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། དེས་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཞེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་

བའི་ཚེ་མཚམས་གཟུང་ས་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཕྲན་བུ་བཤད་ཁག་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཕྱིའི་རིག་པ་དང་ནང་གི་རིག་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་སྐབས་ནང་དོན་རིག་པ་རྒྱང་པ་ནང་གི་རིག་པར་བཞག་དགོས་སམ། ཡང་ན་རིག་གནས་ལྔ་གའམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ནང་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཡོད་པ་བཞག་དགོས་མིན་དཔྱད་གཞི་ཡིན།

ལྔ་ཐྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།། ཞེས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ཞེས་པ་མང་ཚིག་ཙམ་མིན་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་དོན་ཡིན། མ་ལུས་པ་དང་། མཐའ་དག་པ། ཀུན་ཞེས་པའི་ཚིག་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གོ་དགོས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། རིག་གནས་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ལུང་དང་མཛོད་རང་འགྲེལ་སོགས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་སོགས་སུ་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་མ་བཏང་བར་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། བསནྟཏིལཀ་ཊཱི་ཀཱའམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་འགྲེལ་པའི་ནང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཞེས་པ་ནང་པའི་བཤད་ཚུལ་དང་། རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད།[1] རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་ནི་རིག་བྱེད་བཞི་དང་། ཉེ་བའི་རིག་བྱེད་བརྒྱད། སྔོན་རབས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཅས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་ནི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མིན་པར་ཕྱི་རོལ་པའི་ཛྙ་ཤཱསྟྲ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན༏ རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་བརྩི་ཚུལ་དང་། དེ་མིན་བརྩི་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད༏ ནང་པའི་བརྩི་ཚུལ་ལྟར་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་འདུལ་བ་ལུང་ནས་བཤད་པའི་

[1] སྡེ། བསྟན། རྒྱུད། ཞ། དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་འགྲེལ་པ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ལེའུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༣༥༡ ན ༣ གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་དང་། རང་གི་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་དང་། སྤྱོད་པའི་རིག་བྱེད་ཡན་ལག་བཞིར།། དེ་ཡི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་སྟེ།། སྙིང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ།། རིག་པ་བཅུ་བཞི་འདི་རྣམས་སོ།། སྒྲ་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་།། དེ་བཞིན་ཕྱི་ནང་ནང་དང་ནི།། གསོ་བ་དང་ནི་བཟོ་རིག་གཉིས།། རིག་པའི་གནས་ནི་ལྔ་པོའོ།། ཞེས་གསུངས།

རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་སྤྱིའང་ཁ་ཤས་གཅིག་པ་དང་ཁ་ཅིག་མི་འདྲ་བ་འདུག དེ་ཚོ་ཞིབ་ཚགས་བཤད་དགོས་པ་མ་མཐོང་། གཟིགས་འདོད་ཡོད་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ། མཛོད་རང་འགྲེལ་བཅས་ནས་མཁྱེན་ཐུབ། གཞན་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་དང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་པའི་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འཛིན་གསར་པ་ཞིག་གློང་རྫོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནང་གསལ། [1] ཁོང་གིས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་གང་ནས་བྲངས་པའི་ཚུལ་གསུངས་མི་འདུག་ལ་རྙེད་སོན་ཡང་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཡིན་པས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་མེད་པར་བོད་གཞུང་རྐྱང་པ་ལ་བརྟེན་པའམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འགྲོས་དེའང་རྒྱ་གཞུང་གི་འགྲོས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་འདུག

སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་སྤྱིར་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་[2]དང་། འདོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་

༡ ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ། ༡ ཤོག ༥༥༩ བཟོ་རིག་གསོ་རིག་སྒྲ་རིག་ཚད་རིག་བཞི།། སྟོད་རིག་བཅུ་རིག་འཆི་རིག་ལས་རིག་བརྒྱད།། ལེན་རིག་དུས་རིག་ཤེས་རིག་ཡོད་རིག་བཅུ་གཉིས་སོ།། ཁམས་རིག་ཡུལ་རིག་བསྡུགས་རིག་སྨན་རིག་བཞི།། ཆོས་རིག་བྱང་ཆུབ་རིག་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།། རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ནི། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པས་བཟོ་རིག་པ་དང་པོ། ནམ་ཀྱི་ཚོད་དང་ཕན་གནོད་ཤེས་པས་གསོ་བ་རིག་པ་གཉིས་པ། བྱ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་ལ་སོགས་ཤེས་པས་སྒྲ་རིག་པ་གསུམ་པ། རྟག་ཚད་སྒྲོ་སྐུར་ཤེས་པས་ཚད་མ་རིག་པ་བཞི་པ། གནས་མཐོ་དམན་ཤེས་པས་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རིག་པ་ལྔ་པ། འགྲོ་བ་རིས་དང་ངན་འགྲོ་ཤེས་པས་ལས་རིག་པ་བདུན་པ། རང་གཞན་ལུས་ལེན་པ་སོགས་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་བདེ་སྡུག་ཤེས་པས་སྐྱེ་གནས་རིག་པ་བརྒྱད་པ། ཚེ་སྔོན་ཕྱི་བར་གསུམ་ཤེས་པས་དུས་རིག་པ་དགུ་པ། རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཤེས་པས་འཆི་བ་རིག་པ་བཅུ་པ། དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཤེས་པས་ཤེས་རབ་རིག་པ་བཅུ་གཅིག་པ། གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་པས་ཡིད་རིག་པ་བཅུ་གཉིས་པ། ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ལྔར་ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་རིག་པ་བཅུ་གསུམ་པ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་སེམས་སུ་ཤེས་པས་ཡུལ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་པ། རྫས་ཐམས་ཅད་བདུད་རྩིར་ཤེས་པས་སྨན་རིག་པ་བཅུ་དྲུག་པ། ཐེག་པ་གསུམ་ལམ་ལྔ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ཤེས་པས་ཆོས་རིག་པ་བཅུ་བདུན་པ། འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པས་བྱང་ཆུབ་རིག་པ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།། ཞེས་གསུངས།

༢ སྡེ། བསྟན། འདུལ་བ། ཚུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷ། ༣༣ ན ༡ རོལ་མོའི་མཚན་ཉིད་སྒྱུ་མ་དང་།། འགྱེད་སྟོབས་དང་ནི་མེ་ཏོག་ལས།། དམག་རྣམས་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས།། གཡོས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས།། ཚོང་དང་ནོར་ནི་བསྐྱུར་བ་དང་།། རྒྱན་དང་ལག་རྩེས་བཙུད་ཀྱིས་ལེན།། འཕྲུལ་འཁོར་སྦྱོར་དང་དྲི་བ་དང་།། འཕོང་སྦྲུད་དང་ནི་ཆེ་སྦྱོར་སྒྲ།། ཡི་གེ་དང་ནི་ཁ་སྐད་དང་།། རང་བཟོ་དང་ནི་མཆོད་རྣམས་བརྟག །སྤྲོད་ཐབས་དང་ནི་སོག་ལེ་དང་།། ཕྱུག་རྣམས་རྗེ་བར་བྱེད་པ་དང་།། སོང་དང་འོང་བ་ཤེས་པ་དང་།། གཞི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་།། མདུད་དང་རྡོ་རྗེ་བརྟག་པ་དང་།། མཐངས་ཀྱི་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།། ཟུག་རྫུ་འབྲིན་དང་མིག་འཕྲུལ་དང་།། ཛྙ་ར་ཏ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཤེས།། བཙིངས་དང་ཁང་པ་རྩིག་མ་དང་།།

དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་[1]ཞེས་བཅུ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། འདོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དེ་སྡེ་ཚན་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་གསལ། མདོར་ན་མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། འདུལ་བ་ནས་ཤད་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད། གླིང་ཇོལ་བླ་མས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་གསུམ་ག་རིག་གནས་ལྔ་ཅི་རིགས་ནང་འདུ། མང་ཆེ་བ་བཟོ་རིག་པའི་ནང་འདུ་བའི་རིགས་སུ་འདུག

ང་ཚོ་བོད་པར་ཡོངས་གྲགས་སུ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ཕྱག་དཔེའི་ནང་དུ་ཡོད་ལ་ངག་རྒྱུན་དུའང་ཡོད། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ལྔའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཐོག་མར་གང་ནས་བྱུང་མིན་ཤེས་རྟོགས་མ་ཐུབ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་[2]ནང་། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཞར་ལ་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ལ༑ སྙན་དངགས་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། ཟློས་གར་བཅས་གྲངས་ཙམ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལ་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་མེད། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔའི་ཐ་སྙད་དེ་གཞུང་གཞན་མང་པོའི་ནང་སྦྱར་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྔགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་[3]ནང་རིག་གནས་ཆུང་

དེ་བཞིན་གོས་ནི་འཕང་བ་དང་།། ཡན་ལག་མཉེད་དང་མོ་འདེབས་དང་།། དེ་བཞིན་ཆུ་ནི་ཀུན་འཛིན་དང་།། དུང་གི་སྒྲ་དང་སྡེབ་སྦྱོར་དང་།། གྲོང་རྡལ་དང་ནི་གླེགས་འདྲ་དང་།། མཚན་མོ་ཚོམ་རྒྱན་ཤེས་པ་དང་།། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གསོ་བ་དང་།། མི་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་བྱ་དང་།། སྒོ་ལྕགས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དང་།། སྨྲ་དང་ས་རྟོག་བྱེད་པ་དང་།། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་རྟ་དང་ནི།། གླང་པོའི་མཚན་ཉིད་གར་སློབ་དང་།། འབྱུང་བ་དག་ནི་གསོ་བ་དང་།། ཟངས་མ་མཁར་བ་གསེར་དང་ནི།། ཤིང་དང་དུང་གི་ཤེས་པ་དང་།། རི་མོ་ཚོན་དང་སོ་དག་གི། ལས་རྣམས་དེ་དག་གོ་རིམས་བཞིན།། སྐར་མའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་།། མཚན་མ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཡང་།། ངེས་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་རྣམས་ནི།། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་དྲན།། ཞེས་གསུངས།

1 དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། སྟོད་ཆ། ཤོག 115༣ ཐྲེང་ 35 འདོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི། ལོ་བྲེད་པ། འཁྱུད་པ། སོ་འདེབས་པ། སེན་མོ་འདེབས་པ། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ། སིང་གི་(སིད་ཀྱི་)སྒྲ་སྒྲོག་པ། སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། སྟེང་ན་འདུག་པ། དེ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་བརྒྱད་བརྒྱད་ཕྱེ་བས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ།།

2 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་། ཝ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། ཤོག 32 ཐྲེང་ 13 སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཞར་ལ་སྙན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྙན་དངགས་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། ཟློས་གར་བཞིའོ།། དངགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བའི་བརྡ་སྙིང་པའོ།། ཞེས་གསུངས།

3 ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། 2002 ཤོག 351 ཐྲེང་ 5

བ་ལྡེ་གསལ་པོ་གསུངས་པ་མ་ཟད། མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱངས་ཤིག་ཀྱང་དྲངས་ཡོད།; བསྐྲུན་ཧྲེ་ལཀ་འགྲེལ་པ་དང་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་གཉིས་སྟུགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་གཅིག་པ་ཡིན། ལུང་དེ་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཅིག་གི་ནང་ཏན་ཏན་ཡོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་ལུང་དེ་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས་བཙལ་ནས་ད་བར་རྙེད་མི་འདུག རྒྱུད་འབུམ་ནང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད། ཧེ་རུ་ཀ་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་སོགས་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད། གོང་སྨྲོས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པར་དྲངས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ལུང་དེའི་རྩ་བའི་ཁུངས་དེ་མ་གཟིགས་པར་གཞན་ནས་གཞན་དུ་དྲངས་པ་མང་པོ་རེད།

ཤེས་བྱ་མཛོད་ནང་མངོན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ནས་སྙན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། ཟློས་གར་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྐར་རྩིས་རིག་པ་བཅས་ལ་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་བགྲངས་ཡོད། སྤྱིར་སྙན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར་བཅས་བཞི་པོ་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། སྐར་རྩིས་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་བཟོའི་ནང་དུ་གཏོགས་དགོས། འོན་ཀྱང་འདིའི་ནང་ཡོང་བ་དེ་ཐྲན་བུ་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད། ཡང་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་སྒྲ་རིག་པ་བགྲངས་ནས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་བརྩི་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའང་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ལྟར་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ནི་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། ཟློས་གར་བཅས་ཡིན། དེ་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲ་རིག་པ་དེ་རིག་གནས་ཆེ་བའི་ཁོངས་སུ་བགྲངས་པར་བཞེད།; ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ནང་བགྲངས་པ་མི་རིགས། སྐར་རྩིས་བགྲངས་པ་དེ་ལེགས་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད། དངོས་གནས་བྱས་ན་རིག་གནས་ཆེ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་ནི་ཤབྡ་བིདྱཱ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་རྩོམ་ཡིག་དང་། བརྡ་སྤྲོད། སྐད་ཡིག་བཅས་ཚང་མ་འདུས་ཡོད། དེང་སང་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་བླཱ་ཀ་རཎ་དང་སཱཧིཏྱ་ (Language and Literature) གཉིས་ཀ་སྒྲ་རིག་པའི་ནང་དུ་ཚུད་ཡོད། སྒྲ་རིག་པ་ལ་ནང་

གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའམ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་སྒྲ་སྙེ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་དང་། སྙན་ངགམངོན་བརྗོད། ཟློས་གར། སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔར་བགྲང་ན་སྒྲ་རིག་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འགྱུར། རིག་གནས་ཆེ་བ་གཞན་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཕྱེ་ཡང་། སྒྲ་རིག་པ་ནི་རིག་གནས་ཆེ་བ་དང་ཁྱབ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར་བཅས་བགྲངས་ཤིང་། མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་ནང་དུའང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ཤེས་ན། དེ་དང་དེ་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་། སྒྲ་ཤེས་དོན་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས;;; མཁས་པའི་གསུང་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་རྨོངས། སྙན་ངག་ཤེས་ན་ཚིག་རྒྱན་ལ་མི་རྨོངས། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས; སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་རྨོངས། ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་གྲགས། སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་པ་ནི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་ནང་བྱིངས་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་ལ་རྐྱེན་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་སྦྱར་ནས་སྒྲ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དེ་གསལ་པོ་ཤེས་པར་བརྟེན་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེ་བཞིན་སྙན་ངག་ཤེས་ན་ཚིག་རྒྱན་བཟོ་ཚུལ་ལ་མི་རྨོངས་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཤེས་པར་བརྟེན་མིང་ལ་མི་རྨོངས་པ། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་སྦྱོར་སྟངས་ལ་མི་རྨོངས་པ་བཅས་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཟུར་དུ་མེད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་མེད་པ་མིན།

སྡེབ་སྦྱོར་དེ་གང་གི་ཐོག་ཏུ་བཟོས་ཡོད་ཅེ་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡི་གེ་ལྕི་ཡང་དང་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བརྟེན། ཚིགས་བཅད་བཟོ་སྐབས་དེ་དང་

[1] དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས། པོད་ཐེང་ ༣༠ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་། ཤོག་ ༡༢༣ ཐེང་ ༡༢

མཐུན་པར་བཞག་མ་ཐུབ་ན། ངག་ཏུ་བརྗོད་མི་བདེ་བ་དང་། དོན་གོ་མི་བདེ་བ། ཚིག་བཅད་མི་ཐུབ་པ་བཅས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྦྱེབ་སྦྱོར་ལ་མཉམ་པའི་བྲིཧྣ་དང་མི་མཉམ་པའི་བྲིཧྣ་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་། བོད་སྐད་དུ་ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་དང་། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་སྒྲོག་ཞུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་མཁན་ཙུང་ཙུང་རེད། ས་པཎ་སྒྲོག་ཡོད་པར་བཞེད་མཁན་གྲས་ཡིན། དེར་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད༑ མཁས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ལ་སྒྲོག་ལྡན་སྒྲོག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྗེས་འཇུག་མ་ཞུགས་ན་ཡི་གེས་དོན་མི་སྟོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་མིན་སྒྲོག་མ་ཞུགས་ན་ཡི་གེས་དོན་མི་སྟོན་ཞེས་པ་མེད། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མིང་གང་ཡང་རུང་བའི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒྲ་གདངས་དེ་ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བརྟེན། ཡི་གེས་དོན་གང་ཡང་མི་སྟོན་པ་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སྒྲོག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱངས་ཞུགས་པ་དེས་དབྱངས་དེ་སྒྲོག་ལ་ཞུགས་ཞེས་བརྗོད། དེའི་དབང་གིས་སྒྲོག་ལྡན་སྒྲོག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། བོད་ཡིག་ལ་རྟགས་འཇུག་ནང་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཞུགས་ན་དོན་སྟོན་མི་ཐུབ་ཅེས་གསལ་པོ་གསུངས་པར་བརྟེན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཅིག་ནི་སྒྲོག་ཡོད་མེད་དང་། རྗེས་འཇུག་ཡོད་མེད་ཡིན། དཔེར་ན་རྗེས་འཇུག་མེད་པའི་ཀ་ཀྲུང་དེ་ཀ་བའི་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཆགས་ཀྱི་མེད་ལ། ཆ་ཀྲུང་གིས་ཆ་ཡི་དོན་མི་སྟོན། ནམ་ཞིག་ཀ་དང་ཆ་ལ་འཡི་རྗེས་འཇུག་ཞུགས་ན་གཞི་ནས་དོན་སྟོན་པ་ཡིན། རྗེས་འཇུག་འདི་རྗེས་སུ་ཡི་གེ་ཚོགས་ཆུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྡུས་པ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད།

བོད་སྐད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱེབ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་། བོད་སྐད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེབ་སྦྱོར་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་ན་ཚིག་ལྷུག་གཅིག་ཚིག་བདུན་རེ་དང་དགུ་རེར་བཅད་ན་ཚིགས་བཅད་ཆགས་ཀྱི་མེད། དེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ནང་ཉི་དབང་མགོན་པོས་(རབླིཌྲ་ནླཐ་ཋླཀུར)བརྩམས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་

པའི་གླུ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་སྙན་ངག་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་ཐོག་མར་སྙན་ངག་དེའི་ནང་དོན་རྣམས་ཚིག་ལྷུག་ལ་བསྒྱུར། དེ་ནས་ཚིག་དགུ་རེར་བཅད་པའི་སྐབས་སུ་ཧ་ཅང་གློག་མི་བདེ་བ་དང་། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་མི་མཐུན་པ་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག དེས་ན་བོད་སྐད་ནང་ཚིགས་བཅད་བཟོ་བའི་ཚེ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་རིག་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས། རང་རེར་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་གསལ་པོ་རེད་འདུག དེས་ན་སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་ཉོངས་ཞེས་བཤད།

སྤྱིར་བོད་ལ་ཟློས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་རྣམས་ཟྙརད་ས་བརྩམས་པའི་ཟློས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཕལ་ཆེར་བརྩམས་པ་མིན་ནམ་སྙམ། བཤད་གད་མཁན་དང་། མདོ་འཛིན་པ། འདྲེན་པ། འདྲེན་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཡོད་པ་ཟློས་གར་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། གང་ལྟར་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་པ་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་དེ་བཞག་ནས་ལྔ་པོ་དེ་རིག་གནས་ཆེ་བའི་སྒྲ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ལྟར་ན་དེ་ཚོ་སྒྲ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཤག་རེད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལའང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྙན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་དཔྱིའི་མེ་ལོང་མ་གཞིར་བཟུང་འགྲོ་གི་ཡོད། ས་པཎ་གྱིས་དབྱངས་ཅན་མགུལ་རྒྱན་ཁ་ཤས་བྲངས་ཡོད། སྤྱིར་ཚིག་རྒྱན་ལ་མཐའ་མེད་པ་དཔྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད།

ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་ཉོངས་ཞེས་པ་ནི་ཟློས་གར་གྱི་གཞུང་རྩོམ་སྐབས་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤེས་དགོས། དཔེར་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད། ཟུར་ཆག་གི་སྐད། འདྲེའི་སྐད་ལ་སོགས་པ་ཡིན། སོ་སོས་ཟློས་གར་འཁྲབ་རྒྱུའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་དེ་འབྲི་དགོས་པར་བརྟེན།

གླིས་གར་དེ་སྐད་ཡིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གླིས་གར་དེ་སྙན་ངག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་སྙན་ངག་ལ་མཉན་བྱའི་སྙན་ངག་དང་བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། མཉན་བྱའི་སྙན་ངག་ནི་གཞུང་ངམ་སྙན་ངག་ཆེན་མོ་དེ་རྣམས་དང་། བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་ནི་གླིས་གར་དེ་ཡིན། གླིས་གར་ནང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཚིག་རྣམས་སྙན་ངག་གི་རྒྱན་ལ་བརྟེན་པ་དགོས༑ ལྷག་པར་དུ་གཏམ་བརྗོད་ཡིན་ནའང་ཚིག་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྙན་ངག་གི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་གླིས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུང་ཐང་གི་གསུང་གི་ནང་དུ་གླིས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཡོད། གླིས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་གླིས་གར་འཁྲབ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་པོས་ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་སོ་སོའི་སྐད་ནང་བཤད་པ་རེད། དེས་ན་གླིས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་མཁན་ཡིན་ན་ཡུལ་སྐད་དང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སྐད་མང་པོ་མ་ཤེས་ན་གླིས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་རྩོམ་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་གླིས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན།

སྤྱིར་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དེ་རིག་གནས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་རྩིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། རྩིས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་སྐར་རྩིས་ལས་ཏ་ཙང་གི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོད་དགོས། དེ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་བཟོ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་གཏོགས། རིག་གནས་ལྔ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཟུར་དུ་ཕྱེ་མེད། སྐར་རྩིས་རིག་པ་དེ་རིག་གནས་ཆུང་བའི་གྲས་སུ་བགྲང་ཚོག་པ་དང་བགྲངས་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཡིན་ན། ཏགས་རིགས་ལྟ་བུ་བགྲང་ནའང་མི་འགྲིག་པ་གང་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་ཏགས་རིགས་བགྲང་ན་མི་འགྲིག་སྟེ། དེ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྙན་ངག་བགྲང་ནའང་མི་འགྲིག་སྟེ། དེ་སྒྲ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སོ།། གཞན་ཡང་སྐར་རྩིས་བགྲང་ནའང་མི་འགྲིག་པར་ཐལ། དེ་བཟོ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཞིག

ཡོང་གི་ཡོད། རང་རེའི་ནམ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལྔའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ཞེས་དེང་སང་བོད་སྐད་དུ་ཡོངས་གྲགས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། གང་ཟག་མཁས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་བརྗོད་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རིག་པའི་གནས་ལྔ་བཅྲི་སྡངས་དེ་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་དང་། དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་རྣེད་ཀྱི་ཡོད། རིག་གནས་བཅུ་ཞེས་པ་གོང་སྨྲོལ་གྱིས་དྲངས་པའི་མདོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གཅིག་པུ་དེ་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན།

དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིར་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ཞེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདུས་པའི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་དེར་གོ་དགོས། དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཚང་མའང་འདིའི་ནང་ཚུད་ཀྱི་ཡོད། འདིར་ད་ལྟ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ལྟར་སློབ་ཚན་གསར་པ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའམ་སློབ་ཚན་དུ་གཞག་ནའང་ལྔ་ཕྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་ནང་མ་འདུས་པ་མེད་ཅེས། ས་པཎ་གྱི་གསུང་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་འགྲིག ཐུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གནས་གསར་པ་རྣམས་ཕྱིའི་རིག་གནས་སམ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ནང་བཅྲི་དགོས། སྤྱིར་ཐུབ་ཕྱོགས་པས་དེ་སྔོན་སྒྲུ་རྩལ་དང་ཚན་རིག་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། བར་སྐབས་ཚོང་དོན་རིག་པ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུ་རྩལ་དང་། ཚན་རིགཚོང་ལས་བཅས་གསུམ་དུ་ཕྱེ། འོན་ཀྱང་ཚན་རིག་འདི་གནོན་ཤུགས་ཆེ་བར་བརྟེན། སྒྲུ་རྩལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རིག་གནས་ཚན་རིག་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པ་རྣམས་ལའང་ཚན་རིག་གི་མིང་བཏགས་ནས་བསླབ་རྒྱུའི་སྲོལ་ཞིག་དར་ཡོད། དཔེར་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་། སྲིད་དོན་ཚན་རིག་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ཡན་ཆད་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིན། འདིས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་སྦྱང་བྱར་གྱུར་པའི་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་ནོ།།

རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཇི་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་བཟོད་བྱའི་གནས་རྣམས་ཇི་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྣམ་དག་རིགས་ལམ་ཐྲ་མོས་ལེགས་དཔྱད་དེ།། ཞེས་རིགས་པ་ལ་རྣམ་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའམ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུར་སྣང་བ་མང་པོ་ཡོད། རྟགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་སྲིད། དེས་ན་རྣམ་དག་རིགས་ལམ་ཞེས་རིགས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྐབས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་ནང་ཚོད་བལྟ་བྱེད་སྐབས་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་གཏན་འཁེལ་ནས་ཡོད། དཔེར་ན་རྫས་སྦྱོར་རིག་པར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐབས་རྫས་གང་དང་གང་བསྲེ་ན་འགྱུར་བ་གསར་པ་ཇི་ལྟར་ཡོང་བ་རྣམས་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་མ་བྱུས་ན། བརྡབ་ཆག་དང་། མེ་ཤོར་བ། ཙ་ལག་འཛི་བརླག་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ཡིན་ནའང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་མར་ཚད་མ་རིག་པར་བསླབ་དགོས། ཚད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིག་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་ཤེས་པ་ཡིན། མངོན་གྱུར་གྱི་རིགས་རྣམས་རིགས་ལམ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྣ་བས་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ། ལག་པས་རེག་རྒྱུ་ཡོད་པ། སྣས་སྣོམ་རྒྱུ་ཡོད་པ། ལྕེས་མྱང་རྒྱུ་ཡོད་པ་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། དེ་ཚོར་ཐད་ཀར་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་

རྟོགས་ནུས། འོན་ཀྱང་བལྟས་ནས་མཐོང་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་ལམ་དང་མི་འགལ་བའི་བཙ་སྦྱོར་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། མཐོང་ཡང་རྗེས་སུ་དེ་མཐོང་སོང་ཞེས་བརྗོད་མ་ཤེས་པར་བཙ་དང་ཐ་སྙད་ལ་རྨོངས་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་ཁྱབ། ལྡོག་ཁྱབ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་ཙུང་ཟད་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་དཔེར་ན་ཐག་རིང་པོའི་ལའི་མེ་ལྟ་བུ་དུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་དེང་སང་ཚན་རིག་པས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་རིགས་པ་དང་མཚུངས། རྒྱུ་འདི་ལྟ་བུར་རྐྱེན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཐེབ་ན་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་། དཔེར་ན་ས་བོན་ལ་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་འཛོམས་པའི་ཚེ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་རིམ་དེད་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཟེར། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཅིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཆུང་ཆུང་ལ་ལྟོས་པ་དང་། དེ་ལས་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས་ན་ཆུང་ཆུང་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་ཆུང་ཆུང་དང་ཆེན་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད། དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲ་བ་ཡིན་སྐབས་དེ་ལ་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ལ་རིགས་པས་འཐལ་དགོས་པ་མེད། དཔེར་ན་མེའི་རང་བཞིན་ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དེ་མེའི་ཆོས་ཉིད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན་ཚན་རིག་པས་མེའི་རེག་བྱ་ཚ་བ་ཡོང་དགོས་པ་དེའི་ནང་ལ་རྫས་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་བརྟན་ཞིང་གཡོ་བ་ཆུའི་རང་བཞིན་དང་། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་སའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་རེད། འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་མི་ཟེར་བར་རང་གི་ངོ་བོ་དེར་གོ་དགོས། འདི་ནི་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་

རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ཐུབ། འདིར་རིགས་པ་བཞིའི་སྐོར་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ས་སྡེ་ལྔའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་[1]ནང་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ཐུབ།

མདོར་ན། རྣམ་དག་རིག་ལམ་ཕྲ་མོས་ལེགས་དཔྱད་དེ།། ཞེས་རིགས་ལམ་དེའང་ལྟར་སྣང་དང་རགས་པ་མིན་པར། ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོངས་རྫོགས་ཚང་བའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རིགས་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས། གང་ལྟར་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་འདིའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཆ་བཞག་ནས་མི་འགྲོ་བར། བསྲེག་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ······།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སོས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་རང་གི་གྲུབ་དོན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ནས། ཕྲ་ཞིབ་དོན་གྱི་གནད་ཀུན་གསལ་རྗེན་དུ།། ཞེས་པའི་རགས་པ་མིན་པར་ཕྲ་བ་དང་། སྤྲོམ་ཚོད་ཙམ་མིན་པར་ཞིབ་ཆགས་པོ། དོན་གྱི་གནད་ཀུན་གསལ་རྗེན་དུ་ཞེས་གསལ་ཞེས་པ་སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་པ་དང་། རྗེན་ཞེས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་ཞིག་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་བཟོ་བཅོས་མ་བཏང་བར། མ་བཅོས་པ་དང་མ་སྲེག་པ་དེ་ལ་རྗེན་པ་ཞེས་བརྗོད། འཇིག་རྟེན་ཕལ་སྐད་དུ་ཚལ་རྗེན་པ་ཞེས་པ་ཚལ་དེ་མ་རྫོད་པ་དང་མ་སྲེག་པར་རང་གཟུགས་ཇི་ཡོད་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར༑ མེར་བསྲེགས་པ་དང་། བརྫོས་པ། བཅོས་པ་སོགས་བྱས་ཚེ་འགྱུར་བ་ཡིན། དེས་ན་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་གསལ་པོ་དང་རྗེན་པའི་ཚུལ་དུ་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

སྤྱིར་གཟུགས་ལྷ་བུར་མཚོན་ན། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ནས་བཟུང་སྟེ་རགས་པའི་རྟུལ་གྱི་བར་རྟུལ་མང་པོ་རུག་རུག་ཆགས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡིན་ན། རགས་པའི་གཟུགས་དེ་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། རགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་དེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྷ་བུའི་རགས་པའི་

---

[1] སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཛི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་རིགས་འཆད་པ། ཤོག ༥༨ བ ༣

གཟུགས་དེ་རྟུལ་ཕྲན་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མ་རེག་པར་གནས་པའི་ཚུལ་མདོན་པ་དང་ནང་པའི་ཚན་རིག་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་དེང་རབས་ཚན་རིག་དང་མི་འགལ་བ་མ་ཟད། ཕལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་འདུག་རྟུལ་ཕྲན་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། དེ་ཚོའི་བར་དུ་བར་སྟོང་ཡོད་པ། རྟག་ཏུ་འགྱུལ་བསྐྱོད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཚེ་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་རགས་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན༑ ནང་པའི་གཞུང་ནང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་སྐབས་རྟུལ་ཕྲན་གཅིག་ཨ་ལོག་རྒྱུག་པའི་དུས་སུ་བཤད་ཡོད། དེ་བཞིན་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་སྐོར་བཤད་སྐབས་དབུག་གིས་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བའི་དབུས་རྟུལ་ཕྲ་མོ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ལས། བདུན་གྱིས་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བ་དང་། ལྔ་ཡིས་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བ་ཞེས་གསུངས་མེད། དེང་སང་ཚན་རིག་ཕྲན་བུ་ཤེས་པ་དང་ཚན་རིག་པས་གཏམ་བཤད་བྱེད་སྐབས་དེ་རྣམས་དོན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་སྔ་ཁོ་བོས་དེ་ཚོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། སྤྱིར་བཏང་གི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

སྟོན་འགྲོན་མཁས་གྲུབ་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པར་བསྟན་པ།

དེའི་རྗེས་སུ།

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་བྲལ་མཁའ་དབྱིངས་སུ།།
སྟོན་འགྲོན་མཁས་གྲུབ་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས།།
ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི།།
སྟོན་མེད་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༩ །།

ཞེས་པ་འདིས་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་

པ་དང་། སློབ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་སྔོན་མེད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པའོ།། དེ་ལ་སྔོན་མེད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་སྔོན་མེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་ལྷ་ཕྱུར་མཚོན་ན་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནས་སློམ་གཞིའི་ནང་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་ནས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་མཁན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ལྟ་བུ་གཞན་མེད། རྒྱ་གར་ནང་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་རྣམས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློམ་གཞིའི་ནང་སློབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་འདི་ཐོག་མ་ཡིན། མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་སྐབས་སྣར་ནྲྀ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་སྐབས་དེ་དུས་མེད། སྐབས་དེར་ནབ་ནཱལནྡཱ་ཡུལ་འོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ནང་རང་རེའི་སློབ་གཉེར་ཁང་བཞིན་གནའ་རབས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཚུལ་དེ་མེད། དེས་ན་སྔོན་མེད་པའི་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན།

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ནི་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ལས་ཆོས་རྐྱང་པར་གོ་མི་རུང་། ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་ལའང་ཟེར་གྱི་མེད། དེ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆོས་ལ་གཙོ་བོར་གོ་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཆོག་དེས་ན་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་རང་ལ་གོ་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་དྷརྨ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དྷྲིཏ་ཞེས་མར་ལྷུང་མ་བཅུག་པར་འཛིན་པ་ལ་གོ། དེ་ལ་བོད་པས་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཞེས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཉམས་པར་འཛིན་པའམ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཆོས་

[1] སྡེ། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཤོག ༣༨ ན ༩ ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི།། མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ།། བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་།། འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ ཆོས་ལུགས་ལའོ།། ཞེས་གསུངས།

ཞེས་བརྗོད། སྐབས་འདིར་དེ་ལ་གོ་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད། ཡང་ཆོས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་འཇུག་ཡུལ་བཅུའི་ཐ་མ་ཆོས་ལུགས་སམ་རྀཎྜིཧི་དང་། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད། དེས་ན་གོང་གི་ཚིག་གང་གི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བ་བརྒྱབ་ནའང་ཆོག གང་ལགས་ཤེ་ན། རང་རེའི་སློབ་ཚན་ནང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གམ་ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེས་ན་དེ་གཉིས་གང་དུ་སྦྱར་ནའང་རུང་།

སྤྱིར་ཟབ་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཐལ་བ་བློའི་ནུས་པ་མ་སླེབ་པའམ་བློའི་ནུས་སྟོབས་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའམ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བརྗོད། དཔེར་ན་ས་ཆ་ལྷ་བྲུར་མཚོན་ན། ཧ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཚད་མང་པོ་ཡོད་པར་གོ་དགོས། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་མང་ཆེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཟབ་པའི་ཆོས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཟབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་རྟོགས་སྐབས་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་གང་ཡང་མེད། བུམ་པ་ལྷ་བྲུར་དཔེར་མཚོན་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བུམ་པ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དེ་བུམ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་གམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དང་། བུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྟོགས་དཀའ་བར་བརྟེན་ཟབ་པ་ཡིན། བུམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ཆུང་། གསེར་བུམ་དང་ཟངས་བུམ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ནང་བུམ་པ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བུམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བུམ་པ་ཡོད་ཚད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བུམ་པ་རྣམས་འདྲ་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་བུམ་པ་ཡོད་ཚད་ཤེས་ཐུབ་

པར་དཀའ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་ཟེར། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་དཔེ་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན། ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐའ་དང་ཚད་བཟུང་མི་ནུས་པ་ཡིན་པས་ཟབ་པའི་དཔེ་དང་། ནམ་མཁར་ཕྱོགས་དང་མཐའ་གཟུང་རྒྱུ་མེད་ལ། ནམ་མཁར་རྫོགས་རྒྱུའང་མེད། ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་ཕྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པར།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ཇི་ཙམ་རྒྱང་རིང་པོར་བཙལ་ནའང་ནམ་མཁའ་འདིར་རྫོགས་ཞེས་བརྗོད་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ལའང་འདི་མཐའ་ཡིན་ཞེས་མཚམས་གཟུང་ས་མེད་པས་ན་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས། འདིར་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དཔེ་རྒྱན་དངོས་སུ་མེད་པར་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་འཕང་གཅོད་པ་དང་དེར་ཕེབས་པའི་ཉམས་མྱོང་ཡོད་པ་སུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོན་དུ་བྱོན་ཟིན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་མཁས་པ་ཞེས་པ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཙལ་བས་མཁས།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཞུ་ཐག་ཆོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཚད་ལྡན་གནང་མཁན་ཞིག་ལ་བརྗོད། དེ་ཡང་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་རང་གིས་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ལས་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ལ་མི་བརྗོད། སྤྱིར་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་རང་གིས་ཤེས་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོས་སུག་རྲཏའི་སྐྲུང་དེ་ཕལ་ཆེར་གསན་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་ཡིན། ཧྲིཀྲིའི་ནང་སུག་རྲཏ་དང་ཨིན་སྐད་དུ་ Socrates ཞེས་འབོད། ཁོང་ནི་སྔོན་ཨེཐེནས་ (Athens) ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེར་ལྟ་ཐབ་མཁན་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་ཁྱུང་པ་འདིའི་མཁས་པ་ཆེ་ཤོས་རེད་ཅེས་ལུང་བསྟན་བརྒྱབས་པ་རེད། དེ་ལ་ཁོང་ཏ་ལས་ཧེ་ང་ལས་མཁས་པ་ཆེ་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད། ལྟས་རྟེན་གསུངས་

༡ སྡེ། བཀའ། གཟུངས་འདུས། ཝཾ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཤོག ༢༦༥ བ ༩

༢ རྗེ་ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་གསུང་འབུམ། ཅ། བློ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་མའི་འགྲེལ་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག ༣༠༤ ཐིང་༢༠

པ་ནི་ཅང་ཤེ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ངང་ནས་རང་ལས་མཁས་པ་ཆེ་བར་བརྩི་ས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་བཀའ་འདྲི་དགོངས་སྐོར་རྣམས་ཞུས་པ་རེད། མཐར་ཁོང་གི་དགོངས་པར་ལྷ་ཕབ་མཁན་གྱིས་གསུངས་པ་དེ་རྫུན་མིན་པ་ར྄་འཁྲོད་བྱུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་ཚོས་སོ་སོས་མ་མཁྱེན་པ་དེ་རང་གིས་མཁྱེན་གྱི་མེད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ངས་སོ་སོས་མ་ཤེས་པ་དེ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་གཞན་ལས་མཁས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཁོང་གི་ཚིག་གྲགས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ངས་གསལ་པོ་ཞིག་གང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། ངས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། (I know one thing is that I know nothing) ཅེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་དེང་སང་ཚང་མས་ལུང་དྲང་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེས་ན་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་མིན་པར་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་དཔྱད་དོན་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་མཁས་པ་ཟེར། གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཐོས་དོན་ཇི་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་བརྩོན།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་དུལ་བ་དེའི་དབང་གིས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་མཁས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད། དེ་རྣམས་ངང་པའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། སྔན་ངག་གི་གཞུང་ནང་དཔེ་རུ་བྱའི་རིགས་ངང་པ་དེ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ངང་པ་དང་། ཧུར་པ་དང་། བཞད་ལ་སོགས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་འདུགཡིན་ནའང་རང་རེའི་སྤྱི་ལ་ངང་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཕྲུ་ཚོགས་སུ་གནས་པ་དང་། ས་ཐག་རིང་པོར་གནས་སྤོས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་དབྱར་ཁ་ས་གནས་གྲང་བ་དང་དགུན་ཁ་ས་གནས་དྲོ་བར་འགྲོ་ཞིང་༑ དེང་སང་ཨིན་སྐད་དུ་ Migrating Birds ཞེས་བརྗོད། དེ་ཚོ་ས་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕུར་བའི་སྐབས་སུ་འཕུར་སྟངས་དེ་ཨིན་ཇིའི་ཡི་གེ་ Y ལྟར་བང་བསྒྲིགས་ནས་འཕུར་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེའི་མགོ་ཁྲིད་ནི་ལམ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དབུ་མ་འཇུག་པར། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཡོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་བྱུང་

[1] རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྤྱོད་མའི་གསུང་འབུམ། ཅ། ཐྭོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་མའི་འགྲེལ་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཤོག ༣༠༨ ཐྲེང་༣༠

པ༑༑ དང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་དང་པ་ཡིས།། མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གིས་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས།། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ།།[1] ཞེས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དང་པ་དཔེ་རུ་བཀོད་པ་ཡིན། དེ་ནས། སྔོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས།། ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི།། ཞེས་སྤྱིར་བཏང་བྱ་འཕུར་བའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་མེད་ཅེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། ཡིན་ནའང་བྱ་འཕུར་བའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད། དང་པ་ཁ་ཤས་ཁྱུ་ནས་ཐོར་ཏེ་འཕུར་མ་ཐུབ་པར་ལུས་པ་དང་། ཡང་རྙི་ལས་ཐར་བ་སོགས་བྱུང་སྐབས་ཉིན་གྲངས་མང་པོ་ཕྱིན་ཡང་ཁྱུ་ཚོགས་དེ་ཐིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

གོང་དུ། མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས།། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སོགས་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་གཤེགས་པའི་ཤུལ་ལྟར་ཕྱིན་ན་ལམ་མ་ནོར་བ་དང་ལམ་གྱི་ས་ཚོད་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ནང་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་བེད་སྤྱོད་གཏང་དགོས་པ་བཤད་མི་དགོས། རིགས་པ་ཡོད་ན་བཟོད་པར་གྱིས།། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལའང་བརྟག་ཅེས་སྨྲས།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རང་གིས་ཀྱང་རྩོད་དང་མ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྔོན་བྱོན་སྔོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད། རང་གིས་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྡིག་པ་མིག་བཙུམས་ཀྱིས་རྩོད་དད་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། དེས་སོ་

༡ སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། འ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། སེམས་བསྐྱེད་ ༦ ཤོག ༢༡༥ ན ༥

༢ དབུ་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་སླ་བ་དན་པའི་ཚང་ཚིང་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གནམ་ལྕགས་མེ་ཆར། ལྷུན་མ་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་དབང་ཆོས་འགྱུར། དིལླི་པར་མ། ༢༠༠༥ ཤོག ༡༢ ཐིང་༥

སོའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕེལ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྡེ་བྲི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱལ་གསུང་འཇུག་སྒོ་མཐའ་བྲལ་ལྷུས་རྫེན་མར།། ཡབ་རྗེ་མཁའ་ལྡིང་དབང་པོ་གཤེགས་ཤུལ་དུ།། བྱིའུ་ཆུང་འདབ་གཤོག་བསྐྱོད་པའི་ངལ་བསྟེན་པ།། ཨེ་མ་སྐྲལ་བ་བཟང་སྟམ་སྤྲོ་བས་བྲངས།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ཤུལ་ལམ་ཐོག་རང་ཅག་ཕྱིན་ན་ལམ་མ་ནོར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་དགོས། ལར་ནས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱིས་བཟོས་པའི་གཞུང་ལམ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་རྒྱུག་ན་སྟབས་བདེ། དཔེར་ན་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་མཁན་ཡིན་ནའང་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་བའི་བྱ་བ་ཆ་ཚང་སོ་སོས་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་ལམ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་རྒྱུར་སྟབས་བདེ་བའི་ཁྱད་ཆེ། དེས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་ལ་ཞུ་དག་གཏོང་གིན་འགྲོ་བ་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་ཡིན། སྲོལ་རྒྱུན་དེ་དགོས་པ་མེད་པར་བརྩི་བ་དང་། དེ་བཞག་ནས་སོ་སོས་ལམ་བཅལ་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཡིན། དེ་ཡང་ཤེས་ནས་འགྲོ་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་ཀྱང་༑ མང་ཆེ་བ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་བཙུགགནས་ཚུལ་ཙམ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའམ་ལན་བསྐྱུལ་བ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་རིགས་པ་བཞིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྙེད་མི་དགོས་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དེས་དེ་ཙམ་ཕན་ཐོགས་མེད།

དེ་ནས། ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི།། ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་གཞུང་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་ནས་གཤེགས་པ་ལ་རྫོངས་དང་ཙམ་མིན་པར། རང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་ནས་ཤུལ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། ཤུལ་འཛིན་པར་བྱེད་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའོ།། ནང་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ནང་དོན་

[1] ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྤེལ་མར་བསྡོད་པ་དགོངས་དོན་ཟབ་མེད་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་རྒྱ་ཆེར་ཕྱེ་བ་རྗོགས་ལྡན་སྤྲིན་གྱི་སྒྲ་དབྱངས། སྡེ་བྲི་ཡོངས་འཛིན་ཙོ་ནེ་བླ་མ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། བྱ་བྲལ་བ་ཕུག་མཛོད་མཁན་པོས་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༢༠༠༨ ཤོག ༥༡ ཐིང་ ༥

རིག་པ་དེ་ཡིན། སློབ་གཉེར་ཁང་གི་མཚན་ལའང་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པ་ཡིན།

ནང་པའི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་རིག་གནས་དེའི་ནང་ནང་པའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་ཡོད། ནང་པའི་རིག་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ནང་དུ་ནང་དོན་རིག་པའང་ཚུད་ཡོད། ནང་དོན་རིག་པའི་རིག་གནས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་སྦྱར་བའི་ཚེ༑ གཙོ་ཆེ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚུལ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེ་ཡིན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་ཟབ་པ་དང་། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ཡི་ཟླས་དྲངས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཙམ་མིན་པར། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ས་ལམ་ཇི་ལྟར་བགྲོད་པ་དང་། ས་དང་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེན་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན། ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་གཉིས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་རང་རེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་སློབ་ཚན་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། དེའི་ཞར་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་སྦྱར་ནའང་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཆ་ཟབ་པའི་གནད་ཅིག་དང་༑ མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཆ་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནད་ཅིག་ཤེས་བྱ་ཚང་མ་ལ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཚད་ལྡན་གྱི་སྟོན་འདྲེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ལམ་མ་ནོར་བ་ཡོང་། དེ་མིན་ཚད་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལྷུན་པོ་ཚུ་སྣ་གར་ཁྲིད་ལྟ་བུར་གང་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ལམ་ནོར་ཉེན་ཡོད། དེས་ན་སྟོན་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དང་

པའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་རྣམས་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི་སྔོན་མེད་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཨེ་མ་ཧོ་སྟེ་ངོ་མཚར་ཞེས་པའོ།།

སྤྲོས་བྲལ་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་པའི་རྩལ།

འཕགས་ཡུལ་ཐེག་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་དོན།།
ཧོ་རའི་སྤྲོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ།།
དར་བའི་ལེགས་བཤད་བྱེ་བ་འབུམ་གྱི་བཅུད།།
འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་སློབ་ཁང་ཨེ་མ་ཧོ།། ༥ །།

ཞེས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཚོས་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཡིན། སློབ་གྲྭ་འདིའི་ནང་བསླབ་རྒྱུའི་ནང་དོན་རིག་པའི་སློབ་ཚན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ཐེག་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞི་རེད། ཧོ་རའི་སྤྲོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ།། ཞེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྤྲོལ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ཧ་ཅང་མང་པོ་དར་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་བྱེ་བ་འབུམ་ཞེས་བྱེ་བ་འབུམ་ནི་གྲངས་ངེས་ཅན་གྱི་དོན་མིན་པར་མང་ཚིག་ཡིན། དཔེར་ན་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཞེས་པ་གྲངས་ངེས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འགར་བརྒྱ་དང་འབུམ་ཞེས་པ་མང་ཚིག་ལ་སྦྱར་བའང་ཡོད། དཔེར་ན། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱའི་མགོན་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས།།[1] ཞེས་པའི་བརྒྱ་དེ་མང་ཚིག་ཡིན་པ་ལས་གྲངས་ངེས་ཅན་མིན། ལེགས་བཤད་བྱེ་བ་འབུམ་སྟེ་ལེགས་བཤད་ཧ་ཅང་མང་པོའི་བཅུད་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབོར་དང་སྤུས་ཚད་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྱོན་འདིའི་སྐད་ཡིག་གཞན་ལ་མེད། དེས་ན་གྲངས་ཀའི་ཆ་ནས་འབོར་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལ། སྤུར་རྩོམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྤུས་དག་ཤོས་ཡིན། དེར་

[1] དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།

བརྟེན་ལེགས་བཤད་བྱེ་བ་འབུམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྦྱར་ན་མི་འགྲིག་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་པ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་དང་། དེ་མ་ཉམས་པ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ། དེ་གཞན་ལ་སྤེལ་བ་བཅས་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པ་ནི་ཚིག་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡིན།

འཕགས་ཡུལ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པའམ་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བརྟེན། འཕགས་པའི་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ནང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་མ་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཤིག་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལེའུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་ལེའུའི་སྐབས་དང་། སངས་རྒྱས་གང་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རེ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་ཞུགས་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུའང་སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་གྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རང་གི་སློབ་མ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་མཁན་བྱུང་བ་ན་ཕུག་པ་སྲིད་དུ་ཁྲི་བཅོ་བརྒྱད་དང་རྒྱར་ཁྲི་བཙུ་གཉིས་དཔང་དུ་ཁྲི་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོ་ཤིང་སོར་བཞི་པ་རེ་འཕངས་ནས་སྐྱུ་ཚེ་དེའི་རིང་ལ་སོ་ཤིང་གིས་ཕུག་པ་ཁེངས་པ་བཅས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། སོ་ཤིང་ནི་སོ་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེང་སང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་མང་པོ་མེད། རྒྱ་གར་དུ་སོ་ཤིང་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱོད་ནང་སོ་ཤིང་ངེས་པར་དུ་འཇོར་དགོས་པ་དང་སོ་ཤིང་གི་ཚད་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའང་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་འཕགས་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལམ་ཨཱརྱབརྟ་ཞེས་བརྗོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་གི་བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ཨཱརྱའམ་འཕགས་པ་ཞེས་པ་དེ་མིའི་རིགས་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་དེ་གནས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཡང་ཨཱརྱཡན་ཞེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ས་ཡི་བེ་རི་ཡ་ (Siberia) ནས་ཡོང་སྙེ་ཆགས་ཚུལ་སོགས་བཤད།

དེ་བྱུང་ལ་བོད་པའི་ཕལ་སྐད་ནང་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱལ་རབས་ཞེས་ཟེར། ཚིག་ངོ་མ་ནི་དེ་ལྷ་བུའི་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་དང་། ཨིཏིཧཱས་སྟེ་དེ་ལྷ་བུའི་བྱུང་བ་རྣམས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཡོད། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་ཨིཏིཧཱས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། ཨིཏིཧཱས་ནི་ཨིན་སྐད་དུ་ History ཞེས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ལྟར་གང་ཟག་ཕལ་པའི་སྟང་ངོ་ལ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་དེ་ལྷ་བུའི་བྱུང་བ་ཡིན། སྐུ་བལྟམས་པའི་སྐབས་སུ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ཡོང་བ་དང་། གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་སྣང་ངོ་ལ་བྱུང་རབས་དང་མཐུན་པར་བཤད་དུ་མེད། ཨིཏིཧཱས་ནང་དེ་ལྷ་བུའི་བྱུང་བའི་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཚང་ཡོད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་འཕགས་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་བོམས་པའི་གཤིས་ལུགས་ནང་གང་ཟག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་འཕགས་པ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ལྷ་བུར་མཚོན་ན། ཚུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་ཁྱོ་ག་ལ་འབོད་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཚེ་ཨཱརྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བཞིན་བཟང་དང་། བདག་པོ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། བཞིན་བཟང་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མེད། གང་ལྟར་ཨཱརྱ་ཞེས་པ་ནི་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་ཞེ་སའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་ཅིག་ཡིན།

འཕགས་ཡུལ་ཐེག་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་དོན།། ཞེས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་

ནང་པའི་རིག་གནས་དར་བའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དར། འཕགས་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་རིག་གནས་བསྡོམས་ན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བཅས་ཡིན། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནང་དུ་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུའང་གསལ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་བར་ལ་ལོག་རྟོག་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྡོམས་ནས་བཤད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཞེས་པ་བཞོན་པ་ལ་གོ་ཞིང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་བཞོན་པ་ལ་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་སྐད་དོད་ཡཱན་ཡིན། ཡཱན་ཞེས་པ་ནི་དེང་སང་གྲུ་ལ་གོདཔེར་ན་གནམ་གྲུ་ལ་ནཱ་ཡུ་ཡཱན་དང་། གྲུ་གཟིངས་ལ་ཛལ་ཡཱན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་པ་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པར་འགྱུར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལེགས་བསྒོམས་པས།། རང་བྱུང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི།། བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་ཆུད་པའི།། འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།[1] ཞེས་

༡ སྒྲོར་ཆོས་སྐལ་བཟང་མཁྱེན་རྒྱན། དྭགས་པོ་འཇམ་དཔལ་ལྷུན་གྲུབ། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཡི་དམ་ཁག་གི་བདག་བསྐྱེད་རྒྱས་བསྡུས་ཕྱོགས་བསྡུས། ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ༡༩༩༩ ཤོག ༡༣ ཐྲེང་ ༤ (ཚིགས་བཅད་འདིའི་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡིན་རྩད་མ་ཆོད།)

གསུངས་པ་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་རྒྱུའི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་མེད་པའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྔོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྱུར་བ་དང་ཕྱིའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་བསྒོམས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མཁན་དེ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད། གང་ལྟར་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་མཁན་དེ་ལ་རང་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད། གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཉན་ཐོས་ལས་ཅུང་ཟད་མང་བ་གསོག་གི་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་རང་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་པ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་མི་བསྟན། དེ་གང་ལགས་ཤེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་ན་བསྟན་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་པར་བརྟེན་གོ་བརྡ་འཕྲོད་རྒྱུ་མེད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཞེས་པ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ནས་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐར་ཐུག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གཞན་དོན་ཡིན་རུང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མེད་ན་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ། དེས་ན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་དགོས། དེའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།། [1] ཞེས་གསུངས་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱིར།། ཞེས་གསུངས་མེད། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་མ་གསུངས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཞེས་མང་དུ་

༡ སྡེ། བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས་ ༡ ཤོག ༢ བ ༥

གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད།

རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་རིག་གནས་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཡོད། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་བཅས་སྐྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་སམ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད། སྐབས་འགར་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ། སྤྱིར་ཐེག་དམན་ལ་སློབ་དཔོན་དང་གནས་ཡུལ་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སུ་འབོད་པ་ནི་གོང་གསལ་སྡེ་པའི་ཐ་སྙད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བྱེ་མདོ་གང་རུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཐེག་དམན་པ་ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་བྱེ་མདོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་སེམས་གང་རུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་དབུ་སེམས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། འོ་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སམ་ཐེག་དམན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། དབུ་སེམས་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རྩ་བའི་ཁུངས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་མངོན། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་ཐེག་པ་གོང་འོག་ལ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པས་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་མི་བཞེད་དོ།།

གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་བྱུང་བའི་རིམ་པ་ལ་མཚོན་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའམ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་མཁན་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་

དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཡིན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་བཤད་བྱ་རྒྱ་བའི་མདོའམ་ཁུངས་བཅོལ་སའི་མདོ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུངས་བཅོལ་ས་ནི་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཡིན་པར་བརྟེན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་བཀའམ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མང་པོ་བྱུང་རུང་། དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཚོ་ཞིབ་ཚགས་ཞུ་བར་དུས་ཚོད་མི་འདུག་པས་ཞུ་མི་དགོས་པ་བྱེ་བྲུ་ཡིན། མདོར་བསྡུ་ན་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་བརྟེན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བརྗོད། དེ་བཞིན་མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་བདུན་དེ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དེའི་ཐོག་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་ལུགས་བཤད། ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཚོག འདི་ལ་ས་ཆའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཉི་འོག་པ། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བཅས་གསུམ་བྱུང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ནི་མངོན་པའི་གཞུང་བདུན་པོའམ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་མདོ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། མདོ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བརྗོད། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པས་ན་དཔེ་སྟོན་པའང་ཟེར། དེ་ལ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཡོད། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་དང་། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་སྨྲ། བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ནང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་

འདོད་པ་རྒྱས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར་གསལ་པོ་དེ་ཙམ་མེད། གཞུང་སོ་སོའི་ནང་གང་གསུངས་པ་རྣམས་བསྡུ་ན་མ་གཏོགས་རང་རྐྱ་བའི་གཞུང་ཞིག་མེད། དེར་བརྟེན་སློབ་དཔོན་རྣམ་ཤཱཀྱ་ཏིཥྛི་དམ་པ་དེས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་རྒྱ་གཞུང་ནང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གང་རྙེད་པ་རྣམས་བསྡུ་རུབ་མཛད་ཡོད།

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པ་ནི་སྤྱིར་འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་དང་། དེའི་ནང་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད། དེ་ཚང་མ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་ཐུབ། ལེའུ་བཅུ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་གཞིར་བཟུང་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ། རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་བརྗོད། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། དེང་རབས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཚན་རིག་པའི་ནང་ནས་དངོས་ཁམས་ཚད་རྡུལ་སླ་བ་ (Quantum Physics) ཞེས་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཧ་ཅང་འདྲ། རྣམ་ངེས་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར།། སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན།།[1] ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལྟར་དེང་སང་ Quantum Physics སླ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ Quantum Physics དེ་སྤྱིར་ནང་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ཉེ་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་མུ་མཐུད་ནས་ཕྱིན་ན་མ་འོངས་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་བསླེབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་གནས་སྐབས་རགས་པ་ཙམ་དེ་ལྟར་ཡིན།

[1] སྡེ། བསྟན། ཚད་མ། ཅེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ༡༩༨ ན ༢

སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་[1]དུ་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རང་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལས་པར་འགྲོ་ས་མེད་པ་ལ་བརྗོད། གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ་རིགས་པ་དང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་དོན་རྙེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་དོན་དེར་ད་དུང་དཔྱད་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་ས་མེད་པས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་སིདྡྷཱནྟ་ཞེས་སྒྲ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་།། ལྟ་བ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐེག་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་པ་བཞི་པ་དང་། གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་གྲུབ་མཐའ་ལྔ་པ་མེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་འདུས་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་མང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་། རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས། དེ་བཞིན་དབུ་མ་པ་ལ་མཚོན་ན་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་བཅས་དབྱེ་བ་མང་། དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞི་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་སྐབས། རྫོ་ཏའི་སློལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ།། དར་བའི······།། ཞེས་པ་ལྟར་བོད་དུ་སྤྱིར་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ཁ་སྟག་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མཁན་བྱུང་མེད། དེ་ཡང་གང་ཟག་ཕྱི་བྲག་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱུད་པ་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚང་མས་དབུ་མ་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

---

༡ སྡེ། བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ༤༥ ན ༡ གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་རང་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ནི། དེ་ནས་པར་ཡང་འགྲོར་མེད་པས་ན་མཐའོ།། ཞེས་གསུངས།

༢ སྡེ། བསྟན། རྒྱུད། ཀ ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ། ༣ ན ༤ ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་དང་འདིར།། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་སྟེ།། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་།། ལྟ་བ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན།། ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་སྐབས་འདིར་ཏོཏ་ཞེས་པ་བོད་ལ་གོ་དགོས། བོད་ལའང་སྤྱིར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ཅིག་དང་། སྐད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་འོག་ཡོད་པའི་བོད་དེར་གོ་དགོས། སྐད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ནི་དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་རང་གི་ཕ་སྐད་ཀྱི་ངོ་བོར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ལ་གོ ངེས་ན་ད་ལྟ་བོད་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱིས་མཚོན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་སྐད་ཀྱི་ངོ་བོར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་དག་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་མིན་ཡང་། ཕ་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་དུ་གྱུར་པས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་སྐྱོང་བ་སོགས་བྱེད་རྒྱུའི་ནུས་པ་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཏོཏ་ཞེས་པ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཏོཏ་ཞེས་བརྗོད། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། བོད་ཅེས་པ་འདི་ལེགས་སྦྱར་ནང་ཚུར་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་ཟུར་ཆག་ནས་ཏོཏ་ཆགས་པ་ལས། ངོ་མ་ནི་བོད་ཞེས་པའི་ཚིག་རང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་གསུང་ཚུལ་གཞན་ལ་ཏོཏ་ཞེས་པ་འདི་བོད་ཀྱི་མིང་ངོ་མ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་པས་ཏོཏ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གདངས་ཆ་ཚང་བརྗོད་མ་ཐུབ་པར་བོད་དུ་ཆགས་ཚུལ་གསུང་། བོད་པས་ཏོཏ་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། གང་ལགས་ཤེ་ན། བོད་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་ནང་ཊ་དང་ཏ་མེད་པར་བརྟེན་བ་དང་ད་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་ལས་གཞན་མེད། དེ་ལྟར་ཏོཏ་ཟུར་ཆག་ནས་བོད་ཡིན་ནམ༑ ཡང་ན་བོད་ཟུར་ཆག་ནས་ཏོཏ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་བཤད་དཀའ།

སཏྲྣ་ཕླ་ཀ་ཤ་ཞེས་པའི་དེབ་ནང་ཊིབིཊྟཔ་ཟུར་ཆག་ནས་ Tibet ཆགས་ཚུལ་གསུངས་འདུག་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཊིབིཊྟཔ་ཞེས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་འདི་ཧ་ཅམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་བཏང་དཔླནྡ་སརསྭཏི་ནི་ཏ་ཙང་གི་མཁས་

པ་ཆེན་པོ་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་ཁུངས་ཤིག་ནི་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སོག་པོས་བོད་ལ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སྟོད་བོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བརྟེན། ཚིག་དེ་ཨིན་སྐད་ནང་ Tibet ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། གང་ལྟར་སྐབས་འདིར་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི་དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་རང་གི་ཕ་སྐད་དམ་མ་སྐད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་དེར་གོ་དགོས། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་དོན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སླེབས་པ་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ་དབྱེ་བ་ཕྱིན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་འདི་བརྒྱུད་པར་གོ་ནའང་འགྲིགདཔེར་ན་དེང་སང་ཁུངས་དག་པོས་བརྗོད་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་བརྗོད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་བརྒྱུད་རིམ་ཡོད་པའི་ནང་བསྟན་ནམ་ནང་པའི་རིག་གནས་ལ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་བརྗོད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་ལ་ངེས་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས། སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ནས་བོད་པ་མིན་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འགྲིག དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཞེས་ནུབ་ཕྱོགས་པས་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་དག་པ་མིན། ཁོང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ (Tibetan Buddhism) དང་། རྒྱ་ནག་གི་ནང་ཆོས་ (Chinese Buddhism) ཉི་ཧོང་གི་ནང་ཆོས་ (Japanese Buddhism) སོགས་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་བཏགས་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཉིས་ལ་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་དགོས་ན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནང་ཆོས་གསུངས་པར་བརྟེན་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ཆོག བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་དང་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་བཅས་བརྩམས་པ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། བོད་པས་རྟོག་བཟོ་དང་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་

མེད། རྒྱ་གར་ནླནྡའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བསྒྱུར་བ་དང་། ཉན་པ། བཤད་པ། ཉམས་སུ་བླངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ལ་བོད་པའི་ནང་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་མི་རུང་། ཡིན་ནའང་དེ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བོད་པས་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ད་ལྟ་བར་དུ་ཉར་བ་དེ་ད་ལྟ་ཚུར་ལོག་པ་ཡིན་པས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཞེས་བརྗོད་འོས། དེས་ན་བོད་བརྒྱུད་ཅེས་པ་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་དང་གཅིག་པ་ཡིན།

སྤྱིར་སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་སོ་སོར་དོན་གོ་རྒྱུ་ཡོད། སྲོལ་དང་རྒྱུན་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྡོམས་པའི་མིང་ཚིག་ལ་དེང་སང་ཨིན་སྐད་དུ་ Tradition ཞེས་པའི་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་རམ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པརམྤར་ཞེས་བརྗོད། རྒྱུན་རིང་པོའི་བར་དུ་གཞིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བའི་ལུགས་སྲོལ་རྣམས་སྲོལ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་དང་ངེས་པ་མེད། འདི་གསལ་པོ་ཤེས་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་གསལ་པོ་མ་ཆགས་ན་རྒྱུན་རིང་པོར་གོམས་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ནང་འདོར་དགོས་པ་དང་བླང་དགོས་པ། དེ་བཞིན་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་གང་ཡོད་དབྱེ་བ་ཕྱེ་མི་ཐུབ། དེང་སང་སྲོལ་རྒྱུན་ (Tradition) དང་དེང་རབས་ (Modern) གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགལ་ཟླ་དང་འཐབ་རྩོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་པརམྤར་དང་། དེང་རབས་ལ་ཨླཱུནིཀ་ཞེས་བརྗོད། དེ་བཞིན་ཨིན་སྐད་ཀྱི་ Culture ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེའི་གོ་དོན་ཤར་ནུབ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་རེད། ནུབ་ཕྱོགས་པས་ Culture ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་མང་ཆེ་བ་གོམས་གཞིས་བཟང་པོ་ལ་གོ་ཡང་། ཁོང་ཚོའི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ནང་དམག་གི་ལེགས་བྱང་ (Culture of war) དང་། འཚེ་བའི་ལེགས་བྱང་ (Cultural of violence) ཞེས་དམག་འཁྲུག་དང་འཚེ་བའང་ Culture ནང་བརྩི། ང་ཚོས་དེ་ཚོ་ Unculture ལ་བརྩི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ Culture ལ་སཾསྐྲྀཏི་ཞེས་བརྗོད། ཐོག་མར་པྲཀྲྀཏི་དང་། དེ་ནས་སཾསྐྲྀཏི། མཐའ་མར་བིཀྲྀཏི་བཅས་རིམ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ལྟ་བུར་བརྩི། དེས་

ན་སཾ་སྐྲྀ་ཏིའི་ནང་ལེགས་པ་མ་གཏོགས་ཉེས་པའི་ཆ་མེད། སཾ་སྐྲྀ་ཏི་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་སྟེ་ལེགས་སྦྱར་ཞེས་བསྒྱུར་འདུག ལེགས་སྦྱར་ཞེས་པ་འདི་ Culture དང་སཾ་སྐྲྀ་ཏིའི་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གསར་པ་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཀྱི་འདུག འདི་གསར་པ་བཟོས་པ་མིན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་སྔོན་མ་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གསལ་འདུག དེས་ན་སྔོན་མ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། ཨཱཙརྱ་ནརེནྡྲ་དེབ་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་རྒྱག་སྟངས་དེ་སྙིང་རྗེ་པོ་མཐོང་གི་ཡོད༑ ཁོང་གིས་སཾ་སྐྲྀ་ཏི་ཙིཏྟ་བྷཱུམི་ཀཱི་ཨུཔཛ་ཧཻ་ཞེས་ལེགས་སྦྱར་ནི་བསམ་བློའི་ཞིང་སའི་སོ་ནམ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྐད་ལའང་སོ་ནམ་ཞེས་པ་དེ་ཡོད། དེ་ཡང་ Agriculture ལས་ Culture ཞེས་པ་དེ་བྱུང་ཞིང་། ས་བོན་བཏབ་པ་དང་ལུད་བླུགས་ནས་ Cultivate བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

སྐབས་འདིར་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོ་བཟོ་མཁན་ནི་ཀུ་མཱར་སྭཱ་མི་ཡིན། ཁོང་ཤྲཱི་ལངྐཱའི་མཁས་པ་ཞིག་རེད་ལ། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ནང་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བཞུགས་མེད། ཁོང་གིས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད། ཐོག་མར་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་རྫས་རྙིང་པ་བདག་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་ Archaeologist ཡིན། རྗེས་སུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་གྱུར་ནས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད། ཁོང་གིས་སྲོལ་རྒྱུན་ (Tradition) ཡིན་ན་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ནས་བྱུང་བ་ (Originated from authentic source) དང་། བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ (Coming down with unbroken lineage) ཡོད་པ། རིགས་པས་དཔྱད་པར་བཟོད་པ་ (Verifiable by rational and logic) བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཚང་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། རིག་པས་དཔྱད་པར་བཟོད་པ་ཞེས་པ་ལ་ཨིན་སྐད་དུ་ Verifiable by logic དང་ Verifiable by com-

mon sense ཞེས་པ་གཉིས་སྐབས་སོ་སོར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། Originated from a authentic source ཞེས་པར་ནུབ་ཕྱོགས་པ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་འདོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ Originated from divine source ཞེས་བཤད། རང་རེས་ Divine source ཞེས་མི་བཟོད། དེ་གསུམ་ཚང་ན་སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུའང་དེ་རང་ཡོད། པརམ་ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་ཁུངས་ཚད་མ་ཡིན་པ། ཡང་དག་པ་ཡིན་པ། མཐོ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། པཱ་ཞེས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོང་བའི་དོན་ཡིན།

འོ་ན་བོད་ལ་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ་དར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱབ་ཆེ་བ་ལྟར་བྱེད་ན་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དེ་ཡིན། རྙིང་མ་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ། ས་སྐྱ་པ། དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་ད་ལྟ་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་ཡིན། རྙིང་ཏའི་སྲོལ་རྒྱུན་དེ་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སྡོམ་བརྒྱབ་ན། རྙིང་འགྱུར་དང་གསར་འགྱུར་གཉིས་སམ་རྙིང་མ་དང་གསར་མ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ཟིན་པ་དེ་རྙིང་འགྱུར་དང་། གླང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའམ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མདོ་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་དཔེ་དང་བསྡུར་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་བའི་རྗེས་ཀྱི་འགྱུར་རྣམས་གསར་འགྱུར་ཡིན། དེ་མིན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པའམ་སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་ཀཱིརྟིའི་སྔོན་གྱི་འགྱུར་རྣམས་རྙིང་འགྱུར་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་འགྱུར་རྣམས་གསར་འགྱུར་ཡིན། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་ཀཱིརྟི་གཉིས་སྐུ་དུས་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་ལ་རྙིང་མའི་ནང་རྙིང་མ་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་དང་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་དང་། གསར་མའི་ནང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས་ཞེས་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ནའང་མ་འགྲིགས་པ་མེད། རྙིང་མའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་སཾ་བྷབ། སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤཱི་ལ་སོགས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ལས་ཐད་ཀར་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བཀའ་གདམས་པ་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན། བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནི་

མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེངས་མང་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མཻཏྲི་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ནས་ཐད་ཀར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞུས་ནས་དར་བ་ཞིག་རེད།; ས་སྐྱ་པ་ནི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་ངམ་གྲུབ་ཆེན་བི་རྭུ་པ་དང་གཡའ་ཧྲར་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐད་ཀར་ཞུས་ནས་དར་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྣམས་རྒྱ་གར་ནས་ཐད་ཀར་བརྒྱུད་པ་ཡིན། རི་བོ་དགེ་ལུགས་པ་ནི་རྒྱ་གར་ནས་ཐད་ཀར་བརྒྱུད་ཚུལ་མེད་ཙང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ནས་ཕེབས་རྩིས་གནང་སྐབས་ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་འཛམ་པའི་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་པ་མ་ཆོད་པ་རྣམས་རིམ་པས་དགོས་པ་ཆོད་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ན་དེར་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་བོད་ལ་ཕྱོང་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་ཞེས་བཤོལ་བཏབ་པར་བརྟེན། ཕེབས་མ་ཐུབ།

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་འདོགས་སྟངས་ལ། རྙིང་མ་པ་ཞེས་པ་འགྱུར་གྱི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་བཏགས་པ་དང་། ས་སྐྱ་པ་དང་། སྟག་ལུང་པ། འབྲི་གུང་པ། འབྲུག་པ་དང་། དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཐོག་མར་ཆོས་དར་སའི་ས་གནས་ཀྱི་མིང་གི་ཐོག་ནས་བཏགས་པ། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། བུ་ལུགས། བོ་དོང་བ། ཇོ་ནང་པ་རྣམས་སོ་སོའི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ནས་བཏགས་པ། བཀའ་གདམས་པ་དང་། རྫོགས་ཆེན་པ། ཕྱག་ཆེན་པ། ཞི་བྱེད་པ་རྣམས་གདམས་ངག་གི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་སོགས་མིང་འདོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ཐེག་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའི་ཆ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་གཅིག་གྱུར་མ་གཏོགས་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩལ་འདོན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་སྤྱོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ་དར་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། གདམས་ངག མན་

ངག བོགས་འདོན་སོགས་མཐའ་ལས་འདས། གཞི་རྩའི་ལྟ་གྲུབ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཅུད་དེ་ས་གནས་གཅིག་དང་། སློབ་ཁང་གཅིགཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་མ་ཟད། འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཛིན་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འཛིན་གྱི་ལྔ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ༑ གྲོལ་རྒྱུན་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བཟུང་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འཛིན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེ་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་སྐྱོང་བ་ཡིན། འཛིན་པ་དེ་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་ན་བརླག་འགྲོ་བ་ཡིན། དེས་ན་འཛིན་ཞེས་པ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་༑ སྐྱོང་ཞེས་པ་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་ནའང་རུང་། གལ་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་མ་སྦྱར་ན། འཛིན་ཞེས་པ་རང་གིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོང་ཞེས་པ་རང་གིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ། སྤེལ་ཞེས་པ་གཞན་ལ་བཤད་པ་བཅས་ལ་སྦྱར་ནའང་རུང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་འདི་ར་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་ཁྲིད་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ།

དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་གླུའི་ཤློག་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ། ལྔ་པ་གསུམ་སོང་ཟིན། དེ་གསུམ་གྱིས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསླབ་གཞི་དང་། སློབ་ཚན། ཇི་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་བཤད་པར་བརྟེན་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་མཚན་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡིན་པར་བརྟེན་འདིའི་བསླབ་གཞི་གཙོ་བོ་ནང་པའི་རིག་གནས་ཡིན་དགོས། སྤྱིར་དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཕྱིན་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ང་ལ་

རྒྱུས་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༢໐໐໐ སྔོན་དུ་ང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཁག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞིའི་ནང་མྣཱ་བི་ཤྭ་བི་དྱཱ་ལ་ཡ་ (Deemed University) རྣམས་ཀྱིས་རིག་སྡེ་མང་པོ་མེད་པར་རིག་སྡེ་གཅིག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ Deemed University སོ་སོའི་སློབ་ཚན་དམིགས་བསལ་བ་དེ་གསལ་པོ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་འདི་ལ་མཚོན་ན། ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཡིན་པས་ནང་པའི་རིག་གནས་དེ་བསླབ་གཞི་གཙོ་བོ་དང་། སློབ་ཚན་གཞན་རྣམས་ནང་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བ་དགོས། ནང་པའི་རིག་གནས་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་རིག་གནས་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན༎ རིག་པའི་གནས་ལྔ་ཞེས་པ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན༎ སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ནང་པས་བཤད་པའི་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་དུ་འདུས་མིན་སྐོར་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་མཚོན་པའི་བོད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རིག་གནས་ལྔའི་ནང་འདུས་པར་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རིག་གནས་ལྔའི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་འདུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ན། བཞེད་ཚུལ་དེ་ཡང་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས། དེ་བཞིན་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་རྣམས་རིག་གནས་ལྔའི་ནང་དུ་འདུ་ཚུལ་ཡང་མཁྱེན་དགོས།

ཁ་སང་དུས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་རིག་གནས་ལྔའི་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་ལས། དེའི་བྱུང་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་བརྗོད་དོན་སོགས་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད། དེ་ཚོ་རྒྱུས་པར་གཟིགས་འདོད་ཡོད་ན། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྡེ་དགེའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་

ཆག་[1]དང་། ལྷ་ས་ཞོལ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་[2]སོགས་སུ་གསལ། ཕྱིས་སུ་ལྷ་ནྣ་ཊ་སྐྱིའི་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་རིག་གནས་ལྔའི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་དེབ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད། གང་ལྟར། ལྔ་ཐྲག་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།། ཞེས་རིག་གནས་ལྔའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་འདུས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་རིག་གནས་ཞེས་དབྱེ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པར་བརྗེན་ཕྱི་ནང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྨོས་པ་ཡིན། དེ་ནས། རྣམ་དག་རིགས་ལམ་ཐྲ་མོས……།། ཞེས་པ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དེ་ཡིན༑ དེའི་རྗེས་སུ། སྔོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་དང་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས།། ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་པའི།། ཞེས་པ་ནི་དེར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་འཛིན་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྔོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་དང་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཤེགས་པའི་ལམ་གྱི་ཤུལ་དེ་ཇི་ལྟར་འཛིན་དགོས་ཞེ་ན། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་ཤུལ་འཛིན་དགོས་པ་ལས། མཚན་སྨོས་པ་ཙམ་དང་དད་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཤུལ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར།

གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དང་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འཛིན་ནས། ཡང་ན་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་། པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་བ་ནི་ཤུལ་འཛིན་པ་ཡིན། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་མིན་པ་དང་། བོད་པས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གལ་གནད་བརྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚོད། དེ་བཞིན་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་སྐྱུ

༡ སྔེ། བསྟན། དཀར་ཆག ཤྲཱི༔ ༡༢༣ ན ༡

༢ ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ ཤོག ༢༧༥ ཐེང་ ༣༨

ཕྲེང་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ནཱལནྡཱའི་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གསོལ་འདེབས་མཛད་དེ་ནཱལནྡཱའི་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་ཟུར་བཀོན་མཛད་ཡོད། ད་ལྟ་རང་རེས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་གཙོ་བོར་སྦྱར་པའི་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱུའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ནི་ནཱལནྡཱའི་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་སུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནང་ཏཀྵ་ཤཱི་ལཱ་དང་། བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལ། ཨོ་དནྟ་པུ་རི། རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་སློབ་སྦྲིང་གི་བསྟི་གནས་ཆེ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ནཱལནྡཱ་ཞེས་ཟུར་དུ་བཀོན་དགོས་པ་དང་། པཎ་གྲུབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནཱལནྡཱའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་དགོངས་མཁན་ཡོད་སྲིད། ནཱལནྡཱ་ནི་དེ་དག་ལས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་དེ་དག་དངོས་བརྒྱུད་གང་རུང་ནས་ནཱལནྡཱ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་གཙོ་བོ་བསྐྱངས་ས་ནི་བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཇོ་བོ་རྗེ་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་དང་གསན་བསམ་གནང་ས་ནཱལནྡཱ་རེད།; རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཐེབས་ཁར་ཡང་ནཱལནྡཱར་ཐེབས་ནས་མཆོད་འབུལ་སྨོན་ལམ་སོགས་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་གནང་སའི་གདན་ས་སྙིང་ཤོས་དེ་ནཱལནྡཱ་ཡིན། ནཱལནྡཱའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་ནཱལནྡཱ་མཧཱ་བི་ཧཱ་ར་རམ་ནཱལནྡཱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ནས་ཚུགས་ཟིན། ནཱལནྡཱ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན། དེ་སྔ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་རྩོད་པ་བརྩད་ནས་རྒྱལ་མཁན་དེར་གྲོང་གསེབ་དང་ས་ཆ་གསོལ་རས་གནང་རྒྱུའི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་འདུག ནཱལནྡཱ་ཡང་རྩོད་པ་རྒྱལ་མཁན་གྱི་པཎྜིཏ་རྣམས་ལ་གསོལ་རས་གནང་རྒྱུའི་ས་ཆ་དེ་ཡིན། རྗེས་སུ་རྩོད་པ་རྩོད་མཁན་མང་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཚང་མ་ལ་གསོལ་རས་གནང་ཐབས་མ་གྱུར་ནས་རྩོད་པ་རྒྱལ་མཁན་ལ་བདག་པོ་སྤྱི་མ་དེ་ནས་ཚུར་བླངས་ནས་སྤྱོད་རྒྱུའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཤིག་གཏན་འབེབས་བྱས། གང་ལྟར་ནཱལནྡཱ་རྩོད་པ་རྒྱལ་མཁན་ལ་གསོལ་རས་སྤྱོད་རྒྱུའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན་མཁས་པའི་བཞུགས

ཡུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཤཱ་རིའི་བུ་མཆོག་ཟུང་གི་ནང་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཏེ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་གནང་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ལྟར་རང་རེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་ལ་ནཱལནྡཱའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་མཚན་ཐོགས་པ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན་དགེ་ལུགས་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་མང་པོ་ཡོད། གདན་ས་ཁ་ཤས་དགའ་ལྡན་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་མ་བཏབ་གོང་ནས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དགེ་ལྡན་པའི་རིང་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་འབྲས་སྤུངས་རིང་ལུགས་དང་། སེ་རའི་རིང་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། དེས་ན་གཙོ་ཆེ་བ་གཅིག་གི་མིང་བཟུང་ན་དེས་མ་འཁྱུས་པ་མེད། དེ་ལྟར་པཎ་གྲུབ་བརྒྱ་བདུན་གྱིས་མཚོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཁག་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། གཙོ་ཆེ་བ་ནི་གངས་ཅན་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཉེར་ལྔའི་གསོལ་འདེབས་[1]ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་འབྱུང་དུ་ཐོན་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་གདམས་ངག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཤུལ་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན། དེ་མིན་མཚན་བགྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་གི་མེད།

དེ་ཡི་རྗེས་སུ། འཕགས་ཡུལ་ཐེག་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་དོན།། སྟོ་ཏའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སུ།། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞི་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་དར་བ་བཞིན་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་དུ་བྱུང་མེད། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མ་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབུ་མ་པ་དང་། ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་བོད་ལ་མ་དར་བའི་

༡ མཁྱེན་བརྩེའི་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ བསྟོད་ཚོགས། གངས་ཅན་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཉེར་ལྔ་ལ་གསོལ་ འདེབས་དང་པའི་མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ། མགོན་པོ་ཚེ་བརྟན་གྱིས་སྒང་ཏོག་ཏུ་པར་སྐྲུན་ཞུས། ༡༩༧༧-༡༩༨༠ ཤོག ༡༡༡ བ ༣

ཚུལ་བཤད་ཀྱི་མེད། བོད་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དར་ཡོད། དཔེར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་བཅུའི་ནང་ཐེག་པ་གསུམ་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚང་ཡོད་པ་ལས། ཐེག་ཆེན་རྐྱང་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མིན། དེ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་སྐབས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དར་ཡོད། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཁ་ཤས་དེང་སང་ཕྱི་རོལ་པ་ཁོ་རང་ཚོར་ཆ་རྒྱུས་མེད་པ་བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་ཕར་བློ་སྦྱོང་ལེན་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད། དུས་རབས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་ཚད་ཆེན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་[1]ནང་ཕྱོགས་སྔའི་ཚུལ་དུ་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡི་སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་གེ་འབར་བའི་[2]ནང་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད། དེ་རྣམས་བོད་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་མང་ཆེ་བ་རྟོག་གེ་འབར་བ་གནང་ཡོད། དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ནི་ཚད་ཆེན་གྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན། ཁོང་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་ཚུལ་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད། དེ་ལྟར་རིགས་

[1] སྡེ། བསྟན། ཚད་མ། ཟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། ཤོག ༡ ན ༡ སྡེ། བསྟན། ཚད་མ། ཟེ། ༡༣༣ བ ༡ འེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཀམལ་ཤཱི་ལ།

[2] སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། ཛ། དབུ་མ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བྱས་མཛད། ཤོག ༨༠ བ ༦

ལམ་ཕྲ་མོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གཡལ་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩི་རྒྱུ་དེ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་ལ་བལྟས་ན། མངོན་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་ལ། འདུལ་བའི་ཉམས་ལེན་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་མིན་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སམ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ། འབྲས་བུ་བརྙེས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཕྲ་མེད། བི་ཤུདྡྷི་མཱརྒའམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དང་མངོན་པའི་མདོ་སོགས་སུ་མངོན་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་མཡན་མར་ནང་ང་ཚོ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མངོན་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་འདུག སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་བོད་པས་བསྟུས་གྲྭ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་ལྟར་དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་བར་ལ་ཁ་སློབ་བྱས་ནས་བློ་ལ་འཛིན་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། དེང་སང་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཆོས་མངོན་པའི་ནང་ཕྱུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་དང་དབྱེ་བ་རྣམས་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་ཡོད། མཡན་མར་དང་ས་ཡམ་གཉིས་ཀའི་ནང་འདུལ་བའི་གཞུང་དེ་ཙམ་མང་པོ་མི་འདུག བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་འདུལ་བའི་ལུང་ལས་པླ་ལིའི་ནང་བཞུགས་པ་ཕྲན་བུའི་ཉུང་བ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལུང་ཙམ་མ་གཏོགས་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད། གང་ལྟར་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་དར་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་ཆ་ཚང་གཞུང་ལུགས་དང་། བཤད་རྒྱུན། རྩོད་པའི་ཆ་བཅས་གང་ནས་ཡིན་ནའང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་མ་གཏོགས་མེད། ཡུལ་ཁམས་གཞན་དུ་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་ལེགས་བཤད་བྱེ་བ་འབུམ་གྱི་བཅུད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པའོ།། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་ཚང་མ་ལྟ་བ་དབུ་མ་པ་དང་ཐེག་པ་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་ནའང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་མེད་

པ་མིན། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་རྒྱ་གར་ལས་ཀྱང་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་ཚོད། དཔེར་ན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སོགས་བོད་ནང་ཟུར་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལྟར་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་གར་ནང་བྱུང་ཡོད་མེད་གཟིགས་དགོས། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་མདོར་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན།

ནང་དོན་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟོ་སྦྱོར་སོགས་གནའ་དེང་གི་ རིག་གནས་ལ་སློབ་ཚུལ།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དྲུག་པ་ནི།

གཞན་ཡང་བཟོ་སྦྱོར་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་།།
དེང་རབས་སྒྱུ་རྩལ་ཚན་རིག་འཕྲུལ་ལས་སོགས།།
གནའ་དེང་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་དུས་གཅིག་ཏུ།།
སྦྱོང་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༨ །།

ཞེས་པས་གོང་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞིའི་དོན། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དར་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་རྣམས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་སྐོར་བསྟན༑ གཞན་ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་སློབ་ཚན་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་དང་། འདིས་ཞར་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན༑ ཞར་བྱུང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་ཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དམིགས་ཡུལ་མེད་ནའང་། གོང་དུ་སྨོས་པའི་སློབ་ཚན་གཙོ་བོ་སྦྱོང་རྒྱུར་མཐུན་རྐྱེན་དང་། རྒྱབ་སྐྱོར། དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སློབ་ཚན་གཞན་དག་མང་པོ་ཤེས་དགོས། དེ་མིན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིར་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་ལ་མཚོན་ན། འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་དང་སྒྱུ་རྩལ་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སློབ་སྦྱོང་བྱ་

རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འཛུལ་གྱི་མེད། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ན། འཛུལ་སའི་སློབ་ཁང་དེ་ནོར་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཙོ་བོ་རིག་པའི་གནས་ལྔས་བསྡུས་པའི་ནང་པའི་རིག་པའི་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་སློས་མེད་ཐོག དེའི་སློབ་སྦྱོང་ཆ་ཚང་བ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོང་བ་ལ་བརྡ་སྤྲོད་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་སོགས་ཡན་ལག་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། དེང་རབས་ཞེས་པ་ནི་ཨཱཪྻཎི་ཀ་དང་། ཨིན་སྐད་དུ་ Modern ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་མཚམས་གཟུང་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡིན། སྤྱིར་ Modernity ཞེས་པ་དེ་རྒྱུན་རིང་པོ་ཞིག་ཕྱིན་མེད། མང་ན་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་མགྱོགས་ཚད་ཧ་ཅང་མྱུར་བར་བརྟེན། དེང་རབས་ (Modern) ནས་ཆེས་དེང་རབས་ (Ultra Modern) དང་། དེ་ནས་དེང་རབས་གོང་མ་ (Post Modern) བཅས་ད་ལྟ་རང་རེས་དེང་རབས་གོང་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ (Post Modern Civilization) ནང་ཡོད་བསམ་གྱི་ཡོད་ལ། དེང་རབས་གོང་མའི་ནང་དུ་སླེབས་པའི་ཁུལ་ཡིན། འདི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། སྒྱུ་རྩལ་ནི་ Arts དང་། ཚན་རིག་ནི་ Science འཕྲུལ་ལས་ནི་ Technology རེད། འདིའི་ནང་སྒྱུ་རྩལ་དང་། ཚན་རིགའཕྲུལ་ལས་གསུམ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བསྟན་ཡོད། བརྡ་སྤྲོད་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་རིམ་པ་རྣམས་ཡིན།

སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་ལྔར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་སྐད་ཡིག་རིག་པ་ནི་སྒྲ་རིག་པའི་ནང་བཞག་པའི་རང་རྐང་ཐུབ་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་སྐད་ཡིག་དེ་ཡིན། སྐད་ཡིག་གི་རིག་གནས་དེ་མེད་ན་རིག་གནས་གཞན་རྣམས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་ཧ་ལམ་མེད། དེས་ན་རིག་པའི་གནས་མང་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་མགོ་ཚུགས་པ་དང་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། སྔོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་རིག་པའི་གནས་དེ་དག་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན

ལ་སྟོན་པ་ཡིན། ངག་གི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་བོད་སྐད་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱོད་ནང་མེད། དེ་ནི་ལླཧླཡ་ཞེས་པའམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་དང་ཧིནྡིའི་སྐད་དུ་ལླཧླཡ་ཞེས་ད་ལྟའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཐུས་ཡིན། བོད་སྐད་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱོད་ནང་མེད་པར་བརྟེན་ངག་གི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལམ་སེང་གོ་ཁག་པོ་ཡོད། མེ་ལོང་མར༔ སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་གཟུགས།། ངག་གི་རང་བཞིན་མེ་ལོང་ཐོབ།། དེ་དག་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་།། རང་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་ལ་ལྟོས།།[1] ཞེས་སྔོན་འདས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སྙན་གྲགས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལླཧླཡ་སྟེ་ངག་གི་རང་བཞིན་ནམ་རྩོམ་རིག་གི་མེ་ལོང་ནང་འཕོས་པར་བརྟེན། དེ་ཚོ་འདས་ནས་རྒྱུན་རིང་སོང་ནའང་། སྙན་གྲགས་ད་ལྟའང་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་དུ་བཀའ་སྩལ་བའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་དེ་ངག་གི་རང་བཞིན་ནང་མེད་ན་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་བར་དུ་སླེབས་ཐབས་མེད། ངག་གི་རང་བཞིན་ནང་གནས་པར་བརྟེན། ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་གླེགས་བམ་བྱུང་། ངག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་གནས་པ་གླེགས་བམ་སྟེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རྣམས་ད་ལྟ་རྙེད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་གསར་གཏོད་དང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ངག་གི་རང་བཞིན་ནང་འཕོས་ཏེ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡོང་བས་ན་སྐད་ཡིག་རིག་པའམ་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་རིག་པ་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རང་ཅག་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་ལས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་འབྱེད་ཆོས་གཉིས་ཡོད༔ འབྱེད་ཆོས་དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཡིན། བླང་བྱ་དང་འདོར་བྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་པའི་

༡ སྡེ། བསྟན། སྒྲ་མདོ། སེ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན། ལེའུ་ ༡ ཤོག ༣༡༤ བ ༣

རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མ་གཏོགས་དུད་འགྲོ་ལ་མེད། འབྱེད་ཆོས་གཉིས་པ་ནི་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་ངག་དེ་ཡིན། དུད་འགྲོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཕན་ཚུན་གོ་བརྡ་འཕྲོད་རྒྱུའི་སྒྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་ངག་མེད། བོད་སྐད་ནང་ཟླཱུཊཱ་དང་བོལླི་གཉིས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་ཐ་སྙད་གསལ་པོ་དང་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་རྒྱུན་སྤྱོད་ནང་མེད། ཟླཱུཊཱ་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ཡིག་དང་། བོལླི་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་སྐད་དམ་ཕལ་སྐད་དེ་ཡིན། ཡི་གེའི་ནང་ཇི་ལྟར་བྲིས་པ་བཞིན་མ་བརྗོད་ནའང་། དེ་ལས་ཐུན་བུ་ཟུར་ཆག་ནས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བློལླི་ཞེས་ཟེར།

ལར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་སྐད་བཞི་ཡོད། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཐ་དད་པ་བཞིའི་དོན་མིན། སྐད་ཡིག་ཚང་མའི་ནང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། རང་བཞིན་པའི་སྐད། ཟུར་ཆག་གི་སྐད། ཤ་ཟའི་སྐད་བཅས་བཞི་རེ་ཡོད། སྐད་ཡིག་ཚང་མའི་ནང་མེད་ནའང་ཡོང་ཆོག་པ་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནི་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ལེགས་པར་སྦྱར་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ། དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ། ཐད་དང་རྣམ་དབྱེ། རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཅེས་བརྗོད། དེ་རྒྱུན་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཚེ་ཤཱནྟུ་ཤཱསན་སྟེ་ཚིག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་བྲུགཱརྟ་སྟེ་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲིག་ལམ་ལྟར་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ལུང་དུ་སྟོན་པ་ལ་མཚོན་ན། རྟགས་མཚུངས་དང་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པ་དེ་མ་དག་པར་བརྩི་མི་དགོས་གསུང་མཁན་ཡོད། བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་མི་རུང་ཡང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་དང་དོ་མཉམ་པ་ལྟ་བུར་བརྩི་རུང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་བདེ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པར་བརྟེན་རིམ་པས་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡི་གེར་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འབྲི་མི་ཐུབ་པའམ་འབྲི་མི་དགོས་པ་ཆགས་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་

པའི་སྐད་ཅེས་ཟེར། དེ་ནས་གྲོང་གསེབ་ཆུང་ཆུང་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སླེབས་པའི་ཚེ་རིམ་པས་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དེ་ཡང་ཟུར་ཚག་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན།

དེང་སང་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངག་སྐད་ཧ་ཅང་མང་པོ་བརླག་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་མིན་ སྤྱི་མོའི་གྲོང་གསེབ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་འགྱུལ་བཞུད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་བདེ་པོ་མེད་པ་དང་འབྲེལ་ལམ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་དུས་སུ་རྒྱང་གྲགས་རེ་གཉིས་སམ་དཔག་ཚད་རེ་གཉིས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་སྐད་ཡིག་གཅིག་ཡིན་ནའང་ངག་སྐད་དམ་ཡུལ་སྐད་ཙུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཆགས་འགྲོ་བ་དེ་ཟུར་ཚག་ཡིན། ལྷ་ས་ལྷ་བུར་མཚོན་ན་ལྷ་སའི་བར་སྐོར་ནང་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་སྐད་གཙང་མ་རྒྱག་སྟངས་དང་། དེ་ནས་ཞོལ་དང་ར་མ་སྒང་སོགས་སུ་སླེབས་སྐབས་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་སྐད་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཟུར་ཚག་གི་སྐད་ཡིན། གོང་གི་ཟུར་ཚག་གི་སྐད་དེ་ཧ་ཅང་གི་མཐའ་ལ་ལྷུང་བའི་སྐབས་སུ་པི་ཤྭ་ཅོའི་སྐད་དུ་གྱུར། པི་ཤྭ་ཅོའི་སྐད་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མི་སྐད་མིན་ཞེས་གསུང་གི་མེད། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་ལུང་པ་མཐའ་འཁོབ་རྒྱལ་རོང་ལྟ་བུར་བོད་ཡིག་འབྲི་གི་ཡོད་ཀྱང་། ངག་སྐད་དེ་ཐད་དེ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེ་ལ་ནམ་རྒྱུན་ལོག་སྐད་ཅེས་བརྗོད། དཔེར་ན་མགོ་ལོག་དང་རྒྱལ་རོང་གི་ལོག་སྐད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། པི་ཤྭ་ཅོའི་སྐད་དམ་འདྲེའི་སྐད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སྐད་དེ་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་པ་མིན། ཟུར་ཚག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་བཏགས་པ་ཡིན།

དེས་ན་ Language and Local Dialect ཞེས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། Language ཞེས་པ་ནི་ལུང་དུ་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་དང་། ངག་སྐད་ནི་ Local Dialect དང་བོལླི་ཞེས་པ་སྐྱེ་ས་གནས་སོ་སོའི་སྐད་དེ་ཡིན། སྐད་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འབྲི་བ་ན་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་གི་ནང་འགྲོ་དགོས། དཔེར་ན་དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ལ་བོད་སྐད་དམ་ཧྥོ་ཊིའི་སྐད་ཡིག་ཅེས་བརྗོད། སྐད་འདི་པ་སྐད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ནི་པླཱ་ཀིསྟཱན་གྱི་མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ་མ་ཡན་

མར་ (Myanmar) གྱི་ས་མཚམས་བར་གྱི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་ནང་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ལུང་མང་པོར་སྐད་ཡིག་འདི་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་རིག་གནས་དང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ནི་སོག་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཨུ་རུ་སུའི་ནང་ཡོད་པའི་ཀལ་མིག་དང་། བུརིཡཏ། ཐུ་བ་སྟེ་སོག་རིགས་མངའ་སྡེ་གསུམ། རྒྱ་ནག་ནང་ཡོད་པའི་མན་ཇུའི་མི་རིགས་རྣམས་ཡིན། ཁོང་ཚོས་བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་སློབ་སྦྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་ལྷུང་སྐྲ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་བསྟན་རྣམས་སོག་སྐད་དང་མན་ཇུའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཡོད་ཀྱང་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་བྱུང་མེད། ཁོང་ཚོ་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ཐོག་མ་ནས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཁ་སྐྱག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སོག་པོ་དང་། རཤིཡ། མན་ཇུའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བོད་སྐད་དུ་བརྩམས་ཡོད།

དེ་ནས། གཞན་ཡང་བརྡ་སྤྱོད་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་།། ཞེས་འདིར་ཧིནྡི་སོགས་སྐད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བསྟན་ཀྱི་ཡོད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་གསུང་རྣམས་གཏིང་ཟབ་ཡོད་ནའང་གོ་བདེ་པོ་ཡོད། ཧིནྡུསྟཱནཱི་སྟེ་རྒྱ་གར་རང་དབང་ཞེས་པའི་ཐུག་དེབ་ལ་མཆོན་ན། བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་ཡག་པོ་མི་ཤེས་པ་ཚོས་ཀྱང་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། གཱནྡྷིའི་རང་རྣམ་ནང་ "ང་ཆུང་དུས་སློབ་གྲྭར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལེགས་སྦྱར་རམ་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད། སཾསྐྲྀཏའི་དགེ་རྒན་དེ་ཅུང་ཙ་པོ་དང་དགེ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཧ་ཅང་དོ་དམ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕར་སིའི་སློབ་མཁན་གྱི་དགེ་རྒན་དེ་གུ་ཡངས་པོ་དང་རང་སྦྱོང་ཆ་ཚང་མ་བྱས་ནའང་འགྲིག་མཁན་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་ཕར་སིའི་ལས་སླ་པོ་མཐོང་ནས་ཉིན་གཅིག་ཕར་སིའི་འཛིན་གྲྭའི་ནང་བསྐྱོད། སང་ཉིན་དེར་སཾསྐྲྀཏའི་དགེ་རྒན་གྱིས་ཟུར་དུ་འབོད་པར་བཏེན། ཕར་སིའི་འཛིན་གྲྭར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་དགེ་རྒན་དེས་

དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་སྦྲགས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་འཛིན་གྲྭའི་ནང་དུ་བསྡད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་མ་ཤེས་ན་རང་གི་གནའ་བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཤེས་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན། སང་ཉིན་དེ་ནས་སླར་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སློབ་ཚན་དུ་ལོག་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས་དེ་དངོས་གནས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ད་ལྟ་ངས་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཐུན་བུ་བསྟབས་ཐུབ་པ་དེ་སྐབས་དེར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཐུན་བུ་ཡོད་པ་དེའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འདུག དེས་ན་འབྱུང་འགྱུར་ལོ་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་མང་པོ་བསླབ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ངེས་པར་དུ་བསླབ་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ཁོང་གི་བུནཡཱདི་ཧྭལླིམ་སྟེ་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ནང་གསལ་བ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱཉྜི་ནི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལས་དོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དང་སྟབས་བདེ་པོ་བཟོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། ཧིནྡི། གུཛརཱཏི་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་མང་ཆེ་བ་རྩ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་ལེགས་སྦྱར་ནས་བྱུང་བར་བརྟེན། དེ་རྣམས་སྐད་ཡིག་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བསླབ་ན་མི་འགྲིག་པ་གང་ཡང་མེད།; དེ་བཞིན་དུ་ཕྲར་སི་དང་། ཨུརྡུ་སོགས་ཀྱང་ཕྲར་སི་རྩ་བ་བྱས་ནས་བྱུང་བར་བརྟེན། སྐད་ཡིག་སྡེ་ཚན་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བསླབ་ན་ལེགས་པོ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་ཁོང་གིས་སློབ་ཚན་མང་པོ་བསླབ་རྒྱུའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཨིན་སྐད་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེར་ཉན་མཁན་སུ་འང་མེད། དེང་སང་ཡང་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཨིན་སྐད་ལ་བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་གྲྭ་རྣམས་གནས་ཚད་མཐོ་བ་ལྟ་བུར་བརྩི་གི་ཡོད། ལོག་རྟོག་དེ་བཟློག་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོས་མཁྱེན་གསལ་ལ་མེ་ཀོ་ལེ་ (Macaulay) ཞེས་པའི་ཨིན་ཇིའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ ༡༨༣༥ ཕྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་གསུང་བཤད་[1]ཅིག་གནང་ཡོད། ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་གཉིས་ཙམ་རིང་ས་གནས་ཚང་མར་ཕྱིན་ནས་ཨིན་ཡུལ་དུ་ལོག་རྗེས་གསུང་བཤད་དེ་གནང་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོས་དེ་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས༔ དེང་སང་དྭ་རྒྱའི་དུས་ཚོད་ཡིན་པར་བརྟེན་དྭ་རྒྱའི་ནང་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད། ཁོང་གིས་གང་ལྟར་ང་ཚོས་རྒྱ་གར་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུན་གནས་དགོས་ན། ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་རྩ་མེད་བཏང་ནས་ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་བསླབ་རྒྱུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་བཙུགས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་ཨིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ལ་རྒྱུན་རིང་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་བཙུགས་པ་ཡིན་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཁོ་རང་ཚོའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཙང་སྐྱོ་པོ་དང་ཞན་པའི་སྣང་བ་དང་། ཨིན་ཇིའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡག་པའི་སྣང་བ་ཞིག་ཡོང་། གང་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའམ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་སྐྱེ་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས། དེའི་ཐོག་ངེས་པར་དུ་ཤུགས་བསྐྱོན་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསལ་པོ་བཤད་ཡོད། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ལེ་ལོའི་ནང་ནས་སྡུག་ཤོས་དེ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་བཟོ་མཁན་གྱི་ནང་དུ་བསྐོས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཕར་ཚུར་གྲོས་བསྡུར་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཨིན་ཇིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱ་གར་དུ་བསླེབས་ནས་ལོ་

༡ Lord Macaulay 痴 Address to the British Parliament on 2nd Feb 1835 An article published in www.thewire.in by Anirban Mitra on 19/02/17 的 have travelled across the length and breadth of India and I have not seen one person who is a beggar, who is a thief such wealth I have seen in this country, such high moral values, people of such caliber, that I do not think we would ever conquer this country, unless we break the very backbone of this nation, which is her spiritual and cultural heritage and therefore, I propose that we replace her old and ancient education system, her culture, for if the Indians think that all that is foreign and English is good and greater than their own, they will lose their selfesteem, their native culture and they will become what we want them, a truly dominated nation”

བརྒྱའམ་མི་རབས་གསུམ་བཞི་ཙམ་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཆ་ཚང་རྩ་མེད་བཏང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༨། ༡༩༣༥ གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་གསུང་བཤད་ཅིག་གི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་རྩ་མེད་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་ཡོད།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་མཻ་སྨུར་ (Mysore) དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Central Institute of Indian Languages) ཞིག་ཡོད། ལོ་ཤས་ཀྱི་སྔོན་དུ་སློབ་གཉེར་ཁང་དེས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་སྔན་ཐོའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་བོད་ལྗོངས་ཡུལ་སྐད་ཁྲོན་བསྡོམས་དྲུག་སྟོང་བརྒལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ནས་ ༡༩༧༣ བར་དུ་ཡུལ་སྐད་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཅིག་རྩ་མེད་དུ་ཕྱིན་ཚུལ་བྲིས་འདུག དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ད་བར་ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་རྩ་མེད་དུ་སོང་ཟིན༑ ཁྱེད་རང་ཚོའི་མི་རབས་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ད་ལྟའི་ཡུལ་སྐད་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་མང་པོ་ཞིག་རྩ་མེད་འགྲོ་ཉེན་ཡོད།

སྐད་ཡིག་རང་གི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཡིག་དེའི་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་རྣམ་གཞག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྤྱིར་སྐད་ཡིག་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ (The Philosophy of Language) ཅིག་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐད་ཡིག་སོ་སོའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེས་ན་ནང་པའི་སྐད་ཡིག་གི་ལྟ་གྲུབ་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་མ་འོངས་པར་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདིར་དེའི་སྐོར་བཤད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་ཀྱང་༑ གང་ལྟར་ཁྱེད་རང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མདོར་ཙམ་ཞུ་ན། ནང་པའི་གཞུང་ལས་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དེ་དངོས་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེ་མ་ཡིན་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པ་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མ་འོངས་པར་དེང་རབས་ཚན་རིག་

གི་སྐད་ཡིག་གི་རྣམ་གཞག་དང་མཉམ་དུ་ཏག་ཏག་འགྲོ་ཐུབ། རྗོག་རྗོག་ཞུ་ན། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་སྒྲ་རྟོག་དོན་ནམ་ཡུལ་ལ་རང་དབང་གིས་མི་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་མཐོང་གི་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་བོད་དམ་ཧྥེ་ཏེའི་སྐད་ཡིག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལེགས་སྦྱར་ལ་དབྱངས་གསལ་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་དང་། བོད་སྐད་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ལས་མེད་པར་བརྟེན། དབྱངས་གསལ་གྲངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལེགས་སྦྱར་ལས་ཉུང་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཕྱུག་ཚད་ལ་མཚོན་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་དོན་སྟོན་ནུས་པ་དེ་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་ལ་མཚོན་ན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཉམས་བརྒྱད་དམ་དགུ་བཅས་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བོད་སྐད་དུའང་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། བོད་སྐད་དུ་དགག་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཇི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་ཕལ་ཆེར་སྐད་ཡིག་གཞན་གང་ལའང་མེད། དཔེར་ན་བོད་སྐད་དུ་ཡིན་མིན་དང་། ཡོད་མེད། རེད་མ་རེད། འདུག་མི་འདུག་བཅས་བཞི་ཡོད། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་དོན་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཧ་ཅང་ཕྱུག་པོ་ཡོད། དེ་ནས་སྒྱུ་རྩལ་ནང་ Arts སློབ་ཚན་ཚང་མ་དང་། ཚན་རིག་ནང་དེང་སང་ཚན་རིག་དངོས་ (Pure science) དང་། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སློབ་ཚན་ཚང་མ་ལ་ཚན་རིག་ཅེས་སྦྱར་རྒྱུའི་རིགས་གཅིག་ཡོད། དེ་ནས་འཕྲུལ་ལས་ནི་ Technology དང་། སོགས་ཁོངས་ནང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་ཚན་གང་ཡོད་པ་དེ་འཇུག་རྒྱུ་ཡིན། གནའ་ཞེས་པ་ནི་གནའ་བོའི་ཤེས་བྱ་དང་། དེང་ཞེས་པ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གནའ་དུས་དང་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་སློབ་ཁང་གཅིག་གི་ནང་སློབ་དུས་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སྦྱོང་ཆོག་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ།། དེ་ཡན་སློབ་ཚན་གྱི་སྐོར་བཤད།

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིས་སློབ་ཕྲན་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྲུན་པའི་ཚུལ།

དེ་ནས་ཕྱོགས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིས་སློབ་ཕྲུག་གང་འདྲ་ཞིག་བསྐྲུན་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྲུན་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཞག་ཡོད་པ་དེའི་སྐོར་བསྟན་པ་ཡིན།

གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་དཔུང་པ་བརྟན་པོ་ཡིས།།
མཁས་མཛངས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཆེ།།
སྙིང་ལ་ཞུམ་མེད་འཛིན་པ་འཛད་མེད་དུ།།
སྐྲུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༧ །།

ཞེས་གཞན་ཕན་ཞེས་པ་ནི་རང་ལས་གཞན་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། སྙིང་ལས་སྤྱི་གཙོ་ཆེ་བར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་སྤྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྗེན། གཞན་ལ་མ་ཕན་ན་རང་ལ་གནོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དངོས་གནས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་གཞན་ཕན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བྱུང་ན་བཤད་མི་དགོས་ལ། རང་དོན་དུའང་གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་བ་མ་སྒྲུབ་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་བརྟེན་རང་ཉིད་ལའང་ཁེ་ཕན་མི་ཡོང་། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས།

གང་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་ཐོན་པའི་སློབ་ཐོན་ནམ་སློབ་མ་དེའི་བསམ་སྤྱོད་དམ་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ཞེ་ན། རང་ལས་གཞན་གཙོ་ཆེ་བར་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་། གཞན་གྱི་ཁེ་ཕན་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ཁེ་ཕན་བློས་བཏང་དགོས་བྱུང་ནའང་གཏོང་ཐུབ་མཁན། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བློ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་མ་བྱུང་ནའང་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཙུང་བ། གང་ལྟར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་ལའང་རང་དོན་དེ་གཞན་ཕན་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གནོད་

པ་ལས་རང་དོན་མི་གྲུབ་པ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཡིན་པ་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡོང་དགོས༔ ལྷག་བསམ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཀུན་སློང་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ནི་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་ནང་ནས་དྲུག་པ་དེ་ཡིན། དེས་གང་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱུང་ན་བསམ་པའི་མོས་པ་ཙམ་དང་རེ་བ་ཙམ་ཡོང་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་ཡིན། དཔེར་ན་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ནའང་སྙིང་རྗེ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་བྱམས་བརྩེ་རྗེས་མཐུན་པ་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་མངོན་འདོད་ཡོད་ལ། གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་འབྱུང་ན་སྙམ་པའི་རེ་བ་དང་མངོན་འདོད་ཀྱང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྷག་བསམ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་དེ་ངས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་བསམ་པའི་རང་གི་སྟེང་དུ་ཁུར་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་དེ་མེད། ཁུར་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁུར་དུ་ལེན་བསམ་པ་དེ་ལ་ལྷག་བསམ་ཞེས་ཟེར། སྙིང་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་དང་། བྱམས་པས་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའམ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པའམ་བློ་དེ་ལྷག་བསམ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་བསམ་དེ་ཤེད་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ལག་པའི་དཔུང་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། མཁས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཛངས་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་བརྗོད།

སྤྱིར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་རང་བྱུང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཡག་པོ་མེད་ན༔ དངོས་སུ་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ལྐུག་རྟགས་སྟོན་མཁན་ཡོང་སྲིད། རང་གི་སྦྱང་བྱའི་གཞུང་ལ་མཁས་ནའང་། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བར་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བླང་དོར་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་རྐྱེན་དེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་གང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གང་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཤེས་པ་དེ་མི་ཡོང་། མདོར་ན་མཁས་ཞེས་པ་ནི་

ཐོས་བསམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། མཛངས་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱུང་པོ་ཡོད་པ་ལ་བརྗོད། དེ་གཉིས་བྱུང་ན་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་དེའང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ལས་ངན་པ་མི་ཡོང་། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ཀྲིཥྞ་མུརྟི་ཡིས། ནང་གི་ཤེས་རབ་སད་ན་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་བ་ཡིན། (Awakening of inner intelligence will bring the flowering in goodness)[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། Flowering in goodness ཇི་ལྟར་ཡོང་ཞེ་ན། ནང་གི་ཤེས་རབ་སད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་། དེས་ན་མཁས་མཛངས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་དེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མཚན་དེ་ལྷག་བསམ་གྱི་དཔུང་པ་བརྟན་པོས་སྒྲིང་བ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ། ཞུམ་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཡིན། ཞུམ་པ་མེད་པའི་བློ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞུམ་པ་མེད་པའི་བློ་དང་། སྤོབས་པའི་བློ། ང་རྒྱལ་གྱི་བློ་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན། ང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་སྟེ་གཞན་ལས་རང་ལྷག་པར་འཛིན་པ་དང་རང་ཉིད་མཆོག་འཛིན་གྱི་བློ་ཞིག་ལ་བརྗོད། ཞུམ་པ་མེད་པ་ནི་ངས་བྱེད་ཐུབ་བསམ་པའི་སྤོབས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིའི་འདྲེན་པ་ཞེས་པ་མགོ་ཁྲིད་ལ་གོ་དགོས།

སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནས་ཐོན་པའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་མི་མང་ངམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་མགོ་ཁྲིད་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་དགོས། བསམ་བློའི་མགོ་ཁྲིད་ཅེས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན༑ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་དང་མ་འགྲོ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་སྡོད་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་ལ་ཨིན་སྐད་དུ་ Mindset དང་། ཧིན་སྐད་དུ་ཅིཏྟབྲིཏྟི་ཞེས་བརྗོད། དེས་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་

[1] THE AWAKENING OF INTELLIGENCE J. KRISHNAMURTI Publisher: HarperCollins Publishers

ISBN: 9780060648343

ཡང་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན། བསམ་བློའི་གནས་ཚད་དེ་ཇི་ཙམ་དམའ་རུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ཡང་ཉམས་པ་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་ཡག་པོ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན༑ དེར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་མགོ་ཁྲིད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། འཛད་པ་མེད་པ་ནི་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པ་སྟེ་འདི་ནས་སློབ་གྲྭ་བ་ལོ་ལྔར་ཐོན་པ་རྣམས་རང་གི་གནས་ཡུལ་དང་། རང་གི་ཁྱབ་ཁོངས་མང་ཚོགས་སམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཡང་དག་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་མཁན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་བསྐྲུན་གྱི་ཡོད་ལ། བསྐྲུན་ཡང་དགོས། དེ་ལྟ་བུ་སྐྲུན་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་པའོ།།

ཀུན་ཁྱབ་འགན་ཁུར་སྒྲུབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འགན་ཁུར་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།

དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཐ་མ་ནི།

རིས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་འགན་ཁུར་དང་།།
རིགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་གཉིས།།
འགལ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པའི་ལུགས་བཟང་མཆོག །
སྤེལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཨེ་མ་ཧོ།། ༡ །།

ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མ་ཧོ།

འདིར༑ རིས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་འགན་ཁུར་དང་།། ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་ (Universal Responsibility) འདི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཐུབ་

མཁན་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་བློ་དང་སྤྱོད་པའི་ལེགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཏུ་བཏྱེ་དགོས། རང་དོན་རྐྱང་པ་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་དཀའ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ནང་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་མཁན་གྱི་དུད་འགྲོ་དང་། རྭ་མེད་པའི་གླང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཡོད།

དེས་ན་འགྲོ་བ་མི་དེ་འགྲོ་བ་མིའི་རང་བཞིན་མཚོན་ཐུབ་པ་ཇི་འདྲ་དགོས་ཤེ་ན། ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་འགན་གཙོ་ཆེ་བར་བྱེད་མཁན་དང་། ལས་འགན་དེ་ཡང་རང་ཅག་ནང་པའི་བཤད་སྟངས་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུའམ་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགན་འཁུར་ཐུབ་མཁན། དེང་རབས་ཀྱི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྷག་བསམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འགན་ཁུར་དེ་རང་གིས་ཧ་གོ་མཁན་ཞིག་དགོས།

འོན་ཀྱང་འགན་ཁུར་དེ་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་རང་རེས་བསྟན་ཐུབ་རྒྱུ་མེད། ༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རེའི་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་ཕན་སེམས་ཡོད་ནའང་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། སའི་གོ་ལ་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། བྱམས་བརྩེ། ལྷག་བསམ་ཡོད་ཀྱང་། སྟུག་བསྔལ་ཡོད་ས་ཚང་མར་བསྟན་མི་ཐུབ། བསྟན་ཐུབ་ས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སོ་སོ་གནས་སའི་ཡུལ་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན་སྐབས་འདིར་རིགས་ཀྱི་སྤྲི་ཞུ་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་རིགས་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཀུལ་ལམ་ནང་མི་དེར་སོ་སོས་ཇི་ཙམ་བསྟན་ས་དེར་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིའི་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་ངས་གྲངས་ཀ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་ཧིནྡ་སྭ་རཱཛ་སྟེ་རྒྱ་གར་རང་དབང་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མེརེ་སཔཏྣི་ཀཱ་བླཱརཏའམ་ངའི་རྨི་ལམ་གྱི་རྒྱ་གར་ཞེས་པ་དེ་

བཅྱེ་གི་ཡོད། དེའི་མགོ་དེར་ངའི་ལས་འགན་ནི་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་སམ་སེམས་ཅན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས་པ་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱང་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། དེས་ན་ངས་རྒྱ་གར་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ངས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྤྱི་ཞུ་སྒྲུབ་རྒྱུའི་བྱ་བ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་བསྟན་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་བསམ་བློ་དེ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུའི་ལྷག་བསམ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱུད་ལམ་དེ་རང་གི་འཁྲིས་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་དེ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་བྱ་དགོས་པ་ལས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་བསྟན་ཐབས་མེད།

མདོར་ན་ལྷག་བསམ་ནི་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་དེ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ལམ་མང་ཚོགས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་དུ་བསྟན་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པོ་འགལ་འདུར་བལྟ་རྒྱུ་མེད། ང་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འཁྲིས་ལ་ཡོད་མཁན་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་བརྗོད་མི་ཤེས། འཁྲིས་ལ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱི་ཞུ་སྒྲུབ་པ་དེའང་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་འོག་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཟང་པོ་སྤེལ་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་ཨེ་མོ་ཧོ་ཞེས་པའོ།། མཐའ་མའི་ཤློཀ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ལྷག་བསམ་གྱི་དཔུང་པ་བརྟན་པོས་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲེང་མཁན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་མང་པོ་བཏོན་ཐུབ་པ་དང་། གཉིས་པས་དུས་ནམ་ཡང་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་བློ་མ་དོར་བའི་ཐོག་ནས་སོ་སོས་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐད་ཀར་སྒྲུབ་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན།

གང་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞེས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སློབ་གྲྭ་འདིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཕྱིན་སློབ་གྲྭ་འདིའི་རིགས་ལ་མཚན་ཤས་འགྲོ་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་

གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ནང་། དེང་དུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད།། མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ།། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས།། སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་བདག་གྱུར་ཏོ།།[1] ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགའ་ཚོར་སྒོམ་གྱི་ཡོད། ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་།། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་ཏེ།། སྐྱོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ།། རྙོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ།།[2] ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་རྒྱུ་དང་མཚན་ཁས་སུ་འགྲོ་རྒྱུའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་མིན་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་འདི་ནས་ཐོན་པའི་གང་ཟག་དང་རིགས་ཀྱི་བླ་གདོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དུས་རྒྱུན་དུ་བསམ་བློའི་ནང་རིགས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་རིགས་དེའི་ལས་འགན་དང་མཐུན་པ་ལས་རིགས་བཟང་པོ་འདི་ལ་མཚན་ཁས་མི་འགྲོ་བའི་དམ་བཅའ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདིའི་ཐ་མའི་ཨེ་མ་ཧོ་ཞེས་ལན་གསུམ་སྨོས་པ་ནི་ངག་གི་གདངས་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ནས་གཤམ་གྱི་བརྩམ་བྱང་དེ་ལ་བཤད་པ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་ལ། ཀློག་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། བརྩམ་བྱང་ནི།

ཅེས་པ་འདིའང་ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་ཀྱི་བླ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དེས་སྟོན་པ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དབང་འདུས་ཀྱིས་སྔ་ལོ་ནས་ལྷ་རིག་རྟེན་བཅས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་མ་གནང་ཡང་། རྣམ་གཡེང་དང་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རིང་འགྱངས་སོང་བར་འགྱོད་སེམས་དང་བཅས། ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་དགེ་སློང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་དྭང་བས་སྨོན་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག ། །།ཅེས་པའོ།།

---

[1] སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། ལེའུ་ ༣ ཤོག ༧ བ ༣ སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་བདག་དེང་གྱུར།།

[2] སྡེ། བསྟན། དབུ་མ། ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། ལེའུ་ ༣ ཤོག ༧ བ ༣

ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་དང་གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་ཅན་དགོས་པར་གདམས་པའི་སྙོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གང་ལྟར་མཐའ་ལས་འདས་པའི་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའང་བཤད་མི་དགོས༑ འོན་ཀྱང་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྙོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་མཚམས་དེའི་ཐོག་ནས་གང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། གང་ལ་བསྟེན་ཐུབ་པ་དེ་རང་གི་ཐད་ཀའི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

དེའི་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཅན་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུན་ཐུབ་བམ་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ལས་ཡོང་དགོས། སློབ་གཉེར་ཞེས་པའི་སློབ་པ་ནི་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱུཎྜིའི་གསུང་དྲངས་པ་ལྟར་རེད། གཱུཎྜིའི་གསུང་དྲང་དགོས་དོན་ནི་གཱུཎྜིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་མིན་པར་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན།

དེས་ན་སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ནང་པའི་ལྟ་སྟངས་ལྟར་ན་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བཅས་ཡིན། སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་སྡེ་ཚན་དེ་གསུམ་ནང་དུ་བསྡུ་ཚུལ་དེ་ཧ་ཅང་གི་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། བྱ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ནའང་གང་ཟག་དེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ངེས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་འཁྲིར་དགོས། དཔེར་ན་ཇ་ཕོར་པ་གང་བཟོ་རྒྱུའི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཇ་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་ཆུ་ཇི་ཙམ་དགོས་པ་དང་། ཇ་ཇི་ལྟར་བཏབ་

དགོས་པ། ཇི་ཙམ་བསྒོམ་དགོས་པ་སོགས་དགོས་མཁོའི་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་དང་འགལ་ན་ཇ་ཡག་པོ་ཞིག་བཟོ་མི་ཐུབ། དེ་བཞིན་དུ་ཇ་བསྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་བ་དེ་ལ་སེམས་གཏད་དགོས། བསམ་བློ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གཡེངས་ནས་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་བྱེད་ན་ལས་ཀ་དེ་འཕྲོ་བརླག་འགྲོ་ཉེན་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་བྱ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་མགོ་ནས་མཇུག་བར་ཆ་ཚང་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་དགོས། དེ་ལྟར་སྒྲིག་ལམ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ། ཤེས་རབ་བཅས་གསུམ་པོ་ནི་ཉིན་རེའི་བྱ་བ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་བར་གྱི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཚད་མཐོ་དམན་དང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་རང་ཡིན།

མདོར་ན་ནང་པའི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་མཐའ་མ་དེ་ལ་གཞན་ཕན་གྱི་ལྷག་བསམ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། གཞན་ཕན་གྱི་ལྷག་བསམ་དེས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་བྱ་བ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། དེའི་སྒོ་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ལས་འགན་དེ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ནང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པ་དེ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་བཟང་པོ་བསྐྲུན་རྒྱུ་དེ་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་འདིའི་ལས་སུ་བྱ་བའམ་དམིགས་ཡུལ་ཡིན།

ད་ལན་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་རང་ཅག་གི་འབེལ་གཏམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་རྗེས་དྲན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཐ་མ་དེར་ངས་བསྐྱར་དུ་༧བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གུས་འདུད་དང་ཆབས་ཅིག་གཏམ་བཤད་འདིར་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་དུས་ཚོད་ལྷག་མ་གང་ཡོད་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཐོག་གཏང་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།། །།

དྲི་བ་དྲིས་ལན།

དྲི་བ། མཐོ་སློབ་འདི་བཙུགས་ནས་ད་བར་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་རིང་ཐོག་མར་རིགས་ཀྱི་གླུ་བརྩམས་གནང་ནས་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་དེ་ལ་ངས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག བཀའ་འདྲི་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ལྷ་ཊ་བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་ལ་དྭགས་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། དགོས་པ་དང་༑ མ་འོངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལ་དྭགས་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྷ་ཊ་བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཚུགས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་ཙམ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་མེད་དང་། མཐོ་སློབ་འདི་གཉིས་ལས་གང་ཡར་རྒྱས་སྔོན་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་རྗེས་ལུས་ཤོར་གྱི་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐོ་སློབ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གླུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསིལ་ལྗོངས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཅིག་པ་བཟོ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀའ་ལན། དྲི་བ་འདིའི་ལན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ངས་ཞུ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གཉིས་ཀྱི་གནས་བབ་མཚུངས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཅིག་བྱེད་ན་དགོས་པའང་མེད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་མཚུངས་བསྡུར་ཞེས་པ་ཉུང་ཕྱོགས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཤིག་ཡིན། འདི་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས། འོན་ཀྱང་འཕྲུལ་རྐྱེན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་རྐྱེན་ཐུན་བུ་མི་འདྲ་བ་རེད། ངས་ཐོག་མར་ཞུས་པ་ལྟར་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥། ༡༩༥༦ སྐབས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་ཤུགས་

འོག་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་གཟིགས་པར་བརྟེན། བོད་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱུན་རིང་གནས་མི་ཐུབ་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་། གནས་སྟངས་དེ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བློན་དམ་པ་ནེཧྲུ་ལ་ཞུས་པ་རེད། བོད་དུ་བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ལ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞུང་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཚན་ཉིད་བལྟ་ཞེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རྩོད་ཅེས་པ། མཚན་ཉིད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དོན་དུ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ལ་ཟེར། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་དེའང་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པས་ན་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟར་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་འཁྱོལ་མ་འོངས་པར་བོད་དུ་བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ནང་འཛིན་སྐྱོང་ཐུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མཚན་ལའང་ལ་དྭགས་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་ཞེས་བཏགས་ནས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་བཙུགས་ཡོད། དེ་ནི་ལོ་དྲུག་ཅུའི་སྔོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་འདིའི་འཆར་གཞི་མགོ་འཛུགས་གནང་ཟིན་འདུག དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་སྒང་ཏོག་ཏུ་ Namgyal Research Institute ཞེས་པ་བཙུགས་ཡོད། དེ་ལ་སློབ་གཉེར་ཁང་མ་བྱུང་ཡང་། བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་ཧྲུག་ཧྲུག་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུར་གཙོ་བོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་ཡོད། རྗེས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་ད་ལྟ་ Sikkim Research Institute of Tibetology ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། ད་དུང་སློབ་སྦྱོང་གི་བསྡི་གནས་དང་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་འདྲ་བཙུག་རྒྱུའི་དགོངས་པ་མང་པོ་བཞེས་འདུག Himalayan University of Buddhist Studies ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་འཆར་གཞི་བཏིང་ཡང་། རྗེས་སུ་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་མེད། དེའི་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་ང་རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་འདུག ཚོགས་འདུ་

ཡང་ཟེངས་ཁ་ཤས་ཚོགས་འདུག

ལྷ་རྣ་ཧ་སྤྲིའི་མཐོ་སློབ་ཐོག་མར་བྱུང་རྐྱེན་ནི་སྔག་སར་ཡོད་པའི་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ལས་རིམ་ཞིག་གི་འོག་ནས་བཙུགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བ་དང་། ཁོང་ཚོ་ལམ་ཁ་གཉིས་ནས་འབྱོར་ཡོད༏ མོན་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་མཁན་དང་། འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་མཁན་གཉིས་ཡིན༏ མོན་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་མཁན་གྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་ཧེཛ་པུར་གྱི་ཉེ་འགྲམ་མི་ས་མ་རི་ (Missamari) ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དེར་འཕྲལ་སེལ་གྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྡོད་སྒར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་གསར་རྒྱག་གནང་ནས་ཏ་ལམ་མི་ཁྲི་ལྔ་ལྷག་ཙམ་དེར་བསྡད་པ་རེད། འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་མཁན་ཕལ་ཆེར་མི་ཁྲི་གསུམ་ཙམ་འབྲུག་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་སྔག་ས་ཏྭ་བར་ (BuxaDuar) ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་སྔོན་མ་ཨིན་ཇིས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་བཙོན་ཁང་རྙིང་པ་ཞིག་ཡོད། དེར་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཁག་ཅིག་དེར་བཞག་པ་རེད། དེ་ནས་རིམ་པས་ལམ་བཟོ་དང་། གཞིས་ཆགས་སུ་གཏོང་མགོ་ཚུགས་ཡོད། སྐབས་དེར་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་སྲིད་བློན་ནེཧྲུ་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པའི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ན་གཞོན་རྣམས་མུ་མཐུད་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་བར་བརྟེན། སྔག་སའི་ཁང་པ་དེ་རྣམས་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་དང་པོ་སློབ་གཉེར་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། དེ་ནས་ཆིག་སྟོང་ཙམ། ཐ་མ་དེར་དགེ་འདུན་པ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་སྔག་སར་བཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མུ་མཐུད་ནས་གནང་རྒྱུ་དང་། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཏིང་ཡོད། སྔག་ས་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་གཞན་རྣམས་སོང་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ས་གནས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱང་སྔག

སར་རླ་བསྒྲིལ་བཏང་སྟེ་དེར་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་ལོ་འགའ་ཤས་བཞུགས་ཡོད། སྤྱིར་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་དེ་མཚམས་ཆིགས་ཡོད་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ལ་བཙུག་ན་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཁྱ་མཐུད་ནས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་མི་ཐུབ་ཚུལ་གསུངས་དུས། སྔག་སར་ཡོད་པའི་སློབ་གཉེར་སྡེ་ཚན་དེ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ཞིག་མགོ་བཙུགས་པ་རེད། ལས་གཞི་དེའི་འོག་ཏུ་སྔག་སའི་ནང་འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་དང་། དགེ་རྒན་རྣམས་སྐོར་བ་བརྒྱབས་ནས་འཛིན་གྲྭར་ཕེབས་རྒྱུ། དུས་ཚོད་རེའུ་མིག་བཟོ་བ་སོགས་ལས་གཞི་མང་པོ་གནང་ཡོད། དེར་བསྒྱུར་བཅོས་དེ་ཙམ་གཏང་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། དེ་རྣམས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་གཅིག་གི་ནང་གནས་སྤོས་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཝཱརཱཎསེཡ་སཾསྐྲྀཏ་བི་ཤྭ་བི་དྱཱ་ལཡའམ་ཝཱརཱཎསཱི་ལེགས་སྦྱར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། དེང་སང་སཾཔཱུརྞཱནནྡ་ལེགས་སྦྱར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པ་དེའི་སྡེ་ཚན་གཅིག་གི་ནང་སློབ་དཔོན་ཛགནྣཱཐ་ཨུཔཱདྷྱཱཡའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་སྔག་ས་ནས་བླངས་པ་ཤ་སྟག་རེད། སྐབས་དེར་སྔག་སར་ཡོད་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ཡོངས་ཇོགས་ཝཱ་ར་ཎ་སཱིའི་མཐོ་སློབ་ཏུ་བཙུག་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རྣམ་པ་ལ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏིང་ཡོད། ལོ་གཉིས་རིང་སློབ་ཕྲུག་དེ་ལྟར་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཕལ་ཆེར་རང་རེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་སྐབས་སུ་སྔག་སའི་སློབ་གཉེར་བ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོངས་ཇོགས་ཝཱརཱཎསཱིར་བླངས་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་གསལ་པོ་མཐོང་བ་ན། སྔག་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གཏང་ན་བརྟན་པར་གཟིགས་ནས་གདན་ས་རྣམས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་བསྐོ་བཤའ་བརྒྱབས

པ་རེད། མོན་གོར་དུ་འབྲས་སྤུངས་དང་དགའ་ལྡན། བེལ་ཀོབ་ཏུ་སེ་ར་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་བགོས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་དང་གདན་ས་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་གཉིས་མཉམ་དུ་གནང་ཡོད། དེ་ནས་ལླ་ནླ་ཊ་སླིའི་མཐོ་སློབ་ནང་སྡུག་ས་ནས་ཡོང་མ་དགོས་པར། ས་གནས་གང་ནས་ཡོང་ནའང་ཐད་ཀར་འཛུལ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུ་བྱས་ཡོད།

ལ་དྭགས་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭའི་རྩ་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དེ་ངས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། གང་ལྟར་༧སྐྱབས་རྗེ་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་དུ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྲོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདིར་གནང་ཐུབ་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ནས་བཙུགས་ཡོད། སཱརནཱཐ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཙུགས་སྐབས་དང་པོ་ནས་ནེཧརུའི་དགོངས་པར་ཡོད་པའི་རྩ་བའི་དམིགས་ཡུལ་བཞི་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད། དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་ཧི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རིགས་ལ་དྭགས་དང་ཁུ་ནུ། གར་ཞྭ་དང་སྤྱི་ཏི། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་ནང་པའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་གདན་ས་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་རྣམས་ད་ལྟ་བོད་ལ་འགྲོ་ས་མེད་པར་བརྟེན། ཁོང་ཚོར་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་གུན་གསབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྲ་སྒྲིག (Alternative Arrangement) ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ད་ལྟ་བརླགས་ཟིན་པ་རྣམས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནས་བསྐྱར་གསོ་ (Restoration) བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བཞི་པ་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ལ་བླུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ད་ལྟ་ཕྱིར་བལྟས་སློག་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་དང་པོ་གསུམ་ཕལ་ཆེར

བསྒྲུབས་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་བཞི་པ་དེ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྒྲུབས་མེད། དེ་ཡང་སྣར་ཐང་སློབ་གཉེར་ཁང་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཆ་ཚང་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱུའི་སྒྲོམ་གཞི་ཆ་ཚང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་མཐུན་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད། གདན་ས་སོ་སོའི་གནའ་བོའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ད་ལྟའང་དེ་སྔར་གནས་ཡོད།

གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གལ་ཏེ་དམིགས་ཡུལ་ནང་དུ་ཡོད་ན་དེ་ནས་གཟིགས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མིན་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ནས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དེ་བཞིན་དུ་རིག་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་གྱི་མཁས་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་ཐོན་ཡོད། མཚུངས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་དང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མགྱོགས་ཚད་བལྟ་རྒྱུ་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ངས་གང་ཡང་ཞུ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ལ་ཞུ་དགོས་པའང་མེད། གང་ལྟར་རྒྱ་གར་ནང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་མིང་ལ་མཚོན་ན་ཡུནྣཱཙསིའི་མཐོ་སློབ་ལ་ནང་པའི་མིང་མེད་པར་བོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ངམ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། འདིར་ཡང་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་བཏགས་ཡོད། འདི་གཉིས་ཀའི་སློབ་ཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་ཐབས་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་བསྡུར་ན་ཕལ་ཆེར་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི་རེད།

རིགས་ཀྱི་གླུ་གཉིས་པོ་དེའི་བརྗོད་དོན་གང་ཙམ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ནང་པའི་རིག་གནས་སམ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ལ་ནང་པའི་རིག་གནས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་རིག་གནས་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན། དཔེར་ན་གཡུང་དྲུང་བོན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བོད་དུ་མ་དར་གོང་ནས་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྔོན་གྱི་བོན་གྱི་རིག་གཞུང་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད།

ད་ལྟ་ཡོད་པ་རྣམས་ཆོས་ལ་བོན་འདྲེས་པ་དང་། བོན་ལ་ཆོས་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་འདྲེས་ནས་བོན་པོའི་རིག་གཞུང་གི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བོན་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མགོ་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བཟུང་སྙེ་མཇུག་ཟུང་འཇུག་གི་བར་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་གཅིག་པ་ཆགས་ཡོད། ཆོས་ལ་བོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྒྱུར་བ་ཙམ་ལས་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་យུལ་གྱི་བོན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུང་རྒྱུ་མི་འདུག དེས་ན་བོད་པའི་རིག་གནས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་བོན་ཡིན། ནང་པ་མ་ཡིན་བོན་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་བོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་དཀོན་པོ་ཆགས་ཡོད༑ ལྷག་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་དང་། ཕྱག་ཆེན། བོན་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་པོས་བསྡུར་ན་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡོད། དེས་ན་ཐ་སྙད་བཏགས་ཚུལ་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ནང་པའི་རིག་གནས་ཞེས་ཐ་སྙད་སོ་སོ་ནས་བཏགས་ཡོད་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་གཅིག་གྱུར་ཆགས་ཡོད། དེས་ན་རིགས་ཀྱི་གླུའི་ནང་དུ་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་དེ་མཐའ་མ་བཀག་པ་ཡིན། ཡོང་མ་ཆོག་པ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

དྲི་བ། ༧སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་གུས་ཕྱག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ངའི་དྲི་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞེས་པ་ངས་བལྟ་བའི་ཆེ་ལ་དྭགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཚང་མར་མི་འདུག དབུས་གཞུང་ནང་པའི་རིག་གནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ཡོང་དགོས་པ་དེ་སློབ་གྲྭ་གནས་ཚད་མཐོ་བ་ཡིན་ཙང་འདི་ཡོང་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་རྣམས་ལ་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན་ནམ། ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀའ་ལན། རིགས་ཀྱི་གླུ་དེ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཚང་མར་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་རྣམས་ཀྱི་དུས་སྟོན་ནམ་མཛད་སྒོ་ཆེ་ཤོས་ནི་བསླབ་པ་མཐར

སོན་པའི་དགའ་སྟོན་དེ་ཡིན། ཨིན་སྐད་དུ་ Convocation ཞེས་བརྗོད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཇུག་གམ་ཡང་ན་སྟོན་དུ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་གླུ་དེ་གཏོང་གི་ཡོད། རིགས་ཀྱི་གླུ་ཡོད་མཁན་གྱི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་དེ་འདྲ་ཡོད་སྲིད། ངས་མཐོང་མ་མྱོང་། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཚང་མ་ལ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་གླུ་རེ་ཡོད། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིགས་ཀྱི་གླུ་མེད་ན་མི་ཆོག་ཅེས་སྒྲིག་གཞི་དང་ཁྲིམས་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་གཤིས་ལུགས་ལྟ་བུ་ཡིན། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞིག་ཡོད་དགོས། ཡླནྣཧསླི་མཐོ་སློབ་ལ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གནས་ཚད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་རིགས་ཀྱི་གླུ་དེ་གསར་དུ་ཞུས་ཡོད། དེའི་སྔོན་དུ་རིགས་ཀྱི་གླུ་མེད། ངས་རྒྱུས་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ནང་རིགས་ཀྱི་གླུ་མེད་པ་ཞིག་མཐོང་མ་མྱོང་། གཅིག་བྱུས་ན་ཡོད་སྲིད། གང་ལྟར་རིགས་ཀྱི་གླུ་ཞིག་ཡོད་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མཛེས་པའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སྤོབས་པ་དང་ཡིད་འགུལ་སྐྱེ་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དྲི་བ། རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་དངོས་སུ་མཇལ་གསུང་དངོས་སུ་ཐོས་པར་ཧ་ཅང་གི་དགའ་པོ་བྱུང་། གོ་སྐབས་སྐྲུན་མཁན་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ལ་དྲི་བ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི།། ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་འགྲེལ་བཤད་གནང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞེས་པའམ་མི་དྲང་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་དེ་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆགས་པ་མ་གཏོགས་བློ་བུར་དུ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་སློབ་གཉེར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་དང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལྟར་ན་སྟོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་སློབ་སྦྱོང་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་འཇུག་གི་འདུག དེར་བརྟེན་གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་ག་དུས་སྐྱེ་རྒྱུ་མགོ་འཛུགས་དགོས་སམ། གཞན་ཡང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་སློབ་མ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དགེ་རྒན་གྱི་ངོས་ནས་ཐབས་ལམ་གང་བསྟེན་དགོས་སམ་ཞེས་པ་དེ་

དྲི་བ་གཅིག་ཡིན། གཉིས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་བཞག་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་བཀའ་སློབ་ནང་ལ་མང་པོ་ཞིག་ཕེབས་སོང་། ཐུ་གུ་ཚུང་ཚུང་འཛིན་གྲྭར་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་རྒན་གྱིས་བཤད་པ་དེར་ཆ་བཞག་ནས་མ་འགྲོ་ན་ཁོ་རང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་ཁག་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ཆ་བཞག་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ལྟ་སྟངས་གང་འདྲ་ཡོད་དམ། རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གཉེར་གནང་ཡོད་ལ་སློབ་མ་ཡང་བསྐྱངས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱེད་རང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དང་ཤེས་རབ་དེ་ག་དུས་འཁྲུངས་ཡོད་མེད་དང་། ཆ་མ་བཞག་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་ག་དུས་འཁྲུངས་སོང་ངམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཞན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཚང་མའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གསུངས་པ་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་ལྡན་པ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བཤད་པ་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་གྲུབ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་གསུང་གི་ཡོད་དམ། རྩ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཧ་ཅང་གི་ཁག་པོ་ཡིན་པས། དོན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་ཐོག་ནས་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གསུང་གི་ཡོད་དམ། ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

བཀའ་ལན། བཀའ་འདྲི་གནང་རྒྱུ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རིང་པོ་ལྟ་བུ་འདུགངས་ཚང་མ་ཞིབ་ཚགས་པོས་ངེས་ཐུབ་པ་བྱུང་མ་སོང་། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞེས་པ་རྟག་ཏུ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། ཐུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ལ་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ངམ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡོང་ངམ་ཞེས་དྲིས་ན། གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་ལོ་འདི་ནས་ཡོང་ཞེས་ལོ་

མཚམས་གཟུང་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཁ་གྲག་ཤེས་ལ་མ་ཤེས་དང་༑ སློབ་སྦྱོང་མགོ་མ་འཛུགས་བར་དུ་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ནང་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་བློ་དེ་ཉུང་ཉུང་ཡིན། ཞེས་འདོད་དང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་མང་བ་ཡོད། དེས་ན་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཁ་གྲག་ཤེས་ལ་མ་ཤེས་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་སློན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭར་མ་གཏང་བར་དུ་ཕ་མས་བྱམས་སྐྱོང་ལེགས་པར་བྱེད་ན། ཕྲུ་གུས་ཕ་མ་དང་སློན་བླ་སུ་ལའང་དྲི་བ་ཧ་ཅང་མང་པོ་འདྲི་གི་ཡོད། གསར་པ་གང་མཐོང་བ་དང་དྲི་བ་འདྲི་བ་ཡིན། ཅ་ལག་ཅིག་ཡིན་ནའང་དེའི་མིང་དང་རང་བཞིན་འདྲི་གི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱབ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དྲི་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདྲི་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་སམ་རང་བྱུང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཕྲུ་གུ་མང་ཆེ་བར་ཡོད། འོན་ཀྱང་བག་ཆགས་དེ་མང་ཆེ་བ་ཕ་མས་སྣང་མེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། འབྲིས་ལ་སྤྱོད་མཁན་སློན་བླས་ཀྱང་སྣང་མེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། དྲི་བར་ལན་ཡག་པོ་མ་བརྒྱབ་པ་མ་ཟད། ད་དུང་བྱབ་མེད་པའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་འདྲི་མ་ཡོང་། ཁ་བཙུམས་ནས་སྤྱོད་ཅེས་གཤེ་གཤེ་གཏོང་གི་ཡོད། གང་འཚམས་ནས་ཕྲུ་གུས་དྲི་བ་འདྲི་རྒྱུར་སེམས་ཞུགས་ཆག་ནས། དྲི་བ་མི་འདྲི་མཁན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ནས་ཐོག་མར་འཛིན་གྲྭའི་ནང་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་རྒན་གྱིས་ཕྲུ་གུར་མང་དྲིས་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཕྲུ་གུར་ཡར་འདྲི་བཙུག་ནའང་འཛེམས་སྣང་དང་ཚེར་སྣང་ཞིག་སླེབས་ནས་དྲི་བ་ཉུང་ཉུང་ཆགས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། གང་འཚམས་ནས་དགེ་རྒན་གྱིས་གང་བསླབས་ནའང་། ཐོག་མར་བསླབས་པ་དེ་རྣམས་བསམ་བློའི་ནང་ལ་འཇོག་པའམ་ཆ་གཞག་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་གང་ཆ་བཞག་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བར་བརྩི་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སླེབས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཟབ་པོས་དེ་འདྲར་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་མ་བྱེད་ན་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེས་ན་སློབ་ཕྲུག་ཆུང་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་གྱིས་བཞག་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་བློ་ཞིག་སླེབས་སྲིད། དེར་བརྟེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སློབ་ཕྲུག་གི་རྒྱུད་ལ་དྭོགས་པ་དང་། རྣམ་

རྟོགཟེ་ཚོམ་གྱི་ཐོག་ནས་དྲི་བ་ཉམས་མི་འགྲོ་བ་དང་། དྭོགས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་ཇི་ཙམ་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དགའ་བསུའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཞུགས་ཆག་མ་བཙུག་པར་དྭོགས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་རྣམས་རང་འཇགས་གནས་ཐབས་བྱེད་དགོས།

མིའི་རང་བཞིན་གྱི་གཤིས་ཀའི་ནང་དྭོགས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། སྤྱིར་བློ་རིག་གི་འགྲོ་སྟངས་ལྟར་ནའང་། ཐོག་མར་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སྐྱེས། དེ་ནས་མཐའ་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས། མཐའ་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་དང་པོར་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དེ་ནས་རིམ་པས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དེ་ནས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ལས་བརྒལ་བའི་སྐབས་སུ་དོན་ངེས་པའི་བློ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བློ་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་སློབ་ཕྲུག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་རྒྱུའི་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་དགེ་རྒན་དང་། ཕ་མ། སྤུན་མཆེད་རྒན་གཞོན་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ཤེས་མཁན་དཀོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ལམ་སྲོལ་འདིའི་འོག་ཏུ་འཛིན་གྲྭ་ཁ་ཤས་བསླབས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་གཟྭ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་ཇེ་ཙུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་མང་དུ་འགྲོ་གི་མེད། དེ་ནས་དགེ་རྒན་གྱིས་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་བཤད་པ་དེ་རང་ལ་ཐག་བཅད་ནས་དེ་རང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ལས་འགྲོ་ས་གཞན་མེད་སྟམ་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། གཙོ་བོ་ནི་གློག་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་པ་དེར་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་ན། ཁོ་ལ་ཤད་སྐོར་རག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་རྒན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་དེར་རྒྱུགས་སྤྲོད་པས་བསྐྱར་བཅོས་བཏང་ནས་མ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་ན། བསྐྱར་དུ་ཤད་སྐོར་རག་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་གཙོ་བོ་རྒྱུགས་འཕྲོད་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་ནས་ཚང་མ་ཆ་བཞག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་བསམ་རྒྱུའི་བསམ་བློའི་རང་དབང་རིམ་གྱིས་ཉམས་འགྲོ་རྒྱུའི་གནས་བབ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་དྲི་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནང་། ཐལ་ཆེར་དོན་མེད་པ་དང་། ཐལ་ཆེར་དོན་དང་ལྡན་པ། དོན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ངས་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་

ཞེས་ཕལ་ཆེར་འདི་དྲིས་པ་འདྲ། ངས་ཞུས་པ་དེ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཆོས་བསྟན་པ་ཕལ་ཆེར་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྟོན་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་ངེས་པར་དུ་ཉན་པ་པོའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་བློའི་ནུས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་ང་ལྟ་བུ་ལས་དང་པོ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་མི་གཅིག་གིས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ངས་གང་ཤེས་པ་དེ་བཤད་པ་ལས་དགེ་སྡུག་ལ་གང་དགོས་པ་དང་། ཇི་ཙམ་ཉན་ཐུབ་པ་དེ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ངས་ཤེས་པ་དེ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཤས་དགེ་སྡུག་ལ་ཏག་ཏག་འཚམས་པ་དང་ཕན་ཐོགས་པའང་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། ཁ་ཤས་མ་འཚམས་པ་དང་ཕན་མི་ཐོགས་པའང་ཡོང་གི་ཡོད། འདུལ་བའི་ནང་དུ་བྱུང་རབས་ཤིག་ཡོད། མཉན་ཡོད་དུ་བཞིན་བཟང་དྲུག་ཅུ་ཞེས་ན་གཞོན་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མཛལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུས་སྟོད་དུ་ཏུང་བར་མཁྱེན་ནས་གལ་ཏེ་ཆོས་བསྟན་ན་ཉིན་མོ་དེ་རང་ལ་ཚང་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་རྒྱུའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་རེད། དེས་ན་ཤཱ་རིའི་བུས་སྡུ་རྡོ་བསོད་སྙོམས་ནས་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཁོང་ཚོར་ཆོས་བསྟན་དགོས་དགོངས་པ་རེད། དེའི་བར་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དགེ་སློང་མིན་པས་སྡུ་རྡོ་བསོད་སྙོམས་ལ་ཕེབས་མི་དགོས་པར་བརྟེན་སྔོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཁོང་ཚོར་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བསྟན་པར། བཞིན་བཟང་དྲུག་ཅུ་པོ་དད་པ་ལོག་ནས་ངན་སོང་ལ་སྐྱེ་རྒྱུའི་ལས་བསགས་པར་བརྟེན། ཤཱ་རིའི་བུར་ཆོས་བསྟན་རྒྱུ་བྱུང་མེད། དེ་ནས་ཤཱ་རིའི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལ་བཅར་ནས་དེ་རིང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཟད་དེ་མགོ་ལོག་རྩེས་ནས་བཞིན་བཟང་དྲུག་ཅུ་དམྱལ་བར་བཏང་བ་དང་། གལ་ཏེ་ངས་ཆོས་བསྟན་ན་ཚང་མས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་ཤཱ་རིའི་བུ་ཏ་ལས་ནས་དམྱལ་བ་ལ་

བཏང་བར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་བ་ན། དེ་རྣམས་དམྱལ་བར་ཕྱིན་ནས་ཐར་བའི་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་བག་ཆགས་འདིས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ས་ནས་ཆོས་ཉན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཏ་ཙང་གི་མགྱོགས་པ་དང་། ཁྱེད་རང་གིས་ཆོས་བསྟན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་འགོག་པ་ལ་གཡེངས་ནས་བསྐལ་པ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེས་ན་ད་ལྟ་དམྱལ་བར་ཕྱིན་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་འཇམ་དཔལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་༑ བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་མཁྱེན་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མེད། ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་འཚམས་ཤིག་གཟིགས་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཀྱི་མེད། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་དོན་མེད་དང་། ཕན་ཆེར་དོན་ཡོད། རྣམ་ཀུན་དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ངས་རང་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་མིན་ལ། ནང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེ་བྱམས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ལུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན།

གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློ་དེ་ག་དུས་སྐྱེས་སོང་ཞེས་འདྲི་ན། དུས་ཚོད་དང་ཚེས་གྲངས་འདི་ལ་སྐྱེས་སོང་ཞེས་ངས་ཐོ་བཀྱབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཆུང་དུས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པར་བརྟེན་རྟོག་གེ་མགོ་མཁྲེགས་ལོ་གཞོན་སྐབས་ནས་ཆགས་ཡོད། ནང་པའི་མཚན་ཉིད་པར་ལེགས་པའི་ཆ་ནས་བལྟས་ན། རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡོད། ཉེས་པའི་ཆ་ནས་བྱེད་ན་དཔེ་ཆ་རྣམས་སུ་རྟོག་གེ་མགོ་མཁྲེགས་སངས་རྒྱས་ལའང་དག་པ་མི་སྟེར་བ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་རྟོག་གེ་མགོ་མཁྲེགས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་མ་ཐག་ཁས་མི་ལེན་པར་བསྐྱུར་དུ་དྲི་བས་བསྐོར་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། བསྡུས་གྲྭ་བལྟས་ནས་ཁ་དོག་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིགས་ལམ་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པའི་གཤིས་ཀ་འཛུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ༑ ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་ན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་ན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲྭ་སའི་ངག་རྒྱུན་དུའང་མིན་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་ན་བསྡུས་གྲྭ་བྱང་བའི་རྟགས་ཡིན། ཡིན་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་ན་བསྡུས་གྲྭ་བྱང་བའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བསྡུས་གྲྭ་སྦྱངས་ཡོད་ན་གང་ཡིན་ནའང་ལབ་མ་ཐུབ་པ་ཕལ་ཆེར་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་གེ་མགོ་མཁྲེགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་ཕལ་ཆེར་ཆུང་དུས་ནས་ཡོད། དྲི་བ་ཚང་མར་ལན་བྱུང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། གང་ངེས་པ་དེར་ལན་ཞུས་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།། །།

(ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་བཞིན་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ ༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༧, ༢༩, ༣༠ བཅས་ཉིན་གསུམ་རིང་ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོར་དགེ་ལས་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་རིགས་ཀྱི་སླུའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཞིང་། གསུང་བཤད་ཡིག་ཐོག་འབེབས་མཁན་སློབ་མ་བསྟན་འཛིན་མདོ་སྔགས་དང་། ཞུ་སྒྲིག་གནང་མཁན་ལ་དྭགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དབང་འདུས་ཡིན།)

༄༅ མ་འོངས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ན་གཞོན་རྣམས་སྐྱིད་སྲིད་མཛད་སྟངས་ཀྱི་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད།

༄༅།། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མ་འདྲེས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་༧མགོན་ས་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལ་གུས་ཕྱག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས། ༧སྐྱབས་རྗེ་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ། མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ། བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་པའི་མཁས་དབང་རྣམ་པ། གཞན་ཡང་འདིར་འདུས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ། ཀིརྟིའི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དང་ཀིརྟིའི་དགེ་རྒ་ཚོགས་པ་ཐུན་མོང་ནས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ན་གཞོན་སྐྱིད་སྲིད་མཛད་སྟངས་སྐོར་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གནང་སྟེ། དེའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྔོན་མ་ནས་བཀའ་གནང་བྱུང་། ཁྱེད་རང་ཚོས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྲིས་ཐུབ་མ་སོང་། དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དངོས་གནས་བྱས་ན་ངའི་བསམ་ཚུལ་འདི་སང་ཉིན་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་སང་ཉིན་དེལླི་ལ་ལས་འཆར་ཞིག་སྔོན་ནས་ཁས་ལེན་ཞུས་ཟིན་པར་བརྟེན། དེ་རིང་སྔ་བསྐུར་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་རིང་ཞོགས་པའི་མཛད་འཆར་རིང་པོ་ཆགས་སྟབས། ཚོགས་ཐེངས་འདི་གྲོལ་ནས་བགྲོ་གླེང་བ་ཚོ་རྒྱུད་པ་ཚོགས་པའི་སྐབས་

སུ་ཞུས་ན་བསམ་པ་བྱུང་ཡང་། གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་ཚོས་སྔོན་མ་འཆར་གཞི་བཟོས་པ་བཞིན་ད་ལྟ་ཞུ་དགོས་གསུང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་ངས་བྱ་གཏོང་༼སྟན་སྦྲོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུས་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། བགྲོ་གླེང་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ། བརྗོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད། འཇིག་རྟེན་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཕན་བདེའི་སྲོག་རྩ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད། བསྟན་པ་ལ་དད་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་ཡིན་པར་ཚང་མས་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་རེད། བསྟན་པ་གནས་དང་མི་གནས་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་དུས་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་སྐྱིད་སྡིང་མཛད་ཕྱོགས་སྔོན་སློལ་གཞིར་བཞག་ཐོག་དེང་རབས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་རྣམས་བླངས་ཏེ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་ང་རང་ཚོའི་སྔོན་སློལ་མ་ཉམས་པ་གནང་དགོས་པ་དང་། གསར་གཏོད་གནང་དགོས་པ། གཞན་ནས་ཁེ་ཕན་ལེན་ཐུབ་པ་ག་རེ་ཡོད་པ། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོས་བགྲོ་གླེང་གནང་དགོས་པ་དེ་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ལྷག་པར་དུ་གྲྭ་བཙུན་ན་གཞོན་ལོ་བདུན་ནས་དགུ བཅུ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གྲོས་གཞི་བཞག་འདུག དེ་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་ཏ་ཙང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ཐོག་མར་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་གསར་དུ་འབྱོར་སྐབས་གདན་ས་དང་བཤད་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་པའི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་དགོས་དང་མི་དགོས་ཀྱི་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཡོད་ན་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་གི་འདུག་གསུང་མཁན་དང་། མེད་ན་ཚང་གི་མི་འདུག་གསུང་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་རེད། ཐ་མ་དགེ་སྐྱོན་ཚང་མར་རྟོག་ཞིབ་གནང་བའི་རྗེས་སུ་གདན་ས་ཁག་གི་ནང་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྙེད་ནས་དེའི་ཐོག་ཐུགས་མཐུན་བྱུང་བ་རེད། དེ་སྔ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྦྱོང་མེད་པར་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུད་པའི་ཐོག

ནས་སློབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་ཡུལ་ལུང་གང་དུ་ཕེབས་ནའང་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ རེ་གྲངས་ནང་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཐོག་མར་ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ་མཁན་གྲས་སུ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་སྦྱོང་བ་དང་། ཕྱིའི་སྐད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཧ་ལམ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཚོ་གར་བཏང་བོ་ཚོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་གཞན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གྲྭ་གཞོན་དེ་ཚོ་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་ཐོག་ཏུ་ནང་དོན་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་མཁས་པ་ཚང་མ་ཐུགས་མཐུན་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་གདན་ས་ཚང་མའི་ནང་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཀིརྟིའི་དགོན་ཆེན་ཁག་གི་ནང་གྲྭ་བཙུན་ན་གཞོན་མང་པོས་སློབ་སྦྱོང་གནང་ཐུབ་པ་དེས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཉིས་པ། སློབ་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་རྒྱུ་དེ་བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་ཚད་ལྡན་ཡོང་དང་མི་ཡོང་ནི་སློབ་ཚན་ཚད་ལྡན་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་དང་། སློབ་ཚན་ཚད་ལྡན་ཡོང་དང་མི་ཡོང་ནི་སློབ་དེབ་ཚད་ལྡན་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་རྐྱང་གིས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དེབ་གྲངས་དྲུག་ཙུ་རེ་དགུ་ "བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན" གྱི་མཚན་ཐོག་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བ་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག ངས་ཆ་ཚང་གློག་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ནའང་ཆ་ཚང་གི་དཀར་ཆག་དང་དེབ་ཁ་ཤས་རེ་ཙམ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་། དེ་ཚོའི་ནང་མ་འགྲིག་ལྷུན་གྲུབ་ཅིག་ལ་སྔོན་མ་ནས་ངའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱུང་འདུག སྔོན་མ་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་སྐབས་སློབ་དེབ་ཟུར་དུ་མེད། སློབ་དེབ་ཟུར་དུ་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་རྗེས་སུ་དར་བ་རེད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་རྗེས་སྤྱི་ཡོངས་ནང་བཞིན་སློབ་དེབ་ཟུར་དུ་དགོས་པ་ཆགས་པ་རེད། སློབ་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ཚིག་སྦྱོར་

གསར་རྩོམ་བྱེད་པ་ལས། སྔོན་གྱི་གཞུང་དེ་ཚོ་རང་འཇགས་བཞག་ནས་དེ་དུས་བུ་དུས་བུར་བཟོས་ཏེ་སློབ་དེབ་ནང་བསྒྲིག་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་སྔོན་མ་ནས་ཡོད་པ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེས་དེ་རང་གནང་འདུག

དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དཔྱད་རྩོམ་དང་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་རིགས་དེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག སྔོན་གྱི་སློབ་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་སྤྱི་དོན་མ་གཏོགས་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་རིགས་ཏ་ཙང་ཙུང་ཙུང་རེད། སྤྱི་དོན་སོ་སོའི་འོག་ཏུ་དཔྱད་རྩོམ་གྱི་ལམ་ནས་མཐའ་དཔྱོད་ཡོད་པ་དེ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་དུས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ལྷག་པར་དུ་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་སློབ་དེབ་ཀྱི་མཇུག་ལ་ཟུར་བཀོལ་གྱི་སློབ་དེབ་ཅིག་འདུག དེ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་འདུག ལྷག་པར་དུ་འཛིན་གྲྭ་བརྒྱད་པ་དགུ་པའི་ཟུར་བཀོལ་གྱི་སློབ་ཚན་དེ་ཚོ་དགེ་བཤེས་ཐོན་པ་ཚོས་ཀྱང་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་ཐུགས་ཕན་གསོས་པ་ཞིག་དང་། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱའི་ཐོག་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ང་རང་སྣེར་གྱི་ངོས་ནས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་། ལེགས་སོ་བསྟུགས་བརྗོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བཅས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན༎ སློབ་དེབ་སྒྲིག་རྩོམ་གྱི་བྱ་བ་དེ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་མཁན་མང་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་མང་པོས་འབད་བརྩོན་ཡང་གནང་བ་རེད། སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭས་སློབ་དེབ་གསར་བཟོའི་འབད་བརྩོན་གནང་ཡོད། རྗེས་སུ་མཐར་འཁྱོལ་བྱུང་མིན་མ་ཤེས། རིན་པོ་ཆེས་མཐའ་འཁྱོལ་གནང་བ་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད།

སློབ་དེབ་འདིའི་སྐོར་ལ་དོགས་གཞི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཡོད། དོགས་གཞི་དང་པོ་དེ་སྔོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་འཛིན་གྲྭ་དགུ་པའི་བར་དུ་དེབ་དྲུག་ཙུ་རེ་དགུ་ཆ་ཚང་སློབ་དུས་ནང་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་དེ་གཟིགས་དགོས། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལ་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་བཞིན་ཡོང་ཐབས་མེད་པར་སྤྱིར་བཏང་གི་འགྲོ་སྟངས་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། རྒྱ་གར་ནང་ལོ་གཅིག་ལ་འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་པའི་ལས་ཉིན་དེ་ཉིས་བརྒྱ་ལས་མ་ཚུང་བ་ཡོང་

བའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཐུས་རེད། དེ་བྱུང་ན་དེའི་ནང་སློབ་ཚན་དེ་ཚོ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་ཚོགས་ཆེངས་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་ཆེངས་དེ་ཚོའི་ནང་ཏག་ཏག་འགྲོ་མིན་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པར་ཆ་བགོས་བྱས་ཏེ་སློབ་ཚན་གྱི་ཉིན་དེབ་ཅིག་བཟོ་ཐུབ་ན། ཉིན་རེ་ལ་སློབ་ཚན་ཧི་ཙམ་འགྲོ་བ་དང་། ལོ་གཅིག་གི་ཚོགས་ཆེངས་ལས་དུས་ཉིན་ཉིས་བརྒྱའི་ནང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཚར་གྱི་རེད་ཅེས་ཡོང་ཐུབ། གལ་སྲིད་དེ་ཚར་གྱི་མེད་ན་རྒྱས་བསྡུས་གཏོང་སྟངས་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས། གང་ལྟར་དགེ་སློབ་གཉིས་ཀས་ལོ་རེའི་སློབ་ཚན་དེ་འཛིན་གྲྭའི་དུས་ཡུན་ནང་ཏག་ཏག་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འཆར་གཞི་དེ་དང་པོ་ནས་བསམ་བློའི་ནང་ཚུད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དོགས་གཞི་གཉིས་པ་སློབ་ཚན་བཞག་ཕྱོགས་དེ་ཡིན། ད་ལྟ་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་ཚན་འཛོག་ཚུལ་བརྡ་སྦྲོད་དང་། སྔོན་དག ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ། ཆོས་འབྱུང་། རྒྱལ་རབས་ཏེ་སྡེ་ཚན་ལྔ་ལ་ཕྱེས་ཏེ་ཟུར་བཀོལ་བཅས་བཞག་འདུག ཕྱིར་བཏང་བརྡ་སྦྲོད་དང་སྔོན་དག་གཉིས་སྐད་ཡིག་ནང་མཉམ་དུ་བཞག་ན་མ་འགྲིགས་པ་མེད། དེ་བཞིན་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པོའང་དེ་བྱུང་རིག་པའི་ནང་མཉམ་དུ་བཞག་ན་མི་འགྲིག་པ་མེད། བོད་ཀྱི་སྔར་སྲོལ་ནང་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་འབྱུང་ནང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ལ་སོགས་པའང་སླེབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་ཟུར་དུ་བཞག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ་ལ་ཨིན་སྐད་དུ་ History དང་། སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་དུ་ཨིཏིཧཱས་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་ནང་དངོས་བྱུང་གི་གནས་སྟངས་མ་གཏོགས་རྟོག་པའི་སྒྲོ་བཏགས་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་སླེབས་ཀྱི་མེད། ལྷག་པར་དུ་བྱུང་རབས་ནང་རྒྱལ་རབས་རྐྱང་པ་བཞག་པ་དེ་འགྲིག་གི་མེད་ཚུལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཾབྷིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱལ་པོ་མ་གཏོགས་མ་བྱུང་བ་རེད་དམ། མི་དཀྱུས་མ་དང་སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་བྱུང་རབས་

ནང་སླེབས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། བོད་ནང་དེ་བྱུང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པས་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་དེ་བྱུང་རིག་པའི་གནས་སྟངས་ཚད་ལྡན་རང་མེད་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་མ་འོངས་པར་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་མེད་འགྲོ་དྲན་གྱི་འདུག

སློབ་དེབ་གསར་སྒྲིག་དེ་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་སྐོར་ཁོ་ན་རེད། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་ཚན་ནི་བོད་ནང་ལ་ཡིན་ན་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་སྟངས་དང་། རྒྱ་གར་ལ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་གྱི་འགྲོ་སྟངས་བཞིན་འགྲོ་གི་ཡོད་སྟབས་སློབ་ཚན་གཞན་མང་པོ་ཡོད། སློབ་ཚན་གཞན་དག་རྣམས་བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་དེབ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ། གང་ལྟར་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་ཡོད་པའི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་བོད་སྐད་ནང་གནང་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། དེ་མ་བྱུང་བར་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་བསྟེན་དགོས་ན། འཛིན་གྲྭ་དགུ་ལ་སློབ་དེབ་རེ་དགུ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་སློབ་ཚན་གཞན་ཚང་མ་ཁ་སྣོན་བྱས་པ་ཡིན་ན་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། སྐད་ཡིག་ལས་གཞན་པའི་སློབ་ཚན་ཚང་མ་བོད་སྐད་ཐོག་བསླབ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཁྱད་པར་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གམ་ཕ་སྐད་རང་གི་ཐོག་ནས་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད།

དེ་བཞིན་སློབ་དེབ་ནང་སྤྱིར་བཏང་གོ་བདེ་པོ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བོད་པའི་སྐད་ལ་ཆོས་སྐད་དང་། ཕལ་སྐད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཁྱབ་ཆེ་དྲགས་པ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་བརྡ་སྤྲོད་དང་མཐུན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་དང་། སྙན་ངག་གི་ནང་བཤད་པའི་གྲོང་པའི་སྐད་ཅེས་དབྱེ་བ་གཉིས་བཤད་ཆོག གྲོང་ཚིག་དེ་མེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་ཚིག་བརྗོད་རྣམས་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་གོ་བདེ་པོ་ཡོང་རྒྱུར་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལ།

དཔེར་ན། གཞུང་ལུགས་ནང་ཡོང་བའི་བརྡ་ཆད་དང་། དེ་བཞིན་ཡུལ་སྐད་ནང་ཡོང་བའི་བརྡ་ཆད་གཉིས་པོ་དེ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་ཆད་གཙོ་བོར་བཟུང་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། "ལྭ་བ" ཞེས་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། གཞུང་ལུགས་ནང་ "ལྭ་བ" ཞེས་པ་མིས་མ་བཅེམ་པའི་སྣམ་བུ་ཞིག་ལ་ལྭ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཡུལ་ལུང་ཁ་ཤས་ནང་ལྭ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཕྲུ་པའི་མིང་རེད། ཕྲུ་པའི་མིང་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལྭ་བ་དེ་སློབ་དེབ་ནང་འཁོད་ན། རྗེས་སུ་གཞུང་གི་ནང་ལྭ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་མགོ་འཁྲུགས་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་དེ་གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས། ཡུལ་སྐད་དེ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་དང་འགལ་ཟླ་མེད་ན་དཀའ་ངལ་མེད། འགལ་ཟླ་ཡོད་ན། ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྔོན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་སྙད་ནང་མེད་པ་དང་༑ རྒྱ་མིས་དབང་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་ཡོད། དེའི་ནང་ཁ་ཤས་དགོས་པ་ཡོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་མི་དགོས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དཔེར་ན། "སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ" ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་མིས་བཟོས་པའི་སྐད་ཅིག་རེད། ང་རང་ཚོ་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གསར་པ་ཞེས་ཟུར་དུ་བཞག་དགོས་པ་མེད། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྒྱ་མིས་ཆེད་མངགས་ཀླད་པ་བཀྲུས་པའི་རིམ་པའི་ནང་བཟོས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་པ་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་དོགས་ཟོན་གནང་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་དེ་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་གནོན་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ལ་གཞན་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དེ་བོད་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་ཏུ་ཉམས་ཆག་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་དང་བཙན་བྱོལ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཨིན་སྐད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་ནས་ཉམས་ཆག་འགྲོ་བ་དེ་གསལ་པོར་

མཐོང་ཐུབ། གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཆགས་པོ་མཁྱེན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་ནས་དགེ་རྒན་གྱི་ལག་དེབ་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་དགོས་མཁོ་ཆ་ཚང་ཚང་བ་ལྟ་བུ་འདུག རིན་པོ་ཆེ་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ཐོག་མའི་གྲས་སུ་ཡིན་དུས་དེས་ཐུགས་ཁྱད་བྱུང་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ལག་དེབ་དེ་ནི་ཨ་མདོ་ཐ་བ་ཙམ་མིན་པར་བོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་རྒན་སྲུས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནའང་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག་བསམས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེའི་ནང་དགེ་རྒན་གྱི་འོས་ཚོས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་དང་། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གསལ་པོ་བཀོད་འདུག ནས་རྒྱུན་དགེ་རྒན་གྱི་འོས་ཚོས་ནང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འོས་ཚོས་དེ་ཚོ་རེད༑ སེམས་མི་འགོངས་པ་ཉིད་ལ་སོགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།། དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན།། ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ཟླ་བ་དགུའི་རིང་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ལ་བསླབ་རྒྱུའི་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ཚང་འདུག་ཅེས་རྒྱ་གར་མཁས་པ་འགས་ང་ལ་བཤད་སོང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་གྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་ལོ་གཉིས་ཆགས་ཟིན་པ་རེད། ཡོངས་འཛིན་གྱི་འོས་ཚོས་དེ་དག་དགེ་རྒན་གྱི་ལག་དེབ་ནང་བཞག་ན། དེང་རབས་ཀྱི་དགེ་རྒན་གྱི་དགོས་མཁོ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་དེའི་ནང་ཚང་ཡོད། དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ་སོགས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ད་དུང་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་འོས་ཚོས་དེ་བཞག་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་པ་དེ་ང་རང་གི་རྨོངས་འཆར་ལྟ་བུ་ཡིན།

གང་ལྟར་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཐུགས་དྲན་གསོ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་གར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༨༣༥ ནས་འགོ་བཙུགས་ཀྱིས་མེ་ཀོ་ལེས་ (Macaulay) ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་བཏོད་པ་ནས་བཟུང་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་བར་ལོ་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་རྩ་མེད་ལ་ཕྱིན་པ་རེད། ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་འོག་ཏུ་ལོ་དྲུག་ཅུ་སོང་ཟིན་ནའང་

བཙན་བྱོལ་དང་བོད་གཉིས་ཀའི་ནང་བོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་རྩ་མེད་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དེ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བླ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིས་འབད་བརྩོན་གྱིས་བོད་ནང་ལའང་ཕན་ཐོགས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བོད་ནང་ཡོད་པའི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་དང་། བོད་མི་ཆོས་ལྡན་བསམ་ཐོལ་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་ལོ་དྲུག་ཅུ་གནས་ཐུབ་པ་ལ་བལྟས་ན། མ་འོངས་པར་ལོ་བརྒྱ་ཐག་ཁ་ཤས་རིང་གནས་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་གནང་བ་ཡིན་ན། ཁྱན་ཁྱན་འབད་བརྩོན་ཐུབ་ངེས་ཤིག་རེད། དེ་ཚོ་སློབ་དེབ་དང་སློབ་ཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་རྣམས་ཡིན།

གྲོས་གཞི་དང་པོའི་ནང་སློབ་ཕྲུག་ལོ་བདུན་ནས་ལོ་དགུ་བར་གྱི་ན་གཞོན་ཚོའི་སྐོར་རེད༑ དེ་ལ་དམིགས་བསལ་ཇོག་ཇོག་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། སློབ་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད། དང་པོ་དེ་ཕ་མ་རེད། གཉིས་པ་དེ་དགེ་རྒན་རེད། གསུམ་པ་དེ་སློབ་ཕྲུག་རེད། བཞི་པ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་རེད། ལྔ་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རེད༑ དེ་ལྔ་པོ་སློབ་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐེ་བྱུས་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཕྲུ་གུ་མ་འབྱར་ནས་ལོ་བརྒྱད་བར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཝླད་པའི་གནས་ཚད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་ཤོས་ཡིན་པ་ཚང་མས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཕྲུ་གུ་དགེ་རྒན་ས་ལ་མ་སླེབས་གོང་དུ་ཕ་མས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། མ་འོངས་པར་རབ་བྱུང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུའི་ཕ་མ་དེ་ཚོ་ལའང་རྒྱུན་དུ་ཟབ་སྦྱོང་དང་ལམ་སྟོན་གནང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།

དེ་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་ཡིག་མང་པོ་བསླབ་ན་ཤེས་བདེ་ཤོས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བརྩི་བ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚུང་དུས་ནས་སྐད་མང་པོ་བསླབ་དགོས་རེད་ཟེར་བའི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་དང་། ལོ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཝླད་པ་ཡར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེར་སྐད་ཡིག་གཅིག་མ་གཏོགས་

བསླབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་རང་སྐད་མ་གཏོགས་བསླབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐབས་དེར་སྐད་ཡིག་མང་པོ་བསླབ་ན་བསམ་བློ་ཚང་མ་འཛིངས་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཅིག་རེད། དེ་གཉིས་པོའི་ནང་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆུང་དུས་སྐབས་ལ་སྐད་ཡིག་མང་པོ་བསླབ་རྒྱུ་མེད་པ་དེའི་ཐོག་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་མོས་མཐུན་གནང་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་རྣམ་རྟོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་དེ་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རེད། སྐད་ཡིག་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་དེ་ཕྲུ་གུ་ལ་ཡོད་ན། འཛིན་གྲྭ་བཞི་པ་ཡན་ནས་སྐད་ཡིག་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ག་ཚོད་བསླབ་ནའང་། རང་གི་སྐད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། སོ་སོའི་ལང་ས་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཤོར་བར་བསྡད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། བསམ་བློ་གཏོང་དུས་རང་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏང་ཐུབ་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་རྟོག་དེ་རང་སྐད་ཀྱི་མཉམ་དུ་འགྲོ་བ། སྐད་ཡིག་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་ཕར་འགྱུར་མི་འགྲོ་བ་བཅས་ཡོང་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཕ་མ་ཚོ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། སྐད་ཀྱང་རང་སྐད་ཁོ་ན་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ།

དེང་རབས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དུ་དགེ་རྒན་ཚོས་ཕྲུ་གུའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ཕྲུ་གུའི་སེམས་ཁམས་ཡག་པོ་མ་ཤེས་ན། དགེ་རྒན་གྱིས་ཕྲུ་གུའི་བློ་ལ་འཇུག་པའི་སློབ་ཁྲིད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ཕྲུ་གུའི་སེམས་ཁམས་ཤེས་དགོས་ཞེས་པ་དེ་དེང་རབས་དང་། སྔར་སྲོལ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་གདུལ་བྱ་བགྲི་མི་ཐུབ་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནང་ཡང་ཡང་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་རང་ཚོ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་མཁོ་དེ་དགེ་རྒན་ཚོས་ཕྲུ་གུའི་སེམས་ཁམས་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྲུ་གུའི་སེམས་ཁམས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བའམ་བློ་སྦྱངས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སློབས་ཐུབ་པ་དང་། བྱ་

བ་ངན་ཞེན་དང་བདག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱངས་ཐུབ་པ་སོགས་དེ་འདྲའི་བསམ་བློའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ཚོ་སྦྲུ་གུའི་སྐྱིད་པའི་ནང་ བླུག་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས། གང་ལྟར་སྦྲུ་གུ་ཚུང་ཚུང་ཁོ་རང་ཚོའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་ཆབས་ཅིག དེ་ལའང་བཟོ་བཅོས་དང་སྟོན་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། བསམ་པའི་འཁྲིར་སོ་ཁྲིད་པར་བ་ང་རང་ཚོས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྒྲུན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགེ་རྒན་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པ་དེ་ཐུགས་གཟབ་ཆེན་པོ་རེད། གྲོས་གཞི་དང་པོའི་སྐོར་ལ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན།

གྲོས་གཞི་བཞི་པའི་ནང་། དགེ་རྒན་དང་དགེ་ཕྲུག་གི་བར་དང་། ལྷག་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ནང་དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་དབར་བླ་མ་དང་སློབ་མའི་འདུ་ཤེས་དགོས་མིན་སྐོར་རེད་འདུག འཛིན་གྲྭའི་ནང་སློབ་མཁན་དགེ་རྒན་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་སྤེལ་མཁན་དགེ་རྒན་གཉིས་པོ་ཐ་དད་བྱས་ན་ཡག་པོ་མེད་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་ཐ་སྙད་རིག་པ་སློབ་མཁན་རྣམས་དགེ་རྒན་ལ་བརྩི་བ་དང་མི་བརྩི་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་གི་འདུག བོད་ནང་ལའང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སློབ་མཁན་དགེ་རྒན་རྣམས་བླ་མའི་གྲངས་སུ་མི་བརྩི་བ་མང་པོ་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྔག་ས་དེ་སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པ་ལ་བསྒྱུར་གྱི་ཡིན་ཞེས་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་དགེ་རྒན་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་འཛིན་གྲྭ་བརྗེ་པོ་རྒྱག་པའི་ལམ་སྲོལ་བྱུང་སྐབས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཁག་པོ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་དེའི་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། གཞན་ཡང་མཁན་པོ་སོ་སོའི་བརྩི་བཞག་དང་ཆོས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཚོ་བླ་མར་བརྩི་བ་དང་མི་བརྩི་བ་ཅི་རིགས་རེད། ང་ཚོས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཁོ་ན་བྱས་ནས་བསླབ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེས་ན་སློབ་མས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཇལ་འབུལ་བ་སོགས་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞག་མི་དགོས། སྔོན་མ་བོད་པའི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མ་ཚུགས་སྐབས་ཆོས་དགེ་ཟེར་བ་ཞིག་ལོགས་སུ་བཙུགས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཡིན་ཚོད་འདུག

དགེ་རྒན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ཀུན་སྤྱོད་དེ་རེད། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དགེ་རྒན་ལ་ཤེས་ཡོན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་ཀུན་སྤྱོད་ཚད་ལྡན་མེད་ན། སློབ་ཕྲུག་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཡོང་བ་དང་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་ཁག་པོ་རེད། དགེ་རྒན་རང་ཉིད་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དགེ་ཕྲུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏན་ཏན་ཡོང་ཐུབ་མདོག་ཁ་པོ་རེད།

དེང་སང་སྤྱིར་སློབ་སྦྱོང་དང་། དམིགས་བསལ་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་འགལ་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་ནི་འདོད་རྔམས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དཔལ་འབྱོར་ལ་རྔམས་པ་དེ་རེད། དགེ་རྒན་གྱི་རིགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རབ་བྱུང་གི་དགེ་རྒན་གྱི་རིགས་དེ་ཚོ་དོན་ཤུང་བ་བྱ་བ་ཤུང་བ་དང་༑ དཔལ་འབྱོར་ལ་ཁྱོན་ནས་དོ་སྣང་མེད་པ། དངུལ་ལ་དོ་སྣང་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དགེ་རྒན་དངུལ་ལ་རྔམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དགེ་ཕྲུག་ལ་དངུལ་ལ་རྔམས་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དོན་མི་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་རེད། དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ། མིང་ལ་མཐུན་རྐྱེན་ཟེར་ཡང་ཆོས་ཕྱོགས་ལས།། ཉམས་བྱེད་འདོད་ཡོན་བདུད་ཀྱི་གཡབ་མོ་སྟེ།། ཞེས་གྲུང་ཐང་གིས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་རེད། ད་ལྟ་ཚང་མ་ལ་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་ཡོང་བ་དེ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདོད་རྔམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་འཁྲུགས་བསྡད་ཡོད་རེད༑ དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་ཀས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཐོག་མར་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དེ་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཡག་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བརྒྱབ་ཆོག

དུས་ཚོད་ཀྱི་རྐྱེན་པས་འདིར་མཚམས་འཇོག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོས་བགྲོ་གླེང་དེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཐོན་པའི་གྲུབ་དོན་དེ་ཚོ་བོད་རིགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མི་རིགས་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

(༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༧ ཉིན་རྡ་སར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཀིརྟིའི་གྲྭ་ཚང་གིས་གོ་སྒྲིག་འོག་མ་འོངས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རབ་བྱུང་པོ་མོ་ན་གཞོན་རྣམས་སྐྱེད་སྲིང་མཛད་སྟངས་ཀྱི་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཆེན་མོ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད། སྐབས་དེར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཚོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཡོད།)

༄༅།། འདྲི་རྩོམ་ཁག

༄༅ བོད་གཞུང་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གསར་ཤོག་གི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྔོན་གླེང་།

༄༅། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཱནྡྷིས་གསར་ཤོག་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་། ཚོར་སྣང་གོ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་རྒྱུ་དང་། འོས་འཚམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགྲེམས་སྤེལ་གྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གོ་རྟོགས་དང་ཚོར་སྣང་གསར་པ་བསྐྲུན་རྒྱུ། དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་རྣམས་འཇིགས་ཞུམ་མེད་པར་མཇུབ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་གསར་ཤོག་ཁག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་གསུམ་ག་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་གིས་སྤེལ་བའི་གསར་ཤོག་ཁག་གོང་སྨོས་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར། གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ལངས་ཕྱོགས། དེ་དག་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་རྒྱུ་མཚན་ཁག་མང་ཚོགས་སུ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་རྒྱུ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ལངས་ཕྱོགས༑ ལས་དོན་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་དངོས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེའང་དེང་རབས་ཀྱི་སྲིད་དོན་པས་བཟུང་བའི་གཞུང་ཁག་གིས་སྤེལ་བའི་བསྒྲགས་གཏམ་ (Propaganda) ལྟ་བུ་རབ་བཏགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པར་བདེན་པ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་གིས་སྐྱོན་ཡོན་ཡོངས་རྫོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསལ་བཤད་ཐུབ་པ་དང་། གཞུང་གིས་ལས་དོན་ཇི་བྱས་མང་ཚོགས་ལ་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡོང་ཐབས་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་རྣམས་དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་གསལ་བསྒྲགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་རང་རེའི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཡིན།

(༢༠༠༥ ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བོད་གཞུང་དྲིལ་བསྒྲགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གསར་ཤོག་གི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྔོན་གླེང་དུ་བྲིས།)

༄ བསྟོད་ཚིག

༄༅།། ཨེ་མ་ཧོ། རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས།།
ཕྱག་ན་པད་དཀར་འཆང་བ།།
གངས་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་མགོན་དུ།།
ངུར་སྨྲིག་འཛིན་པའི་རྣམ་རོལ།། ༡

རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚོའི།།
གསང་གསུམ་མཛད་འཕྲིན་བཟང་པོ།།
འཇིག་རྟེན་ཁྱོན་ལ་ཁྱབ་པའི།།
བཀའ་དྲིན་སུ་ཡིས་བརྗོད་ནུས།། ༢

དམ་ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མ།།
ཉམ་ཐག་སྐྱོང་བའི་ཕ་མ།།
གཉན་འཕྲང་སྒྲོལ་བའི་དེད་དཔོན།།
ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་དཀའ།། ༣

སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་བྱོན་པས།།
མ་ཐུལ་སྙིགས་དུས་འགྲོ་ལ།།

རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་སྟོན་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༤

གོྴ་ཏམ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པའི།།
ཞབས་པད་མ་ཟིན་བསོད་དམན།།
དུས་མཐའ་གངས་ལྗོངས་འགྲོ་ལ།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༥

ཟབ་རྒྱས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ།།
མདོ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་ཡང་སྙིང་།།
གོ་སླའི་ངག་གིས་སྟོན་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༦

དུག་གསུམ་ཐན་པས་གདུང་བའི།།
ཐ་ཚོད་སྙིགས་འགྲོའི་སེམས་ལ།།
བྱིན་རླབས་ཆར་གྱིས་བརླན་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༧

དྲག་བཙན་དཔུང་གིས་བདས་པའི།།
ཉམ་ཐག་བཙན་བྱོལ་བོད་མིར།།
མགོ་རྒྱུའི་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་མཁན།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༨

ན་གཞོན་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ།།
གནའ་དེང་ཤེས་ཡོན་འདབ་ཤོག །
གཉིས་ལྡན་སྨྲུན་པའི་འདྲེན་པ།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༩

གཞིས་འཁོད་བོད་རིགས་སྤྱན་ལྷར།།
འཛིགས་རྡུང་དུཿཁའི་མུན་གློང་།།
རེ་བའི་འོད་ཟེར་སྤྲོ་མཁན།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༡༠

ཚོལ་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས།།
དམ་ཚིག་ཟོང་ཁ་གཅིག་ཏུ།།
བསྒྲིལ་མཛད་སྟོན་མེད་དབུ་ཁྲིད།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༡༡

གནའ་སྲོལ་བོད་ཀྱི་ཚབ་སྲིད།།
ཚད་ལྡན་མང་གཙོའི་ལམ་དུ།།
ཚེགས་མེད་བདེ་ལྷག་སྒྲུར་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༡༢

འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྲོལ་བཟང་།།
ཚང་ལ་མ་ནོར་རྒྱུན་འཛིན།།

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྤྱི་ལ་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༡༣

འཇིག་རྟེན་ས་ཡི་གོ་ལའི།།
ཕྱོགས་ཀུན་བྱམས་བརྩེའི་འཛུམ་ཟེར།།
དཀར་འཛུམ་ཡུག་གིས་ཁྱབ་མཛད།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༡༤

དམག་དང་མཚོན་གྱིས་བསྐྲལ་བས།།
གདུང་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ལ།།
ཞི་བདེའི་དགའ་སྟོན་སྤྲིན་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༡༥

དེང་རབས་རང་བདེ་གཉེར་བས།།
ཐོབ་ཐང་རྩོད་པའི་དོ་རྭར།།
ཀུན་ཁྱབ་འགན་ཁུར་སྟོན་མཁན།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༡༦

ཕྱི་དངོས་ཚན་རིག་ལོ་མར།།
ནང་དོན་སྦྱབ་ཤིང་གཡོས་པས།།
སྙིང་བཅུད་མར་གསར་འདོན་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལོ།། ༡༧

ཆོས་དང་ཡོད་མེད་ཀུན་ལ།།
ཡོངས་ཁྱབ་མི་ཡི་སྤྱོད་བཟང་།།
གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་འདྲེན་པ།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༢༨

རྣམ་མང་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ལ།།
ཕན་ཚུན་དག་སྣང་འོད་ཀྱིས།།
ཕྱོགས་རེས་མུན་སྟུག་སེལ་མཁས།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༢༩

འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན།།
རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་བདག །
བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་བླ་མེད།།
ཁྱེད་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་འོ།། ༣༠

གང་གི་དྲིན་གྱི་ཕ་མཐའ།།
གཏོང་བཞི་ཚངས་པས་མི་དཔོག །
གང་གི་དྲིན་གྱི་ལྗིད་ཚད།།
ཞོ་འཐུང་རྡུས་པས་མི་ཐེག ༣༡

འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་རྒུ་སྤྱི་དང་།།
ཁྱེ་བྲག་གངས་ལྗོངས་བོད་མིས།།

ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཕུང་པོ།།
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཞལ་དཀའ།། ༣༢

འོན་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ཆ་ཤས།།
བསབ་འདོད་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད།།
རྗེས་དྲན་དད་པའི་གདུང་དབྱངས།།
སྙིང་གི་ཁོང་ནས་ཕོན་སོང་།། ༣༣

མཁའ་ཁྱབ་སྐྱེ་རྒུའི་མགོན་དུ།།
ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་།།
ཐུགས་བཞེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི།།
སྨོན་ལམ་སྙིང་ནས་ཞུ་འོ།། ༣༤

མགོ་ནག་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ།།
འཕགས་མཆོག་མིག་མི་འཛུམ་གྱིས།།
བདག་སོགས་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ།།
འབྲལ་མེད་རྗེས་སུ་གཟུང་མཛོད།། ༣༥
ཨེ་མ་ཧོ།། །།
(བོད་གཞུང་སློས་གར་ཚོགས་པས་བསྒྲུབ་ངོར་ ༢༠༡༤ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བྲིས།)

༄ པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅།། ཨོཾ་སྭསྟི། མཐའ་བྲལ་མཁྱེན་པའི་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་ངོགས།། མཐའ་བྲལ་རྗེས་བརྩེའི་ཆུ་འཛིན་སྟུག་པོ་ལས།། མཐའ་བྲལ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱི་སྦྲང་ཆར་འབབ།། མཐའ་བྲལ་འགྲོ་བའི་ཞིང་སར་འབེབས་དེས་སྐྱོངས།། ཆོས་ཕྱུང་ཀུན་གྱི་ཡང་སྙིང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ།། དངོས་དང་སྦས་དོན་ཟབ་རྒྱས་བརྗོད་བྱའི་གནད།། ཇི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་ལུང་ཟིན་ཤིང་རྟ་ཆེ།།། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་མཆོད།། རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན།།། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད།། གངས་རིའི་ལྗོངས་སུ་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པའི།། བཀའ་གདམས་བཤེས་གཉེན་ཡོངས་ལ་དད་ཕྱག་བཙུགས།། ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི།། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མན་ངག་མཆོག །ཚིག་ཉུང་དོན་འདྲིལ་རྒྱུད་ཐོག་འགེལ་བདེ་བ།། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དྲན་མོ་འདི་ཀོ་རྨད།། བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གདམས་པའི་གཏེར་ཆེན་མཛོད།། བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་ཡོངས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས།། སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་རིན་བྲལ་དབྱིག་གི་ཚོགས།། སྙིགས་དུས་སྐྱེ་རྒྱུའི་ཉེར་འཚོར་ཐང་མར་བཏལ།།། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་དྲི་མེད་ཀྱིས།། མ་ཁྱབ་པ་འམ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་གང་དེར།། ཤུགས་དྲག་བརྩེ་བས་བསྐྱོད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས།། གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་ཡི།། རྣམ་དག་སྨོན་ལམ་མཆོག་དེའི་མཐུ་གྲུབ་པས།། བསིལ་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ལྷུན་པོ་དུས་དན་མཆོར།། བྱིང་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་ལུས་སྟོབས་ཀྱིས་བཏེག་པའི།། ཁྱབ་འཇུག་རུས་སྦལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཟེད།། དྲི་མེད་རྒྱལ་བསྟན་གཏྣའི་ཀླུང་ཆེན་པོ།། འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་དབང་ཕྱུག་རལ་ཀླུང་ནས།། ལེགས་འབབ་གངས་ལྗོངས་ཛམྦུའི་མགྲིན་བསྐྱིལ་བ།། ས་ཆེན་སྐྱེ་འགྲོའི་ཉེར་འཚོར་སླར་ཡང་སྐྱུག །རྟུལ་སྙེད་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་

འཕྲིན་ལས་ཀུན།། གཅིག་ཏུ་བསྡུམས་པའི་གསུང་གསང་མི་ཟད་མཛོད།། གྲངས་མེད་རྒྱལ་བས་མ་ཐུལ་སྙིགས་དུས་འགྲོར།། སྨིན་པའི་གྲགས་སྙན་སྲིད་ཞིའི་ཕ་མཐར་རྟེན།། སྲོལ་རྒྱུན་ལེགས་བྱུང་ཡུག་གཅིག་གིས།། ཁྱབ་པའི་གནའ་བོའི་གངས་ཅན་པ།། མ་བསླབ་ཡིག་དྲུག་ཆོས་དབྱངས་ཅན།། དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བགྲི་བའི་ཚུལ།། གཅིག་ལྷག་ཉི་ཤུའི་དུས་ཀྱི་སྤྲིན།། རྣམ་མང་རྟོག་པའི་ཆུ་རིས་ཅན།། འདོད་པའི་རླུང་གིས་གཡོ་དག་གི། དོན་དུ་འགྱུར་དཀར་ལེགས་གཟིགས་ནས།། དེང་རབས་གོང་མའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས།། བཅིངས་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་སླད།། ད་ལྟའི་དངོས་དོན་དང་སྦྱར་བའི།། སྔོན་མེད་འཆད་ཚུལ་གསར་པ་སྤེལ།། གཞི་དང་ལྟ་གྲུབ་ལམ་གྱི་ཆོས།། གཞུང་དོན་རྣམ་གསུམ་དང་པོ་གཉིས།། རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་དང་།། ཆོས་མེད་པས་ཀྱང་སྦྱང་བྱར་བཞེད།། དེ་སྐད་རྣམ་མང་ཤེས་བྱའི་ཚུལ།། རྒྱ་ཆེན་འགྲོ་ཁམས་དང་འཚམས་པར།། རྟོན་བཞིའི་ཚད་མས་ལེགས་བཀྲལ་བར།། ཉན་བསམ་སྒོམ་པའི་སྲོལ་བཟང་ཕྱེ།། རིག་བྱེད་གྲངས་ཀྱི་རིགས་པའི་མེས།། ཡོངས་སྦྱངས་ལེགས་བཤད་སུཕཊ།། དེང་རབས་སྐྱེ་རྒུའི་ན་རྒྱན་དུ།། དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུན།། དེ་ཡི་ངོ་མཚར་བརྗོད་པ་ལ།། མཚོ་བྱུང་མགྲིན་པའང་ངལ་བའི་ཚུལ།། རྒྱུད་མང་སོར་མོས་བགྲོལ་བའི་གདངས།། སྙན་པོས་མི་མངོན་དབྱིངས་སུ་སྦས།། ཀླུ་སྒྲུབ་རྟ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ།། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྷས།། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་བརྒྱ་ཡིས།། གབ་པ་བཀྲལ་ཞིང་མ་ཚང་བསྐངས།། དེ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་གི། ཟབ་བརླིང་རྟོགས་དཀའི་དོན་རྣམས་ལེགས་བཀྲོལ་སླད།། ས་བཅད་རྣམ་བཤད་ཚིག་སྟོན་མཆན་བུ་སོགས།། གང་འོས་སྐབས་དང་སྦྱར་བའི་ཞལ་སྐྱོང་མཛད།། རྒྱལ་བ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཟས་གཙང་སྲས།;; རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་།། རྒྱལ་བ་ལས་ལྷག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི།;; དགོངས་པ་གསལ་ཕྱིར་(རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ་)ཡིན།། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་ཁྲིད་རྒྱུན།། ལན་གྲངས་དུ་མར་སྩལ་བའི་སྐབས་རྣམས་སུ།། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི།། ལེགས་བཤད་བརྗེད་དུ་ཕངས་པ་མཆིས་སོ་ཅིག །དང་

བརྟོན་ལྷག་བསམ་འཇུག་པ་རྣམ་དག་གིས།། ཡུན་རིང་འབད་པས་བཏུས་ཏེ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ།།། སྦྱར་ཞིང་ཞུས་ཏེ་དག་པར་མཛད་པའི་ཁུར།། བཞེས་པའི་བྱེད་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་བོ།། བསྟན་པ་སྤྱི་བཤད་འཕྲོས་དོན་བཅས་པ་དང་།། བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་ཞལ་སྐྲོང་མཚན་བྱ་བཅས།།། གླེགས་བམ་འདྲེན་བྱེད་གྲངས་སུ་བཞུགས་པ་འདི།། སྐལ་ལྡན་ཡོངས་ལ་སྨན་ཕྱིར་པར་དུ་བསྒྲུབས།། འདི་ལས་འོང་བའི་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་དྲི་མེད་དུང་དང་ཀུནྡ་ལྟར།། མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ནག་ནོག་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ།། ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས།། མ་གྱུར་འགྲོ་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་འཐོབ་ཕྱིར་བསྔོ།། འཇིག་རྟེན་དེང་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི།།། སྐུ་ཚེ་ཡུན་བརྟན་ཐུགས་བཞེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ།། འགྲོ་ཀུན་སྙིགས་མའི་རྒྱུད་ཚོགས་ལས་གྲོལ་ཏེ།། ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགའི་དཔལ་གྱིས་འཚོ་བར་སྨོན།། ཁྱད་པར་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་ཞིང་གི་འགྲོ།། གནས་སྐབས་ཕྱི་ནང་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་ཞིང་།། མྱུར་དུ་གངས་ཅན་མགོན་པོའི་དགྱེས་པའི་ཞལ།། མཇལ་བའི་སྐལ་བཟང་བདེ་ལྣག་ཐོབ་པར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདིའང་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཞལ་སྐྲོང་༼རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ་༽ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྲག་གཡབ་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་མང་ཐུགས་བརྟོན་ཆེན་པོས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་ལམ་རིམ་ཁྲིད་གཞན་དག་མང་པོའི་བཀའ་ཁྲིད་སྤྱི་རྗེས་ཐེངས་མང་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཞལ་སྐྲོང་གི་ཚུལ་དུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་མཛད་པ་༼རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ་༽ཞེས་པ་བོད་གཉིས་དཔལ་ལྡན་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་དང་ཛར་མ་ནིའི་བོད་ཀྱི་ཁང་པ་གཉིས་ནས་རྒྱུ་སྦྱོར་གྱིས་པར་སྐྲུན་མཛད་སྐབས་པར་བྱང་སྨོན་ཚིག་ཅིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་༸སྐྱབས་མཆོག་མཚུངས་མེད་བྲག་གཡབ་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལྷ་རིག་རྟེན་བཅས་བཀའ་ནན་ཕེབས་པ་བཞིན། ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་ཟམ་གདོང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དྭང་བས་སྨོན་པའོ།། ཛཡ་ཛགྟ།། །། (༢༠༡༨ ལོར་བྲིས།)

༄ རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་ས་བཅད།

༄༅།། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་གཞུང་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྐད་ཀྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ།། དང་པོ་སྐད་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ།། དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི་ "ན་མོ······ ནས······ གུས་པའི་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི་ "ཕན་བདེ་འབྱུང་གནས······· ནས······· བཤད་པར་བྱ།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱ་བར་བསྐུལ་བ་དང་། སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱ་བར་བསྐུལ་བ་ནི་ "དལ་འབྱོར་གྲུ་ཆེན····· ནས······· ཉིན་མཚན་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྔོན་འགྲོ་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པ་དང་། དངོས་གཞི་སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་སྔོན་འགྲོ་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པ་ནི་ "གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ······ ནས······ དབེན་པ་བསྟེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་

སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པ་དང་། གྲོགས་ངན་སྤངས་ནས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ། བསྟེན་ནས་བློ་རིམ་པར་སྦྱོང་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པ་ནི་ "ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛའ་བཤེས······ ནས······ ཚེ་འདི་བློས་བཏང་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་གྲོགས་ངན་སྤངས་ནས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་ "གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ······ ནས······ གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་བསྟེན་ནས་བློ་རིམ་པར་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་སྦྱོང་བ་དང་། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེད་པའོ།། དང་པོ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་སྦྱོང་བ་ནི་ "རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་ར······ ནས······ དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེད་པ་ནི་ "ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་······ ནས······ ནམ་ཡང་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན༎" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་ "སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩ་རྟེའི········· ནས······ དོན་དུ་གཉེར་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན༎ གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། སྦྱངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གསུམ། མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཚུལ། རྐྱེན་ངན་ལམ་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་བློ་སྦྱོང་གི་བསླབ་བྱ་ཁག་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་ “ཐོག་མེད་དུས་ནས…… ནས……… བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་ “སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས……… ནས……… ཡང་དག་བརྗེ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གསུམ་པ་རྐྱེན་ངན་ལམ་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་བློ་སྦྱོང་གི་བསླབ་བྱ་ཁག་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་བསླབ་བྱ་དང་། རང་ལ་ལྟོས་པའི་བསླབ་བྱའོ།། དང་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་བསླབ་བྱ་ནི་ “སུ་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས…… ནས…… སྤྱི་བོར་ལེན་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།། ” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་དྲུག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་རང་ལ་ལྟོས་པའི་བསླབ་བྱ་ནི་ “འཚོ་བས་ཕོངས་ཤིང…… ནས…… འཕྲལ་ལ་སྦྱོང་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།། ” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་བཞིས་བསྟན། གཉིས་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་ “ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དག…… ནས…… ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་ “ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང…… ནས…… འཁྲུལ་པར་ལྟ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།” ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་སྦྱངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཉིན་རེའི་ཉེར་མཁོའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི་ "བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་…… ནས…… ཞེས་རབ་སྒོམ་པ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་དྲུག་གིས་བསྟན། གཉིས་པ་ཉིན་རེའི་ཉེར་མཁོའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི་ "རང་གི་འཁྲུལ་པ་རང་གིས…… ' ནས…… བྱང་ཆུབ་བསྔོ་བ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་བདུན་གྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གསུམ། རྫོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་། ཁེངས་སྐྱུངས་ཞིང་ནོངས་པ་བཟོད་གསོལ། རྩོམ་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ།། དང་པོ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི་ "མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས…… ནས…… རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ལགས་པར་སེམས།།" ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ཁེངས་སྐྱུངས་ཞིང་ནོངས་པ་བཟོད་གསོལ་ནི་ "འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པ…… ནས…… དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པ་མཛད་དུ་གསོལ།།" ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན། གསུམ་པ་རྩོམ་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་ནི་ "དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི"…… ནས…… སྲིད་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །" ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏོ།། །།

(རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་ས་བཅད་འདི་བཞིན་ ༢༠༡༨ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ དང་ ༡༦ ཉིན་གཉིས་རིང་ལ་དྭགས་སླེའི་ཅོག་ལམ་སར་དུ་ཆགས་པའི་ཊུ་ཪོག་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་སྡིངས་གྲྭ་ཚང་དུ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་མཛད་པའོ།། །།)

༄ བསྟོད་ཚིག

༄༅། ཨོཾ་སྭསྟི། ཡེ་ཤེས་འོད་སྣང་ཐང་མར་བརྡལ་བའི་ཀློང༌། མཚན་དཔེའི་མཛེས་སྡུག་ངོ་མཚར་མིག་གི་གསོས།། བགྲང་ཡས་འགྲོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་འགྲེམས་པའི༔ ཁྱབ་བདག་གདོད་མའི་མགོན་དེས་འགྲོ་འདི་སྐྱོངས།། མདོ་རྒྱུད་ཚད་མའི་ལུང་གི་དབང་པོའི་གཞུས།། གང་མཚན་ཀུན་གསལ་དབྱིངས་སུ་རབ་བཀྲ་བས།། མཐའ་བྲལ་གངས་ལྗོངས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བཟང་གི། འདྲེན་བྱེད་དོན་ལྡན་བྱེད་པོ་དེ་སུ་ཞིག སྲིད་དང་ཞི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ཐར་པ་མཆོག་གི་ས་བོན་བསྐྲུན།། གཞོམ་གཞིག་འཇིག་བྲལ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྙེས་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱི་གསུང་དབྱངས་སྙན།། ས་གསུམ་སྐྱེ་རྒུའི་མགོན་དཔུང་དམ་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བས་མངའ་གསོལ་བའི།། རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་གྲགས་པས་ཡོངས་བསྔགས་དགེ་སྦྱོང་དེ་ལས་གཞན་ན་གང༌།། ཐུགས་བསྐྱེད་ས་བོན་གྲུང་པོ་ཚོགས་ཟུང་གི། བརླན་དྲོད་བསེར་བུའི་རྐྱེན་ཀུན་འཇོམས་པ་ལས།། རྣམ་བྱུང་ཡོངས་འདུའི་ཁོ་ལག་རྫོགས་པའི་ལྗོན།། འཕྲིན་ལས་བསིལ་གྲིབ་ཡངས་པོས་ཀུན་བཟོད་ཁྱབ།། གང་གི་རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་བཟང་པོས།། རིག་བྱེད་ཆུ་ཀླུང་གིས་འཁྱུད་གསེར་ལྡན་ལྗོངས།། ངུར་སྨྲིག་བླ་གོས་འཛིན་པས་ཡོངས་ཁྱབ་པའི།། ངོ་མཚར་གཏམ་སྙན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛེས་མས་སྒྲོགས།། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཅུད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ༔ ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཚིག་གིས་མི་མཚོན་པ།། རྟོག་མེད་བརྗོད་བྲལ་སྤྱོད་པ་ཀློང་བརྡོལ་བའི།། གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུས་གངས་ལྗོངས་ཁྱབ་པར་མཛད།། དེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་དམ་པའི་ཆོས།། ཀློག་དང་སྒོང་བས་ཡོངས་བཟུང་བའི།། རྣམ་འདྲེན་སྟོན་པ་གཉིས་པ་

ཞིག། བསྟན་པ་འདི་ལ་སླར་ཡང་བྱོན།། གང་གི་ངོ་མཚར་བརྗོད་པའི་གཏམ།། མེས་པོའི་སྨྲ་བའི་སྒོ་བཞི་ནས།། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་།། མཐའ་དག་བརྗོད་པར་ག་ལ་ནུས།། འོན་ཏེ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཆ།། ཙུང་ཟད་ བླང་སླད་རྩོལ་བའི་གཟུགས།། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྲེང་བ་འགས།། སྨྲ་བའི་འབབ་སྟེགས་དོན་ཡོད་བྱས།། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་དེ།། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཞིང་གཞན་དུ།། འཇིག་རྟེན་སྣང་ངོར་གཤེགས་པ་ནས།། འཇིག་རྟེན་སྐར་རྩིས་ལོ་ཡི་གྲངས།། བཀྲ་ཤིས་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཕྲག་སོང་བའི་དུས།། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྤྱོར་བའི་ཚོ་ག་ལ།། མངོན་པར་གཞོལ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི།། ཚིག་སྦྱོར་དམ་དུམ་དྭང་བས་ཡིད་ཀྱིས་སྨྲས།། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་མཉམ་མེད་འབྲི་གུང་པའི།། རིང་ལུགས་དྲི་མེད་སྲིད་མཐར་གནས་པ་དང་།། འགྲོ་རྣམས་སྙིགས་ལྔའི་རྒྱུད་ཚོགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་།། གངས་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་འགྱུར་ཤོག ཅེས་པ་འདིའང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཁང་ནས་ལྷ་རིག་རྟེན་བཅས་ནན་བསྐུལ་མཛད་པ་བཞིན་ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་ཟམ་གདོང་བློ་བསྟན་གྱིས་དྭང་བས་སྨོན་པའོ།། །།

(འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཧྲིལ་པོ་འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་དུས་དེབ་ཅིག་འདོན་འཆར་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁྱབ་ལྷན་ཁང་ནས་བསྔོད་ཚིག་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་ ༢༠༡༨ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བྲིས་ཏེ་ཕུལ།།)

༄༅ སྔོན་གླེང་།

༄༅།། སྤུར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ས་ཡི་གོ་ལའི་ཡང་ཐོག་དེར་བཙུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་གྲངས་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་སྡོད་བཙུད་གཉིས་ཐད་ནས་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོའི་བྱུང་རབས་ངོ་མཚར་ཅན་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཡིག་གཟུགས་དང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དར་ཕྱིས་པའི་དབང་གིས་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་དེ་བྱུང་ཡིག་ལམ་དུ་འཁོད་པ་མེད། ཡིག་གཟུགས་དང་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་དར་རྒྱས་བྱུང་རྗེས་སུའང་བོད་མིས་ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གཞི་རྐང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་མཚུངས་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྐད་ཡིག་ཅི་རིགས་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་དང་། དེ་དག་ལ་ཉན་བསམ་འཆད་རྩོམ་གྱི་བྱ་གཞག་འཛིག་རྟེན་འདིའི་མི་རིགས་གཞན་སུས་ཀྱང་དོ་ཟླ་མི་ཐུབ་པའི་རླབས་ཆེན་ཞིག་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་ནང་བརྩམས་ཡོད་ཅིང་། མི་འབོར་དང་དུས་ཡུན་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྒྲ་བསྒྱུར་དང་རྩོམ་རིག་བོད་ལས་གྲངས་མང་བ་དང་སྤུས་དག་པ་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་གང་དུའང་མ་བྱུང་བ་ཆིག་ཐག་ཆོད་པོས་བརྗོད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་རང་རེའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡིག་འཛོག་དེའི་ཁྲོད་ཙུང་ཞན་ཆའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ནི་ "དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ" ཡིན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ (ཆོས་འབྱུང་) ལ་གནད་ཆེར་བརྩིས་པ་ལས་ཆབ་སྲིད་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་ཡོན། ཡུལ་མི་ཕལ་པའི་གནས་བབ། གང་ཟག་སྒེར་གྱི་མི་ཚེའི་བྱུང་བ་སོགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཉུང་ཞིང་། ཐུན་བུ་ཡོད་རིགས་

ཀྱང་༑ དེ་བྱུང་དང་། རྟོགས་བརྗོད། སྒྲུང་གཏམ། ཉེ་བར་བཀོད་པ་སོགས་འདྲེས་མར་གྱུར་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་ཕྱེ་དཀའ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཏུ་མང་མོད། དེ་དག་ཕལ་ཆེར་མཐུན་སྣང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ཏེ་དེའི་ཁྲོད་ནས་དེ་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་འབྱུར་ཐོན་མངོན་དཀའ་བར་གྱུར། ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུའམ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྐབས་"དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བ"" (History) ཟུར་དབྱེ་ཡོད་ནའང་། དེ་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ (Historiography) བོད་དུ་མ་དར་བས། སྔོན་བྱོན་མཁས་དབང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སློབ་པའི་མགོན་པོ་དང་རིན་ཆེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་དེ་བྱུང་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བྱུང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཐུགས་སྣང་དེ་ཙམ་མ་གནང་བ་ལྟ་བུར་མངོན།

གནས་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་"དེ་བྱུང་"གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་མི་མངོན་པས་ཐོ་འགོད་ཡིག་འཛོག་གི་ངལ་བ་མི་བསྟེན་གཤིས། འདས་ནས་དུས་རིང་སོང་རྗེས་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་མི་རབས་རྫོགས་པའམ་དྲན་ལམ་ནས་ཡལ་རྗེས་གཟོད་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཆ་ལག་ཚང་བ་ཞིག་རྙེད་དཀའ། བྱུང་རབས་ཀྱི་དན་རྟགས་གཙོ་བོ་ཡིག་ཆ་དང་། ཕལ་པ་ངག་རྒྱུན། གནའ་རྫས་སོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་༑ ཡིག་ཆ་ལས་གཞན་པའི་དན་རྟགས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་དཔག་རགས་པ་ཙམ་ལས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་ངེས་པ་སྟེར་དཀའ་བས། བྱུང་རབས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་བརྗོད་མི་མཐུན་པ་འོང་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྣང་། གངས་རིའམ་ས་རྟུལ་སྟེང་གོམ་བགྲོད་བྱེད་སྐབས་རྐང་རྗེས་ཞིན་ཏུ་གསལ་བ་རང་གི་བགྲོད་ཞུལ་དུ་བཀོད་ནའང་། ཡུད་ཙམ་རྗེས་ཁ་ཆར་གསར་བབས་སམ། རླུང་འཚུབ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསུབ་པའི་རྐང་རྗེས་བསྐྱར་འཚོལ་གྱིས་དེའི་རྣམ་བཤད་བྱས་པ་ནི་ཚོད་དཔག་རགས་པ་ཙམ་ལས། འཕྲུག་མེད་དོན་སྙིང་དུ་འཁེལ་བ་བྱ་རྗེ་ལམ་འཕྲད་ལྟ་བུ་སྙེས་དབང་གིས་བྱུང་སྲིད་པ་ཙམ་ལས་མ་འདས། དོན་

གྱི་དབང་འདིས་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་དེ་བྱུང་རིག་པ་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡངས་པར་གྲགས་པ་མདོ་སྨད་པ་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་། "དུས་གསུམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ན།། བྱུང་ནས་ཡལ་བའི་སྔོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས།། སྟོང་པའི་མཁའ་ལ་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་འདི།། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་སྒྱུ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཉིད།།" ཅེས་དཀའ་ཚེགས་ངོས་ལེན་གྱི་གཤུང་ཚིག་ཤོར་བ་ཐུགས་མད། སྒྱུ་མ་ནི་ཇི་ཙམ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཡང་སྣང་གནས་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ལས་ཡོང་ཐབས་བྲལ།

བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་དེབ་ཐེར་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྲིད་དོན་གྱི་བྱུང་རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྩོད་མེད་ཁུངས་འཐེར་ཞིག་རང་སྐད་དུ་དགོན་པས། ཕྱི་མིས་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐོག་བྲིས་པ་དག་ལ་རེ་བཙལ་བྱ་དགོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ལན་མང་བྱུང་སྣང་། རང་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་བོད་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་འདུན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འདང་ཁུངས་བཙལ་བྱ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དེབ་ཐེར་དང་། སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་དགོས་འོང་བཞིན་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་ཁར། ལར་ནས་བོད་མི་རྣམ་གཞོན་ཚང་མར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དེབ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་གི་གོ་རྟོགས་དང་། རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཚད་ཇི་བཞིན་མ་ལོངས་པའི་གནས་བབ་འདི་ངོ་གནོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཞན་ཆ་འདི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་དེབ་ཐེར་རིག་གནས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་ཚད་ལོངས་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་བྱུང་གནས་ཚུལ་རྣམས་འཕྲལ་འཕྲལ་ཡིག་ལམ་དུ་འགོད་སྲོལ་མ་བྱུང་བའི་ཁར། ཡིག་ལམ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིག་ཚགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚད་ལྡན་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཐུག་པ་སློས་མ་དགོས།

ཁྱད་པར་དུ་ལྷའི་གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་ལས་དབང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་ཙམ་ནས་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དམག་འཐབ་ཆིངས་འཇོག་ཚོང་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་གཡལ་

ཚེ་ཁག་གི་ཡིག་ཆའི་ཆ་ལག་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དྲན་པ་གཉིས་ཀ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་བརྟན་བཞག་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། དཀའ་རྙོག་གི་སྦྱོང་ཚོར་རང་རེར་རྒྱུན་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་དངོས་མཐོང་ཡང་། ད་དུང་ཉམས་སྦྱོང་དེ་དག་ལས་བསླབ་བྱ་བླངས་ཏེ་བོད་མི་གཞུང་སྐྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བར་འདུག ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པའི་སྨད་ཆ་ཙམ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་སྐོར་གྱི་རིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འབྲེལ་ལམ་ལ་ཇ་དྲག་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་འཕར་འབུག་ཧ་སྐྱེད་ཅིག་བྱུང་བ་ཕལ་ཆེར་ད་ཆ་དྲན་ལམ་དང་ཡིག་ལམ་གཉིས་ཀ་ནས་ཏ་ལམ་མི་མངོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་འདས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཁག་བསྐྱར་ལྡབ་མི་ཡོང་བ་དང་། ནོར་བཅོས་བྱ་རྒྱུ། ཉམས་སྦྱོང་དེ་རྣམས་འབྱུང་འགྱུར་བྱེད་འཆར་གྱི་ཟུང་གཞིར་སྨན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར། གལ་ཆེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོ་འཕྲལ་རྐྱེན་གང་བྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྣང་བ་གཏོང་འདེད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན། བར་སྐབས་བོད་མིའི་སྣེ་མོ་བ་མང་དག་ལ་ "འཕྲུལ་སེལ་རིང་ལུགས་པ" ཞེས་དཔྱོད་ལྡན་འགས་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་བའང་གཞི་མེད་ཡིན་པར་བརྗོད་དཀའ།

ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་རྒན་གྲས་རྣམས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ནང་དངོས་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གི་དབང་བསྒྱུར། བོད་ལ་དཔུང་འཛུག གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་པ། ༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་གང་སར་རྒྱ་དམར་ལ་གྱེན་ལོག་རྒོལ་འཛིངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཞི་བའི་གྱེན་ལངས། ༧གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་དང་བོད་མི་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་ཁྲིམས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་རྩིས་མེད་དུ་བཏང་བའི་གསལ་བསྒྲགས། རང་བཙན་བསྐྱར་གསོའི་ལས་འགུལ། བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་

རིམ་པ། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཚོ་ཐབས་དང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལེགས་བཅུད་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ། ན་གཞོན་རྣམས་ལ་གནའ་དེང་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཁྱབ་སྤེལ༑ དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས། བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་ལམ་གསར་འཛུགས་དང་ཆད་མཐུད་སོགས་བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ རླབས་ཆེན་ལྡན་པའི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པས། དུས་རབས་འདི་ནི་བོད་མིའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་ནང་འཕར་འབུབ་འགྱུར་བ་ཆེ་ཤོས་དང་འགྲུགས་ཆ་དོད་ཤོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དུས་རབས་འདིའི་བྱུང་བ་རྣམས་གནའ་དུས་དང་བསྡུར་ན་ཡིག་འཛོག་གི་ལས་རིམ་ཡར་རྒྱས་མི་དམན་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། གནས་འབྲེལ་དང་༑ གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡིག་ལམ་ཁག་ཏུའང་ཚུད་ཡོད་ཀྱང་། ཡིག་ཚགས་ཚད་ལྡན་མེད་པ་དང་། བར་སྐབས་ཡིག་ཚགས་ཀྱི་ལས་གཞི་འགའ་ཤས་བརྩམས་པའང་དོན་འཕྲོལ་མ་བྱུང་བ་བཅས། མདོ་དོན་ད་ལྟའང་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་རང་ངོས་ནས་ཡིག་འཛོག་དང་། ཡིག་ཚགས་གཉིས་ཀ་དེང་རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་ལོངས་པའི་འདོད་བློ་ཁེངས་ངེས་ཤིག་གཏན་ནས་བྱུང་མེད་ཁར། འགའ་རེས་ཆགས་སྡང་ཕྱོགས་ལྷུང་གིས་དངོས་དོན་འཁྲུག་བཤད་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རྣམས་བཏང་སྙོམས་སུ་ལུས་པས་འབྱུང་འགྱུར་དུ་ལྟའི་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཟོལ་ལོག་རྟོག་དང་སོམ་ཉིའི་གནས་ཟེ་སྣེད་ཅིག་འོང་བའི་ཉེན་ཁའང་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན། དོན་གྱི་དབང་འདི་དག་ལ་ལེགས་པར་གཞིགས་ན་བོད་མི་ཡོངས་དང་། ཁྱད་པར་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་པའི་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྔེར་རམ། སྒྲིག་འཛུགས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཇི་བྱུང་དང་པོའི་མཐོང་སྣང་དུ་གལ་གནད་ཆེ་ཚུང་ཇི་མཉོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དངོས་དོན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཡིག་ཆ་སྒྲོ་སྐུར་གྱིས་མ་བསླད་པ་འཛོག་དགོས་དང་། ཡིག་རིགས་དེ་རྣམས་དེང་རབས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཡིག་ཚགས་ཚད་ལྡན་དགོས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། འདི་ནི་

འབྱུང་འགྱུར་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བའི་གཞི་རྟེན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ད་ལྟ་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཤུགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་པའི་ལས་དོན་རྣམས་ཐག་གཅོད་དང་ལག་བསྟར་བྱ་བར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཡིན།

ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བོད་མིའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གཞུང་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འཁྱོར་བྱུང་འཕྲལ་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་དུ་འཁྲིད་གནང་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་རང་བཙན་བསྐྱར་གསོ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱུ་རྩལ་སྐྱུགས་གནང་ཡང་༑ རྒྱ་ནག་གི་སྟོབས་ཤུགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་བབ། དེང་རབས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས༑ འཛིག་རྟེན་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་ཤུགས་ཁོ་ནའི་དབང་བསྒྱུར་འོག་ཚུད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལས། རང་བཙན་རྩོལ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བར་གྲུབ་འབྲས་སྨིན་རྒྱུ་ཕར་བཞག དུས་བསྟུན་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འཐོབ་འོས་ཤིག་མ་གཟུང་ན་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེངས་ཆའི་ཐོག་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་ནང་རྩ་ཡལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་འཚབ་ཡོད་པ་དངོས་གཟིགས་ཀྱིས་༸སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཟབ་ཡངས་དཀྱིལ་ཆེའི་དགོངས་བཞེས་བླ་མེད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤། ༧༥ ཙམ་ནས་གཉིས་སླན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གསར་གཏོད་མཛད་རྒྱུའི་ནང་དོན་གོ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་གནང་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་རྒྱ་དམར་དབུ་ཁྲིད་ཀྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཐོག་མར་ཞུ་སྐབས་དེ་འཕྲལ་ངོས་བཞེས་འབྲེལ་མོལ་གནང་ཚོག་ཡོད་ཅིང་། ལོ་གྲངས་ཉི་ཤུའི་རིང་འབྲེལ་ལམ་གཏན་ཆད་སོང་བ་ཞིག་བསྐྱར་མཐུད་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་རེ་བ་དང་བློ་སྤོབས་རླབས་ཆེན་ཞིག་གསར་སྐྲུན་དང་། བདེན་བདེན་ལ་དགའ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་དང་། ལྷག་པར་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཡོངས་ལ་གདེང་སྤོབས་ཀྱི་སྣང་བ་གསལ་པོ་ཐོབ་སྟེ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེངས་ཆར་གནས་ཚད་སྔར་ལྷག་གོང་མཐོར་སྤྲ་བརྟན་དུ་སོང་

བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བོད་མི་དང་། བོད་དོན་ལ་མཐུན་འགྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་འདོད་ཡོད་མཁན་ཚང་མར་གནང་བདེའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཅིང་། ལྷག་པར་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ལ་དེ་སྔོན་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་གཞིགས་པའི་ཅུང་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོབ་ཁར། དགོན་སྡེ་དང་ཤེས་ཡོན་བསྡི་གནས་ཁག་གང་འཚམས་བསྐྱར་གསོ་དང་། ཡང་སྐོས་ན་གཞོན་མང་པོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆོས་སྡེ་དང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་ཡོང་ཐུབ་པ་སོགས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་པའི་ཁེ་ཕན་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཡོད། བོད་རྒྱའི་དབྱེ་རྣམ་པའི་བར་འབྲེལ་མོལ་དང་། གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་དབར་ཐུག་འཕྲད་འགྲུལ་བཞུད་བྱ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་འདི་རིགས་སྐབས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་ཡོང་ཐབས་ཏ་ཅང་དཀའ་བ་མ་ཟད། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་རང་ནུས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ཡང་། ༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་མཆོག་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ། དེ་འདྲའི་ངོ་མཚར་དངོས་བྱུང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༩ ནས་བཟུང་ ༡༩༥༥ བར་༢གོང་ས་མཆོག་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་སྤྱི་རྗེས་ཐེངས་བཞི་ཚོལ་གསུམ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་སེར་སྐྱ་མང་པོར་མཇལ་འཕྲད་འཚམས་འདྲི་དང་། འཕྲོས་མོལ་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ནི་དེ་བྱུང་གི་དོན་སྙིང་དམིགས་བསལ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་མིའི་དྲན་ལམ་དུ་ཟུབ་ཏུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་བསྐྲུན་ཡོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་དང་། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་ལམ་བྱུང་རྗེས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ནང་བོད་དུ་སྐུ་ཚབ་གཟིགས་སྐོར་སྤྱི་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་གཞིས་བཞུགས་མང་ཚོགས་དང་ཐད་འབྲེལ་བྱུང་བ་ནི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པའི་དབར་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་མོལ་

ལས་ཀྱང་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དེ་ཚོའི་མཛད་རིམ་མཐའ་དག་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བྱུང་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ནང་ཞིབ་འགོད་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཅན་གྱི་མང་ཚོགས་དང་། ལས་དོན་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་དགོས་གལ་ནམ་བྱུང་ལྟ་ཀློག་ཐུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་དགོས་པ་ནི་སྲིག་འཛུགས་དང་སྐབས་ཀྱི་སྔེ་མོར་གཏོགས་པ་སུ་ཡིན་གྱི་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བཀའ་ཟུར་ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་བཞི་པ་བོད་ལྗོངས་མདོ་སྟོད་སྨད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཚོགས་མི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཏན་ཏྲུང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ (ཨ་ཧྲེ་༧) ཀྱིས་ཐོག་མ་ཚོགས་མི་བཀོད་བསྒྲིགས་གནང་སྟངས་ནས་བཟུང་། མཇུག་ཏུ་གཟིགས་སྐོར་ལེགས་གྲུབ་རྗེས་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ལས་བསྡོམས་སྙན་ཞུ་དང་། བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཚུལ་གསལ་བཤད་གནང་བའི་བར་ཉིན་རེའི་མཛད་རིམ་དངོས་བྱུང་ཞིབ་འཕྲོད་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་སུ་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བ་འདི་བོད་མིའི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པར་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཀྱི་དེ་བྱུང་གི་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀང་ཐུབ་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་ཁུངས་བཙལ་ལུངས་འདྲེན་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་འདི་ཉིན་ཐོའི་ངོ་བོར་བཀོད་པས་བརྗོད་བྱ་ཚང་ལ་གོ་རིམ་འགྲིགས་པ། གནས་ཚུལ་སོ་སོའི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་བྱུང་རྐྱེན་གསལ་བས་མཐའ་ཚོད་པ། དངོས་བྱུང་ལ་རང་འདོད་ཀྱི་འགྲེལ་བརྗོད་དང་དོན་མེད་ཚིག་ཚོགས་ཀྱིས་མ་བསྒྲིབས་པས་དོན་གསལ་བ། རྗོད་བྱེད་དེང་སྐབས་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཕལ་སྐད་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་གོ་བདེ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་མང་ལྡན་པ་བྱུང་འདུག

འདིའི་ཚིག་སྦྱོར་དང་བརྡ་སྤྲོད་སོགས་ལས་སྦྱོར་ཧེ་དྲི་ཧྲགས་རེ་ཟུང་ཡོད་རྒྱུ་མཐའ་མ་

བཀག་ཀྱང་། དེབ་ཐེར་འདི་དེ་བྱུང་གི་དངོས་དོན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཞིག་ལས། རྩོམ་རིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་ངོམས་པ་མིན་སྟབས། འདིའི་རིན་ཐང་ཡང་དེ་བྱུང་གི་དངོས་དོན་ལས་གཞལ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཚིག་རྒྱན་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ལས་གཞལ་ག་ལ་རུང་། འོན་ཀྱང་བར་ཐེངས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་རྩོམ་པ་པོའམ་ཞུ་སྒྲིག་པ་སུ་རུང་གིས་ལེགས་བཅོས་གནང་འོས་གནང་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ལགས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྔོན་གླེང་གི་གཟུགས་སུ་རང་གི་ཡིད་ཚོར་འཛེར་བའི་གཏམ་ཉག་འདི་ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་ཟམ་གདོང་པས་སྨྲས་པའོ།། ཛཡ་ཛགཏ།། །།

(རྩོམ་པ་པོས་བསྐྱལ་ངོར་ ༢༠༡༨ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་བྲིས།)

༄༅ ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དྲང་སྲོང་བདེན་ཚིག

༄༅།། ཨོཾ་སྭསྟི། སྐུ་བཞི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས།། ཐེག་གསུམ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས།། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་འདུན་བཅས།། སྐྱབས་གཅིག་རིན་ཆེན་གསུམ་གྱིས་བྱིན་ཆེན་ཕོབ།། འཆི་མེད་ཚེ་ཡི་མཆོག་སྦྱིན་ཚེ་དཔག་མེད།། དུས་མིན་འཆི་བ་ཀུན་འཇོམས་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ།། འཇིགས་ཆེན་བརྒྱད་སྐྱོབ་རྒྱལ་ཡུམ་ཏཱ་རེ་མས།། རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་ཚེ་ཡི་དངོས་གྲུབ་སྩོལ།། བསིལ་ལྡན་དབང་ཕྱོགས་འགྲོ་བའི་འདྲེན་པ་མཆོག །སྡོམ་བཙུན་འདུལ་འཛིན་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ནས།། འཇིགས་མེད་ཤེས་རབ་གྲགས་པའི་མཚན་ཅན་བར།། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ།། སྔར་ཡང་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་**བསྟན**།། **འཛིན**་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་པའི་མཐུ་གྲུབ་པས།། མ་**ནོར**་ལམ་བཟང་རྗེས་བསྟན་གསུང་བཟང་གིས།། འགྲོ་ཀུན་བུ་བཞིན་སྐྱོང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། མགོན་ཁྱོད་ཡུན་རིང་གོམས་པའི་ལྷག་བསམ་གྱི།། ཆ་ཤས་གསན་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡར་ངོའི་འགྲོས།། ལུང་རྟོགས་གང་བ་རྫོགས་པའི་བསིལ་འོད་ཀྱིས།། བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་ཀུནྡ་རྒྱས་པར་མཛོད།། རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་འདྲུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ།། ལམ་གྱི་རྩ་བ་མཚན་ལྡན་དགེ་བའི་བཤེས།། བསམ་དང་སྦྱོར་བས་ཚུལ་བཞིན་ལེགས་བསྟེན་ནས།། ལེགས་ཚོགས་རྩ་བ་ཚུགས་བཞིན་ཞབས་བརྟན་ཤོག །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི།། གཞིར་གྱུར་ཚངས་སྤྱོད་སོ་སོ་ཐར་པའི་ཁྲིམས།། བཅོས་མིན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ཡིས།། ལེགས་ནོད་འདུལ་འཛིན་མཆོག་ཏུ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བཀའ

བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཀུན།། ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་ཙམ་གྱིས།། མ་ཆིམ་མཐའ་ཡས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ།། ངོམས་མེད་ཐོས་པ་འཚོལ་བཞིན་ཞབས་བརྟན་ཤོག །ཐོས་དོན་ཡང་དག་རིགས་པས་ལེགས་དཔྱད་དེ།། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམས་ཀུན་བསལ་ནས།། ཡང་དག་དོན་ལ་ངེས་ཤེད་བསམས་བྱུང་གི། སྒོང་བ་མཆོག་ལ་རོལ་བཞིན་ཞབས་བརྟན་ཤོག །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་གྱི་གནད་ཀུན་ལ།། ཐོས་དང་བསམ་པས་ངེས་པ་ལེགས་ཤེད་དེ།། དཔྱད་འཛོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།། སྒྲིབ་གཉིས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བཞིན་ཞབས་བརྟན་ཤོག །མཁྱེན་རབ་ཧ་བདུན་འབར་བའི་འོད་རླབས་ཀྱིས།;; ཤེས་བྱའི་ཁྱོན་ཀུན་ལྷམ་མེར་གསལ་བའི་གཟིས།། མཁས་རློམ་སྐར་ཚོགས་མི་མངོན་དབྱིངས་འགོད་པའི།། ཐུབ་དབང་སྨྲ་བྱེད་ཆེན་པོ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །སྡོམ་གསུམ་བཅས་མཚམས་དྲི་མེད་དར་གྱི་མདུད།། ལྟོད་མེད་དམ་པོར་བཅིངས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས།;; བཅས་རང་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་མ་བརྗེས་པའི།། ཟླ་མེད་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །རིང་ནས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་རྒན་འགྲོ། སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་ལས་སྒྲོལ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས།། བྱ་དཀའ་རླབས་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པ་ལ།། ཞུམ་མེད་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །མཐའ་ཡས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དྲང་ངེས་དོན།། བརྗོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གཅིག་གིས་ཡོངས་གསལ་བའི།། སྟོན་མེད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྤེལ་བ་ལ;;; དབང་གྱུར་སྟོན་པའི་མཆོག་ཏུ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །ཟབ་ཞིབ་རྣམ་དཔྱོད་འཇིགས་བྲལ་གདོང་ལྔའི་དབྱངས།། ཡང་དག་ལུང་དང་རིགས་པའི་ངར་སྒྲ་ཡིས།། ཕས་རྒོལ་གླང་པོའི་གླད་བུམ་འགེམས་པ་ལ།། ཞུམ་མེད་འཕྲོག་བྱེད་མཆོག་ཏུ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མཁྱེན་པར་རྩེན་པ་ཡིས།། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རེར་ཡང་སྙན་འགྱུར་འབུམ།། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཁས་རྒྱུའི་བརྟན་པའི་ཡིད།། འཕྲོག་པའི་བྱེད་པོ་མཆོག་ཏུ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །དེ་ལྟར་མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱིས།། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤེལ།། རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་དག་སྣང་རྒྱས།། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་

འགྲོའི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན།། བསྐྱུན་ལ་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོབ་ཉིད་འགྱུར་ཤོག །མདོར་ན་གང་གི་གསང་གསུམ་མཛད་འཕྲིན་ཀུན།། གངས་ཅན་མགོན་གཅིག་ཕྱག་ན་པདྨོ་ཡི།། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ཡོངས་འགྲུབ་པའི།། མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཤོག །མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བྱིན་རླབས་དང་།། རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པའི་སྟོབས།། བདག་གི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐུས།། སྨོན་པའི་དོན་ཀུན་འབད་མེད་ལྷུན་འགྲུབ་ཤོག །

ཅེས་རྗོང་དཀར་ཆེ་ཚང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་མཆོག་གི་༧ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དྲང་སྲོང་བདེན་ཚིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་རྗེ་མ་ཧཱ་བ་འཛིགས་མེད་ཤེས་རབ་གྲགས་པའི་དངོས་སློབ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ནས་ལྷ་རིག་རྟེན་བཅས་ཡང་ཡང་ནན་སྐུལ་གནང་བའི་གཡར་ངོ་མ་བཟློག་ཙམ་དུ་ཤཱཀྱའི་བཙུན་གཟུགས་ཟམ་གདོང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སྒྲ་དོན་རྒྱན་གྱིས་སྤྲོས་པ་དོར་ཏེ་ཀུན་གྱིས་གོ་བདེ་ཕལ་སྐད་འབོལ་རྩོམ་གྱི་ངོ་བོར་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་ཁྲི་ཚེ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་རྒྱལ་བ་དང་པོའི་ཉིན་དྭང་བས་སྨོན་པའོ།། །།

༄༅ བཀའ་དྲིན་དྲན་གླུ།

༄༅།། གངས་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་ལྷ་སྐལ།།
འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན།།
རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་བདག
༧གོང་ས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།། ༡

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་།།
ཁྱད་པར་ཕུར་རྒྱལ་བོད་རིགས།།
མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན།།
བསམ་བརྗོད་ཡུལ་ལས་འདས་སོང་།། ༢

དྲིན་རླབས་སྐྱོལ་བའི་བླ་མ།།
ལུགས་གཉིས་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན།།
འདུན་ལམ་སྨིན་པའི་ཕ་མ།།
བྱམས་བརྩེས་སྐྱོང་བའི་མཆེད་གྲོགས།། ༣

ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཁོ་ནས།།
གཞིས་བྱེས་བོད་རིགས་སྤྱི་དང་།།

ཡང་སྐྱོས་ན་གཞོན་མི་རབས།།
རེ་བའི་གཏད་སོ་རྙེད་སོང་།། ༤

ཐུན་མིན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་།།
གླུ་གཞས་བྲོ་ཡི་ང་རོ།།
འབུད་རྫུང་བཀྲོལ་བའི་རོལ་མོ།།
ཉམས་དགུའི་གར་གྱི་གོམ་སྟབས།། ༥

ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་གནའ་སྲོལ།།
ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་མེད་པར།།
འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་བྱ་བ།།
ཁྲིད་ཀྱི་དྲིན་ལས་གྲུབ་སོང་།། ༦

གནའ་དེང་ཤེས་བྱའི་སློབ་གསོ།།
དོ་མཉམ་འདབ་ཤོག་གཉིས་ལྡན།།
དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ།།
ཁྲིད་ཀྱི་དྲིན་ལས་ཐོབ་སོང་།། ༧

དེ་འདྲའི་བཀའ་དྲིན་ཕུང་པོ།།
གཞལ་བའི་ནུས་པ་དམན་ཡང་།།
བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པས་མཆོད་པས།།
མཉེས་པའི་དམ་བཅའ་ཞུ་འོ།། ༨

ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་བསྟེན་ནས།།
འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཡི་འགན་ཁུར།།
དང་དུ་བླང་བའི་ལྷག་བསམ།།
སྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ཞུ་འོ།། ༩

(བོད་གཞུང་བློས་གར་ཚོགས་པས་ཞུས་པ་བཞིན་ ༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༨ ཉིན་མཛད།)

༄། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་དང་ གསུང་རྩོམ་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་བསྡུས།

དེབ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ།	བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།
དཔར་སྐྲུན་མཁན།	རྒྱུད་སྟོད་དགེ་མཛོད་ཁང་།
འགྲེམས་སྤེལ།	རྒྱུད་སྟོད་དགེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་ཁང་།	ནོར་བུ་ཀྲར་ཕྲིག དིལླི་གསར་པ།
དཔར་ཐེངས་དང་པོ།	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠
དཔར་གྲངས།	༡-༥༠༠
དེབ་ཚད།	15.24 cm x 22.86 cm
ཡིག་གཟུགས།	རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་གཞི་ཅན་གྱི་སྣོན་ལམ་དབུ་ཅན་གཉིས་པ།
ཡིག་གྲངས།	༣༢༠༠༠༠
མཉེན་ཆས།	Adobe InDesign CS3
རྒྱབ་ཤ	དཀྱུས་མ།
རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་རྟགས།	༩༧༨ ༩༣ ༨༤༨༣༩ ༨༤ ༠